

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

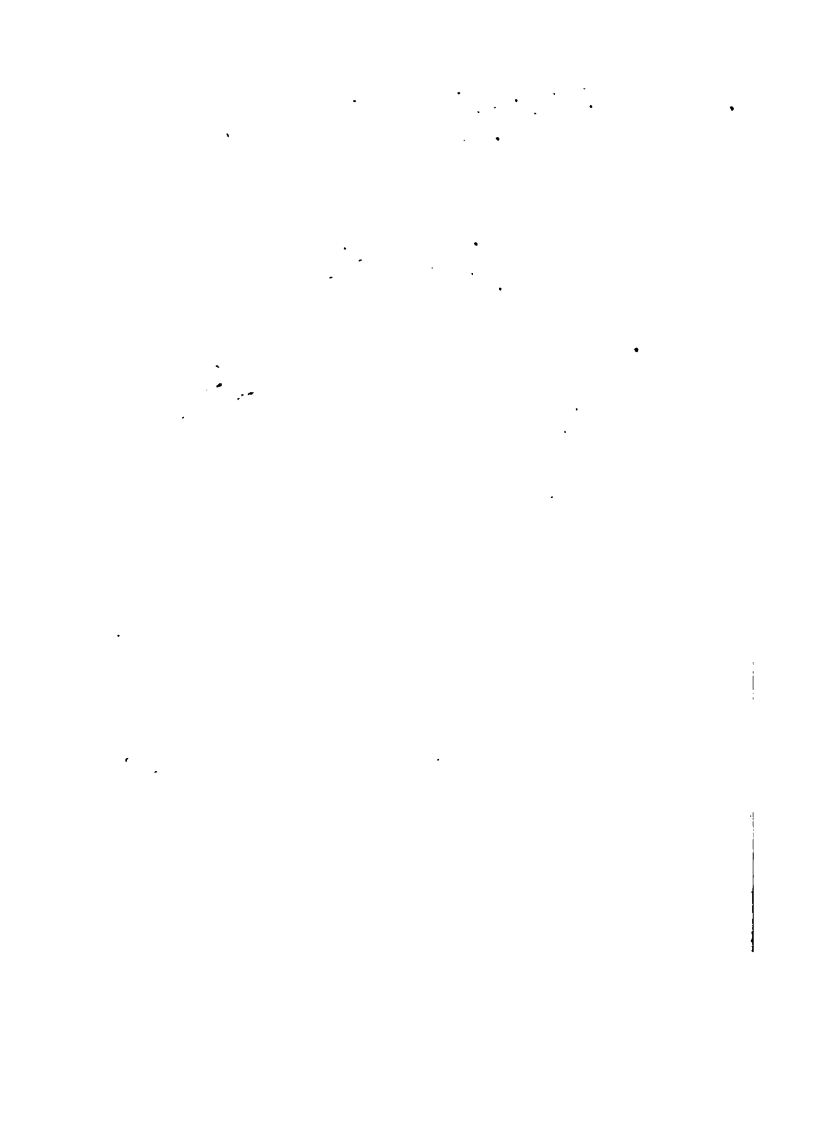
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

48. 1881.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

—
THUCYDIDIS
HISTORIA.

TOM. II.

OXONII,
JOHANNES HENRICUS PARKER:
ET LONDINI, 377, STRAND.

M DCCCXLVIII.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

—

THUCYDIDIS
HISTORIA.

TOM II

OXONIA

JOHANNES HENRICUS PARNIUS :

EX LONDINI. IN, STRADA.

MDCCLXXII.

ARGUMENTA.

LIBRI QUINTI.

A. C. 422—16 Ol. 89. 2—91. 1, B. Pelop. 10—16.

INDUCIÆ solvuntur, in quibus Athenienses Delios sedibus suis expulerunt, C. 1. Cleonis expeditio adversus Toronen, 2, 3. Phæacis navigatio in Siciliam, 4, 5. Cleonis expeditio contra Amphipolin; pugna ibidem, obitus Cleonis et Brasidæ, 6—11. Admonitio Brasidæ, 9. Ramphias, in terras apud Thraciam auxilia adducens, Heracleam advenit, 12. Ramphias domum redit, 13. Causæ, quibus et Lacedæmonii et Athenienses ad pacem concludendam inclinaverint, 14—17. Pax fit inter Lacedæmonios et Athenienses, 17—20. - Pacis formula, 18. Lacedæmonii sortito tenentur priores conditiones pacis præstare. Dubitationes oriuntur super Amphipoli, neque ceteri omnes socii conditiones accipiunt, 21. Fit societas armorum inter Lacedæmonios et Athenienses in quinquaginta annos, 22—24. Societatis formula, 23. Statim rursus sequuntur turbæ et suspiciones, non ita multo post rursus apertum bellum geritur, 25. Quia pax Niciæ non vera pax fuit, bellum per viginti septem annos gestum est, per quod totum auctor vita superavit, 26. Corinthii Argivis persuadent, ut Græcorum qui velint, eos ad societatem ineundam invitent, 27, 28. Mantinenses primi Argivis accedunt, tum vero reliqua quoque Peloponnesus perturbatur et ad Argivos discedit, 29. Lacedæmonii Corinthios nequidquam jubent accipere pacem cum Atheniensibus, 30. Eius quoque, cum Lacedæmonii propter Lepreum discordes, Argivorum socii fiunt. Horum exemplum sequuntur Corinthii et Chalcidenses, 31. Athenienses Scionen capiunt, Delios deducunt; bellum Locrorum et Phocensium, 32. Corinthii non valent aut Tegeatas aut Boeotos in societatem Argivorum traducere, 32. Lacedæmoniorum expeditio Parrhasiorum causa suscepta, quos liberant, 33. Qua ratione Lacedæmonii in Helotas, qui cum Brasida pugnaverant et qui in Sphacteria capti sunt, egerint, 34. Thyssus capitur, 35. Suspicionem et dissidia Atheniensium ac Lacedæmoniorum; tametsi pax servatur et Helotæ Pylo deducuntur, 35. Cleobulus et Xenares pacem Atheniensium et Lacedæmoniorum solvere tentant, 36—38. Mecerberna occupatur, 39. Lacedæmonii cum Boeotis seorsum societatem ineunt; Panactum dejicitur, 39. Argivi et Lacedæmonii pacisci instituunt, 40—41. Athenienses Panacto dejecto et societate Lacedæmoniorum ac Boeotorum, seorsum facta succensent, 42. Ab Alcibiade permoti Athenienses cum Argivis et horum

sociis Mantinensibus et Kleis societatem ineunt, 43—47. Societatis formula, 47. Pax Lacedæmoniorum et Atheniensium perstat; Corinthii rursus animis ad Lacedæmonios convertuntur, 48. Klei Lacedæmonios sacris Olympiæ excludunt; lites eorum de multa; Lichas, 49, 50. Heraclæotæ in Trachinia vincuntur ab Ænianibus et aliis acoliis, 51. Heraclæam Bœoti occupant, 52. Alcibiades, expeditione in Peloponnesum facta munitionem parat, 52. Bellum Epidauriorum et Argivorum, 53—55. Postquam Lacedæmonii præsidium Epidauro imposuerunt, Athenienses Helotas Pylum reducunt; Epidaurum Argivi capere tentant, 56. Bellum Argivorum et Lacedæmoniorum, 57—75. Prima expeditio Lacedæmoniorum Agide duce in Argos facta; induciæ quadrimestres, 57—60. Induciæ solvuntur; Argivi et socii Orehomenum capiunt, Tegeam quoque occupare parant, 61, 62. Altera Agidis expeditio in Argos, 63—75. Itinera exercituum, et castrorum inter utrosque metationes, 63—65. Pugna maxima inter Mantineam et Tegeam, in qua Argivi et socii vincuntur, 65—74. Lacedæmonii victoria non utuntur, 75. Postquam Epidaurii fines Argivorum lacuaverunt, Argivi et socii Epidaurum muris cingere incipiunt, 75. Pax et societas Lacedæmoniorum et Argivorum, 76—79. Formula pacis, 77. Formula societatis, 79. Athenienses Peloponneso excedere jubentur; Perdiccas et Chalcidenses cum Lacedæmonis et Argivis societatem firmant; Demosthenis fraus; Epidauriiis munitio redditur, 80. Mantinenses cum Lacedæmonis paciscuntur; Sicyone et Argia imperium paucorum constituitur, 81. De Diensibus et Achaia; Argivorum plebs optimates, quibus Lacedæmonii opitulaturi erant, superat, et rursus amicitiâ cum Atheniensibus juncta longos muros ædificat, 82. Lacedæmoniorum expeditio, per quam muros Argivorum et Hysias capiunt; Argivorum in Philasiam expeditio; Perdiccas mari secluditur, 83. Obsidio Meliorum, 84—114. Dialogus Meliorum et Athenensium, 85—114. Argivorum secunda expeditio in Philasiam; Atheniensium et Lacedæmoniorum deprædationes; bellum Corinthiorum et Atheniensium, 115. Meliorum procuratio; Lacedæmonii expeditionem in Argolida parant; Meliorum post alteram procurrationem debellatio et ævissimum supplicium, 116.

LIBRI SEXTI.

A. C. 416—14, Ol. 91. 1, 2, B. Pelop. 17, 18.

ATHENIENSES meditantur magno cum apparatu in Siciliam navigare. Digressio de magnitudine et colonis Siciliæ. Causæ Atheniensium expeditionis et legatio eorum, C. 1—6. Lacedæmonii in terram Argivorum incursant; Athenienses opitulantur. Res apud Orneas gestæ, 7. Legati ex Sicilia redeunt; Athenienses expeditionem Siciliam decernunt, et Alcibiadem, Nicias ac Lamachum belli duces faciunt, 8. Concilio fit de apparatu. Nicias Atheniensibus expeditionem dissuadere conatur, 8. Oratio

ARGUMENTA.

Nicias, 9—14. Contra Niciam Alcibiades loquitur; causæ sur is expeditionem Siculam suaserit; ingenium et mores ejus, 16. Oratio Alcibiadis, 16—18. Nicias rursus ingentem apparatus poscens, Athenienses a protectione in Siciliam avertere studet, 19. Altera oratio Niciæ, 20—23. Magnus ardor Atheniensium in suscipienda expeditione; Nicias exponit, quantæ vires opus sint. Fit apparatus, 24—26. Hermarum mutilatio; facinoris auctores præmiis publice propositis quaeruntur; suspiciones populi; indicium iniquorum. Alcibiades ejusdem culpæ reus fit et, priusquam naviget, causam suam difjudicari nequidquam postulat, 27—29. Classis portu solvit; magnificentia apparatus, 30—32. Syracusani deliberant de adventu Atheniensium, 32. Oratio Hermocratis, 33, 34. Syracusani altercantur; prodit ad orandum Athenagoras, 35. Oratio Athenagoræ, 36—40. Ducum unus rixam componit, 41. Atheniensium classis apud Corcyram; duces copias iterum recensent et eo ordine instruunt, quo portum capturi et castra posituri sint; naves, quæ explorarent, in Italiam et Siciliam præmissæ. Magnitudo exercitus, 42, 43. Trajecto sinu Ionio Italiam præternavigant. Civitates Italiæ nec ad mercatum eos admittunt, nec in urbes recipiunt, sed tantum aquæ et stationes usu adjuvant, donec ad Rhegium perveniunt, ubi congregantur, et extra urbem castra metati a Rheginis ad mercatum admittuntur, 44. Syracusani summa contentione bellum parant, 45. Præmissæ naves reduces factæ Segestanorum fraudem nuntiant; duces animis afflicti, 46. In præsentem rerum statum consilia conferunt, 47—49. Sententia Niciæ, 47. Alcibiadis, 48. Lamachi, 49. Athenienses Naxum et Catanam sibi conciliant, Syracusani quid agant navibus præmissis explorant, Camarinæos caduceatore misso frustra in partes suas trahere tentant, 50—52. Salamina Alcibiadem arcessitum venit, quia Athenienses etiamtum de mysteriis pollutis questionem habebant; populus enim memor Pisistratidarum tyrannidis suspiciones alebat, 53. Digressio de Pisistratidis, 54—59. Inter questionem de reis, unus eorum, qui in vinculis erant, indicium fecit, quo facto populus Salaminiam ad Alcibiadem misit, qui in Peloponnesum aufugit, 60, 61. Atheniensium expeditio adversus Hyccara, quo oppido Segestam navigant et Hyblam tentant, 62. Primus accessus Atheniensium ad Syracusam, 63—71. Audacia et insolentia Syracusanorum, 63. Athenienses fraude bellicæ castra prope Syracusam collocant, 64—66. Prælium Atheniensium et Syracusanorum, 67—70. Athenienses Syracusis relictis Catanam navigant, causæ hujus protectionis, 71. Hermocratis oratio ad Syracusanos, quibus persuadet, ut loco multorum tres belli duces creent, et legatos Corinthum ac Spartam mittant, 72, 73. Athenienses, conatu in Meesanam frustra facto, Naxi hibernant, et triremem Athenas mittunt, 74. Syracusani urbem muniunt et Catanam agmen ducunt, 75. Legatio ab utrisque Camarinam missa, 75. Orationes legatorum, 76—87. Hermocratis oratio, 76—80. Euphemi responsio, 81—87. Camarinæi neutris opitulandum esse decernunt, 88. Athenienses et cum Siculis transigunt et alio socios parari mittunt, 88. Corinthii decernunt Syracusanis opem ferre, et una legatos Spartam mittunt, quo etiam Alcibiades venit, 88. Oratio Alcibiadis, 89—92. Lacedæmonii ad bellum propensam Gylippum navigationem in Siciliam parare jubent, 93. Expeditio Atheniensium contra Megara, Centoripa et alia oppida; equites Athenis adveniunt, 94. Bellum Lacedæ-

moniorum et Argivorum, 95. Seditio Thespiensium, 95. Obsidio Syracusarum, 96—103. Epipolæ capiuntur, 97. Syracusani muro transverso et palis per paludem defixis circummunitionem hostium intercipere frustra moliantur, 100, 101. Lamachi mors, 101. Duplex murus ab Epipolis ad magnum portum per Athenienses ductus, 108. Gylippus et Pythen, Syracusanis auxilium laturo, Tarentum traiciunt, unde profecti tempestate jactantur, 104. Mutæ incursationes Argivorum et Lacedæmoniorum; Athenienses hostili excensione apud Epidaurum Limeram facta pacem cum Lacedæmoniis initam aperte rumpunt, 106.

LIBRI SEPTIMI.

A. C. 414, 13, Ol. 91. 3, 4, B. Pelop. 18, 19.

GYLIPIUS in Siciliam trajectus Syracusis advenit et Labdalum capit, C. 1—3. Syracusani per Epipolas, murum exstruunt, Athenienses Plemmyrium muniunt. Duo prœlia terrestria, in quorum altero Syracusani victores murum ultra circummunitionem Atheniensium perducunt, 4—6. Naves Corinthiorum Syracusas perveniunt, Syracusani autem etiam aliud auxilium circumspectant et classem implent, 7. Nicias Athenas mittit de auxiliis submittendis, 8. Euetionis et Perdices expeditio contra Amphipolin, 9. Legati Niciæ epistolam ferentes Athenas perveniunt, 10. Epistola Niciæ, 11—15. Decretum Atheniensium. Eurymedon statim in Siciliam mittitur, Demosthenes eum subsequiturus est, 16. Naves contra Corinthios mittuntur: horum consilia, 17. Lacedæmonii Atticam incursare parant et Deceleam munire. Causæ, quibus alacres ad agendum facti sunt, 18. Lacedæmonii et socii Deceleam, ut meditabantur, Agide duces muniunt et in Siciliam graviter armatos mittunt, 19. Athenienses Chariclem circa Peloponnesum mittunt una cum Demosthene, et hunc postea in Siciliam, 20. Gylippus et Hermocrates Syracusanis persuadent ut naves impleant et pugnae navalis periculum faciant, 21. Gylippus Plemmyrium et terra et mari adoritur, et naves quidem fugantur, ipse autem castella Plemmyrii capit, 22, 23. Hæc jactura Atheniensibus vel maxime nocuit, 24. Duodecim Syracusanorum navium missæ in Italiam, velut in agrum Cauloniæ et Locros, 25. Parvum prœlium in portu de palis Syracusanorum, 25. Legati a Syracusanis in urbes mittuntur, 25. Demosthenes et Charicles e regione Cytheræ locum communiunt; posthac ille Corcyram, hic domum navigat, 26. Thraces mercenarii Athenas perveniunt, quos non retinere decernunt, quia Decelea illis maxime nocet, 27, 28. Thraces cum Diitrephæ dimissi, in Boeotia excensione facta Mycalessum capiunt, ubi magnam cædem perpetrant, Thebanis vero adcurrentibus multi pereunt, 29, 30. Demosthenes circa Acarnaniam milites colligit; obviam ei venit Eurymedon; advenit etiam Conon Naupacto, naves postulaturus, 31. Nicia persuadente Siculi Sceliotis Syracusas auxilio euntibus insidias struunt, 32. Camarinæ et Geloj et maxi-

ma pars Siciliae Syracusanis opitulatur, 33. Demosthenes et Eurymedon, per mare Ionium trajecti Messapios, et Metapontios adsciscunt, et Thurios advecti hortantur, ut secum militent, 33. Anceps pugna navalis Corinthiorum et Atheniensium apud Erineum, Polyanthe et Diphilo ducibus, 34. Demosthenes et Eurymedon, adsumptis auxiliariis Thurinis Italiam præternavigant, usque dum veniunt Petram in agro Rhegino, 35. Duæ pugnae navales Syracusanorum et Atheniensium, 36—41. Prudentissima instructio rei navalis Syracusanorum et consilia, 36. Prior pugna, ex qua æquo Marte disceditur, 37. Altera pugna, qua Athenienses superantur, 39—41. Demosthenes et Eurymedon Syracusas perveniunt; consternatio Syracusanorum; consilia Demosthenis, 42. Post parva quædam prelia Demosthenes Epipolas adgreditur; pugna nocturna, in qua primo Athenienses superiores, deinde conturbati internecone cæduntur, 43—45. Syracusani Sicanum Agrigentum, Gylippum in reliquam Siciliam mittunt, 46. Duces Atheniensium deliberant, 47—49. Sententia Demosthenis, 47. Nicias, 48. Altera sententia Demosthenis, quam Eurymedon comprobatur, at cunctatio et procrastinatio fit, 49. Gylippus et Sicanus reduces facti, et ille quidem cum copiis, quod quum Athenienses intelligunt discessum navibus parant, at luna deficiente retardant, 50. Syracusani nolunt pati Athenienses abire, parva dimicatio terrestris, 51. Magna pugna et navalis et terrestris, 52—54. Classis Atheniensium vincitur et Eurymedon perit. Athenienses animos despondent, 55. Syracusani portum claudere meditantur; animos lis addunt tum alia, tum confluxus auxiliorum e plurimis populis ad urbem eorum, 56. Enumeratio eorum, qui cum Atheniensibus, 57. et qui cum Syracusanis militant, 58. Portus clauditur, 59. Athenienses decernunt muro obsidionali relicto et navibus omnibus impletis extrema pugna experiri, 60. Nicias milites adhortatur, 61—64. Syracusani ex altera parte pugnam parant, quos duces sui et Gylippus adhortantur, 66. Oratio ducum et Gylippi, 66—68. Nicias iterum suos alloquitur, 69. Maxima eademque extrema pugna, 70, 71. Clades Atheniensium. Athenienses, frustra suadente Demosthene, ut vi navigationem e portu sibi parent, abitu terra parant, Hermocratis autem astu decepti cunctantur. Interea Syracusani vias obsepiunt muris, 72—74. Discessus Atheniensium: tristissimum spectaculum, animorum demissio, 75. Nicias alloquio erigere tentat, 76. Nicias oratio, 77. Athenienses, parato per vim Anapi trajectu Acræum Lepas versus tendunt, non valentes autem collem muro cinctum capere in campum redeunt. Parvula dimicationes, 78, 79. Nicias et Demosthenes mare versus convertuntur: eadem nocte repentinus eos terror invadit, Cacyparis tamen trajectum vi parant et ad Erineum iter instituunt, 80. Syracusani exercitum Demosthenis, a Nicias copiis disjunctum, asscuti cingunt et e minus missilibus injectis misere vexatum, ut se dedat cogunt. Nicias interim Erineum traiecit, 81, 82. Caduceatores ultro citroque a Gylippo et Nicia frustra missi. Nicias non latens hostes, dum noctu agmine pergere cupit, de die ad Assinarum properat, quem transeuntes Athenienses a Syracusanis trucidantur, reliqui autem et Nicias ipse, vivi capiuntur, 83—85. Cædes Nicias et Demosthenis et mala reliquorum captivorum: magnitudo stragis, 86, 87.

LIBRI OCTAVI.

A. C. 413—11, Ol. 91. 4—92. 2, B. Pelop. 19—21.

QUOMODO Athenienses affecti sint nuncio calamitatis Siculae; apparatus eorum, C. 1. Graeci omnes ad nuncium illum spe eriguntur, maxime autem Lacedaemonii excitantur, 2. Agidis expeditio contra Cetaeos et Achaeos Phthiotas, Lacedaemonii sociis naves imperant, 3. Contra Athenienses bellum parant, et sumtus publicos moderantur, 4. Primi Euboei et Lesbii Agidem propter defectionem adeunt, 5. Chii deinde et Erythraei Spartam convertuntur, 6, quo et Pharnabazi legati veniunt, 6. Concertatio fit Lacedaemone; Chii anteponuntur, quibus Alcibiades favet. Terrae motus effectus, 6. Prima Lacedaemoniorum expeditio Chium suscepta ab Atheniensibus turbatur, qui naves Spartanorum Piraei in agro Corinthio obsident, 7—11. Alcibiades, postquam Endio ephoro persuasit, cum Chalcideo Lacedaemonio et quinque navibus in Ioniam navigat, 12. Naves Peloponnesiorum ex Sicilia Corinthum redeunt, 13. Chalcidei et Alcibiadis adventu in Ionia Chii et Erythraei et postea Clazomenii ab Atheniensibus deescunt, 14. Atheniensium decreta de mille talentis et de navibus implendis ac submittendis, 15. Strombichide Atheniensi Chalcideum fugiente etiam Teii deficiunt, quorum mœnia continenti obversa deiciuntur, 16. Miletii defectio, Strombichide et Thrasycle sero venientibus, 17. Primum fœdus Lacedaemoniorum et Regis Persarum, 18. Chii, Diomedonti Atheniensi obviam facti, quatuor naves amittunt, postea vero Lebedum et Eras ad defectionem inducunt, 19. Peloponnesiorum naves Piraeo profectae advehuntur, Astyochnus navarchus Lacedaemoniorum fit, 20. Post Tissaphernis discessum Diomedon cum Teiis pactum init, Leras frustra adoritur, 20. Seditio Samiorum, quibus Athenienses suis legibus vivendi potestatem concedunt, 21. Chii et Astyochnus Lesbium aggressi irriti conatu abeunt, atque etiam Clazomenae rursus Atheniensibus se adiungunt, 22, 23. Athenienses Panormi in agro Miletii Chalcideum interficiunt et Chium appulsi depopulantur; prior felicitas et moderatio Chiorum; quidam eos rursus in partes Atheniensium traducere tentant, 24. Expeditio ab Atheniensibus et Argivis Phrynicho duce in Miletum frustra suscepta, 25—27. Peloponnesii Jaso expugnata et Amorge vivo capto hunc et oppidum Tissapherni tradunt; Pedaritus et Philippus, 28. Quantum stipendium Tissaphernes Peloponnesiis et ante et post disidium cum Hermocrate concesserit, 29. Athenienses, qui Sami sunt, subsidii ex urbe acceptis partem navium Chium mittunt, partim Sami retinent, 30. Astyochnus Pteleum et Clazomenas frustra tentat; insulae Clazomenis adjacentes diripiuntur, 31. Lesbii cum Astyocho rursus transigunt de defectione; Chii et Pedaritus adversantur, 32. Propterea Astyochnus, Chii succensens, Coryci et Erythris appulsus, Miletum navigat, 33. Na-

vigatio Atheniensium Sami, qui circa Chium tempestate jactantur, 34. Hippecrates Lacedæmonius e Peloponneso Cnidum quæ jam defecerat, advectus sex naves ad Triopium missas amittit, Cnidum vero servat, 35. Lacedæmoniorum res prosperæ, qui cum Tissapherne alterum fœdus pangunt, 36. Alterum pactum Lacedæmoniorum et Darii regis, 37. Athenienses escensione in Chio facta Delphinium muniunt et Chios frustra Astyochum advocantes summas in angustias compellunt. Miletus mari tentatur, 38. E Peloponneso Antisthenes et undecim Spartanorum viri, quorum concilio Astyochus uteretur, profecti, ut Ioniam et hinc Hellespontum peterent, in Melo appulsi et inde in Cretam conversi Cauni portum intrant, 39. Chis valde afflictis Astyochus sæpe vocatus postremo profectus est opitulaturus; quum vero audiret, naves e Peloponneso Caunum venisse, eo navigans Con devastat, Cnidi portum capit, unde Symen adversus Charminum vehitur. Charminus primo in pugna victor, deinde in fugam conficitur, et Astyochus navibus Cauno venientibus se jungit, 40—42. Lacedæmonii et maxime Lichas cum Tissapherne Cnidi de fœdere dissident: hic præ ira abit, 43. Expeditio Peloponnesiorum in Rhodum suscepta, cui persuadent ab Atheniensibus desiscere: hi vero sero venientes frustra navibus Rhodum aggrediuntur, 44. Alcibiades apud Tissaphernem, ad quem se clam contulit, res Peloponnesiorum lædit, stipendia accedens et eum monens, ut Græcos suis ipsos viribus inter se atteri sinat, 45, 46. Hæc Alcibiades fecit, redditum sibi in patriam ut pararet, ubi simul imperium populare abrogaturus erat, 47. Itaque primum Sami conjuratio fit imperio paucorum constituendo, 48. Phrynichus Alcibiadi adversatur, 48, at conjurati, studio suo adhærentes, Pisandrum legatum Athenas mittere parant, 49. Tum igitur Phrynichus Astyocho Alcibiadis cepta indicat et prodicionem parat; Astyochus autem hæc omnia Alcibiadi aperit, 50. Phrynichi *πάλαισμα*, cum Astyochi de perfidia certior fit: propterea Samus munitur, et Alcibiades perfidus putatur, 51. Alcibiades Tissaphernem, memorem dissidii Cnidi cepti, Atheniensibus conciliare studet, 52. Pisander, postquam Athenas venit, populo, quamquam multis obloquentibus, suadet, ut imperium paucis permittant et Alcibiadem reducant, 53. Pisander ad Tissaphernem et Alcibiadem mittitur, et loco Phrynichi ac Scironidæ Leon et Diomedon prætores constituuntur, 54. Leon et Diomedon Rhodi descensionem faciunt; Peloponnesiis, qui in ea insulasunt, maxima Chiorum ærumna nunciatur, apud quos Pedaritus diem supremum oblerat, 55. Pisander cum Tissapherne de fœdere colloctus Alcibiadis machinis infecto negotio abit, 56. Tissaphernes Caunum profectus cum Lacedæmonis tertium fœdus init, 57. Tertium fœdus Lacedæmoniorum et Darii regis, 58. Post illud Tissaphernes videtur promissa perficere velle, 58. Bæoti Oropum, Eretriensibus, qui defectionem meditantur, adjuvantibus capiunt; at qui Rhodi sunt, Peloponnesii Chium navigaturi Miletum adveniunt, 60. Dercylidas in Hellespontum mittitur, Chii autem Leontem ducem nacti haud improspere pugna navali certant, 61. Dercylidas Abydum et serius Lampasacum ad defectionem adducit: Lampasacum Strombichides recuperat, 62. Chii magis mari imperare incipiunt, Astyochus Samum cum classe impugnat, 63. Populare imperium Athenis dissolvitur, ejus loco imperium Quadringentorum instituitur, 63. Pisander et reliqui Sami conjurati imperium paucorum instituere decernunt, 63. Quapropter Pisander Athenas mittitur, Diotrophes autem in terram apud Thraciam

Res in Thaso gestæ, quæ insula sublata democratia deficit, 64. Res Athenis per conjuratos (*ἐταίρους*) actæ; Androclis cædes; de imperio Quinque Millium agitur, 65. Conjuratorum (*ἐταίρων*) potestas et audacia, populi consternatio et suspiciones, 66. Pisandri adventu primo decem *ἐγγραφῆς* creantur, deinde quinque prædri, per quos Quadringentos viros imperio inducere placet, 67. Nominantur qui præter Pisandrum promptissime populare imperium dissolverunt, Antiphon, Phrynichus et Theramenes, 68. Quadringenti senatores sortitione fabarum lectos (*τοὺς ἀπὸ τοῦ κύβου βουλευτάς*) ex curia ejiciunt, 69. Quadringenti violenter rempublicam administrant, et ad Agidem præconium mittunt de pace, 70. Is vero nihil pacatum respondens Decelea profectus magno cum exercitu Urbem frustra adgreditur, 71. Exercitus Atheniensium Sami democratiam præfert, consilio Leontis, Diomedontis, Thrasybuli et Thrasylli, 72—77. (Hyperboli cædes, 78. Chæreas, 74.) Milites in classe Peloponnesiorum, quæ apud Miletum agit, turbas cient, moleste ferentes desidiæ et otium, 78. Propterea Astyochus Mycalen navigat; Strombichide autem ex Hellesponto reduce facto rursus Miletum navigat, 79. Peloponnesii ad Pharnabazum Clearchum mittunt cum quadraginta navibus, quarum pleræque tempestate factatæ redeunt, reliquæ Byzantium ad defectionem impellunt, 80. Alcibiades a Thrasybulo Samum reducit, ubi lamentatus fortunam suam et magniloquus imperator fit; et impedit exercitum, ne in Piræum naviget: quo facto ad Tissaphernem proficiscitur, 81, 82. Novæ turbæ Peloponnesiorum, qui Mileti sunt, qui Tissaphernem odio habent, in Astyochum vero ita invehuntur, ut Dorieo vel verbera minitetur, et ipsorum Milesiorum turbæ, qui castellum Tissaphernis in urbe capiunt, Dorieo improbante, 83, 84. Mindari navarchi adventu Astyochus cum Tissapherne legato, Hermocrate et Milesiis nonnullis navibus abit, 85. Samum a Quadringentis, legati veniunt, quibus Alcibiades, jam redux factus, imperterritus respondet, simulque patriæ vel maxime prodest: adveniunt etiam Argivi cum Paralæ, 86. Tissaphernes, Samo relicto, Aspendum iter facit, specie adducendarum navium Phœniciarum; hæc tamen non veniunt: de re suspiciones, 88. Alcibiades, Tissaphernem committatus, Phaselida et Caunum navigat, 88. Athenienses, impellentibus maxime Theramene et Aristocrate (89, 92.) post Phrynichi cædem (92.) et magnas turbas (92—94, 96.) Quadringentos ab Eetlonea munienda (90.) retinent et Quinque Millibus rempublicam permittunt (97.) Peloponnesii autem, pugna navali victores, Eubœam ad defectionem sollicitant (95.) et per Aristarchi proditorem Cœnoen (99.) capiunt, 89—99. Mindarus, Thrasyllum latens in Hellesponto navigat, 99—101, et Atheniensem Sesto profugorum quatuor navibus captis cum navibus suorum, Abydi stationem habentibus se jungit, 102. Athenienses omnes copias navales, quas circa Lesbum et Imbrum habent, Eleunte congregant, 103. Pugna navalis Mindari, Thrasybuli et Thrasylli ad promontorium Cynossema, qua Peloponnesii vincuntur, 104—106. Athenienses Cyzicum, quæ defecerat, et octo naves capiunt, Peloponnesii autem, eorum absentia, navium suarum integras Eleunte abducunt, 107. Alcibiades Samum navigat, ab Halicarnassensibus pecunias erogat et Coum mœnibus circumdat, 108. Tissaphernes in Ioniam abit, ubi Arsacis, qui sub se imperium tenebat, præsidium ab Antandriis ejectum sentiens, in Hellespontum, ut Peloponnesiis exprobraret ire cogitat: eo in itinere Ephesum venit, 108, 109.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΞΥΤΤΡΑΦΗΣ Ε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρουσ αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ 1
διελέλυντο μέχρι Πυθίων· καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ Ἀθηναῖοι
Δηλίους ἀνέστησαν ἐκ Δήλου, ἡγησάμενοι κατὰ πα-
λαιάν τινα αἰτίαν οὐ καθαρὸν ὄντας ἱερῶσθαι, καὶ ἅμα
ἐλλιπὲς σφίσιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως, ἣ πρότερόν
μοι δελήλωται ὡς ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων
ὀρθῶς ἐνόμισαν ποιῆσαι. καὶ οἱ μὲν Δήλιοι Ἀτραμύτ-
τιον Φαρνάκου δόντος αὐτοῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔκκησαν, οὕτως
ὡς ἕκαστος ὥρμητο.

Κλέων δὲ Ἀθηναῖους πείσας ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία 2
ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Ἀθηναίων μὲν ὀπλίτας
ἔχων διακοσίους καὶ χιλίους καὶ ἱππέας τριακοσίους,
τῶν δὲ ξυμμάχων πλείους, ναῦς δὲ τριάκοντα. σχῶν δὲ 2
ἐς Σκιώνην πρῶτον ἔτι πολιορκουμένην καὶ προσλαβὼν
αὐτόθεν ὀπλίτας τῶν φρουρῶν, κατέπλευσεν ἐς τὸν Κο-
λοφωνίων λιμένα τῶν Τωρωναίων ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς
πόλεως. ἐκ δ' αὐτοῦ, αἰσθόμενος ὑπ' αὐτομόλων ὅτι 3
οὔτε Βρασίδας ἐν τῇ Τωρώνῃ οὔτε οἱ ἐνόντες ἀξιόμαχοι
εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ τῇ πεζῇ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν, ναὺς
δὲ περιέπεμψε δέκα ἐς τὸν λιμένα περιπλεῖν. καὶ πρὸς 4
τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται, δὲ προσπεριέβαλε
τῇ πόλει ὁ Βρασίδας, ἐντὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ
προσστείον, καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους μίαν αὐτῇ

- 3 ἐποίησε πόλιν. βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ Πασιτελίδας τε ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων καὶ ἡ παρούσα φυλακὴ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων ἡμύνοντο. καὶ ὥς ἐβιάζοντο καὶ αἱ νῆες ἅμα περιέπλεον αἱ ἐς τὸν λιμένα περιπεμφθεῖσαι, δείσας ὁ Πασιτελίδας μὴ αἷ τε νῆες φθάσωσι λαβοῦσαι ἐρῆμον τὴν πόλιν καὶ τοῦ τειχίσματος ἀλικομένου ἐγκαταληφθῇ, ἀπολιπὼν αὐτὸ δρόμῳ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν.
- 2 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι φθάνουσιν, οἳ τε ἀπὸ τῶν νεῶν ἐλόντες τὴν Τορώνην, καὶ ὁ πεζὸς ἐπιστόμενος αὐτοβοεὶ κατὰ τὸ διηρημένον τοῦ παλαιοῦ τείχους ξυνεσπεσών. καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν Πελοποννησίων καὶ Τορωναίων εὐθύς ἐν χερσὶ, τοὺς δὲ ζώντας ἔλαβον, καὶ Πασιτελίδαν τὸν 3 ἄρχοντα. Βρασίδας δὲ ἐβοήθει μὲν τῇ Τορώνῃ, αἰσθόμενος δὲ καθ' ὁδὸν ἐαλωκυῖαν ἀνεχώρησεν, ἀποσχὼν 4 τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίου μή φθάσαι ἐλθών· ὁ δὲ Κλέων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαίᾳ τε ἔστησαν δύο, τὸ μὲν κατὰ τὸν λιμένα, τὸ δὲ πρὸς τῷ τειχίσματι, καὶ τῶν Τορωναίων γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας ἡνδραπόδισαν, αὐτοὺς δὲ καὶ Πελοποννησίους καὶ εἴ τις ἄλλος Χαλκιδέων ἦν, ξύμπαντας ἐς ἐπτακοσίους, ἀπέπεμψαν ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ αὐτοῖς τὸ μὲν Πελοποννήσιον ὕστερον ἐν ταῖς γενομέναις σπονδαῖς ἀπῆλθε, τὸ δὲ ἄλλο ἐκομίσθη ὑπ' Ὀλυνθίων,
- 5 ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς λυθείς. εἰλον δὲ καὶ Πάνακτον Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τείχος Βοιωτοὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον 6 προδοσίᾳ. καὶ ὁ μὲν Κλέων φυλακὴν καταστησάμενος τῆς Τορώνης ἄρας περιέπλει τὸν Ἄθων ὥς ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν.
- 4 Φαίαξ δὲ ὁ Ἐρασιστράτου τρίτος αὐτὸς Ἀθηναίων πεμπόντων ναυσὶ δύο ἐς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πρεσβευ- 2 τῆς ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξέπλευσε. Λεοντίνοι γὰρ ἀπελθόντων Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας μετὰ τὴν ξύμβασιν

ΟΙ. 89. 8.]

πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς καὶ ὁ δῆμος τὴν γῆν ἐπενόει ἀναδάσασθαι. οἱ δὲ δυνατοὶ αἰσθόμενοι Συρα- 3
κοσίους τε ἐπάγονται καὶ ἐκβάλλουσι τὸν δῆμον. καὶ οἱ μὲν ἐπλανήθησαν ὥς ἕκαστοι· οἱ δὲ δυνατοὶ ὁμολογή-
σαντες Συρακουσίοις καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ ἐρη-
μώσαντες, Συρακούσας ἐπὶ πολιτείᾳ ᾤκησαν. καὶ ὅστε- 4
ρον πάλιν αὐτῶν τινες διὰ τὸ μὴ ἀρέσκεσθαι ἀπολι-
πόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν Φωκαίας τε τῆς πόλεως τι
τῆς Λεοντίνων χωρίον καλούμενον καταλαμβάνουσι καὶ
Βρικιννίας δὲ ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ, καὶ τῶν τοῦ δῆμου
τότε ἐκπεσόντων οἱ πολλοὶ ἦλθον ὥς αὐτοὺς, καὶ κατα-
στάντες ἐκ τῶν τειχῶν ἐπολέμουν. ἃ πυνθανόμενοι οἱ 5
Ἀθηναῖοι τὸν Φαίακα πέμπουσιν, εἴ πως πείσαντες τοὺς
σφίσις ὄντας αὐτόθι ξυμμάχους καὶ τοὺς ἄλλους ἦν
δύνωνται Σικελιώτας κοινῇ ὥς Συρακοσίων δύναμιν περι-
ποιουμένων ἐπιστρατεῦσαι, διασώσειαν τὸν δῆμον τῶν
Λεοντίνων. ὁ δὲ Φαίαξ ἀφικόμενος τοὺς μὲν Καμαρι- 6
ναίους πείθει καὶ Ἀκραγαντίνους, ἐν δὲ Γέλα ἀντιστάνας
αὐτῷ τοῦ πράγματος οὐκέτι ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχεται,
αἰσθόμενος οὐκ ἂν πείθειν αὐτοὺς, ἀλλ' ἀναχωρήσας διὰ
τῶν Σικελῶν ἐς Κατάνην, καὶ ἅμα ἐν τῇ παρόδῳ καὶ ἐς
τὰς Βρικιννίας ἐλθὼν καὶ παραθαρσύνας, ἀπέπλει. ἐν δὲ 5
τῇ παρακομιδῇ τῇ ἐς τὴν Σικελίαν καὶ πάλιν ἀναχωρήσει
καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τισὶ πόλεσιν ἐχρημάτισε περὶ φιλίας
τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ Λοκρῶν ἐντυγχάνει τοῖς ἐκ Μεσσή-
νης ἐποίκοις ἐκπεπτωκόσιν, οἱ μετὰ τὴν τῶν Σικελιωτῶν
ὁμολογίαν στασιασάντων Μεσσηνίων καὶ ἐπαγαγομένων
τῶν ἐτέρων Λοκροῦς ἔποικοι ἐξεπέμφθησαν, καὶ ἐγένετο
Μεσσήνῃ Λοκρῶν τινα χρόνον. τούτοις οὖν ὁ Φαίαξ 2
ἐντυχὼν τοῖς κομιζομένοις οὐκ ἠδίκησεν· ἐγγεγνητο γὰρ
τοῖς Λοκροῖς πρὸς αὐτὸν ὁμολογία ξυμβάσεως περὶ πρὸς

- 3 τοὺς Ἀθηναίους. μόνοι γὰρ τῶν ξυμμάχων, ὅτε Σικελιώται ξυνηλλάσσοντο, οὐκ ἐσπέισαντο Ἀθηναίους· οὐδ' ἂν τότε, εἰ μὴ αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ πρὸς Ἰτωνέας καὶ Μελαινούς πολεμος ὁμόρους τε ὄντας καὶ ἀποίκους. καὶ ὁ μὲν Φαίαξ ἐς τὰς Ἀθήνας χρόνῳ ὕστερον ἀφίκετο.
- 6 Ὁ δὲ Κλέων ὡς ἀπὸ τῆς Τορώνης τότε περιέπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς Ἡϊόνος Σταγείρῳ μὲν προσβάλλει Ἀνδρίων ἀποικίᾳ, καὶ οὐχ εἶλε, Γαλήνῳ δὲ τὴν Θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. καὶ πέμψας ὡς Περδίκκαν πρέσβεις, ὅπως παραγένοιτο στρατιᾷ κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, καὶ ἐς τὴν Θράκην ἄλλους παρὰ Πολλὴν τὸν Ὀδομάντων βασιλέα, ἄξοντα μισθοῦ Θρᾶκας ὡς πλείστους, αὐτὸς ἡσύχαζε περιμένων ἐν τῇ
- 8 Ἡϊόνι. Βρασίδης δὲ πυνθανόμενος ταῦτα ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ Κερδυλίῳ· ἔστι δὲ τὸ χωρίον τοῦτο Ἀργιολίων ἐπὶ μετεώρου πέραν τοῦ ποταμοῦ, οὐ πολὺ ἀπέχον τῆς Ἀμφιπόλεως, καὶ κατεφαίνεται πάντα αὐτόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν αὐτόθεν ὁρμώμενος ὁ Κλέων τῇ στρατῷ· ὅπερ προσεδέχετο ποιήσῃν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὑπεριδόντα σφῶν τὸ πλῆθος, τῇ παρούσῃ στρατιᾷ ἀνα-
- 4 βήσεσθαι. ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο Θρᾶκὰς τε μισθούτους πεντακοσίους καὶ χιλίους, καὶ τοὺς Ἡδωνας πάντας παρακαλῶν, πελταστὰς καὶ ἱππέας· καὶ Μυρκινίων καὶ Χαλκιδίων χιλίους πελταστὰς εἶχε πρὸς τοῖς ἐν Ἀμφι-
- 5 πόλει. τὸ δὲ ὀπλιτικὸν ξύμπαν ἡθροίσθη δις χίλιοι μάλιστα, καὶ ἱππῆς ἑλληγες τριακόσιοι. τούτων Βρασίδης μὲν ἔχων ἐπὶ Κερδυλίῳ ἐκάθητο ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους, οἱ δ' ἄλλοι ἐν Ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδου
- 7 ἔτετάχατο. ὁ δὲ Κλέων τέως μὲν ἡσύχαζεν, ἔπειτα 2 ἡναγκάσθη ποιῆσαι ὅπερ ὁ Βρασίδης προσεδέχετο. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων μὲν τῇ ἔδρᾳ, ἀναλογιζομένων

ΟΙ. 89. 8.]

δὲ τὴν ἐκείνου ἡγεμονίαν πρὸς οἷαν ἐμπειρίαν καὶ τόλμαν
 μετὰ οἷας ἀνεπιστημοσύνης καὶ μαλακίας γενήσοιτο, καὶ
 οἴκοθεν ὡς ἄκουτες αὐτῷ ξυνῆλθον, αἰσθόμενος τὸν θροῦν,
 καὶ οὐ βουλόμενος αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους
 βαρύνεσθαι, ἀναλαβὼν ἦγε. καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ 3
 ὥπερ καὶ ἐς τὴν Πύλον εὐτυχήσας ἐπίστευσέ τι φρονεῖν·
 ἐς μάχην μὲν γὰρ οὐδὲ ἥλπισέν οἱ ἐπεξίεναι οὐδένα,
 κατὰ θέαν δὲ μᾶλλον ἔφη ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου, καὶ τὴν
 μείζω παρασκευὴν περιέμενεν, οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ, ἣν
 ἀναγκάζεται, περισχέσων, ἀλλ' ὡς κύκλῳ περιστὰς βία
 αἰρήσων τὴν πόλιν. ἐλθὼν τε καὶ καθίσας ἐπὶ λόφου 4
 καρτεροῦ πρὸ τῆς Ἀμφιπόλεως τὸν στρατὸν αὐτὸς
 ἐθεάτο τὸ λιμνῶδες τοῦ Στρυμόνος καὶ τὴν θέσιν τῆς
 πόλεως ἐπὶ τὴν Θράκην ὡς ἔχοι. ἀπίεναι τε ἐνόμιζεν, 5
 ὁπόταν βούληται, ἀμαχεῖ· καὶ γὰρ οὐδὲ ἐφαίνετο οὐτ'
 ἐπὶ τοῦ τείχους οὐδεὶς οὔτε κατὰ πύλας ἐξῆει, κεκλημέναι
 τε ἦσαν πᾶσαι. ὥστε καὶ μηχανὰς ὅτι οὐ κατήλθεν ἔχων,
 ἀμαρτεῖν ἐδόκει· ἐλεῖν γὰρ ἂν τὴν πόλιν διὰ τὸ ἐρήμον.
 ὁ δὲ Βρασίδης εὐθὺς ὡς εἶδε κινουμένους τοὺς Ἀθηναίους, 8
 καταβάς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου ἐσέρχεται ἐς τὴν
 Ἀμφίπολιν. καὶ ἐπέξοδον μὲν καὶ ἀντίταξιν οὐκ ἐποίη- 2
 σato πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, δεδιὼς τὴν αὐτοῦ παρασκευὴν
 καὶ νομίζων ὑποδεέστερος εἶναι, οὐ τῷ πλήθει, ἀντίπαλα
 γὰρ πως ἦν, ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι· τῶν γὰρ Ἀθηναίων
 ὅπερ ἐστράτεψε, καθαρὸν ἐξῆλθε, καὶ Δημνίων καὶ Ἴμ-
 βρίων τὸ κράτιστον· τέχνη δὲ παρεσκευάζετο ἐπιθησό-
 μενος. εἰ γὰρ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τό τε πλῆθος καὶ 3
 τὴν ὀπλισιν ἀναγκαίαν οὖσαν τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, οὐκ ἂν
 ἡγήετο μᾶλλον περιγενέσθαι ἢ ἄνευ προόψεως τε αὐτῶν
 καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ ὄντος καταφρονήσεως. ἀπολεξάμενος 4
 οὖν αὐτὸς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀπλίτας, καὶ τοὺς ἄλλους

Κλεαρίδα προστάξας, ἐβουλευετο ἐπιχειρεῖν αἰφνιδίως πρὶν ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἂν νομίζων αὐτοὺς ὁμοίως ἀπολαβεῖν αὐτῆς μεμονωμένους, εἰ τύχοι ἐλθούσα 5 αὐτοῖς ἢ βοήθεια. ξυγαλίσας δὲ τοὺς πάντας στρατιώτας, καὶ βουλόμενος παραθαρσύναι τε καὶ τὴν ἐπίνοιαν φράσαι, ἔλεγε τοιάδε.

- 9 “Ἄνδρες Πελοποννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἷας χώρας ἤκομεν, ὅτι αἰεὶ διὰ τὸ εὐψυχον ἐλευθέρας, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλ-
 λετε Ἰωσι μάχεσθαι, ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι, ἀρ-
 κείτω βραχέως δεδηλωμένον τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ᾧ τρόπῳ
 διανοοῦμαι ποιεῖσθαι, διδάξω, ἵνα μὴ τό [τε] κατ’
 ὀλίγον καὶ μὴ ἅπαντας κινδυνεύειν ἐνδεῆς φαινόμενον
 2 ἀτολμίαν παράσχη. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάξω κατα-
 φρονήσει τε ἡμῶν καὶ οὐκ ἂν ἐλπίσαντας ὥς ἂν ἐπεξέλ-
 θοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην, ἀναβῆναι τε πρὸς τὸ χωρίον καὶ
 3 νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν. ὅστις
 δὲ τὰς τοιαύτας ἀμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστα ἰδὼν
 καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεί-
 ται μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχ-
 θέντος ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, πλεῖστ’ ἂν
 ὀρθοῖτο· καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν ἔχει
 ἂ τὸν πολέμιον μάλιστ’ ἂν τις ἀπατήσας τοὺς φίλους
 4 μέγιστ’ ἂν ὠφελήσειεν. ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι θαρ-
 σούσι, καὶ τοῦ ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν
 ἐμοὶ φαίνονται, τὴν διάνοιαν ἔχουσιν, ἐν τῷ ἀνεμμένῳ
 αὐτῶν τῆς γνώμης καὶ πρὶν ξυνταχθῆναι μᾶλλον τὴν
 δόξαν, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ’ ἐμαντοῦ καὶ φθάσας ἢ
 δύνωμαι προσπεσοῦμαι δρόμῳ κατὰ μέσον τὸ στράτευμα·
 σὺ δὲ, Κλεαρίδα, ὕστερον, ὅταν ἐμὲ ὀρᾷς ἤδη προσκεί-
 μενον καὶ κατὰ τὸ εἶκος φοβούμενα αὐτοὺς, τοὺς μετὰ
 σεαυτοῦ, τοὺς τ’ Ἀμφιπολίτας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμ-

ΟΙ. 89. 8.]

μάχους, ἄγων αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν, καὶ ἐπείγεσθαι ὡς τάχιστα ξυμμίξαι. ἐλπίς γὰρ μάλιστα 5 αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι. τὸ γὰρ ἐπὶ ὕστερον δεινότερον τοῖς πολεμίοις τοῦ παρόντος καὶ μαχομένου. καὶ 6 αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, ὥσπερ σε εἰκὸς ὄντα Σπαρτιάτην, καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, ἀκολουθήσατε ἀνδρείως, καὶ νομίσατε εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν τὸ ἐθέλειν καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι καὶ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι· καὶ τῇδε ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν καὶ Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις κεκληθῆσθαι, ἢ Ἀθηναίων τε δούλοις, ἣν τὰ ἄριστα ἄνευ ἀνδραποδισμοῦ ἢ θανατώσεως πράξετε, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἶχετε, τοῖς δὲ λοιποῖς Ἑλλήσι κωλυταῖς γενέσθαι ἐλευθερώσεως. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς 7 μαλακισθῆτε, ὀρώντες περὶ ὅσων ὁ ἀγὼν ἐστίν, ἐγὼ τε δείξω οὐ παραινέσαι οἷός τε ὦν μᾶλλον τοῖς πέλαις ἢ καὶ αὐτὸς ἔργῳ ἐπεξελεθεῖν.”

Ὁ μὲν Βρασιδᾶς τοσαῦτα εἰπὼν τὴν τε ἔξοδον παρ- 10 εσκευάζετο αὐτὸς καὶ τοὺς ἄλλους μετὰ τοῦ Κλεαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς Θρακίας καλουμένας τῶν πυλῶν, ὅπως ὥσπερ εἴρητο ἐπεξίειεν. τῷ δὲ Κλέωνι, φανεροῦ γενο- 2 μένου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου καταβάντος καὶ ἐν τῇ πόλει ἐπιφανεῖ οὕτῃ ἔξωθεν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς θυομένου καὶ ταῦτα πρᾶσσοντος ἀγγέλλεται, προῦκεχωρήκει γὰρ τότε κατὰ τὴν θέαν, ὅτι ἡ τε στρατιὰ ἅπασα φανερά τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει, καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε πόδες πολλοὶ καὶ ἀνθρώπων ὡς ἐξιόντων ὑποφαίνονται. ὁ δὲ ἀκούσας ἐπῆλθε· καὶ ὡς εἶδεν, οὐ 3 βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι πρὶν οἱ καὶ τοὺς βοηθοὺς ἤκειν, καὶ οἰόμενος φθῆσεσθαι ἀπελθὼν, σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν ἀναχώρησιν καὶ παρήγγειλε τοῖς ἀπιοῦ-

σιν, ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας, ὥσπερ μόνον οἶόν τ' ἦν,
 4 ὑπάγειν ἐπὶ τῆς Ἡϊόνας. ὥς δ' αὐτῷ ἐδόκει σχολή γίγ-
 νεσθαι, αὐτὸς ἐπιστρέψας τὸ δεξιὸν καὶ τὰ γυμνά πρὸς
 5 τοὺς πολεμίους θοὺς ἀπῆγε τὴν στρατίαν. κὰν τοῦτῳ
 Βρασίδης ὥς ὄρῃ τὸν καιρὸν καὶ τὸ στράτευμα τῶν Ἀθη-
 ναίων κινούμενον, λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις
 ὅτι “Οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μένουσι· δηλοὶ δὲ τῶν τε
 δοράτων τῇ κινήσει καὶ τῶν κεφαλῶν· οἷς γὰρ ἂν τοῦτο
 γίγνηται, οὐκ εἰώθασι μένειν τοὺς ἐπιόντας. ἀλλὰ τὰς τε
 πύλας τις ἀνοιγέτω ἐμοὶ ἄς εἴρηται, καὶ ἐπεξίωμεν ὥς
 6 τάχιστα θαρσούντες.” καὶ ὁ μὲν κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ σταύ-
 ρωμα πύλας καὶ τὰς πρώτας τοῦ μακροῦ τείχους τότε
 ὄντος ἐξελθὼν ἔθει δρόμῳ τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθείαν, ἥπερ
 νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου ἰόντι τροπαίον
 ἔστηκε· καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἀθηναίοις πεφοβημένοις
 τε ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀταξίᾳ καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἔκπε-
 7 πληγμένοις κατὰ μέσον τὸ στράτευμα, τρέπει. καὶ ὁ
 Κλεαρίδας, ὥσπερ εἶρητο, ἅμα κατὰ τὰς Θρακίας πύλας
 8 ἐπεξελθὼν τῷ στρατῷ ἐπεφέρετο. ξυνέβη τε τῷ ἀδοκή-
 τῳ καὶ ἐξαπίνης ἀμφοτέρωθεν τοὺς Ἀθηναίους θορυβε-
 θῆναι· καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας αὐτῶν, τὸ πρὸς τὴν
 Ἡϊόνα, ὅπερ δὴ καὶ προκεχωρήκει, εὐθὺς ἀπορραγὲν
 ἔφυγε. καὶ ὁ Βρασίδης, ὑποχωροῦντος ἤδη αὐτοῦ, ἐπι-
 παριῶν τῷ δεξιῷ τιτρώσκεται· καὶ πεσόντα αὐτὸν οἱ μὲν
 Ἀθηναῖοι οὐκ αἰσθάνονται, οἱ δὲ πλησίον ἄραυτες ἀπ-
 9 ἤνεγκαν. τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ἔμενε μᾶλλον. καὶ
 ὁ μὲν Κλέων, ὥς τὸ πρῶτον οὐ διανοεῖτο μένειν, εὐθὺς
 φεύγων καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ Μυρκινίου πελταστοῦ ἀπο-
 θνήσκει, οἱ δὲ αὐτοῦ ξυστραφέντες ὀπλῖται ἐπὶ τὸν λό-
 φον τὸν τε Κλεαρίδαν ἡμύνοντο καὶ δις ἢ τρίς προσβα-
 λόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν πρὶν ἢ τε Μυρκινία καὶ ἡ

ΟΙ. 89. 8.]

Χαλκιδικῇ ἵππος καὶ οἱ πελτασταὶ περιστάντες καὶ ἑσ-
 ακοντίζοντες αὐτοὺς ἔτρεψαν. οὕτω δὲ τὸ στράτευμα πᾶν 10
 ἦδ' ἃ τῶν Ἀθηναίων φυγὸν χαλεπῶς καὶ πολλὰς ὁδοὺς
 τραπόμενοι κατὰ ὄρη, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν ἢ αὐτίκα ἐν
 χερσὶν ἢ ὑπὸ τῆς Χαλκιδικῆς ἵππου καὶ τῶν πελταστῶν,
 οἱ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν εἰς τὴν Ἡϊόνα. οἱ δὲ τὸν Βρα- 11
 σίδαν ἄραντες ἐκ τῆς μάχης καὶ διασώσαντες εἰς τὴν πόλιν
 ἔτι ἔμπνουν ἐσεκόμεσαν· καὶ ἦσθετο μὲν ὅτι νικῶσιν οἱ
 μεθ' ἑαυτοῦ, οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησε. καὶ ἡ 12
 ἄλλη στρατιὰ ἀναχωρήσασα μετὰ τοῦ Κλεαρίδου ἐκ τῆς
 διώξεως νεκροὺς τε ἐσκύλευσε καὶ τροπαῖον ἔστησε.
 μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι πάντες ξύν 11
 ὄπλοις ἐπισπόμενοι δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς
 νῦν ἀγορᾶς οὐσης· καὶ τὸ λοιπὸν οἱ Ἀμφίπολιται,
 περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὥς ἡρώι τε ἐντέμνουσι
 καὶ τιμὰς δεδώκασιν ἀγῶνας καὶ ἐτησίους θυσίας, καὶ
 τὴν ἀποικίαν ὥς οἰκιστῇ προσέθεσαν, καταβαλόντες τὰ
 Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα, καὶ ἀφανίσαντες εἴ τι μνημό-
 συνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περιέυσσθαι,
 νομίσαντες τὸν μὲν Βρασίδαν σωτήρᾳ τε σφῶν γεγενῆ-
 σθαι καὶ ἐν τῷ παρόντι ἅμα τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ξυμ-
 μαχίαν φόβῳ τῶν Ἀθηναίων θεραπεύοντες, τὸν δὲ Ἀγ-
 νωνα κατὰ τὸ πολέμιον τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἂν ὁμοίως
 σφίσι ξυμφόρως οὐδ' ἂν ἡδέως τὰς τιμὰς ἔχειν. καὶ τοὺς 2
 νεκροὺς τοῖς Ἀθηναίοις ἀπέδωκαν. ἀπέθανον δὲ Ἀθηναῖον
 μὲν περὶ ἑξακοσίους, τῶν δ' ἐναντίων ἑπτὰ, διὰ τὸ μὴ ἐκ
 παρατάξεως, ἀπὸ δὲ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προεκφο-
 βήσεως τὴν μάχην μᾶλλον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀναί- 3
 ρεσιν οἱ μὲν ἐπ' οἴκου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μετὰ τοῦ
 Κλεαρίδου τὰ περὶ τὴν Ἀμφίπολιν καθίσταντο.

Καὶ ὑπὸ τοὺς χρόνους τοῦ θέρους τελευτῶντος 12

Ῥαμφίας καὶ Αὐτοχαρίδας καὶ Ἐπικυδίδας Λακεδαιμόνιοι ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία βοήθειαν ἦγον ἑνακοσίων ὀπλιτῶν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχῖνι καθίσταντο
 2 ὃ τι αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. ἐνδιατριβόντων δὲ αὐτῶν ἔτυχεν ἡ μάχη αὕτη γενομένη, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

- 13 Τοῦ δ' ἐπιγιννομένου χειμῶνος εὐθὺς μέχρι μὲν Πιερίου τῆς Θεσσαλίας διῆλθον οἱ περὶ τὸν Ῥαμφίαν, κωλύοντων δὲ τῶν Θεσσαλῶν, καὶ ἅμα Βρασιδίου τεθνεώτος, ᾧ περ ἦγον τὴν στρατιάν, ἀπετράποντο ἐπ' οἴκου, νομίσαντες οὐδένα καιρὸν ἔτι εἶναι τῶν τε Ἀθηναίων ἥσση ἀπεληλυθότων καὶ οὐκ ἀξιώχρεων αὐτῶν ὄντων
 2 δρᾶν τι ὧν κακείνους ἐπενόει. μάλιστα δὲ ἀπῆλθον εἰδότες τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐξήεσαν, πρὸς τὴν εἰρήνην
 14 μᾶλλον τὴν γνώμην ἔχοντας. ξυνέβη τε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην καὶ τὴν Ῥαμφίου ἀναχώρησιν ἐκ Θεσσαλίας ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἔτι ἄψασθαι μηδέτερούς, πρὸς δὲ τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πληγέντες ἐπὶ τῷ Δηλίῳ καὶ δι' ὀλίγου αὐθις ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ οὐκ ἔχοντες τὴν ἐλπίδα τῆς ρώμης πιστὴν ἔτι, ἥ περ οὐ προσεδέχοντο πρότερον τὰς σπονδὰς, δοκοῦντες τῇ παρουσίᾳ εὐτυχίᾳ καθυπέρτεροι γενήσεσθαι· καὶ τοὺς ξυμμάχους ἅμα ἐδέδισαν σφῶν μὴ διὰ τὰ σφάλματα ἐπαιρόμενοι ἐπὶ πλεον ἄποστῶσι, μετεμέλοντό τε ὅτι μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ καλῶς παρὰσχόν οὐ
 2 ξυνέβησαν· οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι παρὰ γνώμην μὲν ἀποβαίνοντος σφίσι τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ᾤοντο ὀλίγων ἐτῶν καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν, εἰ τὴν γῆν τέμνοιν, περιπεσόντες δὲ τῇ ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορᾷ, οἷα αὐτῷ γεγένητο τῇ Σπάρτῃ, καὶ ληστευομένης τῆς χώρας ἐκ τῆς Πύλου καὶ Κυθήρων, αὐτομολούντων τε τῶν Εἰλωτῶν, καὶ αἰεὶ προσδοκίας οὔσης μή τι καὶ οἱ ὑπομέ-

ΟΙ 89. 2.]

νοντες τοῖς ἔξω πίσυνοι πρὸς τὰ παρόντα σφίσιν ὥσπερ
καὶ πρότερον νεωτερίσωσι· ξυνέβαινε δὲ καὶ πρὸς τοὺς 3
Ἀργείους αὐτοῖς τὰς τριακοντούεις σπονδὰς ἐπ' ἐξόδῳ
εἶναι, καὶ ἄλλας οὐκ ἤθελον σπένδεσθαι οἱ Ἀργεῖοι, εἰ
μή τις αὐτοῖς τὴν Κυνουρίαν γῆν ἀποδώσει· ὥστ' ἀδύ-
νατα εἶναι ἐφαίνετο Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις ἄμα πολε-
μεῖν. τῶν τε ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπόπτειόν τινας
ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς Ἀργείους· ὅπερ καὶ ἐγένετο.
ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζομένοις ἐδόκει ποιητέα 15
εἶναι ἢ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἦσσαν τοῖς Λακεδαιμονίοις,
ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι·
ἦσαν γάρ οἱ Σπαρτιῶται αὐτῶν πρῶτοί τε καὶ ὁμοίως
σφίσιν ἐγγυγενῆς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν 2
ἄλωσιν αὐτῶν πράσσειν, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι οὐπως ἤθε-
λον, εὐ φερόμενοι, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι. σφαλέντων
δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῷ Δηλίῳ παραχρῆμα οἱ Λακεδαιμόνιοι
γνόντες νῦν μᾶλλον ἢ ἐνδεξομένους ποιοῦνται τὴν
ἐνιαύσιον ἐκεχειρίαν, ἐν ᾗ ἔδει ξυνιόντας καὶ περὶ τοῦ
πλείονος χρόνου βουλευέσθαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀμ- 16
φιπόλει ἦσσα τοῖς Ἀθηναίοις ἐγεγένητο, καὶ ἐτεθνήκει
Κλέων τε καὶ Βρασίδας, οἵπερ ἀμφοτέρωθεν μάλιστα
ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μὲν διὰ τὸ εὐτυχεῖν τε καὶ
τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ γενομένης ἡσυχίας κατα-
φανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν καὶ ἀπιστότερος
διαβάλλων, τότε δὲ οἱ ἐν ἑκατέρᾳ τῇ πόλει σπεύδοντες
τὰ μάλιστα τὴν ἡγεμονίαν Πλειστοάναξ τε ὁ Πausανίου
Βασίλειος Λακεδαιμονίων καὶ Νικίας ὁ Νικηράτου, πλεί-
στα τῶν τότε εὐ φερόμενος ἐν στρατηγίαις, πολλὰ δὴ
μᾶλλον προσευμούντο, Νικίας μὲν βουλόμενος, ἐν ᾧ
ἀπαθὴς ἦν καὶ ἡξιούτο, διασώσασθαι τὴν εὐτυχίαν, καὶ
εἰς τε τὸ αὐτίκα πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτὸς καὶ τοὺς

- πολίτας παῦσαι, καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν
 ὄνομα ὥς οὐδὲν σφήλας τὴν πόλιν διεγένετο, νομίζων ἐκ
 τοῦ ἀκίνδυνου τοῦτο ξυμβαίνειν καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχη
 αὐτὸν παραδίδωσι, τὸ δὲ ἀκίνδυνον τὴν εἰρήνην παρέχειν,
 Πλειστοάναξ δὲ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβαλλόμενος περὶ
 τῆς καθόδου, καὶ ἐς ἐνθυμίαν τοῖς Λακεδαιμονίοις αἰεὶ
 προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὅποτε τι πταίσειαν, ὥς διὰ
 τὴν ἐκείνου κάθοδον παρανομηθείσαν ταῦτα ξυμβαίνειν.
- 2 τὴν γὰρ πρόμαντιν τὴν ἐν Δελφοῖς ἐπηγιώγτο αὐτὸν πεί-
 σαι μετ' Ἀριστοκλέους τοῦ ἀδελφοῦ ὥστε χρῆσαι Λακε-
 δαιμονίοις ἐπὶ πολὺ τάδε θεωροῖς ἀφικνουμένοις, Διὸς
 υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐς τὴν ἑαυτῶν
 3 ἀναφέρειν· εἰ δὲ μὴ, ἀργυρέα εὐλάκα εὐλάξειν· χρόνῳ
 δὲ προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους φεύγοντα αὐτὸν ἐς
 Λύκαιον διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτε μετὰ δῶρων δο-
 κοῦσαν ἀναχώρησιν, καὶ ἡμισυ τῆς οἰκίας τοῦ ἱεροῦ τότε
 τοῦ Διὸς οἰκοῦντα φόβῳ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔτει ἐνὸς
 δέοντι εἰκοστῷ τοῖς ὁμοίοις χοροῖς καὶ θυσίαις καταγα-
 γεῖν ὥσπερ ὅτε τὸ πρῶτον Λακεδαίμονα κτίζοντες τοὺς
- 17 βασιλέας καθίσταντο. ἀχθόμενος οὖν τῇ διαβολῇ ταύτῃ
 καὶ νομίζων ἐν εἰρήνῃ μὲν οὐδενὸς σφάλματος γεγνομέ-
 νου καὶ ἅμα τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ἄνδρας κομιζομένων
 καὶ αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς ἀνεπιληπτος εἶναι, πολέμου δὲ
 καθεστῶτος αἰεὶ ἀνάγκην εἶναι τοὺς προὔχοντας ἀπὸ τῶν
 ξυμφορῶν διαβάλλεσθαι, προὔθυμήθη τὴν ξύμβασιν.
- 2 καὶ τὸν τε χειμῶνα τοῦτον ἦσαν ἐς λόγους καὶ πρὸς τὸ
 ἔαρ ἤδη, παρασκευή τε προεπανεσείσθη ἀπὸ τῶν Λακε-
 δαιμονίων, περιεαγγελλομένη κατὰ πόλεις ὥς ἐπὶ τειχι-
 σμόν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἰσακούοιεν· καὶ ἐπειδὴ
 ἐκ τῶν ξυνόδων ἅμα πολλὰς δικαιοσύσεις προενεγκόντων
 ἀλλήλοις ξυνεχωρεῖτο ὥστε ἂ ἐκάτεροι πολέμῳ ἔσχον

ΟΙ 89. 8.]

ἀποδόντας τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι, Νίσαιαν δ' ἔχειν Ἀθηναίους· ἀνταπαιτούντων γὰρ Πλάταιαν οἱ Θηβαῖοι ἔφασαν οὐ βία ἀλλ' ὁμολογία αὐτῶν προσχωρησάντων καὶ οὐ προδόντων ἔχειν τὸ χωρίον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν Νίσαιαν· τότε δὴ παρακαλέσαντες τοὺς ἐαντῶν ξυμμάχους οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ψηφισαμένων πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ Ἡλείων καὶ Μεγαρέων τῶν ἄλλων ὥστε καταλύεσθαι, τοῖς δὲ οὐκ ἤρεσκε τὰ πρασσόμενα, ποιοῦνται τὴν ξύμβασιν καὶ ἐσπέισαντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ὤμωσαν, ἐκεῖνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τάδε.

“Σπονδὰς ἐποιήσαντο Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι 18 καὶ οἱ ξύμμαχοι κατὰ τάδε, καὶ ὤμωσαν κατὰ πόλεις. περὶ μὲν τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν, θύειν καὶ ἵεναι καὶ μαντεύεσθαι καὶ θεωρεῖν κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλούμενον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀδεῶς. τὸ δ' ἱερὸν καὶ τὸν 2 νεὼν τὸν ἐν Δελφοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Δελφούς αὐτονομῶν εἶναι καὶ αὐτοτελεῖς καὶ αὐτοδίκους καὶ αὐτῶν καὶ τῆς γῆς τῆς ἐαντῶν κατὰ τὰ πάτρια. ἔτη δὲ εἶναι τὰς 3 σπονδὰς πεντήκοντα Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Λακεδαιμονίων ἀδούλους καὶ ἀβλαβεῖς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ 4 πημονῇ μήτε Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπ' Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, μήτε τέχνη μήτε μηχανὴ μηδεμιᾷ. ἦν δέ τι διάφορον ἢ πρὸς ἀλλήλους, δικαίῳ χρήσθων καὶ ἔρκοις, καθ' ὃ τι ἂν ξύνθωνται. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ 5 οἱ ξύμμαχοι Ἀμφίπολιν. ὅσας δὲ πόλεις παρέδοσαν Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις, ἐξέστω ἀπιέναι ὅποι ἂν βού-

λονται, αὐτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας· τὰς δὲ πόλεις φερούσας τὸν φόρον τὸν ἐπ' Ἀριστείδου αὐτονόμους εἶναι. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν Ἀθηναίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ κακῷ, ἀποδιδόντων τὸν φόρον, ἐπειδὴ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. εἰσὶ δὲ Ἀργίλος, Στάγειρος, Ἀκανθος, Σκῶλος, Ὀλυνθος, Σπάρτωλος. ξυμμάχους δ' εἶναι μηδετέρων, μήτε Λακεδαιμονίων μήτε Ἀθηναίων· ἦν δὲ Ἀθηναῖοι πείθωσι τὰς πόλεις, βουλομένας ταύτας ἐξίστω ξυμμάχους ποιεῖσθαι αὐτοὺς Ἀθηναίους. Μηκυβερναίους δὲ καὶ Σαναίους καὶ Σιγγαίους οἰκεῖν τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν, καθάπερ Ὀλύνθιοι καὶ Ἀκάνθιοι. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι Πάνακτον. 6 ἀποδόντων δὲ καὶ Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις Κορυφάσιον καὶ Κύθηρα καὶ Μεθώνην καὶ Πτελεδὸν καὶ Ἀταλάντην, καὶ τοὺς ἄνδρας ὅσοι εἰσὶ Λακεδαιμονίων ἐν τῇ δημοσίῳ τῶν Ἀθηναίων, ἢ ἄλλοθί που ὅσης Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ· καὶ τοὺς ἐν Σκιώνῃ πολιορκουμένους Πελοποννησίῳ ἀφείναι, καὶ τοὺς ἄλλους ὅσοι Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἐν Σκιώνῃ εἰσὶ καὶ ὅσους Βρασίδας ἐσέπεμψε, καὶ εἴ τις τῶν ξυμμάχων τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ἀθήναις ἐστὶν ἐν τῇ δημοσίῳ, ἢ ἄλλοθί που ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχου- 7 σιν ἐν δημοσίῳ. ἀποδόντων δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι οὓς τινὰς ἔχουσιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων 8 κατὰ ταῦτά. Σκιωναίων δὲ καὶ Τορωναίων καὶ Σερμυλίων καὶ εἴ τινα ἄλλην πόλιν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι, Ἀθηναίους βουλευέσθαι περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅ τι ἂν 9 δοκῇ αὐτοῖς. ὅρκους δὲ ποιήσασθαι Ἀθηναίους πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κατὰ πόλεις. ὁμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἐκάτεροι τὸν μέγιστον ἐξ ἐκάστης πόλεως. ὁ δ' ὅρκος ἔστω ὅδε· Ἐμμενῶ ταῖς ξυνθήκαις καὶ ταῖς σπονδαῖς ταῖσδε δικαίως καὶ ἀδύλως.

ΟΙ. 89. 3.]

ἔστω δὲ Λακεδαιμόνιοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ ταῦτα ὅρκος πρὸς Ἀθηναίους, τὸν δὲ ὅρκον ἀνανεοῦσθαι κατ' ἐνιαυτὸν ἀμφοτέρους. στήλας δὲ στήσαι Ὀλυμπίασι καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμῷ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει καὶ ἐν Λακεδαιμόνι ἐν Ἀμυκλαίῳ. εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσιν ὅποτε-
ροιοῦν καὶ ὅτου πέρι, λόγοις δικαίοις χρωμένοις εὖδοκον εἶναι ἀμφοτέροις ταύτῃ μεταθεῖναι ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέ-
ροις, Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμόνιοις.

“Ἀρχεὶ δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορος Πλειστούλας, Ἀρτεμι- 19
σίου μηνὸς τετάρτῃ φθίνοντος, ἐν δὲ Ἀθήναις ἄρχων
Ἀλκαῖος, Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος. ὦμ- 2
νυον δὲ οἷδε καὶ ἐσπένδοντο, Λακεδαιμονίων μὲν [Πλει-
στοάναξ, Ἅγις,] Πλειστούλας, Δαμάγητος, Χίονις, Μετα-
γένης, Ἀκανθος, Δαῖθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας,
Ζευξίδας, Ἀντιππος, Τέλλις, Ἀλκινίδας, Ἐμπεδιάς,
Μηνᾶς, Λάφιλος· Ἀθηναίων δὲ οἷδε, Λάμπων, Ἰσθμίου-
νικος, Νικίας, Λάχης, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος,
Ἄγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεογένης, Ἀριστο-
κράτης, Ἰώλλικος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημο-
σθένης.”

Αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος 20
ἅμα ἤρι, ἐκ Διονυσίων εὐθύς τῶν ἀστικῶν αὐτόδεκα ἐτῶν
διελθόντων καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν ἢ ὥς τὸ
πρῶτον ἢ ἐσβολὴ ἢ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἢ ἀρχὴ τοῦ
πολέμου τοῦδε ἐγένετο. σκοπεῖτω δέ τις κατὰ τοὺς 2
χρόνους, καὶ μὴ τῶν ἐκασταχοῦ ἢ ἀρχόντων ἢ ἀπὸ τιμῆς
τινος σημαινόντων τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ
προγεγενημένα πιστεύσας μᾶλλον. οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν,
οἷς καὶ ἀρχομένοις καὶ μεσοῦσι, καὶ ὅπως ἔτυχέ τῃ,
ἐπεγένετό τι. κατὰ θέρη δὲ καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν ὥσπερ 3
γέγραπται εὐρήσει, ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ

τὴν δύναμιν ἔχοντες, δέκα μὲν θέρη, ἴσους δὲ χειμῶνας τῇ πρώτῃ πολέμῳ τῆδε γεγενημένους.

- 21 Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἔλαχον γὰρ πρέτεροι ἀποδιδόναι ἃ εἶχαν, τοὺς τε ἄνδρας εὐθύς τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους ἀφίεσαν καὶ πέμψαντες ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης πρέσβεις Ἰσχαγόραν καὶ Μητῶν καὶ Φιλοχαρίδαν ἐκέλευον τὸν Κλεαρίδαν τὴν Ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τοὺς ἄλλους τὰς σπονδὰς ὡς εἴρητο ἐκάστοις δέχε-
- 2 σθαι. οἱ δ' οὐκ ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδείας εἶναι· οὐδὲ ὁ Κλεαρίδας παρέδωκε τὴν πόλιν, χαριζόμενος τοῖς Χαλκιδεῦσι, λέγων ὡς οὐ δυνατὸς εἶη βίᾳ ἐκείνων παρα-
- 3 διδόναι. ἔλθων δὲ αὐτὸς κατὰ τάχος μετὰ πρέσβεων αὐτόθεν, ἀπολογησόμενός τε ἐς τὴν Λακεδαιμόνα, ἣν κατηγορῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἰσχαγόραν ὅτι οὐκ ἐπέιθετο, καὶ ἅμα βουλόμενος εἰδέναι εἰ ἔτι μετακινήτῃ εἴῃ ἡ ὁμολογία, ἐπειδὴ εὖρε κατεilahμμένας, αὐτὸς μὲν πάλιν πεμπόντων τῶν Λακεδαιμονίων καὶ κελενόντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ χωρίον παραδοῦναι, εἰ δὲ μὴ, ὅπόσοι Πελο-
- 22 πονησιῶν ἔναισιν ἐξαγαγεῖν, κατὰ τύχος ἐπορευέτο. οἱ δὲ ξύμμαχοι ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ ἔτυχον ὄντες, καὶ αὐτῶν τοὺς μὴ δεξαμένους τὰς σπονδὰς ἐκέλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιεῖσθαι. οἱ δὲ τῇ αὐτῇ προφάσει ἤπερ καὶ τὸ πρῶτον ἀπέωσαντο οὐκ ἔφασαν δέξασθαι, ἣν μὴ
- 2 τινας δικαιότερας τούτων ποιῶνται. ὥς δ' αὐτῶν οὐκ ἰσήκουον, ἐκείνους μὲν ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιούντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν σφίσιν τοὺς τε Ἀργεῖους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον Ἀμπελίδου καὶ Λίχου ἐλθόντων ἐπισπένδεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ δεινούς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστ' ἂν ἡσυχάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς Ἀθηναίους, 3 εἰ ἐξῆν, χωρεῖν. παρόντων οὖν πρέσβεων ἀπὸ τῶν

OL. 89. 2.]

Ἀθηναίων καὶ γενομένων λόγων, ξυνέβησαν, καὶ ἐγένοντο ὄρκοι καὶ ξυμμαχία ἥδε κατὰ τὰδε.

“Ἰϋμμαχοὶ ἔσονται Λακεδαιμόνιοι πεντήκοντα ἔτη. ἦν 23
 δέ τινες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν πολέμοι τὴν Λακεδαιμονίων 2
 καὶ κακῶς ποιῶσι Λακεδαιμονίους, ὠφελεῖν Ἀθηναίους
 Λακεδαιμονίους τρόπῳ ὅποιφ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ
 κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δέ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν
 εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις καὶ
 κακῶς πᾶσχειν ὑπὸ ἀμφοτέρων, καταλύειν δέ ἅμα ἅμφω
 τὴν πόλιν. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως καὶ προθύμως καὶ
 ἀδόλως. καὶ ἦν τινες ἐς τὴν τῶν Ἀθηναίων γῆν ἴωσι 3
 πολέμοι καὶ κακῶς ποιῶσιν Ἀθηναίους, ὠφελεῖν Λακε-
 δαιμονίους τρόπῳ ὅτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ
 δυνατόν. ἦν δέ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύ-
 την τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις καὶ κακῶς
 πᾶσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων, καταλύειν δέ ἅμα ἅμφω τὴν
 πόλιν. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως καὶ προθύμως καὶ ἀδόλως.
 ἦν δέ ἡ δουλεία ἐπανιστῆται, ἐπικουρεῖν Ἀθηναίους Λακε- 4
 δαιμονίοις παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν. ὁμοῦνται δέ 5
 ταῦτα οἵπερ καὶ τὰς ἄλλας σπονδὰς ὥμνουν ἐκατέρων.
 ἀνανεοῦσθαι δέ κατ' ἐνιαυτὸν Λακεδαιμονίους μὲν ἰόντας
 ἐς Ἀθήνας πρὸς τὰ Διονύσια, Ἀθηναίους δέ ἰόντας ἐς
 Λακεδαίμονα πρὸς τὰ Ὑακίνθια. στήλην δέ ἐκατέρους
 στήσαι, τὴν μὲν ἐν Λακεδαίμονι παρ' Ἀπόλλωνι ἐν Ἀμυ-
 κλαίῳ, τὴν δέ ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει παρ' Ἀθηνᾶ. ἦν δέ τι
 δοκῇ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις προσθεῖναι καὶ ἀφ-
 ελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας, ὅ τι ἂν δοκῇ, εὖορκον ἀμφοτέ-
 ροις εἶναι.”

Τὸν δέ ὄρκον ὥμνον Λακεδαιμονίων μὲν οἶδε, Πλει- 24
 στοάναξ, Ἄγις, Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χίονις, Μετα-
 γένης, Ἀκανθος, Δάϊθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευ-

ξίδας, Ἀντιππος, Ἀλκινάδας, Τέλλης, Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάφιλος Ἀθηναίων δὲ Λάμπων, Ἰσθμόνικος, Λάχης, Νικίας, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἄγων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεογένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.

- 2 Αὕτη ἡ ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς σπονδὰς οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀπέδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὸ θέρος ἤρχε τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους. ταῦτα δὲ τὰ δέκα ἔτη ὁ πρῶτος πόλεμος ξυνεχῶς γενόμενος γέγραπται.
- 25 Μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Ἀθηναίων, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὸν δεκαετῆ πόλεμον ἐπὶ Πλειστοῦλα μὲν ἐν Λακεδαίμονι ἐφόρου, Ἀλκαίου δ' ἄρχοντος Ἀθήνησι, τοῖς μὲν δεξαμένοις αὐτὰς εἰρήνην ἦν, οἱ δὲ Κορίνθιοι καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων τινες διεκίνουν τὰ πεπραγμένα, καὶ εὐθύς ἄλλη ταραχὴ καθίστατο τῶν ξυμμάχων πρὸς τὴν Λακε-
2 δαίμονα. καὶ ἅμα καὶ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι προϊόντος τοῦ χρόνου ὑποπτοὶ ἐγένοντο, ἔστιν ἐν οἷς οὐ
3 ποιοῦντες ἐκ τῶν ξυγκειμένων ἂν εἴρητο. καὶ ἐπὶ ἐξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἐκατέρων γῆν στρατεῦσαι, ἔξωθεν δὲ μετ' ἀνακωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα· ἔπειτα μέντοι καὶ ἀναγκα-
σθέντες λῦσαι τὰς μετὰ τὰ δέκα ἔτη σπονδὰς αὐτοὶς ἐς πόλεμον φανερὸν κατέστησαν.
- 26 Γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἐξῆς ὥς ἕκαστα ἐγένετο κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας, μέχρι οὐ τὴν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέβαλον. ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο
2 τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὴν διὰ μέσου

ΟΙ. 89. 3, 4.]

ξύμβασιν εἴ τις μὴ ἀξιώσει πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς
δικαιώσει. τοῖς τε γὰρ ἔργοις ὡς διήρηται ἀθρεῖτω, καὶ
εὐρήσει οὐκ εἰκὸς ὅν εἰρήνην αὐτὴν κριθῆναι, ἐν ἣ οὔτε
ἀπέδωσαν πάντα οὐτ' ἀπεδέξαντο ἃ ξυνέβητο, ἔξω τε
τούτων πρὸς τὸν Μαντινικὸν καὶ Ἑπιδαύριον πόλεμον
καὶ ἐς ἄλλα ἀμφοτέροις ἀμαρτήματα ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐπὶ
Θράκης ξύμμαχοι οὐδὲν ἦσσαν πολέμοι ἦσαν, Βοιωτοὶ
τε ἐκχειρίαν δεχήμερον ἦγον. ὥστε ξὺν τῷ πρώτῳ³
πολέμῳ τῷ δεκατεῖ καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνακωχῇ
καὶ τῷ ὕστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ εὐρήσει τις τοσαῦτα
ἔτη, λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ ἡμέρας οὐ πολ-
λὰς παρενεγκούσας, καὶ τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι ἰσχυρισα-
μένοις μόνον διη τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν. ἀεὶ γὰρ ἔγωγε⁴
μέμνημαι, καὶ ἀρχομένου τοῦ πολέμου καὶ μέχρι οὗ ἐτε-
λεύτῃσεν, προσφερόμενον ὑπὸ πολλῶν ὅτι τρεῖς ἐννέα ἔτη
δέοι γενέσθαι αὐτόν. ἐπεβίων δὲ διὰ παντὸς αὐτοῦ,⁵
αἰσθανόμενός τε τῇ ἡλικίᾳ, καὶ προσέχων τὴν γνώμην,
ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι· καὶ ξυνέβη μοι φεύγειν τὴν
ἐμαυτοῦ ἔτη εἴκυσι μετὰ τὴν ἐς Ἀμφίπολιν στρατηγίαν,
καὶ γενομένην παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι, καὶ οὐχ
ἦσσαν τοῖς Πελοποννησίων διὰ τὴν φυγὴν, καθ' ἥσυχίαν
τι αὐτῶν μᾶλλον αἰσθέσθαι. τὴν οὖν μετὰ τὰ δέκα ἔτη⁶
διαφορὰν τε καὶ ξύγχυσιν τῶν σπονδῶν καὶ τὰ ἔπειτα ὡς
ἐπολεμήθη ἐξηγήσομαι.

Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούτεις σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ²⁷
ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Πελοποννησίου
πρεσβείαι, αἵπερ παρεκλήθησαν ἐς αὐτὰ, ἀνεχώρουν ἐκ
τῆς Λακεδαιμόνου. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον,²
Κορίνθιοι δὲ ἐς Ἄργος τραπόμενοι πρῶτον λόγους ποιοῦν-
ται πρὸς τινὰς τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων ὡς χρὴ
ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ ἀλλ' ἐπὶ καταδου-

- λώσει τῆς Πελοποννήσου σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους τοὺς πρὶν ἐχθίστους πεποιήνται, ὅρᾶν τοὺς Ἀργεῖους ὅπως σωθήσεται ἡ Πελοπόννησος, καὶ ψηφίσασθαι τὴν βουλομένην πόλιν τῶν Ἑλλήνων, ἣτις αὐτόνομός τε ἐστὶ καὶ δίκας ἴσας καὶ ὁμοίας δίδωσι, πρὸς Ἀργεῖους ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι, ὥστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν· ἀποδείξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους ἀρχὴν αὐτοκράτορας, καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους εἶναι, τοῦ μὴ καταφανεῖς γίγνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος. ἔφασαν δὲ πολλοὺς προσχωρήσεσθαι μίσει τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ οἱ μὲν Κορίνθιοι διδάξαντες ταῦτα ἀνεχώρησαν ἐπ’
- 28 οἴκου. οἱ δὲ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ἀκούσαντες, ἐπειδὴ ἀνήνεγκαν τοὺς λόγους ἕς τε τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν δῆμον, ἐψηφίσαντο Ἀργεῖοι, καὶ ἄνδρας εἵλοντο δώδεκα πρὸς οὓς τὸν βουλούμενον τῶν Ἑλλήνων ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι πλὴν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων· τούτων δὲ μηδετέροις
- 2 ἐξεῖναι ἀνευ τοῦ δήμου τῶν Ἀργείων σπεισασθαι. ἐδέξαντό τε ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι μᾶλλον, ὁρῶντες τὸν τε τῶν Λακεδαιμονίων σφίσι πόλεμον ἐσόμενον, ἐπ’ ἐξόδῳ γὰρ πρὸς αὐτοὺς αἱ σπονδαὶ ἦσαν, καὶ ἅμα ἐλπίσαντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι. κατὰ γὰρ τὸν χρόνον τούτον ἢ τε Λακεδαιμίων μάλιστα δὴ κακῶς ἤκουσε καὶ ὑπερώφθη διὰ τὰς ξυμφορὰς, οἱ τε Ἀργεῖοι ἄριστα ἔσχον τοῖς πᾶσιν, οὐ ξυναράμενοι τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου, ἀμφοτεροῖς
- 3 δὲ μᾶλλον ἐνσπονδοὶ ὄντες ἐκκαρπώσάμενοι. οἱ μὲν οὖν Ἀργεῖοι οὕτως ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς
- 29 ἐθέλοντας τῶν Ἑλλήνων. Μαντινῆς δ’ αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν πρῶτοι προσεχώρησαν, δεδιότες τοὺς Λακεδαιμονίους. τοῖς γὰρ Μαντινεῦσι μέρος τι τῆς Ἀρκαδίας κατέστραπτο ὑπήκοον ἔτι τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου ὄντος, καὶ ἐνόμιζον οὐ περιόψεσθαι σφᾶς τοὺς

ΟΙ. 89. 3, 4.]

Λακεδαιμονίους ἄρχειν, ἐπειδὴ καὶ σχολὴν ἔχον· ὥστε
 ἄσμενοι πρὸς τοὺς Ἀργείους ἐτράποντο, πόλιν τε μεγάλην
 νομίζοντες καὶ Λακεδαιμονίοις ἀεὶ διάφορον, δημοκρα-
 τουμένην τε ὥσπερ καὶ αὐτοί. ἀποστάντων δὲ τῶν Μαν- 2
 τινέων καὶ ἡ ἄλλη Πελοπόννησος ἐς θροῦν καθίστατο ὥς
 καὶ σφίσι ποιητέον τοῦτο, νομίσαντες πλεόν τέ τι
 εἰδότας μεταστῆναι αὐτοὺς, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα
 δι' ὀργῆς ἔχοντες, ἐν ἄλλοις τε καὶ ὅτι ἐν ταῖς σπονδαῖς
 ταῖς Ἀττικαῖς ἐγγράπτο εὖορκον εἶναι προσθεῖναι καὶ
 ἀφελεῖν ὃ τι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πόλεσιν δοκῇ, Λακεδαιμο-
 νίοις καὶ Ἀθηναίοις. τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν 3
 Πελοπόννησον διεθορύβει καὶ ἐς ὑποψίαν καθίστη μὴ
 μετὰ Ἀθηναίων σφᾶς βούλονται Λακεδαιμόνιοι δουλώ-
 σασθαι· δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις γεγρά-
 φθαι τὴν μετάθεσιν. ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοὶ ὥρ- 4
 μηντο πρὸς τοὺς Ἀργείους καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ξυμμαχίαν
 ποιεῖσθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸν θροῦν τὸν 30
 ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καθεστῶτα, καὶ τοὺς Κορινθίους
 διδασκάλους τε γενομένους καὶ αὐτοὺς μέλλοντας σπεί-
 σασθαι πρὸς τὸ Ἄργος, πέμπουσι πρέσβεις ἐς τὴν
 Κόρινθον, βουλόμενοι προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον, καὶ
 ἡτιῶντο τὴν τε ἐσθήγησιν τοῦ παντὸς καὶ εἰ Ἀργείοις
 σφῶν ἀποστάντες ξύμμαχοι ἔσονται, παραβήσεσθαι τε
 ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὅρκους, καὶ ἤδη ἀδικεῖν ὅτι οὐ
 δέχονται τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς, εἰρημένον κύριον εἶναι
 ὃ τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσῃται, ἣν μὴ τι
 θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾗ. Κορινθιοὶ δὲ παρόντων σφίσι 2
 τῶν ξυμμάχων, ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδὰς,
 παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοὶ πρότερον, ἀντέλεγον τοῖς
 Λακεδαιμονίοις, ἃ μὲν ἡδικοῦντο, οὐ δηλοῦντες ἄντικρυς,
 ὅτι οὔτε Σόλλιον σφίσιν ἀπέλαβον παρ' Ἀθηναίων οὔτε

- Ἄνακτόριον, εἴ τί τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλασσοῦσθαι, πρό-
 σχημα δὲ ποιούμενοι τοὺς ἐπὶ Θράκης μὴ προδῶσθαι·
 ὁμόσαι γὰρ αὐτοῖς ὅρκους ἰδίᾳ τε, ὅτε μετὰ Ποτιδιαιατῶν
 3 τὸ πρῶτον ἀφίσταντο, καὶ ἄλλους ὕστερον. οὐκ οὖν
 παραβαίνειν τοὺς τῶν ξυμμάχων ὅρκους ἔφασαν, οὐκ
 ἐσιόντες ἐς τὰς τῶν Ἀθηναίων σπονδὰς. θεῶν γὰρ
 πίστεις ὁμόσαντες ἐκείνοις οὐκ ἂν εὖορκεῖν προδιδόντες
 αὐτούς. εἰρῆσθαι δ' ὅτι ἦν μὴ θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ἢ
 4 φαίνεσθαι οὖν σφίσι κώλυμα θεῶν τοῦτο. καὶ περὶ μὲν
 τῶν παλαιῶν ὅρκων τοσαῦτα εἶπον, περὶ δὲ τῆς Ἀργείων
 ξυμμαχίας μετὰ τῶν φίλων βουλευσάμενοι ποιήσῃν ὃ τι
 5 ἂν δίκαιον ᾖ. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἀνεχώ-
 ρησαν ἐπ' οἴκου. ἔτυχον δὲ παρόντες ἐν Κορίνθῳ καὶ
 Ἀργείων πρέσβεις, οἱ ἐκέλευον τοὺς Κορινθίους ἵεναι ἐς
 τὴν ξυμμαχίαν καὶ μὴ μέλλειν· οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον
 31 ξύλλογον αὐτοῖς τὸν παρὰ σφίσι προεῖπον ἦκειν. ἦλθε
 δὲ καὶ Ἡλείων πρεσβεία εὐθύς, καὶ ἐποίησαντο πρὸς
 Κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον, ἔπειτα ἐκείθεν ἐς Ἄργος
 ἐλθόντες, καθύπερ προεῖρητο, Ἀργείων ξύμμαχοι ἐγέ-
 2 νοντο. διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις
 περὶ Λεπρέου. πολέμον γὰρ γενομένου ποτὲ πρὸς Ἀρ-
 κάδων τινὰς Λεπρεάταις, καὶ Ἡλείων παρακληθέντων
 ὑπὸ Λεπρεατῶν ἐς ξυμμαχίαν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς καὶ
 λυσάντων τὸν πόλεμον, Ἡλείοι τὴν γῆν νεμομένοις
 αὐτοῖς τοῖς Λεπρεάταις τάλαντον ἔταξαν τῷ Διὶ τῷ
 3 Ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν. καὶ μέχρι τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου
 ἀπέφερον, ἔπειτα παυσαμένων διὰ πρόφασιν τοῦ πολέ-
 μου οἱ Ἡλείοι ἐπηνάγκαζον, οἱ δ' ἐτράποντο πρὸς τοὺς
 Λακεδαιμονίους. καὶ δίκης Λακεδαιμονίοις ἐπιτραπίσης,
 ὑποτοπήσαντες οἱ Ἡλείοι μὴ ἴσον ἔξαι, ἀνέντες τὴν
 4 ἐπιτροπὴν Λεπρεατῶν τὴν γῆν ἔτεμον. οἱ δὲ Λακεδα-

OL. 89. 4.]

μόνοι οὐδὲν ἦσαν ἐδίκασαν αὐτονόμους εἶναι Λεπρεάτας καὶ ἀδικεῖν Ἑλλείους· καὶ ὥς οὐκ ἐμμενάντων τῇ ἐπιτροπῇ φρουρὰν ὀπλιτῶν ἐσέπεμψαν ἐς Λέπρεον. οἱ δὲ Ἑλλεῖοι 5 νομίζοντες πόλιν σφῶν ἀφεστηκυῖαν δέξασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν ξυνθήκην προφέροντες ἐν ᾗ εἴρητο, ἃ ἔχοντες ἐς τὸν Ἀττικὸν πόλεμον καθίσταντό τινες, ταῦτα ἔχοντας καὶ ἐξελθεῖν, ὥς οὐκ ἴσον ἔχοντες ἀφίστανται πρὸς τοὺς Ἀργεῖους, καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ὥσπερ προείρητο, καὶ οὗτοι ἐποιήσαντο. ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς μετ' ἐκείνους, καὶ οἱ ἐπὶ Θράκης Χαλκιδῆς, Ἀργείων ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ δὲ καὶ Μεγαρήες τὸ αὐτὸ λέγοντες ἡσύχαζον, περιορώμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις ἦσαν ξύμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου Σκιω- 32 ναῖοι μὲν Ἀθηναῖοι ἐκπολιορκήσαντες ἀπέκτειναν τοὺς ἡβῶντας, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν, καὶ τὴν γῆν Πλαταιεῦσιν ἔδωκαν νέμεσθαι· Δηλῖοις δὲ καὶ κατήγαγον πάλιν ἐς Δῆλον, ἐνθυμούμενοι τὰς τε ἐν ταῖς μάχαις ξυμφορὰς καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος. καὶ Φωκῆς καὶ Λοκροὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. καὶ Κορίνθιοι 2, 3 καὶ Ἀργεῖοι ἤδη ξύμμαχοι ὄντες ἔρχονται ἐς Τεγέα, ἀποστήσαντες Λακεδαιμονίων, ὁρῶντες μέγα μέρος ἔν, καὶ εἰ σφίσι προσγένετο, νομίζοντες ἀπασαν ἂν ἔχειν πελοπόννησον. ὥς δὲ οὐδὲν ἂν ἔφασαν ἐναντιωθῆναι οἱ 4 Τεγεᾶται Λακεδαιμονίοις, οἱ Κορίνθιοι μέχρι τούτου προθύμως πράσσοντες ἀνείσαν τῆς φιλονεικίας, καὶ ὠρρώδησαν μὴ οὐδεὶς σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρῇ. ὁμῶς δὲ ἐλθόντες ἐς τοὺς Βοιωτοὺς ἐδέοντο σφῶν τε καὶ 5 Ἀργείων γίνεσθαι ξυμμάχους καὶ τᾶλλα κοινῇ πρᾶσ-

- σειν· τὰς τε δεχημέρους ἐπισπονδὰς, αἱ ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους οὐ πολλῷ ὕστερον γενόμεναι [τούτων] τῶν πεντηκονταετιδῶν σπονδῶν, ἐκέλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθήναζε καὶ σφίσι ποιῆσαι, ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον, μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων ἀπειπεῖν τὴν ἐκεχειρίαν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ 6 σπένδεσθαι ἄνευ αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ δεομένων τῶν Κορινθίων περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον, ἐλθόντες δὲ Ἀθήναζε μετὰ Κορινθίων οὐχ εὗροντο τὰς δεχημέρους σπονδὰς, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι Κορινθίοις εἶναι σπονδὰς, εἴπερ Λακεδαιμονίων 7 εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπέειπον τὰς δεχημέρους, ἀξιούντων καὶ αἰτιωμένων Κορινθίων ξυνθέσθαι σφίσι· Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους.
- 33 Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεῖ ἐστράτευσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Πausan' ἢ Λακεδαιμονίων βασιλέως ἡγουμένου, τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παρρασίους, Μαντινέων ὑπηκόους ὄντας, κατὰ στάσιν ἐπικαλεσαμένων σφᾶς, ὅμα δὲ καὶ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναίρησοντες, ἦν δύνωνται, ὃ ἐτείχισαν Μαντινῆς καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουσαν, ἐν τῇ Παρρασικῇ κείμενον, ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακω- 2 νικῆς. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τὴν γῆν τῶν Παρρασίων ἐδῆουν, οἱ δὲ Μαντινῆς τὴν πόλιν Ἀργείοις φύλαξι παραδόντες αὐτοὶ τὴν ξυμμαχίαν ἐφρούρουσαν· ἀδύνατοι δ' ὄντες διασῶσαι τό τε ἐν Κυψέλοις τεῖχος καὶ τὰς ἐν 3 Παρρασίοις πόλεις, ἀπῆλθον. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς τε Παρρασίους αὐτονόμους ποιήσαντες καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.
- 34 Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους, ἥδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ Θράκης μετὰ Βρασίδου ἐξεληθύντων στρατιωτῶν, οὗς ὁ

ΟΙ. 89. 4.]

Κλεαρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο τοὺς μὲν μετὰ Βρασίδου Εἰλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται· καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν Νεοδαμωδῶν ἐς Λέπρεον κατέστησαν, κείμενον ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἠλείας, ὄντες ἤδη διάφοροι Ἠλείοις· τοὺς δ' ἐκ τῆς νήσου 2 ληφθέντας σφῶν καὶ τὰ ὅπλα παραδόντας, δείσαντες μή τι διὰ τὴν ξυμφορὰν νομίσαντες ἐλασσωθῆσθαι καὶ ὄντες ἐπίτιμοι νεωτέρισωσιν, ἤδη καὶ ἀρχάς τινας ἔχοντας ἀτίμους ἐποίησαν, ἀτιμίαν δὲ τοιάνδε ὥστε μήτε ἄρχειν μήτε πριαμένους τι ἢ πωλοῦντας κυρίου εἶναι. ὕστερον δὲ αὖθις χρόνῳ ἐπίτιμοι ἐγένοντο.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ Θύσσον τὴν ἐν τῇ Ἄθφ Διῆς 35 εἶλον, Ἀθηναίων οὖσαν ξύμμαχον. καὶ τὸ θέρος τοῦτο 2 πᾶν ἐπιμιξία μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις, ὑπώπτευνον δὲ ἀλλήλους εὐθύς μετὰ τὰς σπονδὰς οἳ τε Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν. τὴν γὰρ Ἀμφίπολιν πρότεροι 3 λαχόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποδιδόναι καὶ τᾶλλα οὐκ ἀποδεδώκεσαν, οὐδὲ τοὺς ἐπὶ Θράκης παρεῖχον ξυμμάχους τὰς σπονδὰς δεχομένους, οὐδὲ Βοιωτοὺς, οὐδὲ Κορινθίους, λέγοντες αἰὲ ὥς μετ' Ἀθηναίων τούτους, ἦν μὴ θέλωσι, κοινῇ ἀναγκάσουσι· χρόνους τε προὔθεντο ἄνευ ξυγγραφῆς, ἐν οἷς χρῆν τοὺς μὴ ἐσιόντας ἀμφοτέροις πολεμίους εἶναι. τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν 4 ἔργῳ γιγνόμενον, ὑπετόπτευν τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι, ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτούντων αὐτῶν ἀπεδίδοσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλοντο ἀποδεδωκότες, τὰ τε ἄλλα χωρία εἶχον, μένοντες ἕως σφίσι κακῆνοι ποιήσειαν τὰ εἰρημένα. Λακεδαιμόνιοι 5 δὲ τὰ μὲν δυνατὰ ἔφασαν πεποιηκέναι· τοὺς γὰρ παρὰ

ἡνὺς θανατοῦντες ἴδοντες Ἀθηναίους ἀποδύσαντες, καὶ τοὺς
ἐν ἐκείνῃ στυγερὰς ἀποκτείναντες, καὶ εἰ τοὺς ἄλλους
ἐκείνῃ ἴδοντες. Ἀποκτείναντες δὲ οὐκ ὥσπερ ἐκείνῳ
οὐτε ταπεινότητα, θανάτου δὲ πενηνταετίας καὶ Κλυ-
ταῖος ἐκ τῆς στυγερᾶς ἀποκτείναντες, καὶ Πανεστὸν ἰσχυράν,
καὶ Ἀθηναίους ἴδοντες ἴδοντες ἐν θανάτῳ ἀγριότητα, καμ-
νῶν. Πολὺς μὲν τῶν ἰσχυρῶν πόλεως ἀποκτείναντες, εἰ δὲ μὴ
Μεσσηνίους τε καὶ τοὺς Βελωτᾶς ἐξήγαγον, ὥστε καὶ
αὐτοὶ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. Ἀθηναίους δὲ ἀποκτείναντες τὸ
πρῶτον αὐτοὺς, εἰ θούλονται, πολλοὺς δὲ καὶ πολλὰς
ἰσχυρὰς πενηνταετίας ἐν τῇ πόλει τοὺς ἑσπεῖρας τοὺς Ἀθη-
ναίους οὐτε ἐξήγαγον ἐκ Πολέου Μεσσηνίους καὶ τοὺς
ἄλλους Βελωτᾶς τε καὶ ἴδοντες τοσοῦτον ἀποκτείναντες ἐκ τῆς πό-
λεως, καὶ αὐτοὺς αὐτοὺς ἐν θανάτῳ τῆς Κεφαλ-
λαίης, τὸ μὲν οὐκ ὥσπερ τοῦτο τοῦτο τὸ καὶ ἐκείνους
τῇ πόλει.

36. Τοῦ δ' ἐπιγυμνασίου ἡμίονος, εὐχὴν καὶ εὐχὴν
ἐστὶν καὶ οὐκ ἐφ' ὅν αὖτε πυνδαίοντες ἐκείνους τῶν
καὶ τῶν αὐτῶν καὶ ἐκείνῃ στυγερᾶς, ἀποκτείναντες πρῶ-
τον αὐτοὺς τῆς συμμάχου, καὶ ταπεινότητα Ἀθηναίους καὶ
θανάτου καὶ θανάτου, καὶ τοὺς ἐν ἀλλήλοις εἰσώ-
των καὶ οὐδὲν συμμάχων, καὶ ἐκείνῃ ἐν οὐκ ἐκείνῃ τοῖς
θανάτῳ καὶ θανάτῳ ἐκείνους καὶ θανάτῳ, οὐτοὶ
οὐτε τῶν ἐκείνῃ ἐκείνῃ καὶ ἐκείνῃ ἐκείνους τὰς
πυνδαίοντες, ἄλλους πυνδαίοντες θανάτῳ ταπεινότητα ὅτι
ἐκείνῃ τῇ τε ἐκείνῃ καὶ ἐκείνῃ θανάτῳ,
Ἀθηναίους πενηνταετίας τῶν αὐτῶν συμμάχων, οὐτοὶ
μετὰ θανάτῳ Ἀθηναίους ἀποκτείναντες πυνδαίοντες συμμά-
χων, οὐτοὶ καὶ ἴδοντες ἀποκτείναντες θανάτῳ ἐκ τῆς
Ἀττικῆς στυγερᾶς ἐκείνῃ, ἀποκτείναντες καὶ ἀποκτείναντες
ἐκείνῃ τῇ Ἀθηναίῃ ἐκείνῃ καὶ ἀποκτείναντες τῶν στυγερᾶς

ΟΙ. 89. 4.]

Ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι. τὸ γὰρ Ἄργος αἰὲ ἠπίσταντο ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι, ἡγούμενοι τὸν ἔξω Πελοποννήσου πόλεμον ῥᾶω ἂν εἶναι. τὸ μέντοι 2 Πάνακτον ἐδέοντο Βοιωτοὺς ὅπως παραδῶσι Λακεδαιμονίοις, ἵνα ἀντ' αὐτοῦ Πύλον ἦν δύνωνται ἀπολαβόντες ῥᾶον καθιστῶνται Ἀθηναίοις ἐς πόλεμον. καὶ οἱ μὲν 37 Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι, ταῦτα ἐπεσταλμένοι ἀπὸ τε τοῦ Ξενάρους καὶ Κλεοβούλου καὶ ὅσοι φίλοι ἦσαν αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινὰ, ἑκάτεροι ἀνεχώρουν. Ἀργείων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς 2 μεγίστης ἐπετήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδόν, καὶ ξυγγενόμενοι ἐς λόγους ἦλθον, εἴ πως οἱ Βοιωτοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιτο, ὥσπερ Κορίνθιοι καὶ Ἡλεῖοι καὶ Μαντινῆς· νομίζειν γὰρ ἂν τούτου προχωρήσαντος ῥαδίως ἦδη καὶ πολεμεῖν καὶ σπένδεσθαι καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ βούλουντο, κοινῶ λόγῳ χρωμένους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δέοι. τοῖς δὲ τῶν Βοιωτῶν πρέσ- 3 βεσιν ἀκούουσιν ἤρεσκε· κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο τούτων ὧν περ καὶ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι ἐπεστάλκεσαν. καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ὡς ᾗσθοντο αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον, εἰπόντες ὅτι πρέσβεις πέμψουσιν ἐς Βοιωτοὺς ἀπήλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ Βοιωτοὶ ἀπήγ- 4 γειλαν τοῖς βοιωτάρχαις τὰ τε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγενομένων Ἀργείων· καὶ οἱ βοιωτάρχαι ἠρέσκοντό τε καὶ πολλῶ προθυμότεροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυνεβεβήκει αὐτοῖς, τοὺς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν δεῖσθαι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὁμοῖα σπεύδειν. καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον πρέσβεις παρῆ- 5 σαν Ἀργείων τὰ εἰρημένα προκαλοῦμενοι· καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ βοιωτάρχαι καὶ

- πρέσβεις ὑποσχεόμενοι ἀποστέλειν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς
 35 Ἄργος. ἐν δὲ τούτῳ εἶδον πρῶτον τοὺς βοιωτάρχαις
 καὶ Κορινθίους καὶ Μεγαρεῦσι καὶ τοῖς ἀπὸ Θρήκης πρέσ-
 βεσιν ὁμόσασθαι ἄλλήλοις ἢ μὴ εἶναι τε τῷ παρατυ-
 χούτι ἀμύνειν τῷ δοσμένῳ καὶ μὴ πολέμῳ τῷ μηδὲ
 ξυμβῆσθαι ἄνευ καυῆς γνώμης, καὶ οὕτως ἤδη τοὺς
 2 Βοιωτοὺς καὶ Μεγαρεῖς, τὸ γὰρ αὐτὸ ἐπαίοντο, πρὸς τοὺς
 2 Ἀργεῖους στέλλεσθαι. πρὶν δὲ τοὺς ἄρτους γενέσθαι οἱ
 βοιωτάρχαι ἐκώμωσαν ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιω-
 τῶν ταῦτα, αἵ περ ἄπαν τὸ κύρος ἔχουσι, καὶ παρήκουν
 γενέσθαι ἄρτους ταῖς βουλας, ὅσαι βουλεύονται ἐκ'
 3 ὠφελείᾳ σφίσι ξυνομέναι. οἱ δ' ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν
 Βοιωτῶν ὅτε οὐ προσδέχονται τὸν λόγον, δεδιότες μὴ
 ἐναντία Λακεδαιμονίους ποιήσωσι, τοῖς ἐκείνων ἀφεστῶσι
 Κορινθίοις ξυνομένους· οὐ γὰρ εἶπον αὐτοῖς οἱ βοιωτάρ-
 χαι τὰ ἐκ τῆς Λακεδαιμονίας, ὅτι τῶν τε ἐφόρων Κλεό-
 βουλος καὶ Σενάρης καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν Ἀργείων
 πρῶτον καὶ Κορινθίων γενομένους ξυμμάχους ὕστερον
 μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, οἴομενοι τὴν βουλῇν,
 4 καὶ μὴ εἰπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι ἢ ἂ [ἐν] σφίσι
 4 προδιαγνώτες παραινοῦσιν. ὥς δὲ ἀνέστη τὸ πρᾶγμα,
 οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ οἱ ἀπὸ Θρήκης πρέσβεις ἀπρακτοὶ
 ἀπῆλθον, οἱ δὲ βοιωτάρχαι, μελλόντες πρότερον, εἰ
 ταῦτα ἔπεισαν, καὶ τὴν ξυμμαχίαν περὶ αὐτοὺς πρὸς
 Ἀργεῖους ποιῶν οὐκέτι ἐσθιέμενον περὶ Ἀργείων ἐς τὰς
 βουλας, οὐδὲ ἐς τὸ Ἄργος τοὺς πρέσβεις οὐς ὑπέσχετο
 ἐπεμπεῖν, ἀμέλεια δὲ τις ἦν καὶ διατριβὴ τῶν πάντων.
 39 Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ Μηκύβερτος Ὀλύμπιοι,
 Ἀθηναίων φρουρούντων, ἐπιδραμώντες εἰλον.
 2 Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐγίνοντο γὰρ αἱ λόγοι τοῖς τε Ἀθη-
 ναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων, ἐλπί-

OL. 89. 4.]

ζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρεσβευόμενοι, καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτον τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα αὐτ' αὐτῶν Πύλον κομίσωνται. οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἣν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσονται ὥσπερ Ἀθηναίοις. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μήτε σπένδεσθαι τῷ μήτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν ὥς τὴν Πύλον αὐτ' αὐτοῦ κομιόμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγχέαι σπευδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰ ἐς Βοιωτοὺς, ἐποίησαντο τὴν ξυμμαχίαν, τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἔαρ' καὶ τὸ Πάνακτον εὐθύς καθηρέϊτο. καὶ ἐνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Ἄμα δὲ τῷ ἦρι εὐθύς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Ἀργεῖοι, ὥς οἱ τε πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν, οὗς ἔφασαν πέμψειν, οὐχ ἴκοντο, τό τε Πάνακτον ἦσθαιτο καθαιρούμενον καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγεννημένην τοῖς Βοιωτοῖς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔδεισαν μὴ μονωθῶσι καὶ ἐς Λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ· τοὺς γὰρ Βοιωτοὺς φόντο πεπεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τό τε Πάνακτον καθελεῖν καὶ ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς ἐσιέναι, τοὺς τε Ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα, ὥστε οὐδὲ πρὸς Ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι, πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μένειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδαί, τοῖς γοῦν Ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀποροῦντες οὖν ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι, καὶ φοβούμενοι μὴ Λακεδαιμονίοις καὶ Τεγεάταις, Βοιωτοῖς καὶ Ἀθηναίοις ἅμα πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες

- τῆς Πελοποννήσου ἡγήσασθαι, ἔπεμπον ὥς ἐδύναντο
 τάχιστα ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις Εὐστροφον καὶ
 Λίσωνα, οἱ ἰδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι, ἡγού-
 μενοι, ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους
 σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπῃ ἂν ξυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν.
- 41 καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν λόγους ἐποιοῦντο πρὸς
 τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἂν σφίσιν αἱ σπονδαὶ γί-
 2 γνουντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι ἡξίουσαν δίκης
 ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι ἢ ἐς πόλιν τινὰ ἢ ἰδιώτην
 περὶ τῆς Κυνουρίας γῆς, ἧς αἰεὶ πέρι διαφέρονται μεθορίας
 οὐσης· ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν καὶ Ἀνθήνην πόλιν,
 νέμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι· ἔπειτα δ' οὐκ ἐόντων
 Λακεδαιμονίων μεμῆσθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ' εἰ βούλονται
 σπένδεσθαι ὥσπερ πρότερον, ἐτοίμοι εἶναι, οἱ Ἀργεῖοι
 πρέσβεις τὰδε ὁμῶς ἐπηγάγοντο τοὺς Λακεδαιμονίους
 ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη
 πεντήκοντα, ἐξεῖναι δ' ὁποτεροισὺν προκαλεσαμένοις,
 μήτε νόσον οὐσης μήτε πολέμου Λακεδαίμονι καὶ Ἀργεῖ,
 διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν
 ποτε ὅτε αὐτοὶ ἑκάτεροι ἡξίωσαν κκᾶν, διώκειν δὲ μὴ
 ἐξεῖναι περαιτέρω τῶν πρὸς Ἀργος καὶ Λακεδαίμονα
- 3 ὄρων. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μωρία
 εἶναι ταῦτα, ἔπειτα, ἐπεθύμουν γὰρ τὸ Ἀργος πάντως
 φιλιον ἔχειν, ξυνεχώρησαν ἐφ' οἷς ἡξίουσαν, καὶ ξυνεγρά-
 ψαντο. ἐκέλευον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὶν τέλος τι αὐτῶν
 εἶναι ἐς τὸ Ἀργος πρῶτον ἐπαραχωρήσαντας αὐτοὺς
 δεῖξαι τῷ πλήθει, καὶ ἦν ἀρέσκοντα ἦ, ἦκεν ἐς τὰ Ὑακί-
 42 θια τοὺς ὄρκους ποιησόμενοι. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν.
 ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ᾧ οἱ Ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασσον οἱ
 πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων Ἀνδρομέδης καὶ Φαίδιμος
 καὶ Ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ Πάνακτον καὶ τοὺς ἄνδρας

OL. 89. 4.]

τοὺς παρὰ Βοιωτῶν παραλαβόντας Ἀθηναίους ἀποδοῦναι, τὸ μὲν Πανάκτον ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν αὐτῶν καθηρημένον εὔρον, ἐπὶ προφάσει ὡς ἦσαν ποτε Ἀθηναίους καὶ Βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὄρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον ἀλλὰ κοινῇ νέμειν, τοὺς δ' ἄνδρας οὐκ εἶχον αἰχμαλώτους Βοιωτοὶ Ἀθηναίων, παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἀνδρομέδην ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ἀπέδωκαν, τοῦ τε Πανάκτου τὴν καθαίρεσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις οἰκῆσειν οὐδένα. λεγομένων δὲ τούτων 2 οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποιοῦν, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαιρέσει ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυνθανόμενοι ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποιήνται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν. τὰ τε ἄλλα ἐσκόπουν ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυνθήκης, καὶ ἐνόμιζον ἐξηπατησθαι, ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν.

Κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν Λακεδαιμονίων 43 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις αὐ βουλόμενοι λῦσαι τὰς σπονδὰς εὐθὺς ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε 2 καὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικία μὲν ἔτι τότε ὢν νέος ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος· ᾧ ἐδόκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους μᾶλλον χωρεῖν, οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν ἠγαντιοῦτο, ὅτι Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχητος ἔπραξαν τὰς σπονδὰς, αὐτὸν κατὰ τὴν νεότητά ὑπεριδόντες καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὔσαν οὐ τιμήσαντες, ἣν τοῦ πάππου ἀπειπόντος αὐτὸς τοὺς ἐκ εἰς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώτους θεραπεύων διενεοῖτο ἀναγνώσασθαι. πανταχόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι τό τε 3

πρώτον ἀντίπεν, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαι-
 μονίους, ἀλλ' ἵνα Ἀργεῖους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι
 καὶ αὖθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα
 σπένδουσαι αὐτούς· καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορά ἐγγεγνητο,
 πέμπει εὐθὺς ἐς Ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὥς τάχιστα ἐπὶ
 τὴν ξυμμαχίαν προκαλουμένους ἤκειν μετὰ Μαντινέων
 καὶ Ἠλείων, ὥς καιροῦ ὄντος καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ
 44 μάλιστα. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας,
 καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν
 τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλῃν
 καθιστώσας αὐτοὺς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν
 ἐν Λακεδαίμονι πρίσβειον, οἱ σφίσι περὶ τῶν στοναῶν
 ἔτυχον ἀπάντες, ἡμῶν, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον
 τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἐπὶ
 παλαιῷ καὶ δημοκρατομάνῃ ὥσπερ καὶ αὐτοὶ καὶ δύνα-
 μιν μεγάλῃν ἔχουσαν τὴν κατὰ θύλασσαν ξυμπολεμήσων
 2 σφίσι, ἢ καθιστῶσάναι ἐς πόλεμον. ἔπειτα οὖν εὐθὺς
 πρίσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυ-
 3 σπρεσβεύοντο δὲ καὶ οἱ Ἠλείοι καὶ Μαντινῆς· ἀφίστατο
 δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρίσβεις κατὰ τάχος, διαποῦντες
 ἐπιτηδεύειν εὖ καὶ τοὺς Ἀθηναίους, Φιλοχαρίδας καὶ Δέμο
 καὶ Ἐνδρίας, δεινότες μὴ τὴν τε ξυμμαχίαν ἀργεῖον
 πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ποιήσωσιν, καὶ ὅμοιον Πύλων ἀπαγί-
 4 σοντες ἀπὸ Πικρακτον, καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας
 ἀποδωρημένους, ὡς οὐκ ἐπὶ κοινῇ τῶν Ἀθηναίων ἀπαί-
 15 ρεσιν, καὶ λεγόντες ἐν τῇ βουλῇ περὶ τε ταῦτα, καὶ ὡς
 αὐτοκρατορες ἦεν οὗτοι περὶ πάντων ξυμμάχων τῶν διαφύ-
 λων, τῶν Ἀλεξανδρίων ἐφύζοντο μὴ καὶ ἦν ἐς τὸν ὄρθρον
 ταῦτα λεγόντες ἐπιδωκνύμεναι τὴν ἐλπίδα καὶ ἀπαγοῇ ἢ
 2 Ἀργεῖων ξυμμάχων μηχανήματα δὲ πρὸς αὐτοὺς ταῦτα
 1 Ἀλεξανδρίων· τοὺς Λακεδαιμονίους πείθει, πρῶτον

OL 89. 4.]

αὐτοῖς δούς, ἣν μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκρά-
τορες ἦκειν, Πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν, πείσειν γὰρ αὐτὸς
'Αθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν, καὶ τὰλλα ξυναλ-
λάξειν. βουλόμενος δὲ αὐτοὺς Νικίου τε ἀποστήσαι 3
ταῦτα ἔπρασσε καὶ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ διαβαλὼν αὐτοὺς
ὥς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν νῷ ἔχουσιν οὐδὲ λέγουσιν οὐδέποτε
ταῦτά, τοὺς 'Αργείους καὶ 'Ηλείους καὶ Μαντινέας ξυμ-
μάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἐπεὶ γὰρ ἐς τὸν 4
δῆμον παρελθόντες καὶ ἐπερωτώμενοι οὐκ ἔφασαν ὥσπερ
ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορες ἦκειν, οἱ 'Αθηναῖοι οὐκέτι
ἠνείχοντο, ἀλλὰ τοῦ 'Αλκιβιάδου πολλῶ μᾶλλον ἢ
πρότερον καταβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων ἐσήκουν τε
καὶ ἐτοίμοι ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς 'Αργείους καὶ
τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους ποιεῖσθαι· σεισμοῦ δὲ γενο-
μένου πρὶν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτη ἀνεβλήθη.
τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ ὁ Νικίας, καίπερ τῶν Λακεδαι-
μονίων αὐτῶν ἡπατημένων καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ
τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογήσαι ἦκειν, ὅμως τοῖς Λακε- 46
δαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ
ἐπισχόντας τὰ πρὸς 'Αργείους πέμψαι ἔτι ὥς αὐτοὺς,
καὶ εἰδέναι ὃ τι διανοοῦνται, λέγων ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ
καλῶ ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον ἀναβάλ-
λεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ εὖ ἐστῶτων τῶν πραγμάτων ὥς
ἐπὶ πλείστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν,
ἐκείνοις δὲ δυστυχούσιν ὅτι τάχιστα εὖρημα εἶναι διακιν-
δυνεῦσαι. ἔπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, 2
κελεύουσιν Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται,
Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι καὶ 'Αμφίπολιν, καὶ τὴν
Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνείναι, ἣν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι,
καθάπερ εἴρητο ἀνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν 3
τε ἐκέλευον ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ βούλοντο ἀδικεῖν, ἥδη ἂν

II.

D

OL 89. 4.]

Ἀθηναῖοι, τρόπον ὁποῖον ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτω κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἡλείοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾶ τῶν πόλεων, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ Ἀθηναίους ἐς Ἄργος καὶ Μαντινέαν καὶ Ἢλιω, ἦν πολέμοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἡλείων ἢ τὴν Μαντινέων ἢ τὴν Ἀργείων, καθ' ὅτι ἂν ἐπαγγελῶσιν αἱ πόλεις αὗται, τρόπον ὁποῖον ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτω κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθηναίοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἡλείοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὅπλα δὲ μὴ εἶαν ἔχοντας διένειμαι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρως αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἂν ἄρχωσιν ἕκαστοι, μηδὲ κατὰ θάλασσαν, ἦν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἀπασῶν τὴν δίοδον εἶναι, Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων καὶ Μαντινέων καὶ Ἡλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σίτον, ἐπὶν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγεῖλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιούσαι κατὰ ταῦτά ἦν δὲ πλέονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆσθαι, ἡ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη διδόντω σίτον, τῷ μὲν ὀπλίτῃ καὶ ψιλῷ καὶ τοξότη τρεῖς ὀβολοὺς Αἰγυναίους τῆς ἡμέρας ἐκάστης, τῷ δ' ἵππῃ δραχμὴν Αἰγυναίαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῆς ὁ πόλεμος ᾖ ἦν δὲ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι πάσαις ταῖς πόλεσιν. ὁρῶσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν ὑπὲρ τε σφῶν

αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μαντινῆς καὶ Ἡλείοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτων κατὰ πόλεις ὀμνύντων. ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὄρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ ἱερῶν τελείων. ὁ δὲ ὄρκος ἔστω ὕδης· Ἐμμενὼς τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ τὰ ξυγκείμενα δικαίως καὶ ἀβλαβῶς καὶ ἀδόλως, καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνῃ οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμίᾳ. ὀμνύντων δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλή καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ πρυτάνεις· ἐν Ἀργεὶ δὲ ἡ βουλή καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ οἱ ἀρτῦναι, ἐξορκούντων δὲ οἱ ὀγδοήκοντα· ἐν δὲ Μαντινείᾳ οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλή καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ θεωροὶ καὶ οἱ πολέμαρχοι· ἐν δὲ Ἡλίδι οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες καὶ οἱ ἑξακόσιοι, ἐξορκούντων δὲ οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ θεσμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὄρκους Ἀθηναίους μὲν ἰόντας ἐς Ἥλιν καὶ ἐς Μαντινείαν καὶ ἐς Ἀργος, τριάκοντα ἡμέραις πρὸ Ὀλυμπίων, Ἀργείους δὲ καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας ἰόντας Ἀθήναζε, δέκα ἡμέραις πρὸ Παναθηναίων τῶν μεγάλων. τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν σπονδῶν καὶ τῶν ὄρκων καὶ τῆς ξυμμαχίας ἀναγράφαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Ἀθηναίους μὲν ἐν πόλει, Ἀργείους δὲ ἐν ἀγορᾷ ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ, Μαντινέας δὲ ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπίᾳσι στήλην χαλκὴν κοινὴν Ὀλυμπίους τοῖς νυνί. εἰάν δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις, προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκείμενοις. ὃ τι δ' ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἀπάσαις κοινῇ βουλευομέναις, τοῦτο κύριον εἶναι."

- 48 - Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ αἱ ξυμμαχίαι οὕτως ἐγένοντο· καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων οὐκ ἀπείρηντο τούτου ἕνεκα οὐδ' ὑφ' ἐτέρων. Κορίνθιοι δὲ Ἀργείων ὄντες ξύμμαχοι οὐκ ἐσθλὸν ἐς αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου Ἡλείοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι ξυμμαχίας,

ΟΙ. 89. 4—90. 1.]

τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν, ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν, ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί. οἱ 3 μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων, καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.

ἽΟλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου, οἷς Ἄνδρο- 49 σθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα· καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ Ἡλείων εἵρχθησαν ὥστε μὴ θύειν μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς ἢ ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἡλείοι καταδικάσαντο αὐτῶν φάσκοντες σφᾶς ἐπὶ Φύρκον τε τείχος ὄπλα ἐπενεγκεῖν καὶ ἐς Λέπρεον αὐτῶν ὀπλίτας ἐν ταῖς Ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι. ἡ δὲ καταδίκη δισχίλιαι μναὶ ἦσαν, κατὰ τὸν ὀπλίτην ἕκαστον δύο μναί, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαντες ἀντέλεγον μὴ δι- 2 καίως σφῶν καταδικασθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαι πῶ ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὅτ' ἐσέπεμψαν τοὺς ὀπλίτας. Ἡλείοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφασαν 3 εἶναι, πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσι, καὶ ἡσυχαζόντων σφῶν καὶ οὐ προσδεχομένων ὥς ἐν σπονδαῖς, αὐτοὺς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 4 ὑπελάμβανον οὐ χρεὼν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς Λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς, ἀλλ' οὐχ ὥς νομίζοντας τοῦτο δρᾶσαι, καὶ ὄπλα οὐδαμῶς ἐτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. Ἡλείοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἶχοντο 5 ὥς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι μὴ ἂν πεισθῆναι· εἰ δὲ βούλονται σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὐτῶν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ ὁ τῷ θεῷ γίγνεται αὐτοῖ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκουον, αὐθις τὰδε ἤξιουν, Λέπρεον 50 μὲν μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμούνται

χρῆσθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἢ
 2 μὴν ἀποδώσειν ὕστερον τὴν καταδίκην. ὥς δὲ οὐδὲ
 ταῦτα ᾔθελον, Λακεδαιμόνιοι μὲν εἵργοιτο τοῦ ἱεροῦ,
 θυσίας καὶ ἀγῶνων, καὶ οἶκοι ἔθνον, οἱ δὲ ἄλλοι Ἑλλη-
 3 νες ἐθεώρουν πλὴν Λεπρεατῶν. ὁμοῦ δὲ οἱ Ἕλαιοι δε-
 διότες μὴ βία θύσῃσι ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν
 εἶχον· ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς, χίλιοι
 ἑκατέρωθεν, καὶ Ἀθηναίων ἱππῆς, οἱ ἐν Ἀργεὶ ὑπέμενον
 4 τὴν ἑορτήν. δέος δ' ἐγένετο τῇ πανηγύρει μέγα μὴ ξὺν
 ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
 καὶ Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου Λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ
 τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ
 ζεύγους καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν
 οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα
 ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι ὅτι ἑαυτοῦ ἦν
 τὸ ἄρμα· ὥστε πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπεφόβηντο πάντες
 καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι. οἱ μὲντοι Λακεδαιμόνιοι ἡσύ-
 5 χασάν τε καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διήλθεν. ἐς δὲ Κόρ-
 ινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι
 ἀφίκοντο, δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν. καὶ Λα-
 κεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες· καὶ πολλῶν
 λόγων γενομένων τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμῷ
 γενομένου διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἶκον. καὶ τὸ θέρος
 ἐτελεύτα.

- 51 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἑρακλεώταις τοῖς ἐν
 Τραχίμ μάχῃ ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας καὶ Δόλοπας καὶ
 2 Μηλίας καὶ Θεσσαλῶν τινας. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη
 ταῦτα τῇ πόλει πολέμια ἦν· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλη τινὶ γῇ ἢ τῇ
 τούτων τὸ χωρίον ἐτειχίσθη. καὶ εὐθύς τε καθισταμένη
 τῇ πόλει ἡναντιοῦντο ἐς ὅσον ἐδύνατο φθείροντες καὶ
 τότε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἑρακλεώτας, καὶ Ξεναρῆς ὁ

ΟΙ. 90. 1.]

Κνίδιος Λακεδαιμόνιος ἄρχων αὐτῶν ἀπέθανε, διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἡρακλεωτῶν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθύς ἀρχομένου τὴν 52
Ἡράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἡγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα ἐξέπεμψαν. δεισαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον μὴ Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον βορυβουμένων Ἀθηναῖοι λάβωσι· Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων, ἔλθων ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παραλαβὼν, τά τε ἅλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρείας τε τείχη καθεῖναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν, καὶ αὐτὸς ἕτερον διανοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυῶνιοι καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθέν, βοηθήσαντες διεκώλυσαν.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπίδαυρίοις καὶ Ἀργείοις πόλε- 53
μος ἐγένετο, προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπολλωνος τοῦ Πυθαέως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπίδαυριοι· κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι· ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπίδαυρον τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ καὶ τοῖς Ἀργείοις προσλαβεῖν, ἦν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακε- 54
δαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πανδημεῖ ἐς Λευκτε-

σειν· τὰς τε δεχημέρους ἐπισπονδὰς, αἱ ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους οὐ πολλῶ ὕστερον γενομένοι [τούτων] τῶν πεντηκονταετίδων σπονδῶν, ἐκέλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθήναζε καὶ σφίσι ποιῆσαι, ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον, μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων ἀπειπεῖν τὴν ἐκεχειρίαν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ σπένδεσθαι ἀνευ αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ δεομένων τῶν Κορινθίων περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον, ἐλθόντες δὲ Ἀθήναζε μετὰ Κορινθίων οὐχ εὗροντο τὰς δεχημέρους σπονδὰς, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι Κορινθίοις εἶναι σπονδὰς, εἴπερ Λακεδαιμονίων γ' εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπέειπον τὰς δεχημέρους, ἀξιούτων καὶ αἰτιωμένων Κορινθίων ξυνθέσθαι σφίσι· Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἀσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους.

- 33 Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεὶ ἐστράτευσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Πανσαν' ἢ Λακεδαιμονίων βασιλέως ἡγουμένου, τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παρρασίους, Μαντινέων ὑπηκόους ὄντας, κατὰ στάσιν ἐπικαλεσαμένων σφᾶς, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναρῆσοντες, ἣν δύνωνται, ὃ ἐτείχισαν Μαντινῆς καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν, ἐν τῇ Παρρασικῇ κείμενον, ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τὴν γῆν τῶν Παρρασίων ἐδήουν, οἱ δὲ Μαντινῆς τὴν πόλιν Ἀργείοις φύλαξι παραδόντες αὐτοὶ τὴν ξυμμαχίαν ἐφρούρουν· ἀδύνατοι δ' ὄντες διασῶσαι τό τε ἐν Κυψέλοις τεῖχος καὶ τὰς ἐν Παρρασίῳ πόλεις, ἀπῆλθον. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς τε Παρρασίους αὐτονόμους ποιήσαντες καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

- 34 Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους, ἥδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ Θράκης μετὰ Βρασιίδου ἐξεληθύντων στρατιωτῶν, οὗς ὁ

ΘΙ. 89. 4.]

Κλεαρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο τοὺς μὲν μετὰ Βρασίδου Εἰλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται· καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν Νεοδαμωδῶν ἐς Λέπρεον κατέστησαν, κείμενον ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἠλείας, ὄντες ἤδη διάφοροι Ἠλείοις· τοὺς δ' ἐκ τῆς νήσου 2 ληφθέντας σφῶν καὶ τὰ ὅπλα παραδόντας, δείσαντες μή τι διὰ τὴν ξυμφορὰν νομίσαντες ἐλασσωθῆσθαι καὶ ὄντες ἐπίτιμοι νεωτέρισωσιν, ἤδη καὶ ἀρχάς τινες ἔχοντας ἀτίμους ἐποίησαν, ἀτιμίαν δὲ τοιάνδε ὥστε μήτε ἄρχειν μήτε πριαμένους τι ἢ πωλοῦντας κυρίου εἶναι. ὕστερον δὲ αὐθις χρόνῳ ἐπίτιμοι ἐγένοντο.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ Θύσσον τὴν ἐν τῇ Ἀθφ Διῆς 35 εἶλον, Ἀθηναίων οὖσαν ξύμμαχον. καὶ τὸ θέρος τοῦτο 2 πᾶν ἐπιμιξία μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις, ὑπώπτευνον δὲ ἀλλήλους εὐθύς μετὰ τὰς σπονδὰς οἳ τε Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν. τὴν γὰρ Ἀμφίπολιν πρότεροι 3 λαχόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποδιδόναι καὶ τᾶλλα οὐκ ἀποδεδώκεσαν, οὐδὲ τοὺς ἐπὶ Θράκης παρείχον ξυμμάχους τὰς σπονδὰς δεχομένους, οὐδὲ Βοιωτοὺς, οὐδὲ Κορινθίους, λέγοντες αἰεὶ ὥς μετ' Ἀθηναίων τούτους, ἦν μὴ θέλωσι, κοινῇ ἀναγκάσουσι· χρόνους τε προὔθεντο ἀνευ ξυγγραφῆς, ἐν οἷς χρῆν τοὺς μὴ ἐσιόντας ἀμφοτέροις πολεμίους εἶναι. τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν 4 ἔργῳ γιγνόμενον, ὑπετόπτευν τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι, ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτούντων αὐτῶν ἀπεδίδοσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μεμελέοντο ἀποδεδωκότες, τὰ τε ἄλλα χωρία εἶχον, μένοντες ἕως σφίσι κακῆνοι ποιήσειαν τὰ εἰρημένα. Λακεδαιμόνιοι 5 δὲ τὰ μὲν δυνατὰ ἔφασαν πεποιηκέναι· τοὺς γὰρ παρὰ

- σφίσι δεσμώτας ὄντας Ἀθηναίων ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς ἐπὶ Θράκης στρατιώτας ἀπαγαγεῖν, καὶ εἴ του ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν. Ἀμφιπόλεως δὲ οὐκ ἔφασαν κρατεῖν ὥστε παραδοῦναι, Βοιωτοὺς δὲ πειράσσεσθαι καὶ Κορινθίους ἐς τὰς σπονδὰς ἔσαγαγεῖν, καὶ Πάνακτον ἀπολαβεῖν, καὶ Ἀθηναίων ὅσοι ἦσαν ἐν Βοιωτοῖς αἰχμάλωτοι, κομ-
 6 εῖν. Πύλον μέντοι ἤξιουν σφίσιν ἀποδοῦναι· εἰ δὲ μὴ, Μεσσηνίους τε καὶ τοὺς Εἰλωτας ἐξαγαγεῖν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θράκης, Ἀθηναίους δὲ φρουρεῖν τὸ
 7 χωρίον αὐτοὺς, εἰ βούλονται. πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἐν τῷ θέρει τούτῳ ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ Πύλου Μεσσηνίους καὶ τοὺς ἄλλους Εἰλωτάς τε καὶ ὅσοι ἡντομολήκεσαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς· καὶ κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν Κρανίοις τῆς Κεφαλ-
 8 ληνίας. τὸ μὲν οὖν θέρος τοῦτο ἡσυχία ἦν καὶ ἔφοδοι παρ' ἀλλήλους.
- 36 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἔτυχον γὰρ ἔφοροι ἕτεροι καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο ἄρχοντες ἦδη, καὶ τινες αὐτῶν καὶ ἐναντίοι σπονδαῖς, ἐλθουσῶν πρεσβειῶν ἀπὸ τῆς ξυμμαχίδος, καὶ παρόντων Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων, καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων καὶ οὐδὲν ξυμβάντων, ὥς ἀπῆεσαν ἐπ' οἶκου, τοῖς Βοιωτοῖς καὶ Κορινθίοις Κλεόβουλος καὶ Ξενάρης, οὗτοι οἵπερ τῶν ἐφόρων ἐβούλοντο μάλιστα διαλύσαι τὰς σπονδὰς, λόγους ποιοῦνται ἰδίους παραινοῦντες ὅτι μάλιστα ταῦτά τε γινώσκειν καὶ πειρᾶσθαι Βοιωτοὺς, Ἀργείων γενομένους πρῶτον αὐτοὺς ξυμμάχους, αὐθις μετὰ Βοιωτῶν Ἀργεῖους Λακεδαιμονίοις ποιῆσαι ξυμμάχους· οὕτω γὰρ ἦκιστα ἀναγκασθῆναι Βοιωτοὺς ἐς τὰς Ἀττικὰς σπονδὰς ἐσελθεῖν· ἐλέσθαι γὰρ Λακεδαιμονίους πρὸ τῆς Ἀθηναίων ἔχθρας καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν

ΟΙ. 89. 4.]

Ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι. τὸ γὰρ Ἄργος αἰὲ ἠπίσταντο ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι, ἡγούμενοι τὸν ἔξω Πελοποννήσου πόλεμον ῥᾶω ἂν εἶναι. τὸ μέντοι 2 Πάνακτον ἐδέοντο Βοιωτοὺς ὅπως παραδῶσι Λακεδαιμονίοις, ἵνα ἂντ' αὐτοῦ Πύλον ἦν δύνωνται ἀπολαβόντες ῥᾶον καθιστῶνται Ἀθηναίοις ἐς πόλεμον. καὶ οἱ μὲν 37 Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι, ταῦτα ἐπεσταλμένοι ἀπὸ τε τοῦ Ξενάρους καὶ Κλεοβούλου καὶ ὅσοι φίλοι ἦσαν αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινὰ, ἑκάτεροι ἀνεχώρουν. Ἀργείων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς 2 μεγίστης ἐπετήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδὸν, καὶ ξυγγενόμενοι ἐς λόγους ἦλθον, εἴ πως οἱ Βοιωτοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιτο, ὥσπερ Κορίνθιοι καὶ Ἡλεῖοι καὶ Μαντινῆς· νομίζειν γὰρ ἂν τούτου προχωρήσαντος ῥαδίως ἦδη καὶ πολεμεῖν καὶ σπένδεσθαι καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιτο, κοινῶ λόγῳ χρωμένους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δέοι. τοῖς δὲ τῶν Βοιωτῶν πρέσ- 3 βεσιν ἀκούουσιν ἤρεσκε· κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο τούτων ὧν περ καὶ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι ἐπεστάλκεσαν. καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ὡς ἦσθοντο αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον, εἰπόντες ὅτι πρέσβεις πέμψουσιν ἐς Βοιωτοὺς ἀπήλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ Βοιωτοὶ ἀπήγγ- 4 γειλαν τοῖς βωιωτάρχαις τὰ τε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγενομένων Ἀργείων· καὶ οἱ βωιωτάρχαι ἠρέσκοντό τε καὶ πολλῶ προθυμότεροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυμβεβήκει αὐτοῖς, τοὺς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν δεῖσθαι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὁμοῖα σπεύδειν. καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον πρέσβεις παρῆ- 5 σαν Ἀργείων τὰ εἰρημένα προκαλοῦμενοι· καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ βωιωτάρχαι καὶ

- πρέσβεις ὑποσχόμενοι ἀποστελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς
 38 Ἄργος. ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρῶτον τοῖς βουλευτάρχαις
 καὶ Κορινθίοις καὶ Μεγαρεῦσι καὶ τοῖς ἀπὸ Θράκης πρέσ-
 βεισιν ὁμόσαι ὅρκους ἀλλήλοις ἢ μὴν ἔν τε τῷ παρατυ-
 χόντι ἀμύνειν τῷ δεομένῳ καὶ μὴ πολεμήσειν τῷ μηδὲ
 ξυμβήσεσθαι ἄνευ κοινῆς γνώμης, καὶ οὕτως ἤδη τοὺς
 Βοιωτοὺς καὶ Μεγαρέας, τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν, πρὸς τοὺς
 2 Ἀργείους σπένδεσθαι. πρὶν δὲ τοὺς ὅρκους γενέσθαι οἱ
 βουλευτάρχαι ἐκοίνωσαν ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιω-
 τῶν ταῦτι, αἵπερ ἅπαν τὸ κύρος ἔχουσι, καὶ παρήγγουν
 γενέσθαι ὅρκους ταῖς πόλεσιν, ὅσαι βούλονται ἐπ’
 3 ὠφελείᾳ σφίσι ξυνομύναι. οἱ δ’ ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν
 Βοιωτῶν ὄντες οὐ προσδέχονται τὸν λόγον, δεδιότες μὴ
 ἐναντία Λακεδαιμονίοις ποιήσωσι, τοῖς ἐκείνων ἀφεστῶσι
 Κορινθίοις ξυνομύντες· οὐ γὰρ εἶπον αὐτοῖς οἱ βουλευτάρ-
 χαι τὰ ἐκ τῆς Λακεδαιμονίας, ὅτι τῶν τε ἐφόρων Κλεό-
 βουλος καὶ Ξενάρης καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν Ἀργείων
 πρῶτον καὶ Κορινθίων γενομένους ξυμμάχους ὕστερον
 μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, οἴομενοι τὴν βουλήν,
 κὰν μὴ εἴπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι ἢ ἂ [ἐν] σφίσι
 4 προδιαγνόντες παραινοῦσιν. ὥς δὲ ἀντίστη τὸ πρᾶγμα,
 οἱ μὲν Κορινθιοὶ καὶ οἱ ἀπὸ Θράκης πρέσβεις ἀπρακτοὶ
 ἀπῆλθον, οἱ δὲ βουλευτάρχαι, μέλλοντες πρότερον, εἰ
 ταῦτα ἔπεισαν, καὶ τὴν ξυμμαχίαν πειράσεσθαι πρὸς
 Ἀργείους ποιεῖν οὐκέτι ἐσήνεγκαν περὶ Ἀργείων ἐς τὰς
 βουλὰς, οὐδὲ ἐς τὸ Ἄργος τοὺς πρέσβεις οὐς ὑπέσχοντο
 ἐπεμπον, ἀμέλεια δὲ τις ἐνῆν καὶ διατριβὴ τῶν πάντων.
 39 Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ Μηκύβερναν Ὀλύνθιοι,
 Ἀθηναίων φρουρούντων, ἐπιδραμόντες εἶλον.
 2 Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐγίγνωστο γὰρ αἰεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθη-
 ναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων, ἐλπί-

OL. 89. 4.]

ζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρεσβευόμενοι, καὶ ἐδίοnton σφίσι Πάνακτον τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα αὐτ' αὐτῶν Πύλον κομίσωνται. οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἣν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσονται ὥσπερ Ἀθηναίοις. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μῆτε σπένδεσθαι τῷ μῆτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν ὥς τὴν Πύλον αὐτ' αὐτοῦ κομιόμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγγεαί σπενδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰ ἐς Βοιωτοὺς, ἐποιήσαντο τὴν ξυμμαχίαν, τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἕαρ' καὶ τὸ Πάνακτον εὐθὺς καθηρέϊτο. καὶ ἐνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Ἄμα δὲ τῷ ἡρι εὐθὺς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ 40 Ἀργεῖοι, ὥς οἱ τε πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν, οὐς ἔφασαν πέμψειν, οὐχ ἵκοντο, τό τε Πάνακτον ἦσθοντο καθαιρούμενον καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγενημένην τοῖς Βοιωτοῖς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔδεισαν μὴ μονωθῶσι καὶ ἐς Λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ· τοὺς γὰρ 2 Βοιωτοὺς ᾤοντο πεπεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τό τε Πάνακτον καθελεῖν καὶ ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς ἐσιέναι, τοὺς τε Ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα, ὥστε οὐδὲ πρὸς Ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι, πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μένειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδαὶ, τοῖς γοῦν Ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀπόρουντες οὖν ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι, καὶ 3 φοβούμενοι μὴ Λακεδαιμονίοις καὶ Τεγεαταῖς, Βοιωτοῖς καὶ Ἀθηναίοις ἅμα πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες

- τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι, ἔπεμπον ὥς ἐδύναντο
τάχιστα ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις Εὐστροφον καὶ
Λῖσωνα, οἱ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι, ἡγού-
μενοι, ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους
σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπῃ ἂν ξυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν.
- 41 καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν λόγους ἐποιοῦντο πρὸς
τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἂν σφίσιν αἱ σπονδαὶ γίγ-
2 νοντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι ἡξίουσαν δίκης
ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι ἢ ἐς πόλιν τινα ἢ ἰδιώτην
περὶ τῆς Κυρουρίας γῆς, ἥς αἱ περὶ διαφέρονται μεθορίας
οὐσης· ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν καὶ Ἀθήνην πόλιν,
νέμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι· ἔπειτα δ' οὐκ ἐώρων
Λακεδαιμονίων μεμῆσθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ' εἰ βούλονται
σπένδεσθαι ὥσπερ πρότερον, ἐτοίμοι εἶναι, οἱ Ἀργεῖοι
πρέσβεις τάδε ὁμῶς ἐπηγάγοντο τοὺς Λακεδαιμονίους
ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη
πεντήκοντα, ἐξεῖναι δ' ὀποτεροισοῦν προκαλεσαμένοις,
μήτε νόσου οὐσης μήτε πολέμου Λακεδαίμονι καὶ Ἀργεῖ,
διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν
ποτε ὅτε αὐτοὶ ἐκάτεροι ἡξίωσαν νικᾶν, διώκειν δὲ μὴ
ἐξεῖναι περαιτέρω τῶν πρὸς Ἄργος καὶ Λακεδαίμονα
3 ὄρων. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μωρία
εἶναι ταῦτα, ἔπειτα, ἐπεθύμουν γὰρ τὸ Ἄργος πάντως
φιλιον ἔχειν, ξυνεχώρησαν ἐφ' οἷς ἡξίουσαν, καὶ ξυνεγρά-
ψαντο. ἐκέλευον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὶν τέλος τι αὐτῶν
ἔχειν ἐς τὸ Ἄργος πρῶτον ἐπαραχωρήσαντας αὐτοὺς
δείξαι τῷ πλήθει, καὶ ἦν ἀρέσκοντα ἦ, ἦκειν ἐς τὰ Ὑακί-
θια τοὺς ὅρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν.
- 42 ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ᾧ οἱ Ἀργεῖοι ταῦτα ἔπραττον οἱ
πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων Ἀνδρομέδης καὶ Φαίδιμος
καὶ Ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ Πάνακτον καὶ τοὺς ἄνδρας

ΟΙ. 89. 4.]

τοὺς παρὰ Βοιωτῶν παραλαβόντας Ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν Πανάκτον ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν αὐτῶν καθηρημένον εὔρον, ἐπὶ προφάσει ὡς ἤσαν ποτε Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὄρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον ἀλλὰ κοινῇ νέμειν, τοὺς δ' ἄνδρας οὐδεῖς εἶχον αἰχμαλώτους Βοιωτοὶ Ἀθηναίῳν, παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἀνδρομέδην ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ἀπέδωκαν, τοῦ τε Πανάκτου τὴν καθαίρεσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις οἰκῆσειν οὐδένα. λεγομένων δὲ τούτων 2 οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποιοῦν, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαίρεσει δ' ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυνθανόμενοι ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποιήνται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν. τά τε ἄλλα ἐσκόπουν ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυνηθείας, καὶ ἐνόμιζον ἐξηπατῆσθαι, ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀποκρινόμενοι ἀπέπεμψαν.

Κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν Λακεδαιμονίων 43 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις αὐτὸ βουλόμενοι λῦσαι τὰς σπονδὰς εὐθὺς ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε 2 καὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικία μὲν ἔτι τότε ὢν νέος ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος· ᾧ ἔδοκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους μᾶλλον χωρεῖν, οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν ἠναντιοῦτο, ὅτι Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχηςτος ἔπραξαν τὰς σπονδὰς, αὐτὸν κατὰ τὴν νεότητά ὑπεριδόντες καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὐσαν οὐ τιμήσαντες, ἣν τοῦ πάππου ἀπειπόντος αὐτὸς τοὺς ἐκ ἐῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώτους θεραπεύων διενεοῖτο ἀναγνώσασθαι. πανταχόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι τό τε 3

πρῶτον ἀντείπεν, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαι-
 μονίους, ἀλλ' ἵνα Ἀργεῖους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι
 καὶ αὐθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἔνεκα
 σπένδεσθαι αὐτούς· καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἐγεγένητο,
 πέμπει εὐθὺς ἐς Ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὥς τάχιστα ἐπὶ
 τὴν ξυμμαχίαν προκαλουμένους ἦκειν μετὰ Μαντινέων
 καὶ Ἡλείων, ὥς καιροῦ ὄντος καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ
 44 μάλιστα. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας,
 καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίωνπραχθεῖσαν τὴν
 τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην
 καθεστῶτας αὐτοὺς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν
 ἐν Λακεδαίμονι πρέσβειων, οἱ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν
 ἔτυχον ἀπόντες, ἡμέλουν, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον
 τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἀπὸ
 παλαιοῦ καὶ δημοκρατουμένην ὥσπερ καὶ αὐτοὶ καὶ δύνα-
 μιν μεγάλην ἔχουσιν τὴν κατὰ θάλασσαν ξυμπολεμήσειν
 2 σφίσιν, ἣν καθιστῶνται ἐς πόλεμον. ἔπεμπον οὖν εὐθὺς
 πρέσβεις ὥς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυν-
 3 επρεσβεύοντο δὲ καὶ οἱ Ἡλείοι καὶ Μαντινῆς· ἀφίκοντο
 δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, δοκοῦντες
 ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, Φιλοχαρίδας καὶ Λέων
 καὶ Ἐνδιος, δείσαντες μὴ τὴν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι
 πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ποιήσωνται, καὶ ἅμα Πύλον ἀπαιτή-
 σοντες ἀντὶ Πανάκτου, καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας
 ἀπολογησόμενοι, ὥς οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν Ἀθηναίων ἐποιή-
 45 σαντο. καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περὶ τε τούτων, καὶ ὥς
 αὐτοκράτορες ἤκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφό-
 ρων, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐφόβουν μὴ καὶ ἦν ἐς τὸν δῆμον
 ταῦτα λέγωσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος καὶ ἀπωσθῇ ἡ
 2 Ἀργείων ξυμμαχία. μηχανᾶται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιούδε
 τι ὁ Ἀλκιβιάδης· τοὺς Λακεδαιμονίους πείθει, πίστιν

OL 89. 4.]

αὐτοῖς δούς, ἣν μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκρά-
 τορες ἦκειν, Πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν, πείσειν γὰρ αὐτὸς
 Ἀθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν, καὶ τὰλλα ξυναλ-
 λάξειν. βουλόμενος δὲ αὐτοὺς Νικίου τε ἀποστήσαι 3
 ταῦτα ἐπρασσε καὶ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ διαβαλὼν αὐτοὺς
 ὥς οὐδὲν ἀληθεῖς ἐν νῷ ἔχουσιν οὐδὲ λέγουσιν οὐδέποτε
 ταῦτ᾽, τοὺς Ἀργεῖους καὶ Ἠλείους καὶ Μαντινέας ξυμ-
 μάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἐπειδὴ γὰρ ἐς τὸν 4
 δῆμον παρελθόντες καὶ ἐπερωτῶμενοι οὐκ ἔφασαν ὥσπερ
 ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορες ἦκειν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι
 ἡνέιχοντο, ἀλλὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου πολλῶ μᾶλλον ἢ
 πρότερον καταβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων ἐσήκονόν τε
 καὶ ἐτόιμοι ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς Ἀργεῖους καὶ
 τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους ποιείσθαι· σεισμοῦ δὲ γενο-
 μένου πρὶν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτῃ ἀνεβλήθη.
 τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ ὁ Νικίας, καίπερ τῶν Λακεδαι-
 μονίων αὐτῶν ἡπατημένων καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ
 τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογήσαι ἦκειν, ὅμως τοῖς Λακε- 46
 δαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ
 ἐπισχόντας τὰ πρὸς Ἀργεῖους πέμψαι ἔτι ὥς αὐτοὺς,
 καὶ εἰδέναι ὃ τι διανοοῦνται, λέγων ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ
 καλῶ ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον ἀναβάλ-
 λεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ εὖ ἐστῶτων τῶν πραγμάτων ὥς
 ἐπὶ πλείστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν,
 ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν ὅτι τάχιστα εὖρημα εἶναι διακιν-
 δυνεύσαι. ἔπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, 2
 κελεύσοντας Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται,
 Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι καὶ Ἀμφίπολιν, καὶ τὴν
 Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνείναι, ἣν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι,
 καθάπερ εἰρητὸ ἀνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν 3
 τε ἐκέλευον ὅτι καὶ σφέεις, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἦδη ἂν

OL 89. 4.]

Ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποῖα ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἠλείοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ Ἀθηναίους ἐς Ἄργος καὶ Μαντινέαν καὶ Ἠλιν, ἦν πολέμοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἠλείων ἢ τὴν Μαντινέων ἢ τὴν Ἀργείων, καθ' ὅτι ἂν ἐπαγγελλωσιν αἱ πόλεις αὐταί, τρόπῳ ὁποῖα ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθηναίοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἠλείοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὅπλα δὲ μὴ εἶναι ἔχοντας διένειναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρας αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἂν ἄρχωσιν ἕκαστοι, μηδὲ κατὰ θάλασσαν, ἦν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἀπασῶν τὴν δίοδον εἶναι, Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων καὶ Μαντινέων καὶ Ἠλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σίτον, ἐπὶν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγεῖλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιούσι κατὰ ταῦτά· ἦν δὲ πλέονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆσθαι, ἡ πόλις ἡ μεταπεμφαμένη διδότω σίτον, τῷ μὲν ὀπλίτῃ καὶ ψιλῷ καὶ τοξότη τρεῖς ὀβολοὺς Αἰγιναίους τῆς ἡμέρας ἐκάστης, τῷ δ' ἵππῃ δραχμὴν Αἰγιναίαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμφαμένη τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῆς ὁ πόλεμος ᾖ· ἦν δὲ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι πᾶσαις ταῖς πόλεσιν. ὁρῶσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν ὑπὲρ τε σφῶν

ΟΙ. 89. 4—90. 1.]

τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν, ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν, ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί. οἱ 3 μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων, καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.

ἽΟλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρου τούτου, οἷς Ἄνδρο- 49 σθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα· καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ Ἡλείων εἵρχθησαν ὥστε μὴ θύειν μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς ἢ ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἡλείοι καταδικάσαντο αὐτῶν φάσκοντες σφᾶς ἐπὶ Φύρκον τε τείχος ὄπλα ἐπενεγκεῖν καὶ ἐς Λέπρεον αὐτῶν ὀπλίτας ἐν ταῖς Ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐπέμψαι. ἡ δὲ καταδίκη δισχίλιαι μναὶ ἦσαν, κατὰ τὸν ὀπλίτην ἕκαστον δύο μναί, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαντες ἀπέτελεγον μὴ δι- 2 καίως σφῶν καταδικασθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλλαι πῶ ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὅτ' ἐσέπεμψαν τοὺς ὀπλίτας. Ἡλείοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφασαν 3 εἶναι, πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσι, καὶ ἡσυχαζόντων σφῶν καὶ οὐ προσδεχομένων ὥς ἐν σπονδαῖς, αὐτοὺς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 4 ὑπελάμβανον οὐ χρεὼν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς Λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς, ἀλλ' οὐχ ὥς νομίζοντας τοῦτο δρᾶσαι, καὶ ὄπλα οὐδαμῶς ἐτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. Ἡλείοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἶχοντο 5 ὥς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι μὴ ἂν πεισθῆναι· εἰ δὲ βούλονται σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὐτῶν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ δ τῷ θεῷ γίγνεται αὐτοὶ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκουν, αὐθις τὰδε ἤξιουν, Λέπρεον 50 μὲν μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται

χρεῖσθαι τῇ ἰσχύϊ ἀναρῆσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἢ
 2 μὴ ἀποδείξωσιν ὑστερον τὴν καταδίκασθαι. ὥς δὲ οὐδὲ
 ταῦτα φέρονται, λακεδαιμόνιοι μὲν εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ,
 θεοῖς καὶ ἀγῶνι, καὶ οὕτω ἔθουν, αἱ δὲ ἄλλοι Ἕλλη-
 3 κες ἐθεοῦσαν πλὴν Λακωνικῶν. ὅπως δὲ οἱ Ἕλαιοι δε-
 δωότες μὴ βίῃ θύσωσι ξὺν ὅσῃσι τῶν νεωτέρων φυλακὴν
 αἴχων· ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς, χίλιοι
 ἑκατῶν, καὶ Ἀθηναῖον ἱππῆς, οἱ ἐν Ἀργεὶ ὑπέμενον
 4 τὴν ὁρμήν. ὅσοι δ' ἐγένετο τῇ κατηγορίᾳ μέγα μὴ ξὺν
 ὅσῃσι ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
 καὶ Δίχας ὁ Ἀρακισιῶν Λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ
 τῶν βαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι κινδυνεύοντος τοῦ ἑαυτοῦ
 ζεύγους καὶ ἀνακρουθέντος Βαιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν
 οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα
 ἀνέδρασε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλώσαι ὅτι ἑαυτοῦ ἦν
 τὸ ἄρμα· ὥστε πολλὰ δὴ μᾶλλον ἐπεφύβητο πάντες
 καὶ εἶποι τι νέον ἔσσεσθαι. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἡσύ-
 5 χασάν τε καὶ ἡ ἐορτὴ αὐτοῖς οὕτω διήλθεν. ἐς δὲ Κόρ-
 ινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι
 ἀφίκοντο, δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφῶς ἐλθεῖν. καὶ Λα-
 κεδαιμονίαν πρέσβεις ἔτυχον παρόντες· καὶ πολλῶν
 λόγων γενομένων τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμῷ
 γενομένου διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἴκου. καὶ τὸ θέρος
 ἐτελεύτα.

- 51 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν
 Τραχίνι μάχῃ ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας καὶ Δόλοπας καὶ
 2 Μηλιαῖας καὶ Θεσσαλῶν τινας. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη
 ταῦτα τῇ πόλει πολέμια ἦν· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ ἢ τῇ
 τούτων τὸ χωρίον ἐτειχίσθη. καὶ εὐθύς τε καθισταμένη
 τῇ πόλει ἠναντιοῦντο ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες καὶ
 γόνε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξεπάρης ὁ

ΟΙ. 90. 1.]

Κνίδιος Λακεδαιμόνιος ἄρχων αὐτῶν ἀπέθανε, διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑρακλειωτῶν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγυγνομένου θέρους εὐθύς ἀρχομένου τὴν 52 Ἑράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἠγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα ἐξέπεμψαν. δέισαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον μὴ Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων Ἀθηναῖοι λάβωσι· Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων, ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παραλαβὼν, τὰ τε ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρίας τε τείχῃ καθεῖναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν, καὶ αὐτὸς ἕτερον διανοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαικῷ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυῶνιοι καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθὲν, βοηθήσαντες διεκώλυσαν.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπίδαυριοι καὶ Ἀργεῖοι πόλε- 53 μος ἐγένετο, προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθαίως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπίδαυριοι· κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι· ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπίδαυρον τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ καὶ τοῖς Ἀργείοις προσλαβεῖν, ἣν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλόντες. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακε- 54 δαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πανδημεῖ ἐς Λεῦκτρα

τῆς ἐαυτῶν μεθορίας πρὸς τὸ Λύκαιον Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλέως ἡγουμένου· ἦδαι δὲ οὐδεὶς ὅποι 2 στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις ἐξ ὧν ἐπέμφθησαν. ὥς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προὔχῳρει, αὐτοὶ τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν μετὰ τὸν μέλλοντα, Καρνεῖος δ' ἦν μὴν, ἱερομήνια Δω- 3 ριεῦσι, παρασκευάζεσθαι ὥς στρατευσομένους. Ἀργεῖοι δ' ἀναχωρησάντων αὐτῶν, τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην, πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν 4 καὶ ἐδήουν. Ἐπιδαυριοὶ δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο· ὧν τινες οἱ μὲν τὸν μῆνα προὔφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς 55 μεθορίαν τῆς Ἐπιδαυρίας ἐλθόντες ἡσύχαζον. καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν, ἐς Μαντινείαν πρεσβεῖαι ἀπὸ τῶν πόλεων ξυνῆλθον, Ἀθηναίων παρακαλεσάντων. καὶ γιγνομένων λόγων Εὐφαιμίδας ὁ Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν· σφέεις μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης ξυγκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπιδαυρίους καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ τοὺς Ἀργεῖους μεθ' ὅπλων ἀντιτετάχθαι· διαλύσαι οὖν πρῶτον χρῆναι ἐφ' ἐκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα, καὶ οὕτω πάλιν 2 λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ πεισθέντες ᾤχοντο καὶ τοὺς Ἀργεῖους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας. ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες οὐδ' ὥς ἐθυνήθησαν ξυμβῆναι, ἀλλ' οἱ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν ἐσέβαλλον καὶ 3 ἐδήουν. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Καρύας· καὶ ὥς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο, + ἐπανεχώρησαν. Ἀργεῖοι δὲ τεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὥς τὸ τρίτον μέρος, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναῖων αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὀπλίται, καὶ Ἀλκιβιάδης στρατηγός· πυθόμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεστράτευσαν

ΟΙ. 90. 1, 2, 3.]

σθαι, καὶ ὥς οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθον. καὶ τὸ θέρος οὕτω διήλθεν.

Τοῦ δ' ἐπιγεγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι λαβόντες 56
'Αθηναίους φρουροὺς τε τριακοσίους καὶ 'Αγησιππίδαν
ἄρχοντα κατὰ θάλασσαν ἐς 'Επίδαυρον ἐσέπεμψαν.
'Αργεῖοι δ' ἐλθόντες παρ' 'Αθηναίους ἐπεκάλουν ὅτι 2
γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐκάστους
μὴ ἔαν πολεμίους διῆναι, ἐάσειαν κατὰ θάλασσαν παρα-
πλευσαι· καὶ εἰ μὴ κἀκεῖνοι ἐς Πύλον κομοῦσιν ἐπὶ
Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσσηνίους καὶ Εἰλωτας, ἀδική-
σεσθαι αὐτοί. 'Αθηναῖοι δὲ 'Αλκιβιάδου πείσαντος τῇ 3
μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ
Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὄρκοις, ἐς δὲ Πύλον ἐκόμισαν τοὺς ἐκ
Κρανίων Εἰλωτας ληΐζεσθαι, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον. τὸν 4
δὲ χειμῶνα τοῦτον πολεμούντων 'Αργείων καὶ 'Επιδau-
ρίων, μάχῃ μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐνέδραι
δὲ καὶ καταδρομαί, ἐν αἷς ὥς τύχοιεν ἑκατέρων τινὲς
διεφθείροντο. καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἔαρ 5
ἤδη κλίμακας ἔχοντες οἱ 'Αργεῖοι ἦλθον ἐπὶ τὴν 'Επίδαυ-
ρον, ὥς ἐρήμου οὐσης διὰ τὸν πόλεμον βίᾳ αἰρήσοντες·
καὶ ἄπρακτοι ἀπῆλθον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ τρίτον
καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγεγνομένου θέρους μεσοῦντος Λακεδαιμόνιοι, 57
ὥς αὐτοῖς οἱ τε 'Επιδαυριοὶ ξύμμαχοι ὄντες ἐταλαιπώ-
ρουν καὶ τὰλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ μὲν ἀφειστήκει
τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, νομίσαντες, εἰ μὴ προκαταλήφονται
ἐν τάχει, ἐπὶ πλείον χωρήσεσθαι αὐτὰ, ἐστράτευσεν αὐτοὶ
καὶ οἱ Εἰλωτες πανδημαὶ ἐπ' 'Αργος, ἡγήετο δὲ 'Αγίς ὁ
'Αρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς. ξυνεστράτευσεν δ' 2
αὐτοῖς Τεγεᾶται καὶ ὅσοι ἄλλοι 'Αρκάδων Λακεδαιμονίους
ξύμμαχοι ἦσαν. οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου

ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ Ε.—V. 57-60

ξύμμαχοι καὶ οἱ ἔξωθεν ἐς Φλιούντα ξυνελέγοντο, Βοιω-
 τοὶ μὲν πεντακισχίλιοι ὀπλῖται καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ καὶ
 ἱππῆς πεντακόσιοι καὶ ἄμπιποι ἴσοι, Κορίνθιοι δὲ δις-
 χίλιοι ὀπλῖται, οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστοι, Φλιασίοι δὲ
 58 πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στράτευμα. Ἀρ-
 γεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν παρασκευὴν
 τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλιούντα βουλό-
 μενοι τοῖς ἄλλοις προσμῖξαι ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξεστρά-
 τευσαν καὶ αὐτοί. ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς,
 ἔχοντες τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ Ἡλείων τρις-
 2 χίλιοι ὀπλῖται. καὶ προΐοντες ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμο-
 νίοις ἐν Μεθυδρίᾳ τῆς Ἀρκαδίας. καὶ καταλαμβάνουσιν
 ἑκάτεροι λόφον· καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὡς μεμονωμένοι
 τοῖς Λακεδαιμονίοις παρεσκευάζοντο μάχεσθαι, ὁ δὲ
 ἄγχι τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν στρατὸν καὶ λαθὼν
 ἐπορεύετο ἐς Φλιούντα παρὰ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους.
 3 καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰσθόμενοι ἅμα ἔφ' ἐχώρουν, πρῶτον μὲν
 ἐς Ἄργος, ἔπειτα ἢ προσεδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους
 μετὰ τῶν ξυμμάχων καταβήσεσθαι, τὴν κατὰ Νεμέαν
 4 ὁδόν. ἄγχι δὲ ταύτην μὲν ἦν προσεδέχοντο οὐκ ἐτρά-
 πετο, παραγγείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀρκάσι
 καὶ Ἐπιδαυρίοις ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν, καὶ κατέβη ἐς
 τὸ Ἀργείων πεδῖον· καὶ Κορίνθιοι καὶ Πελληνῆς καὶ
 Φλιασίοι ὀρθιον ἐτέραν ἐπορεύοντο· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς καὶ
 Μεγαρεῦσι καὶ Σικωνίοις εἴρητο τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν
 καταβαίνειν, ἣ οἱ Ἀργεῖοι καθῆντο, ὅπως εἰ οἱ Ἀργεῖοι
 ἐπὶ σφᾶς ἰόντες ἐς τὸ πεδῖον βοηθοῖεν, ἐφεπόμενοι τοῖς
 ἵπποις χρωῖντο. καὶ ὁ μὲν οὕτω διατάξας καὶ ἐσβαλὼν ἐς
 59 τὸ πεδῖον ἐδῆου Σάμινθόν τε καὶ ἄλλα. οἱ δὲ Ἀργεῖοι
 γνόντες ἐβοήθουν ἡμέρας ἥδη ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ περι-
 τυχόντες τῇ Φλιασίῳ καὶ Κορινθίῳ στρατοπέδῳ, τῶν

ΟΙ. 90. 3.]

μὲν Φλιασίων ὀλίγους ἀπέκτειναν, ὑπὸ δὲ τῶν Κορινθίων αὐτοὶ οὐ πολλὰ πλείους διεφθάρησαν. καὶ οἱ Βοιωτοὶ 2 καὶ οἱ Μεγαρῆς καὶ οἱ Σικυνῶνιοι ἐχώρουν, ὥσπερ εἶρητο αὐτοῖς, ἐπὶ τῆς Νεμέας, καὶ τοὺς Ἀργεῖους οὐκέτι κατέλαβον, ἀλλὰ καταβάντες, ὥς ἐώρων τὰ ἐαυτῶν δηούμενα, εἰς μάχην παρετάσσοντο. ἀντιπαρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἐν μέσφ δὲ ἀπειλημένοι ἦσαν οἱ Ἀρ- 3 γεῖοι. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰργον τῆς πόλεως καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, καθύπερθεν δὲ Κερῖνθιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ Πελληνῆς, τὸ δὲ πρὸς Νεμέας Βοιωτοὶ καὶ Σικυνῶνιοι καὶ Μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρῆσαν· οὐ γὰρ πῶ οἱ Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν ξυμμάχων ἦκον· τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων 4 οὐχ οὕτω δειῶν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῇ ἐδόκει ἡ μάχῃ ἔσεσθαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι ἐν τῇ αὐτῶν τε καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ Ἀργείων δύο 5 ἄνδρες, Θράσυλλός τε τῶν πέντε στρατηγῶν εἰς ὧν καὶ Ἀλκίφρων πρόξενος Λακεδαιμονίων ἤδη τῶν στρατοπέδων ὅσον οὐ ξυνόντων προσελθόντε Ἀγιδι διελεγέσθην μὴ ποιεῖν μάχην· ἐτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργεῖους δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσιν Ἀργεῖοις Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνην ἄγειν 60 σπονδὰς ποιησαμένους. καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες τῶν Ἀργείων ἀφ' ἐαυτῶν καὶ οὐ τοῦ πλῆθους κελεύσαντος εἶπον· καὶ ὁ Ἄγεις δεξάμενος τοὺς λόγους αὐτὸς καὶ οὐ μετὰ τῶν πλείονων οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος ἀλλ' ἢ ἐνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν ἐν τέλει ξυστρατευομένων σπένδεται τέσσαρας μῆνας ἐν οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ ῥηθέντα. καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατὸν εὐθύς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἰλλων ξυμμάχων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι 2 εἶποντο μὲν ὥς ἡγεῖτο διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτίᾳ δ' εἶχον

- κατ' ἀλλήλους πολλῇ τὸν Ἄγιν, νομίζοντες ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν καὶ πανταχ' ὅθεν αὐτῶν ἀποκεκλημένων καὶ ὑπὸ ἱππέων καὶ πεζῶν, οὐδὲν δράσαντας
- 3 ἄξιον τῆς παρασκευῆς ἀπιέναι. στρατόπεδον γὰρ διήτο το κάλλιστον Ἑλλήνων τῶν μέχρι τοῦδε ξυνήλθεν· ὥφθη δὲ μάλιστα ἕως ἔτι ἦν Ἀθρόον ἐν Νεμέᾳ, ἐν ᾧ Λακεδαιμόνιοι τε πανστρατιῇ ἦσαν καὶ Ἀρκάδες καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυῶνιοι καὶ Πελλήνης καὶ Φλιάσιοι καὶ Μεγαρήs, καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ' ἐκάστων, ἀξιόμαχοι δοκοῦντες εἶναι οὐ τῇ Ἀργείων μόνον ξυμμαχία, ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ ἔτι προσγενομένη.
- 4 τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον οὕτως ἐν αἰτία ἔχοντες τὸν Ἄγιν ἀνεχώρουν τε καὶ διελύθησαν ἐπ' οἶκου ἕκαστοι.
- 5 Ἀργεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔτι ἐν πολλῷ πλείονι αἰτία εἶχον τοὺς σπεισασμένους ἄνευ τοῦ πλήθους, νομίζοντες κἀκεῖνοι μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον παρασχὼν Λακεδαιμονίους διαπεφευγέναι· πρὸς τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πόλει καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν ἀγῶνα ἂν γίγνεσθαι.
- 6 τὸν τε Θράσυλλον ἀναχωρήσαντες ἐν τῷ Χαράδρῳ, οὐπερ τὰς ἀπὸ στρατείας δίκας πρὶν ἐσιέναι κρίνουσιν, ἤρξαντο λεύειν. ὁ δὲ καταφυγὼν ἐπὶ τὸν βωμόν περιγίγνεται· τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ.
- 61 Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀθηναίων βοηθησάντων χιλιῶν ὀπλιτῶν καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἐστρατήγουν Δάχης καὶ Νικόστρατος, οἱ Ἀργεῖοι, ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὥκνουσι λῦσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτοὺς, καὶ πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσήγον βουλομένους χρηματίσαι πρὶν ἢ Μαντινῆς καὶ Ἠλείοι, ἔτι γὰρ παρήσαν, κατηνάγκασαν δεδμένοι. καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι Ἀλκιβιάδου πρεσβευτοῦ παρόντος ἐν τε τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμαχοῖς ταῦτα ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἄνευ τῶν ἄλλων ξυμ-

OL 90. 2.]

μάχων καὶ γένοιτο, καὶ νῦν, ἐν καιρῷ γὰρ παρῆναι σφείς, ἄπτεσθαι χρῆναι τοῦ πολέμου. καὶ πείσαντες ἐκ 3 τῶν λόγων τοὺς ξυμμάχους εὐθὺς ἐχώρουν ἐπὶ Ὀρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν πάντες πλὴν Ἀργείων· οὗτοι δὲ ὁμῶς καὶ πεισθέντες ὑπελείποντο πρῶτον, ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ οὗτοι ἦλθον. καὶ προσκαθεζόμενοι τὸν Ὀρχομενὸν 4 πάντες ἐπολιόρκουν, καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι, καὶ ὁμηροὶ ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι. οἱ 5 δὲ Ὀρχομενιοὶ δεῖσαντες τὴν τε τοῦ τείχους ἀσθένειαν καὶ τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος, καὶ ὥς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, μὴ προαπόλυνται, ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι Μαντινεῦσιν καὶ οὓς κατέθεντο Λακεδαιμόνιοι παραδοῦναι. μετὰ δὲ τοῦτο 6 2 ἔχοντες ἤδη τὸν Ὀρχομενὸν ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι ἐφ' ὃ τι χρὴ πρῶτον ἰέναι τῶν λοιπῶν. καὶ Ἥλειοι μὲν ἐπὶ Λέπρεον ἐκέλευον, Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τεγέαν· καὶ προσέθεντο οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς Μαντινεῦσι. καὶ οἱ μὲν Ἥλειοι ὀργισθέντες ὅτι οὐκ ἐπὶ Λέπρεον 2 ἐψηφίσαντο ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Μαντινείᾳ ὥς ἐπὶ Τεγέαν ἰόντες. καὶ τινες αὐτοῖς καὶ αὐτῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδουσιν τὰ πράγματα.

Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀργους τὰς 6 τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, Ἄγιν ἐν μεγάλῃ αἰτίᾳ εἶχον οὐ χειρωσάμενον σφίσιν Ἀργος, παρασχόν· καλῶς ὥς οὐπω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσοῦτους ξυμμάχους καὶ τοιούτους οὐ ῥάδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ Ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο ἐαλωκέναι, 2 πολλὰ δὲ μᾶλλον ἐχαλέπαινον καὶ ἐβούλευον εὐθὺς ὑπ' ὀργῆς παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν ὥς χρὴ τὴν τε οἰκίαν

- πρῶτον ἀντίειπε, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἵνα Ἀργεῖοι σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι καὶ αὐθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα σπένδεσθαι αὐτούς· καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἐγγεγνητο, πέμπει εὐθὺς ἐς Ἀργος Ἰδίᾳ, κελεύων ὥς τάχιστα ἐπὶ τὴν ξυμμαχίαν προκαλουμένους ἦκειν μετὰ Μαντινέων καὶ Ἡλείων, ὥς καιροῦ ὄντος καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ
- 44 μάλιστα. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας, καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθεστῶτας αὐτοὺς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν Λακεδαίμονι πρέσβειων, οἱ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ἡμέλουν, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἀπὸ παλαιοῦ καὶ δημοκρατουμένην ὥσπερ καὶ αὐτοὶ καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχουσιν τὴν κατὰ θάλασσαν ξυμπολεμήσειν
- 2 σφίσιν, ἣν καθιστῶνται ἐς πόλεμον. ἔπεμπον οὖν εὐθὺς πρέσβεις ὥς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυν-
- 3 επρεσβεύοντο δὲ καὶ οἱ Ἡλείοι καὶ Μαντινῆς· ἀφίκοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, δοκοῦντες ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, Φιλοχαρίδας καὶ Λέων καὶ Ἐνθιδιος, δεῖσαντες μὴ τὴν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ποιήσωνται, καὶ ὅμα Πύλον ἀπαιτήσαντες ἀντὶ Πανάκτου, καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας ἀπολογησόμενοι, ὥς οὐκ ἐπὶ κακῇ τῶν Ἀθηναίων ἐποιή-
- 45 σαντο. καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περὶ τε τούτων, καὶ ὥς αὐτοκράτορες ἦκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφόρων, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐφόβουν μὴ καὶ ἦν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωνσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος καὶ ἀπωσθῇ ἡ
- 2 Ἀργεῖον ξυμμαχία. μηχανᾶται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιοῦνδε τι ὁ Ἀλκιβιάδης· τοὺς Λακεδαιμονίους πείθει, πίστιν

OL 89. 4.]

αὐτοῖς δούς, ἣν μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκρά-
τορες ἦκειν, Πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν, πείσειν γὰρ αὐτὸς
'Αθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν, καὶ τὰλλα ξυναλ-
λάξειν. βουλόμενος δὲ αὐτοὺς Νικίου τε ἀποστήσαι 3
ταῦτα ἔπρασσε καὶ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ διαβαλὼν αὐτοὺς
ὥς οὐδὲν ἀληθεῖς ἐν νῷ ἔχουσιν οὐδὲ λέγουσιν οὐδέποτε
ταῦτ', τοὺς 'Αργεῖους καὶ 'Ηλείους καὶ Μαντινέας ξυμ-
μάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἐπειδὴ γὰρ ἐς τὸν 4
δῆμον παρελθόντες καὶ ἐπερωτώμενοι οὐκ ἔφασαν ὥσπερ
ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορες ἦκειν, οἱ 'Αθηναῖοι οὐκέτι
ἠνείχοντο, ἀλλὰ τοῦ 'Αλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ
πρότερον καταβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων ἐσῆκονόν τε
καὶ ἐτοῖμοι ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς 'Αργεῖους καὶ
τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους ποιεῖσθαι· σεισμοῦ δὲ γενο-
μένου πρὶν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτη ἀνεβλήθη.
τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ ὁ Νικίας, καίπερ τῶν Λακεδαι-
μονίων αὐτῶν ἡπατημένων καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ
τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογήσαι ἦκειν, ὅμως τοῖς Λακε- 46
δαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίνεσθαι, καὶ
ἐπισχόντας τὰ πρὸς 'Αργεῖους πέμψαι ἔτι ὥς αὐτοὺς,
καὶ εἰδέναι ὃ τι διανοοῦνται, λέγων ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ
καλῷ ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον ἀναβάλ-
λεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ εὖ ἐστώτων τῶν πραγμάτων ὥς
ἐπὶ πλείστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν,
ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν ὅτι τάχιστα εὖρημα εἶναι διακιν-
δυνεύσαι. ἔπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, 2
κελεύοντας Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται,
Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι καὶ 'Αμφίπολιν, καὶ τὴν
Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνείναι, ἣν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι,
καθάπερ εἴρητο ἀνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν 3
τε ἐκέλευον ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἤδη ἂν

- Ἄργείους ξυμμάχους πεποιῆσθαι, ὥς παρῆναι γ' αὐτοὺς αὐτοῦ τούτου ἕνεκα. εἰ τέ τι ἄλλο ἐνέκालουν, πάντα ἐπιστείλαντες ἀπέπεμψαν τοὺς περὶ τὸν Νικίαν πρέσβεις.
- 4 καὶ ἀφικομένων αὐτῶν καὶ ἀπαγγειλάντων τά τε ἄλλα καὶ τέλος εἰπόντων ὅτι εἰ μὴ τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι Βοιωτοῖς μὴ ἐσιῶσιν ἐς τὰς σπονδὰς, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ Ἄργείους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους, τὴν μὲν ξυμμαχίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι Βοιωτοῖς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἐπικρατούντων τῶν περὶ τὸν Ξενάρη τὸν ἔφορον ταῦτα γίγνεσθαι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν, τοὺς δὲ ὄρκους δεομένου Νικίου ἀνενώσαντο· ἐφοβείτο γὰρ μὴ πάντα ἀτελῆ ἔχων ἀπέλθῃ καὶ διαβληθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδῶν.
- 5 ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ, ὥς ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος πεπραγμένον, εὐθύς δι' ὀργῆς εἶχον, καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, ἔτυχον γὰρ παρόντες οἱ Ἄργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, παραγαγόντος Ἀλκιβιάδου, ἐποιήσαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς τήνδε.
- 47 “ Σπονδὰς ἐποιήσαντο ἑκατὸν Ἀθηναῖοι ἔτη καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς καὶ Ἡλείοι, ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἄρχουσιν ἑκάτεροι, ἀδούλους καὶ ἀβλαβεῖς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε Ἀργεῖους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ὧν ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Ἀργεῖους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας καὶ τοὺς ξυμμάχους, τέχνη μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾷ. κατὰ τὰδε ξυμμάχους εἶναι Ἀθηναίους καὶ Ἀργεῖους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας ἑκατὸν ἔτη. ἦν πολέμιοι ἴωσιν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀθηναίων, βοηθεῖν Ἀργεῖους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας Ἀθήναζε, καθ' ὅτι ἂν ἐπαγγέλλωσιν

OL 89. 4.]

Ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποῖα ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἠλείοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾶ τῶν πόλεων, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ Ἀθηναίους ἐς Ἄργος καὶ Μαντινείαν καὶ Ἠλεῖν, ἦν πολέμοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἠλείων ἢ τὴν Μαντινέων ἢ τὴν Ἀργείων, καθ' ὅτι ἂν ἐπαγγελλώσιν αἱ πόλεις αὐταί, τρόπῳ ὁποῖα ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθηναίοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἠλείοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὅπλα δὲ μὴ εἶαν ἔχοντας διῆεναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρας αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἂν ἄρχωσιν ἕκαστοι, μηδὲ κατὰ θάλασσαν, ἦν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἀπασῶν τὴν δίοδον εἶναι, Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων καὶ Μαντινέων καὶ Ἠλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σίτον, ἐπὶν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγεῖλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιούσι κατὰ ταῦτά· ἦν δὲ πλέονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆσθαι, ἡ πόλις ἡ μεταπεμφαμένη διδόντω σίτον, τῷ μὲν ὀπλίτῃ καὶ ψιλῷ καὶ τοξότη τρεῖς ὀβολοὺς Αἰγυναίους τῆς ἡμέρας ἐκάστης, τῷ δ' ἵππῃ δραχμὴν Αἰγυναίαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμφαμένη τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῆς ὁ πόλεμος ᾖ· ἦν δὲ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι πᾶσαις ταῖς πόλεσιν. ὁρῶσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν ὑπὲρ τε σφῶν

αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μαντινῆς καὶ Ἡλείοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτων κατὰ πόλεις ὁμνύντων. ὁμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὄρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ ἱερῶν τελείων. ὁ δὲ ὄρκος ἔστω ὅδε· Ἐμμενῶ τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ τὰ ξυγκείμενα δικαίως καὶ ἀβλαβῶς καὶ ἀδόλως, καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνῃ οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ. ὁμνύντων δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλή καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ πρυτάνεις· ἐν Ἀργεὶ δὲ ἡ βουλή καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ οἱ ἀρτῦναι, ἐξορκούντων δὲ οἱ ὀγδοήκοντα· ἐν δὲ Μαντινείᾳ οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλή καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ θεωροὶ καὶ οἱ πολέμαρχοι· ἐν δὲ Ἡλίδι οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες καὶ οἱ ἐξακόσιοι, ἐξορκούντων δὲ οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ θεσμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὄρκους Ἀθηναίους μὲν ἰόντας ἐς Ἥλιν καὶ ἐς Μαντινείαν καὶ ἐς Ἄργος, τριάκοντα ἡμέραις πρὸ Ὀλυμπίων, Ἀργεῖους δὲ καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας ἰόντας Ἀθήναζε, δέκα ἡμέραις πρὸ Παναθηναίων τῶν μεγάλων. τὰς δὲ ξυμμάχους τὰς περὶ τῶν σπονδῶν καὶ τῶν ὄρκων καὶ τῆς ξυμμαχίας ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Ἀθηναίους μὲν ἐν πόλει, Ἀργεῖους δὲ ἐν ἀγορᾷ ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ, Μαντινέας δὲ ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπίᾳσι στήλην χαλκὴν κοινῇ Ὀλυμπίοις τοῖς νυνί. ἐὰν δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις, προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκείμενοις. ὃ τι δ' ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἀπάσαις κοινῇ βουλευομέναις, τοῦτο κύριον εἶναι."

- 48 - Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ αἱ ξυμμαχίαι οὕτως ἐγένοντο· καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων οὐκ ἀπείρηγτο· τούτου ἕνεκα οὐδ' ὑφ' ἐτέρων. Κορίνθιοι δὲ Ἀργείων ὄντες ξύμμαχοι οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτάς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου Ἡλείοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι ξυμμαχίας,

ΟΙ. 89. 4—90. 1.]

τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν, ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν, ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεῦειν δὲ μηδενί. οἱ δ μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων, καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.

ἽΟλυμπία δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου, οἷς Ἄνδρο- 49
σθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα· καὶ Λακε-
δαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ Ἡλείων εἵρχθησαν ὥστε μὴ
θύειν μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς
ἢ ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἡλείοι καταδικάσαντο αὐτῶν
φάσκοιτες σφᾶς ἐπὶ Φύρκον τε τείχος ὄπλα ἐπενεγκεῖν
καὶ ἐς Λέπρεον αὐτῶν ὀπλίτας ἐν ταῖς Ὀλυμπιακαῖς
σπονδαῖς ἐσπέμψαι. ἡ δὲ καταδίκη δισχίλαι μναῖ ἦσαν,
κατὰ τὸν ὀπλίτην ἕκαστον δύο μναῖ, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει.
Λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαντες ἀντέλεγον μὴ δι- 2
καίως σφῶν καταδικασθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαι πω
ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὅτ' ἐσέπεμψαν τοὺς ὀπλί-
τας. Ἡλείοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφασαν 3
εἶναι, πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσι, καὶ
ἡσυχάζοντων σφῶν καὶ οὐ προσδεχομένων ὥς ἐν σπον-
δαῖς, αὐτοὺς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 4
ὑπελάμβανον οὐ χρεῶν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς
Λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς, ἀλλ'
οὐχ ὥς νομίζοντας τοῦτο δράσαι, καὶ ὄπλα οὐδαμῶσε ἔτι
αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. Ἡλείοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἶχοντο 5
ὥς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι μὴ ἂν πεισθῆναι· εἰ δὲ βούλονται
σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὐτῶν μέρος ἀφιέναι
τοῦ ἀργυρίου, καὶ δ τῷ θεῷ γίγνεται αὐτοὶ ὑπὲρ ἐκείνων
ἐκτίσειν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκονον, αὖθις τὰδε ἡξίου, Λέπρεον 50
μὲν μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντες δὲ ἐπὶ
τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται

χρησθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἢ
 2 μὴν ἀποδώσειν ὑστερον τὴν καταδίκην. ὥς δὲ οὐδὲ
 ταῦτα ἤβελον, Λακεδαιμόνιοι μὲν εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ,
 θυσίας καὶ ἀγώνων, καὶ οἶκοι ἔθνον, οἱ δὲ ἄλλοι Ἑλλη-
 3 νες ἐθειώρουν πλὴν Λεπρεατῶν. ὁμοῦ δὲ οἱ Ἑλλεῖοι δε-
 διότες μὴ βία θύσωσι ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν
 εἶχον· ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς, χίλιοι
 4 ἑκατέρων, καὶ Ἀθηναίων ἱππῆς, οἱ ἐν Ἀργεῖ ὑπέμενον
 τὴν ἐορτήν. δέος δ' ἐγένετο τῇ πανηγύρει μέγα μὴ ξὺν
 ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
 καὶ Δίχας ὁ Ἀρκεσιλάου Λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ
 τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ
 ζεύγους καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν
 οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα
 ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι ὅτι ἑαυτοῦ ἦν
 τὸ ἄρμα· ὥστε πολλὰ δὴ μᾶλλον ἐπεφόβηντο πάντες
 καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι. οἱ μὲντοι Λακεδαιμόνιοι ἡσύ-
 5 χασάν τε καὶ ἡ ἐορτὴ αὐτοῖς οὕτω διήλθεν. ἐς δὲ Κόρ-
 ινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι
 ἀφίκοντο, δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφῶς ἐλθεῖν. καὶ Λα-
 κεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες· καὶ πολλῶν
 λόγων γενομένων τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμῷ
 γενομένου διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἶκου. καὶ τὸ θέρος
 ἐτελεύτα.

- 51 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν
 Τραχίῃ μάχῃ ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας καὶ Δόλοπας καὶ
 2 Μηλιάς καὶ Θεσσαλῶν τινας. προσοικούντα γὰρ τὰ ἔθνη
 ταῦτα τῇ πόλει πολέμα ἦν· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ ἢ τῇ
 τούτων τὸ χωρίον ἐτειχίσθη. καὶ εὐθύς τε καθισταμένη
 τῇ πόλει ἡναντιοῦντο ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες καὶ
 τότε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξενάρης ὁ

ΟΙ. 90. 1.]

Κνίδιος Λακεδαιμόνιος ἄρχων αὐτῶν ἀπέθανε, διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἡρακλεωτῶν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθύς ἀρχομένου τὴν 52 Ἡράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἡγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα ἐξέπεμψαν. δέισαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον μὴ Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων Ἀθηναῖοι λάβωσι· Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλειώιου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων, ἔλθων ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παραλαβὼν, τὰ τε ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρείας τε τείχη καθεῖναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν, καὶ αὐτὸς ἕτερον διανοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαιῳ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθὲν, βοηθήσαντες διεκώλυσαν.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπιδaurίοις καὶ Ἀργείοις πόλε- 53 μος ἐγένετο, προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθαίως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπιδaurιοὶ· κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι· ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπιδaurον τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ καὶ τοῖς Ἀργείοις προσλαβεῖν, ἦν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπιδaurον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακε- 54 δαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πανδημεῖ ἐς Λεῦκτρα

τῆς ἐαυτῶν μεθορίας πρὸς τὸ Λύκαιον Ἀγίδος τοῦ
 Ἀρχιδάμου βασιλείως ἡγουμένου· ἦδαι δὲ οὐδεὶς ὅποι
 2 στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις ἐξ ὧν ἐπέμφθησαν. ὥς
 δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προὔχῳρει, αὐτοί
 τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν
 μετὰ τὸν μέλλοντα, Καρνεῖος δ' ἦν μῆν, ἱερομήνια Δω-
 3 ριεῦσι, παρασκευάζεσθαι ὥς στρατευσομένους. Ἀργεῖοι
 δ' ἀναχωρησάντων αὐτῶν, τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς
 ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν
 4 ταύτην, πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλλον ἐς τὴν Ἐπιδaurίαν
 καὶ ἐδῆον. Ἐπιδaurιοὶ δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο·
 ὧν τινες οἱ μὲν τὸν μῆνα προὔφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς
 55 μεθορίαν τῆς Ἐπιδaurίας ἐλθόντες ἡσύχαζον. καὶ καθ'
 ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδaurῳ οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν, ἐς Μαντί-
 νειαν πρεσβεῖαι ἀπὸ τῶν πόλεων ξυνῆλθον, Ἀθηναίων
 παρακαλεσάντων. καὶ γιγνομένων λόγων Εὐφαιμίδας ὁ
 Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν·
 σφεῖς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης ξυγκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπι-
 60 daυρίους καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ τοὺς Ἀργεῖους μεθ'
 ὅπλων ἀντιτετάχθαι· διαλυῖσαι οὖν πρῶτον χρῆναι ἐφ'
 ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα, καὶ οὕτω πάλιν
 2 λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ πεισθέντες ᾤχοντο καὶ
 τοὺς Ἀργεῖους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπιδaurίας. ὕστερον
 δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες οὐδ' ὥς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι,
 ἀλλ' οἱ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπιδaurίαν ἐσέβαλλον καὶ
 3 ἐδῆον. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Κα-
 ρύας· καὶ ὥς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο,
 4 ἐπανεχώρησαν. Ἀργεῖοι δὲ τεμόντες τῆς Ἐπιδaurίας ὥς
 τὸ τρίτον μέρος, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναίων
 αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὀπλίται, καὶ Ἀλκιβιάδης στρατ-
 ηγός· πυθόμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεστρατεύ-

ΟΙ. 90. 1, 2, 3.]

σθαι, καὶ ὥς οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθον. καὶ τὸ θέρος οὕτω διῆλθεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι λαθόντες 56
'Αθηναίους φρουρούς τε τριακοσίους καὶ 'Αγησιππίδαν
ἄρχοντα κατὰ θάλασσαν εἰς 'Επίδαυρον ἐσέπεμψαν.
'Αργεῖοι δ' ἐλθόντες παρ' 'Αθηναίους ἐπεκάλουν ὅτι 2
γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐκάστους
μὴ εἶαν πολεμίους διῆναι, ἐάσειαν κατὰ θάλασσαν παρα-
πλεύσαι· καὶ εἰ μὴ κάκείνοι εἰς Πύλον κομοῦσιν ἐπὶ
Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσσηνίους καὶ Εἰλωτας, ἀδική-
σεσθαι αὐτοί. 'Αθηναῖοι δὲ 'Αλκιβιάδου πείσαντος τῇ 3
μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ
Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὅρκοις, εἰς δὲ Πύλον ἐκόμισαν τοὺς ἐκ
Κρανίων Εἰλωτας λήζεσθαι, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον. τὸν 4
δὲ χειμῶνα τοῦτον πολεμούντων 'Αργείων καὶ 'Επίδαυ-
ρίων, μάχῃ μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐνέδραι
δὲ καὶ καταδρομαί, ἐν αἷς ὥς τύχοιεν ἑκατέρων τινὲς
διεφθείροντο. καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἔαρ 5
ἤδη κλίμακας ἔχοντες οἱ 'Αργεῖοι ἦλθον ἐπὶ τὴν 'Επίδαυ-
ρον, ὥς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον βίᾳ αἰρήσοντες·
καὶ ἄπρακτοι ἀπῆλθον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ τρίτον
καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους μεσοῦντος Λακεδαιμόνιοι, 57
ὡς αὐτοῖς οἱ τε 'Επιδάυριοι ξύμμαχοι ὄντες ἐταλαιπώ-
ρουν καὶ τὰλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ μὲν ἀφειστήκει
τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, νομίσαντες, εἰ μὴ προκαταλήφονται
ἐν τάχει, ἐπὶ πλείον χωρήσεσθαι αὐτὰ, ἐστράτευσεν αὐτοὶ
καὶ οἱ Εἰλωτες πανδημὶ ἐπ' 'Αργος, ἡγήετο δὲ 'Αγίς ὁ
'Αρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς. ξυνεστράτευσεν δ' 2
αὐτοῖς Τεγεᾶται καὶ ὅσοι ἄλλοι 'Αρκάδων Λακεδαιμονίους
ξύμμαχοι ἦσαν. οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου

ξύμμαχοι καὶ οἱ ἔξωθεν εἰς Φλιούντα ξυνελέγοντο, Βοιω-
 τοὶ μὲν πεντακισχίλιοι ὀπλῖται καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ καὶ
 ἱππῆς πεντακόσιοι καὶ ἄμπποι ἴσοι, Κορίνθιοι δὲ δις-
 χίλιοι ὀπλῖται, οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστοι, Φλιάσιοι δὲ
 58 πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στράτευμα. Ἀρ-
 γεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν παρασκευὴν
 τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸν Φλιούντα βουλό-
 μενοι τοῖς ἄλλοις προσμῖξαι ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξεστρά-
 τευσαν καὶ αὐτοί. ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς,
 ἔχοντες τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ Ἡλείων τρις-
 2 χίλιοι ὀπλῖται. καὶ προΐοντες ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμο-
 νίοις ἐν Μεθυδρίῃ τῆς Ἀркаδίας. καὶ καταλαμβάνουσιν
 ἑκάτεροι λόφον· καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὡς μεμονωμένοι
 τοῖς Λακεδαιμονίοις παρεσκευάζοντο μάχεσθαι, ὁ δὲ
 Ἄγις τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν στρατὸν καὶ λαθὼν
 ἐπορεύετο εἰς Φλιούντα παρὰ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους.
 3 καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰσθόμενοι ἅμα ἔφ' ἐχώρουν, πρῶτον μὲν
 εἰς Ἄργος, ἔπειτα ἥ προσεδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους
 μετὰ τῶν ξυμμάχων καταβήσεσθαι, τὴν κατὰ Νεμέαν
 4 ὁδόν. Ἄγις δὲ ταύτην μὲν ἦν προσεδέχοντο οὐκ ἐτρά-
 πετο, παραγγείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀρκάσι
 καὶ Ἐπιδαυρίοις ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν, καὶ κατέβη εἰς
 τὸ Ἀργείων πεδίων· καὶ Κορίνθιοι καὶ Πελληνῆς καὶ
 Φλιάσιοι ὄρθιον ἐτέραν ἐπορεύοντο· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς καὶ
 Μεγαρεῦσι καὶ Σικυνίοις εἴρητο τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν
 καταβαίνειν, ἥ οἱ Ἀργεῖοι καθήντο, ὅπως εἰ οἱ Ἀργεῖοι
 ἐπὶ σφᾶς ἰόντες εἰς τὸ πεδίων βοηθοῖεν, ἐφεπόμενοι τοῖς
 ἵπποις χρῶντο. καὶ ὁ μὲν οὕτω διατάξας καὶ ἐσβαλὼν εἰς
 59 τὸ πεδίων ἐδῆου Σάμινθόν τε καὶ ἄλλα. οἱ δὲ Ἀργεῖοι
 γνόντες ἐβοήθουν ἡμέρας ἥδη ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ περι-
 τυχόντες τῷ Φλιασίῳ καὶ Κορινθίῳ στρατοπέδῳ, τῶν

OL 90. B.]

μὲν Φλιασίων ὀλίγους ἀπέκτειναν, ὑπὸ δὲ τῶν Κορινθίων αὐτοὶ οὐ πολλὰ πλείους διεφθάρησαν. καὶ οἱ Βοιωτοὶ 2 καὶ οἱ Μεγαρῆς καὶ οἱ Σικυνῶνιοι ἐχώρουν, ὥσπερ εἴρητο αὐτοῖς, ἐπὶ τῆς Νεμέας, καὶ τοὺς Ἀργεῖους οὐκέτι κατέλαβον, ἀλλὰ καταβάντες, ὥς ἐώρων τὰ ἑαυτῶν δηρούμενα, εἰς μάχην παρετάσσοντο. ἀντιπαρσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἐν μέσῳ δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν οἱ Ἀρ- 3 γεῖοι. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰργον τῆς πόλεως καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, καθύπερθεν δὲ Κερῖνθιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ Πελληνῆς, τὸ δὲ πρὸς Νεμέας Βοιωτοὶ καὶ Σικυνῶνιοι καὶ Μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρήσαν· οὐ γάρ πω οἱ Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν ξυμμάχων ἦκον· τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων 4 οὐχ οὕτω δεινὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῇ ἐδόκει ἡ μάχῃ ἔσεσθαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι ἐν τῇ αὐτῶν τε καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ Ἀργείων δύο 5 ἄνδρες, Θράσυλλός τε τῶν πέντε στρατηγῶν εἷς ὢν καὶ Ἀλκίφρων πρόξενος Λακεδαιμονίων ἤδη τῶν στρατοπέδων ὅσον οὐ ξυνιόντων προσελθόντε' Ἀγιδι διελεγέσθην μὴ ποιεῖν μάχην· ἐτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργεῖους δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσιν Ἀργεῖοις Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνην ἄγειν 60 σπονδὰς ποιησαμένους. καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες τῶν Ἀργείων ἀφ' ἑαυτῶν καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος εἶπον· καὶ ὁ ἄγεις δεξάμενος τοὺς λόγους αὐτὸς καὶ οὐ μετὰ τῶν πλείωνων οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος ἀλλ' ἡ ἐνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν ἐν τέλει ξυστρατευομένων σπένδεται τέσσαρας μῆνας ἐν οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ ῥηθέντα. καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατὸν εὐθύς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἱλλων ξυμμάχων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι 2 εἶποντο μὲν ὥς ἡγείτο διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτία δ' εἶχον

- καὶ ἀλλήλους πολλῇ τὸν Ἄγων, νομίζοντες ἐν καλῇ
 παρατυχῶν σφίσι ξυμβαλεῖν καὶ πανταχθὲν αὐτῶν ἀπο-
 κεληγμένων καὶ ὑπὸ ἐπιέων καὶ πεζῶν, οὐδὲν δράσαντας
 3 ἄξιον τῆς παρουσκευῆς ἀπιέναι. στρατοπέδον γὰρ διή-
 το το καλλιστόν Ἑλλήνων τῶν μέχρι τοῦδε ξυνηλθεν·
 ὤφθη δὲ μάλιστα ἕως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν Νεμέῃ, ἐν ᾗ
 Λακεδαιμόνιοι τε πανστρατιᾷ ἦσαν καὶ Ἀρκάδες καὶ
 Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυόνιοι καὶ Πελλήνηες καὶ
 Φλιάσιοι καὶ Μεγαρήες, καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ'
 ἐκάστων, ἀξιόμαχοι δοκῶντες εἶναι οὐ τῇ Ἀργείων
 μόνον ξυμμαχίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ ἔτι προσγενομένη.
 4 τὸ μὲν οὖν στρατοπέδον οὕτως ἐν αἰτίᾳ ἔχοντες τὸν
 Ἄγωνα ἀνεχώρουν τε καὶ διελέθθησαν ἐπ' οἶκον ἕκαστοι.
 5 Ἀργεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔτι ἐν πολλῇ πλείονι αἰτία εἶχον
 τοὺς σπεισασμένους ἀπὸ τοῦ πλείονος, νομίζοντες κἀκεῖνοι
 μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον παρῶσθον Λακεδαιμονίους
 διασφευγένοι· πρὸς τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πῶλει καὶ μετὰ
 πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν ἄγωνα ἂν γίγνεσθαι.
 6 τὸν τε Θράσυλλον ἀναχωρήσαντες ἐν τῇ Χαράδρῳ,
 οὐπὲρ τὰς ἀπὸ στρατείας δίκας πρὶν ἐσιέναι κρίνουσιν,
 ἤρξαντο λεύειν. ὁ δὲ καταφυγὼν ἐπὶ τὸν βωμὸν περι-
 γίγνεται· τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ.
- 61 Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀθηναίων βοηθησάντων χιλίων ὀπλιτῶν
 καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἐστρατήγον Ἀλάχης καὶ Νικό-
 στρατος, οἱ Ἀργεῖοι, ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὄκνου-
 ν λῦσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτοὺς,
 καὶ πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσῆγον βουλομένους χρηματίσαι
 πρὶν ἢ Μαντινῆς καὶ Ἡλείου, ἔτι γὰρ παρήσαν, κατηνάγ-
 2 κασαν δεόμενοι. καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι Ἀλκιβιάδου
 πρῶτοντος παρόντος ἐν τε τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμαχοῖς
 ταῦτα ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ξυμ-

OL. 80. 2.]

μάχων καὶ γένοιτο, καὶ νῦν, ἐν καιρῷ γὰρ παρῆναι σφεῖς, ἅπτεσθαι χρήναι τοῦ πολέμου. καὶ πείσαντες ἐκ 3 τῶν λόγων τοὺς συμμάχους εὐθὺς ἐχώρουν ἐπὶ Ὀρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν πάντες πλὴν Ἀργείων· οὗτοι δὲ ὁμῶς καὶ πεισθέντες ὑπελείποντο πρῶτον, ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ οὗτοι ἦλθον. καὶ προσκαθεζόμενοι τὸν Ὀρχομενὸν 4 πάντες ἐπολιόρκουν, καὶ προσβολὰς ἐποιούντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι, καὶ ὁμηροὶ ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι. οἱ 5 δὲ Ὀρχομενιοὶ δέισαντες τὴν τε τοῦ τείχους ἀσθένειαν καὶ τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος, καὶ ὥς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, μὴ προαπολῶνται, ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι Μαντινεῦσιν καὶ οὐς κατέθεντο Λακεδαιμόνιοι παραδοῦναι. μετὰ δὲ τοῦτο 62 ἔχοντες ἤδη τὸν Ὀρχομενὸν ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι ἐφ' ὃ τι χρή πρῶτον εἶναι τῶν λοιπῶν. καὶ Ἥλείοι μὲν ἐπὶ Λέπρεον ἐκέλευον, Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τεγέαν· καὶ προσέθεντο οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς Μαντινεῦσι. καὶ οἱ μὲν Ἥλείοι ὀργισθέντες ὅτι οὐκ ἐπὶ Λέπρεον 2 ἐψηφίσαντο ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Μαντινείᾳ ὥς ἐπὶ Τεγέαν ἰόντες. καὶ τινες αὐτοῖς καὶ αὐτῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδουσαν τὰ πράγματα.

Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀργους τὰς 3 τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, ἄγιν ἐν μεγάλῃ αἰτίᾳ εἶχον οὐ χειρῶσάμενον σφίσις Ἀργος, παρασχὸν καλῶς ὥς οὐπω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσοῦτους συμμάχους καὶ τοιοῦτους οὐ ῥᾶδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ Ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο ἐαλωκέναι, 2 πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐχαλέπαινον καὶ ἐβούλευον εὐθὺς ὑπ' ὀργῆς παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν ὥς χρή τὴν τε οἰκίαν

αὐτοῦ κατασκάψαι καὶ δέκα μυριάσι δραχμῶν ζημιῶσαι.
 3 ὁ δὲ παρητέτο μηδὲν τούτων δρᾶν· ἔργῳ γὰρ ἀγαθῷ
 ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος· ἢ τότε ποιεῖν
 4 αὐτοὺς ὅ τι βούλονται. οἱ δὲ τὴν μὲν ζημίαν καὶ τὴν
 κατασκαφὴν ἐπέσχον, νόμον δὲ ἔθεντο ἐν τῷ παρόντι, δε
 οὔπω πρότερον ἐγένετό αὐτοῖς· δέκα γὰρ ἄνδρας Σπαρ
 64 τιατῶν προσεῖλοντο αὐτῷ ξυμβούλους, ἄνευ δὲ μὴ κύριον
 εἶναι ἀπάγειν στρατιὰν ἐκ τῆς πόλεως. ἐν τούτῳ δ'
 ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐκ Τεγέας
 ὅτι εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει, ἀποστήσεται αὐτῶν
 Τεγέα πρὸς Ἀργεῖους καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ὅσον οὐκ
 2 ἀφέστηκεν. ἐνταῦθα δὴ βοήθεια τῶν Λακεδαιμονίων
 γίγνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν Εἰλωτῶν πανδημεὶ ὀξεία καὶ
 3 οἷα οὔπω πρότερον. ἐχώρουν δὲ ἐς Ὀρεσθεῖον τῆς Μαι
 ναλίας· καὶ τοῖς μὲν Ἀρκάδων σφετέροις οὖσι ξυμμάχοις
 προεῖπον ἀθροισθεῖσιν ἵεναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς Τεγέαν,
 αὐτοὶ δὲ μέχρι μὲν τοῦ Ὀρεσθείου πάντες ἐλθόντες,
 ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος σφῶν αὐτῶν ἀποπέψαντες
 ἐπ' οἴκου, ἐν ᾧ τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν,
 ὥστε τὰ οἴκοι φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ στρατεύματι ἀφ
 4 ἂν Ἀρκάδων παρήσαν. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Κόρινθον
 καὶ Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας καὶ Λοκροὺς, βοηθεῖν κελεύοντες
 κατὰ τάχος ἐς Μαντίνειαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξ ὀλίγου τε
 ἐγίγνετο, καὶ οὐ ῥᾶδιον ἦν μὴ ἀθρόοις καὶ ἀλλήλους
 περιμείνασι διελθεῖν τὴν πολεμίαν· ξυνέκληε γὰρ διὰ
 5 μέσου. ὁμως δὲ ἠπείγοντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀναλα
 βόντες τοὺς παρόντας Ἀρκάδων ξυμμάχους ἐσέβαλον
 ἐς τὴν Μαντινικὴν, καὶ στρατοπεδευσάμενοι πρὸς τῷ
 65 Ἡρακλείῳ ἔδῃον τὴν γῆν. οἱ δὲ Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι
 ὡς εἶδον αὐτοὺς, καταλαβόντες χωρίον ἐρυμνὸν καὶ

ΟΙ 90. 3.]

δυσπρόσοδον παρετάξαντο ὡς ἐς μάχην. καὶ οἱ Λακεδαι- 2
μόνιοι εὐθὺς αὐτοῖς ἐπήρσαν· καὶ μέχρι μὲν λίθου καὶ
ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν· ἔπειτα τῶν πρεσβυτέρων τις
"Αγιδι ἐπεβόησεν, ὁρῶν πρὸς χωρίον καρτερὸν ἰόντας
σφᾶς, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι, δηλῶν τῆς ἐξ
"Αργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως τὴν παρούσαν ἄκαιρον
προθυμίαν ἀνάληψιν βουλομένην εἶναι. ὁ δὲ εἶτε καὶ 3
διὰ τὸ ἐπιβόημα, εἶτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ
δόξαν ἐξαίφνης, πάλιν τὸ στράτευμα κατὰ τάχος πρὶν ξυμ-
μῆσαι ἀπήγε. καὶ ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεᾶτιν τὸ ὕδωρ 4
ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικὴν, περὶ οὐπὲρ ὡς τὰ πολλὰ
βλάπτοντος ὀποτέρωσιν ἂν ἐσπίπτη Μαντινῆς καὶ Τεγεᾶται
πολεμοῦσιν. ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου, βοηθοῦν-
τας ἐπὶ τὴν τοῦ ὕδατος ἐκτροπὴν, ἐπειδὰν πύθωνται, κατα-
βιβάσαι, τοὺς "Αργεῖους καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ἐν τῷ
ὁμαλῷ τὴν μάχην ποιεῖσθαι· καὶ ὁ μὲν τὴν ἡμέραν ταύτην 5
μείνας αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπεν· οἱ δ' "Αργεῖοι καὶ
οἱ ξύμμαχοι τὸ μὲν πρῶτον καταπλαγέντες τῇ ἐξ ὀλίγου
[αἰφνιδίῳ] αὐτῶν ἀναχωρήσει οὐκ εἶχον ὃ τι εἰκάσωσιν·
εἶτα ἐπειδὴ ἀναχωροῦντες ἐκείνοι τε ἀπέκρυψαν καὶ σφεῖς
ἡσύχαζον καὶ οὐκ ἐπηκολούθουν, ἐνταῦθα τοὺς ἑαυτῶν
στρατηγοὺς αὖθις ἐν αἰτία εἶχον, τό τε πρότερον καλῶς
ληφθέντας πρὸς "Αργεῖ Λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι καὶ νῦν
ὅτι ἀποδιδράσκοντας οὐδεὶς ἐπιδιώκει, ἀλλὰ καθ' ἡσυ-
χίαν οἱ μὲν σώζονται, σφεῖς δὲ προδίδονται. οἱ δὲ στρα- 6
τηγοὶ ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ παρσυντικόν, ὕστερον δὲ ἀπ-
άγουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ προελθόντες ἐς τὸ
ὁμαλὸν ἐστρατοπεδεύσαντο ὡς ἰόντες ἐπὶ τοὺς πολε-
μίους.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ τε "Αργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ξυν- 66
ετάξαντο, ὡς ἐμελλον μαχεῖσθαι, ἣν περιτύχωσιν· οἱ τε

Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ Ἑράκλειον πάλιν
 ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες ὁρῶσι δι' ὀλίγου τοὺς
 ἐναντίους ἐν τάξει τε ἤδη πάντας καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου
 2 προεληλυθότας. μάλιστα δὴ Λακεδαιμόνιοι ἐς ὃ ἐμέ-
 μνητο ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐξεπλάγησαν. διὰ βραχείας
 γὰρ μελλήσεως ἢ παρασκευῇ αὐτοῖς ἐγίγνετο· καὶ εὐθὺς
 ὑπὸ σπουδῆς καθίσταντο ἐς κόσμον τὸν ἑαυτῶν, "Αγιδος
 τοῦ βασιλείως ἕκαστα ἐξηγουμένου κατὰ τὸν νόμον.
 3 βασιλείως γὰρ ἄγοντος ὑπ' ἐκείνου πάντα ἄρχεται, καὶ
 τοῖς μὲν πολεμάρχοις αὐτὸς φράζει τὸ δεῖν, οἱ δὲ τοῖς
 λοχαγοῖς, ἐκείνοι δὲ τοῖς πεντηκοντῆρσιν, αὐθις δ' οὗτοι
 4 τοῖς ἐνωμοτάρχαις, καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοσίᾳ. καὶ αἱ παραγ-
 γλῆσεις, ἦν τι βούλωνται, κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι καὶ
 ταχεῖαι ἐπέρχονται· σχεδὸν γάρ τι πᾶν πλὴν ὀλίγου τὸ
 στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσὶ,
 67 καὶ τὸ ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου πολλοῖς προσήκει. τότε δὲ
 κέρας μὲν εὐώνυμον Σκιρίται αὐτοῖς καθίσταντο, αἰὲ
 ταύτην τὴν τάξιν μόνοι Λακεδαιμονίων ἐπὶ σφῶν αὐτῶν
 ἔχοντες· παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ἐπὶ Θράκης Βρασιδεῖοι στρα-
 τιῶται, καὶ Νεοδαμόδεις μετ' αὐτῶν· ἔπειτ' ἤδη Λακεδαι-
 μονῖοι αὐτοὶ ἐξῆς καθίστασαν τοὺς λόχους, καὶ παρ'
 αὐτοὺς Ἀρκάδων Ἑραιῆς, μετὰ δὲ τούτους Μαιναῖοι, καὶ
 ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα Τεγεᾶται καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι
 τὸ ἔσχατον ἔχοντες, καὶ οἱ ἱππῆς αὐτῶν ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ
 2 κέρα. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὕτως ἐτάξαντο· οἱ δ' ἐναντίοι
 αὐτοῖς, δεξιὸν μὲν κέρας Μαντινῆς εἶχον ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων
 τὸ ἔργον ἐγίγνετο, παρὰ δ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων
 ἦσαν, ἔπειτα Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ
 πολλοῦ ἀσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον δημοσίᾳ παρέειχε,
 καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι Ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ
 ξύμμαχοι αὐτῶν, Κλεωναῖοι καὶ Ὀρνεᾶται, ἔπειτα Ἀθη-

ΟΙ. 90. 8.]

ναίοι ἔσχατοι τὸ εὐώνυμον κερας ἔχοντες, καὶ ἱππῆς μετ' αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι.

Τάξις μὲν ἦδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν, τὸ δὲ 68 στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων μείζον ἐφάνη. ἀριθμὸν 2 δὲ γράψαι, ἥ καθ' ἐκάστους ἐκατέρων ἡ ξύμπαντας, οὐκ ἂν ἐδυνάμην ἀκριβῶς· τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλήθος διὰ τῆς πολιτείας τὸ κρυπτὸν ἡγνοεῖτο, τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀνθρώπειον κομπῶδες ἐς τὰ οἰκεῖα πλήθῃ ἡπιστεῖτο. ἐκ μέντοι τοιοῦδε λογισμοῦ ἕξεστί τω σκοπεῖν τὸ Λακεδαιμονίων τότε παραγενόμενον πλήθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ ἀνευ Σκιριτῶν ὄντων 3 ἑξακοσίων, ἐν δὲ ἐκάστῳ λόχῳ πεντηκοστῆς ἦσαν τέσσαρες, καὶ ἐν τῇ πεντηκοστῇ ἐνωμοταίαι τέσσαρες. τῆς τε ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες· ἐπὶ δὲ βάθος ἐτάξαντο μὲν οὐ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο, ἐπὶ πᾶν δὲ κατέστησαν ἐπὶ ὀκτώ. παρὰ δὲ ἅπαν πλὴν Σκιριτῶν τετρακόσιοι καὶ δυοῖν δέοντες πεντήκοντα ἄνδρες ἡ πρώτη τάξις ἦν.

Ἐπεὶ δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἤδη, ἐνταῦθα καὶ παραι- 69 νέσεις καθ' ἐκάστους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαῖδε ἐγίγνοντο, Μαντινεῦσι μὲν ὅτι ὑπὲρ τε πατρίδος ἡ μάχη ἔσται καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα καὶ δουλείας, τὴν μὲν μὴ πειρασασμένοις ἀφαιρεθῆναι, τῆς δὲ μὴ αὐθις πειρᾶσθαι· Ἀργείοις δὲ ὑπὲρ τῆς τε παλαιᾶς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοιρίας μὴ διὰ παντὸς στερισκομένους ἀνέχεσθαι, καὶ ἄνδρας ἅμα ἐχθροὺς καὶ ἀστυγεῖτονας ὑπὲρ πολλῶν ἀδικημάτων ἀμύνασθαι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις καλὸν εἶναι μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους μηδενὸς λείπεσθαι, καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες τήν τε ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἔξουσιν, καὶ οὐ μὴ ποτὲ τις αὐτοῖς

[The page contains approximately 25 lines of text that is almost entirely illegible due to extreme horizontal streaking and noise. The text appears to be a list or a series of entries, but the specific content cannot be discerned.]

ΟΙ 90. 3.]

καὶ Ἀριστοκλείῃ ἔχουσι παρελθεῖν καὶ ἐσβαλόντας πλη-
ρῶσαι, νομίζων τῷ θ' ἐαυτῶν δεξιῇ ἔτι περιουσίαν ἔσεσ-
θαι, καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας βεβαιότερον τετάξισθαι.
ξυκέβη οὖν αὐτῷ ὅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ ἐξ ὀλίγου 72
παραγγεῖλαντι τῶν τε Ἀριστοκλείᾳ καὶ τῶν Ἱππονοίδαν
μὴ θελήσει παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸ αἰτίημα
ὑστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης, δόξαντας μαλακισθῆναι, καὶ
τοὺς πολεμίους φθάσαι τῇ προσμίξει, καὶ κελεύσαντος
αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας ὡς οὐ παρήλθον οἱ λόχοι, πάλιν
αὐ σφίσι προσμῖξαι, μὴ δυνηθῆναι ἔτι μηδὲ τούτους ξυγ-
κλησθαι. ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ 2
Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε τῇ ἀνδρείᾳ ἔδειξαν οὐχ
ἦσσαν περιγενόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγένοντο 3
τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν
τοὺς Σκιρίτας καὶ τοὺς Βρασιδεῖους, καὶ ἐσπεσόντες οἱ
Μαντινῆς καὶ οἱ ξυμμάχοι αὐτῶν, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ
χίλιοι λογάδες, κατὰ τὸ διάκενον καὶ οὐ ξυγκλησθὲν τοὺς
Λακεδαιμονίους διέφθειρον καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν καὶ
ἐξέωσαν ἐς τὰς ἀμάξας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐπι-
τεταγμένων ἀπώκειναι τινες. καὶ ταύτῃ μὲν ἦσσῶντο οἱ 4
Λακεδαιμόνιοι· τῷ δ' ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ
μέσῳ, ἥπερ ὁ βασιλεὺς Ἅγισ ἦν καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τρια-
κόσιοι ἱππῆς καλούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων
τοῖς πρεσβυτέροις καὶ πέντε λόχοις ὠνομασμένοις, καὶ
Κλεωναίοις καὶ Ὀρνεύταις καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατέ-
ταγμένοις, ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομεί-
ναντας, ἀλλ' ὡς ἐπῆρσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόν-
τας, καὶ ὅστιν οὗς καὶ καταπατηθέντας, τοῦ μὴ φθῆναι
τὴν ἐγκατάληψιν. ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀρ- 73
γείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα, παρερρήγνοντο ἤδη ἅμα
καὶ ἐφ' ἐκάτερα, καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων

- 2 ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ ξυμμαχοῖς τοιαῦτα παρηνέθη· Λακεδαιμόνιοι δὲ καθ' ἐκάστους τε καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἡπίσταντο τὴν παρακέλυσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο, εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σῶζουσιν ἢ λόγων δι' ὀλίγου καλῶς ῥηθείσαν παραίνεσιν.
- 70 καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύννοδος ἦν, Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν, νόμφ ἐγκαθεστῶτων οὐ τοῦ θείου χάριν, ἀλλ' ὥτα ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες προέλθοιεν καὶ μὴ διασπασθεῖν αὐτοῖς ἡ τάξις, ὅπερ φιλεῖ τὰ μεγάλα στρατόπεδα ἐν ταῖς προσόδοις
- 71 ποιεῖν. ξυνιόντων δ' ἔτι Ἄγις ὁ βασιλεὺς τοιόνδε ἐβουλεύσατο δράσαι. τὰ στρατόπεδα ποιεῖ μὲν καὶ ἅπαντα τοῦτο, ἐπὶ τὰ δεξιὰ κέρατα αὐτῶν ἐν ταῖς ξυνόδοις μᾶλλον ἐξωθείται, καὶ περιίσχουσι κατὰ τὸ τῶν ἐναντίων εὐώνυμον ἀμφοτέροι τῷ δεξιῷ, διὰ τὸ φοβούμενους προστέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον ὡς μάλιστα τῇ τοῦ ἐν δεξιᾷ παρατεταγμένον ἀσπίδι, καὶ νομίζειν τὴν πυκνότητα τῆς συγκλήσεως εὐσκεπαστότατον εἶναι· καὶ ἡγείται μὲν τῆς αἰτίας ταύτης ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμενος ἐξαλλάσσειν αἰεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν, ἔπονται δὲ διὰ τὸν αὐτὸν φόβον καὶ οἱ ἄλλοι.
- 2 καὶ τότε περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς πολὺ τῷ κέρει τῶν Σκιριτῶν, ἔτι δὲ πλέον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεαταῖς τῶν
- 3 Ἀθηναίων, ὅσῳ μείζον τὸ στράτευμα εἶχον. δέϊσας δὲ Ἄγις μὴ σφῶν κυκλωθῇ τὸ εὐώνυμον, καὶ νομίσας ἄγαν περιέχειν τοὺς Μαντινέας, τοῖς μὲν Σκιρίταις καὶ Βρασιδεῖοις ἐσήμηnen ἐπεξαγαγόντας ἀπὸ σφῶν ἐξισῶσαι τοῖς Μαντινεῦσιν, ἐς δὲ τὸ διάκενον τοῦτο παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως δύο λόχους τῶν πολεμάρχων Ἰσπονοῖδα

OL. 90. 3.]

καὶ Ἀριστοκλείῃ ἔχουσι παρελθεῖν καὶ ἐσβαλόντας πλη-
 ρῶσαι, νομίζων τῷ θ' ἐαντῶν δεξιῷ ἔτι περιουσίαν ἔσεσ-
 θαι, καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας βεβαιότερον τετάξεσθαι.
 ξυνέβη οὖν αὐτῷ ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ ἐξ ὀλίγου 72
 παραγγείλασσι τὸν τε Ἀριστοκλείαν καὶ τὸν Ἱππονοῖδαν
 μὴ θελῆσαι παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸ αἰτίαμα
 ὕστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης, δόξαντας μαλακισθῆναι, καὶ
 τοὺς πολέμιους φθάσαι τῇ προσμίξει, καὶ κελεύσαντος
 αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας ὡς οὐ παρήλθον οἱ λόχοι, πάλιν
 αὐτὸ σφίσι προσμίξει, μὴ δυνηθῆναι ἔτι μηδὲ τούτους ξυγ-
 κλῆσαι. ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ 2
 Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε τῇ ἀνδρείᾳ ἔδειξαν οὐχ
 ἥσσαν περιγενόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίνοντο 3
 τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν
 τοὺς Σκιρίτας καὶ τοὺς Βρασιδεῖους, καὶ ἐσπεσόντες οἱ
 Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ
 χίλιοι λογάδες, κατὰ τὸ διάκερον καὶ οὐ ξυγκλησθέν τοὺς
 Λακεδαιμονίους διέφθειρον καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν καὶ
 ἐξέωσαν ἐς τὰς ἀμάξας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐπι-
 τεταγμένων ἀπέκτεινάν τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἥσσαντο οἱ 4
 Λακεδαιμόνιοι· τῷ δ' ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ
 μέσῳ, ἥπερ ὁ βασιλεὺς Ἄγις ἦν καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τρια-
 κόσιοι ἱππῆς καλοῦμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων
 τοῖς πρεσβυτέροις καὶ πέντε λόχοις ὀνομασμένοις, καὶ
 Κλεωναίοις καὶ Ὀρνεῖταις καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατέ-
 ταγμένοις, ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομεί-
 νοντας, ἀλλ' ὡς ἐπῆρσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόν-
 τας, καὶ ἔστιν οὗς καὶ καταπατηθέντας, τοῦ μὴ φθῆναι
 τὴν ἐγκατάληψιν. ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀρ- 73
 γείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα, παρερρήγγοντο ἤδη ἅμα
 καὶ ἐφ' ἐκάτερα, καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων

καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος περιεστῆκει, τῇ μὲν κυκλουμένους, τῇ δὲ ἤδη ἡσσημένους. καὶ μάλιστα ἂν τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππῆς 2 παρόντες αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν. καὶ ξυνέβη τὸν Ἅγιν, ὥς ἦσθετο τὸ εὐώνυμον σφῶν ποιοῦν τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι 3 παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον. καὶ γενομένου τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ, ὥς παρήλθε καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν, καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἡσσηθέν· οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὀρώντες τοὺς τε σφετέρους νενηκμένους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους ἐς 4 φυγὴν ἐτράποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις οὐ βίαιος οὐδὲ μακρὰ ἦν. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ 74 βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις. καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο, πλείστου δὲ χρόνου μεγίστη δὴ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὄπλα τροπαῖον εὐθὺς ἵστασαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνεῖλοντο καὶ ἀπήγαγον ἐς Τεγέα, οὐπὲρ ἐτάφησαν, καὶ 3 τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν. ἀπέθανον δὲ Ἀργείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων ἑπτακόσιοι, Μαντινέων δὲ διακόσιοι, καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινῆταις διακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων

ΟΙ. 90. 2.]

δὲ οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίους ἀποθανεῖν.

Τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεσθαι καὶ Πλειστοάναξ ὁ 75 ἕτερος βασιλεὺς ἔχων τοὺς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους ἐβοήθησε· καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο, πυθόμενος δὲ τὴν νίκην ἀπεχώρησε. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου 2 καὶ ἔξω Ἰσθμοῦ ξυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι· καὶ αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀφέντες, Κάρνεια γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα, τὴν ἐορτὴν ἡγον. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπι- 3 φερομένην αἰτίαν ἔς τε μαλακίαν διὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορὰν καὶ ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε καὶ βραδυτήτα, ἐνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο, τύχῃ μὲν ὥς ἐδόκουν κακίζόμενοι, γνώμῃ δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες.

Τῇ δὲ προτεραίᾳ ἡμέρᾳ ξυνέβη τῆς μάχης ταύτης καὶ 4 τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργεῖαν ὥς ἐρήμον οὖσαν καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας τῶν Ἀργείων ἐξελθόντων διαφθεῖραι πολλούς. καὶ Ἡλείων 5 τρισχιλίων ὀπλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης, καὶ Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις, ἐστράτευσαν ἅπαντες οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθὺς ἐπὶ Ἐπίδαυρον ἕως οἱ Λακεδαιμόνιοι Κάρνεια ἡγον, καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι 6 ἐξεπαύσαντο, Ἀθηναῖοι δὲ ὥσπερ προσετάχθησαν τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξειργάσαντο. καὶ ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. καὶ τὸ θέρος ἐτε- 7 λεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου εὐθὺς οἱ 76

Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἤγαγον, ἐξεστράτευσαν, καὶ ἀφικόμενοι εἰς Τεγέαν λόγους προϋπεμπον εἰς τὸ 2 Ἄργος ξυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτήδαιοι καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλύσαι· καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῶ μᾶλλον εἰδύνατο πείθειν τοὺς πολλοὺς εἰς τὴν ὁμολογίαν. εἰβού- λοντο δὲ πρῶτον σπονδὰς ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακε- δαιμονίους αὐθις ὕστερον καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἤδη 3 τῷ δῆμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ ἀφικεῖται πρόξενος ὢν Ἄργείων Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου, παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγῳ φέρων εἰς τὸ Ἄργος, τὸν μὲν καθ' ὃ τι εἰ βούλονται πολεμεῖν, τὸν δ' ὥς εἰ εἰρήνην ἄγειν. καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, ἔτυχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιά- δης παρὼν, οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πρᾶσσοντες, ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀρ- γείους προσδέξασθαι τὸν ξυμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ 77 ὅδε.

“ Καττάδε δοκεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμβαλέσθαι ποττῶς Ἀργείοις, ἀποδιδόντας τὰς παῖδας τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ τὰς ἄνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὰς ἄνδρας τὰς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδι- 2 δόντας, καὶ ἐξ Ἐπιδαύρου ἔκβῶντας, καὶ τὸ τεῖχος ἀναι- ροῦντας. αἱ δὲ κα μὴ εἰκῶντι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξ Ἐπιδαύρου, πολεμίους εἶμεν τοῖς Ἀργείοις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ 3 τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων 4 ξυμμάχοις. καὶ αἷ τινα τοῖς Λακεδαιμονίοις παῖδα ἔχοντι, ἀποδόμεν ταῖς πόλεσι πάσαις. περὶ δὲ τῷ σιῶ σύματος 5 εἶμεν λῆν τοῖς Ἐπιδαυρίοις ὄρκον, δόμεν δὲ αὐτοὺς 6 ὁμόσαι. τὰς δὲ πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας, αὐτονόμους εἶμεν πάσας κατὰ πάτρια. αἱ δὲ κα τῶν ἐκτὸς Πελοποννήσου τις ἐπὶ τὰν Πελοπόννησον

ΟΙ. 90. B.]

γὰν ἔη ἐπὶ κακῷ, ἀλεξέμεναι ἀμόθι βουλευσαμένους, ὅπα κα δικάσιότατα δοκῇ τοῖς Πελοποννασίοις. ὅσοι δ' ἐκτός 7 Πελοποννάσου τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τῷ αὐτῷ ἐσσοῦνται ἐν τῷ περ καὶ τοὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοί ἐντι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. ἐπιδείξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις ξυμβαλέσθαι, αἱ κα αὐτοῖς 8 δοκῇ. αἱ δέ τι καὶ ἄλλο δοκῇ τοῖς ξυμμάχοις, οἵκαδ' ἀπαλλάειν."

Τούτων μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ Ἀρ- 78 γεῖοι, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ στράτευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Τεγέας ἐπ' οἴκου· μετὰ δὲ τοῦτο ἐπιμιξίας οὔσης ἤδη παρ' ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπραξαν αὖθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες ὥστε τὴν Μαντινέων καὶ Ἡλείων καὶ τὴν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν ἀφέντας Ἀργεῖους σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἶδε.

"Καττάδε ἴδοξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις 79 σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν εἶμεν πεντήκοντα ἔτη, ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις δίκας διδόντας κατὰ πάτρια· ταὶ δὲ ἄλλαι πόλεις ταὶ ἐν Πελοποννήσῳ κοινανεόντων τῶν σπονδῶν καὶ τῶν ξυμμαχιῶν, αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλεις, τὰν αὐτῶν ἔχοντες, κατὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ ἔξω Πελοποννάσου Λακεδαιμονίους 2 ξύμμαχοί ἐντι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐσσοῦνται τοῖς περ καὶ τοὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοι ἐν τῷ αὐτῷ ἐσσοῦνται τῷ περ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. αἱ δὲ ποὶ στρατιᾶς δέη κοινὰς, βουλευέσθαι Λακε- 3 δαιμονίως καὶ Ἀργεῖως ὅπα κα δικάσιότατα κρίναντας τοῖς ξυμμάχοις. αἱ δὲ τινα τῶν πόλιων ἢ ἀμφίλογα, ἢ τῶν ἐντὸς 4 ἢ τῶν ἐκτὸς Πελοποννάσου, αἶτε περὶ ὅρων αἶτε περὶ ἄλλου τινὸς, διακριθῆμεν. αἱ δὲ τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει 5

- 83 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι ὥς ἔσθοντο τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος αὐτοὶ τε καὶ οἱ ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων· ὑπῆρχε δέ τι αὐτοῖς καὶ ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν πρᾶσσόμενον. ἤγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμων Λακεδαιμονίων βασιλεὺς.
- 2 καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς πόλεως δοκοῦντα προϋπάρχειν οὐ προὐχώρησεν ἔτι· τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἐλόντες καὶ καταβαλόντες καὶ Ὑσιὰς χωρίον τῆς Ἀργείας λαβόντες καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας οὐς ἔλαβον ἀποκτείναντες, ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.
- 3 ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ δηρώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ὑπεδέχοντο· οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατῴκηντο.
- 4 κατέκλησαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδόνας Ἀθηναῖοι, Περδίκκα ἐπικαλοῦντες τὴν τε πρὸς Ἀργεῖους καὶ Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνωμοσίαν καὶ ὅτι παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ Ἀμφίπολιν Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγούντος ἔψευστο τὴν ξυμμαχίαν, καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διελύθη ἐκείνου ἀπάρατος· πολέμιος οὖν ἦν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.
- 84 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Ἀλκιβιάδης τε πλεύσας ἐς Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν, Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους εἶναι καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν ἔλαβε τριακοσίους ἄνδρας, καὶ κατέθεντο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγυὲς νήσους ὧν ἤρχον· καὶ ἐπὶ Μήλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, Χίαις δὲ ἑξ, Λεσβίαιν δὲ δυοῖν, καὶ ὀπλίταις ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις καὶ χιλίοις καὶ τοξόταις τριακοσίοις καὶ ἱπποτοξόταις εἴκοσι τῶν δὲ ξυμμάχων καὶ νησιωτῶν ὀπλίταις

ΟΙ 90. 4; 91. 1.]

μάλιστα πεντακοσίοις καὶ χιλίοις. οἱ δὲ Μήλιοι Λακε- 2
 δαιμονίων μὲν εἰσιν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἦθε-
 λον ὑπακούειν ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται, ἀλλὰ τὸ μὲν
 πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα ὡς αὐτοὺς
 ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι δηοῦντες τὴν γῆν, ἐς πόλεμον
 φανερόν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν ἐς τὴν 3
 γῆν αὐτῶν τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοὶ Κλεομήδης
 τε ὁ Λυκομήδους καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου πρὶν ἀδικεῖν τι
 τῆς γῆς λόγους πρῶτον ποιησομένους ἐπεμψαν πρέσβεις.
 οὗς οἱ Μήλιοι πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐκ ἤγαγον, ἐν δὲ ταῖς
 ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν ἐκέλευον περὶ ὧν ἤκουσιν.
 οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἔλεγον τοιαύδε. “Ἐπειδὴ 85
 οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυν-
 εχεῖ ρῆσαι οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ
 ἀκούσαντες ἡμῶν ἀπατηθῶσι, γινώσκωμεν γὰρ ὅτι
 τοῦτο φρονεῖ ὑμῶν ἢ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή, ὑμεῖς οἱ
 καθήμενοι ἔτι ἀσφαλέστερον ποιήσατε. καθ' ἕκαστον
 γὰρ καὶ μὴδ' ὑμεῖς ἐνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν
 ἐπιτηδεύεις λέγεσθαι εὐθύς ὑπολαμβάνοντες κρίνετε. καὶ
 πρῶτον εἰ ἀρέσκει ὡς λέγομεν εἶπατε. οἱ δὲ τῶν Μηλίων
 ξύνεδροι ἀπεκρίναντο· Ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν 86
 καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλους οὐ ψέγεται, τὰ δὲ τοῦ πολέμου
 παρόντα ἤδη καὶ οὐ μέλλοντα διαφέροντα αὐτοῦ φαίνε-
 ται. ὁρῶμεν γὰρ αὐτοὺς τε κριτὰς ἤκοντας ὑμᾶς τῶν
 λεχθησομένων, καὶ τὴν τελευτὴν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ εἶκος
 περιγενομένοις μὲν τῷ δικαίῳ, καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι,
 πόλεμον ἡμῖν φέρουσαν, πεισθεῖσι δὲ δουλείαν.”

ΑΘ. “Εἰ μὲν τοῖνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιού- 87
 μενοι ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε ἢ ἐκ τῶν παρόντων καὶ ὧν
 ὁρᾶτε περὶ σωτηρίας βουλευσόντες τῇ πόλει, παυοίμεθ'
 ἂν· εἰ δ' ἐπὶ τοῦτο, λέγοιμεν ἂν.”

ΜΗΛ. “Εἶκος μὲν καὶ ξυγγνώμη ἐν τῷ τοιῷδε καθεσ- 8^c

τῶτας ἐπὶ πολλὰ καὶ λέγοντας καὶ δοκοῦντας τρέπεσθαι· ἡ μέντοι ξύνοδος καὶ περὶ σωτηρίας ἤδε πάρεστι, καὶ ὁ λόγος ᾧ προκαλεῖσθε τρόπον, εἰ δοκεῖ, γιγνέσθω.”

- 89 ΑΘ. “Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μετ’ ὀνομάτων καλῶν ὥς ἡ δικαίως τὸν Μῆδον καταλύσαντες ἄρχομεν ἢ ἀδικούμενοι νῦν ἐπεξερχόμεθα, λόγων μῆκος ἄπιστον παρεξομεν, οὐθ’ ὑμᾶς ἀξιούμεν ἢ ὅτι Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες οὐ ξυνεστρατεύσατε ἢ ὥς ἡμᾶς οὐδὲν ἡδικήκατε λέγοντας οἴεσθαι πείσειν, τὰ δυνατὰ δ’ ἐξ ὧν ἐκότεροι ἀληθῶς φρονούμεν διαπράσσεσθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας ὅτι δίκαια μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται, δυνατὰ δὲ οἱ προὔχοντες πρᾶσσουσι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσιν.”

- 90 ΜΗΛ. “Ἡμεῖς δὴ νομίζομεν γε χρήσιμον, ἀνάγκη γάρ, ἐπειδὴ ὑμεῖς οὕτω παρὰ τὸ δίκαιον τὸ ξυμφέρον λέγειν ὑπέθεσθε, μὴ καταλύειν ὑμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τῷ αἰεὶ ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα καὶ δίκαια, καὶ τι καὶ ἐντὸς τοῦ ἀκριβοῦς πείσαντά τινα ὠφεληθῆναι. καὶ πρὸς ὑμῶν οὐχ ἦσσαν τοῦτο, ὅσῳ καὶ ἐπὶ μεγίστῃ τιμωρίᾳ σφαλέντες ἂν τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γένοισθε.”

- 91 ΑΘ. “Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἣν καὶ παυθῇ, οὐκ ἀθυμούμεν τὴν τελευταίην· οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὗτοι δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν, (ἔστι δὲ οὐ πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγὼν,) ἀλλ’ ἦν οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιθέμενοι κρατήσωσι. καὶ περὶ μὲν τούτου ἡμῖν ἀφείσθω κινδυνεύεσθαι· ὥς δὲ ἐπ’ ὠφελείᾳ τε πάρεσμεν τὰς ἡμετέρας ἀρχῆς καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ νῦν τοὺς λόγους ἐροῦμεν τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν, βουλόμενοι ἀπόνως μὲν ὑμῶν 2 ἄρξαι, χρησίμως δ’ ὑμᾶς ἀμφοτέροις σωθῆναι.”

ΜΗΛ. “Καὶ πῶς χρήσιμον ἂν ξυμβαίῃ ἡμῖν δουλεύσαι, ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἄρξαι;”

ΟΙ. 90. 4; 91. 1.]

ΑΘ. “Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα παθεῖν 93
ὑπακούσαι ἂν γένοιτο, ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς
κερδαίνομεν ἂν.”

ΜΗΛ. “Ὡστε δὲ ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς φίλους μὲν 94
εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ μεδετέρων, οὐκ ἂν
δέξοισθε;”

ΑΘ. “Ὅ γὰρ τοσοῦτον ἡμᾶς βλάπτει ἢ ἔχθρα ὑμῶν 95
ὅσον ἡ φιλία μὲν ἀσθενείας τὸ δὲ μῖσος δυνάμειος παρά-
δειγμα τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον.”

ΜΗΛ. “Σκοποῦσι δ’ ὑμῶν οὕτως οἱ ὑπήκοοι τὸ εἶκος, 96
ὥστε τοὺς τε μὴ προσήκοιτας, καὶ ὅσοι ἀποικοὶ ὄντες οἱ
πολλοὶ καὶ ἀποστάντες τινὲς κεχείρωνται, ἐς τὸ αὐτὸ
τιθέασιν;”

ΑΘ. “Δικαιώματι γὰρ οὐδετέρους ἐλλείπειν ἡγοῦνται, 97
κατὰ δύναμιν δὲ τοὺς μὲν περιγίγνεσθαι, ἡμᾶς δὲ φόβῳ
οὐκ ἐπιάναι· ὥστε ἔξω καὶ τοῦ πλεόνων ἄρξαι καὶ τὸ
ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε,
ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυκρατόρων, καὶ ἀσθενέστεροι
ἐτέρων ὄντες, εἰ μὴ περιγένοισθε.”

ΜΗΛ. “Ἐν δ’ ἐκείνῳ οὐ νομίζετε ἀσφαλείαν; δεῖ γὰρ 98
αὐ καὶ ἐνταῦθα, ὥσπερ ὑμεῖς τῶν δικαίων λόγων ἡμᾶς
ἐκβιβάσαντες τῷ ὑμετέρῳ ξυμφόρῳ ὑπακούειν πείθετε,
καὶ ἡμᾶς τὸ ἡμῖν χρήσιμον διδάσκοντας, εἰ τυγχάνει καὶ
ὑμῖν τὸ αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν. ὅσοι γὰρ
νῦν μηδετέροις ξυμμαχοῦσι, πῶς οὐ πολεμώσεσθε
αὐτοὺς, ὅταν ἐς τάδε βλέψαντες ἡγήσωνται ποτε ὑμᾶς
καὶ ἐπὶ σφᾶς ἤξειν; κὰν τούτῳ τί ἄλλο ἢ τοὺς μὲν ὑπάρ-
χοντας πολεμίους μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας
γενέσθαι ἄκοντας ἐπάγεσθε;”

ΑΘ. “Ὅ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεινότερους, 99
ὅσοι ἡπειρώται που ὄντες τῷ ἐλευθέρῳ πολλὴν τὴν

διαμέλλουσι τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται, ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τέ που ἀνάγκους ὥσπερ ὑμᾶς καὶ τοὺς ἤδη τῆς ἀρχῆς τῷ ἀναγκαίῳ παροξυνομένους. οὗτοι γὰρ πλείστ' ἂν τῷ ἀλογίστῳ ἐπιτρέψαντες σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς ἐς προὔστον κίνδυνον καταστήσειαν."

- 100 ΜΗΛ. "Ἦπου ἄρα, εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε μὴ παυθῆναι ἀρχῆς καὶ οἱ δουλεύοντες ἤδη ἀπαλλαγῆναι τὴν παρακινδύνευσιν ποιοῦνται, ἡμῖν γε τοῖς ἔτι ἐλευθεροῖς πολλὴ κακότης καὶ δειλία μὴ πᾶν πρὸ τοῦ δουλεύσαι ἐπεξελθεῖν."
- 101 ΑΘ. "Οὐκ, ἦν γε σωφρόνως βουλευσθε· σὺ γὰρ περὶ ἀνδραγαθίας ὁ ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μὴ αἰσχύνην ὀφλείν, περὶ δὲ σωτηρίας μᾶλλον ἢ βουλὴ πρὸς τοὺς κρείσσοντας πολλῷ μὴ ἀνθίστασθαι."
- 102 ΜΗΛ. "Ἄλλ' ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολέμων ἔστιν ὅτε κοινότερας τὰς τύχας λαμβάνοντα ἢ κατὰ τὸ διαφέρον ἐκατέρων πλῆθος. καὶ ἡμῖν τὸ μὲν εἶξαι εὐθύς ἀνέλπιστον, μετὰ δὲ τοῦ θρωμένου ἔτι καὶ στήναι ἐλπίς ὀρθῶς."
- 103 ΑΘ. "Ἐλπίς δὲ κινδύνῳ παραμύθιον οὐσα τοὺς μὲν ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, καὶ βλάβῃ, σὺ καθεῖλε· τοῖς δ' ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι, δάπανος γὰρ φύσει, ἅμα τε γινώσκεται σφαλέντων, καὶ ἐν ὅτῳ ἔτι 2 φυλάσσεται τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν, οὐκ ἔλλειπει. δ' ὑμεῖς ἀσθενεῖς τε καὶ ἐπὶ ῥοπῆς μᾶς ὄντες μὴ βούλεσθε παθεῖν, μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὼν ἀνθρωπείως ἔτι σώζεσθαι, ἐπειδὴν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπὶ λῖπῳσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται, μαντικὴν τε καὶ χρησμούς καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνονται."
- 104 ΜΗΛ. "Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς εὖ ἴστε νομίζομεν πρὸς

ΟΙ. 90. 4; 91. 1.]

δύναμίν τε τὴν ὑμετέραν καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι· ὁμῶς δὲ πιστεύομεν τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τοῦ θείου μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι ὅσοι πρὸς οὐ δικαίους ἰστάμεθα, τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι τὴν Λακεδαιμονίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσείσεσθαι, ἀνάγκη ἔχουσαν, καὶ εἰ μὴ του ἄλλου τῆς γε ξυγγενείας ἔνεκα καὶ αἰσχύνῃ βοηθεῖν. καὶ οὐ παντάπασιν οὕτως ἀλόγως θρασυνόμεθα.”

ΑΘ. “Τῆς μὲν τοίνυν πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας οὐδ’ 105 ἡμεῖς οἰάμεθα λελείψεσθαι. οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας τῶν μὲν ἐς τὸ θεῖον νομίσεως τῶν δ’ ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως δικαιοῦμεν ἢ πράσσομεν. ἡγοῦμεθα 2 γὰρ τό τε θεῖον δόξῃ, τὸ ἀνθρώπειόν τε σαφῶς διὰ παντὸς ὑπὸ φύσεως ἀναγκαίας, οὐ ἂν κρατῇ, ἄρχειν. καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες τὸν νόμον οὔτε κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι, ὅντα δὲ παραλαβόντες καὶ ἐσόμενον ἐς αἰὶ καταλείψοντες, χρώμεθα αὐτῷ, εἰδότες καὶ ὑμᾶς ἂν καὶ ἄλλους ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους δρωῖντας ἂν αὐτό. καὶ πρὸς μὲν τὸ θεῖον οὕτως ἐκ τοῦ εἰκότος οὐ 3 φοβούμεθα ἐλασσώσεσθαι· τῆς δὲ ἐς Λακεδαιμονίους δόξης, ἣν διὰ τὸ αἰσχρὸν δὴ βοηθήσειεν ὑμῖν πιστεύετε αὐτοὺς, μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόνακον οὐ ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον. Λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς 4 καὶ τὰ ἐπιχώρια νόμιμα πλείστα ἀρετῇ χρῶνται· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους πολλὰ ἂν τις ἔχων εἰπεῖν ὥς προσφέρονται, ξυνελθὼν μάλιστα ἂν δηλώσειεν ὅτι ἐπιφανέστατα ὦν ἴσμεν τὰ μὲν ἡδέα καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ ξυμφέροντα δίκαια. καίτοι οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας νῦν ἀλόγου σωτηρίας ἢ τοιαύτῃ διάνοια.”

ΜΗΛ. “Ἡμεῖς δὲ κατ’ αὐτὸ τοῦτο ἤδη καὶ μάλιστα 106 πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν Μηλίου ἀποίκους

ὄντας μὴ βουλήσεσθαι προδόντας τοῖς μὲν εὖνοις τῶν Ἑλλήνων ἀπίστους καταστήναι, τοῖς δὲ πολεμίοις ὠφελίμους.”

- 107 ΑΘ. “Οὐκ οἶσθε τὸ ξυμφέρον μὲν μετὰ ἀσφαλείας εἶναι, τὸ δὲ δίκαιον καὶ καλὸν μετὰ κινδύνου δρᾶσθαι· ὁ Λακεδαιμόνιοι ἥκιστα ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τολμῶσιν.”
- 108 ΜΗΛ. “Ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους τε ἡμῶν ἔνεκα μᾶλλον ἰγούμεθ’ ἂν ἐγχειρίσασθαι αὐτοὺς, καὶ βεβαιότερους ἢ ἐς ἄλλους νομῶμεν ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ἔργα τῆς Πελοποννήσου ἐγγὺς κείμεθα, τῆς δὲ γνώμης τῷ ξυγγενεῖ πιστότεροι ἐτέρων ἐσμέν.”
- 109 ΑΘ. “Τὸ δ’ ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ τὸ εὖνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνεται, ἀλλ’ ἦν τῶν ἔργων τις δυνάμει πολὺ προὔχῃ· ὁ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλείον τι τῶν ἄλλων σκοποῦσι. τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστία καὶ μετὰ ξυμμάχων πολλῶν τοῖς πέλας ἐπέρχονται. ὥστε οὐκ εἰκὸς ἐς νῆσόν γε αὐτοὺς ἡμῶν ναυκρατόρων ὄντων περαιωθῆναι.”
- 110 ΜΗΛ. “Οἱ δὲ καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι· πολὺ δὲ τὸ Κρητικὸν πελαγος, δι’ οὗ τῶν κρατούντων ἀπορώτερος ἢ λῆψις ἢ τῶν λαθεῖν βουλομένων ἢ σωτηρία. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τράποιντ’ ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ξυμμάχων, ὅσους μὴ Βρασιδάς ἐπῆλθε· καὶ οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης μᾶλλον ἢ τῆς οἰκειοτέρας ξυμμαχίδος τε [καὶ γῆς] ὁ πόνος ὑμῶν ἔσται.”
- 111 ΑΘ. “Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἂν τι γένοιτο καὶ ὑμῖν καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν ὅτι οὐδ’ ἀπὸ μιᾶς πώποτε πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι’ ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν. 2 ἐνθυμούμεθα δὲ ὅτι φήσαντες περὶ σωτηρίας βουλευέσκειν

OL 90. 4.]

οὐδὲν ἐν τοσούτῳ λόγῳ εἰρήκατε ὃ ἄνθρωποι ἂν πιστεύσαντες νομίσαιεν σωθήσεσθαι, ἀλλ' ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα ἐλπιζόμενα μέλλεται, τὰ δ' ὑπάρχοντα βραχεία πρὸς τὰ ἥδη ἀντιτεταγμένα περιγίγνεσθαι. πολλήν τε 3 ἀλογίαν τῆς διανοίας παρέχετε, εἰ μὴ μεταστησάμενοι ἔτι ἡμᾶς ἄλλο τι τῶνδε σωφρονέστερον γνώσεσθε. οὐ γὰρ 4 δὴ ἐπὶ γε τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς καὶ προϋπτοῖς κινδύνους πλείστα διαφθείρουσαν ἀνθρώπους αἰσχύνην τρέψετε. πολλοῖς γὰρ προορωμένοις ἔτι ἐς οἷα φέρονται τὸ αἰσχρὸν καλούμενον ὀνόματος ἐπαγωγῷ δυνάμει ἐπεσπάσατο, ἡσσηθείσι τοῦ ῥήματος, ἔργῳ ξυμφοραῖς ἀνηκέστοις ἐκόντας περιπεσεῖν, καὶ αἰσχύνην αἰσχίῳ μετὰ 5 ἀνοίας ἢ τύχης προσλαβεῖν. ὃ ὑμεῖς, ἦν εὖ βουλευήσθε, 5 φυλάξεσθε, καὶ οὐκ ἀπρεπὲς νομείτε πόλεως τε τῆς μεγίστης ἡσασθαι μέτρια προκαλουμένης ξυμμάχους γενέσθαι ἔχοντας τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ὑποτελεῖς, καὶ δοθείσης αἰρέσεως πολέμου πέρι καὶ ἀσφαλείας μὴ τὰ χεῖρῳ φιλονεικῆσαι· ὥς οἵτινες τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἰκουσι, τοῖς δὲ κρείσσοσι καλῶς προσφέρονται, πρὸς δὲ τοὺς ἡσσους μέτριοι εἰσι, πλείστ' ἂν ὀρθοῖντο. σκοπεῖτε οὖν 6 καὶ μεταστάντων ἡμῶν καὶ ἐνθυμείσθε πολλάκις ὅτι περὶ πατρίδος βουλευέσθε, ἦν μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν βουλὴν τυχούσάν τε καὶ μὴ κατορθώσασαν ἴστε."

Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετεχώρησαν ἐκ τῶν λόγων· οἱ 112 δὲ Μήλιοι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς γενόμενοι, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς παραπλήσια καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε. "Οὐτε 2 ἄλλα δοκεῖ ἡμῖν ἢ ἅπερ καὶ τὸ πρῶτον, ὦ Ἀθηναῖοι, οὗτ' ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἐπτακόσια ἔτη ἥδη οἰκουμένης τὴν ἐλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα, ἀλλὰ τῇ τε μέχρι τοῦδε σωζούσῃ τύχῃ ἐκ τοῦ θείου αὐτὴν καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ Λακεδαιμονίων τιμωρίᾳ πιστεύοντες πειρασόμεθα

3 σώζεσθαι. προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδετέροις, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι σπονδὰς ποιησαμένους αἵτινες δοκοῦσιν ἐπιτήδαιοι εἶναι ἀμφοτέροις.”

113 Οἱ μὲν δὴ Μήλιοι τοσαῦτα ἀπεκρίναντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διαλυνόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων ἔφασαν. “Ἄλλ’ οὖν μόνον γε ἀπὸ τούτων τῶν βουλευμάτων, ὥς ἡμῖν δοκεῖτε, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν ὀρωμένων σαφέστερα κρίνετε, τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ βούλεσθαι ὥς γιγνόμενα ἤδη θεᾶσθε, καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τύχῃ καὶ ἐλπίσι πλείστον δὴ παραβεβλημένοι καὶ πιστεύσαντες πλείστον καὶ σφαλῆσεσθε.”

114 Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐς τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν, ὥς οὐδὲν ὑπήκουον οἱ Μήλιοι, πρὸς πόλεμον εὐθὺς ἐτράποντο καὶ διελθόμενοι 2 κατὰ πόλεις περιετείχισαν κύκλῳ τοὺς Μηλίουις. καὶ ὕστερον φυλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων καταλιπόντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀνεχώρησαν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ. οἱ δὲ λειπόμενοι παραμένοντες ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον.

115 Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ λοχισθέντες ὑπὸ τε Φλιασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων, διεφθάρησαν ὥς ὀγδοήκοντα. 2 καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον. καὶ Λακεδαιμόνιοι δι’ αὐτὸ τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ’ ὥς ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς, ἐκήρυξαν δὲ 3 εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν Ἀθηναίους ληΐζεσθαι. καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφορῶν ἕνεκα τοῖς 4 Ἀθηναίοις· οἱ δ’ ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἡσύχαζον. εἶλον δὲ καὶ οἱ Μήλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν προσβαλόντες νυκτὸς, καὶ ἀνδρας τε

OL 91. 1.]

ἀπέκτειναν καὶ ἐσενεγκάμενοι σίτον τε καὶ ὅσα πλεῖ-
στα ἐδύναντο χρήσιμα ἀναχωρήσαντες ἡσύχαζον· καὶ οἱ
Ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τὸ ἔπειτα παρεσκευά-
ζοντο. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι μελλή- 116
σαντες ἐς τὴν Ἀργεῖαν στρατεύειν, ὥς αὐτοῖς τὰ διαβα-
τήρια ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν. καὶ
Ἀργεῖοι διὰ τὴν ἐκείνων μελλῆσιν τῶν ἐν τῇ πόλει τινὰς
ὑποτοπήσαντες, τοὺς μὲν ξυνέλαβον, οἱ δ' αὐτοὺς καὶ
διέφυγον. καὶ οἱ Μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους 2
αὐθις καθ' ἑτερόν τι τοῦ περιτειχίσματος εἶλον τῶν
Ἀθηναίων, παρόντων οὐ πολλῶν τῶν φυλάκων. καὶ 3
ελθούσης στρατιᾶς ὕστερον ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄλλης, ὥς
ταῦτα ἐγίγνετο, ἧς ἤρχε Φιλοκράτης ὁ Δημέου, καὶ κατὰ
κράτος ἤδη πολιορκούμενοι, γενομένης καὶ προδοσίας
τινὸς ἀφ' ἐαυτῶν, ξυνεχώρησαν τοῖς Ἀθηναίοις ὥστ'
ἐκείνους περὶ αὐτῶν βουλευῆσαι. οἱ δὲ ἀπέκτειναν Μηλίων 4
ὅσους ἡβῶντας ἔλαβον, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἡνδρα-
πόδισαν. τὸ δὲ χωρίον αὐτοὶ ᾤκησαν, ἀποίκους ὕστερον
πεντακοσίους πέμψαντες.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ Ζ.

- 1 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὐθις
μείζονι παρασκευῇ τῆς μετὰ Λάχης καὶ Εὐρυμέδοντος
ἐπὶ Σικελίαν πλεύσαντες καταστρέψασθαι, εἰ δύναιντο,
ἄπειροι οἱ πολλοὶ ὄντες τοῦ μεγέθους τῆς νήσου καὶ τῶν
ἐνοικούντων τοῦ πλήθους καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων,
καὶ ὅτι οὐ πολλῶ τιμι ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνηρῶντο
- 2 ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους. Σικελίας γὰρ περίπλους
μέν ἐστιν ὁλκάδι οὐ πολλῶ τιμι ἔλασσον ἢ ὅκτ' ἡμερῶν,
καὶ τοσαύτη οὖσα ἐν εἴκοσι σταδίοις μάλιστα μέτρῳ τῆς
- 2 θαλάσσης διείργεται τὸ μὴ ἡπειρος οὖσα· φέκισθ' ἔτι
ᾧδε τὸ ἀρχαῖον, καὶ τοσάδε ἔθνη ἔσχε τὰ ξύμπαντα.
παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύ-
κλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι, ὧν ἐγὼ οὔτε γένος
ἔχω εἰπεῖν οὔτε ὀπόθεν ἐσῆλθον ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν·
ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται καὶ ὡς ἕκαστός πη
- 2 γινώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι
φαίνονται ἐνοικησάμενοι, ὡς μὲν αὐτοὶ φασι, καὶ πρό-
τεροι διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι, ὡς δὲ ἡ ἀλήθεια εὕρεται,
Ἰβήρης ὄντες καὶ ἀπὸ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ
ὑπὸ Λιγύων ἀναστάντες. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ
νῆσος ἐκαλεῖτο, πρότερον Τρινακρία καλουμένη· οἰκοῦσι δὲ
- 3 ἔτι καὶ νῦν τὰ πρὸς ἐσπέραν τὴν Σικελίαν. Ἰλίον δὲ ὀλι-
σκομένου τῶν Τρώων τινὲς διαφυγόντες Ἀχαιοὺς πλοίοις

ΟΙ. 91. 1.]

ἀφικνούνται πρὸς τὴν Σικελίαν, καὶ ὁμοροὶ τοῖς Σικανοῖς οἰκήσαντες ξύμπαντες μὲν Ἑλυμοὶ ἐκλήθησαν, πόλεις δ' αὐτῶν Ἑρυξ τε καὶ Ἑγεστα. προσξυνήκυσαν δὲ αὐτοῖς καὶ Φωκέων τινὲς τῶν ἀπὸ Τροίας τότε χειμῶνι ἐς Λιβύην πρῶτον, ἔπειτα ἐς Σικελίαν ἀπ' αὐτῆς κατενεχθέντες. Σικελοὶ δ' ἐξ Ἰταλίας, ἐνταῦθα γὰρ ᾤκουν, διέβησαν ἐς 4 Σικελίαν, φεύγοντες Ὀπικας, ὥς μὲν εἰκὸς καὶ λέγεται, ἐπὶ σχεδίων, τηρήσαντες τὸν πορθμὸν κατιόντος τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοί· καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ, βασιλείᾳς τινὸς Σικελῶν, τοῦνομα τοῦτο ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπωνομάσθη. ἐλθόντες δὲ ἐς τὴν Σικελίαν στρατὸς πολλὸς, τοὺς τε Σικανοὺς κρατοῦντες μάχῃ ἀνέστελιναν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ καὶ ἐσπέρια αὐτῆς, καὶ ἀντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι, καὶ τὰ κράτιστα τῆς γῆς ᾤκησαν ἔχοντες, ἐπεὶ διέβησαν, ἔτη ἐγγὺς τριακόσια πρὶν Ἑλλήνας ἐς Σικελίαν ἐλθεῖν· ἔτι δὲ καὶ νῦν τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. ᾤκουν δὲ καὶ Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, 5 ἄκρας τε ἐπὶ τῇ θαλάσῃ ἀπολαβόντες καὶ τὰ ἐπικείμενα νησιδία ἐμπορίας ἐνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς· ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ κατὰ θάλασσαν ἐπεισέπλεον, ἐκλιπύντες τὰ πλείω Μοτύην καὶ Σολόοντα καὶ Πάνορμον ἐγγὺς τῶν Ἑλύμων ξυνοικίσαντες ἐνέμοντο, ξυμμαχίᾳ τε πύσσουσι τῇ τῶν Ἑλύμων, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον πλοῦν Καρχηδῶν Σικελίας ἀπέχει. βάρβαροι μὲν οὖν τοσοῦδε Σικελίαν καὶ οὕτως ᾤκησαν.

Ἑλλήνων δὲ πρῶτον Χαλκιδῆς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες 3 μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ Νάξου ᾤκισαν, καὶ Ἀπάλλωνος Ἀρχηγέτου βωμὸν ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεως ἐστὶν ἰδρύσαντο. ἐφ' ᾧ, ὅταν ἐκ Σικελίας θεωροὶ πλέωσι,

- 2 πρῶτον θύουσι. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἑρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισε, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς Νήσου, ἐν ᾗ νῦν οὐκέτι περι- κλυζομένη ἢ πόλις ἢ ἐντὸς ἐστίν· ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ
- 3 ἢ ἔξω προστεχισθείσα πολυάνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς ἐκ Νάξου ὀρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας Λεοντίους τε πολέμῳ τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες οἰκίζουσι, καὶ μετ' αὐτοὺς Κατά- νην· οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καταναῖοι ἐποίησαντο Εὐαρχον.
- 4 κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμης ἐκ Μεγάρων ἀποι- κίαν ἄγων ἐς Σικελίαν ἀφίκετο, καὶ ὑπὲρ Παντακίου τε ποταμοῦ Τρώτιλόν τι ὄνομα χωρίον οἰκίσας, καὶ ὕστερον αὐτόθεν τοῖς Χαλκιδεῦσιν ἐς Λεοντίους ὀλίγον χρόνον ξυμπολιτεύσας, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν καὶ Θάψον οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθήσκει· οἱ δὲ ἄλλοι ἐκ τῆς Θάψου ἀναστάντες, Ὑβλωνος βασιλείῳ Σικελοῦ προδόν- τος τὴν χώραν καὶ καθηγησαμένου Μεγαρέας ᾤκισαν τοὺς Ὑβλαίους κληθέντας. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρα- 2 κοσίων ἀνέστησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστῆναι ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκῆσαι Πάμ- 3 μιλον πέμψαντες Σελινοῦντα κτίζουσι· καὶ ἐκ Μεγάρων τῆς μητροπόλεως οὖσης αὐτοῖς ἐπελθὼν ξυγκατάφικε. Γέλαν δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου καὶ Ἐντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκους ἀγαγόντες κοινῇ ἔκτισαν, ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσα- 4 ρακοστῷ μετὰ Συρακουσῶν οἰκισιν. καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοῦνομα ἐγένετο, τὸ δὲ χωρίον οὐ νῦν ἢ πόλις ἐστὶ καὶ ὁ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται.
- 4 νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς. ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἰκισιν Γελφοὶ Ἀκράγαντα ᾤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος

OL. 91. 1.]

ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες Ἀριστό-
 νουν καὶ Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ Γελφῶν δόντες. Ζάγ- 8
 κλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ Χαλκι-
 δικῆς πόλεως ληστῶν ἀφικομένων ᾤκισθη, ὕστερον δὲ
 καὶ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθὼν
 ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν· καὶ οἰκιστὰι Περιήρης καὶ
 Κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς, ὁ μὲν ἀπὸ Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ
 Χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν
 Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον
 ἐστὶ, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσιν· ὕστε-
 ρον δὲ αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπ-
 τουσιν, οἱ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ, τοὺς
 δὲ Σαμίους Ἀναξίλας Ῥηγίων τύραννος οὐ πολλῷ ὕστε-
 ρον ἐκβαλὼν καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ξυμμίκτων ἀνθρώπων
 οἰκίσας Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος
 ἀντωνόμασε. καὶ Ἱμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ᾤκισθη ὑπὸ Εὐ- 5
 κλείδου καὶ Σίμου καὶ Σάκωνος, καὶ Χαλκιδῆς μὲν οἱ
 πλείστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν, ξυμφέκισαν δὲ αὐτοῖς καὶ
 ἐκ Συρακουσῶν φυγάδες, στάσει νικηθέντες, οἱ Μυλητί-
 δαι καλούμενοι· καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε Χαλκιδέων
 καὶ Δωρίδος ἐκράθη, νόμιμα δὲ τὰ Χαλκιδικὰ ἐκράτησεν.
 Ἄκραι δὲ καὶ Κασμέναι ὑπὸ Συρακοσίων ᾤκισθησαν, 2
 Ἄκραι μὲν ἐβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, Κασμέ-
 ναι δὲ ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. καὶ Καμάρινα τὸ πρῶ- 3
 τον ὑπὸ Συρακοσίων ᾤκισθη, ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ
 τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν· οἰκιστὰι
 δὲ ἐγένοντο αὐτῆς Δάσκων καὶ Μενέκωλος. ἀναστάτων
 δὲ Καμαριναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ Συρακοσίων δι'
 ἀπόστασιν, χρόνῳ Ἱπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος,
 λύτρα ἀνδρῶν Συρακοσίων αἰχμαλώτων λαβὼν τὴν γῆν
 τὴν Καμαριναίων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος κατέκτισε

Καμάριναν. καὶ αὖθις ὑπὸ Γέλωνος ἀνάστατος γενομένη τὸ τρίτον κατῴκησθη ὑπὸ Γελῶν.

- 6 Τοσαῦτα ζῆνη Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ᾔκει, καὶ ἐπὶ τοσὴνδε οὖσαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν ὤρμητο, ἐφιεμένοι μὲν τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει τῆς πάσης ἄρξειν, βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι καὶ τοῖς προσγεγεννημένοις ξυμμάχοις.
- 2 μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐξώρμησαν Ἑγεσταίων τε πρέσβεις παρόντες καὶ προθυμότερον ἐπικαλοῦμενοι. ὁμοροὶ γὰρ ὄντες τοῖς Σελινουντίοις ἐς πόλεμον καθέστασαν περὶ τε γαμικῶν τινῶν καὶ περὶ γῆς ἀμφισβητήτου, καὶ οἱ Σελινούντιοι Συρακοσίους ἐπαγόμενοι ξυμμάχους κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· ὥστε τὴν γενομένην ἐπὶ Λάχητος καὶ τοῦ προτέρου πολέμου Λεοντίνων οἱ Ἑγεσταῖοι ξυμμαχίαν ἀναμνησκόντες τοὺς Ἀθηναίους, ἐδέοντο σφίσι ναὺς πέμψαντας ἐπαμῦναι, λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ καὶ κεφάλαιον, εἰ Συρακοσίοι Λεοντίνους τε ἀναστήσαντες ἀτιμώρητοι γενήσονται, καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες αὐτοὶ τὴν ἀπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι, κίνδυνον εἶναι μήποτε μεγάλη παρασκευὴ Δωριῆς τε Δωριεῦσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι Πελοποννησίοις βοηθήσαντες καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκατέλωσι· σῶφρον δ' εἶναι μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων ἀντέχειν τοῖς Συρακοσίοις, ἄλλως τε καὶ
- 3 χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὦν ἀκούοντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἑγεσταίων πολλάκις λεγόντων καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς, ἐψηφίσαντο πρέσβεις πέμψαντες πρῶτον ἐς τὴν Ἑγεσταν, περὶ τε τῶν χρημάτων σκεψομένους εἰ ὑπάρχει ὥσπερ φασὶν ἐν τῷ κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ τὰ τοῦ

OL 91. 1.]

πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελινουντίους ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσο-
μένους.

Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν 7
ἐς τὴν Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ
οἱ ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀρ-
γείαν τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν καὶ σίτον ἀνεκομίσαν-
τό τινα ζεύγη κομίσαντες, καὶ ἐς Ὀρνεᾶς κατοικίσαν-
τες τοὺς Ἀργείων φυγάδας, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς
παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους, καὶ σπεισάμενοί τινα
χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας καὶ Ἀργείους τὴν
ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἶκου. ἐλθόντων 2
δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα καὶ
ἑξακοσίοις ὀπλίταις, οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων
πανστρατιᾷ ἐξελθόντων τοὺς ἐν Ὀρνεαῖς μίαν ἡμέραν
ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα, αὐλισαμένου τοῦ στρατεύ-
ματος ἀποθεν, ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεᾶν. καὶ τῇ
ὑστεραίᾳ οἱ Ἀργεῖοι ὥς ἦσθοντο, κατασκάψαντες τὰς
Ὀρνεᾶς ἀνεχώρησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν
ἐπ' οἶκου. καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὁμορον Μακεδονίᾳ ἱππέας 3
κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι σφῶν τε αὐτῶν καὶ
Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας ἐκακούργουν τὴν
Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ πέμψαντες παρὰ Χαλκι- 4
δέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέ-
ρους σπονδὰς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ'
οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ἔκτον καὶ δέκα-
τον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε δὲ Θουκυδίδης ξυ-
έγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι οἱ τῶν Ἀθη- 8
ναίων πρέσβεις ἦκον ἐκ τῆς Σικελίας, καὶ οἱ Ἐγεσταῖοι
μετ' αὐτῶν ἄγοντες ἐξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου
ὥς ἐς ἐξήκοντα ναὺς μηνὸς μισθόν, ἃς ἐμελλον δεήσεισ-

- 2 θαι πέμπειν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες καὶ ἀκούσαντες τῶν τε Ἑγεσταίων καὶ τῶν σφετέρων πρέσβων τὰ τε ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ οὐκ ἀληθῆ, καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὥς εἴη ἐτοῖμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς, ἐψηφίσαντο ναὺς ἐξήκοντα πέμπειν ἐς Σικελίαν καὶ στρατηγούς αὐτοκράτορας Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθοὺς μὲν Ἑγεσταίοις πρὸς Σελινουτίους, ξυγκατοικίσαι δὲ καὶ Λεοντίνους, ἣν τι περιγίγνηται αὐτοῖς τοῦ πολέμου, καὶ τᾶλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ
- 3 πρᾶξαι ὅπῃ ἂν γινώσκωσιν ἄριστα Ἀθηναῖοις. μετὰ δὲ τοῦτο ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησία αὖθις ἐγίγνετο, καθ' ὅτι χρὴ τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίνεσθαι, καὶ τοῖς στρατηγοῖς, εἴ του προσδέοιντο, ψηφισθῆναι ἐς τὸν
- 4 ἔκπλουν. καὶ ὁ Νικίας ἀκούσιος μὲν ἡρημένος ἄρχειν, νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλευῆσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ καὶ εὐπρεπεῖ τῆς Σικελίας ἀπάσης, μεγάλου ἔργου, ἐφίεσθαι, παρελθὼν ἀποτρέψαι ἐβούλετο, καὶ παρῆναι τοῖς Ἀθηναίοις τοιάδε.
- 9 “Ἡ μὲν ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἦδε ξυνελέγη, καθ' ὃ τι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν· ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέψασθαι εἰ ἄμεινόν ἐστιν ἐκπέμπειν τὰς ναὺς, καὶ μὴ οὕτω βραχείᾳ βουλῇ περὶ μεγάλων πραγμάτων ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις
- 2 πειθομένους πόλεμον οὐ προσήκοντα ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι ἐκ τοῦ τοιούτου καὶ ἥσσον ἐτέρων περὶ τῷ ἔμαυτοῦ σώματι ὀρρωδῶ, νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι ὅς ἂν καὶ τοῦ σώματός τι καὶ τῆς οὐσίας προνοῇ· μάλιστα γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος καὶ τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιοτο ὀρθοῦσθαι· ὅμως δὲ οὔτε ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην

ΟΙ. 91. 1.]

οὔτε νῦν, ἀλλὰ ἢ ἂν γινώσκω βέλτιστα, ἐρῶ. καὶ πρὸς 8
 μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους ἀσθενῆς ἂν μου ὁ λόγος
 εἴη, εἰ τὰ τε ὑπάρχοντα σώζειν παραινοίην καὶ μὴ τοῖς
 ἐτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν καὶ μελλόντων κινδυνεύειν·
 ὥς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπεύδετε οὔτε ῥάδιᾳ ἐστὶ κατασχέιν
 ἐφ' ᾧ ὠρμησθε, ταῦτα διδάξω. φημὶ γὰρ ὑμᾶς πολε- 10
 μίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας καὶ ἑτέρους ἐπιθυμείν
 ἐκεῖσε πλεύσαντας δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. καὶ οἷσθε ἴσως 2
 τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέβαιον, αἱ ἡσυχა-
 ζόντων μὲν ὑμῶν ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται· οὕτω γὰρ
 ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων·
 σφαλέντων δὲ που ἀξιόχρεφ δυνάμει ταχείαν τὴν ἐπι-
 χείρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται, οἷς πρῶτον μὲν
 διὰ ξυμφορῶν ἢ ξύμβασις καὶ ἐκ τοῦ αἰσχύονος ἢ ἡμῖν
 κατ' ἀνάγκην ἐγένετο, ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ
 ἀμφισβητούμενα ἔχομεν. εἰσὶ δ' οἱ οὐδὲ ταίτην πω τὴν 3
 ὁμολογίαν ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι· ἀλλ' οἱ
 μὲν ἄντικρυς πολεμοῦσιν, οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους
 ἔτι ἡσυχάζειν δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ κατέχονται.
 τάχα δ' ἂν ἴσως, εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, 4
 ὅπερ νῦν σπεύδομεν, καὶ πάνυ ἂν ξυνεπίθοιντο μετὰ
 Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους
 γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. ὥστε χρὴ σκοπεῖν τινα 5
 αὐτὰ, καὶ μὴ μετεώρῳ τε πόλει ἀξιούν κινδυνεύειν, καὶ
 ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι πρὶν ἢν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα,
 εἰ Χαλκιδὴς γε οἱ ἐπὶ Θράκης ἔτη τοσαῦτα ἀφεστῶτες
 ἀφ' ἡμῶν ἔτι ἀχείρωτοί εἰσι, καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ τὰς
 ἡπείρους ἐνδοιαστῶς ἀκροῶνται. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις
 δὴ οὖσι ξυμμάχοις, ὥς ἀδικουμένοις ὀξέως βοηθοῦμεν·
 ὑφ' ὧν δ' αὐτῶν πάλαι ἀφεστῶτων ἀδικούμεθα, ἔτι
 μέλλομεν ἀμύνεσθαι. καίτοι τοὺς μὲν κατεργασάμενοι 11

- κἂν κατὰσχοιμεν· τῶν δ' εἰ καὶ κρατήσαιμεν, διὰ πολλοῦ
 γε καὶ πολλῶν ὄντων χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα.
 ἀνόητον δ' ἐπὶ τοιούτους ἵναί ᾧν κρατήσας τε μὴ
 κατασχῇσαι τις καὶ μὴ κατορθώσας μὴ ἐν τῇ ὁμοίᾳ καὶ
 2 πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἔσται. Σικελιώται δ' ἂν μοι δοκοῦσιν,
 ὥς γε νῦν ἔχουσι, καὶ ἔτι ἂν ἦσσαν δεινοὶ ἡμῖν γενέσθαι,
 εἰ ἄρξειαν αὐτῶν Συρακόσιοι· ὅπερ οἱ Ἐγεσταῖοι μάλιστα
 3 ἡμᾶς ἐκφοβοῦσι. νῦν μὲν γὰρ κἂν ἔλθοιεν ἴσως Λακε-
 δαιμονίων ἕκαστοι χάριτι, ἐκείνως δ' οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ
 ἀρχὴν στρατεῦσαι· ᾧ γὰρ ἂν τρόπῳ τὴν ἡμετέραν μετὰ
 Πελοποννησίων ἀφέλωνται, εἰκὸς ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ τὴν
 4 σφετέραν διὰ τοῦ αὐτοῦ καθαιρεθῆναι. ἡμᾶς δ' ἂν οἱ
 ἐκεῖ Ἕλληνες μάλιστα μὲν ἐκπεπληγμένοι εἶεν, εἰ μὴ
 ἀφικοίμεθα, ἔπειτα δὲ καὶ εἰ δείξαντες τὴν δύναμιν δι'
 ὀλίγου ἀπέλθοιμεν· εἰ δὲ σφαλεῖν μὲν τι, τάχιστ' ἂν
 5 ὑπεριδόντες μετὰ τῶν ἐνθάδε ἐπίθοιντο. τὰ γὰρ διὰ
 πλείστου πάντες ἴσμεν θαναζόμενα, καὶ τὰ πείραν ἡκι-
 5 στα τῆς δόξης δόντα. ὅπερ νῦν ὑμεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐς
 Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε, διὰ τὸ
 παρὰ γνώμην αὐτῶν πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τὸ πρῶτον περι-
 γεγενησθαι, καταφρονήσαντες ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε.
 6 χρή δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ
 τὰς διανοίας κρατήσαντας θαρσεῖν· μὴδὲ Λακεδαιμονίους
 ἄλλο τι ἡγήσασθαι ἢ διὰ τὸ αἰσχροὺν σκοπεῖν, ὅτῳ τρό-
 πῳ ἔτι καὶ νῦν ἦν δύνωνται σφίλαντες ἡμᾶς τὸ σφέτερον
 ἀπρεπὲς εὖ θήσονται, ὅσῳ καὶ περὶ πλείστου καὶ διὰ
 πλείστου δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν. ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν
 Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν ἀνδρῶν βαρβάρων ὁ ἀγὼν, εἰ
 σωφρονοῦμεν, ἀλλ' ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβου-
 12 λεύουσιν ὀξέως φυλαξόμεθα. καὶ μεμνήσθαι χρή ἡμᾶς
 ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου βραχὺ τι

ΟΙ. 91. 1.]

λελωφήκαμεν, ὥστε καὶ χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν
 ἠϋξῆσθαι· καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε εἶναι ἀν-
 αλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε ἐπικουρίας δεο-
 μένων, οἷς τό τε ψεύσασθαι καλῶς χρήσιμον, καὶ τῷ τοῦ
 πέλας κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγους μόνον παρασχομένους, ἢ
 κατορθώσαντας χάριν μὴ ἀξίαν εἶδέναι, ἢ πταίσαντάς πο-
 τοὺς φίλους ξυναπολέσαι. εἰ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος 2
 αἰρεθεὶς παραινεί ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν,
 ἄλλως τε καὶ νεώτερος ἔτι ὢν ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυ-
 μασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἵπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν καὶ
 ὠφελήθῃ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ
 τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι, νομίσατε δὲ
 τοὺς τοιούτους τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀν-
 αλοῦν, καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι καὶ μὴ οἶον νεωτέρῳ
 βουλευίσασθαι τε καὶ ὀξέως μεταχειρίσαι. οὐδ' ἐγὼ ὄρων 13
 νῦν ἐνθάδε τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ παρακελευστοὺς καθημένους
 φοβοῦμαι, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι μὴ
 κατασυχνηθῆναι, εἰ τῷ τις παρακάθῃται τῶνδε, ὅπως μὴ
 δόξῃ, ἐὰν μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι, μηδ'
 ὅπερ ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων,
 γνόντας ὅτι ἐπιθυμία μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται, προ-
 νοία δὲ πλείστα, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὥς μέγιστον
 δὴ τῶν πρὶν κίνδυνον ἀναρριπτούσης, ἀντιχειροτονεῖν καὶ
 ψηφίζεσθαι τοὺς μὲν Σικελιώτας οἷσπερ νῦν ὄροις χρω-
 μένους πρὸς ἡμᾶς, οὐ μεμπτοῖς, τῷ τε Ἰονίῳ κὺλῳ
 παρὰ γῆν ἣν τις πλέῃ, καὶ τῷ Σικελικῷ διὰ πελάγους,
 τὰ αὐτῶν νεμομένους καθ' αὐτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι·
 τοῖς δ' Ἑγεσταιοῖς ἰδίᾳ εἰπεῖν, ἐπεὶ δὴ ἄνευ Ἀθηναίων καὶ
 ξυνηψάν πρὸς Σελινουντίους τὸ πρῶτον πόλεμον, μετὰ
 σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι· καὶ τὸ λοιπὸν ξυμμάχους
 μὴ ποιῆσθαι ὥσπερ εἰώθαμεν, οἷς κακῶς μὲν πράξασιν

- ἀμυνοῦμεν, ὠφελείας δ' αὐτοὶ δετηθέντες οὐ τευξόμεθα.
- 14 καὶ σὺν, ὦ πρύτανι, ταῦτα εἶπερ ἡγεῖ σοι προσήκειν κήδεσθαί τε τῆς πόλεως, καὶ βούλει γενέσθαι πολίτης ἀγαθός, ἐπιψήφισε, καὶ γνώμας προτίθει αὐθις Ἀθηναίοις, νομίσας, εἰ ὀρρωδεῖς τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους μὴ μετὰ τοσῶνδ' ἂν μαρτύρων αἰτίαν σχεῖν, τῆς δὲ πόλεως [κακῶς] βουλευσαμένης λατρός ἂν γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, δε ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὥς πλείστα ἢ ἐκὼν εἶναι μηδὲν βλάβῃ.”
- 15 Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα εἶπε· τῶν δὲ Ἀθηναίων παριόντες οἱ μὲν πλείστοι στρατεύειν παρήνουν καὶ τὰ 2 ἐψηφισμένα μὴ λύειν, οἱ δὲ τινες καὶ ἀντέλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότητα τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὣν καὶ ἐς τᾶλλα διάφορος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβυλῶς ἐμνήσθη, καὶ μάλιστα στρατηγήσαι τε ἐπιθυμῶν καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι, καὶ τὰ 3 ἴδια ἅμα εὐτυχήσας χρήμασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσειν. ὦν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν, ταῖς ἐπιθυμίαις μείζουσιν ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρῆτο ἕς τε τὰς ἵπποτροφίας καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας· ὅπερ καὶ καθεῖλεν 4 ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ ἥκιστα. φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγεθος τῆς τε κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας ἐς τὴν δίαίταν, καὶ τῆς διανοίας ὦν καθ' ἕν ἕκαστον ἐν ὅτῳ γίγνοιτο ἔπρασσεν, ὥς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι πολέμιοι καθέσταςαν, καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντι τὰ τοῦ πολέμου, ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ἀχθεσθέντες, καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες, οὐ διὰ μακροῦ ἔσφηλαν τὴν πόλιν. τότε δ' οὖν παρελθὼν τοῖς Ἀθηναίοις παρήγει τοιάδε.

ΟΙ. 91. 1.]

“ Καὶ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτερων, ὧς Ἀθηναῖοι, 16
 ἄρχειν· ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδὴ μου
 Νικίας καθήψατο· καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι. ὧν γὰρ
 πέρι ἐπιβότης εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ
 δόξαν φέρει ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι καὶ ὠφέλειαν. οἱ γὰρ 2
 Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνό-
 μισαν τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπιάζε θεωρίας, πρό-
 τερον ἑλπίζοντες αὐτὴν καταπεπολεμησθαι, διότι ἄρματα
 μὲν ἐπτά, καθήκα, ὅσα οὐδεὶς πω ἰδιώτης πρότερον,
 ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τᾶλλα
 ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμφ μὲν γὰρ τιμῇ
 τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ τοῦ θρωμένου καὶ δύναμις ἅμα ὑπο-
 νοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις ἢ ἄλλῃ τῇ 3
 λαμπρύνονται, τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται φύσει, πρὸς δὲ
 τοὺς ξένους καὶ αὕτη ἰσχὺς φαίνεται. καὶ οὐκ ἄχρηστος
 ἡ διάνοια, ὅς ἂν τοῖς ἰδίους τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. οὐδὲ γε ἄδικον ἐφ’ ἑαυτῷ μέγα 4
 φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσωσιν πρὸς
 οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ· ἀλλ’ ὥσπερ δυστυ-
 χοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχέσθω
 καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα
 νέμων τὰ ὁμοῖα ἀνταξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους, 5
 καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον, ἐν μὲν τῷ κατ’
 αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα,
 ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας, τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώ-
 πων προσποιήσιν τε ξυγγενείας τισὶ καὶ μὴ οὖσαν κατα-
 λιπόντας, καὶ ἧς ἂν ᾖσι πατρίδος, ταύτῃ αὖχῃσιν, ὥς οὐ
 περὶ ἀλλοτρίων οὐδ’ ἁμαρτύνων, ἀλλ’ ὥς περὶ σφετέρων
 τε καὶ καλὰ πραξάντων. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος, καὶ διὰ 6
 ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβιώμενος, τὰ δημόσια σκοπεῖτε εἴ του
 χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ δυνατώτατα

ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ὑμῶν κινδύνου καὶ δαπάνης Λακε-
 δαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ
 τῶν ἀπάντων ἀγωνίσασθαι· ἐξ οὗ καὶ περιγεγόμενοι τῇ
 17 μάχῃ οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσι. καὶ ταῦτα ἡ
 ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι ἐς τὴν
 Πελοποννησίῳ δύναμιν λόγοις τε πρέπουσιν ὁμίλησε,
 καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένη ἔπεισε. καὶ νῦν μὴ πεφό-
 βησθε αὐτήν, ἀλλ' ἕως ἐγὼ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς καὶ
 ὁ Νικίας εὐτυχῆς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἐκατέρου
 2 ἡμῶν ὠφελείᾳ. καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μετα-
 γινώσκετε ὥς ἐπὶ μεγάλῃν δύναμιν ἐσόμενον. ὄχλοις
 τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυανδρῶσιν αἱ πόλεις, καὶ ῥαδίᾳς
 3 ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχάς. καὶ
 οὐδεὶς δι' αὐτὸ ὥς περὶ οἰκείας πατρίδος οὔτε τὰ περὶ τὸ
 σῶμα ὅπλοις ἐξήρτυται οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις
 κατασκευαῖς· ὃ τι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ τοῦ λέγων πείθειν
 οἴεται ἢ στασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν ἄλλην γῆν, μὴ
 4 κατορθώσας, οἰκήσειν, ταῦτα ἐτοιμάζεται. καὶ οὐκ εἰκὸς
 τὸν τοιοῦτον ὁμιλον οὔτε λόγου μῦθ' ἢ γνώμῃ ἀκροᾶσθαι,
 οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὥς ἕκαστοι,
 εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν, ἄλλως τε καὶ εἰ
 5 στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὀπλῖται
 οὐτ' ἐκείνοις ὅσοι περ κομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλληνες
 διεφάνησαν τοσοῦτοι ὅντες ὅσοις ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς
 ἠρίθμουν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλάς
 6 μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ὥπλίσθη. τὰ τε σὺν
 ἐκείνῳ ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι τοιαῦτα, καὶ ἔτι εὐπο-
 ρώτερα ἔσται. βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς ἔξομεν οἱ
 Ξυρακοσίων μίσει ξυνεπιθήσονται αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐνθάδε
 7 οὐκ ἐπικωλύσει, ἣν ὑμεῖς ὀρθῶς βουλευήσθε. οἱ γὰρ
 πατέρες ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς τούτους οὗσπερ νῦν φασὶ

ΟΙ 91 1.]

πολεμίους ὑπολιπόντας ἂν ἡμᾶς πλεῖν καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλω τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ ἰσχύοντες. καὶ νῦν 8 οὔτε ἀνελπιστοὶ πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο, εἴ τε καὶ πάνυ ἔρρωνται, τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν, ἱκανοὶ εἰσι, τῷ δὲ ναυτικῷ οὐκ ἂν δύναιτο βλάπτειν· ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἀντίπαλον ναυτικόν. ὥστε τί ἂν λέγοντες 18 εἰκὸς ἢ αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι μὴ βοηθοῖμεν; οἷς χρεῶν, ἐπειδὴ γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ ἀντιτιθέναι ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. σὺ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι προσεθέμεθα αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τὴν τε ἀρχὴν οὕτως 2 ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἤρξαν, παραγεγνόμενοι προθύμως τοῖς ἀεὶ ἢ βαρβάροις ἢ Ἑλλησιν ἐπικαλουμένοις, ἐπεὶ εἴγε ἡσυχάζοιεν πάντες ἢ φυλοκρνοῖεν οἷς χρεῶν βοηθεῖν, βραχὺ ἂν τι προσκτώμενοι αὐτῇ περὶ αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προὔχοντα οὐ μόνον ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ μὴ ὅπως ἔπεισι προκαταλαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν 3 ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδὴ περ ἐν τῷδε καθέσταμεν, τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν, τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρχθῆναι ἂν ὑφ' ἐτέρων αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ ἄλλων ἄρχοιμεν. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ὑμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ ἡσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐς τὸ ὁμοῖον μεταλήψεσθε. λογισάμενοι οὖν τὰδε μᾶλλον αὐξήσειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἦν 4 ἴωμεν, ποιῶμεθα τὸν πλοῦν, ἵνα Πελοποννησίων τε στορέσωμεν τὸ φρόνημα, εἰ δόξομεν ὑπεριδόντες τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεύσαι, καὶ ἅμα ἢ

- τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ εἰκότι
 ἄρξομεν, ἢ κακώσομέν γε Συρακοσίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ
 5 καὶ οἱ ξύμμαχοι ὠφελήσόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλὲς καὶ
 μένιν, ἦν τι προσχωρῇ, καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρέξουσιν·
 ναυκράτορες γὰρ ἐσόμεθα καὶ ξυμπάντων Σικελιωτῶν.
 6 καὶ μὴ ὑμᾶς ἢ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ
 διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους ἀποτρέψῃ,
 τῷ δὲ εἰωθότι κόσμῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἅμα
 νέοι γεραιτέροις βουλευύντες ἐς τάδε ἤραν αὐτὰ, καὶ νῦν
 τῷ αὐτῷ τρόπῳ πειρᾶσθε προαγαγεῖν τὴν πόλιν, καὶ
 νομίσατε νεότητά μὲν καὶ γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν
 δύνασθαι, ὁμοῦ δὲ τό τε φαῦλον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ
 πάννυ ἀκριβὲς ἂν ξυγκραθὲν μάλιστ' ἂν ἰσχύειν, καὶ τὴν
 πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαι τε αὐτὴν περὶ αὐτὴν
 ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηρά-
 σεσθαι, ἀγωνιζομένην δὲ αἰεὶ προσλήψεσθαι τε τὴν
 ἐμπειρίαν καὶ τὸ ἀμύνεσθαι οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον
 7 ξύνηθες ἔξειν. παράπαν τε γινώσκω πόλιν μὴ ἀπράγ-
 μονα τάχιστ' ἂν μοι δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ
 διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀσφαλέστατα τούτους
 οἰκεῖν οἱ ἂν τοῖς παροῦσιν ἦθεσι καὶ νόμοις, ἦν καὶ χεῖρω
 ἢ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύουσιν."
- 19 Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι
 ἀκούσαντες ἐκείνου τε καὶ τῶν Ἑγεσταίων καὶ Λεοντίνων
 φυγάδων, οἱ παρελθόντες ἐδέοντό τε καὶ τῶν ὀρκίων
 ὑπομνήσκοντες ἰκέτευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῶ μᾶλ-
 2 λον ἢ πρότερον ὥρμητο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας
 γνούς ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀπο-
 τρέψει, παρασκευῆς δὲ πλήθει, εἰ πολλὰν ἐπιτάξει,
 τάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτοὺς, παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις
 ἔλεγε τοιαῦτα.

Ol. 91. 1.]

“Ἐπειδὴ πάντως ὁρῶ ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, ὠρμημένους 20
στρατεῦν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῷ
παρόντι δὲ γιγνώσκω, σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ 2
ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἵεναι μεγάλας καὶ οὐθ’ ὑπηκόους
ἀλλήλων οὔτε δεομένους μεταβολῆς, ἥ ἂν ἐκ βιαίου τις
δουλείας ἄσμενος ἐς ῥᾶν μετάστασιν χωροίη, οὐδ’ ἂν τὴν
ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ’ ἐλευθερίας προσδεξο-
μένους, τό τε πλῆθος, ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ, πολλὰς τὰς
Ἑλληνίδας. πλὴν γὰρ Νάξου καὶ Κατάνης, ἃς ἐλπίζω 3
ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων ξυγγενὲς προσέσεσθαι, ἀλλαι
εἰσὶν ἐπτά, καὶ παρεσκευασμένοι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως
μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ ἃς
μᾶλλον πλέομεν, Σελινούους καὶ Συράκουσαι. πολλοὶ μὲν 4
γὰρ ὀπλῆται ἔνεισι καὶ τοξόται καὶ ἀκοντισταί, πολλαὶ
δὲ τριήρεις καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρήματά τ’
ἔχουσι, τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἔστι
Σελιουντιόις· Συρακοσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν
ἀπαρχὴ ἐσφέρεται. ὧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προέχουσιν,
ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται καὶ σίτῳ οἰκείῳ καὶ οὐκ
ἐπακτῷ χρῶνται. πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν οὐ ναυτικῆς 21
καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν
ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἀξιὸν τι τῆς διανοίας δρᾶν
καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς, ἄλλως τε
καὶ ἣν ξυστώσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι, καὶ μὴ ἀντιπα-
ράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενόμενοι ἄλλοι ἢ Ἐγεσταῖοι
ὧ ἀμυνόμεθα ἱππικόν· αἰσχροὺς δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν 2
ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τὸ πρῶτον ἀσκέπτως
βουλευσαμένους· αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιοχρεῶ ἐπιέ-
ναι, γνόντας ὅτι πολὺ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν μέλ-
λομεν πλεῖν, καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσάμενοι, καὶ
εἰ ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἦλθετε ἐπὶ τινα, ὅθεν

ῥάβδαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς
 ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ
 22 τεσσάρων τῶν χειμερινῶν ἄγγελον ῥάδιον λθεῖν. ὀπλί-
 τας τε οὖν πολλοὺς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν καὶ
 ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων καὶ
 ἦν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνάμεθα ἢ πείσαι ἢ μισθῷ
 προσαγαγέσθαι, καὶ τοξότας πολλοὺς καὶ σφενδονήτας,
 ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσι, ναυσὶ τε
 καὶ πολὺ περιεῖναι, ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ῥῶον ἐσκο-
 μιζόμεθα, τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σίτον ἐν ὀλκάσι, πυροὺς
 καὶ πεφρυγμένας κριθάς, ἄγειν, καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν
 μυλώνων πρὸς μέρος ἡναγκασμένους ἐμίσθους, ἵνα
 ἦν που ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβάνόμεθα ἔχῃ ἡ στρατιὰ
 τὰ ἐπιτήδεια, πολλὴ γὰρ οὕσα οὐ πάσης ἔσται ὕλειος
 ὑποδέξασθαι, τὰ τε ἄλλα ὅσον δυνατόν ἐτοιμάσασθαι,
 καὶ μὴ ἐπὶ ἐτέροις γίνεσθαι, μάλιστα δὲ χρήματα αὐτό-
 θεν ὥς πλείστα ἔχειν. τὰ δὲ παρ' Ἑγεσταίων, ἃ λέγεται
 ἐκεῖ ἐτοῖμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἐτοῖμα εἶναι.
 23 ἦν γὰρ αὐτοὶ ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον
 παρασκευασόμενοι πλὴν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν τὸ
 ὀπλιτικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις
 οὕτως οἰοί τε ἐσόμεθα τῶν μὲν κρατεῖν, τὰ δὲ καὶ δια-
 2 σῶσαι. πόλιν τε νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολε-
 μίοις οἰκιοῦντας ἵνα, οὐς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἢ ἂν
 κατάσχωσιν εὐθύς κρατεῖν τῆς γῆς, ἣ εἰδέναι ὅτι ἦν
 3 σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἔξουσιν. ὅπερ ἐγὼ φοβού-
 μενος, καὶ εἰδὼς πολλὰ μὲν ἡμᾶς δεῖν βουλευσασθαι,
 ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι, χαλεπὸν δὲ ἀνθρώπους ὄντας,
 ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλομαι
 ἐκπλεῖν, παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλῆς
 4 ἐκπλεῦσαι. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπᾶσῃ πόλει βεβαίωτατα

ΟΙ 91. 1.]

ἡγοῦμαι καὶ ἡμῶν τοῖς στρατευομένοις σωτήρια. εἰ δὲ τῷ ἄλλως δοκεῖ, παρήμι αὐτῷ τὴν ἀρχήν.”

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς Ἀθηναίους 24 τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν, ἢ εἰ ἀναγκάσειτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι. οἱ δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξηρέθησαν 2 ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμητο. καὶ τοῦναντίον περιέστη αὐτῷ· εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλή ἔσσεσθαι. καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· 3 τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις ὥς ἡ καταστρεφόμενοις ἐφ’ ἃ ἔπλεον ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν, τοῖς δ’ ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ δὲ πολὺς ὄμιλος καὶ στρατιώτης ἔν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν καὶ προσκτήσασθαι δύναμιν ὅθεν αἰδίων μισθοφορὰν ὑπάρξειν. ὥστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμίαν, εἴ τῳ ἄρα 4 καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιὼς μὴ ἀντιχειροτονῶν κακόνους δόξειεν εἶναι τῇ πόλει ἡσυχίαν ἔχειν. καὶ τέλος παρελθὼν τις 25 τῶν Ἀθηναίων καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν οὐκ ἔφη χρῆναι προφασίζεσθαι οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ’ ἐναντίον πάντων ἥδη λέγειν ἦντινα αὐτῷ παρασκευὴν Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται. ὁ δὲ ἄκων μὲν εἶπεν, ὅτι καὶ μετὰ τῶν 2 ξυναρχόντων καθ’ ἡσυχίαν μᾶλλον βουλευέσσοιτο, ὅσα μέντοι ἥδη δοκεῖν αὐτῷ, τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασπον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι· αὐτῶν δ’ Ἀθηναίων ἔσσεσθαι ὀπλιταγωγούς ὅσαι ἂν δοκῶσι, καὶ ἄλλας ἐκ τῶν ξυμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι· ὀπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων πεντακισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσσοσιν, ἣν δὲ τι δύνωνται, καὶ πλείοσι· τὴν δὲ ἄλλην παρασκευὴν ὥς κατὰ λόγον, καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν

- καὶ ἐκ Κρήτης, καὶ σφενδονητῶν, καὶ ἦν τι ἄλλο πρέπον
 26 δοκῇ εἶναι, ἐτοιμασάμενοι ἄξειν. ἀκούσαντες δ' οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐψηφίσαντο εὐθὺς αὐτοκράτορας εἶναι καὶ περὶ
 στρατιᾶς πλήθους καὶ περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τοῦς
 στρατηγούς πράσσειν ἢ ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι
 2 Ἀθηναίοις. καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ ἐγένετο, καὶ
 ἔς τε τοὺς ξυμμάχους ἔπεμπον καὶ αὐτόθεν καταλόγους
 ἐποιοῦντο. ἄρτι δ' ἀνελήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς
 νόσου καὶ τοῦ ξυνεχοῦς πολέμου ἔς τε ἡλικίας πληθὺς
 ἐπιγεγεννημένης καὶ ἐς χρημάτων ἄθροισιν διὰ τὴν
 ἐκεχειρίαν, ὥστε ῥῶον πάντα ἐπορίζετο. καὶ οἱ μὲν ἐν
 παρασκευῇ ἦσαν.
- 27 Ἐν δὲ τούτῳ, ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει
 τῇ Ἀθηναίων, εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετραγώνος
 ἐργασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς,
 2 μιᾷ νυκτὶ οἱ πλείστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. καὶ
 τοὺς δράσαντας ἦδει οὐδεὶς, ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις
 δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζητοῦντο καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο,
 καὶ εἴ τις ἄλλο τι οἶδεν ἀσέβημα γεγεννημένον, μηνύειν
 ἀδεῶς τὸν βουλόμενον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων καὶ δούλων.
- 3 καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον· τοῦ τε γὰρ ἔκπλου
 οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων
 28 πραγμάτων καὶ δήμου καταλύσεως γεγενῆσθαι. μηνύεται
 οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολούθων περὶ μὲν τῶν
 Ἑρμῶν οὐδέν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες
 πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγενη-
 μέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὥς ποιεῖται ἐν οἰκίαις ἐφ'
 ὕβρει· ὃν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπητιῶντο. καὶ αὐτὰ
 2 ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι
 ἐμποδῶν ὄντι σφίσι μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου βεβαίως προ-
 εστάναι, καὶ νομίσαντες, εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶτον ἂν

OL 91. 1, 2.]

εἶναι, ἐμεγαλυνον, καὶ ἐβόων ὥς ἐπὶ δῆμου καταλύσει τὰ τε μυστικά καὶ ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν ὃ τι οὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη, ἐπιλέγοντες τεκμήρια τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν. ὃ δ' ἔν τε τῷ παρόντι πρὸς τὰ μηνύ- 29 ματα ἀπελογεῖτο, καὶ ἐτοιμος ἦν πρὶν ἐκπλεῖν κρίνεσθαι, εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν, ἥδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο, καὶ εἰ μὲν τούτων τι εἰργαστο, δίκην δοῦναι, εἰ δ' ἀπολυθεῖη, ἄρχειν. καὶ ἐπεμαρτύρετο μὴ 2 ἀπόντος περὶ αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἥδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ, καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη μὴ μετὰ τοιαύτης αἰτίας πρὶν διαγνῶσι πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτῳ στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροὶ δεδιότες τό τε 3 στρατεύμα μὴ εὖνουν ἔχῃ, ἦν. ἥδη ἀγωνίζηται, ὃ τε δῆμος μὴ μαλακίζεται, θεραπεύων ὅτι δι' ἐκείνον οἱ τ' Ἀργεῖοι ξυνεστράτευον καὶ τῶν Μαντινέων τινες, ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπευδον, ἄλλους ῥήτορας ἐνιέντες οἱ ἔλεγον νῦν μὲν πλεῖν αὐτὸν καὶ μὴ κατασχεῖν τὴν ἀγωγὴν, ἐλθόντα δὲ κρίνεσθαι ἐν ἡμέραις ῥηταῖς, βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἦν ἔμελλον ῥῶον αὐτοῦ ἀπόντος ποριεῖν, μετάπεμπτον κομισθέντα αὐτὸν ἀγωνίσασθαι. καὶ ἔδοξε πλεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην.

Μετὰ δὲ ταῦτα θέρους μεσοῦντος ἥδη ἡ ἀναγωγή 30 ἐγίνετο ἐς τὴν Σικελίαν. τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις καὶ ταῖς σιταγωγαῖς ὀλκάσι καὶ τοῖς πλοίοις καὶ ὅση ἄλλη παρασκευὴ ξυνείπετο, πρότερον εἴρητο ἐς Κέρκυραν ξυλλέγεσθαι, ὥς ἐκεῖθεν ἀθρόοις ἐπὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν τὸν Ἰόνιον διαβαλοῦσιν· αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι καὶ εἰ τινες τῶν ξυμμάχων παρήσαν ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἔφ' ἐπλήρουν τὰς ναῦς ὥς ἀναξόμενοι. ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὁμιλος ἅπας ὥς 2

εἰπεῖν ὁ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, οἱ μὲν ἐπι-
 χῶριοι τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ
 μὲν ἐταίρους, οἱ δὲ ξυγγενεῖς, οἱ δὲ υἱεῖς, καὶ μετ' ἐλπί-
 δος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν ὥς κτήσονται,
 τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψοιντο, ἐνθυμούμενοι ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς
 σφετέρας ἀπεστέλλοντο· (καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὥς
 ἤδη ἔμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον
 αὐτοὺς ἐσθίει τὰ δεινὰ ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὁμῶς δὲ
 τῇ παρουσίᾳ ῥώμῃ διὰ τὸ πλῆθος ἐκάστων ὧν ἐώρων τῇ
 ὄψει ἀνεθάρσουν) οἱ δὲ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ
 31 θέαν ἦκεν ὥς ἐπὶ ἀξιώχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρα-
 σκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾷς πόλεως δυνάμει
 2 ἐκείνον τὸν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ νεῶν καὶ ὀπλιτῶν
 καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτί-
 θαιαν μετὰ Ἀγνωνος οὐκ ἐλάσσων ἦν· τετράκις γὰρ χίλιοι
 ὀπλίται αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τριακόσιοι ἱππῆς καὶ τριή-
 ρεις ἑκατὸν, καὶ Λεσβίων καὶ Χίων πεντήκοντα, καὶ ξύμ-
 3 μαχοὶ ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν. ἀλλὰ ἐπὶ τε βραχεὶ πλῆθ
 ὠρμήθησαν καὶ παρασκευὴ φαύλῃ. οὗτος δὲ ὁ στόλος ὥς
 χρόνιός τε ἐσόμενος καὶ κατ' ἀμφοτέρα, οὐδ' ἂν δέη, καὶ
 ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα, ἐξαρτυθεῖς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγά-
 λαις δαπάναις τῶν τε τριηράρχων καὶ τῆς πόλεως ἐκπο-
 νηθέν, τοῦ μὲν δημοσίου δραχμὴν τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ
 ἐκάστω διδόντος καὶ ναῦς παρασχόντος κενὰς ἐξήκοντα
 μὲν ταχείας, τεσσαράκοντα δὲ ὀπλιταγωγούς, καὶ ὑπ-
 ηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας, τῶν [δὲ] τριηράρχων
 ἐπιφορὰς τε πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων τοῖς
 θρανίταις τῶν ναυτῶν καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις, καὶ τὰλλα
 σημείοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησασμένων, καὶ ἐς
 τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἐνὸς ἐκάστου ὅπως αὐτῷ

ΟΙ 91. 1, 2.]

τινι εὐπρεπείᾳ τε ἡ ναὺς μάλιστα προέξει καὶ τῷ ταχυ-
ναυτεῖν, τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν
καὶ ὀπλῶν καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλη σπουδῇ
πρὸς ἀλλήλους ἀμιλληθέν. ξυνέβη δὲ πρὸς τε σφᾶς 4
αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι ὥς τις ἕκαστος προσετάχθη, καὶ
ἐς τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι
τῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν.
εἰ γάρ τις ἐλογίσατο τὴν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημο- 5
σίαν καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως,
ὅσα τε ἦδη προετετελέκει καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρατηγούς
ἀπέπτελλε, τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἃ τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ
τριήραρχος ἐς τὴν ναὺν ἀναλῶκει καὶ ὅσα ἔτι ἔμελλεν
ἀναλῶσειν, χωρὶς δ' ἃ εἰκὸς ἦν καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ δημοσίου
μισθοῦ πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον ὥς ἐπὶ
χρόσιον στρατείαν, καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις ἢ στρα-
τιώτης ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει, πολλὰ ἂν τάλαντα εὐρέθῃ
ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στολὸς οὐχ 6
ἦσσαν τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι περι-
βύητος ἐγένετο ἢ στρατιᾶς πρὸς οὗς ἐπήεσαν ὑπερβολῇ,
καὶ ὅτι μέγιστος ἦδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας καὶ ἐπὶ
μεγίστῃ ἐλπίδι τῶν μελλόντων πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπ-
χειρήθη.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν καὶ ἐσέκειτο πάντα 32
ἦδη ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι
σιωπῇ ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς
ἀναγωγῆς οὐ κατὰ ναὺν ἐκάστην ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κή-
ρυκος ἐποιούντο, κρατῆράς τε κεράσσαντες παρ' ἅπαν τὸ
στράτευμα καὶ ἐκπώμασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς οἱ τε
ἐπιβάται καὶ οἱ ἄρχοντες σπένδοντες. ξυνεπέυχοντο δὲ 2
καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς τῶν τε πολιτῶν καὶ εἰ
τις ἄλλος εὐνοὺς παρῆν σφίσι. παιωνίσαντες δὲ καὶ 3

- εἰπεῖν ὁ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, οἱ μὲν ἐπιχώριοι τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ μὲν ἑταίρους, οἱ δὲ ξυγγενεῖς, οἱ δὲ υἱεῖς, καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψοιντο, ἐνθυμούμενοι ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπεστέλλοντο· (καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὡς ἤδη ἔμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσῆει τὰ θεινὰ ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὅμως δὲ τῇ παρουσίᾳ ῥώμῃ διὰ τὸ πλῆθος ἐκάστων ὧν ἐώρων τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν) οἱ δὲ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ
- 31 θῆαν ἦκεν ὡς ἐπὶ ἀξιώχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μᾶς πόλεως δυνάμει Ἑλληνικῇ πολυτελεστάτῃ δὴ καὶ εὐπρεπεστάτῃ τῶν ἐς 2 ἐκείνων τὸν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ πῶν καὶ ὀπλιτῶν καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτίδαιαν μετὰ Ἀγνώως οὐκ ἐλάσσων ἦν· τετράκις γὰρ χίλιοι ὀπλῖται αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τριακόσιοι ἱππῆς καὶ τριῆρεις ἑκατὸν, καὶ Λεσβίων καὶ Χίων πεντήκοντα, καὶ ξύμ- 3 μαχοι ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν. ἀλλὰ ἐπὶ τε βραχεὶ πλῆθ' ὠρμήθησαν καὶ παρασκευῇ φαύλῃ. οὗτος δὲ ὁ στόλος ὡς χρόνιός τε ἐσόμενος καὶ κατ' ἀμφότερα, οὐδ' ἂν δέη, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα, ἐξαρτυθεῖς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλαις δαπάναις τῶν τε τριηράρχων καὶ τῆς πόλεως ἐκπονηθὲν, τοῦ μὲν δημοσίου δραχμὴν τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ ἐκάστω διδόντος καὶ ναῦς παρασχόντος κενὰς ἐξήκοντα μὲν ταχείας, τεσσαράκοντα δὲ ὀπλιταγωγούς, καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας, τῶν [δὲ] τριηράρχων ἐπιφορὰς τε πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις, καὶ τὰλλα σημεῖοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένων, καὶ ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἐνδὲς ἐκάστου ὅπως αὐτῷ

ΟΙ. 91. 1, 2.]

τινι εὐπρεπείᾳ τε ἡ ναὺς μάλιστα προέξει καὶ τῇ ταχυ-
 ναυτεῖν, τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν
 καὶ ὀπλῶν καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλῃ σπουδῇ
 πρὸς ἀλλήλους ἀμιλληθέν. ξυνέβη δὲ πρὸς τε σφᾶς 4
 αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι ὧς τις ἕκαστος προσετάρχθη, καὶ
 ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι
 τῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν.
 εἰ γάρ τις ἐλογίσατο τὴν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημο- 5
 σίαν καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως,
 ὅσα τε ἦδη προετετελέκει καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρατηγούς
 ἀπέστειλλε, τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἃ τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ
 τριήραρχος ἐς τὴν ναὺν ἀναλώκει καὶ ὅσα ἔτι ἐμελλεν
 ἀναλώσειν, χωρὶς δ' ἃ εἰκὸς ἦν καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ δημοσίου
 μισθοῦ πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον ὥς ἐπὶ
 χρόνιον στρατείαν, καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις ἢ στρα-
 τιώτης ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει, πολλὰ ἂν τάλαντα εὐρέθῃ
 ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στολὸς οὐχ 6
 ἦσσαν τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι περι-
 βόητος ἐγένετο ἢ στρατιᾶς πρὸς οὗς ἐπήρσαν ὑπερβολῇ,
 καὶ ὅτι μέγιστος ἦδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας καὶ ἐπὶ
 μεγίστῃ ἐλπίδι τῶν μελλόντων πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπ-
 χειρήθη.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν καὶ ἐσέκειτο πάντα 32
 ἦδη ὅσα ἔχοντες ἐμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι
 σιωπῇ ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς
 ἀναγωγῆς οὐ κατὰ ναὺν ἕκαστην ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κή-
 ρυκος ἐποιοῦντο, κρατήράς τε κεράσαντες παρ' ἅπαν τὸ
 στράτευμα καὶ ἐκπώμασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς οἳ τε
 ἐπιβάται καὶ οἱ ἄρχοντες σπένδοντες. ξυνεπεύχοντο δὲ 2
 καὶ ὁ ἄλλος ὁμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς τῶν τε πολιτῶν καὶ εἰ
 τις ἄλλος εὐνοὺς παρῇν σφίσι. παιωνίσαντες δὲ καὶ 3

τελεώσαντες τὰς σπονδὰς ἀνῆγοντο, καὶ ἐπὶ κέρως τὸ πρῶτον ἐκπλεύσαντες ἀμύλλαν ἤδη μέχρι Αἰγίνης ἐποι-
οῦντο. καὶ οἱ μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν, ἔνθα περ καὶ τὸ ἄλλο
στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἠπείγοντο ἀφ-
ικέσθαι.

4 Ἐς δὲ τὰς Συρακούσας ἡγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ
περὶ τοῦ ἐπίπλου, οὐ μὲντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον
οὐδέν. ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας ἐλέχθησαν τοιοῦδε
λόγοι ἀπὸ τε ἄλλων, τῶν μὲν πιστευόντων τὰ περὶ τῆς
στρατείας τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν δὲ τὰ ἐναντία λεγώ-
των, καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἑρμῶνος παρελθὼν αὐτοῖς, ὡς
σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν ἔλεγε καὶ παρήνει
τοιοῦδε.

33 “Ἀπιστα μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινὲς δόξω ὑμῖν
περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν, καὶ γινώσκω ὅτι
οἱ τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι ἢ λέγοντες ἢ ἀπαγγέλ-
λοντες οὐ μόνον οὐ πείθουσιν ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν
εἶναι· ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεὶς ἐπισχῆσω, κινδυνευ-
ούσης τῆς πόλεως, πείθων γε ἑμαυτὸν σαφέστερόν τι
2 ἐτέρου εἰδὼς λέγειν. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ’ ἡμᾶς, δὲ πάν-
θυμαζέτε, πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηται καὶ ναυτικῇ καὶ
πεζικῇ, πρόφασιν μὲν Ἑγεσταίων ξυμμαχία καὶ Λεον-
τίνων κατοικίσει, τὸ δὲ ἀληθὲς Σικελίας ἐπιθυμία, μά-
λιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἡγούμενοι, εἰ ταύτην
3 σχοίεν, ῥαδίως καὶ τᾶλλα ἔξειν. ὥς οὖν ἐν τάχει παρ-
εσομένων, ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῃ τρόπῳ κἄλ-
λιστα ἀμυνεῖσθε αὐτοὺς, καὶ μήτε καταφρονήσαντες
ἄφρακτοι ληφθήσεσθε, μήτε ἀπιστήσαντες τοῦ ξύμπαντος
4 ἀμελήσετε. εἰ δὲ τῇ καὶ πιστᾷ, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ
δύναμιν μὴ ἐκπλαγῇ. οὔτε γὰρ βλάπτειν ἡμᾶς πλείω
οἰοί τε ἔσονται ἢ πάσχειν, οὔθ’ ὅτι μεγάλῳ στόλῳ

ΟΙ. 91. 1, 2.]

ἐπέρχονται, ἀνωφελεῖς, ἀλλὰ πρὸς τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας πολὺν ἄμεινον, μᾶλλον γὰρ ἐβελήσουσιν ἐκπλεγέντες ἡμῖν ξυμμαχεῖν, καὶ ἦν ἄρα ἡ κατεργασώμεθα αὐτοὺς ἢ ἀπράκτους ὧν ἐφίενται ἀπώσωμεν, οὐ γὰρ δὴ μὴ τύχῳσί γε ὧν προσδέχονται φοβοῦμαι, κάλλιστον δὴ ἔργον ἡμῖν ξυμβήσεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε. ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι ἢ Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων 5 πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντες κατάρθωσαν. οὔτε γὰρ πλείους τῶν ἐνοικούντων καὶ ἀστυγειτόνων ἔρχονται, πάντα γὰρ ὑπὸ δέους ξυνίσταται, ἦν τε δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσι, τοῖς ἐπιβουλευθείσιν ὄνομα, κἂν περὶ σφίσιν αὐτοῖς τὰ πλείω παταίσωσιν, ὅμως καταλείπουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι τοῦ 6 Μῆδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος ἐπὶ τῷ ὀνόματι ὥς ἐπ' Ἀθήνας ἤει ηὐξήθησαν, καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλπιστον τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι. θαρσύνετε οὖν τὰ τε αὐτοῦ παρα- 34 σκευαζώμεθα καὶ ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες τοὺς μὲν μᾶλλον βεβαιώσωμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι, ἔς τε τὴν ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες ὥς κοινὸς ὁ κίνδυνος, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἡ ξυμμαχίαν ποιῶμεθα ἡμῖν ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρχηδόνα ἄμεινον 2 εἶναι πέμψαι. οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' αἰεὶ διὰ φόβου εἰσὶ μὴ ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν, ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες, εἰ τὰδε προήσονται, κἂν σφεῖς ἐν πόλει εἶναι, ἐβελήσειαν ἡμῖν ἦτοι κρύφα γε ἢ φανερώς ἢ ἐξ ἐνόσ γέ του τρόπου ἀμύναι. δυνατοὶ δὲ εἰσι μάλιστα τῶν νῦν, βουλευθέντες· χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλείστον κέκτηνται, ὅθεν ὃ τε πόλεμος καὶ τᾶλλα εὐπορεῖ. πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαιμόνα 3 καὶ ἐς Κόρινθον δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν καὶ

4 τὸν ἐκεῖ πόλεμον κινεῖν. ὁ δὲ μάλιστα ἐγὼ τε νομίζω
 ἐπικάιρον, ὑμεῖς τε διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον ἤκιστ' ἂν
 ὀξέως πείθοισθε, ὅμως εἰρήσεται. Σικελιώται γὰρ εἰ
 θέλομεν ξύμπαντες, εἰ δὲ μὴ, ὅτι πλείστοι μεθ' ἡμῶν,
 καθελκύσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρχον ναυτικὸν μετὰ δυοῖν
 μηνοῖν τροφῆς ἀπαντῆσαι Ἀθηναίοις ἐς Τάραντα καὶ
 ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς ὅτι οὐ περὶ
 τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἄγων ἢ τοῦ ἐκείνους περαι-
 ωθῆναι τὸν Ἰόνιον, μάλιστ' ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν καὶ ἐς
 λογισμὸν καταστήσαιμεν ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ φιλίας
 χώρας φύλακες, ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας, τὸ δὲ πέ-
 λαγος αὐτοῖς πολὺ περαιούσθαι μετὰ πάσης τῆς παρα-
 σκευῆς, χαλεπὸν δὲ διὰ πλοῦ μῆκος ἐν τάξει μείναι, καὶ
 ἡμῖν ἂν εὐεπίθετος εἴη, βραδείᾳ τε καὶ κατ' ὀλίγον προσ-
 5 πίπτουσα. εἰ δ' αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθροωτέρῳ κου-
 φίσαντες προσβάλοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρῆσαιντο, ἐπι-
 θοίμεθ' ἂν κεκμηκόσιν, εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑπο-
 χωρῆσαι ἡμῖν ἐς Τάραντα. οἱ δὲ μετ' ὀλίγων ἐφ-
 οδίῳ ὥς ἐπὶ ναυμαχίᾳ περαιωθέντες ἀποροίεν ἂν κατὰ
 χωρία ἐρῆμα, καὶ ἡ μένοντες πολιορκοῖντο ἂν ἢ πειρώ-
 μενοι παραπλεῖν τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ἀπολίποιεν
 ἂν καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑπο-
 6 δέξοιντο, ἀθυμοῖεν. ὥστε ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ
 ἡγοῦμαι ἀποκληρομένους αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ
 Κερκύρας, ἀλλ' ἡ διαβουλευσαμένους καὶ κατασκοπαῖς
 χρωμένους ὅποσοι τ' ἐσμέν καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ ἐξωσθῆναι
 ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ καταπλαγέντας τῷ ἀδοκίῳ
 καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν, ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου
 τῶν στρατηγῶν, ὥς ἐγὼ ἀκούω, ἄκοντος ἡγουμένου καὶ
 ἀσμένου ἂν πρόφασιν λαβόντος, εἴ τι ἀξιώχρεων ἀφ'
 7 ἡμῶν ὀφθείη. ἀγγελλοίμεθα δ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐπὶ τὸ

ΟΙ. 91. 1, 2.]

πλείον' τῶν δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γνῶμαι ἴστανται, καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας ὅτι ἀμυνοῦνται μᾶλλον πεφόβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν Ἀθηναῖοι 8 πάθοιεν. ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὥς οὐκ ἀμυνουμένοις δικαίως κατεγνωκότες ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν· εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἁδοκῆτῃ μᾶλλον ἂν καταπλαγείεν ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πείθεσθε οὖν μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες, 9 εἰ δὲ μὴ, ὅτι τάχιστα τᾶλλα ἐς τὸν πόλεμον ἐτοιμάζειν, καὶ παραστήναι παντὶ τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπίοντας ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δείκνυσθαι, τὸ δ' ἤδη τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας ὥς ἐπὶ κινδύνου πρᾶσσειν χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται καὶ ἐν πλῶ εὐ οἶδ' ὅτι ἤδη εἰσὶ καὶ ὅσον οὕτω πάρεσιν."

Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπε. τῶν δὲ Συρα- 35 κοσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν ὥς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστὶν ἃ λέγει, τοῖς δὲ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς ὅτι οὐκ ἂν μείζον ἀντιπάθοιεν; ἄλλοι δὲ καὶ πάνν καταφρονοῦντες ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὁ λόγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτῃ καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐταῖς Ἀθηναγόρας, δε δῆμον 2 τε προστάτης ἦν καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, εἶπε τοιαῦτα.

“Τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς 36 φρονῆσαι καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν ἢ τῇ πόλει οὐκ εὖνους· τοὺς δ' ἀγγέλλοντας τὰ τοιαῦτα καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας τῆς μὲν τολμῆς οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ αἰσονται

- 2 ἐνδηλοὶ εἶναι. οἱ γὰρ δεδιότες ἰδίᾳ τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἐκπληξιν καθιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸ σφίτερον ἐπηλυγάζωνται. καὶ νῦν αὐταὶ αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται, οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν, 3 οἵπερ ἀεὶ τὰδε κινουσι, ξύγκεινται. ὑμεῖς δὲ ἦν εὖ βουλευήσθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι σκοποῦντες λογισέσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους ἀξιώ, δράσειαν.
- 4 οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολιπόντας καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταγεφυμένους ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ εἰλάσσω ἐκόντας ἐλθεῖν, ἐπεὶ ἔγωγε ἀγαπᾶν οἶμαι αὐτοὺς ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα, πόλεις 37 τοσαῦται καὶ οὕτω μεγάλαι. εἰ δὲ δὴ ὥσπερ λέγονται ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου διαπολεμῆσαι ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτυται, τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν αὐτὴν τῆς νῦν στρατιᾶς ὥς φασιν ἐπιούσης καὶ εἰ δις τοσαύτη ἔλθοι πολὺ κρείσσων εἶναι. οἷς γ' ἐπίσταμαι οὐθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας οὐδ' αὐτόθεν πορισθησομένους εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' Ἑγεσταίων, οὐθ' ὀπλίτας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέροις ἐπὶ νεῶν γε ἐλθόντας. μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις τοσοῦτον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι, τὴν τε ἄλλην παρασκευὴν ὅσην δεῖ ἐπὶ πόλιν τοσὴνδε πορισθῆναι, οὐκ 2 ὀλίγην οὖσαν. ὥστε, παρὰ τοσοῦτον γινώσκω, μόλις ἂν μοι δοκοῦσιν, εἰ πόλιν ἐτέραν τοσαύτην ὅσαι Συράκουσαι εἰσιν ἔλθοιεν ἔχοντες, καὶ ὁμορον οἰκήσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθάρῃναι, ἥπου γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελία, (ξυστῆσεται γάρ) στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἰδρυθέντι καὶ ἐκ σκηनिδίων καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιώντες. τὸ δὲ ξύμπαν οὐδ' ἂν

ΟΙ. 91. 1, 2.]

κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσούτῃ τὴν ἡμέ-
 τεραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω. ἀλλὰ ταῦτα ὥσπερ 38
 ἐγὼ λέγω οἱ τε Ἀθηναῖοι γινώσκοντες, τὰ σφέτερα
 αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σώζουσι, καὶ ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα
 οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιούσιν. οὐδ' ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον, 2
 ἀλλ' αἰεὶ ἐπίσταμαι ἥτοι λόγοις γε τοιοῖσδε καὶ ἔτι
 τούτων κακουργότεροις ἢ ἔργοις βουλομένους καταπλήξ-
 αστας τὸ ὑμέτερον πλῆθος αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν.
 καὶ δέδοικα μέντοι μήποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορ-
 θώσωσιν, ἡμεῖς δὲ κακοὶ πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὤμεν προ-
 φυλάσασθαι τε καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δι' 3
 αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ
 πολλὰς καὶ ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας ἢ
 πρὸς αὐτὴν ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ ἔστιν ὅτε καὶ
 δυναστείας ἀδίκους. ὦν ἐγὼ πειράσομαι, ἦν γε ὑμεῖς 4
 ἐβελητε ἐπεσθαι, μήποτε ἐφ' ἡμῶν τι περιῖδειν γενέσθαι,
 ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα
 μηχανωμένους κολάζων, μὴ μόνον αὐτοφώρους, χαλεπὸν
 γὰρ ἐπιτυχάνειν, ἀλλὰ καὶ ὦν βούλονται μὲν δύνανται δ'
 οὐ· τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὦν δρᾷ μόνον ἀλλὰ καὶ τῆς δια-
 νοίας προαμύνεσθαι χρῆ. εἴπερ καὶ μὴ προφυλαζάμενός
 τις προπείσεται· τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων τὰ δὲ
 φυλάσσων, τὰ δὲ καὶ διδάσκων· μάλιστα γὰρ δοκῶ ἂν μοι
 οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ δῆτα, ὃ πολλὰκις 5
 ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτεροι; πότερον ἄρχειν
 ἦδη, ἀλλ' οὐκ ἔννομον. ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι
 ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθῃ ἀτιμάζειν. ἀλλὰ δὴ μὴ
 μετὰ πολλῶν ἰσονομῆσθαι; καὶ πῶς δίκαιον τοὺς αὐτοὺς
 μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι; φήσει τις δημοκρατίαν οὔτε 39
 ξυνετὸν οὗτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα καὶ
 ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δὲ φημι πρῶτα μὲν

δήμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ μέρος, ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βουλευσάι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετοὺς, κρίναι δ' ἂν ἀκούσαντας ἀριστα τοὺς πολλοὺς, καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κακὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν.

2 ὀλιγαρχία δὲ τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν δ' ὠφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφελομένη ἔχει· ἃ ὑμῶν οἳ τε δυνάμενοι καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα ἐν μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν.

40 ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὧ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε. ἀλλ' ἦτοι μαθόντες γε ἢ μεταγνόντες τὸ τῆς πόλεως ξύμπανσι κοινὸν αὔξετε, ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν καὶ ἴσον καὶ πλεον οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν ἥπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος μετασχεῖν, εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεύσαι στερηθῆναι· καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν ὥς

2 πρὸς αἰσθομένους καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας ἀπαλλάγητε. ἡ γὰρ πόλις ἦδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῆς, καὶ στρατηγοὶ εἰσὶν ἡμῖν οἱ σκέψονται αὐτά. καὶ εἰ μὴ τι αὐτῶν ἀληθές ἐστίν, ὥσπερ οὐκ οἶομαι, οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγεῖσα καὶ ἐλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται, αὕτη δ' ἐφ' αὐτῆς σκοποῦσα τοὺς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὥς ἔργα δυνάμενους κρινεῖ καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν πειράσεται σώζειν."

41 Τοιαῦτα μὲν Ἀθηναγόρας εἶπε. τῶν δὲ στρατηγῶν εἰς ἀναστὰς ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἶασε παρελθεῖν, 2 αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε. "Διαβολὰς

ΟΙ. 91. 1, 2.]

μὲν οὐ σῶφρον οὔτε λέγειν τινὰς ἐς ἀλλήλους οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχεσθαι, πρὸς δὲ τὰ ἐσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως εἰς τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρασκευασόμεθα ἀμύνεσθαι. καὶ 3 ἦν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία βλάβη τοῦ γε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται. τὴν δ' ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἔχομεν, καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα ἔς τε κατασκοπὴν καὶ ἦν τι ἄλλο φαίνεται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη, καὶ ὃ τι ἂν αἰσθώμεθα ἐς ὑμᾶς οἴσομεν."

Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατ- 4 ηγοῦ διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοὶ τε καὶ οἱ 42 ξύμμαχοι ἅπαντες ἦσαν· κοὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ στρατεύματος καὶ ξύνταξιν ὥσπερ ἔμελλον ὁρμείσθαι τε καὶ στρατοπεδεύεσθαι οἱ στρατηγοὶ ἐποίησαντο, καὶ τρία μέρη νείμαντες ἐν ἐκίωτῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἅμα πλείοντες ἀπορῶσιν ὕδατος καὶ λιμένων καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς καταγωγαῖς, πρὸς τε τᾶλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥάους ἄρχειν ὦσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι· ἔπειτα δὲ προῦπεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ 2 Σικελίαν τρεῖς ναῦς εἰσομένας αἰτῖνες σφᾶς τῶν πόλεων δέξονται. καὶ εἴρητο αὐταῖς προαπαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοσῆδε ἤδη τῇ παρα- 43 σκενῇ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεταιοῦντο, τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις τέσσαρσι καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ δυοῖν Ῥοδίῳ πεντηκοντόροι· τούτων Ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατὸν, ὧν αἱ μὲν ἐξήκοντα ταχείαι, αἱ δ' ἄλλαι στρατιώτιδες· τὸ δὲ ἄλλο ναυτικὸν Χίων καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων· ὀπλίταις δὲ τοῖς ξύμ-

[Α. Α. ΕΙΔ.

πασιν ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίους· καὶ τούτων Ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν, ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνοστράτευον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργείων, πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πενήκοντα καὶ διακόσιοι· ταξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις· καὶ τούτων Κρήτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν· καὶ σφενδονήταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις, καὶ Μεγαρεῦσι ψιλοῖς φυγάσιν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, καὶ ἑπταγωγῇ μὲν τριάκοντα ἀγούσῃ ἑπτάεας.

- 44 Τοσαύτη ἡ πρώτη παρασκευὴ πρὸς τὸν πόλεμον διέπλει. τούτοις δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἀγουσαι ὀλκάδες μὲν τριάκοντα σιταγωγοί, καὶ τοὺς σιτοποιοὺς ἔχουσαι καὶ λιθολόγους καὶ τέκτονας καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα, πλοῖα δὲ ἑκατὸν, ἃ ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῶν ὀλκάδων ξυεπλεί· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ ὀλκάδες ἐκούσται ξυνηκολούθουν τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας ἔνεκα· ἃ τότε πάντα 2 ἐκ τῆς Κερκύρας ξυνδιέβαλλε τὸν Ἰόνιον κόλπον. καὶ προσβαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ πρὸς τε ἄκραν Ἰαπυγίαν καὶ πρὸς Τάραντα καὶ ὥς ἕκαστοι εὐπόρησαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλεων οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγροῇ οὐδὲ ἄσται, ὕδατι δὲ καὶ ὄρμῃ, Τάραντος δὲ καὶ Δοκρῶν οὐδὲ τούτοις, ὥς ἀφίκοντο ἐς Ῥήγιον 3 τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον. καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἡθροαῖζοντο, καὶ ἔξω τῆς πόλεως, ὥς αὐτοὺς εἶσω οὐκ ἐδέχοντο, στρατόπεδόν τε κατεσκευάσαντο ἐν τῇ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῇ, οὐ αὐταῖς καὶ ἀγορὰν παρείχον, καὶ τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες ἡσύχασαν· καὶ πρὸς τε τοὺς Ῥηγίους λόγους ἐποιήσαντο, ἀξιμῶντες Χαλκιδίας ὄντας Χαλκιδεῦσιν αὖσι 4 Λεοντίνιοις βοηθεῖν. οἱ δὲ οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἔφασαν ἔσεσθαι, ἀλλ' ὅ τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυν-

ΟΙ 91. 2.]

δοκῇ τοῦτο ποιήσῃ. οἱ δὲ πρὸς τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγ- 5
ματα ἐσκόπουν ὅτῃ τρόπῳ ἄριστα προσοίσονται· καὶ
τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης ὁμα προσίμενον,
βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων εἰ ἔστιν ἄελογον
ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι.

Τοῖς δὲ Συρακοσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἤδη καὶ 45
ἀπὸ τῶν κατασκόπων σαφῇ ἠγγέλλετο ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ
νῆες εἰσι, καὶ ὥς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ
γνώμῃ, καὶ οὐκέτι ἠπίσταντο. καὶ ἔς τε τοὺς Σικελοὺς
περιέπεμπον, ἔνθα μὲν φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς, πρέσβεις·
καὶ ἐς τὰ περιπόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκόμίζον· 2
τά τε ἐν τῇ πόλει ὅπλων ἐξετάσει καὶ ἵππων ἐσκόπουν
εἰ ἐντελῇ ἔστι· καὶ τὰλλα ὥς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ καὶ ὅσον
οὐ παρόντι καθίσταντο.

Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπλοι παρα- 46
γίγονται τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον, ἀγγέλλουσαι ὅτι
τὰλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα ἃ ὑπέσχεοντο, τριάκοντα δὲ
τάλαντα μόνον φαίνεται. καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθύς ἐν ἀθύνᾳ 2
μία ἦσαν ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει καὶ
οἱ Ῥηγῖνοι οὐκ ἐβελήσαντες ξυστρατεύειν, οὐδὲ πρῶτον
ἤρξαντο πείθειν καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα, Λεοντίνων τε
ξυγγενεῖς ὄντας καὶ σφίσιν αἰεὶ ἐπιτηδαίους. καὶ τῷ μὲν
Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ παρὰ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν
δὲ ἑτέροις καὶ ἀλογώτερον. οἱ δὲ Ἐγεσταῖοι τοιοῦνδε τι 3
ἐξετεχνήσαντο τότε ὅτε οἱ πρῶτοι πρέσβεις τῶν Ἀθη-
ναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν τῶν χρημάτων.
ἔς τε τὸ ἐν Ἐρμῇ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόντες αὐτοὺς
ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε καὶ οἶνοχόας καὶ
θυμιατήρια καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην, ἃ ὄντα
ἀργυρᾷ πολλῷ πλείω τὴν ὕψιν ἀπ' ὀλίγης δυνάμεως
χρημάτων παρείχετο· καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν

τριηριτῶν τά τε ἐξ αὐτῆς Ἑγέστης ἐκπώματα καὶ χρυσᾶ
 καὶ ἀργυρὰ συλλέξαντες, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγύς πόλεων καὶ
 Φοινικικῶν καὶ Ἑλληνίδων αἰτησάμενοι ἐσέφερον ἐς τὰς
 4 ἐστιάσεις ὡς οἰκεία ἕκαστοι. καὶ πάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
 τοῖς αὐτοῖς χρωμένων καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων
 μεγάλην τὴν ἔκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν τριήρων Ἀθηναίοις
 παρέιχε, καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας διεθρόνησαν ὡς
 5 χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ τε ἀπατηθέντες
 καὶ τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος
 ὅτι οὐκ εἴη ἐν τῇ Ἑγέστη τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν
 εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ
 47 παρόντα ἐβουλευόντο. καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλεῖν
 ἐπὶ Σελινούντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα
 ἐπέμψθησαν, καὶ ἦν μὲν παρέχῃσι χρήματα παντὶ τῷ
 στρατεύματι Ἑγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι, εἰ δὲ
 μὴ, ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶν ὅσασπερ ῥήτησαντο ἀξιούν
 διδόναι αὐτοὺς τροφήν, καὶ παραμείναντας Σελινουντίους
 ἢ βία ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω παραπλεύ-
 σαντας τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν
 δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς
 τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε,
 ἦν μὴ τι δι' ὀλίγου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκῆτου ἢ Λεοντίους
 οἰοί τε ὦσιν ὠφελῆσαι ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσ-
 αγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεία μὴ
 48 κινδυνεύειν. Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρήναι τοσαύτη
 δυνάμει ἐκπλεύσαντας αἰσχροῦς καὶ ἀπράκτους ἀπελθεῖν,
 ἀλλ' ἔς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι πλὴν Σελινούντος
 καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας, καὶ πειρᾶσθαι καὶ τοὺς
 Σικελοὺς τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακοσίων, τοὺς
 δὲ φίλους ποιείσθαι, ἵνα σίτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι,
 πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους, ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα

ΟΙ. 91. 2.]

καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι· προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότες μεθ' ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινούντι ἐπιχειρεῖν, ἣν μὴ οἱ μὲν Ἑγεσταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίνους ἑῶσι κατοικίσειν. Λάμαχος δὲ ἄντικρυς ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ 49 Συρακούσας, καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιῆσθαι, ἕως ἔτι ἀπαράσκευοί τί εἰσι καὶ μάλιστα ἐκπεληγμένοι. τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα δεινός- 2 ταιον εἶναι· ἣν δὲ χρονίσῃ πρὶν εἰς ὄψιν ἔλθειν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσύνοντας ἀνθρώπους καὶ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον. αἰφνίδιοι δὲ ἦν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεῖς προσδέχονται, μάλιστα δ' ἂν σφεῖς περιγενέσθαι καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι, τῇ τε ὄψει, πλείστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι, καὶ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσονται, μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ 3 εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλοὺς ἀποληφθῆναι ἕξω διὰ τὸ ἀπιστεῖν σφᾶς μὴ ἤξειν· καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν τὴν στρατιὰν οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἣν πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέζεται. τοὺς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως 4 ἤδη μᾶλλον καὶ ἐκείνοις οὐ ξυμμαχήσειν καὶ σφίσι προσιέναι, καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας ὁπότε-ροι κρατήσουσι. ναύσταθμον δὲ ἐπαναχωρήσαντας καὶ ἐφορμηθέντας Μέγαρος ἔφη χρῆναι ποιῆσθαι, ἃ ἦν ἐρήμα ἀπέχοντα Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν οὔτε ὁδόν.

Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς 50 τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ. μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης τῇ αὐτοῦ νηὶ διαπλεύσας εἰς Μεσσήνην καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ ξυμμαχίας πρὸς αὐτοὺς, ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο πόλει μὲν ἂν οὐ δέξασθαι, ἀγορᾷ δ' ἔξω παρέξειν, ἀπέπλει εἰς τὸ Ῥήγιον. καὶ εὐθὺς ξυμπληρώ- 2

ΟΙ. 91. 2.]

Ἐσθγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἔκ τε Καμαρίνης ὥς εἰ ἔλθοιεν, 52
 προσχωροῖεν ἂν, καὶ ὅτι Συρακόσιοι πληροῦσι ναυτικόν.
 ἀπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ παρέπλευσαν πρῶτον μὲν ἐπὶ
 Συρακούσας· καὶ ὥς οὐδὲν εὔρον ναυτικὸν πληρούμενον,
 παρεκομίζοντο αὐθις ἐπὶ Καμαρίνης, καὶ σχύντες ἐς τὸν
 αἰγιαλὸν ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἰδέχοντο, λέγοντες
 σφίσι τὰ ὄρκια εἶναι μᾶ νῆϊ καταπλεόντων Ἀθηναίων
 δέχεσθαι, ἣν μὴ αὐτοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι 2
 δὲ γενόμενοι ἀπέπλεον· καὶ ἀποβάντες κατὰ τι τῆς
 Συρακοσίας, καὶ ἀρπαγὴν ποιησάμενοι, καὶ τῶν Συρακο-
 σίων ἱππέων βοηθησάντων καὶ τῶν ψιλῶν τινὰς ἑσκεδα-
 σμένους διαφθειράντων, ἀπεκομίσθησαν ἐς Κατάνην. καὶ 53
 καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν
 ἤκουσαν ἐπὶ τε Ἀλκιβιάδην ὥς κελεύουσας ἀποπλεῖν ἐς
 ἀπολογία ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει, καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς
 τῶν στρατιωτῶν τῶν μετ' αὐτοῦ μεμνηνύμενων περὶ τῶν
 μυστηρίων ὥς ἀσεβούντων, τῶν δὲ καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν.
 οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν 2
 ἤσσαν ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια καὶ τῶν
 περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δρασθέντων, καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς
 μηνυτὰς, ἀλλὰ πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι, διὰ πο-
 νηρῶν ἀνθρώπων πίστιν πάνυ χρηστοὺς τῶν πολιτῶν
 ξυλλαμβάνοντες κατέδουν, χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι
 βασανίσαι τὸ πρᾶγμα καὶ εὐρεῖν ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν
 τινὰ καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι αἰτιαθέντα ἀνέλεγκτον
 διαφυγεῖν. ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισι- 3
 στράτου καὶ τῶν παιδῶν τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν
 γενομένην, καὶ προσέτι οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν καὶ Ἀρμοδίου
 καταλυθεῖσαν ἀλλ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐφοβεῖτο αἰεὶ καὶ
 πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε.

Τὸ γὰρ Ἀριστογείτονος καὶ Ἀρμοδίου τὸ λημμα δι' 54

ἐρωτικῇν ξυτυχίῃν ἐπεχειρήθη, ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλείον διηγη-
 σάμενος ἀποφανῶ οὔτε τοὺς ἄλλους οὔτε αὐτοὺς Ἀθη-
 ναίους περὶ τῶν σφετέρων τυράννων οὐδὲ περὶ τοῦ γενο-
 2 μένου ἀκριβὲς οὐδὲν λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γη-
 ραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι οὐχ Ἰππάρχος,
 ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλ' Ἰππίας πρεσβύτατος ὢν
 ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ Ἀρμοδίου ὥρα ἡλικίας
 λαμπροῦ Ἀριστογείτων ἀνὴρ τῶν ἀστῶν μέσος πολίτης
 3 ἐραστής ὢν εἶχεν αὐτόν. πειραθεὶς δὲ ὁ Ἀρμόδιος ὑπὸ
 Ἰππάρχου τοῦ Πεισιστράτου καὶ οὐ πεισθεὶς καταγορεύει
 τῷ Ἀριστογείτῳ. ὁ δὲ ἐρωτικῶς περιαλγῆσας καὶ
 φοβηθεὶς τὴν Ἰππάρχου δύναμιν μὴ βία προσαγάγηται
 αὐτόν, ἐπιβουλεύει εὐθύς ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώ-
 4 σεως καταλυσιν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἰππάρχος
 ὡς αὖθις πειράσας οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν Ἀρμόδιον,
 βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν, ἐν τύπῳ δέ τινα ἀφανεί
 ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ παρεσκευάζετο προπηλακίων αὐτόν.
 5 οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθὴς ἦν ἐς τοὺς πολλοὺς,
 ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεστήσατο· καὶ ἐπετήδευσαν ἐπὶ
 πλείστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν, καὶ
 Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρᾶσσόμενοι τῶν γιγνο-
 μένων τὴν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν καὶ τοὺς
 6 πολέμους διέφερον καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυσον. τὰ δὲ ἄλλα
 αὐτῇ ἡ πόλιν τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρήτο, πλὴν
 καθ' ὅσον αἰεὶ τινα ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς
 ἀρχαῖς εἶναι. καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἤρξαν τὴν ἐνιαύσιον
 Ἀθηναίοις ἀρχὴν καὶ Πεισιστράτος ὁ Ἰππίου τοῦ τυραν-
 νέσαντος υἱὸς τοῦ πάππου ἔχων τοῦνομα, ὃς τῶν δώδεκα
 θεῶν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἄρχων ἀνέθηκε καὶ τὸν τοῦ
 7 Ἀπολλωνος ἐν Πυθίῳ. καὶ τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσ-
 οικοδομήσας ὑστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων μείζον μῆκος,

OL 66. 2.]

τοῦ βωμοῦ ἠφάνισε τοῦπίγραμμα· τοῦ δ' ἐν Πυθίου ἔτι καὶ νῦν δηλὸν ἐστὶν ἀμυδροῖς γράμμασι λέγον τάδε·

“Μνήμα τόδ' ἦς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἰππίου υἱὸς
Θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.”

“Ὅτι δὲ πρεσβύτατος ὢν Ἰππίας ἤρξεν εἰδὼς μὲν καὶ 55
ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων ἰσχυρίζομαι, γνοίῃ δ' ἂν τις
καὶ αὐτῷ τούτῳ· παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνῳ φαίνονται τῶν
γνησίων ἀδελφῶν γενόμενοι, ὥς ὁ τε βωμὸς σημαίνει καὶ
ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας ἢ ἐν τῇ Ἀθηναίων
ἀκροπόλει σταθεῖσα, ἐν ᾗ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἰππάρχου
οὐδεὶς παῖς γέγραπται, Ἰππίου δὲ πέντε, οἱ αὐτῷ ἐκ
Μυρρίνης τῆς Καλλίου τοῦ Ὑπερεχίδου θυγατρὸς ἐγέν-
οντο· εἰκὸς γὰρ ἦν τὸν πρεσβύτατον πρῶτον γῆμαι. καὶ 2
ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ πρῶτος γέγραπται μετὰ τὸν πατέρα,
οὐδὲ τοῦτο ἀπεοικώτως διὰ τὸ πρεσβεύειν τε ἀπ' αὐτοῦ
καὶ τυραννεύσαι. οὐ μὲν οὐδ' ἂν κατασχεῖν μοι δοκεῖ 3
ποτε Ἰππίας τὸ παραχρῆμα ῥαδίως τὴν τυραννίδα, εἰ
Ἰππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὐθι-
μερὸν καθίστατο· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πρότερον ξύνηθες τοῖς
μὲν πολίταις φοβερὸν, ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους ἀκριβές,
πολλῷ τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησε, καὶ οὐχ
ὥς ἀδελφὸς νεώτερος ὢν ἠπόρησεν, ἐν ᾧ οὐ πρότερον
ξυνεχῶς ὠμολῇκει τῇ ἀρχῇ. Ἰππάρχῳ δὲ ξυνέβη τοῦ 4
πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ τὴν δόξαν τῆς
τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν.

Τὸν δ' οὖν Ἀρμόδιον ἀπαρηθέντα τὴν πείρασιν, ὥσ- 56
περ διενοεῖτο, προῦπηλάκισεν· ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ κόρην
ἐπαγγεῖλαντες ἤκειν κανοῦν οἴσουσαν ἐν πομπῇ τινι, ἀπ-
ήλασαν λέγοντες οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχὴν διὰ τὸ μὴ
ἀξίαν εἶναι. χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἀρμοδίου πολ- 2
λῷ δὴ μᾶλλον δι' ἐκείνον καὶ ὁ Ἀριστογείτων παρωξύν-

νετο. καὶ αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομέ-
 νους τῷ ἔργῳ ἐπέπρακτο, περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ
 μεγάλα, ἐν ᾗ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ ὕποπτον ἐγίγνετο ἐν
 ὄπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομπὴν πέμφαντας ἀθρό-
 ους γενέσθαι· καὶ ἴδει ἄρξαι μὲν αὐτοὺς, ξυνεπαμύνειν
 8 δὲ εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους. ἦσαν δὲ
 οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες, ἀσφαλείας ἔνεκα· ἡλπιζον
 γὰρ καὶ τοὺς μὴ προειδότες, εἰ καὶ ὅποσοι οὖν τολμή-
 σαιαν, ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ἔχοντάς γε ὄπλα, ἐβελήσειν
 57 σφᾶς αὐτοὺς ξυνελευθεροῦν. καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτῇ,
 Ἴππίας μὲν ἕξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ μετὰ τῶν
 δορυφόρων διεκόσμει, ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς
 προΐναι· ὁ δὲ Ἀρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογείτων, ἔχοντες
 2 ἥδη τὰ ἐγχειρίδια, ἐς τὸ ἔργον προήεσαν. καὶ ὡς εἰδόν
 τινα τῶν ξυνομωτῶν σφίσι διαλεγόμενον οἰκείως τῷ
 Ἴππίᾳ, ἣν δὲ πᾶσιν εὐπρόσδοτος ὁ Ἴππίας, ἔδεισαν καὶ
 ἐνόμισαν μεμηνῦσθαι τε καὶ ὅσον οὐκ ἦδη ξυλληφθῆ-
 3 σεσθαι. τὸν λυπήσαντα οὖν σφᾶς καὶ δι' ὄνπερ πάντα
 ἐκινδύνουν ἐβούλοντο πρότερον εἰ δύναιντο προτιμωρή-
 σεσθαι, καὶ ὥσπερ εἶχον ὥρμησαν εἰσω τῶν πυλῶν, καὶ
 περιέτυχον τῷ Ἰππάρχῳ παρὰ τὸ Λεωκόριον καλούμενον
 καὶ εὐθὺς ἀπερискέπτως προσπεσόντες καὶ ὡς ἂν μά-
 λιστα δι' ὀργῆς, ὁ μὲν ἐρωτικῆς, ὁ δὲ ὕβρισμένος,
 4 ἔτυπτον, καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοὺς δο-
 ρυφόρους τὸ αὐτίκα διαφεύγει ὁ Ἀριστογείτων, ξυ-
 δραμόντος τοῦ ὄχλου, καὶ ὕστερον ληφθεὶς οὐ ῥάδιος
 58 διετίθη' Ἀρμόδιος δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπολλυται. ἀγ-
 γαλθέντος δὲ Ἰππία ἐς τὸν Κεραμεικόν, οὐκ ἐπὶ τὸ
 γενόμενον ἀλλ' ἐπὶ τοὺς πομπέας τοὺς ὀπλίτας, πρότερον
 ἢ αἰσθῆσθαι αὐτοὺς ἀποθελ ὄντας, εὐθὺς ἐχώρησε, καὶ
 ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος πρὸς τὴν ξυμφορὰν ἐκέ-

OL 66. 2.]

λευσεν αὐτοὺς δείξας τι χωρίον ἀπελθεῖν ἐς αὐτὸ ἀνεν-
τῶν ὄπλων. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν. οἰόμενοι τι ἐρεῖν 2
αὐτόν· ὁ δὲ τοῖς ἐπικούροις φράσας τὰ ὄπλα ὑπολαβεῖν
ἐξελέγετο εὐθὺς οὐς ἐπηγιάτω καὶ εἴ τις εὐρέθῃ ἐγχειρί-
διον ἔχων· μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθεσαν τὰς
πομπὰς ποιεῖν.

Τοιοῦτον μὲν τρόπον δι' ἐρωτικῆς λύπης ἢ τε ἀρχῇ τῆς 59
ἐπιβολῆς καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμη ἐκ τοῦ παραχρήμα πε-
ριδεοῦς Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονι ἐγένετο. τοῖς δ' Ἀθη- 2
ναῖσι χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἡ τυραννὶς κατέστη, καὶ ὁ
Ἰππίας διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν τῶν τε πολιτῶν πολ-
λοὺς ἔκτεινε καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἴ ποθεν
ἀσφαλείαν τινα ὁρῆν μεταβολῆς γενομένης ὑπάρχουσάν
οἱ. Ἰππόκλουν γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου Αἰαντίδῃ 3
τῷ παιδί θυγατέρι ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην Ἀθη-
ναῖος ὢν Λαμψακηνῷ ἔδωκεν, αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα
παρὰ βασιλεῖ Δαρείῳ δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν
Λαμψάκῃ ἐστὶν ἐπίγραμμα ἔχον τόδε·

“Ἄνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ

Ἰππίου Ἀρχεδίκην ἤδε κέκευθε κόνις·

Ἡ πατὴρς τε καὶ ἄνδρὸς ἀδελφῶν τ' οὐσα τυράννων

Παίδων τ', οὐκ ἤρθη νοῦν ἐς ἀπασθάλιν.”

Τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἰππίας ἔτι Ἀθηναίων, καὶ παυ- 4
θεὶς ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀλκμαιω-
νιδῶν τῶν φευγόντων, ἐχώρει ὑπόσπονδος ἕς τε Σίγειον
καὶ παρ' Αἰαντίδην ἐς Λάμψακον, ἐκεῖθεν δὲ ὡς βασιλέα
Δαρεῖον, ὅθεν καὶ ὀρμώμενος ἐς Μαραθῶνα ὕστερον ἔτει
εἰκοστῷ ἤδη γέρων ὢν μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν.

Ὡν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων καὶ μμνη- 60
σκόμενος ὅσα ἀκοή περὶ αὐτῶν ἠπίστατο, χαλεπὸς ἦν
τότε καὶ ὑπόπτῃς ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν

λαβόντας, καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγ-
 2 αρχικῇ καὶ τυραννικῇ πεπραχθαι. καὶ ὥς αὐτῶν διὰ τὸ
 τοιοῦτον ὀργιζομένων πολλοί τε καὶ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι
 ἦδη ἐν τῷ δεσποτηρίῳ ἦσαν, καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο,
 ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε
 καὶ πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν, ἐνταῦθα ἀναπείθεται εἰς τῶν
 δεδεμένων, ὅσπερ ἐδόκει αἰτιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδε-
 σμωτῶν τινος εἴτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μηνῦσαι εἴτε καὶ οὐ'
 ἐπ' ἀμφοτέρα γὰρ εἰκάζεται, τὸ δὲ σαφές οὐδεὶς οὔτε
 τότε οὔτε ὕστερον ἔχει εἰπεῖν περὶ τῶν δρασάντων τὸ
 3 ἔργον. λέγων δὲ ἔπεισεν αὐτὸν ὥς χρή, εἰ μὴ καὶ δέδρα-
 κεν, αὐτόν τε ἄδειαν ποιησάμενον σῶσαι καὶ τὴν πόλιν
 τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι· βεβαιοτέραν γὰρ αὐτῷ
 σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ' ἀδείας, ἢ ἀρνηθέντι
 4 διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε καθ' ἑαυτοῦ καὶ
 ἄλλων μηνύει τὸ τῶν Ἑρμῶν· ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν
 Ἀθηναίων ἄσμενος λαβὼν ὥς φέτο τὸ σαφές, καὶ δεινὸν
 ποιούμενοι πρότερον, εἰ τοὺς ἐπιβουλευόντας σφῶν τῷ
 πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθύς καὶ τοὺς
 ἄλλους μετ' αὐτοῦ ὅσων μὴ κατηγορήκει ἔλυσαν, τοὺς
 δὲ καταιτιαθέντας κρίσεις ποιήσαντες τοὺς μὲν ἀπέκτει-
 ναν, ὅσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον
 5 καταγνόντες ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. καὶ
 τοῦτόν οἱ μὲν παθόντες ἄδελγον ἦν εἰ ἀδίκως ἐτετιμώ-
 ρηντο, ἢ μέντοι ἄλλη πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανὲς
 61 ὠφέλητο. περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐναγόντων τῶν ἐχ-
 θρῶν, ὅσπερ καὶ πρὶν ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπέθεντο, χαλεπῶς
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον· καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν Ἑρμῶν φηστο
 σαφές ἔχειν, πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικά ὧν ἐπαί-
 τιος ἦν μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ
 2 τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου ἐδόκει πραχθῆναι. καὶ γὰρ τις καὶ

ΟΙ. 91. 2.]

στρατιὰ Λακεδαιμονίων οὐ πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν ᾧ περὶ ταῦτα ἐβορυβοῦντο μέχρι ἰσθμοῦ παρελθούσα πρὸς Βοιωτοὺς τι πράσσοντες. ἐδόκει οὖν ἐκείνου πράξαντος καὶ οὐ Βοιωτῶν ἕνεκα ἀπὸ ξυνθήματος ἦκειν, καὶ εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸ μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἂν ἢ πόλιν. καὶ τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον ἐν Θησεΐᾳ τῇ ἐν πόλει ἐν ὕπλοις. οἳ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου οἱ ἐν Ἀργεὶ κατὰ 3 τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπωπτεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι· καὶ τοὺς ὁμήρους τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδωσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιεστήκει 4 ὑποψία ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην. ὥστε βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγαγόντες ἀποκτείνειν, πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐς τὴν Σικελίαν ἐπὶ τε ἐκείνῳ καὶ ὧν περὶ ἄλλων ἐμεμήνυτο. εἶρητο δὲ προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ 5 ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μὴ, θεραπεύοντες τό τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν, καὶ οὐχ ἦκιστα τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργεῖους βουλόμενοι παραμεῖναι, δι' ἐκείνου νομίζοντες πεισθῆναι σφᾶς ξυστρατεύειν. καὶ ὁ μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν καὶ 6 οἱ ξυνδιαβεβλημένοι ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν Θουρίοις, οὐκέτι ξυνείποντο, ἀλλ' ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεὼς οὐ φανεροὶ ἦσαν, δέισαντες τὸ ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην καταπλεῦσαι. οἱ δ' ἐκ τῆς Σαλαμινίας τέως μὲν ἐζήτουν 7 τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὡς δ' οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν, ᾤχοντο ἀποπλέοντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἤδη φυγὰς ὧν οὐ πολὺ ὕστερον ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς Θουρίας· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐρήμη δίκην θάνατον κατέγνωσαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μετ' ἐκείνου.

- 62 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος καὶ λαχὼν ἑκάτερος, ἔπλεον ξὺν παντὶ ἐπὶ Σελινουήντος καὶ Ἐγέστης, βουλόμενοι μὲν εἰδέναι τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ Ἐγεσταῖοι, κατασκέψασθαι δὲ καὶ τῶν Σελινουντίων τὰ πράγματα καὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς Ἐγεσταῖους. παραπλέοντες δ' ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν Τυρσητικὸν κόλπον ἔσχον ἐς Ἱμέραν, ἥπερ μόνῃ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς Σικελίας Ἑλλὰς πόλις ἐστί·
- 3 καὶ ὡς οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς, παρεκομίζοντο. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἰρούσιν Ὑκκαρα, πόλισμα Σικανικὸν μὲν, Ἐγεσταῖοις δὲ πολέμιον· ἦν δὲ παραθαλασσιδίον. καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν παρέδωσαν Ἐγεσταῖοις, παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππῆς, αὐτοὶ δὲ πάλιν τῷ μὲν περὶ ἑχάρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ὥς ἀφίκοιτο ἐς Κατάνην, αἱ
- 4 δὲ νῆες περίεπλευσαν, τὰ ἀνδράποδα ἄγουσαι. Νικίας δὲ εὐθὺς ἐξ Ὑκκάρων ἐπὶ Ἐγέστης παραπλεύσας, καὶ τὰλλα χρηματίσας καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα παρῆν ἐς τὸ στρατεῦμα· καὶ τὰνδράποδα ἀπέδωκεν, καὶ ἐγένοντο ἐξ
- 5 αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν ξυμμάχους περίεπλευσαν, στρατιῶν καλεῖντες πέμπειν τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἡλθον ἐπὶ Ὑβλαν τὴν Γελεᾶτιν, πολεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ εἰλον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
- 63 Τοῦ δ' ἐπιγυγνομένου χειμῶνος εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Συρακούσας παρεσκευάζοντο, οἱ δὲ Συρακοῖς
- 2 σιοι καὶ αὐτοὶ ὡς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν πρῶτον φόβον καὶ τὴν προσδοκίαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ εὐθὺς ἐπέκειντο, κατὰ τε τὴν ἡμέραν ἑκάστην προῖοῦσαν ἀνεθάρσουν μᾶλλον, καὶ ἐπειδὴ πλείοντες τὰ τε ἐπέκεινα τῆς Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνοντο, καὶ

ΟΙ 91. 2.]

πρὸς τὴν Ὑβλαν ἐλθόντες καὶ πειράσαντες οὐχ εἶλον
 βίαν, ὅτι πλέον κατεφρόνησαν, καὶ ἡξίουσαν τοὺς στρα-
 τηγοὺς, ὅσον δὲ ὄχλος φιλεῖ θαρσύνειν ποιεῖν, ἄγειν σφῶν
 ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδὴ οὐκ ἐκείνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται.
 ἱππῆς τε προσελάνοντες αἰεὶ κατὰσκοποι τῶν Συρακο- 3
 σίων πρὸς τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἐφύβριζον ἄλλα
 τε καὶ εἰ ξυνοικήσαντες σφίσιν αὐτοὶ μᾶλλον ἤκοιεν ἐν
 τῇ ἀλλοτρίᾳ ἢ Λεοντίους ἐς τὴν οἰκίαν κατοικιοῦντες.
 ἃ γυμνάσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλὰ 64
 μενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως ὅτι πλείστον,
 αὐτοὶ δὲ ταῖς ναυσὶν ἐν τοσοῦτῃ ὑπὸ νύκτα παρὰπλεύ-
 σαντες στρατόπεδον καταλαβεῖν ἐν ἐπιτηδεῖα καθ' ἡσυ-
 χίαν, εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες [καὶ] εἰ ἐκ τῶν
 νεῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζοιεν ἢ κατὰ γῆν
 ἰόντες γνωσθείσαν· τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν
 καὶ τὸν ὄχλον τῶν Συρακοσίων τοὺς ἱππέας πολλοὺς
 ὄντας, σφίσι δ' οὐ παρόντων ἱππέων, βλέπειν ἂν με-
 γάλα· οὕτω δὲ λήψεσθαι χωρίον ὅθεν ὑπὸ τῶν ἱππέων
 οὐ βλάψονται ἄξια λόγου· ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ
 τοῦ πρὸς τῇ Ὀλυμπιεῖα χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον,
 Συρακοσίαν φυγάδες, οἱ ξυνείποντο· τοιόνδε τι οὖν
 πρὸς ἃ ἐβούλοντο οἱ στρατηγοὶ μηχανῶνται. πέμπου- 2
 σιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστὸν, τοῖς δὲ τῶν Συρακοσίων
 στρατηγοῖς τῇ δοκῇσιν οὐχ ἥσσαν ἐπιτηδεῖον· ἦν δὲ
 Καταναῖος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς Κατάνης ἦκειν
 ἔφη, ὃν ἐκείνοι τὰ ὀνόματα ἐγέγνωσκον, καὶ ἠπίστατο
 ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολοίπους ὄντας τῶν σφίσιν εὐνόων.
 ἔλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους αὐλίσσασθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν 3
 τῇ πόλει, καὶ εἰ βούλονται ἐκείνοι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ
 ῥῆτῃ ἅμα ἔφ' ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀπο-
 κλήσειν τοὺς παρὰ σφίσι καὶ τὰς ναὺς ἐμπρήσειν, ἐκεί-

νους δὲ ῥαδίως τὸ στράτευμα προσβαλόντας τῷ σταυρώ-
 ματι αἰρήσειν· εἶναι δὲ ταῦτα τοὺς ξυνδράσκοντας πολ-
 λούς Καταναίων, καὶ ἡτοιμάσθαι ἤδη ἀφ' ὧν αὐτοὺς
 65 ἦκειν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακοσίων, μετὰ τοῦ καὶ
 εἰς τὰ ἄλλα θαρσεῖν καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων
 ἰέναι παρεσκευάσθαι ἐπὶ Κατάνην, ἐπίστευσάν τε τῷ ἀν-
 θρώπῳ πολλῷ ἀπερিসκεπτότερον, καὶ εὐθύς ἡμέραν ξυν-
 θέμενοι ἢ παρέσονται ἀπέστειλαν αὐτὸν, καὶ αὐτοὶ, ἦδη
 γὰρ καὶ τῶν ξυμμάχων Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινεῖς
 παρήσαν, προεῖπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξίεναι Συρακοσίους.
 ἐπεὶ δὲ ἐτοῖμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν καὶ αἱ
 ἡμέραι ἐν αἷς ξυνέθεντο ἤξειν ἐγγὺς ἦσαν, πορευόμενοι
 ἐπὶ Κατάνης ὑλίσσαντο ἐπὶ τῷ Συμαίῳ ποταμῷ ἐν τῇ
 2 Λεοντίνῃ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς ἦσθοντο αὐτοὺς προσιόντας,
 ἀναλαβόντες τό τε στράτευμα ἅπαν τὸ ἑαυτῶν καὶ ὅσοι
 Σικελῶν αὐτοῖς ἢ ἄλλος τις προσεληλύθει καὶ ἐπιβιβά-
 σαντες ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ πλοῖα ὑπὸ νύκτα ἔπλεον ἐπὶ
 τὰς Συρακούσας. καὶ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἅμα ἔφ' ἐξέβαινον
 εἰς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον ὡς τὸ στρατόπεδον καταλη-
 ψόμενοι, καὶ οἱ ἱππῆς οἱ Συρακοσίων πρῶτοι προσελά-
 σαντες εἰς τὴν Κατάνην, καὶ αἰσθόμενοι ὅτι τὸ στράτευμα
 ἅπαν ἀνῆκται, ἀποστρέψαντες ἀγγέλλουσι τοῖς περὶ οἱς,
 καὶ ξύμπαυτες ἦδη ἀποτρεπόμενοι ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν
 66 πόλιν. ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι, μακρὰς οὔσης τῆς ὁδοῦ
 αὐτοῖς, καθ' ἡσυχίαν καθίσαν τὸ στράτευμα εἰς χωρίον
 ἐπιτήδειον, καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξειν ἔμελλον ὁπότε βού-
 λουτο, καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων ἦκιστ' ἂν αὐτοὺς καὶ
 ἐν τῷ ἔργῳ καὶ πρὸ αὐτοῦ λυπήσειν· τῇ μὲν γὰρ τειχία τε
 καὶ οἰκίαι εἰργον καὶ δένδρα καὶ λίμνη, παρὰ δὲ το κρηνοί.
 2 καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κόψαντες καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν, παρὰ τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν καὶ ἐπὶ

OL 91. 2]

τῷ Δάσκωνι· ἔρυμά τε ἡ ἐφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις
λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὠρθωσαν, καὶ τὴν
τοῦ Ἀνάπου γέφυραν ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δὲ ἐκ 3
μὲν τῆς πόλεως οὐδεὶς ἐξιὼν ἐκώλυε, πρῶτοι δὲ οἱ ἰππῆς
τῶν Συρακοσίων προσεβοήθησαν, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ
τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη. καὶ προσήλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ
στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ ὡς οὐκ
ἀντιπροήεσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες καὶ διαβάντες τὴν
Ἐλωρινὴν ὁδὸν ἠύλισαντο.

Τῇ δ' ὕστεραια οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρ- 67
εσκευάζοντο ὡς ἐς μάχην, καὶ ξυνετάξαντο ὧδε. δεξιὸν
μὲν κέρας Ἀργεῖοι εἶχον καὶ Μαιτινῆς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸ
μέσον, τὸ δὲ ἄλλο οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν
ἤμισυ αὐτοῖς τοῦ στρατεύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν τεταγ-
μένον ἐπὶ ὀκτῶ, τὸ δὲ ἤμισυ ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαισίῳ,
ἐπὶ ὀκτῶ καὶ τοῦτο τεταγμένον· οἷς εἶρητο, ἡ ἂν τοῦ
στρατεύματός τι πονῇ μάλιστα, ἐφορῶντας παραγίγ-
νεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς τούτων τῶν ἐπι-
τάκτων ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἔταξαν τοὺς μὲν 2
ὀπλίτας ἐφ' ἑκκαίδεκα, ὄντας πανδημεὶ Συρακοσίους καὶ
ὅσοι ξύμμαχοι παρήσαν· ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούν-
τιοι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ Γελφῶν ἰππῆς, τὸ ξύμ-
παν ἐς διακοσίους, καὶ Καμαριναίων ἰππῆς ὅσον εἴκοσι,
καὶ τοξόται ὡς πεντήκοντα· τοὺς δὲ ἰππέας ἐπετάξαντο
ἐπὶ τῷ δεξιῷ, οὐκ ἔλασσον ὄντας ἢ διακοσίους καὶ χιλίους,
παρὰ δ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλουσι δὲ τοῖς 3
Ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσειν ὁ Νικίας κατὰ τε
ἔθνη ἐπιπαριὼν ἕκαστα καὶ ξύμπασιν τοιαύτε παρακε-
λεύετο.

“Πολλῇ μὲν παραινέσει, ὧ ἄνδρες, τί δεῖ χρῆσθαι, οἱ 68
πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα; αὕτη γὰρ ἡ παρασκευή

ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχέιν ἢ καλῶς
 2 λεχθέντες λόγοι μετὰ ἀσθενούς στρατοπέδου. ὅπου γάρ·
 Ἀργεῖοι καὶ Μιαντινῆς καὶ Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν οἱ
 πρῶτοί ἐσμεν, πῶς οὐ χρή μετὰ τοιῶνδε καὶ τουσῶνδε
 ξυμμάχων πάντα τινὰ μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης
 ἔχειν, ἀλλῶς τε καὶ πρὸς ἄνδρας πανθημεῖ τε ἀμυνομένους
 καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὥσπερ καὶ ἡμᾶς, καὶ προσέτι Συμε-
 3 λιώτας, οἳ ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμᾶς, ὑπομενοῦσι δὲ σθ,
 διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς τόλμης ἥσσω ἔχειν. παρα-
 στήτω δέ τινα καὶ τότε πολὺ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν
 εἶναι καὶ πρὸς γῇ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ ἦντινα μὴ αὐτοὶ μαχό-
 μενοι κτήσεσθε. καὶ τοῦναντίον ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς ἢ οἱ
 πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς εὖ οἶδ' ὅτι παρακελεύονται· οἱ
 μὲν γὰρ αὖτε περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγὼν, ἐγὼ δὲ ὅτε οὐκ
 ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ ἢ μὴ ῥαδίως ἀποχωρεῖν· οἱ
 4 γὰρ ἱππῆς πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρας
 αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύ-
 μως, καὶ τὴν παρούσαν ἀνάγκην καὶ ἀπορίαν φοβηρωτέραν
 ἡγησάμενοι τῶν πολεμίων."

- 69 Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα παρακελευσόμενος ἐπῆγε τὸ
 στρατόπεδον· εὐθύς. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν
 ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὥς ἦδη μαχοῦμενοι, καὶ τινες
 αὐτοῖς ἐγγὺς τῆς πόλεως οὖσης. καὶ ἀπεληλύθεσαν· οἱ δὲ
 καὶ διὰ σπουδῆς προσβοηθούμενοι δρόμῳ ὑστέρηζον μὲν,
 ὥς δὲ ἕκαστός πη τοῖς πλείοσι προσμίξιε καθίσταντο·
 οὐ γὰρ δὴ προθυμία ἐλλιπεῖς ἦσαν οὐδὲ τόλμη οὐτ' ἐν
 ταύτῃ τῇ μάχῃ οὐτ' ἐν ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρεία
 οὐχ ἦσσαν, ἐς ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντέχοι, τῇ δὲ ἐλλεί-
 ποντι αὐτῆς καὶ τὴν βούλησιν ἄκοντες προὔδιδυσαν·
 ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προτέ-
 ρεως ἐπελθεῖν, καὶ διὰ τύχους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι,

(Α. 91. 2.)

ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα εὐθὺς ἀντεπήσαν. καὶ πρῶτον 2
 μὲν αὐτῶν ἐκατέρων οἱ τε λισσοβόλοι καὶ σφασσοδιῆται καὶ
 τοξόται προὔρμαχοντο, καὶ τροπὰς οἷα εἰκὸς ψιλούς ἀλ-
 λήλων ἐποίουν· ἔπειτα δὲ μάντις τε σφάγια προῦφερον
 τὰ νομιζόμενα, καὶ σαλπικταὶ ξύνοδον ἐπέφερον τοῖς
 ὀπλίταις· οἱ δ' ἔχοντες, Συρακοῖσι μὲν περὶ τὴ πατρίδος 3
 μαχομένοι καὶ τῆς ἰδίας ἑαυτοὺς τὸ μὲν αὐτίκα σωτη-
 ρίας, τὸ δὲ μέλλον ἐλευθερίας, τῶν δὲ ἐναντίων Ἀθηναῖοι
 μὲν περὶ τὴς ἀλλοτρίας οἰκίας σχεῖν καὶ τὴν οἰκίαν
 μὴ βλάψαι ἡσώμενοι, Ἀργεῖοι δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ
 αὐτόνομοι ξυγκτήσασθαι τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον, καὶ τὴν
 ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα νικήσαντες πάλιν ἐπιδεῖν· τὸ
 δ' ὑπήκουσεν τῶν ξυμμάχων μέγιστος μὲν περὶ τῆς αὐτίκα
 ἀνελπίστου σωτηρίας, ἦν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον,
 ἔπειτα δὲ ἐν παρέργῃ καὶ ὅτι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις 70
 ῥᾶον αὐτοῖς ὑπακούσεται. γενομένης δ' ἐν χειρὶ τῆς
 μάχης ἐπὶ πολὺ ἀντεῖχον ἀλλήλοις, καὶ ξυνέβη βροντὰς
 τε ἅμα τιναὶ γενέσθαι καὶ αὐτραπὴς καὶ ὕδωρ πολὺ, ὥστε
 τοῖς μὲν πρῶτον μαχομένοις καὶ ἐλθόντα ολέμῳ ὤμι-
 ληκόσι καὶ τοῦτο ξυμπιβαλέσθαι τοῦ φόβου, τοῖς δ'
 ἐμπειροτέροις τῶ μὲν γιγνόμενα καὶ ὥρᾳ ἔτους περαίνε-
 σθαι δοκεῖν, τοὺς δὲ ἀνθεστώτας πολὺ μείζω ἐκπληξιν
 μὴ νικωμένους παρέχειν. ὡσαμένων δὲ τῶν Ἀργείων 2
 πρῶτον τὸ ἐβώνυμον κέρως τῶν Συρακοσίων, καὶ μετ'
 αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, παρερ-
 ρήνυστο ἥδη καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν Συρακοσίων
 καὶ ἐν φυγῇ κατέστη. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ εἰδῶξαν οἱ 3
 Ἀθηναῖοι· οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων πολλοὶ ὄντες
 καὶ ἀήσθητοι εἰργον, καὶ ἐσβαλόντες ἐς τοὺς ὀπλίτας
 αὐτῶν, εἰ τινας προδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον· ἐπ'-
 ἀπολλομένησαντες δὲ ἄθροοι ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε πάλιν.

- 4 ἐπανεχώρου καὶ τροπαῖον ἴστασαν. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἄθροισθέντες εἰς τὴν Ἑλωρινὴν ὁδὸν καὶ ὥς ἐκ τῶν παρόντων ξυρταζάμενοι, ἕς τε τὸ Ὀλυμπιεῖον ὁμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν, δέισαντες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἦν αὐτοῖσι κινήσωσι, καὶ οἱ λοιποὶ
- 71 ἐπανεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν οὐκ ἦλθον, ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς καὶ ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες ἠύλίσαντο αὐτοῦ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῖς μὲν Συρακοσίοις ἀπέδωσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς, ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων περὶ ἐξήκοντα καὶ διακοσίους, τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὅσα ξυνέλεξαν, ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὡς πενήτηκοντα, καὶ τὰ τῶν πολεμίων σκῦλα ἔχοντες ἀπ-
- 2 ἐπλευσαν εἰς Κατάνην. χειμῶν τε γὰρ ἦν καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιῆσθαι οὐπω ἐδόκει δυνατόν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππέας τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἱποκρατῶνται, καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε ξυλλέγωνται καὶ παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ, τῶν τε πόλεων τινὰς προσαγάγωνται, ὥς ἡλπιζον μετὰ τὴν μίχην μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ σίτον καὶ ὄσων δέοι παρασκευάσωνται, ὥς εἰς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς Συρακούσαις.
- 72 Καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Νάξον καὶ Κατάνην διαχειμάσοντες· Συρακόσιοι δὲ τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαντες ἐκκλησίαν ἐποιοῦν. καὶ παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ὁ Ἑρμῶνος, ἀνὴρ καὶ εἰς τὰλλα ξύνεσιν οὐθενὸς λειπόμενος, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρία τε ἱκανὸς γενόμενος καὶ ἀνδρεία ἐπιφανής, ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἶα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι· τὴν μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἡσσήσθαι, τὴν δὲ ἀταξίαν

OL 91. 2.]

βλάψαι: οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε λειφθῆναι ὅσον εἰκὸς εἶναι ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρία, ἰδιώτας ὡς εἰπεῖν χειροτέχναις, ἀνταγωνισαμένους. μέγα 3 δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν καὶ τὴν πολυαρχίαν, ἦσαν γὰρ πεντεκαίδεκα οἱ στρατηγοὶ αὐτοῖς, τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν. ἦν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ παρασκευάσωσι τὸ ὀπλιτικόν, οἷς τε ὅπλα μὴ ἔστιν ἐκπορίζοντες, ὅπως ὡς πλείστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ προσαναγκάζοντες. ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσιν σφᾶς τῶν ἐναντίων, ἀνδρείας μὲν σφίσιν ὑπαρχούσης, εὐταξίας δὲ ἐς τὰ ἔργα προσγενομένης· ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφοτέρω αὐτὰ, τὴν μὲν μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν αὐτὴν ἑαυτῆς μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι. τοὺς τε στρατηγούς 4 καὶ ὀλίγους καὶ αὐτοκράτορας χρῆναι ἐλίσσθαι, καὶ ὁμῶσαι αὐτοῖς τὸ ὄρκιον ἢ μὴν εἶσαι ἀρχεῖν ὅπῃ ἂν ἐπίστανται· οὕτω γὰρ ἃ τε κρύπτεσθαι δεῖ μᾶλλον ἂν στέγασθαι, καὶ τᾶλλα κατὰ κόσμον καὶ ἀπροφασίστως παρασκευασθῆναι. καὶ οἱ Συρακόσιοι αὐτοῦ ἀκούσαντες ἐψηφίσαντό τε 73 πάντα ὡς ἐκέλευε καὶ στρατηγὸν αὐτόν τε εἶλοντο τὸν Ἑρμοκράτην καὶ Ἡρακλείδην τὸν Λυσιμάχου καὶ Σικανὸν τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς· καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὐτοῖς παραγενῆται καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον βεβαιώτερον πείθωσι ποιεῖσθαι ἐκ τοῦ προφανοῦς ὑπὲρ σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἢ ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀπαγάγωσιν αὐτοὺς ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ στρατεύμα ἦσσον ὠφέλειαν ἄλλην ἐπιπέμπωσι.

Τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στρατεύμα τῶν Ἀθηναίων ἔπλευσεν 74 εὐθύς ἐπὶ Μεσσήνην ὡς προδοθησομένην. καὶ ἃ μὲν

ἀπράσσετο οὐκ ἐγένετο. Ἀλκιβιάδης γὰρ ὅτε ἀπῆγε ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετέπειπται, ἐπιστάμενος ὅτι φεύξεται, μὴαὶ τοῖς πᾶσι Συρακουσῖν φίλοις τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ ξυνειδώς τὸ μέλλον· οἱ δὲ τοὺς τε ἄνδρας διέφθειραν πρότερον καὶ τότε σπαρασσόντες καὶ ἐν ὁπλοῖς αὐτοὺς ἐπ-
 2 κρέπουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλό-
 2 μενοι. ἡμέρας δὲ μέναντες περὶ τρεῖς καὶ δέκα αἱ Ἀθη-
 ναῖοι ὥς ἐχειμάζοντο καὶ τὰ ἀπιτήδεια οὐκ εἶχον καὶ προὐ-
 χῶρει οὐδὲν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ σταυρῶμα περὶ τὸ
 στρατοπέδον ποιησάμενοι αὐτοῦ διεχειμάζων· καὶ τριήρη
 ἀπέστειλαν ἐς καὶ Ἀθήνας ἐπὶ τε χρήματα καὶ ἱππίας,
 ὥπως ἅμα τῇ ἡρὶ παραγένηται.

- 75 Ἐτειχίζον δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρὸς τε
 τῇ πόλει τὸν Τεμενίτην ἐπὶ τοῖς ποιησάμενοι τείχος παρὰ
 πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιστάλας ὁρᾶν, ὥπως μὴ δι' ἐλάσ-
 σονος εὐπεστέρηστοι ᾖεν, ἣν ἄρα σφάλλονται, καὶ τὰ
 Μίεγαρα φρούριον, καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπείῳ ἄλλο· καὶ τὴν
 θάλασσαν προσσταύρωσαν πανταχῇ ἢ ἀποβάσεις ἦσαν.
 2 καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντας,
 ἐστράτευσαν πανδημίᾳ ἐπὶ τὴν Κετάνην, καὶ τῆς τε γῆς
 αὐτῶν ἔτεμον καὶ πᾶς πᾶν Ἀθηναίων σκοπὸς καὶ τὸ
 3 στρατοπέδον ἀμπερῶσαντες ἀνεκρόρησαν ἐπ' αὐκον. καὶ
 πυνθανόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐς τὴν Καμάρινον κατὰ τὴν
 ἐπὶ Λάχτηος γενομένην θυμμάχιαν πρεσβεύεσθαι, εἴ πως
 προσαγάγοιντο αὐτοὺς, ἀντεπρεσβεύαντο καὶ αὐτοί. ἦσαν
 γὰρ ὑποπτοὶ αὐτοῖς οἱ Καμαρινῶες μὴ προδίμῳ σφίσι
 μὴτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι ἢ ἔπεμψαν, ἥς τε τὸ
 λοιπὸν μὴ εὐκείῃ βούλωνται ἀμύνειν, ὁρῶντες τοὺς Ἀθη-
 4 ναίους ἐν τῇ μάχῃ εὐ πράξαντας, προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς
 κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες. ἀφικομένων οὖν ἐκ
 τῶν Συρακουσῶν Ἑρμοκράτους καὶ ἄλλων ἐς τὴν Καμά-

ΟΙ. 91. 2.]

ριναί, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων Εὐφῆμαν μεθ' ἑτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης συλλόγου γενομένου τῶν Καμαριναίων βουλάμενος προδιαβάλλειν τοὺς Ἀθηναίους ἔλεγε τοιαύδε.

“ Οὐ τὴν παρῶσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ὦ Καμαριναῖοι, μὴ αὐτὴν καταπλαγῇτε δείσαντες ἐπρεσβευσάμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρὶν τι καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἤκουσι 2 γὰρ ἐς τὴν Σικελίαν προφάσει μὲν ἢ πυκνάνεσθε, διανοίᾳ δὲ ἢ πάντες ὑποκοοῦμεν· καὶ μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίνους βούλεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὐλογον τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοικίζειν, καὶ Λεοντίνων μὲν Χαλκιδέων ὄντων κατὰ τὸ ξυγγενὲς κήδεσθαι, Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ὧν οὔτε ἀποικοὶ εἰσι, δουλωσαμένους ἔχειν. 3 τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκείνᾳ τε ἔσχον καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται· ἡγεμόνες γὰρ γενόμενοι ἐκόντων τῶν τε Ἰώνων καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι ὡς ἐπὶ τοῦ Μήδου τιμωρίᾳ, τοὺς μὲν λειποστρατίαν, τοὺς δὲ ἐπ' ἀλλήλους στρατεύειν, τοῖς δ' ὡς ἐκάστοις τινὰ εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῇ ἐπενεγκόντες κατεστρέψαντο. καὶ οὐ περὶ τῆς ἐλευθερίας 4 ἄρα οὔτε οὗτοι τῶν Ἑλλήνων οὐθ' οἱ Ἕλληνες τῆς ἑαυτῶν τῷ Μήδῳ ἀντέστησαν, περὶ δὲ οἱ μὲν σφίσιν ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως, οἱ δ' ἐπὶ δεσπότου μεταβολῇ οὐκ ἀξυνετωτέρου μακροξυνετωτέρου δέ. ἀλλ' 77 οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων εὐκατηγόρητον οὖσαν πόλιν νῦν ἤκομεν ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν ὅσα ἀδικεῖ, πολὺ δὲ μᾶλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι ὅτι ἔχοντες παραδείγματα τῶν τ' ἐκείσε Ἑλλήνων ὡς ἐδουλώθησαν οὐκ ἀμύνοντες σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταῦτα παρόντα σοφίσματα, Λεοντίνων τε ξυγγενῶν κατοικίσσεις καὶ Ἑγεσταίων ξυμμάχων ἐπικουρίας, οὐ ξυστραφεύτες

βουλόμεθα προθυμότερον δείξαι αὐτοῖς ὅτι οὐκ ἴσμεν
 τάδε εἶσιν οὐδ' Ἑλλησπόντιοι καὶ νησιῶται, οἱ δεσπότην
 ἢ Μῆδον ἢ ἓνα γέ τινα αἰὲ μεταβάλλοντες δουλοῦνται,
 ἀλλὰ Δωριῆς ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτονόμου τῆς Πελοποννήσου
 2 τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες. ἢ μένομεν ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ
 πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες ὅτι ταύτῃ μόνον ἄλωτοί ἐσμεν
 καὶ ὀρώντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους ὥστε
 τοὺς μὲν λόγοις ἡμῶν διῴσταναι, τοὺς δὲ ξυμμάχων
 ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δὲ ὡς ἐκάστοις
 τι προσηγνὲς λέγοντες δύνανται κακουργεῖν; καὶ οἰόμεθα
 τοῦ ἀποθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου οὐκ ἐς αὐτὸν τινα
 ἤξειν τὸ δεινόν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ'
 78 αὐτὸν δυστυχεῖν; καὶ εἴ τῳ ἄρα παρέστηκεν τὸν μὲν Συρα-
 κόσιον, ἑαυτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ
 δεινὸν ἡγεῖται ὑπὲρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθῆτω
 οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα
 ἐν τῇ ἐμῇ μαχοῦμενος, τοσοῦτῳ δὲ καὶ ἀσφαλέστερον
 ὅσῳ οὐ προδιεφθαρμένον ἐμοῦ, ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ
 καὶ οὐκ ἐρήμος ἀγωνιέται· τὸν τε Ἀθηναῖον μὴ τὴν τοῦ
 Συρακοσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ' ἐμῇ προφάσει τὴν
 2 ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἥσσον βεβαιώσασθαι βούλεσθαι. εἴ
 τέ τις φθονεῖ μὲν ἢ καὶ φοβεῖται, ἀμφότερα γὰρ τάδε
 πάσχει τὰ μείζω, διὰ δὲ αὐτὰ τὰς Συρακούσας κακωθήναι
 μὲν, ἵνα σωφρονισθῶμεν, βούλεται, περιγενέσθαι δὲ ἔνεκα
 τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπίνης δυνάμεως βού-
 λησιν ἐλπίζει. οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας καὶ
 3 τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ εἰ
 γνώμῃ ἀμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθεῖς τάχ' ἂν
 ἴσως καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτε βουλευθεῖν αὐθις φθονῆ-
 σαι. ἀδύνατον δὲ προεμένῳ, καὶ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους
 οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων ἐβελήσαντι

OL 91. 2.]

προσλαβεῖν· λόγῳ μὲν γὰρ τὴν ἡμετέραν δύναμιν σώζει
 ἂν τις, ἔργῳ δὲ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν. καὶ μάλιστα εἰκὸς 4
 ἦν ὑμᾶς, ὧ Καμαριναῖοι, δόμους ὄντας καὶ τὰ δεύτερα
 κινδυνεύοντας προορᾶσθαι αὐτὰ καὶ μὴ μαλακῶς ὥσπερ
 νῦν ξυμμαχεῖν, αὐτοὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς μᾶλλον ἰόντας, ἅπερ
 εἰ ἐς τὴν Καμαριναίαν πρῶτον ἀφίκοντο οἱ Ἀθηναῖοι δεό-
 μενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρα-
 κελυνομένους ὅπως μηδὲν ἐνδῶσομεν φαίνεσθαι. ἀλλ'
 οὐθ' ὑμεῖς νῦν γέ πω οὐθ' οἱ ἄλλοι ἐπὶ ταῦτα ὤρμησθε.
 δειλία δὲ ἴσως τὸ δίκαιον πρὸς τε ἡμᾶς καὶ πρὸς τοὺς 79
 ἐπιόντας θεραπεύσετε λέγοντες ξυμμαχίαν εἶναι ὑμῖν
 πρὸς Ἀθηναίους· ἦν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε,
 τῶν δὲ ἐχθρῶν ἦν τις ἐφ' ὑμᾶς ἦν, καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις
 βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοὶ ὥσπερ νῦν τοὺς
 πέλας ἀδικῶσιν· ἐπεὶ οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι ὄντες Χαλκιδῆς 2
 Χαλκιδιάδας ὄντας Λεοντίους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν.
 καὶ δεινὸν εἰ ἐκείνοι μὲν τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικαιώματος
 ὑποπτεύοντες ἀλόγως σωφρονοῦσιν, ὑμεῖς δ' εὐλόγῳ
 προφάσει τοὺς μὲν φύσει πολεμίους βούλεσθε ὠφελεῖν,
 τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖς μετὰ τῶν ἐχθίστων
 διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον, ἀμύνειν δὲ καὶ μὴ φοβεῖ- 3
 σθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν· οὐ γὰρ ἦν ἡμεῖς ξυστῶμεν
 πάντες, δεινὴ ἐστίν, ἀλλ' ἦν ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι
 τὰναντία διαστῶμεν, ἐπεὶ οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόν-
 τες καὶ μάχῃ περιγεγόμενοι ἔπραξαν ἃ ἡβούλουντο, ἀπηλ-
 θον δὲ διὰ τάχους. ὥστε οὐκ ἀθρόους γε ὄντας εἰκὸς 80
 ἀθυμεῖν, ἰέναι δὲ ἐς τὴν ξυμμαχίαν προθυμότερον, ἄλλως
 τε καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσσομένης ὠφελείας, οἱ
 τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν τὰ πολέμια· καὶ μὴ
 ἐκείνην τὴν προμήθειαν δοκεῖν τῇ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι,
 ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δὴ ὥς καὶ ἀμφοτέρων

- 2 ἄντας ξυμμαχούς βιασθῆιν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον ὥσπερ τῷ
δικαιώματί ἐστιν. εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας ὁ
τε παθὼν σφαλήσεται καὶ ὁ κρατῶν περιέσται, τί ἄλλο
ἢ τῇ αὐτῇ ἀπαισίᾳ τοῖς μὲν οὐκ ἡμῶν τε σωθῆναι, τοὺς
δὲ οὐκ ἐκωλύσατε κακοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον τοῖς
ἀδικουμένοις καὶ ἡμεῖς ξυγγενέσι προσθεμένους τὴν τε
κοινὴν ἐφέδωκαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς Ἀθη-
3 ναίους φίλους δὴ ὄντας μὴ εἶσαι ἁμαρτεῖν. ξυνελόντες
τε λέγομεν καὶ Συρακόσιοι ἐκδιδάσκων μὲν οὐδὲν ἔργον
εἶναι σαφῶς οὔτε ὑμᾶς οἶτε τοὺς ἄλλους περὶ ὧν αὐτοὶ
οὐδὲν χεῖρον γινώσκετε· δεόμεθα δὲ καὶ μαρτυρόμεθα
ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα μὲν ὑπὸ Ἰώνων
ἀεὶ πολέμιων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν Δωριῆς Δωριέων.
4 καὶ εἰ καταστρέψονται ἡμᾶς Ἀθηναῖοι, ταῖς μὲν ὑμετέ-
ραις γνώμαις κρατήσουσι, τῷ δ' αἰσῶν ὀνόματι τιμηθί-
σονται, καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ὄθλον ἢ τὸν τὴν
νίκην παρασχόντα λήψονται· καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς περιεσόμεθα,
τῆς αἰτίας τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ τὴν τιμωρίαν ὑφέξετε.
5 σκοπεῖτε οὖν καὶ αἰρεῖσθε ἥδη ἢ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνως
δουλείαν, ἢ καὶ περιγεγόμεναι μεθ' ἡμῶν τούσδε τε μὴ
αἰσχρῶς δεσπότας λαβεῖν, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐχθρὰν μὴ
ὡν βραχεῖαν γενομένην διαφυγεῖν.”
- 81 Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν· ὁ δ' Εὐφρημος ὁ
τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς μετ' αὐτὸν τοιάδε.
- 82 “ Ἀφικόμεθα μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὐσης ξυμμαχίας
ἀνανέώσει, τῷ δὲ Συρακοσίῳ καθαψαμένου ἀνάγκη καὶ
2 περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν ὥς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν
μέγιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν ὅτι οἱ Ἴωνες ἀεὶ ποτε
πολέμιοι τοῖς Δωριεῦσιν εἰσιν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως· ἡμεῖς
γὰρ Ἴωνες ὄντες Πελοποννησίους Δωριεῦσι καὶ πλείοσιν
οὔσι καὶ παρικοῦσιν ἐσκεψάμεθα ὅτῃ τρόπῳ ἥκιστα

ΟΛ. ΗΛ. 2.]

αὐτῶν ἡπακουσάμεθα. καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ καὺς κτη-
 σάμενοι τῆς μὲν Δακεδαίμονιαν ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας
 ἀπεπλάγημεν, αὐδὲν προσήκαν μᾶλλον τι ἐκείνους ἡμῖν
 ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις ἐπικάσσειν, πλὴν καθ' ὅσον ἐν τῇ
 παρόντι μείζον ἴσχυον, αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ βασιλεῖ πρό-
 τερον ὄντων ἡγεμόνες καταστάντες οἰκοῦμεν, νομίσαντες
 ἤκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις αὐτως εἶκαι, δύναμιν
 ἔχοντες ἢ ἀμυνόμεθα, καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν οὐδὲ
 ἀδίκως καταστρεφάμενοι καὺς τε Ἴωνας καὶ κησιώτας,
 οὗς ξυγγενεῖς φασὶν ὄντας ἡμᾶς Συρακόσῳ δεδοικῶσθαι.
 ἤλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς μετὰ τοῦ Μήδου, 3
 καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεία φθεῖραι, ὥσπερ
 ἡμεῖς ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, δουλείαν δὲ αὐτοὶ τε ἐβού-
 λοντο καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν. ἀνθ' ὧν ἄξιοι τε 83
 ὄντες ἅμα ἄρχομεν, ὥς τε ναυτικὸν πλείστον τε καὶ
 προθυμίαν ἀπροφάνιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἑλλήνας,
 καὶ ἡμεῖς καὶ τῷ Μήδῳ ἐτοίμως τοῦτο δρῶντες αὐτοὶ
 ἡμᾶς ἔβλαπτον, ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίου ἐσχυός
 ὀρεγόμενοι. καὶ οὐ καλλιπεύομεθα ὥς ἢ τὸν βάρβαρον 2
 μόκοι καθελόντες εἰκότως ἄρχομεν ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ
 τῶνδε μᾶλλον ἢ τῶν ξυμπάντων τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν
 κινδυνεύσαντες, πᾶσι δὲ ἀνεπίφθانون τὴν προσήκουσαν
 σωτηρίαν ἔκπορίζεσθαι. καὶ νῦν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας
 ἔσκε καὶ ἐνθάδε παρόντες ὁρῶμεν καὶ ὑμῖν ταῦτα ξυμ-
 φέροντα. ἀποφαίνομεν δὲ ἐξ ὧν οἶδε τε διαβάλλουσι 3
 καὶ ἡμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ὑπονοεῖτε, εἰδότες
 τοὺς περὶδεῶς ὑποπτεύοντάς τι λόγον μὲν ἡδονῇ τὸ
 παλαιότατον τετραμένον, τῇ δ' ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ
 ξυμφέροντα πράσσοντας. τὴν γε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρή- 4
 καμεν διὰ θεός ἔχειν καὶ τὰ ἐνθάδε διὰ τὸ αὐτὸ ἦκεν
 μετὰ τῶν φίλων ἀσφαλῶς καταστησάμενοι, καὶ αὐτοὶ δου-

- λωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες.
 84 ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὥς οὐδὲν προσήκον ὑμῶν κηδόμεθα,
 γνοὺς ὅτι σωζομένων ὑμῶν καὶ διὰ τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς
 ὄντας ἀντέχειν Συρακοσίοις ἤσسون ἂν τούτων πεμψάντων
 τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. καὶ ἐν
 2 τούτῳ προσήκετε ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα. διόπερ καὶ τοὺς
 Λεοντίνους εὖλογον κατοικίζειν μὴ ὑπηκόους ὥσπερ τοὺς
 ξυγγενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὥς δυνατωτάτους,
 ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὁμοροὶ ὄντες τοῖσδε ὑπὲρ ἡμῶν
 3 λυπηροὶ ᾖσι. τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ καὶ αὐτοὶ ἀρκούμεν πρὸς
 τοὺς πολεμίους, καὶ ὁ Χαλκιδεὺς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησι
 δουλωσαμένους τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν
 ἀπαράσκευος ὢν καὶ χρήματα μόνον φέρων, τὰ δὲ ἐνθάδε
 καὶ Λεοντῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι ὅτι μάλιστα αὐτονομού-
 85 μνοι. ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ οὐδὲν
 ἄλογον ὃ τι ξυμφέρων οὐδ' οἰκείον ὃ τι μὴ πιστόν· πρὸς
 ἕκαστα δὲ δεῖ ἢ ἐχθρὸν ἢ φίλον μετὰ καιροῦ γίγνεσθαι.
 καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ ἦν τοὺς φίλους
 κακώσωμεν, ἀλλ' ἦν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν φίλων ῥώμην
 2 ἀδύνατοι ᾖσιν. ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή. καὶ γὰρ τοῖς ἐκεῖ
 ξυμμάχοις ὥς ἕκαστοι χρήσιμοι ἐξηγούμεθα, Χίους μὲν
 καὶ Μηθυμναίους νεῶν παροχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ
 πολλοὺς χρημάτων βιαιότερον φορᾶ, ἄλλους δὲ καὶ πάννυ
 ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας ὄντας καὶ
 εὐλήπτους, διότι ἐν χωρίοις ἐπικαίροις εἰσὶ περὶ τὴν
 3 Πελοπόννησον. ὥστε καὶ τὰνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτε-
 λοῦν, καὶ ὃ λέγομεν, ἐς Συρακοσίους δέος, καθίστασθαι.
 ἀρχῆς γὰρ ἐφίενται ὑμῶν, καὶ βούλονται ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ
 ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ, βία ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν,
 ἀπράκτων ἡμῶν ἀπελθόντων αὐτοὶ ἄρξαι τῆς Σικελίας.
 ἀνάγκη δὲ, ἣν ξυστῇτε πρὸς αὐτούς· οὔτε γὰρ ἡμῖν ἔτι

ΟΙ 91. 2.]

ἔσται ἰσχύς τοσαύτη ἐς ἓν ξυστάσα εὐμεταχείριστος, οὐθ' οἷδ' ἀσθενεῖς ἂν ἡμῶν μὴ παρόντων πρὸς ὑμᾶς εἶεν. καὶ ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ἔργον ἐλέγχει. τὸ γὰρ 86
 πρότερον ἡμᾶς ἐπηγάγεσθε οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες φόβον ἢ εἰ περιοψόμεθα ὑμᾶς ὑπὸ Συρακοσίοις γενέσθαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν. καὶ νῦν οὐ δίκαιον, ὅπερ 2
 καὶ ἡμᾶς ἡξιοῦτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν, οὐδ' ὅτι δυνάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν ὑποπτεῦσθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν. ἡμεῖς 3
 μὲν γε οὔτε ἐμμεῖναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴ τε καὶ γενόμενοι κακοὶ κατεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν διὰ μῆκος τε πλοῦ καὶ ἀπορία φυλακῆς πόλεων μεγάλων καὶ τῇ παρασκευῇ ἡπειρωτίδων· οἷδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας ἐποικούντες ὑμῖν αἰεὶ τε ἐπιβουλεύουσι καὶ ὅταν καιρὸν λάβωσιν ἐκάστου οὐκ ἀνιάσιν· ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα ἤδη καὶ τὰ ἐς Λεοντί- 4
 νους· καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ τοὺς ταῦτα κωλύοντας καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναισθήτους. πολὺ δὲ ἐπὶ ἀληθε- 4
 στέραν γε σωτηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις μὴ προδιδόναι, νομίσαι τε τοῖσδε μὲν καὶ ἄνευ ξυμμάχων αἰεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἐτοίμην διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδόν, ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις παρασχῆσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι· ἦν εἰ τῷ ὑπόπτῳ ἢ ἀπρακτὸν ἐάσετε ἀπελθεῖν ἢ καὶ σφaleίσαν, ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν ἔτι περανεῖ παραγενόμενον ὑμῖν. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς, 87
 ὦ Καμαρινάιοι, ταῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπεῖθεσθε μήτε οἱ ἄλλοι· εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ ὧν ὑποπτενόμεθα, καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομνήσαντες ἀξιώ-
 σομεν πείθειν. φάμεν γὰρ ἄρχειν μὲν τῶν ἐκεί, ἵνα μὴ 2

- ὑπακούομεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτόμεθα, πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα, ξύμματα δὲ καὶ νῦν καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ
- 3 ἀληθοὶ παρακληθέντες δὲ ἦκειν καὶ ὑμεῖς μὴθ' ὥς δικασταὶ γενόμενοι τῶν ἡμῖν ποιουμένων μὴθ' ὥς σωφρονισταὶ, δ' χαλεπὸν ἦδη, ἀποτρέπειν περᾶσθε, καθ' ὅσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρι, τοῦτ' ἀπολαβύτες χρήσασθε, καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῃ βλάπτειν αὐτὰ, πολλὸν δὲ πλείους
- 4 τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελείν. ἐν παντὶ γὰρ πᾶς χωρὶς καὶ φ' μὴ ὑπάρχοντες ὃ τε οἰόμενος ἀδικήσασθαι καὶ ὃ ἐπιβουλεύων διὰ τὸ ἐτοίμην ὑπείναι ἐλπίδα τῷ μὲν ἀντιτεχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δὲ εἰ ἤξομεν μὴ ἀθεεῖς εἶναι κινδυνεύειν, ἀμφότεροι ἀναγκάζονται ὁ μὲν ἄκων
- 5 σωφρονεῖν, ὁ δ' ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῶν νῦν παρούσαν ἀσφάλειαν μὴ ἀπόσῃσθε, ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακοσίοις ἀντὶ τοῦ αἰεὶ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς καὶ ἀντεπιβουλεύσαι ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε."
- 88 Τοιαῦτα δὲ ὁ Εὐφῆμος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπεπόνθησαν τοιούτῳ. τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν· πλὴν καθ' ὅσον εἰ τὴν Σικελίαν φόντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι, τοῖς δὲ Συρακοσίοις αἰεὶ κατὰ τὸ ὅμοιον διάφοροι· δεδιότες δ' οὐχ ἦσσαν τοὺς Συρακοσίους ἐγγυὲς ὄντας μὴ καὶ ἄνευ σφῶν περιγίνωνται, τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππέας ἐπεμψαν καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόται· αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν τοῖς Συρακοσίοις μᾶλλον ἔργῳ ὥς ἂν δύνωνται μετριώτατα, ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσι νείμαι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ ἀποκρίνασθαι ἴσα

OL. 91. 2.]

ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι ἀπεκρίναντο, ὅτι· 2
δὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις οὖσι ξυμμάχους σφῶν πρὸς ἀλ-
λήλους πόλεμος ὢν, εὖδοκον δοκεῖν εἶναι σφίσιν ἐν τῇ
παρόντι μηδέτεροις ἀμένειν. καὶ οἱ πρέσβεις ἐκατέρω
ἀπηλθον.

Καὶ οἱ μὲν Συρακοῖσι τὰ καθ' αὐτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς 3
τὸν πόλεμον· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Νύξῳ ἐστρατοπε-
δευμένοι τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον ὅπως αὐτοῖς
ὡς πλείστοι προσχωρήσουσι. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία 4
μᾶλλον τῶν Σικελῶν ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακοσίων οἱ
πολλοὶ ἀφεισθήκεσαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγειαν ἔχόντων
αὐτόνομοι οὖσαι καὶ πρότερον αἰεὶ [αἰ] οἰκήσεις εὐθὺς
πλήν ὀλίγοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν καὶ σίτον τε
κατεκόμψον τῷ στρατεύματι καὶ εἰσιν οἱ καὶ χρήματα.
ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες 5
τοὺς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Συρακο-
σίων φρουροὺς τε πεμπόντων καὶ βοηθούντων ἀπεκω-
λύοντο· τὸν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι ἐκ τῆς Νάξου
ἐς τὴν Κατάνην καὶ τὸ στρατόπεδον ὃ κατεκαύθη ὑπὸ
τῶν Συρακοσίων αὐθις ἀκορβώσαντες διεχείμαζον. καὶ 6
ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύ-
ναϊντό τι ὠφελείσθαι, ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν,
ἔστιν ὢν πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμῆν.
περιμήγγελλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς καὶ ἐς τὴν Ἑγέσταν
πέμψαντες ἐκάλεον ἵππους σφίσιν ὡς πλείστους πέμ-
πειν, καὶ τᾶλλα ἐς τὸν περιτειχισμόν, πλινθία καὶ
σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἔδει, ὡς ἅμα τῷ ἡρι ἐξό-
μενοι τοῦ πολέμου.

Οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα τῶν Συρακο- 7
σίωι ἀποσταλέντες πρέσβεις τοὺς τε Ἰταλιώτας ἅμα
παραπλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν μὴ περιστᾶν τὰ γενό-

μετα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὥς καὶ ἐκεῖνοις ὁμοίως ἐπιβου-
 λεύμενα, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους
 ἐποιούντο ἀξιοῦντες σφίσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν.
 8 καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς ψηφισάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι ὥστε
 πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν, καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυ-
 ναπέσταντες αὐτοῖς πρέσβεις, ὅπως καὶ ἐκείνους ξυνανα-
 πείθων τὸν τε αὐτοῦ πόλεμον σαφέστερον ποιῆσθαι
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ὠφέλειάν τινα
 9 πέμπειν. καὶ οἱ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρήσαν
 ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ Ἀλκιβιάδης μετὰ τῶν ξυμφυγά-
 δων περρωθεὶς τὸν εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορηγικὸν ἐκ τῆς
 Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστε-
 ρον ἐς τὴν Λακεδαίμονα αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μετα-
 πεμφάντων ὑπόσπουδος ἐλθὼν ἔφοβέτο γὰρ αὐτοὺς
 10 διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πράξιν. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ
 ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς τε Κορινθίους καὶ
 τοὺς Συρακούσιους τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους
 πείθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανοομένων τῶν τε
 ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τελεί ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς
 Συρακούσας καλεῦσοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίους, βοη-
 θεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης
 παρόξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐξάρμησε λέγων
 τοιαῦτα.

89 “Ἀναγκαῖον περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς
 εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῇ ὑπόπτῃ μου ἀκροά-
 2 σθηθε. τῶν δ’ ἡμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατὰ
 τι ἔγκλημα ἀπεκρίναντες αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων
 ἐθεράπευσαν ὑμᾶς ἅλλα τε καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμ-
 φασίν. καὶ διατελούντίς μου προθύμου ὑμεῖς πρὸς
 Ἀθηναίους καταλλασσύμενοι τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς
 ἀνίστασθαι δι’ ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ ἀτιμίαν περι-

ΟΙ. 91. 2.]

έθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ πρὸς τε τὰ 3
 Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου καὶ ὅσα ἄλλα
 ἠναστιούμην ὑμῖν ἐβλάπτεσθε· καὶ νῦν, εἴ τις καὶ τότε
 ἐν τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀλη-
 θοῦς σκοπῶν ἀναπειθέσθω. ἢ εἴ τις διότι καὶ τῷ δῆμῳ 4
 προσεκέειμην μᾶλλον χεῖρω με ἐνόμιζε, μηδ' οὕτως ἡγή-
 σηται ὀρθῶς ἀχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις αἰεὶ ποτε
 διάφοροί ἐσμεν; πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύ-
 οντι δῆμος ὠνόμασται· καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν
 ἢ προστασία ἡμῖν τοῦ πλήθους. ἅμα δὲ τῆς πόλεως
 δημοκρατουμένης τὰ πολλὰ ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν
 ἔπεσθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀκολασίας ἐπειρώμεθα 5
 μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικά εἶναι. ἄλλοι δ' ἦσαν καὶ ἐπὶ
 τῶν πάλαι καὶ νῦν οἱ ἐπὶ τὰ πονηρότερα ἐξήγον τὸν
 ὄχλον· οἵπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ τοῦ ξύμπαντος 6
 προέστημεν, δικαιοῦντες ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πόλις
 ἐτύγχανε καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα, καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις,
 τοῦτο ξυνδιασώζειν· ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγγινώ-
 σκομεν οἱ φρονῶντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χείρον,
 ὅσῃ καὶ λοιδορήσαιμι· ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας
 οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο· καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν οὐκ
 ἐδόκει ἡμῖν ἀσφαλές εἶναι ὑμῶν πολέμιων προσκαθη-
 μένων.

Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς τοιαῦτα ξυνέβη· 90
 περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον, καὶ ἐμοί, εἴ τι πλεόν
 οἶδα, εἰσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν 2
 πρῶτον μὲν εἰ δυναίμεθα Σικελιώτας καταστρεψόμενοι,
 μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις καὶ Ἰταλιώτας, ἔπειτα καὶ τῆς
 Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσοντες. εἰ δὲ 3
 προχωρήσειε ταῦτα ἢ πάντα ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ
 Πελοποννήσῃ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξύμ-

πασαν μὲν τὴν ἐκεῖθεν προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλ-
 λήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι καὶ Ἰβήρας
 καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων
 μαχιμωτάτους, τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς
 ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα, οἷς
 τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες καὶ τῷ πεζῷ ἄμα
 ἐκ γῆς ἐφορμαῖς τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες, τὰς
 δ' ἐντειχισάμενοι ῥαδίως ἡλπίζομεν καταπολεμήσειν, καὶ
 4 μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρή-
 ματα δὲ καὶ σίτον, ὥστε εὐπωρότερον γίνεσθαι τι
 αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε
 91 διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθύνου προσόδου παρέξειν. τοιαῦτα
 μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῦ τὰ ἀκρι-
 βέστατα εἰδότος ὡς διανοήθημεν ἀκηκόατε· καὶ ὅσοι
 ὑπόλοιποι στρατηγοὶ, ἦν δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξ-
 ουσιν. ὥς δὲ εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περιέσται τάκει,
 2 μάθετε ἤδη. Σικελιώται γὰρ ἀπειρότεροι μὲν εἰσιν, ὅμως
 δ' ἂν ξυστραφέντες ἄθροοι καὶ νῦν ἔτι περιγένοιντο.
 Συρακόσιοι δὲ μόνοι μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι
 καὶ ναυσὶν ἄμα κατειργόμενοι ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν
 3 Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ εἰ αὕτη ἡ πόλις
 ληφθῆσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία, καὶ εὐθὺς καὶ
 Ἰταλία· καὶ ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προείπον, οὐκ ἂν
 4 διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι. ὥστε μὴ περὶ τῆς Σικελίας
 τις οἰέσθω μόνον βουλευεῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελο-
 πονήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει, στρατιάν τε ἐπὶ
 νεῶν πέμψετε τοιαύτην ἐκείσε οἷτινες αὐτερέται κομι-
 σθέντες καὶ ὀπλιτεύουσιν εὐθὺς, καὶ ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι
 χρησιμώτερον εἶναι νομίζω, ἄνδρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα,
 ὥς ἂν τοὺς τε παρόντας ξυντάξῃ καὶ τοὺς μὴ θέλοντας
 προσαναγκάσῃ. οὕτω γὰρ οἷ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι

ΟΙ. 91. 2.]

θαρσήσουσι μάλλον καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδεέστερον προσ-
 ίασι. καὶ τὰ ἐνθάδε χρηθῆμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, 5
 ἵνα Συρακούσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελεῖσθαι μάλλον
 ἀντέχωσι, καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἦσσαν ἄλλην ἐπι-
 κουρίαν πέμπωσι. τειχίζειν δὲ χρηθῆ Δεκέλειαν τῆς Ἀτ- 6
 τικῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβούνται, καὶ μόνου
 αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῇ πολέμῳ οὐ διαπτεριῶσθαι.
 βεβαιότατα δ' ἂν τις οὕτω τοὺς πολέμιους βλάβῃ, εἰ ἂ
 μάλιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφέως πυν-
 θανόμενος ἐπιφέρει· εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκρεβέστερα
 ἐκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεῖν ἐπισταμένους φο-
 βεῖσθαι. ἂ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὠφελούμενοι τοὺς 7
 ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρεῖς τὰ μέγιστα κεφα-
 λαίῳ. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσκευάσται, τὰ πολλὰ
 πρὸς ὑμᾶς τὰ μὲν ληφθέντα τὰ δ' αὐτόματα ἤξει· καὶ
 τὰς τοῦ Λαυρίου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους,
 καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελούνται εὐθὺς
 ἀποστερήσονται, μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων
 προσόδου ἦσσαν διαφορουμένης, οἱ τὰ παρ' ὑμῶν νομί-
 σαιτες ἤδη κατὰ κράτος πολεμεῖσθαι ὀλιγορήσουσι.
 γίγρεσθαι δὲ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει καὶ προθυμότερον 8
 ἐν ὑμῖν ἐστίν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ὥς γε δυνατὰ, (καὶ
 οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι γνώμης,) πάνυ θαρσῶ. καὶ 92
 χεῖρῳ οὐδενὶ ἀξιώ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἑμαυτοῦ
 μετὰ τῶν πολεμιοτάτων φιλόπολις ποτε δοκῶν εἶναι νῦν
 ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι, οὐδὲ ὑποπτεῖνέσθαι μου ἐς τὴν
 φυγαδικὴν προθυμίαν τὸν λόγον. φυγὰς τε γάρ εἰμι τῆς 2
 τῶν ἐξελασάντων πονηρίας, καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν
 πέθροθέ μοι, ὠφελείας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς
 πολέμιους που βλάψαντες ὑμεῖς ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγ-
 κάσαντες πολέμιους γενέσθαι. τό τε φιλόπολι οὐκ ἐν ᾧ 3

ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφαλῶς ἐπολιτεύθην. οὐδ' ἐπὶ πατρίδα οὔσαν ἔτι ἡγοῦμαι νῦν ἵεναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὔσαν ἀνακτᾶσθαι. καὶ φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὅς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπὶ, ἀλλ' ὅς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν πειραθῇ 4 αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἔμοιγε ἀξιῶ ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὃ Λακεδαιμόνιοι, γνόντας τοῦτον δὴ τὸν ὑφ' ἀπάντων προβαλλόμενον λόγον ὡς εἰ πολέμος γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, κἂν φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοῖην, ὅσῃ τὰ μὲν 'Αθηναίων οἶδα, τὰ δ' ὑμέτερα ἤκαζον' καὶ αὐτοὺς νῦν νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν 'Αττικὴν στρατείαν, ἵνα τὰ τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῃ ξυμπαγαγεόμενοι μεγάλα σώσῃτε καὶ 'Αθηναίων τὴν τε οὔσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καθέλῃτε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοὶ τε ἀσφαλῶς οἰκῇτε καὶ τῆς ἀπάσης 'Ελλάδος ἐκούσης καὶ οὐ βίᾳ κατ' εὐνοίαν δὲ ἡγήσθε."

- 93 Ὁ μὲν 'Αλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι διανοοῦμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς 'Αθήνας, μέλλοντες δ' ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῇ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ, καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότος 2 ἀκηκοέναι. ὥστε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσέχον ἤδη τὸν νοῦν καὶ τὸ παραντίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινα τιμωρίαν. καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακοσίοις, ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον ποιεῖν ὅπῃ ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστα τις ὠφέλεια ἦξει 3 τοῖς ἐκεί. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐκέλευεν οἱ πέμπειν ἐς 'Ασίνην, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευά-

ΟΙ 91. 2.]

ζεσθαι ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ ὅταν καιρὸς ᾖ, ἰτοί-
μας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι ἀνεχώρουν ἐκ τῆς
Λακεδαιμόνος.

Ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθη- 4
ναίων, ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τε χρήματα καὶ
ἵππείας. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐψηφίσαντο τὴν τε
τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ καὶ τοὺς ἵππείας. καὶ ὁ
χειμῶν ἐτελεύτα καὶ ἑβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ
ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Ἄμα δὲ τῷ ἡρὶ εὐθὺς ἀρχομένου τοῦ ἐπιγεγνομένου 94
θέρους οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κατάνης
παρέπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὗς ἐπὶ
Γέλωνος τοῦ τυράννου, ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται,
ἀναστήσαντες Συρακοσῖοι αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀπο- 2
βάντες δὲ ἐδήωσαν τοὺς τε ἀγροὺς καὶ ἐλθόντες ἐπὶ
ἔρυνά τι τῶν Συρακοσίων καὶ οὐχ ἐλόντες αὐθις καὶ περὶ
καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμὸν τό
τε πεδίον ἀναβάντες ἐδήουν καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν,
καὶ τῶν Συρακοσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς καὶ
ἀποκτείναντές τε τινας καὶ τροπαῖον στήσαντες ἀνεχώρη-
σαν ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ ἀποπλεύσαντες ἐς Κατάνην, ἐκεῖ- 3
θεν δὲ ἐπισιτισάμενοι, πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐχώρουν ἐπὶ
Κεντόριπα Σικελῶν πόλιν, καὶ προσαγαγόμενοι ὁμο-
λογίᾳ ἀπήεσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν τε Ἰνυση-
σαίων καὶ τῶν Ὑβλαιῶν. καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κατάνην 4
καταλαμβάνουσι τοὺς τε ἵππείας ἡκοντας ἐκ τῶν Ἀθηναίων
πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνευ τῶν ἵππων μετὰ σκευῆς
ὥς αὐτόθεν ἵππων πορισθησομένων, καὶ ἵπποτοξότας
τριάκοντα καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Τοῦ δ' αὐτοῦ ἡρὸς καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες 95
Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ

- 2 γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβα-
 λόντες εἰς τὴν Θυρεάτιν ὁμορον οὖσαν λείαν τῶν Δακε-
 δαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ
 3 ἔλασσον πέντε καὶ εἰκοσι. καὶ ὁ Θεσπιδίων δῆμος ἐν τῷ
 αὐτῷ θέρει οὐ πολὺ ὑστερον ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς
 ἔχουσιν οὐ κατέσχευεν, ἀλλὰ βοηθησάντων Θηβαίων οἱ μὲν
 ξυνελήφθησαν, οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήνας.
- 96 Καὶ οἱ Συρακόσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὥς ἐπύθοντο τοὺς
 τε ἱππείας ἤκοντας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ
 σφᾶς ἵεναι, νομίσαντες, ἂν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατή-
 σωσιν οἱ Ἀθηναῖοι χωρίον ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς
 πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥαδίως σφᾶς οὐδ' εἰ
 κρατοῦντο μάχῃ ἀποτειχισθῆναι, διενουῦντο τὰς προσβά-
 σεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταῦτα λάθωσι
 σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλη γε αὐτοὺς
 2 δυνηθῆναι. ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι
 τῆς πόλεως ἐπικλινές τέ ἐστι καὶ ἐπιφανές πᾶν εἶσω·
 καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακοσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ
 3 ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. καὶ οἱ μὲν ἐξελθόντες πανδημεῖ
 εἰς τὸν λειμῶνα πᾶρά τὸν Ἀνακτον ποταμὸν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ,
 ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἑρμοκράτην στρα-
 τηγοὶ ἄρτι παρειαληφότες τὴν ἀρχήν, ἐξέτασιν τε ὅπλων
 ἐποιοῦντο καὶ ἐξακοσίους λογάδας τῶν ὀπλιτῶν ἐξέκριναν
 πρότερον, ὃν ἤρχε Διόμιλος, φηγάς ἐξ Ἀνδρου, ὅπως
 τῶν τε Ἐπιπολῶν εἴησαν φύλακες, καὶ ἦν εἰς ἄλλο τι
 97 δέη, ταχὺ ξυρεστώτες παραγίγνωνται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
 ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγεγνομένη ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο καὶ
 ἔλαβον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Καπάνης
 σχόντες κατὰ τὸν Δέοντα καλούμενον, ὃς ἀπέχει τῶν
 Ἐπιπολῶν ἐξ ἣ ἐπτά σταδῖους, καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβι-
 βάσαντες, ταῖς τε ναυσὶν εἰς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι·

ΟΙ ΘΙ. 2, 2.]

ἔστι δὲ χερσονήσος μὲν ἐν στενῇ ἰσθμῷ προδουσα ἐς
τὸ πέλαγος, τῆς δὲ Συρακοσίων πόλεως οὐτε πλοῦν οὐτε
ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει. καὶ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν 2
Ἀθηναίων ἐν τῇ Θάψῃ διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν
ἡσύχασεν· ὁ δὲ πεζὸς ἐχώρει εὐθὺς δρόμῳ πρὸς τὰς
Ἐπιπολάς, καὶ φθάσει ἀναβάς κατὰ τὸν Εὐρύτηλον πρὶν
τοὺς Συρακοσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος καὶ τῆς
ἐξετάσεως παραγενέσθαι. ἐβοήθουν δὲ οἱ τε ἄλλοι ὥς 3
ἕκαστος τάχους εἶχε καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον ἐξακόσιοι·
στάδιοι δὲ πρὶν προσμῖξαι ἐκ τοῦ λειμῶνος ἐγίνοντο
αὐτοῖς οὐκ ἔλασσον ἢ πέντε καὶ εἴκοσι. προσπεσόντες 4
αὐτῶν αὐτοῖς τοιούτῳ τρόπῳ ἀτακτότερον καὶ μάχῃ νικη-
θέντες οἱ Συρακοσίοι ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς ἀνεχώρησαν ἐς
τὴν πόλιν· καὶ ὁ τε Διόμιλος ἀποθνήσκει καὶ τῶν ἄλλων
ὥς τριακόσιοι· καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον τε 5
στήσαντες καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς
Συρακοσίοις, πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικα-
ταβάντες, ὥς οὐκ ἐπεξήρσαν αὐτοῖς, ἐπαναχωρήσαντες
φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ῥκοδόμησαν ἐπ' ἄκροις τοῖς
κρημνοῖς τῶν Ἐπιπολῶν ὁρῶν πρὸς τὰ Μέγαρα, ὅπως
εἴη αὐτοῖς, ὁπότε προΐοιεν ἢ μαχούμενοι ἢ τειχιοῦντες,
τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη. καὶ οὐ 98
πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς ἦλθον ἐκ τε Ἐγέστης ἱππῆς
τριακόσιοι καὶ Σικελῶν καὶ Ναξίων καὶ ἄλλων τινῶν ὥς
ἑκατόν· καὶ Ἀθηναίων ὑπῆρχον πεντήκοντα καὶ διακόσιοι,
οἷς ἵππους τοὺς μὲν παρ' Ἐγεσταίων καὶ Καταναίων
ἔλαβον, τοὺς δ' ἐπρίαντο, καὶ ξύμπαντες πεντήκοντα καὶ
ἐξακόσιοι ἱππῆς ξυνελέγησαν. καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ 2
Λαβδάλῳ φυλακὴν ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκὴν οἱ Ἀθηναῖοι,
ὥσπερ καθεζόμενοι ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους.
καὶ ἐκπληξιν τοῖς Συρακοσίοις παρέσχον τῷ τάχει τῆς

οικοδομίας· καὶ ἐπεξελθόντες μάχην διενουσύντο ποιέισθαι
 3 καὶ μὴ περιορᾶν. καὶ ἦδη ἀντεπαρτασσομένων ἀλλήλοις
 οἱ τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ ὥς ἑώραν σφίσι τὸ στρά-
 τευμα διεσπασμένον τε καὶ οὐ ῥαδίως ξυντασσόμενον,
 ἀνήγαγον πάλιν ἐς τὴν πόλιν πλὴν μέρους τινὸς τῶν
 ἱππέων· οὗτοι δὲ ὑπομέροντες ἐκώλυνον τοὺς Ἀθηναίους
 4 λιθοφορεῖν τε καὶ ἀποσκιδνασθαι μακροτέραν. καὶ τῶν
 Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὀπλιτῶν καὶ οἱ ἱππῆς μετ' αὐτῶν
 πάντες ἐτρέψαντο τοὺς τῶν Συρακοσίων ἱππείας προσβα-
 λόντες, καὶ ἀπέκτεινάν τε τινὰς καὶ τροπαῖον τῆς ἱππομα-
 χίας ἔστησαν.

- 99 Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ μὲν ἐτείχιζον τῶν Ἀθηναίων τὸ
 πρὸς Βορείαν τοῦ κύκλου τεῖχος, οἱ δὲ λίθους καὶ ξύλα
 ξυμφοροῦντες παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρώγλιον καλούμενον
 αἶι, ἥπερ βραχυτάτον ἐγίγνετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου
 2 λιμένος ἐπὶ τὴν ἐτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτειχίσμα. οἱ δὲ
 Συρακοῖσιοι οὐχ ἥκιστα Ἑρμοκράτους τῶν στρατηγῶν
 ἐσηγησαμένου μάχαις μὲν πανδημεὶ πρὸς Ἀθηναίους
 οὐκέτι ἐβούλοντο διακινδυνεύειν, ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον
 εἶδοκεν εἶναι, ἣ ἐκείνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος, καὶ εἰ
 φθάσειαν, ἀποκλήσεις γίγνεσθαι, καὶ ἅμα καὶ ἐν τούτῳ
 εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς,
 καὶ φθάνειν ἂν τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντες τὰς
 ἐφόδους, ἐκείνους δὲ ἂν πανομένους τοῦ ἔργου πάντας
 3 ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι. ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες ἀπὸ
 τῆς σφετέρως πόλεως ἀρξάμενοι, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῶν
 Ἀθηναίων ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες, τὰς τε ἐλάσας ἐκκό-
 πτοντες τοῦ Τεμένους καὶ πύργους ξυλίνους καθιστάντες.
 4 αἱ δὲ ἦες τῶν Ἀθηναίων οὐπὼ ἐκ τῆς Θάψου περιεπε-
 πλεύευσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ἀλλ' ἔτι οἱ Συρακοῖσιοι
 ἐκράτουν τῶν περὶ τὴν θάλασσαν, κατὰ γῆν δ' ἐκ τῆς

ΟΙ 91. 2, 3.]

Θάψου οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο. ἐπειδὴ δὲ 100 τοῖς Συρακοσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν ὅσα τε ἴσταν-
 ρώθη καὶ ἑκδομήθη τοῦ ὑποτειχίσματος, καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι αὐτοὺς οὐκ ἤλθον κωλύσοντας, φοβούμενοι μὴ
 σφίσι δίχα γιγνομένοις ῥῶον μάχωνται, καὶ ἅμα τὴν καθ'
 αὐτοὺς περιτείχισιν ἐπειγόμενοι, οἱ μὲν Συρακόσιοι
 φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος
 ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς τε ὀχε-
 τοὺς αὐτῶν, οἱ ἐς τὴν πόλιν ὑπονομηδὸν ποτοῦ ὕδατος
 ἡγμένοι ἦσαν, διέφθειραν, καὶ τηρήσαντες τοὺς τε ἄλλους
 Συρακοσίους κατὰ σκηνάς ὄντας ἐν μεσημβρίᾳ καὶ τινας
 καὶ ἐς τὴν πόλιν ἀποκεχωρηκότας, καὶ τοὺς ἐν τῇ σταυ-
 ρώματι ἀμελῶς φυλάσσοντας, τριακοσίους μὲν σφῶν
 αὐτῶν λογάδας καὶ τῶν ψιλῶν τινας ἐκλεκτοὺς ὀπλισμέ-
 νους προῦταξαν θεῖν δρόμῳ ἐξαπινάϊως πρὸς τὸ ὑποτει-
 χισμα, ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ δίχα, ἡ μὲν μετὰ τοῦ ἐτέρου
 στρατηγοῦ πρὸς τὴν πόλιν, εἰ ἐπιβοηθοῖεν, ἐχώρου, ἡ
 δὲ μετὰ τοῦ ἐτέρου πρὸς τὸ σταύρωμα τὸ παρὰ τὴν
 πυλίδα. καὶ προσβαλόντες οἱ τριακόσιοι αἰροῦσι τὸ 2
 σταύρωμα· καὶ οἱ φύλακες αὐτὸ ἐκλιπόντες κατέφυγον
 ἐς τὸ προτείχισμα τὸ περὶ τὸν Τεμενίτην. καὶ αὐτοῖς
 ξυμσέπτεσον οἱ διώκοντες, καὶ ἐντὸς γενόμενοι βίᾳ
 ἐξεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, καὶ τῶν
 Ἀργείων τινὲς αὐτόθι καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλοὶ διεφ-
 θάρησαν. καὶ ἐπαναχωρήσασα ἡ πᾶσα στρατιὰ τὴν τε 3
 ὑποτείχισιν καθέειλον καὶ τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν καὶ
 διεφόρησαν τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτοὺς, καὶ τροπαίον
 ἔστησαν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχισον οἱ Ἀθηναῖοι 101
 τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἔλους, ὅς τῶν Ἐπιπολῶν
 ταύτῃ πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὄρᾳ, καὶ ἥπερ αὐτοῖς βρα-

χότατον ἐγένετο καταβῆαι διὰ τοῦ ὄρεος καὶ τοῦ ἔλους
 2 εἰς τὸν λιμένα τὸ περιτειχισμα. καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐν
 τούτῳ ἐξελθόντες καὶ αὐτοὶ ἀποστειλόντων αὐτοὺς ἀρξάμενοι
 ἀπὸ τῆς πόλεως διὰ μέσου τοῦ ἔλους· καὶ τάφρον ἄμα
 3 θαλάσσης ἀποτείχισαι. οἱ δ', ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν
 κρητικὸν αὐτοὺς ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὐτοὺς τῷ τῶν
 Συρακυσίων σταυρώματι καὶ τάφρῳ. τὰς μὲν ταῦς καλεῖ-
 σοντες περικλυῖσαι ἐκ τῆς θάψου εἰς τὸν μέγαν λιμένα
 τὸν τῶν Συρακυσίων, αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες
 ἀπὸ τῶν Ἑσπεριῶν εἰς τὸ ὄρεον καὶ διὰ τοῦ ἔλους ἢ
 πηλῶδες ἦν καὶ στερεώτατον θύρας καὶ ξύλα πλατεῖα
 ἐπιθέντες καὶ ἐκ' αὐτῶν διαβαδίσαντες, αἰροῦσιν ἄμα ἐφ'
 τό τε σταῦρμα πλὴν ὀλίγων καὶ τὴν τάφρον, καὶ ὑπε-
 ρον καὶ τὸ ὑποκαθβέν εἶλον· καὶ μάχῃ ἐγένετο, καὶ
 ἐν αὐτῇ ἐνίκαν οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τῶν Συρακυσίων οἱ μὲν
 4 ἐπὶ τῷ εὐννόμῳ παρὰ τὸν ποταμὸν. καὶ αὐτοὺς βουλό-
 μενοι ἀποκλῆσθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν Ἀθηναίων
 τρακόςιοι λογάδες δρόμῳ ἡκείγοντο πρὸς τὴν γέφυραν.
 δεισαντες δὲ οἱ Συρακόσιοι, ἤσαν γὰρ καὶ τῶν ἐσπίων
 αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα, ὁμῶς χωροῦσι τοῖς τριακο-
 σίοις τούτοις, καὶ τρέψουσιν τε αὐτοὺς καὶ ἐσβαλλοῦσιν
 εἰς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων. καὶ προσπεσόντων
 5 αὐτῶν ξυνοφροβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλακὴ τοῦ κέρως. ἰδὼν
 δὲ ὁ Δάμαχος παρεβόηθει ἀπὸ τοῦ εὐννόμου τοῦ ἐκτῶν
 μετὰ τοξοτῶν τε οὐ πολλῶν καὶ τοὺς Ἀργείους παραλα-
 βόν. καὶ ἐπιδιαβάς τάφρον τινα καὶ μονυθεὶς μετ' ὀλίγων
 τῶν ξυνδιαβάντων ἀποθνήσκει αὐτὸς τε καὶ πάντε ἢ ἐξ τῶν
 6 μετ' αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ Συρακόσιοι αὐτοὺς κατὰ
 τάχος φθάνονσιν ἀρκύσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ

ΟΙ. 51. 2, 3.]

ἀσφαλέες, αὐτοὶ δὲ ἐπώντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύ-
ματος τῶν Ἀθηναίων ἀπεχώρουν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ πρὸς τὴν 102
πόλιν αὐτῶν τὸ πρῶτον καταφυγόντες ὡς ἐώρων ταῦτα
γινόμενα, αὐτοὶ τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναθαρσύναντες
ἀντετάξαντο, πρὸς τοὺς κατὰ σφᾶς Ἀθηναίους, καὶ μέρας
τι αὐτῶν πέμπουσιν ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπο-
λαῖς, ἡγούμενοι ἐρῆμον αἰρήσειν. καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον 2
προτείχισμα αὐτῶν αἰρῶσι καὶ διεπόρθησαν, αὐτὸν δὲ
τὸν κύκλον Νικίας διεκώλυσεν· ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι'
ἀσθένειαν ὑπολελειμμένος. τὰς γὰρ μηχανὰς, καὶ ξύλα
ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν καταβεβλημένα, ἐμπρήσαι τοὺς
ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω ἀδυνάτους ἐσομένους ἐρη-
μιά ἀνδρῶν ἄλλῃ τρόπῳ περιγενέσθαι. καὶ ξυνέβη 3
οὕτως· οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ Συρακόσιοι διὰ τὸ πῦρ,
ἀλλὰ ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ γὰρ πρὸς τε τὸν κύκλον
βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν Ἀθηναίων ἀποδιωξάντων τοὺς
ἐκεῖ ἐπαγγεί, καὶ αἱ νῆες ἅμα αὐτῶν ἐκ τῆς Θάψου ὥσπερ
εἴρητο κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἃ ὀρῶντες οἱ 4
ἄνωθεν κατὰ τάχος ἀπήεσαν, καὶ ἡ ξύμπασα στρατιὰ τῶν
Συρακοσίων ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ ἂν ἔτι ἀπὸ τῆς
παρούσης σφίσι δυνάμεως ἱκανοὶ γενέσθαι κωλύσαι τὸν
ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμόν.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν, καὶ 103
τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωκαν τοῖς Συρακοσίοις,
καὶ τοὺς μετὰ Λαμάρχου καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο. καὶ πα-
ρόντος ἤδη σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος καὶ τοῦ
ναυτικοῦ καὶ τοῦ πεζοῦ, ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ
κρημνώδους ἀρξάμενοι ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης
τείχεϊ διπλῷ τοὺς Συρακοσίους. τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ 2
στρατιᾷ ἐστέγητο ἐκ τῆς Ἰταλίας πανταχόθεν. ἦλθον δὲ
καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις οἱ

πρότερον περιεωρώντο, καὶ ἐκ τῆς Τυρσηνίας νῆες πεν-
τηκόντοροι τρεῖς. καὶ τὰλλα προύχῳρει αὐτοῖς ἐς
3 ἑλπίδας. καὶ γὰρ οἱ Συρακόσιοι πολέμῳ μὲν οὐκέτι
ἐνόμιζον ἂν περιγενέσθαι, ὥς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς
Πελοποννήσου ὠφέλεια οὐδεμία ἦκε, τοὺς δὲ λόγους ἐν
τε σφίσιν αὐτοῖς ἐποιούντο ξυμβατικούς καὶ πρὸς τὸν
Νικίαν· οὗτος γὰρ δὴ μόνος εἶχε Λαμάχου τεθνεώτος τὴν
4 ἀρχήν. καὶ κύρωσις μὲν οὐδεμία ἐγίγνετο, οἷα δὲ εἰκὸς
ἀνθρώπων ἀπορούτων καὶ μᾶλλον ἢ πρὶν πολιορκου-
μένων, πολλὰ ἐλέγετο πρὸς τε ἐκείνους καὶ πλείους ἔτι
κατὰ τὴν πόλιν. καὶ γὰρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν
παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους εἶχον, καὶ τοὺς στρατηγούς
τε ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη ἔπαυσαν, ὥς ἡ δυστυχία
ἢ προδοσία τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι, καὶ ἄλλους ἀνθεί-
λοντο, Ἑρακλείδην καὶ Εὐκλέα καὶ Τελλίαν.

- 104 Ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἀπὸ
τῆς Κορίνθου νῆες περὶ Λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι
ἐς τὴν Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ ὥς αὐτοῖς αἱ
ἀγγελίαι ἐφοίτων δεινὰ καὶ πᾶσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐφευ-
σμέναι ὥς ἤδη παντελῶς ἀποτετευχισμένοι αἱ Συράκουσαι
εἰσι, τῆς μὲν Σικελίας οὐκέτι ἑλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ
Γύλιππος, τὴν δὲ Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι,
αὐτὸς μὲν καὶ Πυθὴν ὁ Κορίνθιος ναυσὶ δυοῖν μὲν Λακω-
νικαῖν δυοῖν δὲ Κορινθίαιν ὅτι τάχιστα ἐπενειώθησαν τὸν
Ἰόνιον ἐς Τάραντα, οἱ δὲ Κορίνθιοι πρὸς ταῖς σφετέραις
δέκα Λευκαδίας δύο καὶ Ἀμπρακιώτιδας τρεῖς προσπλη-
2 ρώσαντες ὕστερον ἔμελλον πλεύσεσθαι. καὶ ὁ μὲν
Γύλιππος ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν Θουρίαν πρῶτον
πρεσβευσάμενος κατὰ τὴν τοῦ πατρός ποτε πολιτείαν,
καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, ἄρας παρέπλει
τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου, [κατὰ τὸν

OL. 2, 2.]

Τεριναῖον κὺλον,] ὃς ἐκπνέι ταύτη μέγας, κατὰ Βορέαν
 ἔσθηκας, ἀποφέρεται ἐς τὸ πέλαγος, καὶ πάλιν χειμα-
 σθεῖς ἐς τὰ μάλιστα τῇ Τάραντι προσμίσγει· καὶ τὰς
 παῦς ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ἀνελεύσας ἐπε-
 σκεύαζεν. ὁ δὲ Νικίας πυθόμενος αὐτὸν προσπλέοντα 3
 ὑπερεῖδε τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ὅπερ καὶ οἱ Θούριοι ἔπα-
 θον, καὶ ληστικώτερον ἔδοξε παρσκευασμένους πλεῖν,
 καὶ οὐδεμίαν φυλακὴν πω ἐποιεῖτο.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους καὶ 105
 Λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ Ἄργος ἐσέβαλον αὐτοὶ τε καὶ οἱ
 ξύμμαχοι, καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδήωσαν. καὶ Ἀθη-
 ναῖοι Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν· αἵπερ τὰς
 σπονδὰς φανερώτατα τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυ-
 σαν. πρότερον μὲν γὰρ ληστεῖαις ἐκ Πύλου καὶ περὶ τὴν 2
 ἄλλην Πελοπόννησον μᾶλλον ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀπο-
 βαίνοντες μετὰ τε Ἀργείων καὶ Μαντινέων ξυνεπολέμουν,
 καὶ πολλάκις Ἀργείων κελευόντων ὅσον σχόντας μόνον
 ξὺν ὅπλοις ἐς τὴν Λακωνικὴν καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ
 σφῶν δηώσαντας ἀπελθεῖν οὐκ ἤθελον· τότε δὲ Πυθο-
 δώρου καὶ Παισποδίου καὶ Δημαράτου ἀρχόντων ἀπο-
 βάντες ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν καὶ Πρασιὰς καὶ ὅσα
 ἄλλα ἐδήωσαν τῆς γῆς, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἤδη
 εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς τοὺς Ἀθηναίους
 τοῦ ἀμύνεσθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν Ἀθη- 3
 ναίων ἐκ τοῦ Ἀργους ταῖς ναυσὶ καὶ τῶν Λακεδαιμονίων
 οἱ Ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν τῆς τε γῆς αὐτῶν
 ἔτεμον καὶ ἀπέκτεινάν τινες, καὶ ἀπῆλθον ἐπ' οἶκον.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ Η.

- 1 Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπεὶ ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζεφυρίου· καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς πῶ ἀποτετειχισμένοι αἱ Συράκουσαί εἰσιν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε κατὰ τὰς Ἐπιπολὰς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύοντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι, εἴτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες καὶ αὐτοὺς τε ἐκείνους καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες οὓς ἂν πείθωσι κατὰ γῆν
2 ἔλθωσι. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς Ἱμέρας πλεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν Ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν οὕτω παρουσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ, ὥς ὁ Νικίας ὁμως πυνθανόμενος αὐτοὺς ἐν Λοκροῖς εἶναι ἀπέστειλε. φθάσαντες δὲ τὴν φυλακὴν ταύτην περαιοῦνται διὰ τοῦ πορθμοῦ, καὶ σχόντες Ῥηγίῳ
3 καὶ Μεσσήνῃ ἀφικνοῦνται ἐς Ἱμέραν. ἐκεῖ δὲ ὄντες τοὺς τε Ἱμεραίους ἔπεισαν ξυμπολεμεῖν, καὶ αὐτοὺς τε ἔπεισθαι καὶ τοῖς ἐκ τῶν νεῶν τῶν σφετέρων ναύταις, ὅσοι μὴ ἔχον ὅπλα παρασχεῖν, τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσεν ἐν Ἱμέρᾳ, καὶ τοὺς Σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον
4 ἀπαντᾶν πανστρατιᾷ ἕς τι χωρίον. πέμψειν δέ τινα αὐτοῖς ὑπέσχετο στρατιὰν οὐ πολλὴν καὶ οἱ Γεῶφοι καὶ τῶν Σικελῶν τινες, οἱ πολὺ πορθυμότερον προσχωρεῖν ἐτοῖμοι ἦσαν τοῦ τε Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὃς τῶν ταύτῃ Σικελῶν βασιλεύων τινῶν καὶ ὧν οὐκ ἀδύνατος

ΟΙ. 91. 2.]

τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν, καὶ τοῦ Γυλῖππου ἐκ Λακεδαι-
 μονος προθύμως δοκοῦντος ἦκειν. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος 5
 ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς
 ὀπλισμένους ἑπτακοσίους μάλιστα, Ἱμεραίους δὲ ὀπλίτας
 καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους καὶ ἱππέας ἑκατὸν καὶ
 Σελιουντίων τέ τινες ψιλοὺς καὶ ἱππέας καὶ Γελφῶν
 ὀλίγους, Σικελῶν ἐς χιλίους τοὺς πάντας, ἐχώρει πρὸς
 τὰς Συρακούσας. οἱ δ' ἐκ τῆς Λευκάδος Κορίνθιοι ταῖς 2
 τε ἄλλαις ναυσὶν ὡς εἶχον τάχους ἐβοήθουν, καὶ Γόγγυ-
 λος, εἰς τῶν Κορινθίων ἀρχόντων, μιᾷ νηὶ τελευταίως
 ὀρμηθεὶς πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας,
 ὀλίγον δὲ πρὸ Γυλῖππου· καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ
 ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν διακώ-
 λυσέ τε καὶ παρεθάρσυνε, λέγων ὅτι νῆες τε ἄλλαι ἔτι
 προσπλέουσι καὶ Γύλιππος ὁ Κλεανδρίδου Λακεδαιμονίων
 ἀποστειλάντων ἀρχων. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι ἐπερρώ- 2
 σθησάν τε καὶ τῷ Γυλῖππῳ εὐθὺς πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντη-
 σόμενοι ἐξῆλθον· ἥδη γὰρ καὶ ἐγγὺς ὄντα ἤσθάνοντο
 αὐτόν. ὁ δὲ Ἰέτας [τό] τε τείχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν 3
 Σικελῶν ἐλὼν, καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην, ἀφικνεῖται
 ἐς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβάς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἥπερ
 καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον, ἐχώρει μετὰ τῶν Συρακοσίων
 ἐπὶ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο 4
 τοῦ καιροῦ ἐλθὼν ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτῶ σταδίων ἥδη
 ἐπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν
 τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχὺ τι τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν·
 τοῦτο δ' ἔτι ᾠκοδόμουν. τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς
 τὸν Τρώγλιον ἐπὶ τὴν ἐτέραν θάλασσαν λίθοι τε παραβε-
 βλημένοι τῷ πλεονί ἥδη ἦσαν, καὶ ἔστιν ἂ καὶ ἡμέτερα,
 τὰ δὲ καὶ ἐξεργασμένα κατελείπετο. παρὰ τοσούτον μὲν
 Συρακούσας ἦλθον κινδύνου.

- 3 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλῖππου καὶ τῶν
 Συρακοσίων σφίσιν ἐπιόντων, ἐθορυβήθησαν μὲν πρῶτον,
 παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ θέμενος τὰ ὄπλα ἐγγὺς κήρυκα
 προπέμπει αὐτοῖς λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξίεναι ἐκ τῆς
 Σικελίας πέντε ἡμερῶν, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν,
 2 ἐτοίμος εἶναι σπένδεσθαι. οἱ δὲ ἐν ὀλιγωρίᾳ τε ἐποι-
 οῦντο καὶ οὐδὲν ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ
 3 τοῦτο ἀντιπαρεσκευάζοντο ἀλλήλοις ὥς ἐς μάχην. καὶ
 ὁ Γύλιππος ὀρῶν τοὺς Συρακοσίους ταρασσομένους καὶ
 οὐ ῥαδίως ξυντασσομένους, ἐπανῆγε τὸ στρατόπεδον ἐς
 τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον. καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆγε τοὺς
 Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῇ ἑαυτοῦ τείχει. ὥς δ'
 ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτοὺς, ἀπήγαγε τὴν
 στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενίτιν καλουμένην, καὶ
 4 αὐτοῦ ἠϋλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγων τὴν μὲν πλείσ-
 την τῆς στρατιᾶς παρέταξε πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων,
 ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε, μέρος δέ τι πέμψας πρὸς
 τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον αἰρεῖ, καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν
 αὐτῇ πάντας ἀπέκτεινεν· ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθη-
 5 ναίοις τὸ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀλίσκεται
 τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἐφορμοῦσα τῇ
 λιμένι.
- 4 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμα-
 χοι διὰ τῶν Ἐπιπολῶν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω
 πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος ἀπλοῦν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ
 μὴ δύναντο κωλύσαι, μηκέτι οἰοί τε ὧσιν ἀποτειχίσαι.
- 2 καὶ οἷ τε Ἀθηναῖοι ἀναβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσῃ
 τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γύλιππος, ἦν γάρ τι τοῖς
 Ἀθηναίοις τοῦ τεύχους ἀσθενὲς, νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν
 3 στρατιὰν ἐπῆγε πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἔτυχον γὰρ
 ἔξω αὐλιζόμενοι, ὥς ᾗσθοντο, ἀντεπήρσαν· ὁ δὲ γνοὺς

OL. 1. 2.]

κατὰ τάχος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον αὐτοὶ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσαν, τοὺς δὲ ἄλλους ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν ἥπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν. τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι· 4 ὅστις δὲ ἄρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ προβχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ, καὶ εἰ τειχισθεῖ, ῥῶον αὐτῇ ἐφαίνετο ἢ ἐσκομιδῇ τῶν ἐπιτηδείων ἴσσεσθαι· δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακοσίων ἐφορμήσειεν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχῷ τοῦ λιμένος τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἦν τι ναυτικῶ κινῶνται. προσεῖχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὅρῳ τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν ἀνελπιστότερα ὄντα. διακομίσας οὖν 5 στρατιὰν καὶ τὰς ναὺς ἐξετείχιζε τρία φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ τε σκεύη τὰ πλείστα ἔκειτο καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες. ὥστε καὶ τῶν 6 πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγύθεν, καὶ ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ὅπότε ἐξελθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν Συρακοσίων κρατούντων τῆς γῆς διεφθείροστο. τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς Συρακοσίοις διὰ τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσουσιντες ἐξίσουσιν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιεῖ Πολίχῃ ἐτετάχατο. ἐπυνθάνετο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναὺς προσ- 7 πλεούσας ὁ Νικίας· καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἶρητο περὶ τε Λοκροὺς καὶ Ῥήγιον καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς.

Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπο- 5 λῶν τείχος, τοῖς λίθοις χρώμενος οὗς οἱ Ἀθηναῖοι προ- παρεβάλλοντο σφίσιν, ἅμα δὲ παρέτασεν ἐξάγων αἰ

πρὸ τοῦ τειχίσματος τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμ-
 2 μάχους· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπεὶ δὲ
 ἔδοξε Γυλίππῳ καιρὸς εἶναι, ἤρχε τῆς ἐφόδου· καὶ ἐν
 χερσὶ γενόμενοι ἐμάχοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ἧ
 3 τῆς ἵππου τῶν Συρακοσίων οὐδεμία χρήσις ἦν. καὶ νικη-
 θέντων τῶν Συρακοσίων καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ νεκρὸς
 ὑποσπόνδους ἀνελομένων καὶ τῶν Ἀθηναίων τροπαῖον
 στησάντων, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα οὐκ
 ἔφη τὸ ἁμάρτημα ἐκείνων ἀλλ' ἑαυτοῦ γενέσθαι· τῆς
 γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφέλειαν τῇ τάξει
 ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας ἀφελίσθαι· νῦν οὖν
 4 αὖθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς
 ὥς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἔξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ
 οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον εἰ μὴ ἱξιώσουσι Πελοποννήσιοί τε
 ὄντες καὶ Δωριεῖς Ἰώνων καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων
 6 ἀνθρώπων κρατήσαντες ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ
 μετὰ ταῦτα, ἐπεὶ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπῆγεν αὐτοὺς. ὁ δὲ
 Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, νομίζοντες καὶ εἰ ἐκείνοι μὴ
 ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περι-
 ορᾶν παρικοδομούμενον τὸ τεῖχος· ἥδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ
 παρελλήλυθε τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τείχους τελευτὴν ἢ
 ἐκείνων τείχισις, καὶ εἰ προέλθοι, ταῦτόν ἤδη ἐποίει
 αὐτοῖς νικᾶν τε μαχομένοις διὰ παντὸς καὶ μηδὲ μάχε-
 2 σθαι· ἀντεπῆρσεν οὖν τοῖς Συρακοσίοις. καὶ ὁ Γύλιππος
 τοὺς μὲν ὀπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον
 προεξαγαγὼν ξυνέμισγεν αὐτοῖς, τοὺς δ' ἱππέας καὶ τοὺς
 ἀκοντιστάς ἐκ πλαγίου τάξας τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν
 εὐρυχωρίαν ἧ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι ἔληγον.
 3 καὶ προσβαλόντες οἱ ἱππῆς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρα
 τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ δι'
 αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων

ΟΙ. 91. 2.]

κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ 4
ἔφθασαν παροικοδομήσαντες καὶ παρελθόντες τὴν τῶν
Ἀθηναίων οἰκοδομίαν, ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι
ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι,
εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτείχισαι.

Μετὰ δὲ τοῦτο αἱ τε τῶν Κορινθίων νῆες καὶ Ἀμπρα- 7
κιωτῶν καὶ Λευκαδίων ἐσέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι δώδεκα,
λαθοῦσαι τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακὴν, ἤρχε δὲ αὐτῶν
Ἑρασινίδης Κορίνθιος, καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς
Συρακοσίοις μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. καὶ ὁ Γύλιπ- 2
πος ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ὄψατο καὶ
ναυτικὴν καὶ πεζικὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα
προσαξόμενος εἴ τις ἢ μὴ πρόθυμος ἦν ἢ παντάπασιν ἔτι
ἀφεστήκει τοῦ πολέμου. πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρα- 3
κοσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαιμόνα καὶ Κόρινθον
ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ τρόπῳ ᾧ ἂν
ἐν ὁλκάσιν ἢ πλοίοις ἢ ἄλλως ὅπως ἂν προχωρῇ, ὥς καὶ
τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἱ τε Συρακόσιοι 4
ναυτικὸν ἐπλήρουν καὶ ἀνεπειρῶντο ὥς καὶ τούτῳ ἐπιχει-
ρήσοντες, καὶ ἐς τᾶλλα πολὺ ἐπέρρωντο. ὁ δὲ Νικίας 8
αἰσθόμενος τοῦτο καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδούσαν τὴν
τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν,
ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλων πολλάκις
μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα
δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι καὶ εἰ μὴ ὥς
τάχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψουσιν ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους
ἀποστελοῦσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. φοβούμενος δὲ 2
μὴ οἱ πεμπόμενοι ἢ κατὰ τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ
γνώμης ἑλλειπείας γιγνόμενοι ἢ τῷ ὅχλῳ πρὸς χάριν τι
λέγοντες οὐ τὰ ὅσα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν,
νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην μηδὲν ἐν

τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν μαθόντες τοὺς Ἀθηναίους βου-
 3 λεύσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας. καὶ οἱ μὲν ὄχοντο φέ-
 ροντες οὐδὲ ἀπέστειλε τὰ γράμματα καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς
 εἰπεῖν· ὁ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ φυλακῆς ἦδη
 ἔχων ἐκουσίαν κινδύνων ἐπερλεῖστο.

- 9 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι καὶ Εὐερίῳ στρατ-
 ηγος Ἀθηναίων μετὰ Περδίκαν στρατεύσας ἐς Ἀμφί-
 πολιν Θραξὶ πολλοῖς τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἶλεν, ἐς δὲ τὸν
 Στρυμόνα περικομίσας τριήρεις ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπαλιόρ-
 κει ὁρμήματος ἐξ Ἱμεραίων. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
- 10 Τοῦ δ' ἐπιγεγομένου χειμῶνος ἦκοντες ἐς τὰς Ἀθήνας
 οἱ παρὰ τοῦ Νικίου ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἶρατο αὐτοῖς
 εἶπον, καὶ εἴ τις τι ἡρώτα ἀπεκρίνοντο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν
 ἀπέδωκαν. ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς πόλεως παρελθὼν
 ἀνέγνω τοῖς Ἀθηναίοις δηλοῦσαν τοιάδε.
- 11 “Τὰ μὲν πρότερον πραχθέντα, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις
 2 πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἥσσαν μα-
 θόντας ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμέν βουλευέσασθαι. κρατησάντων
 γὰρ ἡμῶν μάχαις ταῖς πλείοσι Συρακοσίους ἐφ' οὐδὲ
 ἐπέμφοθμεν καὶ τὰ τεῖχη οἰκοδομησαμένων ἐν οἷσπερ νῦν
 ἐσμέν, ἦλθε Γύλιππος Λακεδαιμόνιος στρατιὴν ἔχων ἐκ
 Πελοποννήσου καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν
 3 ὄν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικᾶται ὑφ' ἡμῶν, τῇ δ'
 ὑστεραίᾳ ἠπνεύσι τε πολλοῖς καὶ ἀκοντισταῖς βιασθέντες
 3 ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τεῖχη. νῦν οὖν ἡρεῖς μὲν παυσά-
 μενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων
 ἡσυχάζομεν· οὐδὲ γὰρ ξυμπέσῃ τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ'
 ἂν χρήσεσθαι, ἀπαυαλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν
 μέροις τι τοῦ ἐπιτιτικοῦ· οἱ δὲ παρικοδομήμασις ἡμῶν
 τεῖχος ἀπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτούς, ἢ
 μή τις τὸ παρτειχίσμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπιελθὼν

OL. 81. 2.]

ἔλθ. ξυμβέβηκέ τε πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους 4
 αὐτοὺς μᾶλλον ὅσα γε κατὰ γῆν τοῦτο πάσχειν· οὐδὲ
 γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ τοὺς ἱππέας ἐξερχόμεθα.
 πεπόμεφασι δὲ καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην 12
 στρατιάν, καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται,
 τὰς μὲν καὶ πείσων ξυμπολεμῆν ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν,
 ἀπὸ δὲ τῶν ἔτι καὶ στρατιάν πεζὴν καὶ ναυτικοῦ παρα-
 σκευὴν ἦν δύνηται ἄξων. διανοοῦνται γὰρ, ὡς ἐγὼ πυν- 2
 θάνομαι, τῷ τε πεζῷ ἄμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν καὶ
 ταῖς ναυσὶ κατὰ θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδεὶ ὑμῶν 3
 δόξῃ εἶναι ὅτι καὶ κατὰ θάλασσαν. τὸ γὰρ ναυτικὸν
 ἡμῶν, ὅπερ αἰεὶ πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἠκμαζε
 καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ·
 νῦν δὲ αἱ τε νῆες διάβροχοι τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασ-
 σεύουσαι καὶ τὰ πληρώματα ἔφθαρται. τὰς μὲν γὰρ 4
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας διαψύξαι διὰ τὸ ἀντιπά-
 λους τῷ πλήθει καὶ ἔτι πλείους τὰς τῶν πολεμίων οὐσας
 αἰεὶ προσδοκίαν παρέχειν ὡς ἐπιπλεύουσιν. φανεραὶ δὲ 5
 εἰσιν ἀσπεκτιώμεναι, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ' ἐκείνοις,
 καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία· οὐ γὰρ
 ἐφορμούσιν ἄλλοις. ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν παρουσίας 13
 νεῶν μάλιστα τοῦτο ὑπῆρχε καὶ μὴ ἀναγκαζόμενοις ὥσπερ
 νῦν πάσαις φυλάσσειν. εἰ γὰρ ἀφαιρήσομεν τι καὶ
 βραχὺ τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἔχομεν, παρὰ τὴν
 ἐκείνων πόλιν χαλεπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι. τὰ δὲ 2
 πληρώματα διὰ τούτου ἐφθάρη τε ἡμῖν καὶ ἔτι νῦν φθει-
 ρεται, τῶν ναυτῶν τῶν μὲν διὰ φροντισμὸν καὶ ἀρπαγὴν
 μακρὰν καὶ ὑδρεῖαν ὑπὸ τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων· οἱ
 δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτο-
 μολοῦσι, καὶ οἱ ξένοι οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες εὐθύς
 κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν, οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλῳ μισθοῦ
 τὸ πρῶτον ἐπαρθῶντες καὶ οἰόμενοι χρηματιεῖσθαι μᾶλλον

- ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην ναυτικόν τε δὴ καὶ
 τᾶλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστῶτα ὀρώσιν, οἱ μὲν ἐπ'
 αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ ὡς ἕκαστοι δύναν-
 ται· πολλή δ' ἡ Σικελία· εἰσὶ δὲ οἱ καὶ αὐτοὶ ἐμπορευό-
 μενοι ἀνδράποδα Ὑκκαρικὰ ἀντεμβιβάζσαι ὑπὲρ σφῶν πεί-
 σαντες τοὺς τριηράρχους τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφῆ-
 14 ρηνται. ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω ὅτι βραχεῖα ἀκμῇ
 πληρώματος καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἐξορμῶντές τε ναῦν
 2 καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτα-
 τόν τό τε μὴ οἶόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλύσαι τῇ στρα-
 τηγῃ, χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι, καὶ ὅτι οὐδ'
 ὁπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν, ὃ τοῖς πολε-
 μίοις πολλαχόθεν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀνάγκη ἀφ' ὧν ἔχοντες
 ἦλθομεν τὰ τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι· αἱ
 γὰρ νῦν οὖσαι πόλεις ξύμμαχοι ἀδύνατοι Νάξος καὶ
 3 Κατάνη. εἰ δὲ προσγενήσεται ἐν ἔτι τοῖς πολεμίοις,
 ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς Ἰταλίας, ὀρώντα
 ἐν ᾧ τε ἐσμέν, καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων, πρὸς ἐκ-
 εῖνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεῖ ἐκπο-
 λιορκηθέντων ἡμῶν ὁ πόλεμος.
- 4 . Τούτων ἐγὼ ἡδῶ μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν,
 οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς ὑμᾶς εἰδότας
 τὰ ἐνθάδε βουλευσασθαι. καὶ ἅμα τὰς φύσεις ἐπιστά-
 μενος ὑμῶν, βουλομένων μὲν τὰ ἡδιστα ἀκούειν, αἰγίω-
 μένων δὲ ὑστερον, ἦν τι ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὁμοίον ἐκβῆ,
 15 ἀσφαλέστερον ἡγησάμην τὸ ἀληθές δηλῶσαι. καὶ νῦν
 ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἦλθομεν τὸ πρῶτον καὶ τῶν στρατιωτῶν
 καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων οὕτω
 τὴν γνώμην ἔχετε· ἐπειδὴ δὲ Σικελία τε ἅπασα ξυ-
 λίσταται καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη στρατιὰ προσδόκιμος
 αὐτοῖς, βουλεύεσθε ἤδη ὡς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς
 παροῦσιν ἀνταρκούων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπεω

ΟΙ 91. 8.]

δέον ἢ ἄλλην στρατιάν μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν καὶ πεζὴν καὶ ναυτικὴν, καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα, ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὥς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρίτιν παραμένειν. ἀξιώ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν· καὶ γὰρ ὅτ' ἐρρώμην 2 πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅ τι δὲ μέλλετε, 3 ἅμα τῷ ἥρι εὐθύς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράσσετε, ὥς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου ποριουμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ', ἦν μὴ προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν λήσουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται.”

Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλουν. οἱ δὲ 16 Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες αὐτῆς τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ὥς ἂν ἑτεροὶ ξυνάρχοντες αἰρεθέντες ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσειλοντο, Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ τалаπωροίῃ στρατιάν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζικὴν, Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου καὶ τῶν ξυμμάχων. καὶ ξυνάρχοντας αὐτῷ εἵλοντο Δημοσθένην τε τὸν Ἀλκισθένους καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους. καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθύς περὶ ἡλίου τρο- 2 πὰς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν Σικελίαν μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντά εἴκοσι τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ ὅτι ἤξει βοήθεια καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται. ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπομένων παρεσκευάζετο 17 τὸν ἐκπλουν, ὥς ἅμα τῷ ἥρι ποιησόμενος, στρατιάν τε ἐπαγγέλλων ἐς τοὺς ξυμμάχους καὶ χρήματα αὐτόθεν καὶ ναῦς καὶ ὀπλίτας ἐτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ 2 τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς, ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν περαιοῦσθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὥς οἱ 3 τε πρέσβεις αὐτοῖς ἦκον καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω

ἡγγελλον, νομίσαντες οὐκ ἄκαιρον καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι, πολλὰ μᾶλλον ἐπέρρωντο, καὶ ἐν δακρύσι παρεσκευάζοντο αὐτοὶ τε ἀποστελοῦντες ὅπλιντας ἐς τὴν Σικελίαν, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου
 4 οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ πέμψοντες. ναὺς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσῃσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακῇ, καὶ τὰς δακρύδας αὐτῶν ἦσσαν οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κωλύειν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν τῶν τριήρων τὴν φυλακὴν μοιούμενοι.

- 18 Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς, καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ. καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τευχίζειν καὶ μὴ
 2 ἀνιέναι τὸν πόλεμον. μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγγεγνητό τις ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρὸς τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους ἕσεσθαι, καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους λελυκέναι ἡγούντο αὐτούς· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς, καὶ εἰρημένους ἐν ταῖς πρότερον ξυνηθείαις ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἢν δίκας ἐθέλωσι δίδοναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων. καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως δούσυχον τε ἐνόμιζον καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν τε περὶ Πύλον ξυμφο-
 3 ρὰν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ὁρμώμενοι Ἐπιδάυρου τι καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδήωσαν καὶ ἐκ Πύλου ἅμα ἐλθαστέοντο, καὶ ὁσάκις περὶ του διαφοραὶ γένοιοντο τῶν κατὰ

OL. 81. 2.]

τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων, ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἔβηλον ἐπιτρέψαι, τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρανόμημα ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὖθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον. καὶ ἐν τῷ 4 χειμῶσι τούτῳ σιδηρὸν τε περιήγγαλλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τὰλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν. καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὀλκάσις ἐπικουρίαν, αὐτοὶ τε ἐπόρευον καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμὼς ἐτελείετο καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελείετο τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραφεν.

Τοῦ δ' ἐπεγνωμένου ἤρος εὐθὺς ἀρχομένου προφαίετα 19 δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξίμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον· ἡγήετο δὲ Ἄγρις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς. καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδήλωσαν, ἔπειτα Δακελείαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελέμενοι τὸ ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Δακελεία σταδίους μάλιστα 2 τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, παραπλήσιον δὲ καὶ οὐ πολλῷ πλείον καὶ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν ἐκδομεῖτο τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοπον- 3 νῆσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον· οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς ὀλκάσι τοὺς ὀπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν, Λακεδαιμόνιοι μὲν τῶν τε Εἰλωτῶν ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους καὶ τῶν νοδικωμῶδων, ξυναμφοτέρων ἐς ἑξακοσίους ὀπλίτας, καὶ Ἐκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα, Βοιωτοὶ δὲ τριακοσίους ὀπλίτας, ὧν ἤρχον Ἰένων τε καὶ Νίκων Θηβαῖοι καὶ Ἠγήσανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρῶτοις 4

- δρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς εἰς τὸ πέρατος ἀφῆκαν· μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι οὐ πολλῷ ὕστερον πεντακοσίους ὀπλίτας, τοὺς μὲν ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ προσμυσθασάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξανδρον Κορίνθιον προστάξαντες, ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι διακοσίους ὀπλίτας ὁμοῦ τοῖς 5 Κορινθίοις, ὧν ἤρχε Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι ἀνθρώμουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῃ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕωςπερ αὐτοῖς οὗτοι οἱ ὀπλίται ταῖς ὁλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὐπερ ἔνεκα καὶ τὸ πρότερον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν.
- 20 Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἅμα Δεκελείας τῇ τειχισμῷ καὶ τοῦ ἥρος εὐθύς ἀρχομένου περὶ Πελοπόννησον ναὺς τριάκοντα ἔστειλαν καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα, ᾧ εἶρητο καὶ εἰς Ἄργος ἀφικομένη κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων τε ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὸν Δημοσθένην εἰς τὴν Σικελίαν, ὥσπερ ἔμελλον, ἀπέσπελλον ἐξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων καὶ πέντε Χίαις, ὀπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἐκασταχόθεν οἷον τ' ἦν πλείστοις χρήσασθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων, εἴ ποθέν τι εἶχον ἐπιτήδειον εἰς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες. εἶρητο δ' αὐτῷ πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα ξυστρατεύεσθαι περὶ 2 τὴν Λακωνικὴν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης εἰς τὴν Αἴγναν πλεύσας τοῦ στρατεύματός τε εἴ τι ὑπελείπετο περιέμεναι καὶ τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργείους παραλαβεῖν.
- 21 Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ ἥρος καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν εἰς τὰς Συρακούσας, ἄγων

OL. 91. 8.]

ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν ἔπεισε στρατιὰν ὅσῃν ἑκασταχόθεν
 πλείστην ἐδύνατο. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακοσίους 2
 ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὥς δύνανται πλείστας καὶ
 ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ
 τι ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργά-
 σασθαι. ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα 3
 τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς τοὺς Ἀθη-
 ναίους, λέγων οὐδὲ ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν οὐδὲ
 αἰδίων τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ' ἡπειρώτας μᾶλλον τῶν
 Συρακοσίων ὄντας καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων ναυτι-
 κοὺς γενέσθαι. καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς οἴους καὶ
 Ἀθηναίους τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους [ἄν]
 αὐτοῖς φαίνεσθαι· ὃ γὰρ ἐκείνοι τοὺς πέλας, οὐ δυνάμει
 ἔστιν ὅτε προὔχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες κατα-
 φοβοῦσι, καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις
 ὑποσχεῖν. καὶ Συρακοσίους εὖ εἶδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι 4
 ἀπροσδοκῆτως πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι
 πλέον τι διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιεσομέ-
 νους ἢ Ἀθηναίους τῇ ἐπιστήμῃ τὴν Συρακοσίων ἀπειρίαν
 βλάψοντας. ἵνα οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πείραν τοῦ ναυτι-
 κοῦ καὶ μὴ ἀποκνεῖν. καὶ οἱ μὲν Συρακοῖσιοι, τοῦ τε 5
 Γυλίππου καὶ Ἑρμοκράτους καὶ εἴ του ἄλλου πειθόντων,
 ὄρμητό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν. ὁ 22
 δὲ Γύλιππος ἐπειδὴ παρεσκευάσατο τὸ ναυτικόν, ἀγαγὼν
 ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν αὐτὸς μὲν τοῖς
 ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν,
 αἱ δὲ τριήρεις τῶν Συρακοσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνομήματος
 πέπτε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον,
 αἱ δὲ πέπτε καὶ τεσσαράκοντα ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, οὗ ἦν
 καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς, [καὶ] περιέπλεον βουλόμενοι πρὸς
 τὰς ἐντὸς προσμῖξαι καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ Πλημμυρίῳ,

- 2 ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. οἱ δ' Ἀθηναῖοι διὰ τάχους ἀντιπληρώσαντες ἐξήκοντα ναῦς ταῖς μὲν πάντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν Συρακοσίων τὰς ἐν τῇ μεγάλῃ λιμένι ἐναυμάχουν, ταῖς δ' ἐπιλαύοις ἀπὸ τῶν ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεαρίου περι-
- 3 πλεούσας. καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντείχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολὺ, οἱ μὲν βιάσασθαι βουλόμενοι τὸν ἱσπλουν, οἱ δὲ κυλύειν.
- 23 ἐν τούτῳ δὲ ὁ Γύλιππος τῶν ἐν τῇ Πλημμυρίῃ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπικαταβάστων καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνῶμην προσεχόντων φθάναι προσπεισὸν ἄμα τῇ ἐφ' αἰφνιδίᾳ τοῖς τείχεσι, καὶ αἰρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο, οὐχ ὑπομεινάντων τῶν
- 2 φυλάκων, ὥς εἶδον τὸ μέγιστον ῥαδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἀλόντος χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὀλκάδα τινα κατέφυγον, ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο· τῶν γὰρ Συρακοσίων ταῖς ἐν τῇ μεγάλῃ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ ὑπὸ τρωφί-
ρους μῖα καὶ εὖ πλεούσης ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τειχίσματα ἡλίσκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ Συρακοῖται ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι, καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες
- 3 ῥᾶον παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν Συρακοσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι, βιασάμεναι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ παραχθῆσαι περὶ ἀλλήλας παράδουσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις. ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν καὶ ὑφ' ὧν τὸ πρῶτον ἐνέκωντο ἐν τῇ
- 4 λιμένι. καὶ ἑνδεκα μὲν ναῦς τῶν Συρακοσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν οὐδὲ ἐξώγησαν· τῶν δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν. τὰ δὲ ναύαγια ἀνελκύσαντες τῶν Συρακοσίων, καὶ τρωπαίων ἐν τῇ νησιδίῳ στήσαντες τῇ

OL 81. 8.]

πρὸ τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως 24 ἐπεπράγεσαν, τὰ δ' ἐν τῇ Πλημμυρίᾳ τείχη εἶχον, καὶ τροπαία ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχεῶν τοῖν ὕστερον ληφθέντων κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευάσαντες ἐφρούρουν. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν 2 τειχεῶν τῇ ἀλώσει ἀπέθανον καὶ ἐξωγρήθησαν πολλοὶ, καὶ χρήματα πολλὰ τὰ ξύμπαντα ἐάλω· ὥστε γὰρ ταμείῳ χρωμένῳ τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τριηράρχων, ἐπεὶ καὶ ἰστία τεσσαράκοντα τριήρων καὶ τᾶλλα σκευὴ ἐγκατελήφθη, καὶ τριήρεις ἀνελκυσμέναι τρεῖς. μέγιστον δὲ καὶ ἐν τοῖς πρῶτον ἐκάκωσε τὸ στράτευμα 3 τὸ τῶν Ἀθηναίων ἢ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις· οὐ γὰρ ἔτι οἷδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων· οἱ γὰρ Συρακόσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες ἐκάλουν, καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίγοντο αἱ ἐσκομιδαί· ἔς τε τὰ ἄλλα κατὰπληξεν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῇ στρατεύματι.

Μετὰ δὲ τοῦτο ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ Συρα- 25 κόσιοι καὶ Ἀγάβαρχον ἐπ' αὐτῶν Συρακόσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν μία μὲν εἰς Πελοπόννησον ἔρχετο, πρέσβεις ἄγουσα οἷπερ τὰ σφέτερα φράσωσιν ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρύνουσι γίγνεσθαι· αἱ δὲ ἔνδεκα νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἐπλευσαν, πυνθανόμεναι πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν. καὶ τῶν 2 τε πλοίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἐτοίμα ἦν. ἔς τε Δοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον, 3 καὶ ὀρμουσῶν αὐτῶν κατέπλευσε μία τῶν ὀλκάδων τῶν

ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγρουσα Θεσπιέων ὀπλίτας. καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακόσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς παρ-
 4 ἐπλεον ἐπ' οἴκου. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι
 εἴκοσι ναυσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις, μίαν μὲν ναὺν λαμβά-
 νουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἡδυνήθησαν.
 5 ἄλλ' ἀποφεύγουσιν εἰς τὰς Συρακούσας. ἐγένετο δὲ καὶ
 περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμὸς ἐν τῇ λιμένι, οὗς οἱ
 Συρακόσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ
 θαλάσσῃ, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν καὶ οἱ Ἀθη-
 6 ναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάβοιεν ἐμβάλλοντες. προσ-
 αγαγόντες γὰρ ναὺν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι,
 πύργους τε ξυλίνους ἔχουσιν καὶ παραφράγματα, ἕκ τε
 τῶν ἀκάτων ὄνενον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ
 ἀνέκλων, καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. οἱ δὲ Συρακό-
 7 σιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον· οἱ δ' ἐκ τῆς δολκάδος
 ἀντέβαλλον· καὶ τέλος τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀν-
 7 εἴλον οἱ Ἀθηναῖοι. χαλεπωτάτῃ δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ
 κρύφιος· ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὗς οὐχ ὑπερέχοντας
 τῆς θαλάσσης κατέπηξαν, ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι,
 μὴ οὐ προιδῶν τις ὥσπερ περὶ ἔρμα περιβάλῃ τὴν ναὺν.
 ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ θυόμενοι ἐξέπριον μισθοῦ.
 8 ὁμως δ' αὖθις οἱ Συρακόσιοι ἐσταύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ
 ἄλλα πρὸς ἀλλήλους οἶον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς
 ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων ἐμηχανῶντο καὶ ἀκροβολισμοῖς
 9 καὶ πείραις παντοίαις ἐχρῶντο. ἔπεμψαν δὲ καὶ εἰς τὰς
 πόλεις πρέσβεις οἱ Συρακόσιοι Κορινθίων καὶ Ἀμπρακιω-
 τῶν καὶ Λακεδαιμονίων, ἀγγέλλοντας τὴν τε τοῦ Πλημ-
 μυρίου λῆψιν καὶ τῆς ναυμαχίας περί ὧς οὐ τῇ τῶν πολε-
 μίων ἰσχυρὴ μᾶλλον ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ ἦσσηθεῖν,
 τὰ τε ἄλλα αὐτὸ δηλώσαντας ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ, καὶ
 ἀξιώσαντας ξυμβοθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῇ,

ΟΙ. 91. 8, 4.]

ὥς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλη στρατιῇ, καὶ ἦν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὸν στράτευμα αὐτῶν, διαπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ ταῦτα ἐπρασσον.

Ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα 26
ὃ ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἄρας ἐκ τῆς Αἰγίνης καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον τῷ τε Χαρικλεί καὶ ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει, καὶ παραλαβόντες τῶν Ἀργείων ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς ἐπλεον ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς Λιμηρᾶς ἐδήωσαν, ἔπειτα σχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι, τῆς τε γῆς ἔστιν ἃ ἐδήωσαν, καὶ ἐτείχισαν ἰσθμῶδες τι χωρίον, ἵνα δὴ οἱ τε Ἐλῶτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτότε αὐτομολῶσι καὶ ἅμα λησται ἐξ αὐτοῦ ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου ἀρπαγὴν ποιῶνται. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης 2
εὐθὺς ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον παρέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας, ὅπως καὶ τῶν ἐκείθεν ξυμμάχων παραλαβὼν τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὅτι τάχιστα ποιῆται· ὁ δὲ Χαρικλῆς περιμείνας ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε, καὶ καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ, ἀπεκομίζετο καὶ αὐτὸς ὕστερον ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἴκου, καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἅμα.

Ἀφίκοντο δὲ καὶ Θρακῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ 27
Διακού γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ τριακόσιοι καὶ χίλιοι, οὓς ἔδει τῷ Δημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν ξυμπλεῖν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὥς 2
ὑσπερον ἦκον, διεννοοῦντο αὐτοὺς πάλιν ὅθεν ἦλθον ἐς Θράκην ἀποπέμπειν. τὸ γὰρ ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς πολυτελὲς ἐφαίνετο· δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας ἕκαστος ἐλάμβανεν. ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δεκέλεια τὸ 3

- μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς στρατίας ἐν τῇ θέρει τούτῃ
 τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ φρουραῖς ἀπὸ τῶν πόλεων κατὰ
 διαδοχὴν χρόνον ἐπιούσας τῇ χώρᾳ ἐφεκείτο, πολλὰ
 ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρημάτων
 τ' ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ ἐκάκωσε τὰ πράγματα.
- 4 πρότερον μὲν γὰρ βραχεῖαι γινόμεναι αἱ ἐσβολαὶ τὸν
 ἄλλον χρόνον τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκάλουν· τότε
 δὲ ξυνεχῶς ἐπικαθημένων, καὶ ὅτι μὲν καὶ πλεόντων
 ἐπιόντων, ἐπεὶ δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἰσθμίου φρουρᾶς κατα-
 θεούσης τε τὴν χώραν καὶ ληστείας ποιουμένης, βασι-
 λείας τε παρόντος τοῦ τῶν Λακεδαιμονίων Ἄγιδος, ὃς
 οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο, μεγάλα οἱ Ἀθη-
 5 ναῖοι ἐβλάπτοντο. τῆς τε γὰρ χώρας ἀπάσης ἐστέρηντο,
 καὶ ἀνδραπέδων πλεόν ἢ δύο μυριάδες ἤτομοι ἀπέκταν,
 καὶ τούτων πολὺ μέρος χειροτέχναι, πρόβατά τε πάντα
 ἀπολάλει καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε, δσημέραι ἐξελανθόντων
 τῶν ἱππέων πρὸς τε τὴν Δεκείλειαν καταδραμὰς ποιου-
 μένων καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων, οἱ μὲν ἀπεχω-
 λούοντο ἐν γῇ ἀποκρότης τε καὶ ξυνεχῶς ταλαιπωρούντες,
- 28 οἱ δ' ἐπιτρέφοντο. ἥ τε τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδὴ ἐκ
 τῆς Εὐβοίας, πρότερον ἐκ τοῦ Ὀρωπεῦ κατὰ γῆν διὰ τῆς
 Δακελείας θάσσον οὔσα, περὶ Σούνιον κατὰ θάλασσαν
 πολυτελής ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν
 ἔδειτο ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι φρούριον κατέστη.
- 2 πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλξει τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ
 Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ ἑσπέρην,
 πλὴν τῶν ἱππέων, οἱ μὲν ἄρ' ὅπλοις ποιοῦμενοι, οἱ δ' ἐπὶ
 τοῦ τείχους, καὶ θέρους καὶ χειμῶτος ἐταλαιπωροῦντο.
- 3 μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπίεζεν ὅτι δύο πολέμους ἄμα εἶχον,
 καὶ ἐς φιλονεικίαν καθίστασαν τοιαύτην ἣν πρὶν γαστέσθαι
 ἡπίστησεν ἂν τις ἀκούσας. τὸ γὰρ αἰτεῖται πολιορκου-

OL 91. 4.]

μένους ἐπιτειχισμῷ ὑπὸ Πελοποννησίων μῆδ' ὥς ἀπυστῆναι ἐκ Σικελίας, ἀλλὰ ἐκεῖ Συρακούσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπολιορκεῖν, πόλιν οὐδὲν ἐλάσσω αὐτὴν γε καθ' αὐτὴν τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, (ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαυτὸν, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν, οὐδεὶς πλείω χρόνον, ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτοὺς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν') ὥστε ἔτει ἐπτακαίδεκάτῃ μετὰ τὴν πρώτην ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν, ἥδη τῷ πολέμῳ κατὰ πάντα τετραυχόμενοι, καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσω προσανείλοντο τοῦ πρότερον ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου. δι' ἃ καὶ τότε 4 ὑπὸ τε τῆς Δεκελείας πολλὰ βλαπτούσης καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασι. καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ θύλασσαν ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομίζοντες ἢ σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι, αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν, ὅσῳ καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν· αἱ δὲ πρόσοδοι ἀπώλλυντο.

Τοὺς οὖν Θράκας τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας 29 διὰ τὴν παρούσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσαι αὐτοὺς Διῦτρέφει, καὶ εἰπόντες ἅμα ἐν τῷ παράπλῃ, ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου, καὶ τοὺς πολεμίους ἦν τι δύνηται ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. ὁ δὲ ἐς τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτοὺς 2 καὶ ἀρπαγὴν τινα ἐποίησατο διὰ τάχους, καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἐσπέρας διέπλευσε τὸν Εὐρίπον, καὶ ἀποβιβάσας ἐς τὴν Βοιωτίαν ἤγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ τὴν μὲν νύκτα λαθὼν πρὸς τῷ Ἑρμαίῳ ἡλίσσασατο· ἀπέχει δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ ἐκκαίδεκα μάλιστα

σταδίου· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει προσέκειτο οὕση οὐ μεγάλη, καὶ αἰρεῖ, ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσὼν καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἂν ποτέ τινα σφίσιν ἀπὸ θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντα ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς οὗτος καὶ ἔστιν ἥ καὶ πεπτωκός, τοῦ δὲ βραχέος ὠκοδομημένου, 4 καὶ πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνεφγμένων. ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾶκες ἐς τὴν Μυκαλησὸν τὰς τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἐξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδιοιεν. τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Θρακῶν, ὁμοία τοῖς μάλιστα τοῦ 5 βαρβαρικοῦ, ἐν ᾧ ἂν θαρσῇ, φονικώτατόν ἐστι. καὶ τότε ἄλλη τε ταραχὴ οὐκ ὀλίγη καὶ ἰδέα πᾶσα καθεστῆκει ὀλέθρου, καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλεῖν παίδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες, κατέκοψαν πάντας· καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ οὐδεμιᾷς ἦσσαν μᾶλλον ἐτέρας ἀδόκητός τε ἐπέπεσεν 30 αὕτη καὶ δεινὴ. οἱ δὲ Θηβαῖοι αἰσθόμενοι ἐβουήθουν, καὶ καταλαβόντες προκεχωρηκότας ἤδη τοὺς Θρᾶκας οὐ πολὺ τὴν τε λείαν ἀφείλοντο καὶ αὐτοὺς φοβήσαντες καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὐριπον καὶ τὴν θάλασσαν, οὐ αὐτοῖς τὰ 2 πλοῖα ἃ ἦγαγεν ὥρμει. καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους, οὔτε ἐπισταμένους νεῖν, γῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὥς ἐώρων τὰ ἐν τῇ γῇ. ὀρμισάντων ἔξω τοξέυματος τὰ πλοῖα, ἐπεὶ ἐν γε τῇ ἡλλῃ ἀναχωρήσει οὐκ ἀτόπως οἱ Θρᾶκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικόν, ὅπερ πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντες καὶ ξυστρεφύμενοι ἐν ἐπιχωρίῳ τάξει τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο, καὶ ὀλίγοι αὐτῶν ἐν τούτῳ διεφθάρησαν. μέρος δέ τι καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτῇ δι' ἀρπαγὴν ἐγκαταληφθὲν ἀπώλετο. οἱ δὲ ξύμπατες

91. 91. 4.]

τῶν Θρακῶν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων ἀπέθανον. διέφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων 3 καὶ τῶν ἄλλων οἱ ξυμβοήθησαν ἐς εἴκοσι μάλιστα ἱππέας τε καὶ ὀπλίτας ὁμοῦ, καὶ Θηβαίων τῶν βοιωταρχῶν Σκιρ- φώνδαν· τῶν δὲ Μυκαλησίων μέρος τι ἀπαναλώθη. τὰ 4 μὲν κατὰ τὴν Μυκαλησὸν πάθει χρησαμένων οὐδενὸς ὡς ἐπὶ μεγέθει τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἦσσαν ὀλοφύρασθαι ἀξίῳ τοιαῦτα ξυνέβη.

Ὁ δὲ Δημοσθένης τότε ἀποπλέων ἐπὶ τῆς Κερκύρας 31 μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὁλκάδα ὁρμούσαν ἐν Φειᾷ τῇ Ἡλείων, ἐν ᾗ οἱ Κορίνθιοι ὀπλῖται ἐς τὴν Σικελίαν ἐμελλον περαιοῦσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει· οἱ δ' ἄνδρες ἀποφυγόντες ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον. καὶ μετὰ τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυν- 2 θον καὶ Κεφαλληνίαν, ὀπλίτας τε παρέλαβε καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν Μεσσηνίων μετεπέμψατο. καὶ ἐς τὴν ἀντιπέραν ἤπειρον τῆς Ἀκαρνανίας διέβη, ἐς Ἀλυζίαν τε καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα 3 ὁ Εὐρυμέδων ἀπαντᾷ ἐκ τῆς Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμψθη, καὶ ἀγγέλλει τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὢν τὸ Πλημύριον ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἐαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ αὐτοὺς, ὃς ἤρχε Ναυπάκ- 4 του, ἀγγέλλων ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ σφίσιν ἀνθορμούσαι οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον ναυμαχεῖν τε μέλλουσι· πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς ἐαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν. τῷ μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυ- 5 μέδων τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον ἐμπέμπονσι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ· αὐτοὶ δὲ τὰ

περὶ τῆς στρατίας τὸν ξύλλογον ἡτοιμάζοντο, Εὐρυμέδων μὲν ἐς τὴν Εἰρκυραν πλεύσας καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτοὺς καὶ ὀπλίτας καταλεγόμενος· ξυνήρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένης, ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ἤρεθ'· Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων.

- 32 Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τὴν τοῦ Πλημμυρίου ἀλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις, ἐπειδὴ ἐπεισὼν τε καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὸν στρατὸν, ὁ Νικίας προσπυθόμενος πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν διόδον ἔχοντας καὶ [σφίσι] ξυμμάχους, Κεντόρειπας τε καὶ Ἀλικυαίους καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφήσουσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσουσι δελεαθεῖν· ἄλλη γὰρ αὐτοὺς σὺδὲ πειράσειν· Ἀκραγαντίνοι γὰρ οὐκ
- 2 εἰδίδουσιν διὰ τῆς ἐαυτῶν ὁδόν. πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν οἱ Σικελοὶ καθάπερ εἶδόντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐνέδραν τινὰ [τριχῇ] ποιησάμενοι, ἀφυλάκτοις τε καὶ ἐξαίφνης ἐπ' ἐγγύμενοι διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα, καὶ τοὺς πρέσβεις πλὴν ἐνὸς τοῦ Κορινθίου πάντας· οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ
- 33 χιλίους ἐκόμισεν ἐς τὰς Συρακούσας. καὶ περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὀπλίται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἐπεμψαν δὲ καὶ οἱ Γελῶοι ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους καὶ ἱππίας 2 διακοσίους. σχεδὸν γάρ τι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία, πλὴν Ἀκραγαντίνων, οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἐτέρων ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν Συρακοσίων οἱ 3 πρότερον περιορώμενοι ξυστάντες ἐβοήθουν. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, ὥς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς πάθος ἐγένετο, ἐπέσχον τὸ εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν· ὁ δὲ

OL. 91. 4.]

Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς οὐσης ἐκ τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἡπείρου, ἐπεραιώθησαν ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ τὸν Ἴόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν· καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν κατίσχουσιν ἐς τὰς Χοιράδας νήσους Ἰαπυγίας, καὶ ἀκοντιστάς τε τῶν Ἰαπύγων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ Μεσσηπίου ἔθρους ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τῷ Ἄρτῃ, ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς δυνάστης ὦν παρέσχεν αὐτοῖς, ἀνακωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν, ἀφικνοῦνται ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας. καὶ τοὺς Μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ 4 ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε ξυμπέμπειν τριακοσίους καὶ τρεῖς ὄνο, καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα, παρέπλευσαν ἐς Θουρίαν, καὶ καταλαμβάνουσι νεωστὶ στάσει τοὺς τῶν 5 Ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπτοκότας· καὶ βουλόμενοι τὴν στρατιὰν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες εἴ τις ὑπελλείπτο ἐξετάσαι, καὶ τοὺς Θουρίους πείσαι σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα, καὶ ἐπειδὴ περ ἐν τούτῳ τύχης εἰσὶ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ἀθηναίοις ναμίζειν, περιέμενον ἐν τῇ Θουρίᾳ καὶ ἔπρασσον ταῦτα.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τούτων οἱ 34 ἐν ταῖς πάντε καὶ εἴκοσι ναυσὶν, ὅσπερ τῶν ὀλκάδων ἑνεκα τῆς ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθρώρουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῃ ναῦς, παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ καὶ προσπληρώσαντες ἔτι ναῦς, ὥστε ὀλίγῃ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν Ἀττικῶν νεῶν, ὁρμίζονται κατὰ Ἐρινεδὸν τῆς Ἀχαιᾶς ἐν τῇ Ῥυπικῇ. καὶ αὐτοῖς τοῦ χωρίου μηροειδοὺς ὄντος 2 ἐφ' ᾧ ὄρρουν, ὁ μὲν πεζὸς ἐκατέρωθεν προσβεβηθηκότας, τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, ἐπὶ ταῖς ἀνεχούσαις ἄκραις παρετέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφράξασαι· ἤρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ Πολυνόης Κορίνθιος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου τριάκοντα 3

ΟΙ 91. 4.]

παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἦγον διὰ τῆς Θουριάδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ 2 'Υλῖα ποταμῷ, καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιάται προσηπνύσαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ἠύλισαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ 'Υλίου' καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὑστεραία ἀναβιβασά- 36 μνοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραι τῆς 'Ρηγίνης.

Οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν 36 ἐπίπλουν αὐθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἣν περ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πρὶν ἔλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι ξυνέλεγον. παρ- 2 εσκευάσαντο δὲ τό τε ἄλλο ναυτικὸν ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τι πλέον ἐνείδον σχήσοντες, καὶ τὰς πῶρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πῶραις παχείας, καὶ ἀντήριδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους ὡς ἐπὶ 3 ἐξ πήχεις ἐντός τε καὶ ἔξωθεν· ὥπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Νανπάκτῳ ναὺς ἐπισκευασάμενοι πῶραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακούσιοι πρὸς 3 τὰς τῶν 'Αθηναίων ναὺς οὐχ ὁμοίως ἀντιναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πῶραθεν ἔχούσας διὰ τὸ μὴ ἀντιπῶροις μᾶλλον αὐτοὺς ἢ ἐκ περιίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυ- 4 μαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὖσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντίπρωροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναρ- ρήξειν τὰ πῶραθεν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῇ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ 4 'Αθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περι-

ναυσὶ καὶ τρισὶν, ἤρχε δὲ αὐτῶν Δίφιλος, ἐπέπλευσαν
 4 αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσύχαζον, ἔπειτα
 ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει εἶναι,
 ὤρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐναυμάχουν. καὶ
 5 χρόνον ἀντεῖχον πολὺν ἀλλήλοις. καὶ τῶν μὲν Κοριν-
 θίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν δὲ Ἀθηναίων κατέδου
 μὲν οὐδεμία ἀπλῶς, ἐπτὰ δὲ τινες ἄπλοι ἐγένοντο, ἀντί-
 πρωροι ἐμβαλλόμεναι καὶ ἀναρραγίσαι τὰς παρεξαιρε-
 σίας ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο παχυτέρας
 6 τὰς ἐπωτίδας ἔχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα μὲν
 καὶ ὡς αὐτοὺς ἐκατέρους ἀξιοῦν νικᾶν, ὁμως δὲ τῶν
 ναυαγίων κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων διὰ τε τὴν τοῦ
 ἀνέμου ἁπωσιν αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος καὶ διὰ τὴν τῶν
 Κορινθίων οὐκέτι ἐπαναγωγὴν διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων,
 καὶ διώξεις οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἐάλω-
 σαν· οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ
 ναυμαχοῦντες ῥαδίως διεσώζοντο, τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐ-
 7 δεμία κατέδου ναῦς. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων
 ἐς τὴν Ναύπακτον οἱ Κορίνθιοι εὐθύς τροπαῖον ἔστησαν
 ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους
 ἐποίησαν, καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἡσσᾶσθαι δι' ὅπερ
 οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾶν· οἳ τε γὰρ Κορίνθιοι ἡγήσαντο
 κρατεῖν, εἰ μὴ καὶ πολὺ ἐκρατοῦντο, οἳ τ' Ἀθηναῖοι ἐνόμι-
 8 ζον ἡσσᾶσθαι, ὅτι οὐ πολὺ ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν
 Πελοποννησίων καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος οἱ Ἀθηναῖοι
 ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες
 ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὤρμουν, ὡς
 εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελέετα.
 35 Ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρα-
 τεύειν αὐτοῖς φ' Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἐπακοσίους
 μὲν ὀπλίταις, τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς

ΟΙ 91. 4.]

παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἦγον διὰ τῆς Θουριάδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ 2 Ὑλῖα ποταμῷ, καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιάται προσπέψαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ἠύλισαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ὑλίου καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὕστεραία ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραι τῆς Ῥηγίνης.

Οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν 36 ἐπίπλουν αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πρῶν ἐλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι ξυνέλεγον. παρ- 2 ἐσκευασαντο δὲ τό τε ἄλλο ναυτικὸν ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τι πλεον ἐνείδον σχήσοντες, καὶ τὰς πρῶρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρῶραις παχείας, καὶ ἀντήριδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους ὡς ἐπὶ ἐξ πήχεις ἐντός τε καὶ ἔξωθεν· ὥπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπισκευασάμενοι πρῶραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακούσιοι πρὸς 3 τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐχ ὁμοίως ἀντιναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρῶραθεν ἐχούσας διὰ τὸ μὴ ἀντιπρώροις μᾶλλον αὐτοὺς ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὔσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντίπρωροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναρρήξειν τὰ πρῶραθεν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῇ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ 4 Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περί-

πλουν οὔτε διέκπλουν, ὥπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστανον· αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατόν τὸ μὲν οὐ δώσειν, διεκπλεῖν, τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν ὥστε μὴ περιπλεῖν. τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι· πλείστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν· τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ 6 στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν· τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ κρατήσιν, καὶ ξυμφερομένους αὐτοὺς, ἦν πῃ βιάζωνται, ἐς ὀλίγον τε καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτὸ, προσπίπτοντας ἀλλήλοις ταραξέσθαι· ὅπερ καὶ ἐβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐν ἀπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ οὕτως αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς Συρακοσίοις· περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, σφῶν ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν, οὐ δυνήσεσθαι αὐτοὺς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημυρίου πολεμίου τε αὐτοῖς ἐσομένου καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος.

- 37 Τοιαῦτα οἱ Συρακοσῖοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δύναμιν ἐπαυήσαντες, καὶ ἅμα τεθαρσηκότες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ 2 ἅμα καὶ ταῖς ναυσί. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον τὸν ἐκ τῆς πόλεως, Γύλιππος προεξαγαγὼν προσῆγε τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἔθρα· καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου, οἳ τε ὀπλῖται ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν καὶ οἱ ἱππῆς καὶ ἡ γυμνητεία τῶν Συρακοσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῆγε τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐξέπλεον τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων. 3 καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειοῦσιν, ὁρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας

ΟΙ 92. 4.]

ἄφνω, ἐθορυβούντο, καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ πρὸ τῶν
 τειχῶν τοῖς προσιοῦσιν ἀντιπαρετάσσοντο, οἱ δὲ πρὸς
 τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τύχος
 χωροῦντας ἱππέας τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστάς ἀντεπεξ-
 ἦσαν, ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν
 αἰγιαλὸν παρεβόηθουν, καὶ ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀνταν-
 ῆγον πέντε καὶ ἐβδομήκοντα ναῦς· καὶ τῶν Συρακοσίων
 ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα. τῆς δὲ ἡμέρας ἐπὶ πολὺ 38
 προσπλέοντες καὶ ἀνακρουόμενοι καὶ πειράσαντες ἀλλή-
 λων, καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν,
 εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων οἱ Συρακόσιοι
 καταδύσαντες, διεκρίθησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν
 τειχῶν ἀπηλθε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακόσιοι ἡσύν- 2
 χασον, οὐδὲν δηλοῦντες ὅποιόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν·
 ὁ δὲ Νικίας ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα,
 καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς ἀθθίς ἐπιχειρήσειν, τοὺς τε τριηράρ-
 χους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴ τις τι ἐπεπο-
 ρήκε, καὶ ὀλκάδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυ-
 ρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κληστοῦ
 ἐν τῇ θαλάσῃ ἐπεπήγει. διαλειπούσας δὲ τὰς ὀλκάδας 3
 ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὥπως εἴ τις
 βιάζοιτο ναῦς, εἷη κατάφευξις ἀσφαλῆς καὶ πάλιν καθ'
 ἡσυχίαν ἔκπλουε. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν
 ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι νυκτός.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Συρακόσιοι τῆς μὲν ὥρας προφαίτε- 39
 ρον, τῇ δὲ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ
 ναυτικοῦ προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀντικατα-
 στάντες ταῖς ναυσὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀθθίς ἐπὶ πολὺ
 διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων, πρὶν δὴ Ἀρίστων
 ὁ Πυρρίχου Κορίνθιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ
 Συρακοσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχον-

τας, πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κелеύειν ὅτι τάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας, καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα, πάντας ἐκείσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως αὐτοῖς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας εὐθύς παρὰ τὰς ναὺς ἀριστοποιήσονται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις καὶ αὐθημε-
40 ρὸν ἀπροσδοκῆτοίς τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσι. καὶ οἱ μὲν πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη, καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐξαίφνης πρύμναν κρουσάμενοι πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν, καὶ εὐθύς ἐκβάντες αὐτοῦ ἀριστον ἐποιοῦντο· οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες αὐτοὺς ὡς ἡσσημένους σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες τὰ τε ἄλλα διεπράσσοντο καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἀριστον, ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι
2 οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ Συρακόσιοι πληρώσαντες τὰς ναὺς ἐπέπλεον αὖθις· οἱ δὲ διὰ πολλοῦ θορύβου, καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες
3 μόλις ποτὲ ἀντανήγοντο. καὶ χρόνον μὲν τινα ἀπέσχοτο ἀλλήλων φυλασσόμενοι· ἔπειτα οὐκ ἔδωκε τοῖς Ἀθηναίοις ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἀλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα, καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρα-
4 κελεύσεως ἐνανυμάχουν. οἱ δὲ Συρακόσιοι δεξάμενοι καὶ ταῖς [τε] ναυσὶν ἀντιπρώροις χρώμενοι ὥσπερ διενόηθησαν τῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀνερρήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναὺς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξειρεσίας, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστροφμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες μεγάλη ἐβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακοσίων, καὶ ἐς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας
41 ἀκοντίζοντες. τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος

OL. 91. 4.]

ναυμαχοῦντες οἱ Συρακόσιοι ἐνίκησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 τραπομένοι διὰ τῶν ὀλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο
 εἰς τὸν ἐαυτῶν ὄρμον· αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων νῆες μέχρι 2
 μὲν τῶν ὀλκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι
 ὑπὲρ τῶν ἔσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὀλκάδων δελφινοφύροι
 ἤρμηναι ἐκώλυνον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακοσίων ἐπαι- 3
 ρόμεναι τῇ νίκῃ προσέμειξαν αὐτῶν ἐγγὺς καὶ διεφθά-
 ρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἔάλω. καταδύσαντες 4
 δ' οἱ Συρακόσιοι τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ κατατραυ-
 ματίσαντες πολλὰς, ἀνδρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες τοὺς
 δὲ ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν, καὶ τροπαῖα τε ἀμφοτέρων
 τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον
 ταῖς μὲν ναυσὶ καὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ
 τὸν περὶ χειρῶσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ὥς ἐπιθησόμενοι κατ'
 ἀμφοτέρα παρεσκευάζοντο αὐθις. ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθέ- 42
 νης καὶ Εὐρυμέδων ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοή-
 θειαν παραγίγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἐβδομήκοντα μά-
 λιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς καὶ ὀπλίτας περὶ πεντακισχιλίου
 ἐαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ἀκοντιστάς τε βαρβάρους
 καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας
 καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακο- 2
 σίοις καὶ ξυμμάχοις κατάπληξις ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη
 ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι
 τοῦ κινδύνου, ὁρῶντες οὕτε διὰ τὴν Δεκέλειαν τειχιζο-
 μένην οὐδὲν ἦσσαν στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ
 προτέρῳ ἐπεληλυθότα, τὴν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν
 πανταχόσε πολλὴν φαινομένην· τῷ δὲ προτέρῳ στρα-
 τεύματι τῶν Ἀθηναίων ὥς ἐκ κακῶν ῥώμῃ τις ἐγεγνήτο.
 ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὥς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας 3
 οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν, οὐδὲ παθεῖν ὅπερ ὁ Νικίας
 ἔπαθεν· ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς ὥς

τας, πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους,
 κελεύειν ὅτι τάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ
 τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας, καὶ ὅσα τις ἔχει
 ἐδώδιμα, πάντας ἐκείσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν,
 ὅπως αὐτοῖς ἐκβιάσαντες τοὺς ναύτας εὐθύς παρὰ τὰς
 ναῦς ἀριστοποιήσονται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις καὶ αὐθημε-
 40 ρὸν ἀπροσδοκῆτοῖς τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσι. καὶ οἱ
 μὲν πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρ-
 εσκευάσθη, καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐξαίφνης πρῦμναν κρουσά-
 μενοι πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν, καὶ εὐθύς ἐκβάντες
 αὐτοῦ ἀριστον ἐποιούντο· οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες
 αὐτοὺς ὡς ἡσσημένους σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρού-
 σασθαι, καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες τὰ τε ἄλλα διεπράσσοντο
 καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἀριστον, ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι
 2 οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ Συρακόσιοι
 πληρώσαντες τὰς ναῦς ἐπέπλεον αὖθις· οἱ δὲ διὰ πολλοῦ
 θορύβου, καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες
 3 μόλις ποτὲ ἀντανήγοντο. καὶ χρόνον μὲν τινα ἀπέσχοτο
 ἀλλήλων φυλασσόμενοι· ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθη-
 ναίοις ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἀλίσκεσθαι,
 ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα, καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρα-
 4 κελεύσεως ἐναυμάχουν. οἱ δὲ Συρακόσιοι δεξάμενοι καὶ
 ταῖς [τε] ναυσὶν ἀντιπύρροις χρώμενοι ὥσπερ διενόηθη-
 σαν τῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀνερρήγγυσαν τὰς τῶν
 Ἀθηναίων ναῦς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξειρεσίας, καὶ οἱ ἀπὸ
 τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες μεγάλη ἐβλα-
 πτον τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς
 λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακοσίων, καὶ ἔς τε
 τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν καὶ ἐς τὰ
 πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας
 41 ἀκοντίζοντες. τέλος δὲ τοῦτῃ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος

OL. 91. 4.]

ναυμαχοῦντες οἱ Συρακόσιοι ἐνίκησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 τραπόμενοι διὰ τῶν ὀλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο
 ἐς τὸν ἑαυτῶν ὄρμον· αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων νῆες μέχρι 2
 μὲν τῶν ὀλκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι
 ὑπὲρ τῶν ἑσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὀλκάδων δελφिनοφύροι
 ἤρμεναι ἐκώλυνον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακοσίων ἐπαι- 3
 ρόμεναι τῇ νίκῃ προσέμειξαν αὐτῶν ἐγγὺς καὶ διεφθά-
 ρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐάλω. καταδύσαντες 4
 δ' οἱ Συρακόσιοι τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τὰ ναῦς καὶ κατατραυ-
 ματίσαντες πολλὰς, ἄνδρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες τοὺς
 δὲ ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν, καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων
 τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχρῶν εἶχον
 ταῖς μὲν ναυσὶ καὶ πολὺν κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ
 τὸν πεζὸν χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ὡς ἐπιθυσόμενοι κατ'
 ἀμφότερα παρεσκευάζοντο αὐθις. ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθέ- 42
 νης καὶ Εὐρυμέδων ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοή-
 θειαν παραγίγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἐβδομήκοντα μά-
 λιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς καὶ ὀπλίτας περὶ πεντακισχιλίου
 ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ἀκοντιστάς τε βαρβάρους
 καὶ Ἑλλήνας οὐκ ὀλίγους καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας
 καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακο- 2
 σίοις καὶ ξυμμάχοις κατάπληξίς ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη
 ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι
 τοῦ κινδύνου, ὁρῶντες οὐτε διὰ τὴν Δεκέλειαν τειχιζο-
 μένην οὐδὲν ἦσσαν στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ
 προτέρῳ ἐπεληλυθότα, τὴν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν
 πανταχόσε πολλὴν φαινομένην· τῷ δὲ προτέρῳ στρα-
 τεύματι τῶν Ἀθηναίων ὡς ἐκ κακῶν ῥώμη τις ἐγεγένητο.
 ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας 3
 οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν, οὐδὲ παθεῖν ὅπερ ὁ Νικίας
 ἔπαθεν· ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς ὡς

οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις ἀλλ' ἐν Κατάνῃ
 διεχείμαζεν, ὑπερέφθθη τε καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πε-
 λοποννήσου στρατιᾷ ὁ Γύλαπτος ἀφικόμενος, ἦν οὐδ' ἂν
 μετέπεμψαν οἱ Συρακόσιοι, εἰ ἐκείνος εὐθὺς ἐπέκειτο·
 ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἴαμενοι εἶναι ἅμα τ' ἂν ἔραβον ἥσους
 ὄντες καὶ ἀποτετειχισμένοι ἂν ἦσαν, ὥστε μὴδ' εἰ με-
 τέπεμψαν ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφέλειν· ταῦτα οὖν ἀνα-
 σκοπῶν ὁ Δημοσθένης καὶ γινώσκων ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν
 τοῖς παρόντι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινύτατός ἐστι
 τῆς ἐναντίας, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρ-
 4 ούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὁρῶν τὸ παρα-
 τεῖχισμα τῶν Συρακοσίων, ᾧ ἐκάλυσαν περιτειχίσαι
 σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἀπλοῦν τε ἂν καὶ εἰ ἐπικρατήσεί
 τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως καὶ αὐθις τοῦ ἐν
 αὐταῖς στρατοπέδου, ῥαδίως ἂν αὐτὸ ληφθῇ, οὐδὲ γὰρ
 ὑπομῆναι ἂν σφᾶς οὐδένα, ἡπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πεύρᾳ.
 5 καὶ οἱ ξυνομοωτάτην ἡγήετο διαπολέμῃσιν· ἡ γὰρ κατορ-
 θώσας ἔξειν Συρακούσας ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιάν καὶ οὐ
 κρίνεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους
 6 καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν. πρῶτον μὲν οὖν τὴν τε γῆν
 ἐξελθόντες τῶν Συρακοσίων ἔτεμνον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ
 τὸν Ἀναπον καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκράτουν ὥσπερ τὸ
 πρῶτον τῷ τε πεζῷ καὶ ταῖς ναυσίν· οὐδὲ γὰρ καθ' ἑτέρα
 οἱ Συρακόσιοι ἀντεπεξῆσαν ὅτι μὴ τοῖς ἱππεῦσι καὶ
 43 ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου· ἔπειτα μηχαναῖς ἔδοξε
 τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσαι τοῦ παρατειχίσμα-
 τος. ὥς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ
 τῶν ἐναντίων ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων αἱ μηχαναί,
 καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπ-
 κρούοντο, οὐκέτι ἔδοκει διατρίβειν, ἀλλὰ πείσας τὸν
 τε Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὥς ἐπεσεί,

ΟΙ 21. 4.]

καὶ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ 2
 ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαβεῖν προσελθόν-
 τας τε καὶ ἀναβάντας, παραγγείλας δὲ πένθ' ἡμε-
 ρῶν σιτία καὶ τοὺς λιβολόγους καὶ τέκτονας πάντας
 λαβὼν καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε καὶ ὅσα
 εἶδει ἦν κρατῶσι τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ πρώτου
 ὕπνου καὶ Εὐρυμέδων καὶ Μένανδρος ἀναλαβὼν τὴν
 πᾶσαν στρατιὰν ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς· Νικίας δὲ
 ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελείπειτο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς 3
 αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἥπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ
 τὸ πρῶτον ἀνέβη, λαμβάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν
 Συρακοσίων καὶ προσβάντες τὸ τεῖχος οἱ αὐτοὶ τῶν
 Συρακοσίων αἰρουῦσι, καὶ ἄνδρας τῶν φυλάκων ἀποκτεί-
 νουσιν· οἱ δὲ πλείους διαφυγόντες εὐθὺς πρὸς τὰ στρα- 4
 τόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία ἐν προτειχίσμασιν,
 ἐν μὲν τῶν Συρακοσίων, ἐν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἐν
 δὲ τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς
 ἑξακοσίοις τῶν Συρακοσίων, οἱ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο
 τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ δ'
 ἐβοήθουν τ' εὐθὺς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ 5
 Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν.
 καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ
 παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαινεσθαι ὦν ἔνεκα ἦλθον μὴ
 βραδεῖς γένωνται· ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρα-
 τείχισμα τῶν Συρακοσίων οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων
 ἤρουν τε καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπίστυρον. οἱ δὲ Συρακοσῖοι 6
 καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐβοή-
 θουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων, καὶ ἀδοκῆτο τοῦ τολμή-
 ματος ἐν νυκτὶ σφίσι γενομένου προσέβαλόν τε τοῖς
 Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι, καὶ βιασθέντες ὑπ' αὐτῶν τὸ
 πρῶτον ὑπεχώρησαν. προΐοντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν 7

ἀταξία μᾶλλον ἤδη ὡς κεκρατηκότων, καὶ βουλομένων
 διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡς
 τάχιστα διελθεῖν, ἵνα μὴ ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου αὐτῆς
 ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντέσχον, καὶ
 44 προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν. καὶ
 ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορία ἐγίνοντο οἱ
 Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥάδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἐτέρων
 2 ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέ-
 στερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγεγόμενοι πάντα
 πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόλις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτο-
 μαχίᾳ, ἣ μόνῃ δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν τῷδε τῷ
 3 πολέμῳ ἐγένετο, πῶς ἂν τις σαφῶς τι ᾔδει; ἦν μὲν γὰρ
 σελήνη λαμπρὰ, ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους ὡς ἐν σελήνῃ
 εἰκὸς τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προορᾶν, τὴν δὲ γνῶσιν
 τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι. ὀπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ
 4 ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνεστρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων
 οἱ μὲν ἤδη ἐνικῶντο, οἱ δὲ ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσθητοι
 ἐχώρου. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς
 τὸ μὲν ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῆει, ὥστ' οὐκ
 ἠπίσταντο πρὸς ὃ τι χρὴ χωρῆσαι. ἤδη γὰρ τὰ πρόσθεν
 τῆς τροπῆς γεγενημένης ἐτετάρακτο πάντα καὶ χαλεπὰ
 5 ἦν ὑπὸ τῆς βοῆς διαγνῶναι. οἱ τε γὰρ Συρακόσιοι καὶ
 οἱ ξύμμαχοι κρατοῦντες παρεκελεύοντό τε κραυγῇ οὐκ
 ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνατον δὲ ἐν νυκτὶ ἄλλῃ τῇ σημῆναι,
 καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο· οἱ τε Ἀθηναῖοι
 ἐζήτουν τε σφᾶς αὐτοὺς καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον, καὶ εἰ φίλιον
 εἶη τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων, πολέμιον ἐνόμιζον, καὶ τοῖς
 ἐρωτήμασι τοῦ ξυνηθήματος πυκνοῖς χρώμενοι διὰ τὸ μὴ
 εἶναι ἄλλῃ τῇ γνωρίσαι, σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν
 παρείχον ἅμα πάντες ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολεμίοις σαφές
 αὐτὸ κατέστησαν· τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο, διὰ

ΟΙ 91. 4.]

τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους ἦσσαν ἀγνοεῖσθαι, ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτοὺς ἅτε ἐκείνων ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα, εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρίνοιτο, διεφθείροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ὁ παιωνισμός· ἀπὸ 6 γὰρ ἀμφοτέρων παραπλήσιος ὢν ἀπορίαν παρείχεν. οἱ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὅποτε παιωνίσαιαν, φόβον παρείχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἱ τε πολέμιοι ὁμοίως. ὥστε τέλος ξυμπεσόντες 7 αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες μολίς ἀπελύοντο. καὶ διωκόμενοι κατὰ τε τῶν 8 κρημνῶν οἱ πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς ἀπώλλυντο, στενῆς οὐσῆς τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἄνωθεν καταβαίνειν, πολλοὶ αὐτῶν καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρατιωτῶν, ἐμπειρία μᾶλλον τῆς χώρας ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγανον, οἱ δὲ ὕστερον ἦκοντες εἰσὶν οἱ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν· οὗς, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων περιελάσαντες διέφθειραν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακόσιοι δύο τροπαῖα ἔστη- 45 σαν, ἐπὶ τε ταῖς Ἐπιπολαῖς ἧ ἡ πρόσβασις καὶ κατὰ τὸ χωρίον ἧ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι ἀντέστησαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ 2 ὀλίγοι αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ τοὺς νεκροὺς ἐλήφθη· οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἀλλεσθαι ψιλοὶ ἄνευ τῶν ἀσπίδων οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐσώθησαν.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Συρακόσιοι ὥς ἐπὶ ἀπροσδοκῆτ' 46

- εὐπραγία πάλιν αὐτὸν ἀναρρωσθέντες, ὥσπερ καὶ πρότερον,
 ἐς μὲν Ἀκράγαντα στασιάζοντα πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικα-
 ρὸν ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν εἰς δύναμι·
 Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἔρχετο
 αὐτοῖς, ἄξων στρατιὰν ἔτι, ὥς ἐν ἐλπίδι ὦν καὶ τὰ τεῖχη
 τῶν Ἀθηναίων αἰρήσειν βίᾳ, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπο-
 47 λαῖς οὕτω ξυνέβη. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν
 τούτῳ ἐβουλεύοντο πρὸς τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν
 καὶ πρὸς τὴν παρούσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα
 ἄρρωστίαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἐώρων οὐ κατορ-
 2 θύοντες καὶ τοὺς στρατιώτας ἀχθομένους τῇ μοιῇ. νόσῳ
 τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφοτέρας, τῆς τε ἑώρας τοῦ ἐνι-
 αυτοῦ ταύτης οὔσης ἐν ἣ ἀσθενούσιν ἄνθρωποι μάλιστα,
 καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο ἐλῶδες καὶ
 χαλεπὸν ἦν· τὰ τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο.
 3 τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἔδοκει ἔτι χρῆναι μένειν, ἀλλ'
 ἅπερ καὶ διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολάς διακινδυνεύσαι,
 ἐπειδὴ ἔσφαλτο, ἐξίναί ἐψηφίζετο καὶ μὴ διατρίβειν,
 ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἶόν τε περαιούσθαι, καὶ τοῦ στρα-
 4 τεύματος ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. καὶ τῇ
 πόλει ὀφελιμώτερον ἔφη εἶναι πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρῃ
 σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι ἢ Συρακο-
 σίους, οὓς οὐκέτι ῥῆδιον εἶναι χειρώσασθαι· οὐδ' αὖ
 ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσ-
 48 καθῆσθαι. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίνωνσκεν· ὁ
 δὲ Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πόνηρα σφῶν τὰ πράγ-
 ματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ὡςδεῖν
 ἀποδεικνύναι, οὐδ' ἐμφανῶς σφῶς ψηφίζομένους μετὰ
 πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους
 γίγνεσθαι· λαθεῖν γὰρ ἂν, ὅποτε βούλοιτο, τοῦτο ποι-
 2 οῦντες πολλῶν ἤσσουν. τὸ δὲ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων,

ΟΙ 91. 4.]

ἀφ' ὧν ἐπὶ πλέον ἢ οἱ ἄλλοι ἡσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδος
 τι ἔτι παρῆχε πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἦν
 καρτερῶσι προσκαθήμενοι· χρημάτων γὰρ ἀπορία αὐτοὺς
 ἐκτρυχώσειν, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχού-
 σαις ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ ἦν γὰρ τι καὶ ἐν
 ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγ-
 ματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκέετο ὡς αὐτὸν καὶ οὐκ εἶα ἀπαν-
 ῖστασθαι. ἃ ἐπιστάμενος τῷ μὲν ἔργῳ ἔτι ἐπ' ἀμφοτέρα 3
 ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνείχε. τῷ δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ
 οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν. εὐ γὰρ εἰδέναι ὅτι
 Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα οὐκ ἀποδέξονται ὥστε μὴ αὐτῶν
 ψηφισαμένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖ-
 σθαί τε περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ
 αὐτοὶ ὀρώντας καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας
 γνῶσεσθαι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν τις εὐ λέγων διαβάλλοι, ἐκ
 τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι. τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν 4
 πολλοὺς καὶ τοὺς πλείους ἔφη, οἱ νῦν βοῶσιν ὡς ἐν
 δεινοῖς ὄντες, ἐκεῖσε ἀφικομένους τὰναντία βοήσασθαι
 ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπροδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον.
 οὐκ οὖν βούλεσθαι αὐτός γε ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων
 φύσεις ἐπ' αἰσυχρᾷ τε αἰτία καὶ ἀδίκως ὑπ' Ἀθηναίων
 ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἰ δεῖ, κινδυ-
 νεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ. τὰ τε Συρακοσίων ἔφη ὁμοῦ 5
 ἔτι ἥσσω τῶν σφετέρων εἶναι· χρήμασι γὰρ αὐτοὺς
 ξενοτροφοῦντας καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἀναλίσκοντας,
 καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας, τὰ μὲν
 ἀπορεῖν, τὰ δ' ἔτι ἀμηχανήσειν· δισχίλια γὰρ τάλαντα
 ἤδη ἀναλωκέναι καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν, ἦν τε καὶ
 ὀτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς τῷ μὴ διδύναι τρο-
 φήν, φθереῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον
 ἢ δι' ἀνάγκης ὥσπερ τὰ σφέτερα ὄντα. τρίβειν οὖν ἔφθ

χρήναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν, ὥς πολὺ κρείσσους εἰσὶ, νικηθέντας ἀπιέναι.

- 49 Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν, καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλούμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίνεσθαι τὰ πράγματα, καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γούν
- 2 ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσύνει κρατηθεῖς. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ μὲν τοῦ προσκαθεῖσθαι οὐδ' ὅπως οὖν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτοὺς, ἔφη χρήναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε περὶ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐκείνους βλάψουσι, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλον ἐστί, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ἣ τὰ τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους οὐκ ἐκ βραχείος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε καὶ
- 3 καταίροντες ἔξουσι. τό τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν ἐξανίστασθαι. καὶ ὁ Εὐρυμέδων
- 4 αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο, καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρίζεται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χῶραν ἔμενον.
- 50 Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρήσαν ἐς τὰς Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἀμαρτῶν τοῦ Ἀκράγατος· ἐν Γέλα γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἢ τοῖς Συρακοσίοις στάσις ἐς φίλια ἐξεπεπτώκει· ὁ δὲ Γύλιππος ἀλ-

OL. 91. 4.]

λην τε στρατιὰν πολλήν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἥρος ἐν ταῖς ὁκάσις ὑπλίτας ἀποσταλέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινούντα. ἀπενεχθέντων γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ δόντων 2 Κυρηναίων τριῆρεις δύο καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκουμένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον· (δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει) καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες, ἀφίκοντο ἐς Σελινούντα. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλ- 3 θόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρα αὐτῶν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ὀρῶντες στρατιὰν τε ἄλλην προσγενημένην αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλονται τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἡναντιοῦτο, ἀλλ' ἦ μὴ φανερώς γε ἀξίων ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἡδύναντο ἀδηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι, ὅταν τις σημήνη. καὶ μελλόντων αὐτῶν, 4 ἐπειδὴ ἐτοῖμα ἦν, ἀποπλεῖν, ἡ σελήνη ἐκλείπει· ἐτίγχανε γὰρ πανσέληνος οὐσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγούς ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας, ἦν γάρ τοι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιοῦτῳ προσκείμενος, οὐδ' ἂν διαβουλευσασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν, ὡς οἱ μάντις ἐξηγούντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι, ὅπως ἂν πρῶτερον κινηθεῖη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγένετο.

χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν, ὥς πολὺν κρεῖσσουσος εἰσὶ, νυκθέντας ἀπιέναι.

- 49 Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν, καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλούμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα, καὶ ἐπικηρυκεύμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γούν
- 2 ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσύνει κρατηθεῖς. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι οὐδ' ὅπως οὖν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτούς, ἔφη χρῆναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐκείνους βλάψουσι, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλον ἐστί, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τὰ τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους οὐκ ἐκ βραχείος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε καὶ
- 3 καταίροντες ἔξουσι. τό τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν ἐξανίστασθαι. καὶ ὁ Εὐρυμέδων
- 4 αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο, καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλεον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρίζεται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τοῦτ' αὖτε τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.
- 50 Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρήσαν ἐς τὰς Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἀμαρτῶν τοῦ Ἀκράγαντος· ἐν Γέλα γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἢ τοῖς Συρακοίοις στάσις ἐς φίλια ἐξεπεπτώκει· ὁ δὲ Γύλιππος ἀλ-

ΟΙ 91. 4.]

λην τε στρατιάν πολλήν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἥρος ἐν ταῖς ὁλκάσιν ὀπλίτας ἀποσταλέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινούντα. ἀπενεχθέντων γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ δόντων 2 Κυρηναίων τριῆρεις δύο καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῇ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκουμένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον· (δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει) καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες, ἀφίκοντο ἐς Σελινούντα. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθύς αὐτῶν ἐλ- 3 θόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρα αὐθις τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ὀρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἄμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο, ἀλλ' ἢ μὴ φανερώς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προείπον ὡς ἡδύναντο ἀθλητότατα ἐκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι, ὅταν τις σημήνῃ. καὶ μελλόντων αὐτῶν, 4 ἐπειδὴ ἐτοῖμα ἦν, ἀποπλεῖν, ἡ σελήνη ἐκλείπει· ἐτύγχανε γάρ πανσέληνος οὔσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγοὺς ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας, ἦν γάρ τοι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιοῦτῳ προσκείμενος, οὐδ' ἂν διαβουλευσασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν, ὥς οἱ μάντις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μέναι, ὅπως ἂν πρότερον κινήθῃ. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγένητο.

- 51 Οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι, πολλὰ μᾶλλον ἐγγεγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὥς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ μήτε τῷ πεζῷ· οὐ γὰρ ἂν τον ἔκπλουν ἐπιβουλεύσαι· καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὥς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ 2 σφίσι ξυμφέροι ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναὺς ἐπλήρουν καὶ ἀνεπειρώντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτεραιᾷ πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατὰ τινὰς πύλας, ἀπολαμβάνουσι τε τῶν ὀπλιτῶν τινὰς καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὗσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἐβδομήκοντα 52 ἀπολλύουσι καὶ τῶν ὀπλιτῶν οὐ πολλούς. καὶ αὐτῇ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακουσίων· τῇ δ' ὑστεραιᾷ ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλίουσιν οὖσαις ἕξ καὶ ἐβδομήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τεῖχη ἐχώρουν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἕξ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ 2 προσμίσξαντες ἐνανμάχουν. καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλόμενον περιμῆσασθαι τὰς ναὺς τῶν ἐναντίων, καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῶ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον, νικήσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων, ἀπολαμβάνουσι κἀκείνον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναὺς ἐπισπομένας· ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ναὺς ἤδη τῶν Ἀθηναίων 53 κατεδιώκόν τε καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν. ὁ δὲ Γύλιππος ὁρῶν τὰς ναὺς τῶν πολεμίων νικωμένας καὶ ἔξω τῶν στραυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερο-

OL 91. 4.]

μένας, βουλόμενος διαφθείρειν τοὺς ἐκβαίνοντας καὶ τὰς ναῦς ῥᾶον τοὺς Συρακοσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς φιλλίας οὐσης. παρεβόηθει ἐπὶ τὴν χηλὴν μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς. καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοὶ, οἳτοι γὰρ ἐφύλασσον 2 τοῖς Ἀθηναίοις ταύτῃ, ὀρώντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπειθόντες τοῖς πρώτοις τρέπουσιν καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος 3 παρόντος τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες καὶ δέισαντες περὶ ταῖς ναυσὶν ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν καὶ ὀπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακοσῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας ἀπέκτειναν. καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἐμπρῆσαι βουλόμενοι 4 ὀλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ θαλῶς γεμίσαντες, ἣν γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὖριος, ἀφείσαν τὴν ναῦν πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δέισαντες περὶ 4 ταῖς ναυσὶν ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα, καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προστελεῖν ἐγγὺς τὴν ὀλκάδα τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν. μετὰ δὲ τοῦτο 54 Συρακοσῖοι μὲν τῆς τε ναυμαχίας τροπαῖον ἔστησαν καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὀπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον, Ἀθηναῖοι δὲ ἥς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην καὶ ἥς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ.

Γεγεννημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακοσίοις λαμπρᾶς 55 ἤδη καὶ τοῦ ναυτικοῦ, πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς

μέγας ἦν, πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατείας ὁ μετὰ μελος.
 2 πόλεσι γὰρ ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες,
 δημοκρατουμέναις τε ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, καὶ ναῦς καὶ ἱπ-
 πους καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτε
 ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ διάφορον αὐτοῖς ᾧ προσ-
 ἵγοντο ἂν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῷ κρείσσους, σφαλ-
 λόμενοι δὲ τὰ πλείω, τὰ τε πρὸ αὐτῶν ἠπύρουν καὶ
 ἐπειδὴ γε καὶ ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο,
 56 πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸν τε λιμένα
 εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διεννοοῦντο
 κλήσειν, ὅπως μηκέτι μῆδ' εἰ βούλοιντο λάβοιεν αὐτοὺς
 2 οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σω-
 θῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως
 ἐκείνους κωλύσωσι, νομίζοντες ὅπερ ἦν, ἀπὸ τε τῶν
 παρόντων πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι,
 καὶ εἰ δύναιντο κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμά-
 χων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν εἰς
 τοὺς Ἑλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι· τοὺς τε γὰρ
 ἄλλους Ἑλληνας εὐθὺς τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ
 φόβου ἀπολύεσθαι· οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν
 ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθησό-
 μενον πόλεμον ἐνεγκεῖν· καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν αἴ-
 τιοι εἶναι ὑπὸ τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν
 3 ἔπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν
 κατὰ τε ταῦτα καὶ ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγ-
 νοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων, καὶ οὐδ'
 αὐτοὶ αὖ μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων
 σφίσιν, ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακε-
 δαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προ-
 κινδυνεύσαι τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες.
 4 ἔθνη γὰρ πλείστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνῆλθε,

OL 91. 4.]

πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πο-
 λέμφῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λακεδαιμονίων.
 τοσοῖδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας, 57
 τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες, τοῖς δὲ
 ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ
 δίκην τι μᾶλλον οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων
 στάντες, ἀλλ' ὥς ἑκαστὸς τις τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ
 ξυμφέρον ἢ ἀνάγκη ἔσχεν. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες 2
 ἐπὶ Δωριέας Συρακοσίους ἐκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ
 αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι καὶ Ἰμ-
 βριοι καὶ Αἰγινῆται, οἱ τότε Αἴγιαν εἶχον, καὶ ἔτι
 Ἑστιαῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίασαν οἰκοῦντες, ἄπικοι
 ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δὲ ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, 3
 οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μισθο-
 φόροι ξυνεστράτευνον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου 4
 ὑποτελῶν Ἑρετριῆς καὶ Χαλκιδῆς καὶ Στυρῆς καὶ Καρύ-
 στιοι ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι καὶ Ἀνδριοι
 καὶ Τήνιοι, ἐκ δ' Ἰωνίας Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χῖοι.
 τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρ-
 ἔχοντες, αὐτόνομοι ξυνέσποντο· καὶ τὸ πλεῖστον Ἴωνες
 ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων πλὴν Καρυστιῶν,
 (οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες,) ὑπήκοοι δ' ὄντες καὶ ἀνάγκη
 ὁμῶς Ἴωνές γε ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς 5
 Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι,
 Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολῆς Αἰο-
 λεῦσι τοῖς κτίσασσι Βοιωτοῖς [τοῖς] μετὰ Συρακοσίαν
 κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο, Πλαταιῆς δὲ καταντικρὺ Βοιωτοὶ
 Βοιωτοῖς μόνον εἰκότως κατ' ἔχθος. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθή- 6
 ριοι Δωριῆς ἀμφότεροι, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄπικοι
 Κυθήριοι ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετὰ
 Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον, Ῥόδιοι δὲ Ἀργεῖοι γένος Συρα-

- κοιτίοις μὲν Δωριεῦσι, Γελοίοις δὲ καὶ ἀποίκιοις ἑαυτῶν οὔσι, μετὰ Συρακοσίων στρατευομένοις ἡγαγκάζοντο πο-
 7 λεμῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλ-
 λῆνες μὲν καὶ Ζακύνθιοι αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ
 νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκρά-
 τουν οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο· Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον
 Δωριῆς ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι σαφῶς ἐπὶ Κορινθίους τε
 καὶ Συρακοσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες, τῶν δὲ ξυγ-
 γενεῖς, ἀνάγκη μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλῆσαι δὲ κατὰ
 8 ἔχθος τὸ Κορινθίων οὐχ ἦσσαν εἶποντο. καὶ οἱ Μεσσή-
 νιοι νῦν καλούμενοι ἐν Ναυπάκτῳ καὶ ἐκ Πύλου τότε
 ἱπ' Ἀθηναίων ἐχομένης ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν.
 καὶ ὅτι Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι Ζελι-
 9 ρουντίοις οὔσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων
 ἐκούσιος μᾶλλον ἢ στρατεία ἐγένετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν
 γὰρ οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων
 τε ἔχθρας καὶ τῆς παραντίκα ἕκαστοι ἰδίας ὠφελείας
 Δωριῆς ἐπὶ Δωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἡκολούθουν,
 Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι, ἐπὶ τοὺς
 αἰὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους εἰωθότες ἵναί,
 καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας οὐδὲν
 ἦσσαν διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους, Κρήτες δὲ καὶ
 Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες· ξυνέβη δὲ τοῖς
 Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς
 ἀποίκιοις ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἄκοντας μετὰ μισθοῦ
 10 ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ
 πλέον Δημοσθένους φιλῖα καὶ Ἀθηναίων εὐνοία ζύμμα-
 11 χοι ὄντες ἐπεκούρησαν. καὶ οἷδε μὲν τῷ Ἴονίῳ κόλῃ
 ὀριζόμενοι· Ἰταλιωτῶν δὲ Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι ἐν
 τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιωτικῶν καιρῶν κατεῖλημ-
 μένων ξυνεστράτευσον, καὶ Σικελιωτῶν Νάξιοι καὶ Κατα-

OL 91. 4.]

ναῖοι· βαρβάρων δὲ Ἑγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο καὶ Σικελῶν τὸ πλεόν, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας Τυρσηνῶν τέτινες κατὰ διαφορὰν Συρακοσίων καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευσον. Συρακοσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὁμοροὶ 58 ὄντες καὶ Γελῶι οἰκούντες μετ' αὐτοὺς, ἔπειτα Ἀκραγαντίνων ἡσυχάζόντων ἐν τῇ ἐπέκεινα ἰδρυμένοι Σελινούντιοι. καὶ οἶδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην 2 μέρος τετραμμένον νεμόμενοι, Ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸ Τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἑλληνες οἰκοῦσιν· οὗτοι δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ μόνοι ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ τοσάδε, Δωριῆς 3 τε καὶ [οἱ] αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν, βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι ὅσοι μὴ ἀφέστασαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμῶδεις δὲ τοὺς ἄλλους καὶ Εἰλωτας· δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες εἰλεύθερον ἦδη εἶναι· Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσι καὶ πεζῇ μόνοι παραγενόμενοι, καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀμπρακιῶται κατὰ τὸ ξυγγενές, ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀποσταλέντες, καὶ Σικυνῶνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες, καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς 4 ἐπελθόντας τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλήθος πλεόν κατὰ πάντα παρέσχοντο, ὅτε μεγάλας πόλεις οἰκούντες· καὶ γὰρ ὀπλῖται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι καὶ ἄλλος ὄμιλος ἀφθονος ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις ὥς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους Συρακοσίοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθος τε πόλεως καὶ ὅτι ἐν μεγίστῃ κινδύνῳ ἦσαν. καὶ αἱ μὲν ἐκατέρων ἐπικουραὶ τοσαῖδε ξυνελέγησαν, καὶ 59 τότε ἦδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρήσαν καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν.

[illegible]

ΟΙ 91. 4.]

καὶ ἀκοντιστὰς τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον, καὶ τᾶλλα ὡς οἶόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ δὲ πολλὰ ἐτοίμα ἦν, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας, καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρεκελεύσατό τε πρῶτον καὶ ἔλεξε τοιάδε.

“ Ἄνδρες στρατιώται Ἀθηναῖων τε καὶ τῶν ἄλλων 61
ξυμμάχων, ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν
ἔσται, περὶ τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἐκάστοις οὐχ ἥσσον
ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσιν,
ἔστι τῷ τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυ- 2
μῶν δὲ οὐ χρὴ οὐδὲ πάσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν
ἀνθρώπων, οἱ τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαλέντες ἔπειτα διὰ
παντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς
ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθηναῖων πάρεστε, πολλῶν ἤδη 3
πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρα-
τευόμενοι αἰεὶ, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων,
καὶ τὸ τῆς τύχης κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στήναι καὶ
ὡς ἀναμαχοῦμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ
ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε. ἃ δὲ ἀρωγὰ 62
ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι πρὸς τὸν μέλ-
λοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ
τῶν καταστρωμάτων παρασκευῇν, οἷς πρότερον ἐβλαπτό-
μεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν
κυβερνητῶν εὐκεμμένα ἡτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται 2
πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται καὶ ὄχλος ᾧ ναυμα-
χίαν μὲν ποιοῦμενοι ἐν πελάγει οὐκ ἂν ἐχρώμεθα διὰ τὸ
βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν, ἐν
δὲ τῇ ἐνθάδε ἡναγκασμένη ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ

- 3 πρόσφορα ἔσται. εὖρηται δ' ἡμῖν ὅτα χρή ἀντιναυπηγεῖσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ὥπερ δὴ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί, αἱ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης
- 4 νεὼς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτῳ εἰ οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. εἰ τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσαμεθα ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν, καὶ τὸ μῆτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι μήτ' ἐκείνους εἰς ὠφέλιμον φαίνεται, ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς πλην ὅσον ἂν
- 63 ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχῃ πολεμίας οὐσης. ὡν χρή μεμνημένους διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε, καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι εἰς αὐτήν, ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηὶ νεὼς μὴ πρότερον ἀξιοῦν ἀπολύεσθαι ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώ-
- 2 ματος ὀπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς ὀπλίταις εὐχῆσσαν τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅφρ' τῶν ἀνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο ὑπάρχει δ' ἡμῖν ἔτι νῦν γε τὰ
- 3 πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι, μὴ ἐκπεπληχθῆαι τι ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν, τὴν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων βελτίω νῦν ἔχοντας καὶ τὰς ναὺς πλείους, ἐκείνην τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμείσθαι ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἳ τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει ἔθανμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσαν κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλεῖον μετείχετε.
- 4 ὥστε κοινωνοὶ μόνον ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες δικαίως αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδετε, καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίωι τε, οὗς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστήναι οὐδεὶς ἔως ἤκμαζε τὸ ναυτικὸν ἡμῖν ἡξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτοὺς καὶ δείξατε ὅτι καὶ μετὰ ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἡ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσει

ΟΙ 91. 4.]

ἐστὶν ἐτέρας εὐτυχούσης βώμης. τοὺς τε Ἀθηναίους 64
 ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομνήσκω ὅτι οὐτε ναὺς ἐν
 τοῖς νεωσοίοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε οὐτε ὀπλιτῶν ἡλι-
 κίαν ὑπελείπετε, εἴτε ξυμβήσεται τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν
 ὑμῶν, τοὺς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθὺς ἐπ' ἐκείνα πλε-
 σσυσμένους καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους
 ἐσόμενους τοὺς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι.
 καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακοσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ
 ἴστε οἷα γνῶμῃ ἐπήλθετε, οἱ δ' ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις.
 ὥστε ἐν ἐνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθιστώτες 2
 καρτερήσατε, εἴπερ ποτὲ, καὶ ἐνθυμείσθε καθ' ἐκάστους
 τε καὶ ξύμπαντες ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι
 καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ ἡ ὑπόλοιπος
 πόλις καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, περὶ ὧν εἴ τις τι
 ἕτερος ἐτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμῃ ἢ εὐψυχίᾳ, οὐκ ἂν
 ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος αὐτὸς τε αὐτῷ
 ὠφέλιμος γένοιτο καὶ τοῖς ξύμπασι σωτήριος."

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα παρακελευσάμενος εὐθὺς ἐκέ- 65
 λευε πληροῦν τὰς ναὺς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς 2
 Συρακοσίοις παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν
 τὴν παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, προη-
 γέλθη δὲ αὐτοῖς καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν. καὶ 3
 πρὸς τε τὰλλα ἐξηρτύσαντο ὥς ἕκαστα καὶ πρὸς τοῦτο·
 τὰς γὰρ πύργους καὶ τῆς νεῆς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσω-
 σαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἢ χεῖρ
 ἐπιβαλλομένη. καὶ ἐπειδὴ πάντα ἐτοῖμα ἦν, παρεκελεύ- 4
 σαντο ἐκείνοις οἳ τε στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος καὶ ἔλεξαν
 τοιάδε.

"Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα καὶ ὑπὲρ καλῶν 66
 τῶν μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὃ Συρακόσιοι καὶ ξύμμαχοι,
 οἳ τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι· οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως

αὐτῶν προθύμως ἀντελάβεσθε· καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον
 2 δεῖ ᾗσθῃται, σημανοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν
 τήνδε ἐλθόντας πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώ-
 σει, ἔπειτ' εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ
 τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν
 τε πρὶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους, πρῶτοι
 ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ὥπερ πάντα κατέσχον,
 τὰς μὲν νενικήκατε ἤδη ναυμαχίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος
 3 νῦν νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὰν ᾗ ἀξιοῦσι προῦχειν
 κολουθῶσι, τό γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέ-
 στερον αὐτοῦ ἑαυτοῦ ἐστίν ἢ εἰ μὴδ' ᾗθησαν τὸ πρῶτον,
 καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι καὶ
 παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν· ὃ νῦν Ἀθηναίους
 67 εἰκὸς πεπονθέναι. ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον,
 ὥπερ καὶ ἀνεπιστήμονες ἔτι ὄντες ἀπετολμήσαμεν, βε-
 βαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκήσεως προσγεγεννημένης αὐτῷ,
 τὸ κρατίστους εἶναι εἰ τοὺς κρατίστους ἐνίκησαμεν,
 διπλασσία ἐκάστου ἢ ἐλπίς. τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπι-
 χειρήσεις ἢ μεγίστη ἐλπίς μεγίστην καὶ τὴν προθυμίαν
 2 παρέχεται. τά τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρα-
 σκευῆς ἡμῶν τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστι καὶ οὐκ
 ἀνάρμοστοι πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ', ἐπειδὰν
 πολλοὶ μὲν ὀπλῖται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρὰ τὸ
 καθεστηκὸς ὦσι, πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι ὥς
 εἰπεῖν Ἀκαρνανές τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἱ
 οὐδ' ὅπως καθεζομένους χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι εὐρή-
 σουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς καὶ ἐν σφίσιν
 αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν τρόπῳ κινούμενοι, ταράξ-
 3 ονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ ὠφελήσονται,
 εἴ τις καὶ τότε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσαις ναυμαχήσει πεφόβηται·
 ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δρᾶν τι ἔν

ΟΙ. 91. 4.]

βούλονται ἔσονται, ῥᾶσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν
 ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ' ἀληθέστατον γινώτε, ἐξ ὧν 4
 ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι· ὑπερβαλλόντων γὰρ
 αὐτοῖς τῶν κακῶν καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρουσίας
 ἀπορίας ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν οὐ παρασκευῆς πίστει
 μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει οὕτως ὅπως δύνανται, ἢ
 ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν
 ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὥς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν
 πράζοντες χεῖρον. πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην καὶ 68
 τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων,
 ὀργῇ προσμίξωμεν, καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον
 εἶναι πρὸς τοὺς ἐναντίους, οἱ ἂν, ὥς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ
 προσπεσόντος, δικαιώσωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ
 θυμούμενον, ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐγγενήσόμενον
 ἡμῖν, [καὶ] τὸ λεγόμενόν που ἥδιστον εἶναι. ὥς δὲ
 ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι πάντες ἴστε, οἳ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν
 ἦλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ, εἰ κατάρθωσαν, ἀνδράσι μὲν
 ἂν τᾷλγιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρε-
 πέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν αἰσχίστην ἐπὶ κλησιν.
 ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει μηδὲ τὸ ἀκινδύνως 3
 ἀπελθεῖν αὐτοὺς κέρδος νομίσαι. τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἔαν
 κρατήσωσιν, ὁμοίως δράσουσι· τὸ δὲ πραξάντων ἐκ τοῦ
 εἰκότος δὲ βουλόμεθα τούσδε τε κολασθῆναι καὶ τῇ πάσῃ
 Σικελίᾳ καρπουμένη καὶ πρὶν ἐλευθερίαν βεβαιοτέραν
 παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώ-
 τατοι οἱ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες πλεί-
 οστα διὰ τὸ εὐτυχεῖσθαι ὠφελῶσιν.”

Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος 69
 τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευ-
 σάμενοι ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθύς ἐπειδὴ καὶ τοὺς
 Ἀθηναίους ᾗσθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων 2

ἐκπεπληγμένοι καὶ ὁρῶν οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς
 ἦδη ἦν, ἐπειδὴ καὶ ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ
 νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, πάντα
 τε ἔργῃ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὐπω
 ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὐθις τῶν τριτηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀν-
 εκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ
 φυλῇν, ἀξίων τό τε καθ' ἑαυτὸν, ὃ ὑπῆρχε λαμπρότητός
 τι, μὴ προδιδόναι τινα, καὶ τὰς πατρικὰς ἀρετὰς, ὧν ἐπι-
 φανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανίζειν, πατρίδος τε τῆς
 ἐλευθερωτικῆς ὑπομιμνήσκων καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου
 πᾶσιν ἐς τὴν δίκαιαν ἐξουσίας, ἀλλὰ τε λέγων ὅσα ἐν
 τῷ τοιοῦτ' ἦδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι οὐ πρὸς τὸ
 δοκεῖν τινι ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι εἴποιεν ἂν, καὶ
 ὑπὲρ πάντων παραπλήσια ἐς τε γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ
 θεοὺς πατράους προφερόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ
 3 ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται. καὶ ὁ μὲν
 οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ ἀναγκαῖα νομίσας παρηνῆσθαι, ἀπο-
 χωρήσας ἤγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ παρέταξεν
 ὡς ἐπὶ πλείστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη τοῖς ἐν ταῖς
 4 ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο. ὁ δὲ Δημοσθένης
 καὶ Μένανδρος καὶ Εὐθύδημος, οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς
 τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν, ἄραντες ὑπὸ τοῦ
 ἑαυτῶν στρατοπέδου εὐθύς ἔπλεον πρὸς τὸ ζεύγμα τοῦ
 λιμένος [καὶ τὸν παραλειφθέντα διέκπλουν,] βουλόμενοι
 70 βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω. προεξανηγόμενοι δὲ οἱ Συρακοῖσιοι
 καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν καὶ
 πρότερον, κατὰ τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσαν
 καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα
 προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς ἅμα
 παρεβόηθει ἥπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἤρχον δὲ τοῦ
 ναυτικοῦ τοῖς Συρακοσίοις Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος,

OL 81 4.]

κέρας ἑκάτερος τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον. ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ, καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις· μετὰ δὲ τοῦτο πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἢ ναυμαχία ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο, καὶ ἦν καρτερά καὶ οἷα οὐχ ἑτέρα τῶν προτέρων. πολλὴ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυμία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν ὁπότε κελευσθεῖη ἐγίγνετο, πολλὴ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς πρὸς ἀλλήλους· οἷ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέσοι ναὺς νηὶ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις ἐν ᾧ προσετέτακτο αὐτὸς ἕκαστος ἡπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν 4 νεῶν, πλείσται γὰρ δὴ αὐταὶ ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσiai γενέσθαι· αἱ μὲν ἐμβολαὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους ὀλίγαι ἐγίγνοντο, αἱ δὲ προσβολαὶ, ὥς τύχοι ναὺς νηὶ προσπεσουῖσα ἢ διὰ τὸ φεύγειν ἢ ἄλλῃ ἐπιπλέουσα, πυκνότερα ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο 5 ναὺς, οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀφθόως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ 6 διὰ τὴν στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ αὐτοὺς ἐμβεβληθῆναι, δύο τε περὶ μίαν καὶ ἔστιν ἥ καὶ πλείους ναὺς κατ' ἀνάγκην ξυνηρτησθαι, καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν μὲν φυλακὴν τῶν δ' ἐπιβουλήν, μὴ καθ' ἑν ἕκαστον κατὰ πολλὰ δὲ πανταχόθεν, περιεστάναι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν ἀπὸ πολλῶν [τῶν] νεῶν ξυμπιπτοουσῶν

- ἐπληξίν τε ἄμα καὶ ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κελευ-
 7 σται φθέγγονται παρέχειν. πολλή γάρ δὴ ἡ παρακάλει-
 σις καὶ βοή ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς κατὰ τε τὴν τέ-
 χνην καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα φιλονεικίαν ἐγένετο, τοῖς μὲν
 Ἀθηναίοις βιάζεσθαι τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ
 τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν, εἴ ποτε καὶ αὖθις, προ-
 θύμως ἀντιλαβέσθαι, τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ ξυμμάχοις
 καλὸν εἶναι κωλύσαι τε αὐτοὺς διαφυγεῖν καὶ τὴν οἰκίαν
 8 ἐκάστους πατρίδα νικήσαντας ἐπαυξῆσαι, καὶ οἱ στρατη-
 γοὶ προσέτι ἑκατέρων, εἴ τινα που ὄρῃεν μὴ κατ' ἀνάγκην
 πρύμναν κρουόμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριή-
 ραρχον ἡρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἰ τὴν πολεμικωτάτην γῆν
 οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου πόνου κεκτημένης θα-
 λάσσης ἡγούμενοι ὑποχωροῦσιν, οἱ δὲ Συρακοῖσιοι εἰ οὗς
 σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ
 71 διαφυγεῖν, τοὺτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν. ὃ τε ἐκ
 τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας καθεσ-
 τηκίας πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχε.
 φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ,
 δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες μὴ τῶν παρόντων ἔτι χεῖρω
 2 πράξωσι. πάντων γάρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐς
 τὰς ναῦς, ὃ τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ
 ἰοικώς, καὶ διὰ τὸ [ἐγχώμαλον] ἀνώμαλον καὶ τὴν ἔποψιν
 3 τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγον
 γάρ οἴσθη τῆς θέας καὶ οὐ πάντων ἄμα ἐς τὸ αὐτὸ σκο-
 πούντων, εἰ μὲν τινες ἰδοιέν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρα-
 τοῦντας, ἀνεθάρσυσάν τε ἂν καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν
 μὴ στερῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας ἐτρέποντο· οἱ δ'
 ἐπὶ τὸ ἡσώμενον βλέψαντες ὀλαφυρμῷ τε ἄμα μετὰ
 βῆσιν ἐχρῶντο καὶ ἀπὸ τῶν δραμένων τῆς ὄψεως καὶ
 τῇ γαίῳ μᾶλλον τῶν ἐν τῇ ἔργῳ ἐδουλοῦντο.

ΟΙ 91. 4.!

ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν τε τῆς ναυμαχίας ἀπ- 4
ιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνηχῆς τῆς ἀμίλλης καὶ τοῖς
σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς ξυναποκινούντες ἐν
τοῖς χαλεπώτατα διῆγον· αἶψά γάρ παρ' ὀλίγον ἢ διέφεν-
γον ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν ὁ
'Αθηναίων, ἕως ἀγχώματα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ
ἀκούσαι, ὀλοφυρμός, βοή, νικῶντες, κρατούμενοι, ἅλλα
ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ
ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν
νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον, πρὶν γε δὴ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας ἔτρεψάν
τε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς πολλῇ
κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι κατεδίωκον ἐς τὴν
γῆν. τότε δὲ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατός, ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι 6
μὴ μετέωροι ἐάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ
στρατόπεδον· ὁ δὲ πεζὸς οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ' ὑπὸ μιᾶς
ὁρμῆς οἰμωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ
γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ πρὸς
τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους ἐς φυλακὴν, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ
πλείστοι ἤδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπῃ σωθήσονται
διασκόπουν. ἦν τε ἐν τῷ παραντίκῳ οὐδεμιᾶς δὴ τῶν 7
ξύμπασων ἐλάσσων ἔκπληξις. παραπλήσιά τε πεπόνθε-
σαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ· διαφθαρεῖσιν γὰρ τῶν
νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσαπώλλυντο αὐταῖς καὶ οἱ
ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες, καὶ τότε τοῖς Ἀθηναί-
οις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἦν μὴ τι
παρὰ λόγον γίγνηται.

Γενομένης δ' ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας καὶ πολλῶν νεῶν 72
ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων οἱ Συρακόσιοι καὶ
οἱ ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες τὰ τε ναύγια καὶ τοὺς νε-
κρούς ἀνέειλοντο καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν

- 2 τροπαῖον ἔστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν νεκρῶν μὲν περὶ ἡ ναυαγίων οὐδὲ ἐπενδύον ἀιτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλευόντο εὐθὺς 3 ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν γνώμην ἐποιεῖτο πληρώσαντας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν βιάσασθαι ἢν δύνωνται ἅμα ἔφ' τὸν ἔκπλουν, λέγων ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαὶ εἰσι νῆες χρήσιμαί σφίσι ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περίλοιποι ὥς ἐξήκοντα, 4 τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα. καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτῶν οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν διὰ τὸ καταπεπληγχαί τῇ ἡσση καὶ μὴ ἂν ἔτι οὔσθαι κρατῆσαι. καὶ οἱ μὲν ὥς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην 73 ἔχον. Ἑρμοκράτης δὲ ὁ Συρακόσιος ὑπονοήσας αὐτῶν τὴν διάνοιαν, καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι εἰ τοσαύτη στρατιὰ κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα καὶ καθεζομένη ποι τῆς Σικελίας βουλήσεται αὐθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἐσηγείται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν ὥς οὐ χρεὼν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιῦδεῖν, λέγων ταῦτι ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει, ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακοσίους καὶ τοὺς συμμαχοὺς τὰς τε ὁδοὺς ἀποικοδομήσαι καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων προφθάσαντας φυλάσσειν. 2 οἱ δὲ ξυνεγίνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ οὐχ ἦσσαν ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπauμένους, καὶ ἅμα ἐορτῆς οὖσης, ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἑρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα, οὐ δοκεῖν ἂν ῥαδίως ἐβελῆσαι ὑπακοῦσαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἐορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὅπλα λα- 3 βόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὥς δὲ τοῖς ἄρχουσι

ΟΙ. 91. 4.]

ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται. δεδιὼς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων, πέμπει τῶν ἐταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον ἥνικα ξυνεσκόταξεν· οἱ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι, καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινας ὡς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδριοι, ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν, ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στρατεύμα, ὡς Συρακοσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ 4 μὲν εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα 74 ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὧς οὐκ εὐθύς ὤρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακόσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες 2 τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν ἢ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἵεναι ἀπεφράγνυσαν, καὶ τῶν ρείθρων καὶ ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον, καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος ὡς κωλύσοντες ἢ ἐδόκει ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφείλκον. ἐνέπρησαν δὲ τινας ὀλίγας, ὥσπερ διανοήθησαν, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος ὡς ἐκάστην ποι ἐκπεπτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

Μετὰ δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημο- 75

σθάνει ἰκανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ
στρατεύματος τριτὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγένετο.
2 δευτὴρ δὲν ἦν οὐ καθ' ἑν μίσην τῶν πραγμάτων ὅτι τίς τε
καὶ ἀπολλυμένοις πάσης ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπὸ μεγάλης
ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κωδυσεύοντες· ἀλλὰ καὶ
ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὕψει
3 ἐκαστῇ ἀλγεῖν καὶ τῇ γυνάμει αἰσθίσθαι. τῶν τε γὰρ
κερῶν ἀτάφως ὄντων, ὥστε τις ἴδοι τινα τῶν ἐπιτηδείων
κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο, καὶ οἱ ζῶντες
καταλειπόμενοι τραυματῖαι τε καὶ ἀσθενεῖς πολλὸν τῶν
τεθνηκότων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν καὶ τῶν ἀπολυ-
4 λῶτων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν
τραπέμνουν ἐς ἀπορίαν καθίστασθαι, ἄγνω τε σφῶες ἀξι-
οῦντες καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβουόμενοι, εἴ τινα πού τις ἴδοι
ἢ ἐταῖρον ἢ οἰκέτην, τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπρόστων
ἐκρεμαννύμενοι καὶ ὀπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιτο,
εἴ τῃ δὲ προλείποι ἢ ῥώμῃ καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄντι εὐρίων
ἐπιθυσιασμών καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι· ὥστε διάκρυσ-
πᾶν τὸ στράτευμα πλησθέν καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ μὴ
ῥηδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε καὶ μείζω ἢ
κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν
5 ἀφανεί δεδιότας μὴ πάθωσι. πετῆφειά τε τις ἄμα καὶ
κατάμειψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ
πόλει ἐκπεπολιωρικημένη ἐφύκεσαν ὑποφυεγούσῃ, καὶ
ταύτῃ σὺ μικρᾷ· μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ
ἐλάσσονες τεσσάρων ἄμα ἐπαρεύοντο. καὶ τούτων οἱ τε
ἄλλοι πάντες ἔφερον ὃ τι τις εἰδύνατο ἕκαστος χρῆσιμον,
καὶ οἱ ὀπλίται καὶ οἱ ἱππεῖς παρὰ τὸ εἰσθῆς αὐταὶ τὰ
σφίτερα αὐτῶν σιτία ὑπὸ τοῖς ὄπλοις, οἱ μὲν ἀπορίᾳ
ἀκολουθῶν, οἱ δὲ ἀπιστίᾳ· ἀπηντομολῆκεσαν γὰρ πόλει
τε καὶ οἱ πλείστοι παραχρήμα. ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα

ΟΙ 91. 4.]

ἱκανά· σίτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῇ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν 6
ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα
ὁμῶς τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν, οὐδ' ὥς ῥαδία ἐν τῇ
παρόντι ἐδοξάζετο, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἷας λαμπρότητος
καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἷαν τελευτήν καὶ ταπει-
νότητα ἀφίκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο 7
Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους
δουλωσομένους ἤκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ
πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων,
μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφη-
μίσμασιν ἀφορμᾶσθαι, πεζοὺς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευο-
μένους καὶ ὀπλιτικῷ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ.
ὁμῶς δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου
πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

Ὅρων δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν καὶ ἐν μεγά- 76
λῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριῶν ὥς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐθάρ-
συνέ τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον
ἐκάστοις καθ' οὗς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας, καὶ βουλόμενος
ὥς ἐπὶ πλείστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν. “Ἔτι καὶ ἐκ τῶν 77
παρόντων, ὧς Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρὴ ἔχειν·
ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν· μὴδὲ
καταμέμψασθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς μήτε ταῖς ξυμφοραῖς
μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. καὶ γὰρ τοι 2
οὐδεπὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ προφέρων, ἀλλ' ὁράτε δὴ ὥς
διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου, οὐτ' εὐτυχία δοκῶν ποῦ ὑστεροῦς
τοῦ εἶναι. κατὰ τὸν ἴδιον βίον καὶ ἐς τᾶλλα, νῦν ἐν τῇ
αὐτῇ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ
μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους
δίκαια καὶ ἀνεπίφθονα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπίς ὁμῶς θρα- 3
σεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ
φοβοῦσι. τάχα δ' ἂν καὶ λωφήσειαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς

σθίνει ἱκανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγένετο.

2 δεινὸν οὖν ἦν οὐ καθ' ἐν μόνον τῶν πραγμάτων ὅτι τὰς τε ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀνεχώρουν, καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει

3 ἐκάστῳ ἀλγεινὰ καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθέσθαι. τῶν τε γὰρ κεκρῶν ἀτάφων ὄντων, ὅποτε τις ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο, καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματῖαι τε καὶ ἀσθενεῖς πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν καὶ τῶν ἀπολω-

4 λότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι ἐς ἀπορίαν καθίστασαν, ἄγειν τε σφᾶς ἀξιοῦντες καὶ εἷνα ἕκαστον ἐπιβώμενοι, εἰ τινὰ πού τις ἴδοι ἢ ἐταίρων ἢ οἰκείων, τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπινόντων ἐκκρεμαννύμενοι καὶ ἐπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιτο, εἴ τῳ δὲ προλείποι ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειαςμῶν καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι· ὥστε δάκρυσαι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ μὴ ῥαδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε καὶ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας ἦδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν

5 ἀφανεί δεδιώτας μὴ πάθωσι. κατῆφειά τέ τις ἄμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πάλαι ἐκπεποιορημένη ἐψέκσαν ὑποφενγούσῃ, καὶ ταύτῃ σὺ μικρᾷ· μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἄμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἱ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον ὅ τι τις ἐδύνατο ἕκαστος χρήσιμον, καὶ οἱ ὀπλῖται καὶ οἱ ἱππῆς παρὰ τὰ εἰωθὺς αὐτοὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία ὑπὸ τοῖς ὄπλοις, οἱ μὲν ἀπορίᾳ ἀκολουθῶν, οἱ δὲ ἀπιστίᾳ· ἀπηυτομολήκεσαν γὰρ πᾶσαι τε καὶ οἱ πλείστοι παραχρήμα. ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα

OL 91. 4.]

ικανά· σίτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῇ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν 6
 ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα
 ὁμῶς τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν, οὐδ' ὥς ῥαδία ἐν τῇ
 παρόντι ἐδοξάζετο, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἷας λαμπρότητος
 καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἷαν τελευτήν καὶ ταπει-
 νότητα ἀφίκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο 7
 Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους
 δουλωσομένους ἦκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ
 πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων,
 μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφη-
 μίσμασιν ἀφορμᾶσθαι, πεζοὺς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευο-
 μένους καὶ ὀπλιτικῷ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ.
 ὁμῶς δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου
 πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

Ὅρων δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν καὶ ἐν μεγά- 76
 λῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριῶν ὥς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐθάρ-
 συνέ τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον
 ἐκάστοις καθ' οὓς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας, καὶ βουλόμενος
 ὥς ἐπὶ πλείστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν. “Ἔτι καὶ ἐκ τῶν 77
 παρόντων, ὧ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρή ἔχειν·
 ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινότερων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν· μηδὲ
 καταμέψασθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς μήτε ταῖς ξυμφοραῖς
 μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. καὶ γὰρ τοῖς 2
 οὐδεὶς ὁμῶν οὐτε ῥώμῃ, προφέρων, ἀλλ' ὁράτε δὴ ὥς
 διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου, οὐτ' εὐτυχία δοκῶν που ὕστερός
 του εἶναι. κατὰ τὸν ἴδιον βίον καὶ ἐς τὰλλα, νῦν ἐν τῇ
 αὐτῇ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ
 μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους
 δίκαια καὶ ἀνεπίφθονα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπίς ὁμῶς θρα- 3
 σεία τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ
 φοβοῦσι. τάχα δ' ἂν καὶ λωφήσειαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς

μέγας ἦν, πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατείας ὁ μετὰ μελός.
 2 πᾶσι γὰρ ταύταις μόναίς ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες,
 δημοκρατουμέναις τε ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, καὶ ναῦς καὶ ἱπ-
 πους καὶ μεγέθει ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτε
 ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ διάφορον αὐτοῖς φ' προσ-
 ἦγοντο ἂν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῶν κρείσσους, σφαλ-
 λόμενοι δὲ τὰ πλείω, τὰ τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουσαν καὶ
 ἐπειδὴ γε καὶ ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν φόντο,
 56 πολλῶν δὲ μᾶλλον ἔτι. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸν τε λιμένα
 εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διεννοοῦντο
 κλήσειν, ὅπως μηκέτι μῆδ' εἰ βούλοιντο λάθοιεν αὐτούς
 2 οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοῖ σω-
 θῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως
 ἐκείνους κωλύσωσι, νομίζοντες ὅπερ ἦν, ἀπὸ τε τῶν
 παρόντων πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι,
 καὶ εἰ δύναιτο κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμά-
 χων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς
 τοὺς Ἑλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι· τοὺς τε γὰρ
 ἄλλους Ἑλληνας εὐθὺς τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ
 φόβου ἀπολύεσθαι· οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν
 ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθσό-
 μενον πόλεμον ἐνεγκεῖν· καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν αἴ-
 τιοι εἶναι ὑπὸ τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν
 3 ἑπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἀξίος ὁ ἀγὼν
 κατὰ τε ταῦτα καὶ ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγί-
 γνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων, καὶ οὐδ'
 αὐτοὶ αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων
 σφίσιν, ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακε-
 δαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προ-
 κινδυνεῦσαί τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες.
 4 ἔθνη γὰρ πλείστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνηλθε,

OL 91. 4.]

πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πο-
 λέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λακεδαιμονίων.
 τοσοῖδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας, 57
 τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες, τοῖς δὲ
 ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ
 δίκην τι μᾶλλον οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων
 στάντες, ἀλλ' ὥς ἑκαστός τις τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ
 ξυμφέρον ἢ ἀνάγκη ἔσχεν. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες 2
 ἐπὶ Δωριέας Συρακοσίους ἐκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ
 αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι καὶ Ἱμ-
 βριοι καὶ Αἰγινῆται, οἱ τότε Αἰγιναν εἶχον, καὶ ἔτι
 Ἑστιαεῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίασαν οἰκοῦντες, ἄποικοι
 ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δὲ ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, 3
 οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μισθο-
 φόροι ξυνεστράτευσον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου 4
 ὑποτελῶν Ἑρετριῆς καὶ Χαλκιδῆς καὶ Στυρῆς καὶ Καρύ-
 στιοι ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι καὶ Ἀνδριοι
 καὶ Τήνιοι, ἐκ δ' Ἰωνίας Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χίοι.
 τούτων Χίοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρ-
 ἔχοντες, αὐτόνομοι ξυνέσποντο· καὶ τὸ πλείστον Ἴωνες
 ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων πλήν Καρυστίων,
 (οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες,) ὑπήκοοι δ' ὄντες καὶ ἀνάγκη
 ὁμῶς Ἴωνες γε ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς 5
 Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι,
 Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολῆς Αἰο-
 λεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς [τοῖς] μετὰ Συρακοσίων
 κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο, Πλαταιῆς δὲ καταντικρὺ Βοιωτοὶ
 Βοιωτοῖς μόνον εἰκότως κατ' ἔχθος. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθή- 6
 ριοι Δωριῆς ἀμφοτέρω, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄποικοι
 Κυθήριοι ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλιππῳ μετὰ
 Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον, Ῥόδιοι δὲ Ἀργεῖοι γένος Συρα-

- κοίοις μὲν Δωριεῦσι, Γελφοῖς δὲ καὶ ἀποίοις ἑαυτῶν οὔσι, μετὰ Συρακοσίων στρατευομένοις ἠναγκάζοντο πολλοί.
- 7 λημείν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλῆνες μὲν καὶ Ζακύνθιοι αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο· Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριῆς ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι σαφῶς ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακοσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες, τῶν δὲ ξυγενεῖς, ἀνάγκη μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλῆσει δὲ κατὰ
- 8 ἔχθος τὸ Κορινθίων οὐχ ἦσσαν εἶποντο. καὶ οἱ Μεσσήνιοι νῦν καλούμενοι ἐν Ναυπάκτῳ καὶ ἐκ Πύλου τότε ὑπ' Ἀθηναίων ἐχομένης ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι Ζελινουντίοις οὔσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἐκούσιος μᾶλλον ἢ στρατεία ἐγίγνετο ἥδη. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας καὶ τῆς παραντίκα ἕκαστοι ἰδίας ὥφελείας Δωριῆς ἐπὶ Δωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠκολούθουν, Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι, ἐπὶ τοὺς αἰεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους εἰωθότες ἵεναι, καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας οὐδὲν ἦσσαν διὰ κέρδος ἠγούμενοι πολεμίους, Κρήτες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες· ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίοις ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἄκοντας μετὰ μισθοῦ
- 10 ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλέον Δημοσθένους φιλῖα καὶ Ἀθηναίων εὐνοία ξύμμαχοι ὄντες ἐπεκούρησαν. καὶ οἷδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὀριζόμενοι· Ἰταλιωτῶν δὲ Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιωτικῶν καιρῶν κατειλημμένων ξυνεστράτευσαν, καὶ Σικελιωτῶν Νάξιοι καὶ Κατα-

OL 91. 4.]

ναῖοι· βαρβάρων δὲ Ἑγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο καὶ Σικελῶν τὸ πλεόν, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας Τυρσηνῶν τέτινες κατὰ διαφορὰν Συρακοσίων καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευσαν. Συρακοσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὁμοροὶ 58 ὄντες καὶ Γελῶι οἰκοῦντες μετ' αὐτοὺς, ἔπειτα Ἀκραγαντίνων ἡσυχάζοντων ἐν τῷ ἐπέκεινα ἰδρυμένοι Σελινούντιοι. καὶ οἶδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην 2 μέρος τετραμμένον νεμόμενοι, Ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸ Τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνον Ἑλληγες οἰκοῦσιν· οὗτοι δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ μόνον ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικά μὲν ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ τοσάδε, Δωριῆς 3 τε καὶ [οἱ] αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν, βαρβάρων δὲ Σικελῶν μόνον ὅσοι μὴ ἀφέεστασαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμῶδεις δὲ τοὺς ἄλλους καὶ Εἰλωτας· δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλευθερὸν ἦδη εἶναι· Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνον παραγενόμενοι, καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀμπρακιῶται κατὰ τὸ ξυγγενές, ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀποσταλέντες, καὶ Σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες, καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς 4 ἐπελθόντας τούτους οἱ Σικελιώται αὐτοὶ πλῆθος πλεόν κατὰ πάντα παρέσχοντο, ὅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ ὀπλίται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι καὶ ἄλλος ὄμιλος ἀφθονος ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὐτοὺς ὥς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους Συρακοσίοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθός τε πόλεως καὶ ὅτι ἐν μεγίστῃ κινδύνῳ ἦσαν. καὶ αἱ μὲν ἑκατέρων ἐπικουραὶ τοσαῖδε ξυνελέγησαν, καὶ 59 τότε ἦδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρήσαν καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν.

- 2 Οἱ τε οὖν Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνόμισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι ἐπὶ τῇ γεγενημένῃ νίκῃ τῆς ναυμαχίας εἶναι τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων τοσοῦτον ὄν, καὶ μὴδὲ καθ' ἑτέρα αὐτῶν,
- 3 μήτε διὰ θαλάσσης μήτε τῷ πεζῷ, διαφυγεῖν. ἔκλπον οὖν τὸν τε λιμένα εὐθὺς τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι πλαγίαις καὶ πλοίοις καὶ ἀκάτοις, ἐπ' ἀγκυρῶν ὀρμίζοντες, καὶ τὰλλα, ἣν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι, παρεσκευάζοντο, καὶ
- 60 ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν. τοῖς δ' Ἀθηναίοις τὴν τε ἀπόκλησιν ὀρώσι καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν αὐτῶν αἰσθόμενοις βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνηλθόντες οἱ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι πρὸς τὴν παρούσαν ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον, προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὥς ἐκπλευσόμενοι ἀπέειπον μὴ ἐπάγειν, οὔτε τὸ λοιπὸν ἔμελλον ἔξειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δὲ αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατειχίσματι ὅσον οἶόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενέσιν ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔλλου πεζοῦ τὰς ναῦς ἀπάσας ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλοῦτεραι πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι, καὶ διαναυμαχήσαντες, ἣν μὲν νικῶσιν, ἐς Κατάνην κομίζεσθαι, ἣν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν ἢ ἂν τάχιστα μᾶλλον σί τινος χωρίου ἢ βαρβαρικοῦ ἢ
- 3 Ἑλληνικοῦ φίλιου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὥς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν· ἔκ τε γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ὑποκατέβησαν καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὅπως οὖν ἐδόκει ἡλικίας μετ-
- 4 ἔχων ἐπιτήδειος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ πᾶσαι δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν· τοξότας τε ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς

ΟΙ 91. 4.]

καὶ ἀκοντιστὰς τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον, καὶ τᾶλλα ὡς οἷόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ ὅ πολλὰ ἐτοῖμα ἦν, ὀρῶν τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας, καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρεκελεύσατό τε πρῶτον καὶ ἔλεξε τοιάδε.

“ Ἄνδρες στρατιῶται Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων 61
 ξυμμάχων, ὁ μὲν ἄγων ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται, περὶ τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἐκάστοις οὐχ ἤσσαν ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσὶν, ἔστι τῷ τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθ- 2
 μῶν δὲ οὐ χρὴ οὐδὲ πᾶσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαλέντες ἔπειτα διὰ παντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη 3
 πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρα-
 τευόμενοι αἰεὶ, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ τῆς τύχης ἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στήναι καὶ ὡς ἀναμαχοῦμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε. ἀ δὲ ἀρωγὰ 62
 ἐνεῖδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι πρὸς τὸν μέλ-
 λοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευῇν, οἷς πρότερον ἐβλαπτό-
 μεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν κυβερνητῶν ἐσκευμένα ἡτοιμάσται. καὶ γὰρ τοξόται 2
 πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται καὶ ὄχλος ᾧ ναυμα-
 χίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει οὐκ ἂν ἐχρώμεθα διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν, ἐν
 δὲ τῇ ἐνθάδε ἡναγκασμένη ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ

3 πρόσφορα ἔσται. εὖρηται δ' ἡμῖν ὅτα χρή ἀντιναυπη-
 γείσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας,
 ὥπερ δὴ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί,
 αἱ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης
 4 νεὼς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτῳ οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς
 τοῦτο γὰρ δὴ ἡναγκάσαμεθα ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν
 νεῶν, καὶ τὸ μήτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι μήτ' ἐκείνους ἐᾶν
 ὠφέλιμον φαίνεται, ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς πλήν ὅσον ἂν
 63 ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχῃ πολεμίας οὐσης. ὣν χρή μεμνημέ-
 νους διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε, καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι
 εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηὶ νεὼς μὴ πρότερον
 ἀξιοῦν ἀπολῦεσθαι ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώ-
 2 ματος ὀπλίτας ἀπαράξῃτε. καὶ ταῦτα τοῖς ὀπλίταις οὐχ
 ἥσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν ἀνωθεν
 μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο· ὑπάρχει δ' ἡμῖν ἔτι νῦν γε τὰ
 3 πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ,
 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι, μὴ ἐκπεπλήχθαι τι ταῖς
 ξυμφοραῖς ἄγαν, τὴν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρω-
 μάτων βελτίω νῦν ἔχοντας καὶ τὰς ναῦς πλείους, ἐκείνην
 τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμείσθαι ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἱ
 τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν τῆς τε
 φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει ἐθαν-
 μάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας
 οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελείσθαι, ἔς τε τὸ φοβερόν τοῖς
 ὑπηκόοις καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλείον μετείχετε.
 4 ὥστε κοινῶν μόνον ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες
 δικαίως αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδετε, καταφρονήσαντες
 δὲ Κορινθίων τε, οὐδὲ πολλὰ κίς νενικήκατε, καὶ Σικελιω-
 τῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστῆναι οὐδεὶς ἔως ἤκμαζε τὸ ναυτικόν
 ἡμῖν ἡξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτοὺς καὶ δείξατε ὅτι καὶ μετὰ
 ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἡ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσων

OL. 91. 4.]

ἐστὶν ἐτέρας εὐτυχούσης βώμης. τοὺς τε Ἀθηναίους 64
 ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τὰδε ὑπομνήσκω ὅτι οὔτε ναὺς ἐν
 τοῖς νεωσοίοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε οὔτε ὀπλιτῶν ἡλι-
 κίαν ὑπελίπετε, εἰ τε ξυμβήσεται τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν
 ὑμῖν, τοὺς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθὺς ἐπ' ἐκεῖνα πλε-
 σουμένους καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους
 ἐσομένους τοὺς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι.
 καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακοσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ
 ἴστε οἷα γνώμη ἐπήλθετε, οἱ δ' ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις.
 ὥστε ἐν ἐνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες 2
 καρτερήσατε, εἴπερ ποτὲ, καὶ ἐνθυμείσθε καθ' ἐκάστους
 τε καὶ ξύμπαντες ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι
 καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ ἡ ὑπόλοιπος
 πόλις καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, περὶ ὧν εἴ τις τι
 ἕτερος ἐτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμη ἢ εὐψυχία, οὐκ ἂν
 ἐν ἄλλῃ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος αὐτὸς τε αὐτῷ
 ὠφέλιμος γένοιτο καὶ τοῖς ξύμπασιν σωτήριος."

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα παρακελευσάμενος εὐθὺς ἐκέ- 65
 λευε πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς 2
 Συρακοσίοις παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν
 τὴν παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, προηγ-
 γέλθη δὲ αὐτοῖς καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν. καὶ 3
 πρὸς τε τὰλλα ἐξηρτύσαντο ὥς ἕκαστα καὶ πρὸς τοῦτο·
 τὰς γὰρ πρῶρας καὶ τῆς νεῶς ἄνω ἐπὶ πολὺν κατεβύρσω-
 σαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἢ χεῖρ
 ἐπιβαλλομένη. καὶ ἐπειδὴ πάντα ἐτοῖμα ἦν, παρεκελεύ- 4
 σαντο ἐκείνοις οἱ τε στρατηγοὶ καὶ Γυλίππος καὶ ἔλεξαν
 τοιάδε.

"Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα καὶ ὑπὲρ καλῶν 66
 τῶν μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὡς Συρακόσιοι καὶ ξύμμαχοι,
 οἱ τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι· οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως

αὐτῶν προθύμως ἀντελάβεσθε· καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον
 2 δεῖ ᾗσθηται, σηματοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν
 τήνδε ἔλθοντας πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώ-
 σαι, ἔπειτ' εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ
 τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν
 τε πρὶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους, πρῶτοι
 ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ᾧ περ πάντα κατέσχον,
 τὰς μὲν νενικήκατε ἤδη ναυμαχίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος
 3 νῦν νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὴν ᾧ ἀξιοῦσι προὔχειν
 κολουθῶσι, τό γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέ-
 στερον αὐτοῦ ἑαυτοῦ ἐστίν· ἢ εἰ μὴδ' ᾗθήσαν τὸ πρῶτον,
 καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχμήματος σφαλλόμενοι καὶ
 παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν· ὁ νῦν Ἀθηναίους
 67 εἰκὸς πεπονθέναι. ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον,
 ᾧ περ καὶ ἀνεπιστήμονες ἔτι ὄντες ἀπετολήσαμεν, βε-
 βαϊότερον νῦν, καὶ τῆς δοκίσεως προσγεγενημένης αὐτῷ,
 τὸ κρατίστους εἶναι εἰ τοὺς κρατίστους ἐνίκησαμεν,
 διπλάσια ἐκάστου ἡ ἐλπίς. τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπι-
 χειρήσεις ἡ μεγίστη ἐλπίς μεγίστην καὶ τὴν προθυμίαν
 2 παρέχειται. τὰ τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρα-
 σκευῆς ἡμῶν τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστι καὶ οὐκ
 ἀνάρμοστοι πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ', ἐπειδὴν
 πολλοὶ μὲν ὀπλίζεται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρὰ τὸ
 καθεστηκὸς ὦσι, πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι ὥς
 εἰπεῖν Ἀκαρνᾶνές τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἱ
 οὐδ' ὅπως καθεζομένους χρή τὸ βέλος ἀφείναι εὐρή-
 σουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς καὶ ἐν σφίσιν
 αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν τρόπῳ κινούμενοι, ταράζ-
 3 ονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ ὠφελήσονται,
 εἴ τις καὶ τότε ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἴσας ναυμαχήσει πεφόβηται·
 ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δρᾶν τι ἔν

ΟΙ. 91. 4.]

βούλονται ἔσονται, ῥᾶσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν
 ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ' ἀληθέστατον γινώτε, ἐξ ὧν 4
 ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι· ὑπερβαλλόντων γὰρ
 αὐτοῖς τῶν κακῶν καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρούσης
 ἀπορίας ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν οὐ παρασκευῆς πίστει
 μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει οὕτως ὅπως δύνανται, ἢ
 ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν
 ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὥς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν
 πράζοντες χεῖρον. πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην καὶ 68
 τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδοκυῖαν πολεμιωτάτων,
 ὀργῇ προσμίξωμεν, καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον
 εἶναι πρὸς τοὺς ἐναντίους, οἳ ἂν, ὥς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ
 προσπεσόντος, δικαιώσωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ
 θυμούμενον, ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐγγενήσόμενον
 ἡμῖν, [καὶ] τὸ λεγόμενόν που ἥδιστον εἶναι. ὥς δὲ
 ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι πάντες ἴστε, οἳ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν
 ἦλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ, εἰ κατώρθωσαν, ἀνδράσι μὲν
 ἂν τᾶλγιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρε-
 πέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν αἰσχίστην ἐπὶ κλῆσιν.
 ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει μηδὲ τὸ ἀκινδύνως 3
 ἀπελθεῖν αὐτοὺς κέρδος νομίσαι. τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἔαν
 κρατήσωσιν, ὁμοίως δράσουσι· τὸ δὲ πραξάντων ἐκ τοῦ
 εἰκότος δὲ βουλόμεθα τούσδε τε κολασθῆναι καὶ τῇ πάσῃ
 Σικελίᾳ καρπουμένη καὶ πρὶν ἐλευθερίαν βεβαιότεραν
 παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώ-
 τatoi οἳ ἂν ἐλάχιστά ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες πλεί-
 οστα διὰ τὸ εὐτυχεῖσθαι ὠφελῶσιν."

Καὶ οἳ μὲν τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος 69
 τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευ-
 σάμενοι ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθύς ἐπειδὴ καὶ τοὺς
 Ἀθηναίους ἦσθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων 2

ἐκπεπληγμένος καὶ ὄρων οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγύς
 ἦδη ἦν, ἐπεὶ καὶ ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ
 νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, πάντα
 τε ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὐπω
 ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὖθις τῶν τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀν-
 εκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ
 φυλὴν, ἀξίων τό τε καθ' ἑαυτὸν, ᾧ ὑπῆρχε λαμπρότητός
 τι, μὴ προδιδόναι τινα, καὶ τὰς πατρικὰς ἀρετὰς, ὧν ἐπι-
 φανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανίζειν, πατρίδος τε τῆς
 ἐλευθερωτάτης ὑπομνήσκων καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου
 πᾶσιν ἐς τὴν διαίταν ἐξουσίας, ἀλλὰ τε λέγων ὅσα ἐν
 τῷ τοιοῦτ' ἦδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι οὐ πρὸς τὸ
 δοκεῖν τινι ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι εἴποιεν ἂν, καὶ
 ὑπὲρ ἀπάντων παραπλήσια ἐς τε γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ
 θεοὺς πατρώους προφερόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ
 3 ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται. καὶ ὁ μὲν
 οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ ἀναγκαῖα νομίσας παρηνῆσθαι, ἀπο-
 χωρήσας ἤγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ παρέταξεν
 ὡς ἐπὶ πλείστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη τοῖς ἐν ταῖς
 4 ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο. ὁ δὲ Δημοσθένης
 καὶ Μένανδρος καὶ Εὐθύδημος, οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς
 τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν, ἄραυτες ἀπὸ τοῦ
 ἑαυτῶν στρατοπέδου εὐθύς ἔπλεον πρὸς τὸ ζεῦγμα τοῦ
 λιμένος [καὶ τὸν παραλειφθέντα διέκπλου,] βουλόμενοι
 70 βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω. προεξαναγόμενοι δὲ οἱ Συρακόσιοι
 καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίσαις τὸν ἀριθμὸν καὶ
 πρότερον, κατὰ τε τὸν ἐκπλεον μέρει αὐτῶν ἐφύλασσαν
 καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα
 προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς ἅμα
 παρεβόθει ἤπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἤρχον δὲ τοῦ
 ναυτικοῦ τοῖς Συρακοσίοις Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος,

ΟΙ. 91 4.]

κείρας ἑκάτερος τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον. ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ, καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις· μετὰ δὲ τοῦτο πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἢ ναυμαχία ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο, καὶ ἦν καρτερὰ καὶ οἷα οὐχ ἑτέρα τῶν προτέρων. πολλὰ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυμία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν ὁπότε κελυσθεῖν ἐγίγνετο, πολλὰ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς πρὸς ἀλλήλους· οἳ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε κροσπέσοι ναῦς νηὶ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις ἐν ᾧ προσετέτακτο αὐτὸς ἕκαστος ἡπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν 4 νεῶν, πλείσται γὰρ δὴ αὐταὶ ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσiai γενέσθαι· αἱ μὲν ἐμβολαὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους ὀλίγαι ἐγίγοντο, αἱ δὲ προσβολαὶ, ὥς τύχοι ναῦς νηὶ προσπεσοῦσα ἢ διὰ τὸ φεύγειν ἢ ἄλλῃ ἐπιπλέουσα, πυκνότερα ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο 5 ναῦς, οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀφθύνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξιαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ 6 διὰ τὴν στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ αὐτοὺς ἐμβεβληθῆναι, δύο τε περὶ μίαν καὶ ἔστιν ἡ καὶ πλείους ναῦς κατ' ἀνάγκην ξυνηρτησθαι, καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν μὲν φυλακὴν τῶν δ' ἐπιβουλήν, μὴ καθ' ἐν ἑκάστον κατὰ πολλὰ δὲ πανταχόθεν, περιεστάναι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν ἀπὸ πολλῶν [τῶν] νεῶν ξυμπιπτουσῶν

ἐπελθεῖν τε ἅμα καὶ ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κελευ-
 7 σταὶ φθέγγονται παρέχειν. πολλὴ γάρ δὴ ἡ παρακάλει-
 σις καὶ βοή ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς κατὰ τὴν τέ-
 χην καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα φιλονεικίαν ἐγίνετο, τοῖς μὲν
 Ἀθηναίοις βιάζεσθαι τε τὸν ἑκπλοὺν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ
 τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν, εἴ ποτε καὶ αὖθις, προ-
 θύμως ἀντιλαβέσθαι, τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ ξυμμάχοις
 8 καλὸν εἶναι κωλύσαι τε αὐτοὺς διαφυγεῖν καὶ τὴν οἰκίαν
 ἐκάστους πατρίδα νικήσαντας ἐπαυξῆσαι, καὶ οἱ στρατη-
 γοὶ προσέτι ἑκατέρων, εἴ τινα που ὄρῃεν μὴ κατ' ἀνάγκην
 πρύμναν κρούμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριή-
 ραρχον ἡρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἰ τὴν πολεμωτάτην γῆν
 οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου πόνου κεκτημένης θα-
 λάσσης ἡγούμενοι ὑποχωροῦσιν, οἱ δὲ Συρακοσῖοι εἰ οὐς
 σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ
 71 διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν. ὃ τε ἐκ
 τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας καθεσ-
 τηκυίας πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχε,
 φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ,
 δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες μὴ τῶν παρόντων ἔτι χεῖρῳ
 2 πράξωσι. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐς
 τὰς ναῦς, ὃ τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ
 εἰσικῶς, καὶ διὰ τὸ [ἀγχώμαλον] ἀνώμαλον καὶ τὴν ἐποψὴν
 3 τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγου
 γὰρ οὐσης τῆς θέας καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκο-
 πούντων, εἰ μὲν τινες ἰδοίεν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρα-
 τοῦντας, ἀνεθάρσυσάν τε ἂν καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν
 μὴ στερῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας ἐτρέποντο· οἱ δ' ἐπὶ
 τὸ ἡσώμενον βλέψαντες ὀλαφυρμῷ τε ἅμα μετὰ
 βαῆς ἐχρῶντο καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὕψεως καὶ
 τῆς γαῶμης μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδουλοῦντο.

OL. 91. 4. 1

ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν τε τῆς ναυμαχίας ἀπ- 4
 ιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχῆς τῆς ἀμίλλης καὶ τοῖς
 σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς ξυναπονεύοντες ἐν
 τοῖς χαλεπώτατα διῆγον· αἶψά γάρ παρ' ὀλίγον ἢ διέφευ-
 γον ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἰ
 Ἀθηναίων, ὥς ἀγχώματα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ
 ἀκούσαι, ὀλοφυρμός, βοή, νικῶντες, κρατούμενοι, ἅλλα
 ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ
 ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν
 κῶν αὐτοῖς ἔπασχον, πρὶν γε δὴ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας ἔτρεψάν
 τε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς πολλῇ
 κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι κατεδίωκον ἐς τὴν
 γῆν. τότε δὲ ὁ μὲν ναυτικός στρατός, ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι 6
 μὴ μετέωροι ἐάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ
 στρατόπεδον· ὁ δὲ πεζὸς οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς
 ὁρμῆς οἰμῶγῃ τε καὶ στόνῃ πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ
 γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ πρὸς
 τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους ἐς φυλακὴν, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ
 πλείστοι ἤδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπη σωθήσονται
 διεσκόπουν. ἦν τε ἐν τῷ παραντίκῳ οὐδεμιᾶς δὴ τῶν 7
 ξυμπασῶν ἐλάσσων ἔκπληξις. παραπλήσιά τε πεπόνθε-
 σαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ· διαφθαρειῶν γὰρ τῶν
 νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσαπώλλυντο αὐταῖς καὶ οἱ
 ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες, καὶ τότε τοῖς Ἀθηναί-
 οις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἦν μὴ τι
 παρὰ λόγον γίγνηται.

Γενομένης δ' ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας καὶ πολλῶν νεῶν 72
 ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων οἱ Συρακόσιοι καὶ
 οἱ ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες τὰ τε ναύγια καὶ τοὺς νε-
 κρούς ἀνείλυντο καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν

- 2 τροπαῖον ἔστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν νεκρῶν μὲν περὶ ἡ ναυαγίων οὐδὲ ἐπενόουν αἰτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθὺς
- 3 ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν γνώμην ἐποιεῖτο πληρώσαντας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν βιάσασθαι ἣν δύνωνται ἅμα ἔφ' τὸν ἔκπλουν, λέγων ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαὶ εἰσι νῆες χρήσιμαί σφίσι ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περίλοιποι ὥς ἐξήκοντα,
- 4 τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα. καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτῶν οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν διὰ τὸ καταπεπληχθαι τῇ ἥσση καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴεσθαι κρατῆσαι. καὶ οἱ μὲν ὥς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην
- 73 εἶχον. Ἑρμοκράτης δὲ ὁ Συρακόσιος ὑπονοήσας αὐτῶν τὴν διάνοιαν, καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι εἰ τοσαύτη στρατιὰ κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα καὶ καθεζομένη ποι τῆς Σικελίας βουλήσεται αὐθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἐσηγγεῖται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν ὥς οὐ χρεῶν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιῦδεῖν, λέγων ταῦτα ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει, ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τὰς τε ὁδοὺς ἀποικοδομῆσαι καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων προφθάσαντας φυλάσσειν.
- 2 οἱ δὲ ξυνεγίνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ οὐχ ἥσσαν ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαυμένους, καὶ ἅμα ἐορτῆς οὖσης, ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἡρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα, οὐ δοκεῖν ἂν ῥαδίως ἐβελῆσαι ὑπακοῦσαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἐορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὄπλα λα-
- 8 βόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὥς δὲ τοῖς ἀρχουσι

ΟΙ. 91. 4.]

ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τὰδε μηχανᾶται. δεδιὼς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων, πέμπει τῶν ἐταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον ἥνικα ξυνεσκόταξεν· οἱ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι, καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινας ὥς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδειοι, ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἐνδοθεν, ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στράτευμα, ὥς Συρακοσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ 4 μὲν εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα 74 ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὧς οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὥς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς διαίταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακοσίοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες 2 τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν ἢ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι ἀπεφράγγνυσαν, καὶ τῶν ρείθρων καὶ ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσαν, καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος ὥς κωλύοντες ἢ ἐδόκει ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναὺς τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφείλκον. ἐνέπρησαν δὲ τινὰς ὀλίγας, ὥσπερ διανοήθησαν, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν οὐθενὸς κωλύοντος ὥς ἐκάστην ποι ἐκπεπτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμизον ἐς τὴν πόλιν.

Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημο- 75

σθίνει ικανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγένετο. 2 δεινὸν οὖν ἦν οὐ καθ' ἐν μόνον τῶν πραγμάτων ὅτι τὰς τε ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀνεχώρουν, καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει 3 ἐκάστῳ ἀλγεῖνὰ καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθέσθαι. τῶν τε γὰρ περὶ τὰς ἀτάφων ὄντων, ὅποτε τις ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων καίμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο, καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματῖαι τε καὶ ἀσθενεῖς πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν καὶ τῶν ἀπολω- 4 λότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι ἐς ἀπορίαν καθίστασθαι, ἄγειν τε σφᾶς ἀξι- ούντες καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβουλεύοντες, εἰ τινὰ πού τις ἴδοι ἢ ἐταίρων ἢ οικείων, τῶν τε ξυσκῆνων ἤδη ἀπιώντων ἐκκρεμαννύμενοι καὶ ἐπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιντο, εἴ τῳ δὲ προλείποι ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειαςμῶν καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι· ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθέν καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ μὴ ῥαδίως ἀφαρμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε καὶ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν 5 ἀφανεί δεδιότας μὴ πάθωσι. κατήφειά τε τις ἄμα καὶ παλιν ἐκπεπονημένη σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πάλαι ἐκπεπονημένην ἐφέκεσαν ὑποφρευγούσῃ, καὶ ταύτῃ σὺ μικρὰ· μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἄμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἱ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον ὃ τι τις εἰδύνατο ἕκαστος χρήσιμον, καὶ οἱ ὀπλίται καὶ οἱ ἱππῆς παρὰ τὸ εἰωθὸς αὐτοὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία ὑπὸ τοῖς ὅπλοις, οἱ μὲν ἀπορίᾳ ἀκολουθῶν, οἱ δὲ ἀπιστίᾳ· ἀπηυτομολῆκεσαν γὰρ πάλαι τε καὶ οἱ πλείστοι παραχρῆμα. ἔφερον δὲ οὐδὲ τῶντα

OL. 91. 4.]

ἱκανά· σίτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῇ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν 6
 ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα
 ὁμῶς τὸ μετὰ πολλῶν κοῦφισιν, οὐδ' ὥς ῥάδια ἐν τῇ
 παρόντι ἐδοξάζετο, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἷας λαμπρότητος
 καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἷαν τελευτήν καὶ ταπει-
 νότητα ἀφίκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο 7
 Ἑλληνικῇ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἁλλους
 δουλωσομένους ἦκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ
 πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων,
 μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφη-
 μίσμασιν ἀφορμᾶσθαι, πεζοὺς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευο-
 μένους καὶ ὀπλιτικῇ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῇ.
 ὁμῶς δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου
 πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

Ὅρων δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν καὶ ἐν μεγά- 76
 λῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριῶν ὥς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἰθάρ-
 συνά τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον
 ἐκᾶστοις καθ' οὗς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας, καὶ βουλόμενος
 ὥς ἐπὶ πλείστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν. “Ἐτι καὶ ἐκ τῶν 77
 παρόντων, ὧς Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρή ἔχειν·
 ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινότερων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν· μὴδὲ
 καταμέμψασθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς μῆτε ταῖς ξυμφοραῖς
 μῆτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. ἀγῶ τοι 2
 οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ, προφέρων, ἀλλ' ὀρᾶτε δὴ ὡς
 διαίκεται ὑπὸ τῆς νόσου, οὗτ' εὐτυχία δοκῶν που ὕστερός
 του εἶναι. κατὰ τὸν ἴδιον βίον καὶ ἐς τᾶλλα, νῦν ἐν τῇ
 αὐτῇ κινδύνῳ τοῖς φανλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ
 μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους
 δίκαια καὶ ἀνεπίφθονα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπίς ὁμῶς θρα- 3
 σεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ
 φοβοῦσι. τάχα δ' ἂν καὶ λωφῆσιαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς

- τε πολεμίους εὐτύχηται, καὶ εἴ τῃ θεῶν ἐπιφθονοὶ
 4 ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. ἤλθον
 γάρ που καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἐτέρους, καὶ ἀνθρώπεια
 δράσαντες ἀνεκτὰ ἔπαθον. καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τὰ τε ἀπὸ
 τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἡπιώτερα ἔξειν· οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν
 ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμέν ἢ φθόνου· καὶ ὀρώντες ὑμᾶς αὐτοὺς
 οἶοι ὀπλῖται ἅμα καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε μὴ
 καταπέπληχθε ἄγαν, λογίζεσθε δὲ ὅτι αὐτοὶ τε πόλεις
 εὐθύς ἐστε ὅποι ἂν καθέξησθε, καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς
 τῶν ἐν Σικελίᾳ οὐτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥαδίως οὐτ' ἂν
 5 ἰδρυθίντας που ἐξαναστήσειε. τὴν δὲ πορείαν ὥστ'
 ἀσφαλῆ καὶ εὐτακτον εἶναι αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι
 ἡγησάμενος ἕκαστος ἢ ἐν ᾧ ἂν ἀνσγκασθῇ χωρίῳ μάχε-
 σθαι, τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τείχος κρατήσας ἔξειν.
 6 σπουδῇ δὲ ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ.
 τὰ γὰρ ἐπιτήδεια βραχέα ἔχομεν· καὶ ἦν ἀντιλαβώμεθά
 του φιλίου χωρίου τῶν Σικελῶν, οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ
 Συρακοσίῳν δέος ἔτι βέβαιοί εἰσι, ἤδη νομίζετε ἐν τῷ
 ἐχυρῷ εἶναι. προπέπεμπται δ' ὥς αὐτοὺς καὶ ἀπαντᾶν
 7 εἰρημένον καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν. τὸ δὲ ξύμπαν γνῶτε,
 ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε ἐν ὑμῖν ἀνδράσιν
 ἀγαθοῖς γίγνεσθαι, ὥς μὴ ὄντος χωρίου ἐγγὺς ὅποι ἂν
 μαλακισθέντες σωθείητε, καὶ ἦν νῦν διαφύγητε τοὺς
 πολεμίους, οἳ τε ἄλλοι τευξόμενοι ὧν ἐπιθυμεῖτε που
 ἐπιδεῖν, καὶ οἳ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως
 καίπερ πεπτωκυῖαν ἐπανορθώποντες· ἄνδρες γὰρ πόλεις,
 καὶ οὐ τείχη οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί."
- 78 Ὁ μὲν Νικίας τοιαύδε παρακλυόμενος ἅμα ἐπῆει τὸ
 στράτευμα, καὶ εἴ πῃ ὀρφῇ διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει
 χωροῦν, ξυνάγων καὶ καθιστὰς, καὶ ὁ Δημοσθένης οὐδὲν
 ἥσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαυτὰ τε καὶ παραπλήσια λίγων.

ΟΙ. 91. 4]

τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον, πρῶτον μὲν ἡγού- 2
 μενον τὸ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους· τοὺς
 δὲ σκευοφόρους καὶ τὸν πλείστον ὄχλον ἐντὸς εἶχον οἱ
 ὀπλίται. καὶ ἐπειδὴ [τε] ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ 3
 Ἀνάπου ποταμοῦ, εὖρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν
 Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτοὺς καὶ
 κρατήσαντες τοῦ πόρου ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν· οἱ δὲ
 Συρακόσιοι περιππεύοντες τε προσέκειντο καὶ ἐσακοντί- 4
 ζοντες οἱ ψιλοί. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες 4
 σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ἠλίσσαντο πρὸς λόφῳ τινὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρῶτ' ἐπορεύοντο καὶ προηλ-
 θον ὡς εἴκοσι σταδίους, καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἀπεδόν
 τι καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, βουλόμενοι ἔκ τε τῶν
 οἰκίων λαβεῖν τι ἐδώδιμον, ὅκκειτο γὰρ ὁ χώρος, καὶ
 ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι αὐτόθεν· ἐν γὰρ τῷ
 πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ἣ ἔμελλον ἵναί, οὐκ ἄφθονον
 ἦν. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ προελθόντες τὴν δίοδον 5
 τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον· ἦν δὲ λόφος καρτερὸς
 καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης, ἐκαλεῖτο δὲ
 Ἀκραῖον λέπας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι προήεσαν, 6
 καὶ οἱ τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων αὐτοὺς ἱππῆς καὶ
 ἀκοντισταὶ ὄντες πολλοὶ ἐκότεροι ἐκώλυον, καὶ ἐσηκόν-
 τιζόν τε καὶ παρίππευον. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο
 οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρα- 7
 τόπεδον· καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον. οὐ γὰρ
 ἔτι ἀποχωρεῖν οἶον τ' ἦν ὑπὸ τῶν ἱππέων. πρῶτ' δὲ 79
 ἄραντες ἐπορεύοντο αὐθις, καὶ ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον
 ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον, καὶ εὖρον πρὸ ἑαυτῶν ὑπὲρ
 τοῦ ἀποτεειχίσματος τὴν πεζὴν στρατιὰν παρατεταγμένην
 οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων· στενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον. καὶ 2
 προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐτειχομάχουν, καὶ βαλλόμενοι

ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντους ὄντος, διῴκνουντο
 γὰρ ῥᾶον οἱ ἄνωθεν, καὶ οὐ δυνάμενοι βιάσασθαι ἀνεχώ-
 3 ρουν πάλιν καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες
 ἄμα γενόμεναι καὶ ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον
 ἦδη ὄντος φιλεῖ γίνεσθαι· ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον
 ἔτι ἠθύμουν, καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ καὶ
 4 ταῦτα πάντα γίνεσθαι. ἀναπανομένων δὲ αὐτῶν ὁ
 Γύλιππος καὶ οἱ Συρακόσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς
 στρατιᾶς ἀποτεριχιούντας αὐτὰ ἐκ τοῦ ὀπισθεν αὐτοὺς ἢ
 προσελλύθεσαν· ἀντιπέμψαντες δὲ κἀκεῖνοι σφῶν αὐτῶν
 5 τινὰς διεκώλυσαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάσῃ τῇ στρατιᾷ
 ἀναχωρήσαντες πρὸς τὸ πεδῖον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι
 ἠύλισαντο. τῇ δ' ὕστεραίᾳ προὐχώρουν, καὶ οἱ Συρακό-
 σιοι προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ καὶ πολλοὺς
 κατετραυμάτιζον, καὶ εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώ-
 ρουν, εἰ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ μάλιστα τοῖς
 ὑστάτοις προσπίπτοντες, εἰ πως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι
 6 πᾶν τὸ στράτευμα φοβήσειαν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιούτῳ
 τρόπῳ ἀντείχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα προσελθόντες πέντε
 ἢ ἕξ σταδίους ἀνεπαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ· ἀνεχώρησαν
 δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸ ἐαυτῶν στρα-
 τώπεδον.

- 80 Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ
 κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε τῶν ἐπιτηδεῖων πάντων
 ἀπορίᾳ ἦδη, καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ ἐν
 πολλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ
 καύσαντες ὥς πλείστα ἀπάγειν τὴν στρατιάν, μηκέτι
 τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἢ διανοήθησαν, ἀλλὰ τοῦναντίον ἢ οἱ
 2 Συρακόσιοι ἐτήρουν, πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμ-
 πασα ὁδὸς αὕτη οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ
 κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Καμάριναν

ΟΙ 91. 4.]

καὶ Γέλων καὶ τὰς ταύτῃ πόλεις καὶ Ἑλληνίδας καὶ βαρβάρους. καύσαντες οὖν πυρὰ πολλὰ ἐχώρουν ἐν τῇ 3 νυκτί. καὶ αὐτοῖς, οἷον φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις, φόβοι καὶ λείματα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε καὶ διὰ πολέμιας καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολλὸν ἀπεχόντων ἰούσιν, ἐμπίπτει ταραχή· καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα, ὥσπερ ἡγεῖτο, ξυνέμενέ τε καὶ προύλαβε πολλῶ, τὸ δὲ Δημοσθένους, τὸ ἡμῖν μάλιστα καὶ πλέον, ἀπεσπᾶσθαι τε καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἑφ' ἀφικνούνται ὁμοῦ πρὸς τὴν 4 θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν Ἑλωρινὴν καλουμένην ἐπορεύοντο, ὅπως ἐπειδὴ γένοιτο ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ μεσογίας· ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς Σικελούς ταύτῃ οὕς μετέπεμψαν ἀπαντήσεσθαι. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ 5 ποταμῷ, εὗρον καὶ ἐνταῦθα φυλακὴν τινα τῶν Συρακοσίων ἀποτεριχίζουσάν τε καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον. καὶ βιασάμενοι αὐτὴν διέβησάν τε τὸν ποταμὸν καὶ ἐχώρουν αὐθις πρὸς ἄλλον ποταμὸν τὸν Ἑωνεόν· ταύτῃ γὰρ οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον.

Ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὥς ἡ τε 81 ἡμέρα ἐγένετο καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτίᾳ τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον ἐκόντα ἀφείναι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ἧ οὐ χαλεπῶς ὑσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου ἕραν. καὶ ὥς προσέμειξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους, 2 ἰστέροις τε οὖσι καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν, ὥς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθύς προσπεσόντες ἐμάχοντο· καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων ἐκυκλούντο τε ῥῆον αὐτοὺς δίχα δὴ ὄντας, καὶ ξυνῆγον ἐς ταῦτό. τὸ δὲ Νικίου στράτευμα ἀπείχεν ἐν τῷ πρόσθεν καὶ 3

πεντήκοντα σταδίων· θάσσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε,
 νομίζων οὐ τὸ ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἐκόντας εἶναι καὶ
 μάχεσθαι σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὥς τάχιστα ὑποχωρεῖν,
 τοσαῦτα μαχομένους ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθέ-
 νης ἐτύγχανέ τε τὰ πλείω ἐν πόνῳ ξυνεχεστέρω ὦν διὰ
 τὸ ὑστέρω ἀναχωροῦντι αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πο-
 λεμίους, καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακοσίους διώκοντας οὐ
 προὐχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδια-
 τρίβων κυκλοῦται τε ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ
 αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν· ἀνελιθέντες
 γὰρ ἔς τι χωρίον, ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ
 ἐνθεν τε καὶ ἐνθεν, ἐλάας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο
 4 περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς καὶ οὐ ξυσταδὸν
 μάχαις οἱ Συρακόσιοι εἰκότως ἐχρῶντο· τὸ γὰρ ἀποκιν-
 δυνεῖν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους οὐ πρὸς ἐκείνων
 μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἅμα φειδῶ τε
 τις ἐγίγνετο ἐπ' εὐπραγίᾳ ἥδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί
 τῳ, καὶ ἐνόμιζον καὶ ὥς ταύτῃ τῇ ιδέᾳ καταδρασάμενοι
 82 λήψεσθαι αὐτούς. ἐπεὶ δὲ γοῦν δι' ἡμέρας βάλλοντες
 πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους ἐώρων ἥδη
 τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει,
 κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι πρῶτον μὲν τῶν νησιωτῶν εἰ τις βούλεται ἐπ'
 ἐλευθερίᾳ ὥς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις
 2 οὐ πολλάι. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαν-
 τας τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίνεταί ὥστε ὅπλα
 τε παραδοῦναι καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα μήτε βιαίως μήτε
 3 δεσμοῖς μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ διαίτης. καὶ παρ-
 ἔδοσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἐξακισχίλιοι, καὶ τὸ
 ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας
 4 ὑπτίας, καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ τούτους

OL II. 4.]

μὲν εὐθύς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν. Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀφικνούνται ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἑρινεόν, καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθίσε τὴν στρατιάν.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν 83 ἔλεγον ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτοὺς, κελεύοντες κάκεινον τὸ αὐτὸ δρᾶν· ὁ δ' ἀπιστῶν σπένδεται ἱππέα πέμπσαι σκεψόμενον. ὥς δ' οἰχόμενος 2 ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκώτας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῃ καὶ Συρακοσίοις εἶναι ἐτοῖμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρακόσιοι ἐς τὸν πόλεμον ταῦτα ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιάν ἀφείναι αὐτούς· μέχρι οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῇ, ἀνδρας δώσειν Ἀθηναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ 3 Συρακόσιοι καὶ Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες καὶ περιστάντες πανταχόθεν ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως σίτου 4 τε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀπορία. ὁμως δὲ τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὄπλα, καὶ οἱ Συρακόσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιώνισαν. γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λαν- 5 θάνουσι, κατέθεντο πάλιν πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι ἐχώρου τῆς νυκτὸς ἢ ἐδύναντο. Νικίας δὲ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο 84 ἤγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς 2 τὸν Ἀσσίναρον ποταμὸν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι καὶ τοῦ ἄλλου πωταμόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι ῥᾶν τι σφίσιν ἔσεσθαι, ἣν διαβῶσι τὸν ποταμὸν, ἅμα δὲ ὑπο γῆς τालαιπωρίας καὶ τοῦ πινύ

3 ἐπιθυμία. ὥς δὲ γίγνεται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν
 οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς
 πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμοι ἐπικείμενοι χαλε-
 πὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποιοῦν· ἄθροοι γὰρ ἀναγκα-
 ζόμενοι χωρεῖν ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις καὶ κατεπάτουν,
 περὶ τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθεί-
 4 ροντο, οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ
 θάτερα τὰ τοῦ ποταμοῦ παραστάντες οἱ Συρακόσιοι, ἦν
 δὲ κρημνῶδες, ἔβαλλον ἔκωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς
 τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ
 5 ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους. οἳ τε Πελοποννήσιοι
 ἐπικαταβάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον.
 καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο, ἀλλ' οὐδὲν ἥσσαν ἐπὶνεύ-
 τε ὁμοῦ τῷ πληρῷ ἡματωμένον καὶ περιμάχῃον ἦν τοῖς
 85 πολλοῖς. τέλος δὲ νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη
 κειμένων ἐν τῷ ποταμῷ καὶ διεφθαρμένον τοῦ στρατεύ-
 ματος τοῦ μὲν κατὰ τὸν ποταμὸν, τοῦ δὲ, καὶ εἴ τε δια-
 φύγοι, ὑπὸ τῶν ἱππέων, Νικίας Γυλὶππῳ ἑαυτὸν παρα-
 δίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ ἢ τοῖς Συρακοσίοις· καὶ
 ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκείνόν τε καὶ Λακεδαιμονίους
 6 τι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους στρατιώτας παύσασθαι
 2 φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ὥγρειν ἤδη
 ἐκέλευε· καὶ τοὺς τε λοιποὺς ὅσους μὴ ἀπεκρίψαντο,
 πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο, ξυνεκόμεσαν ζῶντας, καὶ ἐπὶ
 τοὺς τριακοσίους, οἳ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον τῆς νυκτὸς,
 3 πέμψαντες τοὺς διωζομένους ξυνέλαβον. τὸ μὲν οὖν
 ἀθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν οὐ πολὺ
 ἐγένετο, τὸ δὲ διακλαπὲν πολὺ, καὶ διεπλήσθη πᾶσα
 Σικελία αὐτῶν, ὅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ὥσπερ τῶν μετὰ
 4 Δημοσθένους ληφθέντων. μέρος δὲ τι οὐκ ὀλίγον καὶ
 ἀπέθανε· πλείους γὰρ δὴ φόνος οὖτος καὶ αἰδώς

OL 91. 4.]

ἐλάσσω των ἐν τῇ Σικελικῇ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον, οἱ μὲν καὶ παραντίκα, οἱ δὲ καὶ δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον· τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.

Συναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, 86 τῶν τε αἰχμολώτων ὅσους ἐδύναντο πλείους καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς 2 μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων ὅπόσους ἔλαβον κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστέτην εἶναι νομίσαντες τὴν τήρησιν, Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην ἄκωτος Γυλίππου ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γυλίππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζεν οἱ εἶναι ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι Λακεδαιμονίους. ξυνέβαινε δὲ 3 τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ διὰ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδειώτατον· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προὔθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἱ τε Λακεδαιμό- 4 νιοι ἤσαν αὐτῷ προσφιλεῖς, κάκεῖνος οὐχ ἥκιστα διὰ τοῦτο πιστεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίπῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ 5 τῶν Συρακοσίων τινές, ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν δεισαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκρινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτο ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δὲ, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι δὴ πείσας τινὰς, ὅτι πλούσιος ἦν, ἀποδρᾶ καὶ αὐθις σφίσι νεώτε- ρόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντες τοὺς συμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοιαύτη ἡ ὅτι ἐγγύτατα 6 τούτων αἰτία ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὲ ἄξιος ὧν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι διὰ τὴν

- 87 πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. τοὺς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακόσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας καὶ ὀλίγῳ πολλοὺς οἳ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ πνίγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον, καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τούναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον, πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοισι ξυννηνημένων, οἳ ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον, καὶ ὅσμαι ἦσαν οὐκ ἀνεκτοὶ, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψει ἐπίεζοντο· ἐδίδουσαν γὰρ αὐτῶν ἐκάστω ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου. ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὃ τι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς.
- 2 καὶ ἡμέρας μὲν ἐβδομήκοντά τινες οὕτω διητῆθησαν ἀθρόοι· ἔπειτα πλὴν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιω-
- 3 τῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβεῖά μὲν χαλεπὸν ἐξείπειν, ὅμως
- 4 δὲ οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων. ξυνέβη τε ἔργον τοῦτο Ἑλληνικὸν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖν δ' ἔμοιγε καὶ ὦν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασι λαμπρότατον καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυχέστατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρία δὴ τὸ λεγόμενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὃ τι οὐκ ἀπώλετο, καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἴκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Σικελίαν γενόμενα.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ Θ.

Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἤγγελθη, ἐπὶ πολὺ μὲν 1
ἠπίσταντο καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ
ἔργου διαπεφευγόσι καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε
ἂν πασσυδι διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ
μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθείσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν,
ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς
χρησμολόγοις τε καὶ μάντεσι καὶ ὁπόσοι τι τότε αὐτοὺς
θειάσαντες ἐπήλπισαν ὥς λήψονται Σικελίαν. πάντα δὲ 2
παταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε καὶ περιειστῆκει ἐπὶ τῷ
γεγενημένῳ φόβος τε καὶ κατάπληξις μεγίστη δῆ. ἅμα
μὲν γὰρ στερόμενοι καὶ ἰδία ἕκαστος καὶ ἡ πόλις ὀπλιτῶν
τε πολλῶν καὶ ἱππέων καὶ ἡλικίας οἷαν οὐχ ἑτέραν ἑώρων
ὑπάρχουσαν, ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ ναῦς οὐχ ὀρώντες ἐν
τοῖς νεωσοίοις ἱκανὰς οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ οὐδ'
ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν, ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι
σωθῆσθαι, τοὺς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθὺς
σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι,
ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν
πολεμίους τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμέ-
νους κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικεί-
σεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν, ἀποστάν-
τας. ὁμως δὲ ὥς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει χρῆναι μὴ 3
ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν ὁθεν ἂν
δύνωνται, ξύλα ξυμπορισαμένους καὶ χρήματα, καὶ τὰ

τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὐβοίαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι, καὶ ἀρχὴν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν εἰλίσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων ὥς ἂν καιρὸς ἦ προβουλευ-
 4 σουσι. πάντα τε πρὸς παραχρῆμα περιδεές, ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν, ἐτοῖμοι ἦσαν εἰτακτεῖν. καὶ ὥς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

2 Τοῦ δ' ἐπεγυγνομένου χειμῶνος πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθὺς οἱ Ἕλλη-
 νες πάντες ἐπηρμένοι ἦσαν, οἱ μὲν μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι, ὥς ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀπο-
 στατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἶη, ἀλλ' ἐθέλοντί ἵκον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, νομίσαντες κἂν ἐπὶ σφᾶς ἕκαστοι ἐλθεῖν
 αὐτοὺς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατάρθωσαν, καὶ ἅμα [ἡγού-
 μενοι] βραχὺν ἔσεσθαι τὸν λοιπὸν πόλεμον, οὐ μετασχεῖν
 παλὸν εἶναι· οἱ δ' αὖ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ξυμ-
 προθυμηθέντες ἐπὶ πλείον ἢ πρὶν ἀπαλλάξεσθαι διὰ
 2 τάχους πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθη-
 ναίων ὑπήκοοι ἐτοῖμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν
 ἀφίστασθαι διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα, καὶ
 μὴδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς ὥς τό γ' ἐπὶ τὸν θέρος οἶοι
 3 τ' ἔσονται περιγενέσθαι. ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις
 πᾶσι τε τούτοις ἐθάρσει καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικε-
 λίας αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει κατ' ἀνάγκην ἦδη
 τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου ἅμα τῷ ἦρι ὥς εἰκὸς
 4 παρέισεσθαι ἔμελλον. πανταχόθεν τε εὐέλπιδες ὄντες
 ἀπροφασίστως ἀπτεσθαι διανοοῦντο τοῦ πολέμου, λογι-
 ζόμενοι καλῶς τελευτήσαντες αὐτοῦ κινδύνων τε τοιούτων
 ἀπηλλάχθαι ἂν τὸ λοιπὸν οἶος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων
 περιόστη ἂν αὐτοὺς, εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον, καὶ
 καθελόντες ἐκείνους αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἦδη

ΟΙ. 91. 4.]

ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι. εὐθὺς οὖν Ἄγις μὲν ὁ βασιλεὺς 3
αὐτῶν ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ὀρμηθεὶς στρατῷ τινι ἐκ
Δεκελείας τὰ τε τῶν ξυμμάχων ἡργυρολόγησεν ἐς τὸ
ναυτικόν, καὶ τραπόμενος ἐπὶ τοῦ Μηλιῶς κόλπου Οἰ-
ταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν τῆς λείας τὴν πολλὴν
ἀπολαβὼν χρήματα ἐπράξατο καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας
καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσσαλῶν ὑπηκόους μεμφο-
μένων καὶ ἀκόντων τῶν Θεσσαλῶν ὁμήρους τέ τινας
ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα, καὶ κατέθετο τοὺς ὁμήρους
ἐς Κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειράτο προσάγειν.
Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν ἑκατὸν 2
νέων τῆς ναυπηγίας ἐποιούντο, καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ Βοιω-
τοῖς πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκεῦσι δὲ καὶ
Λοκροῖς πεντεκαίδεκα, καὶ Κορινθίοις πεντεκαίδεκα, Ἀρ-
κάσι δὲ καὶ Πελληνεῦσι καὶ Σικωνίοις δέκα, Μεγαρεῦσι
δὲ καὶ Τροιζηνίοις καὶ Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἑρμωναῦσι δέκα·
τὰ τε ἄλλα παρεσκευάζοντο ὡς εὐθὺς πρὸς τὸ ἔαρ ἐξόμενοι
τοῦ πολέμου.

Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι ὥσπερ διενσήθησαν 4
ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ τὴν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμπορι-
σάμενοι, καὶ Σούνιον τειχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια
ταῖς σιταγωγαῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου, καὶ τό τε ἐν
τῇ Λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες ὁ ἐνφοκοδόμησαν παρα-
πλέοντες ἐς Σικελίαν, καὶ τὰλλα, εἴ πού τι ἐδόκει ἀ-
χρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν, μά-
λιστα δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων διασκοποῦντες, ὅπως μὴ
σφῶν ἀποστήσονται.

Πρασόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων καὶ ὄντων οὐδὲν 5
ἄλλο ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν κατασκευῇ τοῦ πολέμου,
πρῶτοι Εὐβοῆς ὡς Ἄγιν περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων
ἐπρεσβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δὲ προσδεξά-

2 μενος τοὺς λόγους αὐτῶν μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαιμόνος
 Ἀλκαμένη τὸν Σθενελαΐδου καὶ Μέλανθον ἄρχοντας ὡς
 εἰς τὴν Εὐβοίαν· οἱ δ' ἦλθον ἔχοντες τῶν νεοδαμωδῶν
 ὡς τριακοσίους, καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν.
 ἐν τούτῳ δὲ καὶ Λεσβιοὶ ἦλθον, βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ
 ἀποστῆναι. καὶ ξυμπρασσόντων αὐτοῖς τῶν Βοιωτῶν
 ἀναπείθεται Ἄγις ὥστε Εὐβοίας μὲν περὶ ἐπισχεῖν, τοῖς
 δὲ Λεσβίοις παρεσκεύαζε τὴν ἀπόστασιν, Ἀλκαμένη τε
 ἄρμοστήν διδοὺς, ὃς εἰς Εὐβοίαν πλεῖν ἔμελλε, καὶ δέκα
 3 μὲν Βοιωτοὶ ναὺς ὑπέσχοντο, δέκα δὲ Ἄγις. καὶ ταῦτα
 ἄνευ τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο· ὁ γὰρ Ἄγις
 ὅσον χρόνον ἦν περὶ Δεκέλειαν ἔχων τὴν μεθ' ἑαυτοῦ
 δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλλειν εἰ ποί τινα ἐβούλετο
 στρατιὰν, καὶ ξυναγείρειν καὶ χρήματα πρᾶσσειν. καὶ
 πολὺ μᾶλλον ὡς εἰπεῖν κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ
 ξύμμαχοι ὑπήκουον ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων·
 4 δύναμιν γὰρ ἔχων αὐτὸς ἐκασταχόσε δεινὸς παρῆν. καὶ
 ὁ μὲν τοῖς Λεσβίοις ἔπρασσε· Χίοι δὲ καὶ Ἐρυθραῖοι,
 ἀποστῆναι καὶ αὐτοὶ ἐτοῖμοι ὄντες, πρὸς μὲν Ἄγιν οὐκ
 ἐτράποντο, εἰς δὲ τὴν Λακεδαιμόνα. καὶ παρὰ Τισσαφέρ-
 νους, ὃς βασιλεὶ Δαρείῳ τῷ Ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν
 5 τῶν κάτω, πρεσβευτὴς ἄμα μετ' αὐτῶν παρῆν. ἐπήγετο
 γὰρ καὶ ὁ Τισσαφέρνης τοὺς Πελοποννησίους, καὶ ὑπ-
 ισχεῖτο τροφὴν παρέξειν. ὑπὸ βασιλείῳ γὰρ νεωστὶ
 ἐτύγχανε πεπραγμένος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους,
 οὓς δι' Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐ δυνά-
 μενος πρᾶσσεσθαι ἐπωφείλησε. τοὺς τε οὖν φόρους
 μᾶλλον ἐνόμιζε κομιεῖσθαι κακώσας τοὺς Ἀθηναίους, καὶ
 ἄμα βασιλεὶ ξυμμάχους Λακεδαιμονίους ποιήσειν, καὶ
 Ἀμάργην τὸν Πισσοῦθνου υἱὸν νόθον, ἀφεστῶτα περὶ
 Καρίαν, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε βασιλεὺς, ἢ ζῶντα ἄξειν

ΟΙ 21. 4]

ἢ ἀποκτείνειν. οἱ μὲν οὖν Χίοι καὶ Τισσαφέρνῃς κοινῇ
κατὰ τὸ αὐτὸ ἔπρασσον. Καλλίγειτος δὲ ὁ Λαοφῶντος 6
Μεγαρεὺς καὶ Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρου Κυζικηνός,
φυγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφοτέροι, παρὰ Φαρναβάζου τῷ
Φαρνάκου κατοικοῦντες, ἀφικνούνται περὶ τὸν αὐτὸν
καιρὸν εἰς τὴν Λακεδαίμονα πέμψαντος Φαρναβάζου,
ὅπως ναὺς κομίσειαν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ αὐτοὺς, εἰ
δύναιτο, ἅπερ ὁ Τισσαφέρνῃς προῦθυμείτο, τὰς τε ἐν τῇ
ἑαυτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε τῶν Ἀθηναίων διὰ τοὺς
φόρους, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν ξυμμαχίαν τῶν
Λακεδαιμονίων ποιήσειε. πρᾶσσόντων δὲ ταῦτα χωρὶς 2
ἐκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ
Τισσαφέρνους, πολλὴ ἄμιλλα ἐγίγνετο τῶν ἐν τῇ Λακε-
δαίμονι, ὅπως οἱ μὲν εἰς τὴν Ἰωνίαν καὶ Χίον, οἱ δ' εἰς
τὸν Ἑλλήσποντον πρότερον ναὺς καὶ στρατιὰν πείσουσι
πέμπειν. οἱ μὲντοι Λακεδαιμόνιοι τὰ τῶν Χίων καὶ 3
Τισσαφέρνους παρὰ πολὺν προσεδέξαντο μᾶλλον. ξυν-
έπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ Ἀλκιβιάδης, Ἐνδίφ' ἐφορεύοντι
πατρικὸς εἰς τὰ μάλιστα ξένος ὢν, ὅθεν καὶ τοῦνομα
Λακωνικὸν ἢ οἰκία αὐτῶν κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχεν. Ἐνδίος
γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο. ὁμοῦς δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι 4
πρῶτον κατὰσκοπον εἰς τὴν Χίον πέμψαντες Φρύνιν ἄνδρα
περίοικον, εἰ αἶ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν ὅσασπερ ἔλεγον καὶ
τάλλα ἢ πόλις ἱκανὴ ἐστί πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν,
ἀπαγγεῖλαντος αὐτοῖς ὡς εἴη ταῦτα ἀληθὴ ἅπερ ἤκουον,
τούς τε Χίους καὶ τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους
ἐποίησαντο, καὶ τεσσαράκοντα ναὺς ἐψήφισαντο αὐτοῖς
πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσαν ἢ ἐξήκοντα ἀφ' ὧν οἱ
Χίοι ἔλεγον ὑπαρχουσῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δέκα 5
τούτων αὐτοὶ ἔμελλον πέμπειν, καὶ Μελαγκρίδαν, ὃς
αὐτοῖς ναύαρχος ἦν· ἔπειτα σεισμοῦ γενομένου ἀπὸ τοῦ

Μελαγκρίδου Χαλκιδία ἔπεμπον, καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἐνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

- 7 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθύς ἐπειγομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς, καὶ δεδιότων μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρᾶσσόμενα αἰσθωνται, πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο, ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Κόρινθον ἄνδρας Σπαρτιάτας τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἐτέρας θαλάσσης ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν κελεύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ ὃς ὁ Ἅγισ παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον καὶ τὰς ἄλλας. ἦσαν δὲ αἱ ξίμπασαι τῶν ξυμμαχίδων νῆες αὐτόθι μιᾶς 8 δέουσαι τεσσαράκοντα. ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμαγόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινοῦντο τὸν στόλον ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδουσιν ἃ ἤλθον ἔχοντες ἐς τὴν ἀποστολὴν, πέντε καὶ εἴκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὕστε- 2 ρον ἐφ' ἐαυτῶν διενοοῦντο ἄλλῃ στόλῳ πλεῖν. ὁ δὲ Ἅγισ ἐπειδὴ ἐώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὤρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίγνωσκεν, ἀλλὰ ξυμλθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλευόντο, καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Χίον αὐτοῖς πλεῖν ἄρχοντα ἔχοντα Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύα- 3 ζεν, ἔπειτα ἐς Λέσβον καὶ Ἀλκαμένην ἄρχοντα, ὃν περ καὶ Ἅγισ διενοεῖτο. τὸ τελευταῖον δὲ ἐς τὸν Ἑλλησποντον ἀφικέσθαι· προστετάκτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου. διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμισίας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθύς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν νοῦν ἔχω- 3 σιν ἢ τὰς ὕστερον ἐπιδιαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες

OL 21. 4.]

τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολὺ
 πω ἐφαίνετο. ὥς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν
 εὐθύς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειγυμέ- 9
 νων αὐτῶν τὸν πλοῦν, οὐ προεθυμήθησαν ξυμπλεῖν πρὶν
 τὰ Ἴσθμια, ἃ τότε ἦν, διεορτάσωσιν. Ἄγρις δὲ αὐτοῖς
 ἐτοῖμος ἦν ἐκείνους μὲν μὴ λύειν δὴ τὰς Ἴσθμιάδας σπον-
 δὰς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγ- 2
 χωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνο-
 μένης, οἱ Ἀθηναῖοι ᾗσθοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον, καὶ
 πέμψαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν Ἀριστοκράτην ἐπητιῶντο
 αὐτούς, καὶ ἀρνούμενων τῶν Χίων, τὸ πιστὸν ναῦς σφίσι
 ξυμπέμπειν ἐκέλευον ἐς τὸ ξυμμαχικόν· οἱ δ' ἔπεμψαν 3
 ἐπτά. αἷγιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν οἱ μὲν
 πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα, οἱ δὲ ὀλίγοι
 ξυμειδότες τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω πολέμιον
 ἔχειν, πρὶν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννη-
 σίους οὐκέτι προσδεχόμενοι ἤξειν, ὅτι διέτριβον.

Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγίγνετο, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, 10
 ἐπηγγέλθησαν γὰρ [αἱ σπονδαί], ἐθεώρουν ἐς αὐτὰ, καὶ
 κατάδηλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καὶ ἐπειδὴ
 ἀνεχώρησαν, παρεσκευάζοντο εὐθύς ὅπως μὴ λήσουσιν
 αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρεῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ 2
 μετὰ τὴν ἐαυτῶν ἀνήγοντο μῆ καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐς τὴν
 Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθη-
 ναῖοι τὸ πρῶτον ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες ὑπήγον ἐς
 τὸ πέλαγος. ὥς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ ἐπηκολούθησαν οἱ Πε- 3
 λοποννήσιοι ἀλλ' ἀπετράποντο, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι· τὺς γὰρ τῶν Χίων ἐπτά ναῦς ἐν τῷ ἀριθμῷ
 μετὰ σφῶν ἔχοντες οὐ πιστὰς ἐνόμιζον· ἀλλ' ὕστερον
 ἄλλας προσπληρώσαντες ἐπτά καὶ τριάκοντα παρα-
 πλέοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν ἐς Πειραιὸν τῆς Κο-

Μελαγκρίδου Χαλκιδέα ἔπεμπον, καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἐνὸς δέου εἰκοστὸν ἔτος τῇ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

- 7 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς ἐπειγομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς, καὶ δεδιότων μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρᾶσσόμενα αἰσθωνται, πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο, ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Κόρινθον ἄνδρας Σπαρτιάτας τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἐτέρας θαλάσσης ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν κελεύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ ὃς ὁ Ἅγισ παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον καὶ τὰς ἄλλας. ἦσαν δὲ αἱ ξίμπασαι τῶν ξυμμαχίδων νῆες αὐτόθι μῖας
- 8 δέουσαι τεσσαράκοντα. ὁ μὲν οὖν Καλλιγέιτος καὶ Τιμαγόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινοῦντο τὸν στόλον ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδοσαν ἃ ἦλθον ἔχοντες ἐς τὴν ἀποστολὴν, πέντε καὶ εἴκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὅστε-
- 2 ρον ἐφ' ἑαυτῶν διανοοῦντο ἄλλῃ στόλῳ πλεῖν. ὁ δὲ Ἅγισ ἐπειδὴ ἐώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὠρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίνωσκεν, ἀλλὰ ξυνηλθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλευόντο, καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Χίον αὐτοῖς πλεῖν ἄρχοντα ἔχοντα Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύαζεν, ἔπειτα ἐς Λέσβον καὶ Ἀλκαμένην ἄρχοντα, ὃν περ καὶ Ἅγισ διανοεῖτο, τὸ τελευταῖον δὲ ἐς τὸν Ἑλλάσποντον ἀφικέσθαι· προσετέτακτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων Κλέαρ-
- 3 χος ὁ Ῥαμφίου. διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμисείας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν νοῦν ἔχω-
- 3 σιν ἢ τὰς ὕστερον ἐπιδιαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες

ΟΙ 21. 4.]

τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολὺ
 πω ἐφαίνετο. ὥς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν
 εὐθὺς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπείγουμέ- 9
 νων αὐτῶν τὸν πλοῦν, οὐ προεθυμήθησαν ξυμπλεῖν πρὶν
 τὰ Ἰσθμια, ἃ τότε ἦν, διορτάσασθαι. Ἄγας δὲ αὐτοῖς
 ἐτοῖμος ἦν ἐκείνους μὲν μὴ λυεῖν δὴ τὰς Ἰσθμιάδας σπον-
 δάς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγ- 2
 χωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγεγνο-
 μένης, οἱ Ἀθηναῖοι ᾗσθοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον, καὶ
 πέμψαντες ἓνα τῶν στρατηγῶν Ἀριστοκράτην ἐπητιώντο
 αὐτούς, καὶ ἀρνούμενων τῶν Χίων, τὸ πιστὸν ναὺς σφίσι
 ξυμπέμπειν ἐκέλευον εἰς τὸ ξυμμαχικόν· οἱ δ' ἐπεμψαν 3
 ἐπτά. αἷτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποσταλῆς τῶν ναῶν οἱ μὲν
 πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα, οἱ δὲ ὀλίγοι
 ξυνειδότες τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω πολέμιον
 ἔχειν, πρὶν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννη-
 σίους οὐκέτι προσδεχόμενοι ἤξειν, ὅτι διέτριβον.

Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἰσθμια ἐγίγνετο, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, 10
 ἐπηγγέλθησαν γὰρ [αἱ σπονδαί], ἐθεώρουν εἰς αὐτὰ, καὶ
 κατὰθλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καὶ ἐπειδὴ
 ἀνεχώρησαν, παρεσκευάζοντο εὐθὺς ὅπως μὴ λήσουσιν
 αὐτοὺς αἱ ἡῆς ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ 2
 μετὰ τὴν ἐορτὴν ἀνήγοντο μιᾷ καὶ εἴκοσι ναυσὶν εἰς τὴν
 Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθη-
 ναῖοι τὸ πρῶτον ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες ὑπήγον εἰς
 τὸ πύλαγος. ὥς δ' ἐπὶ πολὺν οὐκ ἐπηκολούθησαν οἱ Πε- 3
 λοποννήσιοι ἀλλ' ἀπετράποντο, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι· τὰς γὰρ τῶν Χίων ἐπτά ναὺς ἐν τῇ ἀριθμῷ
 μετὰ σφῶν ἔχοντες οὐ πιστὰς ἐνόμιζον· ἀλλ' ὕστερον
 ἄλλας προσπληρώσαντες ἐπτά καὶ ἑνιάκοντα παρα-
 πλείοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν εἰς Πειραιὸν τῆς Κο-

- ρινθίας· ἔστι δὲ λιμὴν ἐρήμος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἐπιδαυρίας. καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολύσαςι μετέωρον οἱ Πελοποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυν-
 4 αγαγόντες ὁρμίζουσι. καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς ναυσὶ καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάντων, θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς καὶ ἄτακτος, καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζουσιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἀποκτείνουσι·
 11 καὶ αὐτῶν τινες ἀπέθανον. διακριθέντες δὲ πρὸς μὲν τὰς πολεμίας ναῦς ἐπέταξαν ἐφορμεῖν ἱκανὰς, ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐς τὸ νησιδίων ὁρμίζονται, ἐν ᾧ οὐ πολὺ ἀπύχοντι ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἔπεμπον.
 2 παρήσαν γὰρ καὶ τοῖς Πελοποννησίοις τῇ ὑστεραίᾳ οἳ τε Κορίνθιοι βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ ὁρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν ἠπόρουν, καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς, ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἄν τις παρατύχῃ διαφυγὴ ἐπιτηδεῖα. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἄγις αἰσθόμενος ταῦτα ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα.
 3 τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ· εἴρητο γὰρ, ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλκαμένη ἐπὶ τῶν ἐφόρων ἱππέα πέμψαι· καὶ εὐθὺς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς καὶ Χαλκιδεὰ ἄρχοντα καὶ Ἀλκιβιάδην μετ' αὐτοῦ ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα ὠρμημένων αὐτῶν τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ τῶν νεῶν καταφυγὴν ἠγγέλθη, καὶ ἀθυμήσαντες, ὅτι πρῶτον ἀπτόμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου ἔπταισαν, τὰς ναῦς τὰς ἐκ τῆς ἑαυτῶν οὐκέτι διανοοῦντο πέμπειν, ἀλλὰ καὶ τινὰς
 12 προαναηγμένας μετακαλεῖν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης πείθει αὐτοὺς Ἐνδριον καὶ τοὺς ἄλλους ἐφόρους μὴ ἀπ-

ΟΙ. 91. 4.]

οκνήσαι τὸν πλοῦν, λέγων ὅτι φθήσονται τε πλεῦσάντες πρὶν τὴν τῶν νεῶν ξυμφορὰν Χίους αἰσθέσθαι, καὶ αὐτοὺς ὅταν προσβῶλη Ἰωνία, ῥαδίως πείσειν τὰς πόλεις ἀφιστασθαι, τὴν τε τῶν Ἀθηναίων λέγων ἀσθένειαν καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερος γὰρ ἄλλων φανείσθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι δι' 2 ἐκείνου ἀποστήσαι τε Ἰωνίαν καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι· ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτοὺς διάφορος ὢν. καὶ ὁ μὲν πείσας τοὺς τε ἄλλους ἐφόρους 3 καὶ Ἐνδιον, ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου, καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο.

Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ αἱ 13 ἀπὸ τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑκαίδεκα νῆες αἱ μετὰ Γυλίππου ξυνδιαπολεμήσασαι, καὶ περὶ τὴν Λευκαδίαν ἀποληφθεῖσαι καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἤρχεν Ἴπποκλῆς Μενίππου φυλακὴν ἔχων τῶν ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν, αἱ λοιπαὶ πλὴν μιᾶς διαφνγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους κατέπλευσαν εἰς τὴν Κόρινθον.

Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης πλείοντες ὅσοις τε 14 ἐπιτύχοιεν ξυνελάμβανον τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι, καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῃ τῆς ἡπείρου καὶ ἀφέντες ἐνταῦθα αὐτοὺς αὐτοὶ μὲν προξυγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισὶ καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προειπόντας εἰς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνίδιός τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξει· 2 τοῖς δ' ὀλίγοις παρεσκεύαστο ὥστε βουλὴν τε τυχεῖν ξυλληγομένην, καὶ λεγομένων λόγων ἀπὸ τοῦ Χαλκιδέως καὶ Ἀλκιβιάδου ὡς ἄλλαι τε νῆες πολλαὶ προσπλέουσιν, καὶ

τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῇ Πειραιῇ ρεῶν οὐ δηλωσάντων, ἀφίστανται Χίοι καὶ αὐθις Ἐρυθραῖοι Ἀθηναίων.

3 καὶ μετὰ ταῦτα τρισὶ νηυσὶ πλεύσαντες καὶ Κλαζομένους ἀφίστασι. διαβάντες τε οἱ Κλαζομένοι εὐθὺς εἰς τὴν ἡπειρον τὴν Πολίχραν εἰείχισον, εἴ τι δέοι, σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νηϊδος ἐν ᾗ οἰκοῦσι πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες ἐν τειχισμῷ τε πάντες ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου.

15 Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται· καὶ νομίσαντες μέγαν ἤδη καὶ σαφῇ τὸν κίνδυνον σφῶς περιεσθάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμάχους οὐκ ἐβελήσειν τῆς μεγίστης πόλεως μεθεστηκυίας ἡσυχάζειν, τὰ τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἄψασθαι, εὐθὺς ἔλυσαν τὰς ἐπικειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι ἢ ἐπιψηφίσαντι ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως, καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν, καὶ ναῦς πληρᾶν μὴ ὀλίγας, τῶν τε ἐν τῇ Πειραιῇ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέμπειν, αἱ ἀπολιπούσαι τὴν φυλακὴν τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι ἀνακεχωρήκεσαν· ἤρχε δὲ αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου· ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας καὶ 2 ταύτας τὴν ἐφόρμησιν. τὰς τε τῶν Χίων ἐπὶ τὰς ναῦς, αἱ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν τὰς ἐν τῇ Πειραιῇ, ἀπαγαγόντες τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἡλευθέρωσαν, τοὺς δ' ἔλευθέρους κατέδησαν. ἐτέρας δ' ἀντὶ πασῶν τῶν ἀπειθουσῶν νηῶν εἰς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων διὰ τάχους πληρώσαντες ἀντέπεμψαν, καὶ ἄλλας διανοοῦντο τριάκοντα πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν ἡ προθυμία, καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδέν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.

16 Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτὼ νηυσὶν ἀφ-

ΟΙ. 91. 4.]

ικνεῖται εἰς Σάμον, καὶ προσλαβὼν Σαμίαν μίαν ἔπλευσεν εἰς Τέων καὶ ἡσυχάζειν ἤξιον αὐτούς. ἐκ δὲ τῆς Χίου εἰς τὴν Τέων καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἰκοσι νῶν ἐπέπλει, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ὁ τῶν Κλαζομενίων καὶ Ἐρυθραίων παρήει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης προ- 2 ἀγγάγετο καὶ μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει ὡς ἰώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου· αἱ δὲ ἐδίωκον. τὸν δὲ πεζὸν οἱ Τηῖοι τὸ πρῶτον 3 οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυγον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντο. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πεζοὶ, καὶ Χαλκιδεία ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες· ὡς δὲ ἐχρόνιζε, καθήρουν αὐτοὶ τε τὸ τεῖχος ὁ ἀνωκυδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι τῆς Τηῶν πόλεως τὸ πρὸς ἡπείρου, ξυκαθήρουν δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοὶ, ὧν ἤρχε Στάγης ὑπαρχος Τισσαφέρνους.

Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ὡς κατεδίωξαν εἰς Σάμον 17 Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοποννήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὀπλίσαντες ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν, ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου καὶ ἄλλας εἴκοσιν, ἔπλεον εἰς Μίλητον ὡς ἀποστήσοντες. ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκι- 2 βιάδης, ὧν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθάσαι τὰς ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς προσαγαγόμενος αὐτούς, καὶ τοῖς Χίοις καὶ ἑωυτῷ καὶ Χαλκιδεῖ καὶ τῷ ἀποστειλαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων 3 δυνάμεως καὶ Χαλκιδέως ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλείστον τοῦ πλοῦ, καὶ φθάσαντες οὐ πολὺ τὸν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλεία, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρὼν καὶ ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μᾶς δεοῦσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτούς

οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένη νήσῳ
 4 ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλείᾳ ξυμμαχία Λακεδαιμο-
 νίοις ἡ πρώτη Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάντων διὰ Τισσα-
 φέρνους καὶ Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε.

- 18 “Ἐπὶ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλείᾳ
 καὶ Τισσαφέρην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. ὁπό-
 σην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει καὶ οἱ πατέρες οἱ
 βασιλέως εἶχον, βασιλέως ἔστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν
 πόλεων ὅποσα Ἀθηναίοις ἐφοῖτα χρήματα ἢ ἄλλο τι,
 κωλύοντων κοινῇ βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι ὅπως μήτε χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι
 2 μήτε ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους
 κοινῇ πολεμοῦντων βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι· καὶ κατὰλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους
 μὴ ἐξέστω ποιῆσθαι, ἣν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ, βασιλεῖ
 3 καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἦν δέ τινες ἀφ-
 ιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν καὶ Λακεδαι-
 μονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ ἦν τινες ἀφιστῶνται
 ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι ἔστωσαν
 βασιλεῖ κατὰ ταῦτά.”
- 19 Ἡ μὲν ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ
 Χῖοι εὐθὺς δέκα ἑτέρας πληρώσαντες ναῦς ἔπλευσαν ἐς
 Ἀναίᾳ, βουλόμενοι περὶ τε τῶν ἐν Μιλήτῃ πυθέσθαι καὶ
 2 τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ ἐλθούσης παρὰ Χαλκι-
 δέως ἀγγελίας αὐτοῖς ἀποπλεῖν πάλιν καὶ ὅτι Ἀμόργης
 παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερόν· καὶ
 καθυρῶσιν ἑκαίδεκα ναῦς, ὥς ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους
 3 Διομίδων ἔχων ἀπ’ Ἀθηνῶν προσέπλει. καὶ ὥς εἶδον,
 ἔφευγον μιᾷ μὲν νηϊ ἐς Ἔφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς
 Τέω. καὶ τέσσαρας μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι,
 τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν φθασάντων· αἱ δ’ ἄλλαι ἐς τὴν

OL. 91. 4; 92. 1.]

Τηίων πόλιν καταφεύγουσι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς 4
Σάμου ἀπέπλευσαν· οἱ δὲ Χίοι ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν ἀν-
αγαγόμενοι, καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν, Λέβεδον ἀπέστησαν
καὶ αὐθις Ἑρὰς. καὶ μετὰ τοῦτο ἕκαστοι ἐπ' οἶκον ἀπ-
εκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζὸς καὶ αἱ νῆες.

Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῇ Πειραιῷ εἴκοσι 20
νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε καὶ ἐφορ-
μούμεναι ἰσφ' ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιη-
σάμεναι αἰφνίδιον καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ τέσσαράς τε
ναὺς λαμβάνουσι τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς
Κεγχρεῖας τὸν ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὐθις
παρσκευάζοντο. καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος
Ἀστύοχος ἐπῆλθεν, ὥπερ ἐγίνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία.
ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ, καὶ Τισσα-2
φέρνης αὐτὸς στρατιῷ παραγενόμενος, καὶ ἐπικαθελὼν
τὸ ἐν τῇ Τέφ τείχος, εἴ τι ὑπελείφθη, ἀνεχώρησε. καὶ
Διομέδων ἀπελθόντος αὐτοῦ οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν
Ἀθηναίων ἀφικόμενος, ἐσπείσατο Τηίοις ὥστε δέχεσθαι
καὶ σφᾶς. καὶ παραπλεύσας ἐπὶ Ἑρὰς καὶ προσβαλὼν,
ὥς οὐκ ἐλάμβανε τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ 21
ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων,
οἳ ἔτυχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων
ἐς διακοσίους μὲν τινες τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπ-
έκτεινε, τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες, καὶ αὐτοὶ
τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν
αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα ὥς βεβαίως ἤδη ψηφισαμένων,
τὰ λοιπὰ διφύκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδί-
δωσαν οὔτε ἄλλου οὐδενός, οὔτε ἐκδοῦναι οὐδ' ἀγαγέσθαι
παρ' ἐκείνων οὐδ' ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἐτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους οἱ Χίοι, ὥσπερ ἤρ- 22

ξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοπον-
 νησίων πλήθει παρόντες ἀποστήσαι τὰς πόλεις, καὶ βου-
 λόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρα-
 τεύονται αὐτοὶ τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Δέσβον,
 ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ' αὐτὴν
 ἰέναι, καὶ ἐκείθεν ἐπὶ τὸν Ἑλλησπόντον, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα
 Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμ-
 μάχων παρῆει ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης· ἤρχε
 δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νεῶν Δεινιάδας
 2 περιόικος. καὶ αἱ μὲν νῆες καταπλεύσασαι Μήθυμναν
 πρῶτον ἀφιστᾶσι, καὶ καταλείπονται τέσσαρες νῆες ἐν
 23 αὐτῇ· καὶ αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην ἀφιστᾶσιν. Ἀσ-
 τύχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος τέσσαρσι ναυσὶν,
 ὥσπερ ὠρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφικνεῖται ἐς
 Χίον. καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἦκοντος αἱ Ἀττικαὶ νῆες
 πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Δέσβον, ὧν ἤρχε Λέων καὶ
 Διομέδων· Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν
 2 ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύχος τῇ αὐτῇ
 ἡμέρᾳ ἐς ὅψε, καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν, ἔπλει ἐς
 τὴν Δέσβον, ὅπως ὠφελοίη, εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται
 ἐς τὴν Πύρραν, ἐκείθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἑρεσον· ἔνθα
 πυνθάνεται ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεῖ
 3 ἐάλωκεν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον, ἀπροσδόκη-
 τοι κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα, τῶν τε Χίων νεῶν ἐκρά-
 τησαν καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες
 4 τὴν πόλιν ἔσχον. ὁ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύχος τῶν τε
 Ἑρσίων καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων
 νεῶν, αἱ τότε καταλειφθεῖσαι καὶ ὡς ἡ Μυτιλήνη ἐάλω
 φεύγουσαι περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς, μία γὰρ ἐάλω ὑπὸ
 τῶν Ἀθηναίων, οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὠρμησεν, ἀλλὰ
 τὴν Ἑρεσον ἀποστήσας καὶ ὀπλίσας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν

ΟΙ. 92. 1.]

ἐαυτοῦ νεῶν ὀπλίτας περὶ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἀντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἑτερόνικον προστάξας, καὶ αὐτοὺς ταῖς τε μεθ' ἐαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει [ἐπὶ τὴν Ἀντισσαν καὶ Μήθυμναν], ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσύνειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμερεῖν τῇ ἀποστάσει. ὥς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα 5 ἠκानτιωῦτο, ἀπέπλευσε τὸν ἐαυτοῦ στρατὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν περὶ, δε ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον ἐμέλλησεν ἵεναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κεγχρεῖᾳ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὐτοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὰ τε ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατ- 6 εστήσαντο, καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ Πολίχναν τειχιζομένην ἐλόντες, διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Δαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς 24 εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες, ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάρορμον τῆς Μιλησίας Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα ἀποκτείνουσι καὶ τροπαῖον τρίτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μιλήσιοι ὥς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν ἀνείλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων ἔχοντες 2 τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς ἕκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων, καὶ ἐκ Σιδούσης καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὀρμώμενοι, τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δὲ ἐπιβάτας τῶν ὀπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκα- στούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες καὶ ἐν Βολίσσῳ 3 τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες καὶ

- πολλοὺς διαφθείραντες, ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτη
χωρία. καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλη μάχη ἐνίκησαν καὶ
τρίτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη
οὐκέτι ἐπεξήσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμέ-
νην καὶ ἀπαθὴ οὖσαν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε δι-
⁴επόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους ὧν ἐγὼ
ἠσθόμην εὐδαιμονήσαντες ἅμα καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ
ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μείζον, τόσῳ καὶ
⁵ἐκοσμούντο ἐχρῶτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν,
εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρό-
τερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε κἀγα-
θῶν ξυμμάχων ἔμελλον κινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους
ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικε-
λικὴν ξυμφορὰν ὥς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ
πράγματα εἶη· εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου
παραλόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν οἷς ταῦτα ἔδοξε
τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναναιρεθήσεσθαι, τὴν ἀμαρ-
⁶τίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης
καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθη-
ναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὗς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες
αὐτοὶ μὲν ἠσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἑρυθρῶν τὸν
ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἱ παρήσαν αὐτῷ, κομί-
σαντες, ἐσκόπουν ὅπως μετρίωτατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ
ἄλλῳ τῷ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν ἐπιβουλὴν. καὶ οἱ
μὲν ταῦτα ἔπραссον.
- ²⁵ Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος
χιλιοὶ ὀπλίται Ἀθηναίων, καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι
Ἀργείων, τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλούς
ὄντας ὥπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων
ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὀπλιτ-
αγωγοὶ, Φρυγίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρα-

ΟΙ. 92. 1.]

τηγούτων κατέπλευσαν ἐς Σάμον, καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι δὲ ἐξεληθότες αὐ- 2
τοί τε, ὀκτακόσιοι ὀπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδίδες ἐλ-
θόντες Πελοποννήσιοι καὶ Τισσαφέρνους τι ξενικὸν ἐπι-
κουρικὸν, καὶ αὐτοὺς Τισσαφέρνης παρὼν καὶ ἡ ἔππος
αὐτοῦ, ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ξυμμάχοις. καὶ οἱ 3
μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρῳ προεξάξαντες καὶ
καταφρονήσαντες, ὥς ἐπὶ Ἰωνᾶς τε καὶ οὐ δεχομένους
ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων,
καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῃ ἐλάσσους τριακοσίων
ἀνδρῶν· Ἀθηναῖοι δὲ τοὺς τε Πελοποννησίους πρῶτους
νικήσαντες, καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον
ὡσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑπο-
χωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν
πόλιν, ὥς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν
τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες ἤδη τὰ ὅπλα τίθεν-
ται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ τοὺς Ἰωνᾶς ἀμφοτέ- 4
ρων τῶν Δωριέων κρατῆσαι· τοὺς τε γὰρ κατὰ σφᾶς
Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων, καὶ τοὺς Ἀργεῖους
οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον, τὸν περιτειχισμὸν δ
ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο,
νομίζοντες, εἰ προσαγάγοντο Μίλητον, ῥαδίως ἂν σφίσι
καὶ τὰλλα προσχωρήσειν.

Ἐν τούτῳ δὲ περὶ δεῖλην ἦδη ὄψιαν ἀγγέλλεται αὐτοῖς 26
τὰς ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Σικελίας πέντε καὶ πεντή-
κοντα ναῦς ὅσον οὐ παρῆναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν,
Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυν-
επιλαβίσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως,
εἴκοσι νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινούνται δύο, αἱ
τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἐτοίμαι ἤδη
οὖσαι· καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότερα

ὡς Ἀστυόχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι,
 κατέπλευσαν ἐς Λέρον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον.
 2 ἔπειτα ἐκείθεν αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους
 ἐς τὸν Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο
 3 εἶδέναι τὰ περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου
 ἱππῶ ἐς Τειχιούσσαν τῆς Μιλησίας, ἥπερ τοῦ κόλπου
 πλεύσαντες ἠύλίσαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης.
 παρὴν γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις
 καὶ Τισσαφέρνει, καὶ αὐτοῖς παρῆναι, εἰ μὴ βούλονται
 τὰ τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὥς
 τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖ-
 27 σαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἔφ' ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος
 δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ὥς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐπύθετο
 τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βουλομένων τῶν ξυταρχόντων ὑπο-
 μέινοντας διανauμαχεῖν, οὐκ ἔφη οὐτ' αὐτὸς ποιήσειν
 τοῦτο οὐτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῳ οὐδενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέ-
 2 ψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ, σαφῶς εἰδὼτας πρὸς
 ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσας πρὸς αὐτὰς ταῖς
 σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρασκευασαμένοις
 ἔσται ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχυρῷ ὀνειδεῖ εἷζας
 3 ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχυρὸν εἶναι Ἀθηναίους
 ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ μετὰ ὀτρουνοῦ
 τρόπου αἰσχιον ξυμβήσεσθαι, ἣν ἡσσηθῶσι· καὶ τὴν πό-
 λιν οὐ μόνον τῷ αἰσχυρῷ ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ πε-
 ριπίπτειν, ἣ μόλις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέ-
 χεσθαι μετὰ βεβαίον παρασκευῆς καθ' ἑκούσιαν, ἣ πάνυ
 γε ἀνάγκη, προτέρῳ ποι ἐπιχειρεῖν, ποῦ δὴ μὴ βιαζομένη
 4 γε πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἵεναι. ὥς τάχιστα δὲ
 ἐκέλευε τοὺς τε τραυματίας ἀναλαβόντας καὶ τὸν πεζὸν
 καὶ τῶν σκευῶν ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἀ δ' ἐκ τῆς πολε-
 μίας ἐιλήφασιν καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ᾧσιν αἱ νῆες,

OL 92.1.]

ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κακείθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας
 τὰς ναῦς, τοὺς ἐπίπλους, ἦν που καιρὸς ἦ, ποιεῖσθαι.
 ὥς δὲ ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ 5
 αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον οὐκ ἐς τοῦτο μόνον ἀλλὰ καὶ
 ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ 6
 οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἐσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ
 ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν, καὶ οἱ
 Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς ἀπ-
 ἐπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι 28
 ἅμα τῇ ἔφ' ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἄραντες ἐπικατάγονται,
 καὶ μέιναντες ἡμέραν μίαν, τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς Χίας
 ναὺς προσλαβόντες τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον
 ξυγκαταδιωχθείσας, ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη δ
 ἐξείλοντο ἐς Τειχιούσσαν πάλιν. καὶ ὥς ἦλθον, Τισ- 2
 σαφέρνης τῷ περὶ παρελθὼν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον,
 ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατέιχε, πλεῦσαι. καὶ προσ-
 βαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἰφνίδιοι, καὶ οὐ προσδεχομένων ἀλλ'
 ἢ Ἀττικὰς τὰς ναῦς εἶναι, αἰροῦσι· καὶ μάλιστα ἐν τῷ
 ἔργῳ οἱ Συρακόσιοι ἐπηνέθησαν. καὶ τὸν τε Ἀμόργην 3
 ζῶντα λαβόντες, Πισσούθνου νόθον υἱὸν, ἀφεστῶτα δὲ
 βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνηι
 ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε·
 καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν, καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἢ
 στρατιὰ ἔλαβε· παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τοὺς 4
 τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην παρὰ σφᾶς αὐ-
 τοὺς κομίσαντες καὶ οὐκ ἀδικήσαντες ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν
 οἱ πλείστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό τε πόλισμα Τισσα-
 φέρνηι παραδόντες καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα
 καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατήρα δαρεικὸν παρ'
 αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν
 Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον 5
 ἄρχοντα Λακεδαιμονίων πεμψάντων, ἀποστέλλουσι περὶ 5

μέχρι Ἐρυθρῶν ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστάσι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

- 29 Τοῦ δ' ἐπιγεγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἰασον κατεστήσατο ὁ Τισσαφέρης ἐς φυλακὴν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφὴν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαιμονί, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἐκάστω πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκε, τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον δίδουσι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἦν δὲ κελεύη, 2 ἔφη δώσειν ἐντελὴ τὴν δραχμὴν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ Συρακοσίου στρατηγοῦ, ὁ γὰρ Θηραμένης οὐ ναύαρχος ὢν, ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδούνασι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ, ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἐκάστω ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς [καὶ πεντήκοντα] τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον ἐδίδουτο.

- 30 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις, προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἰκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα καὶ στρατηγοὶ Χαρμῖνος καὶ Στρομβιχίδης καὶ Εὐκτῆμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου πάσας καὶ τὰς ἄλλας ξυναγαγόντες, ἐβούλοντο διακληρωσάμενοι ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ 2 ναυτικὸν καὶ πεζὸν πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτω. Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτῆμων τριάκοντα ναῦς ἔχοντες καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὀπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὀπλιταγωγοῖς ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον· οἱ δ' ἄλλοι ἐν Σάμῳ μένοντες τέσσαροι καὶ ἐβδομήκοντα ναυσὶν ἐθαλασσοκράτουν, καὶ ἐπίπλουν τῇ Μιλήτῳ ἐποιούντο.
- 31 Ὁ δὲ Ἀστυόχος ὡς τότε ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν

ΟΙ 92. 1.]

προδοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος, τούτου μὲν ἐπέσχεν, ἐπειδὴ ᾗσθετο τὰς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἡκούσας καὶ τὰ περιττὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα, λαβὼν δὲ ναῦς τὰς τε Πελοποννησίων δέκα καὶ Χίας δέκα ἀνάγεται, καὶ προσβαλὼν Πτελεφῷ καὶ οὐχ ἐλὼν παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς, καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονούντας ἀνοικίεσθαι ἐς τὴν Δαφνούντα καὶ προσχωρεῖν σφίσι· ξυνεκέλευε δὲ καὶ Ταμῶς, Ἰωνίας ὑπαρχος ὢν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν ποιησάμενος τῇ πόλει οὐσῃ ἀτειχίστῃ, καὶ οὐ δυνάμενος εἰεῖν, ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῃ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατήραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσους Μαράθουσσαν καὶ Πήλην καὶ Δρύμουσσαν, καὶ ὅσα ὑπέξ- 3 ἐκείτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων, ἡμέρας ἐμμένιναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτῶ, τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνάλωσαν, τὰ δὲ ἐσβαλόμενοι ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην ὥς Ἀστυόχον. ὅντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα Λεσβίων ἀφικνου- 32 ται πρέσβεις βουλόμενοι αὐθις ἀποστήναι· καὶ αὐτὸν μὲν πείθουσιν, ὥς δ' οἱ τε Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἅρας ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν ὕστερον ἀφικνουῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ 2 τοῦτο Πεδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον· ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέως ὥς ἐς πεντακοσίους ξυνόπλοις καταλειφθέντες. ἐπαγγελλομένων δὲ τινων Λεσ- 3 βίων τὴν ἀπόστασιν, προσφέρει τῷ τε Πεδάρει καὶ τοῖς Χίοις Ἀστυόχος λόγον ὥς χρή παραγενομένους ταῖς ναυσὶν ἀποστήσαι τὴν Λέσβον· ἥ γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἔξειν, ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἦν τι σφάλλονται,

- κακώσκειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς ναῦς ὁ Πεδάρετος
 33 ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήκειν. κακέϊτος λαβὼν τὰς τε
 τῶν Κορινθίων πέντε καὶ ἕκτην Μεγαρίδα καὶ μίαν
 Ἑρμιονίδα καὶ ἄς αὐτὸς Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει
 ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας
 τοῖς Χίοις ἢ μὴν μὴ ἐπιβοθήσειν, ἥ τι δέωνται. καὶ
 2 προσβαλὼν Κωρύκῃ τῆς Ἐρυθραίας ἐνηυλίσατο. οἱ δ'
 ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλείοντες τῇ
 στρατιᾷ, καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διεύργοντο
 3 καὶ καθωρμίσαντο, καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης
 δὲ παρὰ Πεδάρиту ὑπὸ νύκτα ἐπιστολῆς ὡς Ἐρυθραίων
 ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς
 ἦκουσιν ἀφειμένοι, ἀνάγκητι ὁ Ἀστύοχος εὐθὺς ἐς τὰς
 Ἐρυθρὰς πάλιν, καὶ παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ μὴ
 4 περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Πεδά-
 ριτος πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν δοκούν-
 των προδιδόναι, ὡς εὖρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώ-
 πων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθὲν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας
 ἀπέπλευσαν, ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δὲ ἐς τὴν Μίλητον
 ἐκομίσθη, ὥσπερ διανοεῖτο.
- 34 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν
 ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχάνει
 τρισὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς· καὶ ὥσπερ ἰδόντες ἐπ-
 εδίωκον, καὶ χειμῶν τε μέγας ἐπιγίγνεται, καὶ αἱ μὲν τῶν
 Χίων μόλις καταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν
 Ἀθηναίων, αἱ μὲν μάλιστα ὁρμήσασαι τρεῖς διασφείρον-
 ται καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν πάλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες
 οἱ μὲν ἀλίσκονται οἱ δ' ἀποθνήσκουσιν, αἱ δ' ἄλλαι
 καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῇ Μίμαντι λιμένα, Φοινι-
 κῶντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστερον ἐς τὴν Λέσ-
 βον καθωρμίσάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμὸν.

OL 92. 1.]

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἴππο- 35
κράτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουρίαις ναυ-
σιν, ὧν ἤρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτὸς, μῆδ' Ἀλα-
κωνικῇ, μῆδ' ὁ Συρακοσίᾳ, καταπλεῖ εἰς Κνίδον· ἣ δ' ἀφ-
εστῆκει ἤδη ὑπὸ Τισσαφέρους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλή- 2
τῃ, ὡς ᾗσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνί-
δον φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὐσας τὰς ἀπ' Αἰ-
γύπτου ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ
τὸ Τριόπιον ἄκρα τῆς Κνιδίας προβόχουσα, Ἀπόλλωνος
ιερὸν. πυθόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς 3
Σάμου, λαμβάνουσι τὰς ἐπὶ Τριοπίῃ φρουρούσας ἐξ ναῦς·
οἱ δ' ἄνδρες ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο εἰς
τὴν Κνίδον καταπλεύσαντες, καὶ προσβαλόντες τῇ πάλαι
ἀτειχίστῃ οὐσῃ, ὀλίγου εἶλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις 4
προσέβαλλον, καὶ ὡς ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ
νύκτα, καὶ ἐπεισελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου
ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων, οὐκέθ' ὁμοίως ἐβλαπτον, ἀπ-
ελθόντες καὶ δηώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν εἰς τὴν
Σάμον ἀπέπλευσαν.

Ἰπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀστυόχου ἡκοντος εἰς τὴν 36
Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικόν, οἱ Πελοποννήσιοι εὐπρόως ἔτι
εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον. καὶ γὰρ μισθὸς
ἐδίδοδοτο ἀρκούντως, καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα
διαρπασθέντα ὑπὴν τοῖς στρατιώταις, οἳ τε Μιλήσιοι
προθύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσα- 2
φέρην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται
ξυνθήκαι, αἱ πρὸς Χαλκιδικέα γενομέναι, ἐνδεεῖς εἶναι καὶ
οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον, καὶ ἄλλας ἔτι Θηραμένους παρ-
ότος ἐποίουν· καὶ εἰσὶν αἶδε.

“Ἐυνθῆκαι Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς 37
βασιλείᾳ Δαρείῳ καὶ τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως καὶ Τισ-

- 2 σαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. ὁπόση
 χώρα καὶ πόλεις βασιλείῳ εἰσὶ Δαρείου ἢ τοῦ πατρὸς
 ἦσαν ἢ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ λέναι ἐπὶ πολέμῳ
 μηδὲ κακῷ μηδενὶ μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμ-
 μάχους τοὺς Λακεδαιμονίων, μηδὲ φόρους πράσσει-
 σθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων μήτε Λακεδαιμονίους μήτε
 τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ Δαρεῖον
 βασιλέα μηδὲ ὃν βασιλεὺς ἄρχει ἐπὶ Λακεδαιμονίους
 μηδὲ τοὺς ξυμμάχους λέναι ἐπὶ πολέμῳ μηδὲ κακῷ
 3 μηδενί. ἦν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμ-
 μαχοι βασιλέως, ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμ-
 μάχων, ὃ τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιούσι καλῶς
 4 ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς
 ξυμμάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἦν δὲ καταύουσιν
 ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιῆσθαι. ὁπόση δ' ἂν
 στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βασιλείῳ ἢ μεταπεμψαμένου
 5 βασιλέως, τὴν δαπάνην βασιλεὺς παρέχειν. ἦν δέ τις τῶν
 πόλεων ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ ἐπὶ τὴν βασιλείῳ ἔη
 χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ
 δυνατόν. καὶ ἦν τις τῶν ἐν τῇ βασιλείῳ χώρα ἢ ὕψους
 βασιλεὺς ἄρχει ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἢ ἢ τῶν ξυμμά-
 χων, βασιλεὺς κωλύετω καὶ ἀμύνετω κατὰ τὸ δυνατόν.”
- 38 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας Θηραμένης μὲν παρα-
 δοὺς Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς ἀποπλέων ἐν κέλῃτι ἀφανίζεται.
 2 οἱ δ' ἐκ τῆς Δέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν
 Χίον τῇ στρατιᾷ καὶ κρατοῦντες γῆς καὶ θαλάσσης Δελ-
 φίνιον ἐτείχιζον χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερόν καὶ
 λιμένας ἔχον καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον.
 3 οἱ δὲ Χίοι ἐν πολλαῖς ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ
 ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ ἐδ' διακείμενοι, ἀλλὰ
 καὶ τῶν μετὰ Τυδέως τοῦ Ἰωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ'

ΟΙ. 92. 1.]

ἀττικισμῷ τεθνεώτων, καὶ τῆς ἄλλης πώλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης, ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοισ ἡσύχαζον, καὶ οὐτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα οὔτε οἱ μετὰ Πεδάριτου ἐπικούροι ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαίνοντο. ἐς μέντοι 4 τὴν Μίλητον ἔπεμπον, κελεύοντες σφίσι τὸν Ἀστύοχον βοηθεῖν· ὥς δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαιμόνα ὁ Πεδάριτος ὡς ἀδικοῦντος. καὶ τὰ μὲν 5 ἐν τῇ Χίφ ἐς τοῦτο καθεστήκει τοῖς Ἀθηναίοις· αἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐπεὶ δὲ μὴ ἀντανάγειν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἡσύχαζον.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι αἱ τῷ 39 Φαρναβάζῳ ὑπὸ Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως καὶ Τιμαγόρου τοῦ Κυζικηνοῦ πρассόντων παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες ἄρσαι ἔπλεον ἐπὶ Ἰωνίας περὶ ἡλίου τροπᾶς· καὶ ἄρχων ἐπέπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρτιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμό- 2 νιοι καὶ ἑνδεκα ἄνδρας Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ὧν εἷς ἦν Δίχας ὁ Ἀρκεσιλάου. καὶ εἴρητο αὐτοῖς ἐς Μίλητον ἀφικομένους τῶν τε ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι ἣ μέλλει ἄριστα εἶξιν, καὶ τὰς ναῦς ταύτας ἢ αὐτὰς ἢ πλείους ἢ καὶ ἐλάσσους ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρναβά- 3 ζον, ἣν δοκῇ, ἀποπέμπειν, Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας, καὶ Ἀστύοχον, ἣν δοκῇ τοῖς ἑνδεκα ἀνδράσι, παῦειν τῆς ναυαρχίας, Ἀντισθένην δὲ καθιστάναι· πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδάριτου ἐπιστολάς ὑπέπτευον αὐτόν. πλείουςαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ 3 Μαλέας πελάγαι Μήλῳ προσέβαλον, καὶ περιτυχόντες ναυσὶ δέκα Ἀθηναίων τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενὰς καὶ κατακαίουσι. μετὰ δὲ τοῦτο δεδιότες μὴ αἱ διαφυγεῖν τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες, ὅπερ ἐγένετο, μηνύ-

σωσι τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν
Κρήτην πλεύσαντες καὶ πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς
4 ποιησάμενοι, ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατήραν. ἐντεῦ-
θεν δὴ ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν
τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαροκομισθῆναι.

40 Οἱ δὲ Χίοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον
οὐδὲν ἦσσαν, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀστύοχον πέμ-
ποντες ἀγγέλους ἤξιον σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι
ἀπάσαις ταῖς ναυσὶ, καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν
ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων ἕκ τε θαλάσσης εἰργομένην

2 καὶ κατὰ γῆν ληστεύειν πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκείται
τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄντες, καὶ μᾶ γε πόλει πλὴν Λακεδαι-
μονίων πλείστοι γενόμενοι, καὶ ἅμα διὰ τὸ πλῆθος χαλε-
πωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὥς ἡ στρατιὰ τῶν
Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἰδρύσθαι, εὐθύς
αὐτομολίᾳ τε ἐχώρησαν οἱ πολλοὶ πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὰ
πλείστα κακὰ ἐπιστάμενοι τὴν χώραν οὗτοι ἔδρασαν.

3 ἔφασαν οὖν χρῆναι οἱ Χίοι, ἕως ἔτι ἐλπὶς καὶ δυνατόν
κωλύσαι, τειχιζομένου τοῦ Δελφινίου καὶ ἀτελοῦς ὄντος,
καὶ στρατοπέδῳ καὶ ναυσὶν ἐρύματος μείζονος προσπερι-
βαλλομένου, βοηθῆσαι σφίσι. ὁ δὲ Ἀστύοχος καίπερ
οὐ διανοούμενος διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὥς ἑώρα καὶ τοὺς

41 ξυμμάχους προθύμους ὄντας, ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν. ἐν
τούτῳ δὲ ἐκ τῆς Καύνου παραγίγνεται ἀγγελία ὅτι αἱ
ἐπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι
πάρεσι. καὶ νομίσας πάντα ὕστερα εἶναι τὰλλα πρὸς τὸ
ναῦς τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖν μᾶλλον, τούτῳ ξυμ-
παροκομίσαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἱ ἦκον κατάσκο-
ποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθύς ἀφείλε τὸ ἐς τὴν
2 Χίον ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον. καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα ἐν
τῇ παράπλῳ ἀποβάς τὴν τε πόλιν ἀτείχιστον οὔσαν

OL 92 1.]

καὶ ὑπὸ σεισμοῦ δὲ αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ ὦν
 μεμνήμεθα γενόμενος ξυμπεπτωκυῖαν ἐκπορθεῖ, τῶν ἀν-
 θρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγόντων, καὶ τὴν χώραν καταδρο-
 μαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν ἐλευθέρων· τούτους δὲ
 ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Κνίδον νυκτὸς 3
 ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων μὴ ἐκβιάσθαι
 τοὺς ναύτας, ἀλλ' ὥσπερ εἶχε πλεῖν εὐθὺς ἐπὶ τὰς τῶν
 Ἀθηναίων ναὺς εἴκοσιν, ἃς ἔχων Χαρμῖνος εἰς τῶν ἐκ
 Σάμου στρατηγῶν ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἐπὶ καὶ εἴκοσι
 ναὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλευούσας, ἐφ' ὥσπερ καὶ
 ὁ Ἀστύχοχος παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ 4
 τῆς Μήλου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῇ Χαρμίνῳ
 περὶ τὴν Σύμην καὶ Χάλκην καὶ Ῥόδον καὶ περὶ τὴν
 Δυκίαν ἦν· ἥδη γὰρ ἡσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὖσας
 αὐτάς. ἐπέπλει οὖν ὥσπερ εἶχε πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀσ- 42
 τύχοχος πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, εἴ πως περιλάβοι που
 μετεώρους τὰς ναὺς. καὶ αὐτῷ ὑπὸς τε καὶ τὰ ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ ξυννέφελα ὄντα πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῇ σκότει
 καὶ ταραχῇ παρέσχε. καὶ ἅμα τῇ ἔφ, διεσπασμένου τοῦ 2
 ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν φανεροῦ ἥδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις
 τοῦ εὐωνύμου κέρως, τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι
 πλανωμένου, ἐπανάγονται κατὰ τάχος ὁ Χαρμῖνος καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς εἴκοσι ναυσὶ, νομίσαντες
 ὥσπερ ἐφύλασσαν ναὺς τὰς ἀπὸ τῆς Καύνου ταύτας εἶναι.
 καὶ προσπεισόντες εὐθὺς κατέδυσάν τε τρεῖς καὶ κατετρα- 3
 μάτισαν ἄλλας, καὶ ἐν τῇ ἔργῳ ἐπεκράτουν, μέχρι οὐ
 ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ πλείους τῶν νεῶν καὶ
 πανταχόθεν ἀπεκλήνοντο. ἔπειτα δὲ ἐς φυγὴν καταστάντες 4
 ἐξ μὲν ναὺς ἀπολλύασι, ταῖς δὲ λοιπαῖς καταφεύγουσιν
 ἐς τὴν Τεύτλουσσαν νῆσον, ἐντεῦθεν δὲ ἐς Ἀλικαρνασσόν.
 μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐς Κνίδον κατ- 5

- άρυντες, καὶ ξυμμεγισθῶν τῶν ἐκ τῆς Καόνου ἐπὶ τὰ καὶ
 εἰκοσι πῶν αὐτοῖς, ξυμπάσαις πλεύσαντες καὶ τροπαῖον
 ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθαρμίσαντο·
 13 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὥς ἥσ-
 θοντο τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην, καὶ
 ἐπὶ μὲν τὸ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὀρμήσαντες, οὐδ'
 ἐκείνοι ἐπ' ἐκείνους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκευὴ
 τῶν πῶν, καὶ Δαρύμοις τοῖς ἐν τῇ ἡπείρῳ προσβαλόντες,
 2 ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Σάμον. ἅπασαι δ' ἤδη οὔσαι ἐν τῇ
 Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννητίων νῆες ἐπεσκευάζοντο τε εἴ
 τι εἶδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσαφέρην, παρεγένετο γὰρ,
 λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἑνδεκα ἄνδρες τῶν Λακεδαιμονίων
 περὶ τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ ἥρσκεν αὐτοῖς,
 καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτῃ τρόπῳ ἄριστα καὶ
 3 ξυμφοράτα ἀμφοτέροις πολεμήσεται. μάλιστα δὲ ὁ
 Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδετέρας,
 οὔτε τὰς Χαλκιδέας οὔτε τὰς Θηραμένους, ἔφη καλῶς
 ξυγκείσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι εἰ χώρας ὅσης βασιλεὺς
 καὶ οἱ πρόγονοι ἥρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιώσει
 κρατεῖν· ἐνὶν γὰρ καὶ νήσους ἅπασας πάλιν δουλεύειν
 καὶ Θεσσαλίαν καὶ Λοκροὺς καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν· καὶ
 4 Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἐτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους
 σπένδεσθαι, ἢ ταῦταις γε οὐ χρήσεσθαι, οὐδὲ τῆς τροφῆς
 ἐπὶ τοῖτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ ὁ μὲν Τισσα-
 φέρης ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς καὶ ἄπρακτος.
 44 Οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον ἐπικηρυκευόμενων ἀπὸ τῶν δυνατῶ-
 τῶν ἀνδρῶν τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν, ἐλπίζοντες νήσῳ
 τε οὐκ ἀδύνατον καὶ ναυβατῶν πλήθει καὶ πεζῇ προσ-
 ἄξεισθαι, καὶ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης
 ξυμμαχίας δυνατοὶ εἶσεσθαι Τισσαφέρην μὴ αἰτοῦντες

OL 92. 1.]

χρήματα τρέφειν τὰς ναῦς. πλείσαντες οὖν εὐθύς ἐν τῇ 2
 αὐτῇ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ
 τῆς Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐνενήκοντα, ἐξ-
 εφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα,
 καὶ ἔφυγον, ἄλλως τε καὶ ἀτειχίστου οὐσης τῆς πόλεως·
 εἶτα ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς
 ἐκ τοῖν δυοῖν πολέοιν, Λίνδου τε καὶ Ἰηλυσοῦ, Ῥοδίου
 ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥόδος
 Πελοποννησίοις. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τούτον 3
 ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθόμενοι ἔπλευσαν μὲν βου-
 λόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι, ὑστερήσαντες
 δὲ οὐ πολλῷ τὸ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην,
 ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον, ὑστερον δὲ ἐκ τῆς Χάλκης καὶ ἐκ
 τῆς Κῷ καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπίπλους ποιοῦμενοι ἐπὶ
 τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς 4
 δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν
 Ῥοδίων, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον ἡμέρας ὀγδοήκοντα, ἀνελ-
 κύσαντες τὰς ναῦς.

Ἐν δὲ τούτῳ καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον 45
 αὐτοὺς ἀναστῆναι, τάδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης μετὰ
 τὸν Χαλκιδέως θάνατον καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην τοῖς
 Πελοποννησίοις ὑποπτος ὢν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης
 ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαιμόνος ὥστ' ἀπο-
 κτείνειν, ἦν γὰρ καὶ τῷ Ἀγιδι ἐχθρὸς καὶ ἄλλως ἀπιστος
 ἐφαίνετο, πρῶτον μὲν ὑποχωρεῖ δέισας παρὰ Τισσαφέρ-
 νην, ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν ὅσον ἐδύνατο μάλιστα
 τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα, καὶ διδάσκαλος πάντων 2
 γιγνόμενος τὴν τε μισθοφορὰν ξυνέτεμεν, ἀντὶ δραχμῇ
 Ἀττικῆς ὥστε τριώβολον, καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς, διδο-
 σθαι, λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρην πρὸς αὐτοὺς ὥς
 Ἀθηναῖοι ἐκ πλείονος χρόνου ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ

ναυτικοῦ τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν διδόνασιν, οὐ τοσοῦτον
 πενία ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται, ἐκ περιουσίας
 ὑβρίζοντες, οἱ μὲν τὰ σώματα χεῖρω ἔχωσι, δαπανῶντες
 ἐς τοιαῦτα ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ τὰς ναῦς
 ἀπολείπωσιν [οὐχ] ὑπολιπόντες ἐς ὀμηρεῖαν τὸν προσ-
 3 οφειλόμενον μισθόν· καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς
 στρατηγούς τῶν πόλεων ἐδίδασκεν ὥστε δόντα χρήματα
 αὐτὸν πείσαι ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν
 Συρακοσίων· τούτων δὲ Ἑρμοκράτης [τε] ἠναντιοῦτο
 4 μόνος ὑπὲρ τοῦ ξύμπαντος ξυμμαχικοῦ. τὰς τε πόλεις
 δεομένας χρημάτων ἀπῆλασεν, αὐτὸς ἀπτιλέγων ὑπὲρ
 τοῦ Τισσαφέρους ὡς οἱ μὲν Χίοι ἀναλοχυντοὶ εἶεν,
 πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δὲ ὁμως
 σωζόμενοι ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρήμασιν
 5 ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν· τὰς δ'
 ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἱ ἐς Ἀθηναίους πρότερον ἢ
 ἀποστῆναι ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω
 ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐβελήσουσιν ἐσφέρειν. τὸν τε Τισσα-
 φέρην ἀπέφαινε νῦν μὲν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα,
 εἰκότως φειδόμενον, ἦν δὲ ποτε τροφή καταβῆ παρὰ βασι-
 λέως, ἐντελῇ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν καὶ τὰς πόλεις
 46 τὰ εἰκότα ὠφελήσειν. παρήγει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρει μὴ
 ἄγαν ἐπείγεσθαι τὸν πόλεμον διαλυτοῖς, μηδὲ βουλευθῆ-
 ναι κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας ὥσπερ παρεσκευάζετο ἢ
 Ἑλλῆσι πλείοσι μισθὸν πορίζοντα τοῖς αὐτοῖς τῆς τε
 γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφο-
 τέρους εἶναι δίχα τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι αἰεὶ ἐπὶ
 2 τοῦ αὐτοῦ λυπηροῦς τοὺς ἐτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν
 καθ' ἐν τῇ ἐς γῆν καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν
 οἶς τοὺς κρατοῦντας ξυγκαθαιρήσει, ἦν μὴ αὐτὸς βούλη-
 ται μεγάλην δαπάνην καὶ κινδύνον ἀναστᾶς ποτε διαγαλ-

OL 92. 1.]

σασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς 3
δαπάνης, καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας, αὐτοὺς
περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρίψαι. ἐπιτηδειοτέρους
τε ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ τῆς ἀρχῆς·
ἦσσαν γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον τε ξυμφο-
ρώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν. τοὺς μὲν γὰρ
ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης
μέρος καὶ ἐκείνῳ ὅσοι ἐν τῇ βασιλείῳς Ἕλληνες οἰκοῦσι,
τοὺς δὲ τοῦναντίον ἐλευθερώσοντας ἦκειν. καὶ οὐκ εἰκὸς
εἶναι Λακεδαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν τῶν Ἑλλήνων ἐλευ-
θεροῦν νῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων τῶν βαρβάρων,
ἦν μὴ ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερώσαι. τρίβειν 4
οὖν ἐκέλευε πρῶτον ἀμφοτέροισι, καὶ ἀποτεμόμενον ὥς
μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἔπειτ' ἦδη τοὺς Πελοποννη-
σίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διανοεῖτο τὸ πλέον 5
οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν
εἰκάσθαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα, ὥς εὖ περὶ
τούτων παραινοῦντι, προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν, τὴν τε
τροφὴν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννησίοις καὶ ναυμαχεῖν
οὐκ εἶα, ἀλλὰ καὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς φάσκων ἤξειν καὶ
ἐκ περιόντος ἀγωνιεῖσθαι ἔφθειρε τὰ πράγματα, καὶ τὴν
ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο, γενομένην καὶ πάντο
ἰσχυρὰν, τὰ τε ἅλλα καταφανέστερον ἢ ὥστε λανθάνειν
οὐ προθύμως ξυνεπολέμει.

Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει καὶ 47
Βασιλεῖ, ὃν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων παρ-
ῆναι, ἅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπιθερα-
πεύων, εἰδὼς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐ-
τῷ πείσαντι κατελθεῖν· πείσαι δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα
ἐκ τοῦ τοιοῦτον εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτή-
δειος ὢν. ὅπερ καὶ ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ ἦσθοντο αὐτὸν 2

ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρα-
 τῶται, τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς
 τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας ὥστε μνησθῆναι περὶ
 αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων ὅτι ἐπ' ὀλιγαρ-
 χίᾳ βούλεται καὶ οὐ πονηρίᾳ οὐδὲ δημοκρατίᾳ τῇ ἑαυτὸν
 ἐκβαλούσῃ κατελθὼν καὶ παρασχὼν Τισσαφέρνῃ φίλον
 αὐτοῖς ξυμπολιτεύειν, τὸ δὲ πλεόν καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν
 οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων καὶ δυνατώ-
 48 τatoi ὄρμητο ἐς τὸ καταλύσαι τὴν δημοκρατίαν. καὶ
 ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦτο, καὶ ἐς τὴν
 πόλιν ἐντεύθεν ὕστερον [ἦλθε]. τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ δια-
 βάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου ἐς λόγους ἦλθον, καὶ ὑποτεί-
 νοντος αὐτοῦ Τισσαφέρνῃ μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ
 βασιλέα φίλον ποιήσιν, εἰ μὴ δημοκρατοῦντο, οὕτω γὰρ
 ἂν πιστεύσαι μᾶλλον βασιλέα, πολλὰς ἐλπίδας εἶχον
 αὐτοὶ τε αὐτοῖς οἱ δυνατοὶ τῶν πολιτῶν τὰ πράγματα,
 οἵπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, ἐς αὐτοὺς περιποιή-
 σιν καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσιν. ἔς τε τὴν Σάμον
 ἐλθόντες ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους
 ἐς ξυνωμοσίαν, καὶ ἐς τοὺς πολλοὺς φανερώς ἔλεγον ὅτι
 βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο καὶ χρήματα παρέξοι
 Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος καὶ μὴ δημοκρατουμένων.
 2 καὶ ὁ μὲν ὄχλος εἰ καὶ τι παραντίκα ἤχθετο τοῖς πρῶ-
 σομένοις, διὰ τὸ εὐπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ παρὰ βασιλέως
 μισθοῦ ἡσυχάζεν· οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν,
 ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοινώνησαν, αὐθις καὶ [ἐν] σφίσιν
 αὐτοῖς καὶ τοῦ ἐταιρικοῦ τῷ πλέονι τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιά-
 3 δου ἐσκόπουν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐφαίνετο εὐπορα καὶ
 πιστὰ, Φρυνίχῳ δὲ στρατηγῷ ἔτι ὄντι οὐδὲν ἡρεσκεν,
 ἀλλ' ὅ τε Ἀλκιβιάδης, ὅπερ καὶ ἦν, οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγ-
 αρχίας ἢ δημοκρατίας δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ, ἢ ἄλλο τι

OL 92 1.]

σκοπεῖσθαι ἢ ὅτῳ τρόπῳ ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας ὑπὸ τῶν ἐταίρων παρακληθεὶς κάτεισι, σφίσι δὲ περιοπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα ὅπως μὴ στασιάζωσι· [τῷ] βασιλεῖ τε οὐκ εὐπορον εἶναι καὶ Πελοποννησίων ἤδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσῃ ὄντων, καὶ πόλεις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐ τὰς ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθήμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν Πελοποννησίου, ἢ φ' ὧν κακὸν οὐδὲν πέπονθε, φίλους ποιήσασθαι. τὰς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπεσχῆσθαι 4 δὴ σφῶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὖ εἶδέναι ἔφη ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὐθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται οὐθ' αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται· οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον ἢ μετ' ὀπότερου ἂν τύχῃσι τούτων ἐλευθέρους εἶναι. τοὺς τε καλοὺς 5 καὶ αἰσθητοὺς ὀνομαζομένους οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς νομίζειν σφίσι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, ποριστὰς ὄντας καὶ ἐσθητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ πλείω αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν, τὸν δὲ δήμον σφῶν τε καταφυγὴν εἶναι καὶ ἐκείνων σωφρονιστήν. καὶ ταῦτα παρ' 6 αὐτῶν τῶν ἔργων ἐπισταμένους τὰς πόλεις σαφῶς αὐτοὺς εἶδέναι ὅτι οὕτω νομίζουσιν. οὐκ οὐν ἑαυτῷ γε τῶν ἀπὸ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων ἀρέσκειν οὐδέν. οἱ δὲ ξυλλεγόντες τῶν ἐν τῇ ξυμ- 49 μαχίᾳ, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει, τὰ τε παρόντα ἐδέχοντο καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως, καὶ τὸν Τισσαφέρην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν. γνοὺς δὲ ὁ Φρύνιχος ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ 50

Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται
 αὐτήν, δέσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν λεχθέντων ὑφ'
 αὐτοῦ μὴ ἦν κατέλθῃ ὡς κωλυτὴν ὄντα κακῶς δρᾶ, τρέ-
 2 πεται ἐπὶ ταῦνδε τι. πέμπει ὡς τὸν Ἀστύοχον τὸν
 Λακεδαιμονίων ναύαρχον ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον,
 κρύφα ἐπιστεῖλας ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα
 φθείρει Τισσαφέρην Ἀθηναίους φίλον ποιῶν, καὶ τὰλλα
 σαφῶς ἐγγράψας· ξυγγνώμην δὲ εἶναι ἑαυτῷ περὶ
 ἀνδρὸς πολεμίου καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου
 3 κακόν τι βουλευέω. ὁ δὲ Ἀστύοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην,
 ἄλλως τε καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα, οὐδὲ δι-
 εροεῖτο τιμωρεῖσθαι, ἀνελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν
 καὶ παρὰ Τισσαφέρην ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπιστα-
 λέντα ἐκ τῆς Σάμου, καὶ γέγνηται αὐτοῖς μηνυτῆς, προσ-
 εῖθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίους κέρδεσι Τισσαφέρνει
 ἑαυτὸν, καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων [κοινοῦσθαι]
 διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης
 4 μαλακωτέρως ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης εὐθὺς πέμπει
 κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν
 τέλει ὄντας οἷα δέδρακε, καὶ ἀξίων αὐτὸν ἀποθνήσκειν.
 5 θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος, καὶ πάνυ ἐν τῷ μεγίστῳ
 κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὐθις πρὸς τὸν
 Ἀστύοχον, τὰ τε πρότερα μεμφόμενος ὅτι οὐ καλῶς
 ἐκρύφθη, καὶ νῦν ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναί-
 ων ἐτοῖμος εἴη τὸ ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεί-
 ραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου, ᾧ ἂν
 τρόπῳ αὐτὰ πράξειε, καὶ ὅτι ἀνεπίφθορόν οἱ ἤδη εἴη
 περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι καὶ τοῦτο καὶ
 ἄλλο πᾶν δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων αὐτὸν
 διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Ἀστύοχος μηνύει καὶ ταῦτα τῷ
 51 Ἀλκιβιάδῃ. καὶ ὡς προῦσθετο αὐτὸν ὁ Φρύνιχος ἀδικ-

OL. 92. 1.]

οὐτα καὶ ὅσον οὐ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ
 τούτων ἐπιστολὴν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι ἐξ-
 ἄγγελος γίγνεται ὥς οἱ πολέμοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου
 οὔσης τῆς Σάμου καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμου-
 σῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ταῦτα σαφῶς
 πεπυσμένος εἶη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὥς τάχιστα
 καὶ τᾶλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν· ἐστρατήγει δὲ καὶ κύριος ἦν
 αὐτὸς πράσσωσιν ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρ- 2
 εσκευάζοντο, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὥς μέλλουσα, Σάμος
 θάσσον ἐτειχίσθη· αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ
 οὐ πολὺ ὕστερον ἦκον ὅτι προδίδοται τε τὸ στράτευμα ὑπὸ
 Φρυνίχου καὶ οἱ πολέμοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι. δόξας
 δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν
 πολεμίων προειδὼς τῷ Φρυνίχῳ ὥς ξυνειδότι κατ' ἔχ-
 θραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ξυν-
 εμαρτύρησε μᾶλλον ταῦτα ἐσαγγείλας.

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρην παρ- 52
 εσκεύαζε καὶ ἀνέπειθεν ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις,
 δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ
 τῶν Ἀθηναίων παρήσαν, βουλόμενον δὲ ὁμῶς, εἰ δύναιτό
 πως, πεισθῆναι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ
 διαφορὰν περὶ τῶν Θηραμένους σπονδῶν ἥσθετο τῶν
 Πελοποννησίων· ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ
 Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο, ἐν ᾗ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου
 λόγον πρότερον εἰρημένον περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν τοὺς
 Λακεδαιμονίους τὰς ἀπάσας πόλεις ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας,
 οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι ξυγκεῖσθαι κρατεῖν βασιλεία
 τῶν πόλεων, ὥν ποτὲ καὶ πρότερον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ πατέρες
 ἦρχον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης, ὅτε περὶ μεγάλων ἀγω-
 νιζόμενος, προθύμως τὸν Τισσαφέρην θεραπεύων προσ-
 ἔκειτο. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν 53

Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐ-
 τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ κεφαλαιοῦντες·
 ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ ὡς ἐξείη αὐτοῖς Ἀλκιβιάδῃ
 καταγαγούσι καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοι
 βασιλέα τε ξύμμαχον ἔχειν καὶ Πελοποννησίων περιγενέ-
 2 σθαι. ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημο-
 κρατίας καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων ὡς
 δεινὸν εἶη εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι, καὶ Εὐμολ-
 πιδῶν καὶ Κηρύκων περὶ τῶν μυστικῶν, δι' ἄπερ ἔφυγε,
 μαρτυρομένων καὶ ἐπιθειάζοντων μὴ κατάγειν, ὁ Πείσαν-
 δρος παρελθὼν πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν
 ἡρώτα ἓνα ἕκαστον παράγων τῶν ἀντιλεγόντων, εἴ τινα
 ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας τῇ πόλει Πελοποννησίων ναῦς τε
 οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ἀντιπρώρους ἐχόν-
 των καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς
 καὶ Τισσαφέρνους χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι
 ὄντων, εἰ μὴ τις πείσει βασιλέα μεταστῆναι παρὰ σφῶς.
 3 ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς
 ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι “Τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ἡμῖν γενέ-
 σθαι, εἰ μὴ πολιτεύσομέν τε σωφρονέστερον καὶ ἐς
 ὀλίγους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν, ἵνα πιστεύῃ ἡμῖν
 βασιλεὺς, καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλεόν βουλευσομεν
 ἐν τῷ παρόντι ἢ περὶ σωτηρίας· ὕστερον γὰρ ἐξέσται
 ἡμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἣν μὴ τι ἀρέσκη” Ἀλκιβιάδην τε
 κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατερ-
 54 γάσασθαι.” ὁ δὲ δῆμος τὸ μὲν πρῶτον ἀκούων χα-
 λεπῶς ἔφερε τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας· σαφῶς δὲ δι-
 δασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου μὴ εἶναι ἄλλην σω-
 τηρίαν, δέισας καὶ ἅμα ἐλπίζων ὡς καὶ μεταβαλεῖται,
 2 ἐνέδωκε. καὶ ἐψηφίσαντο πλεύσαντα τὸν Πείσανδρον καὶ
 δέκα ἄνδρας μετ’ αὐτοῦ πράσσειν ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοίη

OL 92. 1.]

ἄριστα ἔξειν τά τε πρὸς τὸν Τισσαφέρην καὶ τὸν Ἀλ-
κιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισ- 3
άνδρου, παρέλυσεν ὁ δῆμος τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ξυνάρ-
χοντα Σκιρωνίδην, ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τὰς
ναῦς Διομέδοντα καὶ Λέοντα. τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσ-
άνδρος φάσκων Ἰασον προδοῦναι καὶ Ἀμόργην διέβα-
λεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιά- 4
δην πρassoμένοις. καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τὰς τε ξυνω-
μοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὔσαι
ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἀπάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακελευ-
σάμενος ὅπως ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι
καταλύσουσι τὸν δῆμον, καὶ τᾶλλα παρασκευάσας ἐπὶ
τοῖς παροῦσιν ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν
δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρην ποιεῖται.

Ὁ δὲ Λέων καὶ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἀφι- 55
γμένοι ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπίπλουν τῇ
Ῥόδῳ ἐποίησαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν
ἀνειλκυμένας τῶν Πελοποννησίων, ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπό-
βασίν τινα ποιησάμενοι καὶ τοὺς προσβοηθήσαντας
Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην,
καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς Κῷ ἐποιοῦντο·
εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴ ποί ἀπαίροι τὸ
τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν. ἦλθε δὲ ἐς τὴν Ῥόδον 2
καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ Πεδάρиту ἐκ Χίου, λέγων
ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται, καὶ εἰ
μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς ναυσὶν, ἀπολείται τὰ ἐν Χίῳ
πράγματα. οἱ δὲ διανοοῦντο βοηθήσειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ 3
Πεδάριτος αὐτὸς τε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων
καὶ τοὺς Χίους, πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων
τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι, αἰρεῖ τέ τι αὐτοῦ καὶ νεῶν
τινῶν ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν· ἐπεκβοηθησάντων δὲ

τῶν Ἀθηναίων καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους νικᾶται καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον, καὶ αὐτοὺς ἀποθνήσκει καὶ τῶν Χίων πολλοὶ, καὶ ὄπλα ἐλήφθη πολλά.

- 56 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Χίοι ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπολιορκοῦντο, καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας· οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρην λόγους ποιοῦνται περὶ 2 τῆς ὁμολογίας. Ἀλκιβιάδης δὲ, οὐ γὰρ αὐτῷ πάντῃ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένου τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον, καὶ ἔτι βουλομένου, καθάπερ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἀμφοτέρους, τρέπεται ἐπὶ τοιούτῳ εἶδος, ὥστε τὸν Τισσαφέρην ὡς μέγιστα 3 αἰτοῦντα παρὰ τῶν Ἀθηναίων μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δὲ μοι καὶ ὁ Τισσαφέρης τὸ αὐτὸ βουλευθῆναι, αὐτὸς μὲν διὰ τὸ δέος, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκείνους καὶ ὧς οὐ ξυμβασιέοντα, δοκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πείσαι, ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρει καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὸν 4 διδόναι. ἥτει γὰρ τοσαῦτα ὑπερβάλλον ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος Τισσαφέρνους, ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπὶ πολὺ ὅ τι αἰτοίῃ ξυγχωρούντων, ὁμως αἴτιον γενέσθαι· Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν ἡξίου διδοσθαι, καὶ αὖθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας καὶ ἄλλα, οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων, τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη ξυνόδῳ, δείσας μὴ πάντῃ φωραθῇ ἀδύνατος ὦν, ναῦς ἡξίου εἶναι βασιλείᾳ ποιέσθαι καὶ παραπλεῖν τὴν ἐαυτῶν γῆν ὅπῃ ἂν καὶ ὅσας ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὲ οὐκέτι, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατῆσθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες κομίζονται εἰς τὴν Σάμον.

OR. 92. 1.]

Τισσαφέρηνς δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ 57
χειμῶνι παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς
Πελοποννησίους πάλιν τε καμίσαι ἐς τὴν Μίλητον, καὶ
ξυνηθήκας ἔτι ἄλλας ποισάμενος ὥς ἂν δύνηται τροφήν
τε παρέχειν καὶ μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῶσθαι, δεδιὼς
μὴ ἦν ἀπορώσει πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ τοῖς Ἀθη-
ναίοις ἀναγκασθέντες ναυμαχεῖν ἤσσηθῶσιν, ἢ κενωθείσων
τῶν νεῶν ἄνευ ἑαυτοῦ γένηται τοῖς Ἀθηναίοις ἃ βού-
λονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα μὴ τῆς τροφῆς ζητήσῃ
πορθήσωσι τὴν ἡπειρον. πάντων οὖν τούτων λογισμῷ 2
καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο ἐπακισοῦν τοὺς Ἕλληνας
πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς Πελοποννη-
σίους, τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι καὶ σπονδὰς τρίτας
τάσδε σπένδεται.

“ Τρίτῃ καὶ δεκάτῃ ἔτει Δαρείου βασιλεύοντος, ἐφο- 58
ρεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαίμονι, ξυνηθῆκαι ἐγέ-
ροντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμ-
μάχων πρὸς Τισσαφέρην καὶ Ἱεραμένην καὶ τοὺς Φαρ-
νάκου παῖδας περὶ τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ Λακε-
δαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων. χώραν τὴν βασιλέως, 2
ὅση τῆς Ἀσίας ἐστὶ, βασιλέως εἶναι· καὶ περὶ τῆς χώρας
τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς ὅπως βούλεται. Λακε- 3
δαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἵεναι ἐπὶ χώραν
τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ μηδενί, μηδὲ βασιλεῖα ἐπὶ τὴν
Λακεδαιμονίων μηδὲ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἦν 4
δέ τις Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἢ ἐπὶ
τὴν βασιλέως χώραν, τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμ-
μάχους κωλύειν· καὶ ἦν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἢ ἐπὶ κακῷ
ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλύετω.
τροφήν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρην 5
παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα μέχρι ἂν αἱ νῆες αἱ βασι-

λέως ἔλθωσι· Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἦν 6 βουλῶνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι. ἦν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφήν, Τισσαφέρνην παρέχειν, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, τελευτῶντος τοῦ πολέμου τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι 7 ὅποσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, αἱ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων καὶ αἱ βασιλέως κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμούντων καθ' ὃ τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἦν δὲ καταλύειν βουλῶνται τοῖς Ἀθηναίοις, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι."

- 59 Αἱ μὲν σπονδαὶ αὗται ἐγένοντο. καὶ μετὰ ταῦτα παρεσκευάζετο Τισσαφέρνης τὰς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τὰλλα ὅσαπερ ὑπέσχετο· καὶ ἐβούλετο παρασκευαζόμενος γυνὴν δῆλος εἶναι.
- 60 Βοιωτοὶ δὲ τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος Ὀρωπὸν εἶλον προδοσίᾳ Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἑρετριέων τε ἄνδρες καὶ αὐτῶν Ὀρωπίων, ἐπιβουλευόντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας· ἐπὶ γὰρ τῇ Ἑρετρίᾳ τὸ χωρίον ὃν ἀδύνατα ἦν Ἀθηναίων ἐχόντων μὴ οὐ μεγάλα 2 βλάπτειν καὶ Ἑρετρίαν καὶ τὴν ἄλλην Εὐβοίαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὀρωπὸν ἀφικνοῦνται εἰς Ῥόδον οἱ Ἑρετριῆς, ἐπικαλούμενοι εἰς τὴν Εὐβοίαν τοὺς Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν Χίου κακουμένης βοήθειαν μᾶλλον ὤρμηγτο, καὶ ἄραντες πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐκ τῆς Ῥόδου 3 ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ τὸ Τριόπιον καθορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης πλεούσας· καὶ ὥς οὐδέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται οἱ μὲν εἰς τὴν Σάμον, οἱ δὲ εἰς τὴν Μίλητον, καὶ ἑώρων οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἶόν τε εἶναι εἰς τὴν Χίον βοηθῆσαι· καὶ

OL. 92. 1.]

ὁ χειμῶν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα τῷ ἡρι εὐθύς ἀρχο- 61
 μένφ Δερκυλίδας τε ἀνὴρ Σπαρτιάτης στρατιὰν ἔχων
 οὐ πολλήν παρεπέμφθη περὶ ἐφ' Ἑλλησπόντον Ἀβυδὸν
 ἀποστήσων· εἰσὶ δὲ Μιλησίων ἀποικοὶ· καὶ οἱ Χίοι, ἐν
 ὧσφ αὐτοῖς ὁ Ἀστυόχος ἡπύρει ὅπως βοηθήσοι, ναυμα-
 χῆσαι πιεζόμενοι τῇ πολιορκίᾳ ἡναγκάσθησαν. ἔτυχον δὲ 2
 ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντος Ἀστυόχου ἐκ τῆς Μιλήτου Λέοντά τε
 ἀνδρα Σπαρτιάτην, ὃς Ἀντισθέnei ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε,
 τοῦτον κεκομισμένοι μετὰ τὸν Πεδαρίτου θάνατον ἀρ-
 χοντα, καὶ ναῦς δώδεκα αἱ ἔτυχον φύλακες Μιλήτου οὐται,
 ὧν ἦσαν Θούριαι πέντε καὶ Συρακόσiai τέσσαρες καὶ μία
 Ἀναΐτις καὶ μία Μιλησία καὶ Λέοντος μία. ἐπεξεληθόντων 3
 δὲ τῶν Χίων πανδημεὶ καὶ καταλαβόντων τι ἐρυννὸν χω-
 ρίον, καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἅμα ἕξ καὶ τριάκοντα ἐπὶ τὰς τῶν
 Ἀθηναίων δύο καὶ τριάκοντα ἀναγαγομένων, ἐναυμάχησαν·
 καὶ καρτερᾶς γενομένης ναυμαχίας, οὐκ ἔλασσαν ἔχοντες ἐν
 τῷ ἔργῳ οἱ Χίοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἥδη γὰρ καὶ ὀψέ ἦν, ἀν-
 εχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. μετὰ δὲ τοῦτο εὐθύς τοῦ Δερκυλί- 62
 δου περὶ ἐκ τῆς Μιλήτου παρεξεληθόντος, Ἀβυδος ἐν τῷ
 Ἑλλησπόντῳ ἀφίσταται πρὸς Δερκυλίδαν καὶ Φαρνά-
 βαζον, καὶ Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον. Στρομ- 2
 βιχίδης δ' ἐκ τῆς Χίου πυθόμενος κατὰ τάχος βοηθήσας
 ναυσὶν Ἀθηναίων τέσσαρσι καὶ εἴκοσιν, ὧν καὶ στρατιώ-
 τιδες ἦσαν ὀπλίτας ἄγουσαι, ἐπεξεληθόντων τῶν Λαμ-
 ψακηνῶν μάχῃ κρατήσας καὶ αὐτοβουὶ Λάμψακον ἀτεί-
 χιστον οὖσαν ἐλὼν, καὶ σκεὺή μὲν καὶ ἀνδράποδα ἀρπαγὴν
 ποιησάμενος, τοὺς δὲ ἐλευθέρους πάλιν κατοικίσας, ἐπ'
 Ἀβυδὸν ἦλθε. καὶ ὥς οὔτε προσεχώρουν οὔτε προσ- 3
 βαλὼν ἐδύνατο ελεῖν, ἐς τὸ ἀντιπéρας τῆς Ἀβύδου ἀπο-

πλεύσας, Σηστὸν πάλιν τῆς Χερσονήσου, ἣν τότε Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντός Ἑλλησπόντου.

- 63 Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Χίοι τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστύοχος, πυθόμενος τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὸν Στρομβιχίδην καὶ 2 τὰς ναῦς ἀπεληλυθότα, ἐθάρσυνε. καὶ παραπλεύσας δυοῖν νεοῖν Ἀστύοχος ἐς Χίον κομίζει αὐτόθεν τὰς ναῦς, καὶ ξυμπάσαις ἤδη ἐπίπλουν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Σάμον· καὶ ὡς αὐτῷ διὰ τὸ ἀλλήλοις ὑπόπτως ἔχειν οὐκ ἀντ- 3 ἀνήγοντο, ἀπέπλευσε πάλιν ἐς τὴν Μίλητον. ὑπὸ γὰρ τούτων τὸν χρόνον καὶ ἔτι πρότερον ἢ ἐν ταῖς Ἀθηναῖς δημοκρατία κατελείυτο. ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον πρέσβεις παρὰ τοῦ Τισσαφέρηνος ἐς τὴν Σάμον ἦλθον, τὰ τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι βεβαιότερον κατέλαβον, καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων προὔτρεψαντο τοὺς δυνατοὺς ὥστε πειρᾶσθαι μετὰ σφῶν ὀλιγαρχηθῆναι, καίπερ ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶν- 4 ται. καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων κοινολογούμενοι ἐσκέψαντο Ἀλκιβιάδην μὲν, ἐπειδήπερ οὐ βούλεται, ἔαν· καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλιγαρχίαν ἐλθεῖν, αὐτοὺς δὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἦδη καὶ κινδυνεύοντας, ὁρᾶν ὅτῃ τρόπῳ μὴ ἀνεθήσεται τὰ πράγματα, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα ἀντέχειν, καὶ ἐσφέρειν αὐτοὺς ἐκ τῶν ἰδίων οἰκῶν προθύμως χρήματα καὶ ἦν τι ἄλλο δέη, ὡς οὐκέτι ἄλλοις ἢ σφίσιν αὐτοῖς ταλαιπωροῦντας.
- 64 παρακελευσάμενοι οὖν τοιαῦτα τὸν μὲν Πείσανδρον εὐθύς τότε καὶ τῶν πρέσβεων τοὺς ἡμίσεις ἀπέστειλλον ἐπ' οἶκον, πράξοντας τάκεϊ, καὶ εἴρητο αὐτοῖς τῶν ὑπηκόων πόλεων αἰς ἂν προσίσχωσιν ὀλιγαρχίαν καθιστάναι· τοὺς δ' ἡμίσεις 2 ἐς τὰλλα τὰ ὑπήκοα χωρία ἄλλους ἄλλῃ διέπεμπον. καὶ

ΟΙ. 92. 1.]

Διοτρέφῃ, ὅντα περὶ Χίον, ῥημένον δὲ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης
 ἄρχειν, ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν ἀρχήν. καὶ ἀφικόμενος ἐς
 τὴν Θάσον τὸν δῆμον κατέλυσε. καὶ ἀπελθόντος αὐτοῦ 3
 οἱ Θάσιοι δευτέρῃ μηνὶ μάλιστα τὴν πόλιν ἐτείχιζον, ὥς
 τῆς μὲν μετ' Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας οὐδὲν ἔτι προσ-
 δεόμενοι, τὴν δὲ ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν ὀσημέραι
 προσδεχόμενοι. καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ 4
 τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ αὕτη
 μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων κατὰ κράτος ἔπρασσε
 καὺς τε κομίσαι καὶ τὴν Θάσον ἀποστήσαι. ξυνέβη οὖν
 αὐτοῖς μάλιστα ἃ ἐβούλοντο, τὴν πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρ-
 θοῦσθαι καὶ τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον καταλελῦσθαι.
 περὶ μὲν οὖν τὴν Θάσον τάναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν 5
 καθιστάσι τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο, δοκεῖν δέ μοι καὶ ἐν
 ἄλλοις πολλοῖς τῶν ὑπηκόων σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι
 αἱ πόλεις καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων ἐχώρησαν ἐπὶ
 τὴν ἀντικρυς ἐλευθερίαν, τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπουλον
 εὐνομίαν οὐ προτιμήσαντες. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον 65
 παραπλέοντες τε, ὥσπερ ἐδέδοκτο, τοὺς δῆμους ἐν ταῖς
 πόλεσι κατέλυνον, καὶ ἅμα ἔστιν ἀφ' ὧν χωρίων καὶ ὀπλί-
 τας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμάχους ἦλθον ἐς τὰς Ἀθή-
 νας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ πλείστα τοῖς ἐταίροις προ- 2
 ειργασμένα. καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τέ τινα τοῦ δήμου μά-
 λιστα προεστῶτα ξυστάντες τινὲς τῶν νεωτέρων κρύφα
 ἀποκτείνουσιν, ὥσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα
 ἐξήλασε, καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφοτέρα, τῆς τε δημαγωγίας
 ἔνεκα καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὥς κατιόντι καὶ τὸν
 Τισσαφέρνην φίλον ποιήσουσι χαριεῖσθαι, μᾶλλον τι
 διέφθειραν· καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους τῷ αὐτῷ τρό-
 πῳ κρύφα ἀνάλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προείρ- 3
 γαστο αὐτοῖς ὥς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς
 στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείουςιν

- ἡ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτοις οἱ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρή-
 66 μασι καὶ τοῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἰοί τε ᾔσιν. ἦν δὲ τοῦτο
 εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους, ἐπεὶ ἔξιν γε τὴν πόλιν οἴπερ
 καὶ μεθιστάναί ἔμελλον. δῆμος μέντοι ὁμῶς ἔτι καὶ βουλή
 ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελεγετο· ἐβούλευον δὲ οὐδὲν ὃ τι
 μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τού-
 2 των ἦσαν καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προῦσκε-
 πτο. ἀντέλεγέ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς καὶ ὁρῶν
 πολὺ τὸ ξυνεστηκός· εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ
 τρόπου τινὸς ἐπιτηδεῖον ἐτεθνήκει, καὶ τῶν δρασάντων
 οὔτε ζήτησις οὐτ' εἰ ὑποπτεύοντο δικαίωσις ἐγίγνετο,
 ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος καὶ κατὰ πληξιν τοιαύτην
 ὥστε κέρδος ὁ μὴ πάσχων τι βίαιον, εἰ καὶ σιγῇ, ἐνό-
 3 μιζε. καὶ τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἡγούμενοι εἶναι ἢ
 ὅσον ἐτύγγαεν δν ἡσσῶντο ταῖς γνώμας, καὶ ἐξευρεῖν
 αὐτὸ, ἀδύνατοι ὄντες διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ διὰ
 4 τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο
 καὶ προσολοφύρασθαί τινι ἀγανακτήσαντα, ὥς τε ἀμύ-
 νασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν· ἡ γὰρ ἀγνώτα ἂν
 5 εὖρεν ᾧ ἐρεῖ ἢ γνώριμον ἀπιστον. ἀλλήλοισι γὰρ ἀπαν-
 τες ὑπόπτως προσήεσαν οἱ τοῦ δήμου, ὥς μετέχοντά
 τινα τῶν γιγνομένων. ἐνήσαν γὰρ καὶ οὐδ' οὐκ ἂν
 ποτὲ τις ᾔετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι· καὶ τὸ ἀπι-
 στον οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν, καὶ
 πλείστα ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν, βέ-
 βαιον τὴν ἀπιστίαν τῇ δῆμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστή-
 σαντες.
- 67 Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον ἐλ-
 θόντες εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἶχοντο. καὶ πρῶτον μὲν τὸν
 δῆμον συλλέξαντες εἶπον γνώμην δέκα ἄνδρας ἐλέσθαι
 ξυγγραφέας αὐτοκράτορας, τούτους δὲ ξυγγράψαντας
 γνώμην ἐσυνεγχεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥήτην καθ'.

OL 92. 1.]

ὅ τι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται. ἔπειτα ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα 2
ἐφῆκε, ξυνέκλησαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν· ἔστι
δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω πόλεως ἀπέχον σταδίου μί-
λιστα δέκα· καὶ ἐσήνεγκαν οἱ ξυγγραφῆς ἄλλο μὲν
οὐδέν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν Ἀθηναίων ἀνειπεῖν
γνώμην ἣν ἂν τις βούληται· ἣν δέ τις τὸν εἰπόντα ἡ
γράφηται παρανόμων ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ βλάβῃ, μεγά-
λας ζημίας ἐπέβησαν. ἐνταῦθα δὴ λαμπρῶς ἐλέγετο ἥδη 3
μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου
μήτε μισθοφορεῖν, προέδρους τε ἐλέσθαι πέντε ἄνδρας,
τούτους δὲ ἐλέσθαι ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ τῶν ἑκατὸν ἑκα-
στον πρὸς ἑαυτὸν τρεῖς· ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς τετρακο-
σίους ὄντας ἐς τὸ βουλευτήριον ἄρχειν ὅπῃ ἂν ἄριστα
γιγνώσκωσιν αὐτοκράτορας,· καὶ τοὺς πεντακισχιλίους
δὲ ξυλλέγειν ὅποταν αὐτοῖς δοκῇ. ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν 68
γνώμην ταύτην εἰπὼν Πείσανδρος, καὶ τὰλλα ἐκ τοῦ
προφανοῦς προθυμώτατα ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον· ὁ
μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεῖς, ὅτῳ τρόπῳ κατέστη
ἐς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς Ἀντιφῶν ἦν
ἄνθρωπος Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστε-
ρος καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος καὶ ἃ γνώη
εἰπεῖν, καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριῶν οὐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα
ἐκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν
δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους καὶ
ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ πλείστα εἰς ἄνθρωπος, ὅστις
ξυμβουλευέσασαί τι, δυνάμενος ὠφελεῖν. καὶ αὐτὸς τε, 2
ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ
τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρι ἐμοῦ
ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτιαθεὶς ὡς ξυγκατέστησε, θανάτου
δίκην ἀπολογησάμενος. παρέσχε δὲ καὶ Φρύνιχος ἑαυτὸν 3
πάντων διαφερόντως προθυμώτατον ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν.

δεδιώς τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ ἐπιστάμενος εἰδὸτα αὐτὸν ὅσα ἐν τῇ Σάμφῃ πρὸς τὸν Ἀστύνοχον ἔπραξε, νομίζων οὐκ ἂν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἶκος ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν· πολὺ τε πρὸς τὰ δεινὰ, ἐπειδὴ περ ὑπέστη, φερεγ-
 4 γυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης ὁ τοῦ Ἀγνωνος ἐν τοῖς
 ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν οὔτε γνῶναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν καὶ
 ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ἔργον οὐκ ἀπεικότως καί περ μέγα
 ὄν προὐχώρησε· χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἐπ'
 ἔτει ἑκατοστῇ μάλιστα ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν
 ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ
 καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ χρόνου τούτου αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν
 εἰωθότα.

- 69 Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία οὐδενὸς ἀντειπόντος, ἀλλὰ
 κυρώσασα ταῦτα διελύθη, τοὺς τετρακόσιους ἤδη ὕστε-
 ρον τρόπῳ τοιῷδε ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον. ἦσαν
 8 Ἀθηναῖοι πάντες αἱ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει,
 2 τῶν ἐν Δεκελείᾳ πολεμίων ἕνεκα, ἐφ' ὅπλοις. τῇ οὖν
 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς μὲν μὴ ξυνειδότας εἶσαν, ὥσπερ
 εἰώθεσαν, ἀπελθεῖν, τοῖς δ' ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο
 ἡσυχῇ, μὴ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις ἀλλ' ἀποθεν περι-
 μένειν, καὶ ἦν τις ἐνιστῆται τοῖς ποιουμένοις, λαβόντας
 3 τὰ ὅπλα μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι
 καὶ Καρυσιῶν τριακόσιοι καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων
 οὗς Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο
 ἦκοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προεῖρητο.
 4 τούτων δὲ διατεταγμένων οὕτως ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι
 μετὰ ξυφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν
 μετ' αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι, οἷς ἐχρῶντο εἴ τί που
 δέοι χειρουργεῖν, ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευ-
 ταῖς οὖσιν ἐν τῇ βουλευτηρίᾳ, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξέμεναι

ΟΙ 92. 1.]

λαβοῦσι τὸν μισθόν· ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου
 χρόνου παντὸς αὐτοῖ, καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν. ὥς δὲ 70
 τοῦτῃ τῇ τρόπῃ ἣ τε βουλή οὐδὲν ἀντειπούσα ὑπέ-
 ἦλθε, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον ἀλλ'
 ἡσύχαζον, οἱ δὲ τετρακόσιοι ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευ-
 τήριον τότε μὲν πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν,
 καὶ ὅσα πρὸς τοὺς θεοὺς, εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστά-
 μενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρήσαντο, ὕστερον δὲ πολὺ μεταλ-
 λάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν τοῖς φεύ-
 γοντας οὐ κατήγον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα, τὰ δὲ ἄλλα
 ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἄνδρας τέ τινας 2
 ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς, οἱ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ἰπεί-
 αιρεθῆναι· καὶ ἄλλους ἔδισαν, τοὺς δὲ καὶ μετεστή-
 σαντο· πρὸς τε Ἄγιν τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα ὄντα
 ἐν τῇ Δακελείᾳ ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι
 βούλεσθαι, καὶ εἰκὸς εἶναι αὐτὸν σφίσι καὶ οὐκέτι τῇ
 ἀπίστῃ δῆμῳ μᾶλλον ξυγχωρεῖν. ὁ δὲ νομίζων τὴν 71
 πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν, οὐδὲ εὐθύς οὕτω τὸν δῆμον τὴν
 παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώσειν, εἴ τε στρατιὰν πολλὴν
 ἴδοι σφῶν, οὐκ ἂν ἡσυχάσειν, οὐδὲ ἐν τῇ παρόντι πάν-
 τι πιστεύων μὴ οὐκέτι ταρασσέσθαι αὐτοὺς, τοῖς μὲν ἀπὸ
 τῶν τετρακοσίων ἐλθοῦσιν οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρί-
 νατο, προσμεταπεμψάμενος δὲ ἐκ Πελοποννήσου στρα-
 τιὰν πολλὴν οὐ πολλῇ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῆς
 Δακελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων κατέβη πρὸς αὐτὰ
 τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ἐλπίσας ἢ ταραχθέντας αὐτοὺς
 μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν ἢ βούλονται, ἢ καὶ αὐτο-
 βοεῖ ἂν διὰ τὸν ἔνδοθεν τε καὶ ἔξωθεν κατὰ τὸ εἰκὸς
 γενησόμενον θόρυβον τῆς τῶν μακρῶν τειχῶν διὰ τὴν
 κατ' αὐτὰ ἐρημίαν λήψεως οὐκ ἂν ἀμαρτεῖν. ὥς δὲ προσ- 2
 ῖμιξέ τε ἐγγὺς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ'

ὀπωστιοῦν ἐκίνησαν, τοὺς δὲ ἱππέας ἐκπέμψαντες καὶ μέρος τι τῶν ὀπλιτῶν καὶ ψιλῶν καὶ τοξοτῶν ἄνδρας τε κατέβαλον αὐτῶν διὰ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν καὶ ὀπλῶν τινῶν καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὲ γνοὺς ἀπήγαγε πάλιν 3 τὴν στρατιάν. καὶ αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ χώραν ἐν τῇ Δεκελείᾳ ἔμενον, τοὺς δ' ἐπελθόντας ὀλίγας τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ γῇ μέιναντας ἀπέπεμψεν ἐπ' οἴκου. μετὰ δὲ τοῦτο παρὰ τε τὸν Ἄγιν ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακόσιοι οὐδὲν ἥσσον, καὶ ἐκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου καὶ παραινοῦντος ἐκπέμπουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα περὶ 2 ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι.

- 72 Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας, παραμυθησομένους τὸ στρατόπεδον, καὶ διδάξοντας ὥς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων, πεντακισχίλιοι τε ὅτι εἶεν καὶ οὐ τετρακόσιοι μόνον οἱ πρᾶσσοντες· καίτοι οὐ πώποτε Ἀθηναίους διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσοντας, ἐν ᾧ πεντακισχιλίους ξυνελ- 2 θεῖν. καὶ τᾶλλα ἐπιστείλαντες τὰ πρόποντα εἰπεῖν ἀπέπεμψαν αὐτοὺς εὐθύς μετὰ τὴν ἐαυτῶν κατάστασιν, δεισαντες μὴ, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικὸς ὄχλος οὔτε αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ, σφᾶς τε μὴ 73 ἐκέθην ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ μεταστήσωσιν. ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ ἐνεωτερίζετο ἤδη τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν, καὶ ξυνέβη τοιάδε γενέσθαι ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον 2 ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο. οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι αὐθις καὶ πεισθέντες ὑπὸ τε τοῦ Πεισάνδρου ὅτε ἦλθε, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστῶτων Ἀθηναίων, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται, καὶ

OL 82. 1.]

ἐμελλον τοῖς ἄλλοις ὥς δῆμῳ ὄντι ἐπιθήσεσθαι. καὶ 3
 Ὑπερβολὸν τέ τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον,
 ὠστρακισμένον οὐ διὰ δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον
 ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτεί-
 νουσι μετὰ Χαρμίνου τε, ἐνὸς τῶν στρατηγῶν, καὶ τινων
 τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς, καὶ
 ἅλλα μετ' αὐτῶν τοιαῦτα ξυνέπραξαν, τοῖς τε πλείοσιν
 ὥρμητο ἐπιτίθεσθαι. οἱ δὲ αἰσθόμενοι τῶν τε στρατη- 4
 γῶν Λέοντι καὶ Διομέδοντι, οὗτοι γὰρ οὐχ ἐκόντες διὰ
 τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔφερον τὴν ὀλιγαρχίαν, τὸ
 μέλλον σημαίνουσι, καὶ Θρασυβούλῳ καὶ Θρασύλλῳ τῷ
 μὲν τριηραρχοῦντι, τῷ δὲ ὀπλιτεύοντι, καὶ ἄλλοις οἱ
 ἐδόκουν αἰεὶ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσι· καὶ
 οὐκ ἤξιουν περιῖδεν αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας καὶ
 Σάμον Ἀθηναίοις ἀλλοτριωθεῖσαν, δι' ἣν μόνον ἡ ἀρχὴ
 αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ ἀκούσαντες τῶν τε 5
 στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετήσαν μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ
 οὐχ ἥκιστα τοὺς Παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε καὶ
 ἐλευθέρους πάντας ἐν τῇ νηὶ πλέοντας, καὶ αἰεὶ δῆποτε
 ὀλιγαρχίᾳ καὶ μὴ παρούσῃ ἐπικειμένους· ὃ τε Λέων καὶ
 ὁ Διομέδων αὐτοῖς ναῦς τινάς, ὅποτε ποι πλέοιεν, κατ- 6
 ἔλειπον φύλακας. ὥστε ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπετίθεντο οἱ τρια- 6
 κόσιοι, βοηθησάντων πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν
 Παράλων, περιεγέγοντο οἱ τῶν Σαμίων πλείονες. καὶ
 τριάκοντα μὲν τινάς ἀπέκτειναν τῶν τριακοσίων, τρεῖς
 δὲ τοὺς αἰτιωτάτους φυγῇ ἐξημίωσαν· τοῖς δ' ἄλλοις
 οὐ μνησικακούντες δημοκρατούμενοι τὸ λοιπὸν ξυνεπο-
 λίτευον. τὴν δὲ Πάραλον ναῦν καὶ Χαιρέαν ἐπ' αὐτῆς 74
 τὸν Ἀρχεστράτου ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον ἐς τὴν
 μετὰστασιν πρόθυμον, ἀποπέμπουσιν οἱ τε Σάμιοι καὶ
 οἱ στρατιῶται κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦντα

τὰ γεγενημένα· οὐ γὰρ ἤδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους
 2 ἄρχοντας. καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν εὐθέως τῶν μὲν
 Παράλων τινὰς οἱ τετρακόσιοι δύο ἢ τρεῖς ἔδησαν, τοὺς
 δὲ ἄλλους ἀφελόμενοι τὴν ναῦν καὶ μετεμβιβάσαντες εἰς
 ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν, ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὐβηϊαν.
 8 ὁ δὲ Χαιρέας εὐθύς διαλαθὼν πως, ὥς εἶδε τὰ παρόντα,
 πάλιν εἰς τὴν Σάμον ἔλθων ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις
 ἐπὶ τὸ μείζον πάντα δεινώσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὥς
 πληγαῖς τε πάντας ζημιῶσι, καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν οὐδὲν
 πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυ-
 ναῖκες καὶ παῖδες ὑβρίζονται, καὶ διανοοῦνται, ὅπόσοι
 ἐν Σάμῳ στρατεύονται μὴ ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης,
 τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἴρξιν, ἵνα
 ἦν μὴ ὑπακούωσι, τεθνήκωσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπικατα-
 75 ψευδόμενος ἔλεγεν. οἱ δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγα-
 ρχίαν μάλιστα ποιήσαντας καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς
 μετασχόντας τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν· ἔπειτα
 μέντοι ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες
 μὴ τῶν πολεμίων ἀντιπρώρων ἐγγὺς ἐφορμούντων ἀπο-
 2 λέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο λαμ-
 πρῶς ἤδη εἰς δημοκρατίαν βουλόμενοι μεταστῆσαι τὰ ἐν
 τῇ Σάμῳ ὃ τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου καὶ Θράσυλλος,
 οὗτοι γὰρ μάλιστα προεστήκεσαν τῆς μεταβολῆς, ὥρκα-
 σαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὄρκους, καὶ
 αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἥ μὴν δημοκρα-
 τήσεσθαι τε καὶ ὁμονοήσιν, καὶ τὸν πρὸς Πελοποννη-
 σίους πόλεμον προθύμως διοίσειν, καὶ τοῖς τετρακόσις
 3 πολέμοι τε ἔσσεσθαι καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκέσθαι. ξυνώμ-
 νυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὄρκον οἱ ἐν τῇ
 ἡλικίᾳ, καὶ τὰ πράγματα πάντα καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ
 τῶν κινδύνων ξυνεκοινώσαντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμί-

ΟΙ 92. 1.]

οις, νομίζοντες οὔτε ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας οὔτε σφίσιν εἶναι, ἀλλ' ἐάν τε οἱ τετρακόσιοι κρατήσωσιν ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι. ἐς 76 φιλονεικίαν τε καθίστασαν τὸν χρόνον τοῦτον οἱ μὲν τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ τὸ στρατόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθύς 2 οἱ στρατιῶται, ἐν ᾗ τοὺς μὲν προτέρους στρατηγούς, καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπετόπενον, ἔπανσαν, ἄλλους δὲ ἀνθεῖλοντο καὶ τριηράρχους καὶ στρατηγούς, ὧν Θρασύβουλός τε καὶ Θράσυλλος ὑπῆρχον. καὶ παραινέσεις 3 ἄλλας τε ἐποιούντο ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι, καὶ ὥς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκε· τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν τῶν πλεόνων καὶ ἐς πάντα ποριμωτέραν μεθεατάναι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν 4 ναυτικὸν τὰς ἄλλας πόλεις ὧν ἄρχουσιν ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι καὶ εἰ ἐκείθεν ὠρμῶντο. πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον οὐκ ἀσθενῆ, ἀλλ' ἡ παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε τὸ Ἀθηναίων κράτος τῆς θαλάσσης, ὅτε ἐπολέμησεν, ἀφελέσθαι, τοὺς τε πολεμίους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμύνεσθαι οὐπερ καὶ πρότερον. καὶ δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς ἔχοντες τὰς ναῦς πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δι' ἑαυτοὺς τε ἐν τῇ 5 Σάμῳ προκαθημένους καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου, καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσονται μὴ βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ δυνατώτεροι εἶναι εἶργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης ἢ ὑπ' ἐκείνων εἵργεσθαι. βραχὺ τέ τι 6 εἶναι καὶ οὐδενὸς ἄξιον, ᾧ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν, καὶ οὐδὲν ἀπολωλέκῃ, οἱ γε μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον πέμπειν. ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλευμα χρη-

τὰ γεγενημένα· οὐ γὰρ ἦδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους
 2 ἄρχοντας. καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν εὐθέως τῶν μὲν
 Παράλων τινὰς οἱ τετρακόσιοι δύο ἢ τρεῖς ἔδησαν, τοὺς
 δὲ ἄλλους ἀφελόμενοι τὴν ναῦν καὶ μετεμβιβάσαντες εἰς
 ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν, ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὐβριαν.
 8 ὁ δὲ Χαιρέας εὐθύς διαλαθὼν πως, ὥς εἶδε τὰ παρόντα,
 πάλιν εἰς τὴν Σάμον ἔλθων ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις
 ἐπὶ τὸ μείζον πάντα δεινώσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὥς
 πληγαῖς τε πάντας ζημιῶσι, καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν οὐδὲν
 πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυ-
 ναῖκες καὶ παῖδες ὑβρίζονται, καὶ διανοοῦνται, ὅποσοι
 ἐν Σάμῳ στρατεύονται μὴ ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης,
 τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἴρξιν, ἵνα
 ἦν μὴ ὑπακούωσι, τεθνήκωσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπικατα-
 75 ψευδόμενος ἔλεγεν. οἱ δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγ-
 αρχίαν μάλιστα ποιήσαντας καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς
 μετασχόντας τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν· ἔπειτα
 μέντοι ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες
 μὴ τῶν πολεμίων ἀντιπρώρων ἐγγὺς ἐφορμούντων ἀπο-
 2 λέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο λαμ-
 πρῶς ἤδη εἰς δημοκρατίαν βουλόμενοι μεταστῆσαι τὰ ἐν
 τῇ Σάμῳ ὃ τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου καὶ Θράσυλλος,
 οὗτοι γὰρ μάλιστα προεστήκεσαν τῆς μεταβολῆς, ὥρνω-
 σαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὄρκους, καὶ
 αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἥ μὴν δημοκρα-
 τήσεσθαι τε καὶ ὁμονόησειν, καὶ τὸν πρὸς Πελοποννη-
 σίους πόλεμον προθύμως διοίσειν, καὶ τοῖς τετρακοσίοις
 3 πολέμοιοι τε ἔσεσθαι καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκεύεσθαι. ξυνώμ-
 νυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὄρκον οἱ ἐν τῇ
 ἡλικίᾳ, καὶ τὰ πράγματα πάντα καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ
 τῶν κινδύνων ξυνεκοινώσαντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμί-

OL 92. 1.]

οις, νομίζοντες αὐτε ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας οὔτε σφίσιν εἶναι, ἀλλ' ἐάν τε οἱ τετρακόσιοι κρατήσωσιν ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι. ἐς 76 φιλονεικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον οἱ μὲν τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ τὸ στρατόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθύς 2 οἱ στρατιῶται, ἐν ᾗ τοὺς μὲν προτέρους στρατηγούς, καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπετόπενον, ἔπανσαν, ἄλλους δὲ ἀνθειλόντο καὶ τριηράρχους καὶ στρατηγούς, ὧν Θρασύβουλός τε καὶ Θράσυλλος ὑπῆρχον. καὶ παραινέσεις 3 ἄλλας τε ἐποιοῦντο ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι, καὶ ὥς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκε· τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν τῶν πλεόνων καὶ ἐς πάντα ποριμωτέρων μεθεστάναι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν 4 ναυτικὸν τὰς ἄλλας πόλεις ὧν ἄρχουσιν ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι καὶ εἰ ἐκείθεν ὠρμῶντο. πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον οὐκ ἀσθενῇ, ἀλλ' ἡ παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε τὸ Ἀθηναίων κράτος τῆς θαλάσσης, ὅτε ἐπολέμησεν, ἀφελέσθαι, τοὺς τε πολεμίους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμύνεσθαι οὐπερ καὶ πρότερον. καὶ δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς ἔχοντες τὰς ναῦς πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δι' ἑαυτοὺς τε ἐν τῇ 5 Σάμῃ προκαθημένους καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου, καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσονται μὴ βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ δυνατώτεροι εἶναι εἶργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης ἢ ὑπ' ἐκείνων εἶργεσθαι. βραχὺ τέ τι 6 εἶναι καὶ οὐδενὸς ἄξιον, ᾧ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν, καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι, οἳ γε μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον πέμπειν. ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλευμα χρη-

στὸν, οὐπερ ἕνεκα πόλις στρατοπέδων κρατεῖ. ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας, αὐτοὶ δὲ σώζειν καὶ ἐκείνους πειράσεσθαι προσαναγκάζειν. ὥστε οὐδὲ τούτους, οἵπερ ἂν βου-
 7 λεύοιεν τι χρηστὸν, παρὰ σφίσι χείρους εἶναι. Ἄλκι-
 βιάδην τε, ἣν αὐτῷ ἄδειάν τε καὶ κάθοδον ποιήσωσιν, ἄσμενον τὴν παρὰ βασιλείως ξυμμαχίαν παρίξειν. τό-
 τε μέγιστον, ἣν ἀπάντων σφάλλονται, εἶναι αὐτοῖς τοσοῦτον ἔχουσι ναυτικὸν πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις ἐν αἷς καὶ πόλεις καὶ γῆν εὐρήσουσι.

77 Τοιαῦτα ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάζουσιν καὶ παραβαρύν-
 ναιτες σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο οὐδὲν ἥσσον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον οἱ δέκα πρεσβευταὶ, ὥς ταῦτα ἐν τῇ Δήλῳ ἤδη ὄντες ᾗσθάνοντο, ἡσύχαζον [αὐτοῦ].

78 Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τούτον καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ ναυτικῷ στρατιῶται κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διεβόων ὥς ὑπὸ Ἀστυόχου καὶ Τισσαφέρνηους φθείρεται τὰ πράγματα, τοῦ μὲν οὐκ ἐθέλοντος οὔτε πρότερον ναυμαχεῖν, ἕως ἔτι αὐτοὶ τε ἔρρωντο μᾶλλον καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγον ἦν, οὔτε νῦν, ὅτε στασιάσειν τε λέγονται καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσιν, ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισσαφέρνηους Φοινίσσας ναῦς μένοντας, ἄλλως ὄνομα καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν διατριβῆναι· τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην τὰς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ τροφήν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῇ διδούς κακοὶ τὸ ναυτικόν. οὐκ οὖν ἔφασαν χρῆναι μᾶλ-
 λειν ἔτι, ἀλλὰ διαναυμαχεῖν. καὶ μάλιστα οἱ Συρακόσιοι ἐνῆγον. αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Ἀστυόχος τὸν θροῦν, καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου ὥστε διαναυμαχεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐσηγγελλετο αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχή,

ΟΙ 92. 1, 2.]

ἄραντες ταῖς ναυσὶ πάσαις, οὖσαις δώδεκα καὶ ἑκατὸν, καὶ τοὺς Μιλησίους περὶ κελεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης παριέναι, ἔπλεον ὥς πρὸς τὴν Μυκάλην. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 2 ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἱ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλης ὁρμούσαι, διέχει δὲ ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἡπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην, ὥς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναὺς ἐπιπλεούσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνεύσαι περὶ τοῦ παντὸς ἱκανοὶ εἶναι. καὶ ἅμα, προήσθοντο γὰρ αὐ- 3 τοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησίοντας, προσεδέχοντο καὶ τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομέναις προσβοηθήσειν. προὔπεμπετο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος. καὶ οἱ μὲν οὕτως 4 ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καταπλεύσαντες ἐπὶ Μυκάλης ἐστρατοπεδεύσαντο, καὶ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. καὶ τῇ ὕστε- 5 ραῖα μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῃ ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφικ- μένος· καὶ εὐθὺς ἀπέπλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ 6 Ἀθηναῖοι προσγενομένων σφίσι τῶν νεῶν ἐπίπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῃ ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν, βουλόμε- νοι διανυμαχῆσαι· καὶ ὥς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπ- ἐπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοποννή- 80 σιοι, ἐπειδὴ ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι νομί- σαντες εἶναι οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες ὀπόθεν το- σαύταις ναυσὶ χρήματα ἔξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τιτσα- φέρνους κακῶς διδόντος. ἀποστελλουσιν ὥς τὸν Φαρνά- βαζον, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσεστάθη, Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου ἔχοντα ναὺς τεσ- σαράκοντα. ἐπεκαλείτό τε γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος 2

καὶ τροφήν ἐτοίμος ἦν παρέχειν· καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάν-
 3 τιον ἐπεκηρυκνέτο αὐτοῖς ἀποστῆναι. καὶ αἱ μὲν τῶν
 Πελοποννησίων αὐταὶ νῆες ὑπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος,
 ὅπως λάθοιεν ἐν τῇ πλῇ τοὺς Ἀθηναίους, χειμασθεῖ-
 σαι, καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ
 Κλεάρχου, καὶ ὑστερον πάλιν ἐλθούσαι ἐς Μίλητον,
 Κλέαρχος δὲ κατὰ γῆν αὐθις ἐς τὸν Ἑλλάσποντον κο-
 μισθεὶς ἤρχεν, αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου τοῦ Μεγαρέως στρα-
 4 τηγοῦ δέκα ἐς τὸν Ἑλλάσποντον διασωθείσαι Βυζάντιον
 ἀφιστᾶσι. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν
 αἰσθόμενοι νεῶν βουήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλά-
 σποντον, καὶ τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ
 τοῦ Βυζαντίου, ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτὼ.

- 81 Οἱ δὲ προεστῶτες ἐν τῇ Σάμῳ, καὶ μάλιστα Θρασύ-
 βουλος, αἰεὶ τε τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος, καὶ ἐπειδὴ
 μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε κατὰγειν Ἀλκιβιάδην, καὶ
 τέλος ἀπ' ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν,
 καὶ ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον καὶ ἄδειαν,
 πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρην κατήγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν
 Ἀλκιβιάδην, νομίζων μόνην σωτηρίαν εἰ Τισσαφέρην
 2 αὐτοῖς μεταστήσειεν ἀπὸ Πελοποννησίων. γενομένης δὲ
 ἐκκλησίας τὴν τε ἰδίαν ξυμφυρὰν τῆς φυγῆς ἐπητιάσατο
 καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ περὶ πολιτικῶν
 πολλὰ εἰπὼν ἐς ἐλπίδας αὐτοὺς οὐ μικρὰς τῶν μελ-
 λόντων καθίστη, καὶ ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ
 δύναμιν παρὰ τῇ Τισσαφέρνει, ἵνα οἱ τε οἴκοι τὴν ὀλιγ-
 αρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν καὶ μᾶλλον αἱ ξυνω-
 μουσίαι διαλυθεῖν, καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε
 αὐτὸν ἄγοιεν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλείον θαρσοῖεν, οἳ τε πο-
 3 λέμιοι τῇ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβύλλοιντο καὶ
 ὑπὸ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτειν· ὑπισχεῖτο

OL 92. 2.]

δ' οὖν τάδε μέγιστα ἐπικομπῶν ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο ἢ μὴν, ἔως ἂν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ἦν Ἀθηναίοις π. στεύση, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, οὐδ' ἦν δέη τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρῶσαι, τὰς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὖσας Φοινίκων ναῦς κομῆν Ἀθηναίοις καὶ οὐ Πελοποννησίοις· πιστεύσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο. οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ 82 στρατηγόν τε αὐτὸν εὐθὺς εἵλοντο μετὰ τῶν προτέρων καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνέτιθεσαν, νῆν τε παραντικά ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας οὐδενὸς ἂν ἡλλάξαντο· καὶ ἐτοίμοι ἤδη ἦσαν κατὰ τὸ αὐτίκα τοὺς τε παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν λεχθέντων καταφρονεῖν, πλεῖν τε ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ τὸ 2 μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας καὶ πάνυ διεκώλυσε πολλῶν ἐπείγομένων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ἦρητο, πλεύσας ὡς Τισσαφέρνην πράξειν. καὶ ὑπὸ 3 ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ᾤχετο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμωτέρός τε εἶναι καὶ ἐνδείκνυσθαι ὅτι καὶ στρατηγὸς ἤδη ἦρηται καὶ εὐ καὶ κακῶς οἷός τ' ἐστὶν αὐτὸν [ἤδη] ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ τῷ μὲν Τισσαφέρνηι τοὺς Ἀθηναίους φουβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρνην.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐν τῇ Μιλήτῳ πυθανόμενοι τὴν 83 Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνηι ἀπистоῦντες πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηνέχθη 2 γὰρ αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐπὶ τὴν Μιλητον τῶν Ἀθηναίων ἐπίπλουν, ὡς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῷ ἐς τὴν μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρνην ἀρρωστότερον γενόμενον, καὶ ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρό-

3 **τερον** ἔτι **τούτων** διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι. καὶ
 ξυριστάμενοι πρὸς ἀλλήλους οἰάπερ καὶ πρότερον οἱ
 στρατιῶται ἀνελογίζοντο, καὶ **τινες** καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 ἀξίων λόγου ἀνθρώπων, καὶ οὐ μόνον τὸ στρατιωτικόν,
 ὥς οὔτε μισθὸν ἐντελῇ πώποτε λάβοιεν, τό τε διδόμενον
 βραχὺ, καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς· καὶ εἰ μή τις ἢ διαναυ-
 μαχήσει ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφήν ἔξειν, ἀπολείψειν
 τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς· πάντων τε Ἀστύοχον εἶναι
 αἴτιον, ἐπιφέροντα ὄργας Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη.
 84 **ὄντων** δ' αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ ξυνηνέχθη καὶ
 2 τοιόσδε τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ Συρα-
 κοσίων καὶ Θουρίων ὅσφ' μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν
 τὸ πλῆθος οἱ ναῦται, τοσούτῳ καὶ θρασύτατα προσπε-
 σόντες τὸν μισθὸν ἀπῆτουν. ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τε τι
 ἀπεκρίνατο καὶ ἠπειλῆσε καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγο-
 3 ρεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ ναύταις καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτη-
 3 ρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν ὥς εἶδον, οἷα δὴ
 ναῦται, ὥρμησαν ἐγκραγόντες ἐπὶ τὸν Ἀστύοχον ὥστε
 βάλλειν· ὁ δὲ προιδὼν καταφεύγει ἐπὶ βωμόν τινα. οὐ
 4 μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ἔλα-
 βον δὲ καὶ τὸ ἐν Μιλήτῳ ἐνφοδομημένον τοῦ Τισσα-
 φέρνους φρούρον οἱ Μιλήσιοι, λάθρα ἐπιπεσόντες, καὶ
 τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσι. ξυνεδόκει δὲ
 καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς
 5 Συρακοσίοις. ὁ μέντοι Δίχας οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς, ἔφη
 τε χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους καὶ
 τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλείᾳ τὰ μέτρια καὶ ἐπιθε-
 ραπεύειν, ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι
 ὠργίζοντό τε αὐτῷ καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιουτότροπα,
 καὶ νόσφ' ὕστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἴασαν θάψαι
 25 οὐ ἐβούλονται οἱ παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων. κατὰ δὴ

ΟΙ. 92. 2.]

τοιαύτην διαφορὰν ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρὸς τε τὸν Ἀστυόχον καὶ τὸν Τισσαφέρην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπῆλθε, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ Ἀστυόχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν 2 παρ' αὐτοῦ, Γανλίτην ὄνομα, Κᾶρα δίγλωσσον, κατηγορήσοντα τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον, εἰδὼς τοὺς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβοῇ τῇ αὐτοῦ μάλιστα, καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα 3 δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ ἀεὶ ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως· καὶ τὰ τελευταῖα φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ ἐτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακοσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος καὶ Μύσκωνος καὶ Δημάρχου, ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρης φυγάδι ὄντι ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγορεῖ ἄλλα τε καὶ ὥς χρήματά ποτε αἰτήσας αὐτὸν καὶ οὐ τυχὼν τὴν ἔχθραν οἱ προθεῖτο. ὁ μὲν οὖν Ἀσ- 4 τυόχος καὶ οἱ Μιλήσιοι καὶ ὁ Ἑρμοκράτης ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει πάλιν ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρους ἐς τὴν Σάμον.

Καὶ οἱ ἐκ τῆς Δήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πρεσβευ- 86 ται, οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους καὶ ἀναδιδάξοντας τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐκκλησίας γενομένης λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, 2 ἀλλ' ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας· ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπῆγ- 3 γελλον ὥς οὔτε ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἢ μετὰστάσις

γένοιτο, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὐθ' ἵνα τοῖς πολεμίοις πα-
 οαδοθῇ· ἐξεῖναι γὰρ ὅτε ἐσέβαλον ἤδη σφῶν ἀρχόντων
 τοῦτο ποιῆσαι· τῶν τε πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ
 μέρει μεθίξουσιν, οἳ τε οἰκείοι αὐτῶν οὐθ' ὑβρίζονται,
 ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων ἀπήγγειλεν, οὔτε κακὸν ἔχου-
 σιν οὐδέν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ
 4 χώραν μένουσιν· ἀλλὰ τε πολλὰ εἰπόντων οὐδὲν μᾶλλον
 ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον, καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας
 ἔλεγον, μάλιστα δὲ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν. καὶ ἐδόκει
 Ἀλκιβιάδης πρῶτον τότε καὶ οὐδενὸς ἔλασσαν τὴν πόλιν
 ὠφελῆσαι· ὠρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμφ' Ἀθηναίων πλεῖν
 ἐπὶ σφῶς αὐτοὺς, ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλάσ-
 5 ποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμοι, κωλυτὴς γενέσθαι. καὶ
 ἐν τῷ τότε ἄλλος μὲν οὐδ' ἂν εἰς ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν
 τὸν ὄχλον, ἐκείνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε, καὶ τοὺς
 ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους λαιδορῶν ἀπέτρεπεν.
 6 αὐτὸς δὲ ἀποκρινάμενος αὐτοῖς ἀπέπεμπε, ὅτι τοὺς μὲν
 πεντακισχιλίους οὐ κωλύοι ἄρχειν, τοὺς μέντοι τετρακο-
 σίους ἐκέλευεν ἀπαλλάσσειν αὐτοὺς, καὶ καθιστάναι τὴν
 βουλὴν ὥσπερ καὶ πρότερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ
 ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέμῃται, ὥστε τοὺς στρατευομένους
 7 μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἔπαινεῖν. καὶ τᾶλλα ἐκέλευεν
 ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις· πρὸς μὲν
 γὰρ σφῶς αὐτοὺς σωζομένης τῆς πόλεως πολλὴν ἐλπίδα
 εἶναι καὶ ξυμβῆναι, εἰ δὲ ἄπαξ τὸ ἕτερον σφαλῆσεται, ἢ
 τὸ ἐν Σάμφ' ἢ ἐκείνοι, οὐδὲ ὅτφ διαλλαγῆσεται τις ἔτι
 8 ἔσσεσθαι. παρήσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελ-
 λόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμφ' τῶν Ἀθηναίων δήμῳ ὥστε βοη-
 θεῖν· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπανέσας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν ὅταν
 9 τις καλῇ παρῆναι οὕτως ἀπέπεμπε. ἀφίκοντο δὲ οἱ
 Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παρύλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ

Ol. 92, 2.]

στρατιώτεσι νηὶ ὑπὸ τῶν τετρακοσίων περιπλῦν Εὐβοίαν, καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπτοὺς πρέσβεις Λαισποδῖαν καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ Μελησίαν, [οἱ] ἐπειδὴ ἐγένοντο πλείοντες κατ' Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρίδουσιν ὥς τῶν οὐχ ἦκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας, αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις ἀφικνούνται ἥπερ εἶχον τριήρει.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Τισσαφέρους, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ- 87
τον ἐν ᾧ μάλιστα διῷ τε πᾶλλα καὶ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι ὥς φανερώς ἤδη Ἀττικίζοντι, βουλύμενος, ὥς ἐδόκει δὴ, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβυλὰς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας ναὺς ἐς Ἀσπενδον, καὶ τὸν Λίχαν ξυπορεύεσθαι ἐκέλευε· τῇ δὲ στρατιᾷ προστύξειν ἔφη Ταμῶν ἑαυτοῦ ὑπαρχον, ὥστε τροφὴν ἐν ὅσῳ ἂν αὐτὸς ἀπῇ διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταῦτό, οὐδὲ ῥάδιον 2 εἶδέναι τίμῃ γνώμῃ παρῆλθεν ἐς τὴν Ἀσπενδον καὶ παρελθὼν οὐκ ἤγαγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοινίσσαι 3 νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο σαφές ἐστι· διότι δὲ οὐκ ἦλθον πολλαχῇ εικάζεται. οἱ μὲν γὰρ ἵνα διατρίβῃ ἀπελθὼν, ὥσπερ καὶ διανοήθη, τὰ τῶν Πελοποννησίων· τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον, ἀλλὰ καὶ χειρόν ὁ Ταμῶς, ᾧ προσετάρχη, παρείχεν· οἱ δὲ ἵνα τοὺς Φοινίκας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἀσπενδον ἐκχηματίσαιτο ἀφείς· καὶ γὰρ ὅς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι· ἄλλοι δ' ὥς καταβοῆς ἔνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τὸ λέγεσθαι ὥς οὐκ ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς ἀληθῶς πεπληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριβῆς ἔνεκα 4

- καὶ ἀνακωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν
 φθορᾶς μὲν, ἐν ὅσῳ παρῇι ἐκείσε καὶ διέμελλεν, ἀν-
 ισώσεως δέ, ὅπως μηδετέρους προσθέμενος ἰσχυροτέρους
 ποιήσῃ, ἐπεὶ εἶγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐπιφανές
 δήπου, οὐκ ἐνδοιαστῶς. κομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις
 τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἳ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι
 ἀντιπάλως μᾶλλον ἢ ὑποδεεστέως τῷ ναυτικῷ ἀνθώρ-
 5 μουν. καταφωρᾷ δὲ μάλιστα καὶ ἦν εἶπε πρόφασιν οὐ
 κομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ αὐτὰς ἐλάσσους ἢ ὅσας
 βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι· ὁ δὲ χάριν ἂν δήπου ἐν-
 τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτε ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασι-
 6 λείως, τά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ' οὖν τὴν
 Ἄσπενδον ᾗτινι δὴ γνώμῃ ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται καὶ
 τοῖς Φοίνιξι ξυγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν
 ὥς ἐπὶ τὰς ναῦς, κελεύσαντος αὐτοῦ, Φίλιππον ἄνδρα
 88 Λακεδαιμόνιον δύο τριήρεσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐπειδὴ καὶ
 τὸν Τισσαφέρην ᾗσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου,
 ἔπλει καὶ αὐτὸς λαβὼν τρεισκαίδεκα ναῦς, ὑποσχόμενος
 τοῖς ἐν Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν· ἡ γὰρ αὐτὸς
 ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς, ἡ Πελοποννησίοις
 γε κωλύσειν ἔλθειν· εἰδὼς, ὥς εἰκὸς, ἐκ πλείονος τὴν
 Τισσαφέρνους γνώμην ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλε, καὶ βου-
 λόμενος αὐτὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν ἑαυτοῦ καὶ
 Ἀθηναίων φιλίαν ὥς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον
 δι' αὐτὸ σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν
 ἄρας εὐθὺς τῆς Φασηλίδος καὶ Καύνου ἄνω τὸν πλοῦν
 ἐποιεῖτο.
- 89 Οἱ δὲ ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες
 πρέσβεις ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν
 τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὥς κελεύει τε ἀντέχειν καὶ
 μηδὲν ἐιδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς

ΟΙ. 92. 2.]

ἔχει κακέκινους τὸ στράτευμα διαλλάξειν καὶ Πελοποννη-
σίῳ περιέσεσθαι, ἀθρομένους καὶ πρότερον τοὺς πολ-
λοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ ἡδῶς ἀν-
ἀπαλλαγέντας πῃ ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος, πολλῶ δὴ
μᾶλλον ἐπέρρωσαν. καὶ ξυνίσταντ' τε ἤδη καὶ τὰ πράγ- 2
ματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατη-
γῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον
Θηραμένην τε τὸν Ἄγωνος καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σκελ-
λίου, καὶ ἄλλους, οἱ μετέσχον μὲν ἐν πρώτοις τῶν πραγ-
μάτων, φοβούμενοι δ' ἀδεῶς ἔφασαν τό τε ἐν τῇ Σάμφ
στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην σπουδῇ πάνυ, οὓς τε ἐς τὴν
Λακεδαιμόνα πρεσβενομένους ἔπεμπον, μή τι ἄνευ τῶν
πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἀπαλλαξείην
τοῦ ἥγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίου
ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι, καὶ τὴν πολι- 3
τείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολι-
τικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς, κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ
αὐτῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧ περ καὶ μάλιστα ὀλιγ-
αρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται. πάντες γὰρ
αὐθιμερὸν ἀξιούσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος
αὐτὸς ἕκαστος εἶναι· ἐκ δὲ δημοκρατίας αἰρέσεως γιγνο-
μένης, ῥᾶ ἢ τὰ ἀποβαίνοντα ὥς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων
ἐλασσομένους τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπήρε τὰ 4
ἐν τῇ Σάμφ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἰσχυρὰ ὄντα, καὶ ὅτι αὐτοῖς
οὐκ ἔδοκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι. ἡγωνίζετο
οὖν εἰς ἕκαστος αὐτὸς πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γε-
νέσθαι. οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες 90
τῷ τοιούτῳ εἶδει καὶ προεστῶτες Φρύνιχος τε, ὃς καὶ
στρατηγῆσας ἐν τῇ Σάμφ [ποτέ] τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε δι-
ηνέχθη. καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ
πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος καὶ Ἀντιφῶν

καὶ ἄλλοι οἱ θυνατώματοι, πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέστησαν καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἠπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τὴν ὁμολογίαν προϋθυμοῦντο, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἡτιωνείᾳ καλουμένη τείχος ἐποιοῦντο, πολλῶ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τοὺς τε πολλοὺς καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρό-
2 τερον πιστοὺς εἶναι μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα καὶ Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ ὅστις καὶ ὅπως οὖν ἀνεκτὸς ξυναλ-
3 λαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἡτιωνείᾳ τείχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὥς ἔφη Θηραμένης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἦν βία ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον,
4 ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ περὶ δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἡτιωνεία, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθύς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρό-
τερον πρὸς ἡπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε καθεζομένων ἐς αὐτὸ ἀνθρώπων ὀλίγων ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου. ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἡπει-
ρον καὶ τὸ ἐντὸς τὸ καινὸν τείχος, τευχίζόμενον πρὸς
5 θάλασσαν. διωκοδόμησαν δὲ καὶ στοᾶν, ἥπερ ἦ' μεγίστη καὶ ἐγγύτατα τούτου εὐθύς ἔχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἤρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἡνάγκαιον πάντας τὸν ὑπάρχοντά τε καὶ τὸν ἐσπλέοντα ἐξάγεισθαι
91 καὶ ἐντεῦθεν προαιρούντας πωλεῖν. ταῦτ' οὖν ἐκ πλείονος τε ὁ Θηραμένης διεθρόει, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν τοῖς ξύμπασι ξυμ-

OL 92. 2.]

βατικὸν, φάσκων κινδυνεύσειν τὸ τεῖχος τοῦτο καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου 2 ἐτύγχανον Εὐβοέων ἐπικαλουμένων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, ὧν ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος καὶ Λοκρῶν Ἰταλιώτιδες καὶ Σικελικαὶ τινες, ὁρμούσαι ἤδη ἐπὶ Λατῆς Λακωνικῆς καὶ παρασκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὐβοίαν πλοῦν· ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἀγησανδρίδας Ἀγησάνδρου Σπαρτιάτης· ὃς ἔφη Θηραμένης οὐκ Εὐβοίᾳ μᾶλλον ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἡτιώνειαν προσπλεῖν, καὶ εἰ μὴ τις ἤδη φυλάσσεται, λήσειν διαφθαρέντας. ἦν δὲ 3 τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων, καὶ οὐ πάνυ διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκείνοι γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων, εἰ δὲ μὴ, τὰς τε ναῦς καὶ τὰ τεῖχη ἔχοντες αὐτονομεῖσθαι, ἐξεργούμενοι δὲ καὶ τούτου μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου γε αὐθις γενομένου αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρήναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι ἄνευ τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι καὶ ὅπως οὖν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια ἔσται. διόπερ καὶ τὸ τεῖχος 92 τοῦτο, καὶ πυλίδας ἔχον καὶ ἐσόδους καὶ ἐπεισαγωγὰς τῶν πολεμίων, ἐτείχιζόν τε προθύμως καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν οὖν κατ' ὀλίγους τε 2 καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος ἦκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαιμόνα πρεσβείας, πληγείς ὑπ' ἀνδρός τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ, καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν ἀπέθανε παραχρῆμα, καὶ ὁ μὲν πατάξας διέφυνγεν, ὁ δὲ ξυνεργὸς Ἀργείος ἄνθρωπος ληφθεὶς καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων οὐδενὸς ὄνομα τοῦ κελεύσαντος εἶπεν, οὐδὲ ἄλλο τι ἢ ὅτι εἰδείη πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περιπολάρχου καὶ ἄλλοσε κατ' οἰκίας ξυνιόντας, τότε δὴ

οὐδενὸς γεγεννημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου καὶ ὁ Θηρα-
 μένης ἤδη θρασύτερον καὶ Ἀριστοκράτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι
 τῶν τετρακοσίων αὐτῶν καὶ τῶν ἐξωθεν ἦσαν ὁμογνώ-
 3 μωνες, ἦσαν ἐπὶ τὰ πράγματα. ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς
 Λᾶς αἱ νῆες ἤδη περιπεπλευκῦναι καὶ ὀρμισάμεναι ἐς τὴν
 Ἐπίδαυρον τὴν Αἴγιαν καταδεδραμῆκεσαν· καὶ οὐκ ἔφη
 ὁ Θηραμένης εἰκὸς εἶναι ἐπ' Εὐβοίαν πλεούσας αὐτὰς ἐς
 Αἴγιαν κατακολπίσαι καὶ πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὀρμεῖν, εἰ
 μὴ παρακληθεῖσαι ἤκοιεν ἐφ' οἷσπερ καὶ αὐτὸς ἀεὶ
 4 κατηγορεῖ· οὐκέτι οὖν οἷόν τε εἶναι ἡσυχάζειν. τέλος
 δὲ πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ ὑποψιῶν προσ-
 γενομένων, καὶ ἔργῳ ἤδη ἤπτοντο τῶν πραγμάτων· οἱ
 γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἡετιωνείας τείχος ὀπλίται
 οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν ταξιαρχῶν
 καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα
 στρατηγὸν ὄντα ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ μάλιστα πρὸς
 5 τοὺς ἐταίρους τετραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες εἰρ-
 5 ξαν. ξυνεπελάβοντο δὲ αὐτοῖς ἅμα καὶ ἄλλοι καὶ Ἐρ-
 μων τις τῶν περιπόλων τῶν Μουνυχίασι τεταγμένων
 ἄρχων· τὸ δὲ μέγιστον, τῶν ὀπλιτῶν τὸ στίφος ταῦτα
 6 ἐβούλετο. ὥς δὲ ἐσηγγέλθη τοῖς τετρακοσίοις, ἔτυχον
 δὲ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι, εὐθὺς πλὴν ὅσοις
 μὴ βουλομένοις ταῦτα ἦν ἐτοῖμοι ἦσαν ἐς τὰ ὄπλα ἰέναι,
 καὶ τῷ Θηραμένει καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ ἠπειλοῦν. ὁ δὲ
 ἀπολογούμενος ἐτοῖμος ἔφη εἶναι ξυναφαιρησόμενος ἰέναι
 ἤδη. καὶ παραλαβὼν ἓνα τῶν στρατηγῶν ὃς ἦν αὐτῷ
 ὁμογνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιᾶ· ἐβοήθει δὲ καὶ Ἀρίστ-
 6 αρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. ἦν δὲ θόρυβος πολὺς
 καὶ ἐκπληκτικός· οἱ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη ᾤοντο τὸν
 τε Πειραιᾶ κατελῆφθαι καὶ τὸν ξυνειλημμένον τεθῆναι,
 οἱ τε ἐν τῷ Πειραιεῖ τοὺς ἐκ τοῦ ἄστους ὅσον υἱπῶ ἐπὶ

Ol. 92. 2.]

σφᾶς παρῑναί. μόλις δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων διακωλυ- 8
 ότων τοὺς ἐν τῷ ᾄστει διαθέοντας καὶ ἐπὶ τὰ ὄπλα
 φερομένους, καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου τοῦ προ-
 ξένου τῆς πόλεως παρόντος καὶ προθύμως ἐμποδῶν τε
 ἐκάστοις γιγνομένου καὶ ἐπιβωμένου μὴ ἐφεδρενόντων
 ἐγγὺς τῶν πολεμίων ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσίχασάν τε
 καὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἐλθὼν 9
 ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός, ὅσον καὶ ἀπὸ
 βοῆς ἔνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὀπλίταις· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος
 καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ πλήθει ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὀπλίται 10
 ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλείστοι τῷ ἔργῳ καὶ οὐ μετεμέλοντο,
 καὶ τὸν Θηραμένην ἡρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεί-
 χος οἰκοδομεῖσθαι, καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθεῖν. ὁ δὲ, εἰ-
 περ καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν.
 καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἱ τε ὀπλίται καὶ πολλοὶ
 τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων κατέσκαπτον τὸ τεί-
 χισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις ὡς χρή, 11
 ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν
 τετρακοσίων, ἵνα ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὁμῶς
 ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ ὀνόματι, μὴ ἀντικρυς δῆμον
 ὅστις βούλεται ἄρχειν ὀνομάζειν, φοβοίμενοι μὴ τῷ ὄντι
 ᾧσι καὶ πρὸς τινὰ εἰπὼν τίς τι ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ
 τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους
 οὔτε εἶναι οὔτε μὴ ὄντας δῆλους εἶναι, τὸ μὲν καταστήσαι
 μετόχους τοσούτους ἀντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενοι, τὸ δ'
 αὐτὰφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν.

Τῇ δ' ὕστεραίᾳ οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον 93
 ὁμῶς καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ
 ὀπλίται, τὸν τε Ἀλεξικλέα ὃν ξυνέλαβον ἀφέντες καὶ τὸ
 τείχισμα καθελόντες, ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Λιονυσιακὸν
 [τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ] θέατρον ἐλθόντες καὶ θέμενοι τὰ ὄπλα,

II.

T

ἐξεκλησίασαν, καὶ δόξαν αὐτοῖς εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ,
 2 καὶ ἔθεντο αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀνακείῳ τὰ ὄπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ
 τῶν τετρακοσίων τινὲς ἡρημένοι πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ ἀνδρὶ
 διελέγοντό τε, καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπικεικίς
 αὐτοὺς τε ἡσυχάζειν καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν, λέ-
 γοντες τοὺς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν, καὶ ἐκ τούτων
 ἐν μέρει ἢ ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῇ τοὺς τετρακοσίους
 3 ἴσσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ τρόπῳ διαφθείρειν
 μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνώσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν
 ὀπλιτῶν, ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγ-
 νομένων, ἡπιώτεραν ἦν ἢ πρότερον, καὶ ἐφοβέιτο μάλιστα
 περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ. ξυνεχώρησάν τε ὥστ' ἐς
 ἡμέραν ῥήτην ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ
 94 ὁμονομίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία καὶ
 ὅσον οὐ ξυνειλέγμενοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ
 τεσσαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἀγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Με-
 γάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν· καὶ πᾶς τις τῶν πολλῶν
 αὐτὸ τοῦτα ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ
 Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα
 2 ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει καταπεπτωκέναι· ὁ
 δὲ Ἀγησανδρίδας τάχα μὲν τι καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου
 περὶ τε τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο, εἰκὸς δ'
 αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων,
 δι' ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς δέον παραγένοιτο, ταύτῃ ἀνέχειν.
 3 οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἡγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς
 τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν, ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου
 μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων, οὐχ ἑκάς ἀλλὰ πρὸς τῷ
 λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναὺς ἐσέβαι-
 νον, οἱ δὲ ἄλλας καθείλκον, οἱ δὲ τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ
 95 τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβόηθουν. αἱ δὲ τῶν Πελο-
 ποννησίων νῆες παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σού-

ΟΙ. 92. 2.]

νιον ὀρμίζονται μεταξύ Θορικοῦ τε καὶ Πρασιῶν, ὕστερον
 δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὀρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος 2
 καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσα-
 σθαι, οἷα πόλεως τε στασιαζούσης καὶ περὶ τοῦ μεγίστου
 βουλόμενοι ἐν τάχει βοηθῆσαι, Εὐβοία γὰρ αὐτοῖς ἀπο-
 κικλημένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν, πέμπουσι θυμοχάρην
 στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρέτριαν. ὧν ἀφικομένων ξύν 3
 ταῖς πρύτερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις ἐξ καὶ τριάκοντα ἐγέ-
 νοντο. καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἤναγκάζοντο. ὁ γὰρ Ἀγη-
 σανδρίδας ἀριστοποιησάμενος ἐκ τοῦ Ὀρωποῦ ἀνήγαγε
 τὰς ναῦς· διίχει δὲ μάλιστα ὁ Ὀρωπὸς τῆς τῶν Ἐρε-
 τριέων πόλεως θαλάσσης μέτρον ἐξήκοντα σταδίου. ὥς 4
 οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς,
 οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι·
 οἱ δὲ ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀριστον ἐπισιτιζόμενοι,
 οὐδὲν γὰρ ἐπωλείτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων, ἀλλὰ
 ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκίων, ὅπως σχολῇ
 πληρουμένων φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες καὶ
 ἀναγκάσειαν τοὺς Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνά-
 γεσθαι. σημεῖον δὲ αὐτοῖς ἐς τὸν Ὀρωπὸν ἐκ τῆς
 Ἐρετρίας, ὅπῃτε χρὴ ἀνάγεσθαι, ἦρθη. διὰ τοιαύτης δὴ 5
 παρασκευῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγόμενοι, καὶ ναυμαχήσαντες
 ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων, ὀλίγον μὲν τινα
 χρόνον ὁμως καὶ ἀντέσχον, ἔπειτα ἐς φυγὴν τραπόμενοι
 καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν 6
 πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὥς φιλίαν καταφεύγουσι, χαλε-
 πώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ ἐς τὸ
 τείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετρίᾳ ὃ εἶχον αὐτοὶ, περιγίγνονται,
 καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες 7
 δε οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων,
 καὶ ἄνδρας τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δὲ ζωγράσαντες,

τροπαῖον ἔστησαν. καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον Εὐβοίαν τε ἀπασαν ἀποστήσαντες πλὴν Ὀρειοῦ, ταύτην δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον, καὶ τὰλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσταντο.

- 96 Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ὥς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὐβοίαν γεγενημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὐτε γὰρ ἡ ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰ, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὐτε ἄλλο οὐδὲν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμφι ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ οὐσῶν οὐδὲ τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων, καὶ ἄδηλον ὃν ὅποτε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσιν, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο ἐν ἣ ναῦς τε καὶ τὸ μέγιστον Εὐβοίαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, πῶς οὐκ εἰκότως ἡθύμουν;
- 3 μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει, εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες εὐθύς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἐρήμον ὄντα νεῶν πλεῖν· καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμζον
- 4 αὐτοὺς παρεῖναι. ὅπερ ἂν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥαδίως ἂν ἐποίησαν, καὶ ἡ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμούντες, ἢ [εἰ] ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἂν καίπερ πολεμίας οὐσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι, καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς καὶ Ἰωνία καὶ αἱ νῆσοι καὶ τὰ μέχρι Εὐβοίας καὶ ὥς
- 5 εἰπεῖν ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. διάφοροι γὰρ πλείστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς, οἱ δὲ βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν ἐπιχειρηταί, οἱ δὲ ἀτολμοί, ἄλλως τε καὶ ἐν ναυτικῇ ἀρχῇ πλείστα ὠφελουν. ἔδειξαν δὲ οἱ Συρακόσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄριστα καὶ προσεπολέμησαν.

αι. 92. 2.]

Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἡγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναὺς τε εἴ- 97
κοσιν ὁμῶς ἐπλήρουν, καὶ ἐκκλησίαν ξυνέλεγον, μίαν μὲν
εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πύκνα καλουμένην, οὐπὲρ καὶ
ἄλλοτε εἰώθεσαν, ἐν ἧπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους κατα-
παύσαντες τοῖς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντα τὰ πράγ-
ματα παραδοῦναι· εἶναι δὲ αὐτῶν ὅποσοι καὶ ὅπλα παρ-
έχονται· καὶ μισθὸν μηδὲνα φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ, εἰ δὲ
μὴ, ἐπάρατον ἐποίησαντο. ἐγίγνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστε- 2
ρον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τᾶλλα
ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. καὶ οὐχ ἥκιστα δὴ τὸν
πρῶτον χρόνον ἐπὶ γε ἐμοῦ Ἀθηναῖοι φαίνονται εὖ πολι-
τεύσαντες. μετρία γὰρ ἦ τε ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς
πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο, καὶ ἐκ πονήρων τῶν πραγμά-
των γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν. ἐψηφί- 3
σαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ κατιέναι,
καὶ παρὰ τε ἐκείνων καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμφε στρατόπεδον
πέμψαντες διεκελεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πραγμάτων.

Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸν Πείσ- 98
ανδρον καὶ Ἀλεξικλέα, καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας
μάλιστα, ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δεκέλειαν· Ἀρίσταρχος
δὲ αὐτῶν μόνος, ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν, λαβὼν κατὰ
τάχος τοξότας τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους, ἐχώρει πρὸς
τὴν Οἰνόνην. ἦν δὲ Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας 2
τείχος, ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ, διὰ ξυμφορὰν σφίσιν ἐκ τῆς
Οἰνόης γενομένην ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων
διαφθορᾶς, οἱ Κορίνθιοι ἐβελοντηδὸν, προσπαρακαλέ-
σαντες τοὺς Βοιωτοὺς. κοινολογησάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ 3
Ἀρίσταρχος ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνῇ, λέγων ὡς καὶ οἱ
ἐν τῇ πόλει τᾶλλα ξυμβεβήκασι Λακεδαιμονίοις, κἀκεί-
νους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι· ἐπὶ τούτοις γὰρ
ξυμβεβᾶσθαι. οἱ δὲ πιστεύσαντες ὡς ἀνδρὶ στρατηγῷ,

καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσπονδοι
 4 ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ Οἰνόην ληφθεῖσαν
 Βοιωτοὶ κατέλαβον, καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις ὀλιγαρχία καὶ
 στάσις ἐπαύσατο.

99 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ
 ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι, ὥς τροφήν τε οὐδείς
 ἐδίδου τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε ὅτε ἐπὶ τὴν Ἀσπεν-
 δον παρῆι προσταχθέντων, καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ
 ὁ Τισσαφέρνης τέως που ἦκον, ὃ τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμ-
 φθείς αὐτῷ ἐπεστάλκει Μινδάρῳ τῷ ναυάρχῳ, καὶ
 ἄλλος, Ἴπποκράτης, ἀνὴρ Σπαρτιάτης καὶ ὢν ἐν Φαση-
 λίδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρέσθαιτο πάντα τε ἀδικοῦντο ὑπὸ
 Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τε ἐπεκαλεῖτο αὐτοὺς καὶ ἦν
 πρόθυμος κομίσας τὰς ναῦς καὶ αὐτὸς τὰς λοιπὰς ἔτι
 πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστήσαι τῶν Ἀθηναίων,
 ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πλέον τι σχήσειν
 ἀπ' αὐτοῦ, οὕτω δὲ ὁ Μίνδαρος πολλῷ κόσμῳ, καὶ ἀπὸ
 παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν Σάμῳ,
 ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου ναυσὶ τρισὶ καὶ ἑβδομήκοντα
 ἔπλει ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. πρότερον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ
 θέρει τῷδε ἑκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐσέπλευσαν, [αἱ]
 καὶ τῆς Χερσονήσου τι μέρος κατέδραμον. χειμασθεῖς δὲ
 ἀνέμῳ καὶ ἀναγκασθεῖς καταίρει ἐς τὴν Ἰκαρον, καὶ μεί-
 νας ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἀπλοίας πέντε ἢ ἑξ ἡμέρας ἀφικνεῖται
 ἐς τὴν Χίον.

100 Ὁ δὲ Θράσυλλος ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν
 ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπηρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς ναυσὶν εὐθὺς
 πέντε καὶ πενήκοντα, ἐπειγόμενος μὴ φθάσῃ ἐς τὸν
 2 Ἑλλήσποντον ἐσπλεύσας. αἰσθόμενος δὲ ὅτι ἐν τῇ Χίῳ
 εἷη, καὶ νομίσας αὐτὸν καθέξειν αὐτοῦ, σκοποὺς μὲν
 κωτεστήσατο καὶ ἐν τῇ Δέσβῳ καὶ ἐν τῇ ἀντιπείρας

ΟΙ 92 2.]

ἡπεύρω, εἰ ἄρα ποι κινῶντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθωιεν, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Μήθυμναν παραπλεύσας, ἀλφιτὰ τε καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια παρασκευάζειν ἐκέλευεν, ὥς ἦν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς Λέσβου τοὺς ἐπίπλους τῇ Χίφ ποιησόμενος. ἅμα δὲ, Ἐρεσος γὰρ τῆς Λέσβου ἀφείσ- 3 τήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεύσας, εἰ δύναίτο, ἐξελεῖν. Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι φυγάδες, διακομίσαντες ἕκ τε τῆς Κύμης προσεταιριστοὺς ὀπλίτας ὡς πενήκοντα, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἡπείρου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὡς τριακυσίοις, Ἀναξάνδρου Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἡγουμένου, προσέβαλον πρώτη Μηθύμνη· καὶ ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μυτιλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας, αὐτοὺς ἔξω μάχῃ ἀπωσθέντες καὶ διὰ τοῦ ὅρου κομισθέντες ἀφιστᾶσι τὴν Ἐρεσον. πλεύσας 4 οὖν ὁ Θράσυλλος ἐπ' αὐτὴν πάσαις ταῖς ναυοὶ διανοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι. προαφικόμενος δὲ αὐτόσε ἦν καὶ ὁ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὅτε ἡγγέλθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὕτη διάβασις· ὑστερήσας δὲ, 5 ἐπὶ τὴν Ἐρεσον ἐφώρμει ἐλθών. προσεγένοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμεναι καὶ αἱ Μηθυμναῖαι· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο ὡς κατὰ κράτος μηχαναῖς τε καὶ παντὶ τρόπῳ ἦν δύνωνται αἰρήσοντας τὴν Ἐρεσον.

Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πε- 10¹λοποννησιῶν νῆες, ἐπισιτισόμεναι δυσὶν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἑκάστος Χίας, τῇ τρίτῃ διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου οὐ πελάγαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρέσφ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἡπειρον. καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαίδος ἐς τὸν 2

ἐν Καρτερίοις λιμένα καὶ ἀριστοποιησάμενοι, παραπλεύσαντες τὴν Κυμαίαν δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργεννούσαις [τῆς ἡπείρου], ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μυτιλήνης ἐντεῦθεν δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες [τὴν Κυμαίαν] καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἡπείρου ἐς Ἀρματοῦντα καταντικρὺ Μηθύμνης, ἀριστοποιησάμενοι, διὰ ταχέων παραπλεύσαντες Λέκτον καὶ Λάρισαν καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ τὰ ταύτῃ χωρία, ἀφικνούνται ἐς Ῥοίτειον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου, πρῶαίτερον μέσων νυκτῶν. εἰσὶ δ' αἱ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατήραν καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων.

- 102 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ δυοῖν δεούσαις εἴκουσι ναυσὶν ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἱ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον καὶ ἡσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς ὡς εἶχον τάχους ὑπομίζαντες τῇ Χερσυνήσῃ, παρέπλεον ἐπ' Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς τῶν πυλεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἑκκαίδεκα ναῦς ἔλαβον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἔξουσιν, ἣν ἐκπλέωσι· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἑφ' κατιδόντες τὴν διώξιν εὐθὺς ποιοῦμενοι, οὐ φθάνουσι πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν πλείους ἐπὶ τῆς Ἰμβρου καὶ Λήμνου διέφυγον, τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἱ ὕσταται πλέουσai καταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιοῦντα. καὶ μίαν μὲν ἐποκείλασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσιλάου αὐτοῖς ἀνδράσι λαμβάνουσι, δύο δὲ ἐτέρας ἄνευ τῶν ἀνδρῶν· τὴν δὲ μίαν πρὸς τῇ Ἰμβρῳ
- 103 κενὴν κατακυίουσι. μετὰ δὲ τοῦτο ταῖς τε ἐξ Ἀβύδου ξυμμιγείσαις καὶ ταῖς ἄλλαις, ξυμπάσαις ἐξ καὶ ὀγδοήκιντα, πολιορκήσαντες Ἐλαιοῦντα ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς Ἀβυδον.
- 2 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ψευσθέντες τῶν σκοπῶν, καὶ οὐκ ἂν

ΟΙ 92. 2.]

οιόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τειχομαχοῦντες, ὥς ἦσθοντο, εὐθὺς ἀπολιπόντες τὴν Ἑρεσον κατὰ τάχος ἐβόηθον ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ δύο τε ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἰρουῦσιν, αἱ πρὸς τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι περιέπεσον αὐτοῖς, καὶ ἡμέρα ὕστερον ἀφικόμενοι ὁρμίζονται ἐς τὸν Ἑλαιούντα, καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἰμβρου ὅσαι κατέφυγον κομίζονται, καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πέντε ἡμέρας παρεσκευάζοντο. μετὰ δὲ τοῦτο ἐνανυμάχουν 104 τρόπῳ τοιῷδε. οἱ Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπὶ κέρως ταξάμενοι παρ' αὐτὴν τὴν γῆν ἐπὶ τῆς Σηστοῦ, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου ἀντανῆγον καὶ αὐτοί. καὶ ὥς ἔγνωσαν ναυμαχήσοντας, παρέτειναν τὸ 2 κέρας, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρὰ τὴν Χερσόνησον, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν, νῆες ἕξ καὶ ἐβδομήκοντα, οἱ δ' αὖ Πελοποννήσιοι ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου, νῆες ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. κέρας δὲ τοῖς μὲν Πελοποννησίαις εἶχον τὸ μὲν δεξιὸν Συρακόσιοι, τὸ δ' ἕτερον αὐτὸς Μίνδαρος καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλέουσαι, Ἀθηναίοις δὲ τὸ μὲν ἀριστερὸν Θράσυλλος, ὁ δὲ Θρασύβουλος τὸ δεξιόν· οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ ὥς ἕκαστοι διετάξαντο. ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότε- 4 ρόν τε ξυμῖξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερσχύντες αὐτοὶ τῷ εὐωνύμῳ ἀποκλῆσαι τοῦ ἕξω αὐτοὺς ἔκπλου, εἰ δύναιτο, κατὰ δὲ τὸ μέσον ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν οὐχ ἑκάς οὖσαν, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ἥ μὲν ἐβούλυντο ἀποφράξασθαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀντεπεξέηγον καὶ περιεγίγνοντο τῷ πλῶ, τὸ δ' εὐώνυμον αὐτοῖς ὑπερέβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν ἣ Κυνὸς σῆμα καλεῖται. τῷ δὲ μέσῳ, τοιοῦτου ξυμβαίνοντος, ἀσθενέσι καὶ δι- 5 εσπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο, ἄλλως τε καὶ ἐλάσ-

- σοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος, καὶ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ
Κυνὸς σῆμα ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβυλὴν ἔχοντος,
ὥστε τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μὴ κάτοπτα
105 εἶναι. προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ
μέσον ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων,
καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπεξέβησαν, τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες.
2 ἀμύναι δὲ τῷ μέσῳ οὐθ' οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ
τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ πλῆθους τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐδύναντο,
οὐθ' οἱ περὶ τὸν Θράσυλλον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου· ἀφανές
τε γὰρ ἦν διὰ τὴν ἄκραν τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ ἅμα οἱ
Συρακόσιοι καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐλάσσους ἐπιτεταγμένοι
εἶργον αὐτοὺς, πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες
ἀδελῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διώκοντες ἥρξαντο μέρει τινὶ
3 σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν
Θρασύβουλον, τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας πανσάμε-
νοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως καὶ ἐπαναστρέψαντες
εὐθύς ἡμύναντό τε καὶ τρέπουσι, καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν
τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαβόντες πεπλανημένους
ἔκοπτόν τε καὶ ἐς φόβον τὰς πλείους ἀμαχεὶ καθίστασαν.
οἱ τε Συρακόσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς περὶ τὸν
Θράσυλλον ἐνδεδωκότες καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὀρμήσαντες,
106 ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἐώρων. γεγεννημένης δὲ τῆς
τροπῆς, καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς
τὸν Μειδίον μάλιστα ποταμὸν τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς
Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι, στενὸς
γὰρ ὢν ὁ Ἑλλήσποντος βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς
ἐναντίοις παρέιχε, τὴν μέντοι νίκην ταύτην τῆς ναυμαχίας
2 ἐπικαιροτάτην δὴ ἔσχον. φοβούμενοι γὰρ τῶς τοῦ τῶν
Πελοποννησίων ναυτικὸν διὰ τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλ-
ματα καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰν, ἀπηλλάγησαν
τοῦ σφᾶς τε αὐτοὺς καταμέμφεσθαι καὶ τοὺς πολεμίους

ΟΙ. 92 2.]

ἔτι ἀξίους του ἐς τὰ ναυτικά νομίζειν. ναὺς μέντοι τῶν 3 ἐναντίων λαμβάνουσι Χίας μὲν ὀκτὼ, Κορινθίας δὲ πέντε, Ἀμπρακιώτιδας δὲ δύο καὶ Βοιωτίας δύο, Λευκαδίων δὲ καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Συρακοσίων καὶ Πελληνέων μίαν ἐκάστων· αὐτοὶ δὲ πεντεκαίδεκα ναὺς ἀπολλύασι. στή- 4 σαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ οὐ τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ τὰ ναύαγία προσαγαγόμενοι καὶ νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑποσπόνδους ἀποδόντες, ἀπέστειλαν καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρῃ ἀγγελον τῆς νίκης. οἱ δὲ ἀφικόμενης τῆς νεῶς 5 καὶ ἀνέλπιστον τὴν εὐτυχίαν ἀκούσαντες ἐπὶ τε ταῖς περὶ τὴν Εὐβοίαν ἄρτι ξυμφοραῖς καὶ κατὰ τὴν στύσιν γεγεννημέναις πολὺ ἐπερρώσθησαν, καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἣν προθύμως ἀντιλαμβάνονται, περιγενέσθαι.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν ἡμέρᾳ τετάρτῃ ὑπὸ σπουδῆς 107 ἐπισκευάσαντες τὰς ναὺς οἱ ἐν τῇ Σηστῷ Ἀθηναῖοι ἔπλεον ἐπὶ Κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ κατιδόντες κατὰ Ἀρπάγιον καὶ Πριάπον τὰς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὀκτὼ ναὺς ὁρμούσας, ἐπιπλεύσαντες καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῇ, ἔλαβον τὰς ναὺς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον 2 ἀτείχιστον οὖσαν προσηγάγοντο πάλιν καὶ χρήματα ἀνέπραξαν. ἔπλευσαν δὲ ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ 3 τῆς Ἀβύδου ἐπὶ τὸν Ἐλαιούντα, καὶ τῶν σφετέρων νεῶν τῶν αἰχμαλώτων ὅσαι ἦσαν ὑγίεις ἐκομίσαντο, (τὰς δὲ ἄλλας Ἐλαιούσιοι κατέκαυσαν,) καὶ ἐς τὴν Εὐβοίαν ἀπέπεμψαν Ἴπποκράτη καὶ Ἐπικλέα κομιοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναὺς.

Κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους καὶ 108 ὁ Ἀλκιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα ναυσὶν ἀπὸ τῆς Καίνου καὶ Φασηλίδος ἐς τὴν Σάμον, ἀγγέλλων ὅτι τὰς τε Φοινίσσας ναὺς ἀποστρέψειε Πελοποννησίοις ὥστε μὴ ἐλθεῖν,

καὶ τὸν Τισσαφέρην ὅτι φίλον πεποιήκοι μᾶλλον Ἀθη-
 2 ναίοις ἢ πρότερον. καὶ πληρώσας ναὺς ἑννέα πρὸς αἰς
 εἶχεν, Ἀλικαρνασσέας τε πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε καὶ
 Κῶν ἐτείχισε. ταῦτα δὲ πράξας καὶ ἄρχοντα ἐν τῇ Κῷ
 καταστήσας πρὸς τὸ μετόπωρον ἤδη ἐς τὴν Σάμον κατ-
 3 ἐπλευσε. καὶ ὁ Τισσαφέρης ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου, ὥς ἐπύ-
 θετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν
 Ἑλλησπόντον πεπλευκυίας, ἀναζεύξας ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς
 4 Ἰωνίας. ὄντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόν-
 τῳ, Ἀνάνδριοι, εἰσὶ δὲ Αἰολῆς, παρακομισάμενοι ἐκ τῆς
 Ἀβύδου περὶ διὰ τῆς Ἰδης τοῦ ὄρους ὀπλίτας ἐσηγάγοντο
 ἐς τὴν πόλιν, ὑπὸ Ἀρσάκου τοῦ Πέρσου Τισσαφέρηνους
 ὑπάρχου ἀδικούμενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίους τοὺς Ἀτραμύτ-
 τιον κατοικήσαντας, ὅτε ὑπ' Ἀθηναίων Δῆλου καθάρσεως
 ἕνεκα ἀνέστησαν, ἔχθραν προσποιησάμενος ἀδελὸν καὶ
 ἐπαγγείλας στρατιὰν αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐξαγαγὼν
 ὥς ἐπὶ φιλίᾳ καὶ ξυμμαχίᾳ, τηρήσας ἀριστοποιουμένους
 5 καὶ περιστήσας τοὺς ἑαυτοῦ κατηκόντισε. φοβούμενοι
 οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον μήποτε καὶ περὶ σφᾶς τι
 παρανομήσῃ, καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος αὐτοῦ ἂ φέρειν οὐκ
 ἠδύναντο, ἐκβάλλουσι τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκρο-
 πόλεως.

- 109 Ὁ δὲ Τισσαφέρης αἰσθόμενος καὶ τοῦτο τῶν Πελο-
 ποννησίων τὸ ἔργον, καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν Μιλήτῳ καὶ
 Κνίδῳ, καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξεπεπτώκεσαν οἱ φρουροί,
 διαβεβλήσθαι τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα, καὶ δείσας μὴ
 καὶ ἄλλο τι ἔτι βλάπτωσι, καὶ ἅμα ἀχθόμενος εἰ Φαρνά-
 βαζος ἐξ ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης δεξάμενος αὐ-
 τοὺς κατορθώσει τι μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους,
 πορεύεσθαι διανοεῖτο πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου,
 ὅπως μέμψηταί τε τῶν περὶ τὴν Ἀνάνδριον γεγενημένων

OL 92. 2.]

καὶ τὰς διαβολὰς καὶ περὶ τῶν Φοινισσῶν νεῶν καὶ τῶν
ἄλλων εὐπρεπέστατα ἀπολογήσεται. καὶ ἀφικόμενος πρῶ-
τον εἰς Ἑφεσον θυσίαν ἐποίησατο τῇ Ἀρτέμιδι. . . .
[ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμῶν τελευτήσῃ, ἐν καὶ
εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται.]

INDEX NOMINUM PROPRIORUM.

- ANDRA**, Abderorum urbs, ii. 97.
Abronychus. [v. *Habronychus*.]
Abydus, Milesiorum colonia, viii. 61, 62, 79, 102—108.
Acamantis tribus, iv. 118.
Acanthus, Andriorum colonia, iv. 84, 88, 114, 120, 124; v. 18.
Acanthus Laced., v. 19, 24.
Acarnan, Alcmaeonis fl., ii. 102.
Acarnanes, Acarnania, i. 5; ii. 7, 9, 80, 88, 68, 80, 81, 102; iii. 7, 94, 96, 102, 106—108, 114; iv. 2, 49, 77, 89, 101; vii. 81, 57, 60, 67.
Acarnania, ab Acarnane Alcmaeonis filio dicta, ii. 68, 80, 81, 102; iii. 7, 105, 106, 112, 118, 114; iv. 49.
Acesines, Siciliae fl., iv. 26.
Achæi, Achæa, i. 2, 111, 115; ii. 9, 66, 88, 84; iii. 92; iv. 21, 78, 120; v. 82; vi. 2; vii. 84; Phthiotæ, viii. 8.
Acharnæ, Atticæ pagus, ii. 19, 20, 21, 28.
Achelous fl., ii. 102; iii. 106.
Acheron, agri Theoprotici fl., i. 46.
Acherusia palus, ibid.
Achilles, i. 3.
Acrae, urbs Siciliae, vi. 5.
Acraeum Lepas, vii. 78.
Acragas, urbs et fluvius Siciliae. [v. *Apigentum*.]
Acropolis sive Polis, ii. 15, 17.
Acrothoi urbs, iv. 109.
Actææ civitates, iv. 52.
Acte regio, iv. 109.
Actium agri Anactorii, i. 29 sq.
Adimantus, i. 60.
Admetus, rex Molossorum, i. 136 sq.
Adramyttium. [v. *Atramyttium*.]
Æantides Lampsacenus, vi. 59.
Ægeum mare, i. 98; iv. 109.
Ægaleos, mons Atticæ, ii. 19.
Ægina, Æginetæ, i. 14, 41, 67, 105, 108, 139 sq.; ii. 27, 81; iii. 72; iv. 56 sq.; v. 47, 58, 74; vi. 32; vii. 20, 26, 57; viii. 69, 92.
Ægittum in Ætolia, iii. 97.
Ægyptii, Ægyptus, i. 104, 109, 110, 112, 180; ii. 48; iv. 53; vii. 35.
Ægyptus, i. 104, 109, 110, 112.
Æneas, Ocytæ fl., iv. 119.
Æneasias, Spartæ ephorus, ii. 2.
Ænienes, v. 61.
Ænii, Ænus urbs, iv. 28; vii. 57.
Æolades, Pagondæ pater, iv. 91.
Æolis, quæ et Calydon, iii. 102; iv. 42, 52; vii. 57; viii. 108.
Æsimides, nauarchus Corcyr., i. 47.
Æson, legatus Argivorum, v. 40.
Æthæenses, i. 101.
Æthiopia supra Ægyptum, ii. 48.
Ætna, mons Siciliae, iii. 116.
Ætolorum gens, i. 5; iii. 94, 95, 98, 102, 105; vii. 57.

- Agamemnon, i. 9.
 Agatharchidas, dux Corinth., ii. 83.
 Agatharchus, classis Syrac. praefectus, vii. 25, 70.
 Agesander, i. 139; viii. 91.
 Agesippidas Laced., v. 56.
 Agis, Archidami fil., rex Laced., iii. 89; iv. 2, 6; v. 24, 54, 57, 58, 59, 60, 63, 65, 71, 72, 73, 83; vii. 19, 27; viii. 3, 5, 7—9, 11 sq., 45, 70, 71.
 Agnon. [v. Hagnon.]
 Agræorum terræ, ii. 96, 102; iii. 106, 111, 114; iv. 77, 101.
 Agrigentum, a Gelois conditum, vi. 4; vii. 82, 33 sq., 46, 50, 58.
 Alimnestus Plataeensis, iii. 52.
 Alcæus, Athenis archon, v. 19, 25.
 Alcámenes Laced., Sthenelaidæ fil., viii. 5, 8, 10 sq.
 Alcibiades, Cliniae fil., v. 43, 45, sq., 52, 84; vi. 8, 12, 15, 16, 28, 29, 48, 53, 61, 88, 89; viii. 6, 11 sq., 14, 17, 26, 45, 46, 47 sq., 50, 51, 52, 81, 82, 86, 88, 97, 108.
 Alcibiades, Alcibiadis cognatus, viii. 6.
 Alcidas, nauarchus Laced., iii. 16, 26, 30, 31, 33, 69, 76, 79 sq., 92.
 Alcínadas, vel Alcínidas, v. 19, 24.
 Alcini vel Alcinoi fanum, iii. 70.
 Alciphron, hospes Laced., v. 59.
 Alcisthenes, pater Demosthenis, iii. 91; iv. 66; vii. 16.
 Alcæmon, Amphiarai fil., ii. 102.
 Alcæmonidæ, vi. 59.
 Alexander, pater Perdicæ, i. 57, 137; ii. 29, 95, 99.
 Alexarchus, Corinth. dux, vii. 19.
 Alexicles, unus e Quadringentis, viii. 92, 93, 98.
 Alexippidas, Ephorus Laced., viii. 58.
 Alicysæi, vii. 82.
 Almopia, Almopes, ii. 99.
 Alope, ii. 26.
 Alyzia, vii. 81.
 Ambracia, Ambraciotæ, i. 26 sq., 46, 48; ii. 9, 68, 80 sq.; iii. 69, 102, 105—114; iv. 42; vi. 104; vii. 7, 58; viii. 106.
 Aminiades, Philemonis fil., ii. 67.
 Aminias Laced., iv. 132.
 Aminocles, naupegus Corinth., i. 13.
 Ammeas, Corœbi fil., iii. 22.
 Amorges, Pisuthnæ fil. nothus, viii. 5, 19, 23, 54.
 Ampelidas Laced., v. 22.
 Amphiaræus, pater Alcæmonis, ii. 102.
 Amphiaræus, pater Amphilochoi, ii. 68.
 Amphias, Eupaidæ fil., iv. 119.
 Amphidorus, pater Menecratis, iv. 119.
 Amphilochnus, ii. 68.
 Amphilochia, ii. 68.
 Amphipolis urbs, olim Novem Viæ, i. 100; iv. 102—109, 132; v. 3, 6—11, 14, 16, 18, 21, 85, 46; vii. 2.
 Amphisseenses, iii. 101.
 Amyclæum templum Apollinis, v. 18, 23.
 Amyntas, Philippi fil., ii. 95, 100.
 Amyrtæus, rex paludum Ægypti, i. 112.
 Anaceum, templum Castoris et Pol-luciae, viii. 98.
 Anactorium, in ore sinus Ambracii situm, i. 29, 55; ii. 9, 80; iv. 49; v. 30; vii. 31.
 Ansea, iii. 19, 32; iv. 75; viii. 19, 61.
 Anapus, Acarnaniæ fl., ii. 82.
 Anapus, Siciliæ fl., vi. 66, 96; vii. 42, 78.
 Anaxander Theb., viii. 100.
 Anaxarchus. [v. Anaxander.]
 Anaxilas, Rheginorum tyrannus, vi. 5; Messanæ conditor, ibid.
 Andocides, Leogoræ fil., nauarchus Athen., i. 51.
 Andrii, Andrus, ii. 55; iv. 42; vi. 96; vii. 57; viii. 69.
 Androcles, acerrimus status popula-ris propugnator, viii. 65.
 Androcratis fanum, iii. 24.
 Andromenes Laced., v. 42.
 Androstenes Arcas, Olympionices, v. 49.
 Aneristus Laced., ii. 67.
 Antandrus urbs, iv. 52, 75; viii. 108, 109.

- Anthemus, Macedoniæ opp., ii. 99 sq.
 Anthens, Cynurii agri opp., v. 41.
 Antipippus [v. *Antippus*.]
 Anticles Athen., i. 117.
 Antigones, pater Socratis, ii. 23.
 Antimenidas Laced., v. 42.
 Antimnestus, pater Hierophontis, iii. 105.
 Antiochus, Orestarum rex, ii. 80.
 Antiphemus, Gelæ conditor, vi. 4.
 Antiphon, orator præstantissimus, viii. 68, 90.
 Antippus Laced., v. 19, 24.
 Antissa, Lesbii urbs, iii. 18, 28; viii. 23.
 Antiathenes Spartanus, viii. 39, 61.
 Antitaneæ [v. *Atintaneæ*.]
 Aphrodisia opp., iv. 56.
 Aphytis opp., i. 64.
 Apidanus, Thessaliæ fl., iv. 78.
 Apodoti, gens Ætolica, iii. 94.
 Apollinis Archegetæ ara, vi. 3;
 Apollinis Pythii ara, vi. 54; in
 Actio, i. 29; apud Leucadios, iii.
 94; Argis, v. 47; apud Triopium,
 viii. 35; prope Naupactum, ii. 91;
 Pythii templum, ii. 15; oraculum,
 ii. 102; Malœntis festum, iii. 3;
 Apollini Delio consecrata Rhœnia,
 i. 18; iii. 104; Delii templum, iv.
 76, 90; in Laconia, vii. 26; Apollo
 Pythæensis, v. 53; Temenites, vi.
 75.
 Apollodorus, pater Chariclis, vii. 20.
 Apollonia, Corinth. colonia, i. 26.
 Arcades, Arcadia, i. 2, 9; iii. 84; v.
 29, 31, 33, 49, 57 sq., 60, 64, 67;
 vii. 57 sq.; viii. 3, 19, 58.
 Arceasius Laced., v. 50, 76; viii.
 39.
 Archedice, Hippie filia, vi. 59.
 Archelaus, Perdicæ fil., ii. 100.
 Archestratus, Lycomedis fil., i. 57.
 Archestratus, Chærese pater, viii.
 74.
 Archetimus, Eurytimi fil., i. 29.
 Archias Camarinensis, iv. 25.
 Archias Corinth., vi. 8.
 Archidamus, Zeuxidami fil., Laced.
 rex, i. 79, 80; ii. 10, 11, 12, 13, 18
 sqq., 47, 71, 72 sq.; iii. 1, 89; iv.
 2, 5, 54, 57, 83; vii. 19.
 Archippus [v. *Aristides*.]
 Archonidas in Sicilia regnans, vii. 1.
 Argilus urbs, i. 132 sq.; iv. 103;
 v. 6, 18.
 Arginum, viii. 84.
 Arginusæ, viii. 101.
 Argos, i. 3, 102, 107, 135, 137; ii. 2,
 9, 27, 80; iv. 42, 56, 133; v. 14,
 22, 23, 28—33, 36—38, 40—43, 50,
 52, 53—84, 116; vi. 7, 29, 43, 61,
 67—70, 89, 96, 100 sq., 105; vii.
 18, 20, 26, 44, 57; viii. 25, 27, 86.
 Argos Amphilocheum, ii. 68; iii.
 102, 105—107.
 Arianthides, Lysimachi fil., iv. 91.
 Ariphron, pater Hippocratis, iv. 66.
 Aristagoras Milesius, iv. 102.
 Aristarchus, fautor paucorum domi-
 natus, viii. 90, 92, 98.
 Aristæus Corinth., Adimanti fil., i.
 60—63, 65; ii. 67.
 Aristæus Corinth., Pellichi fil., i. 29.
 Aristæus Laced., i. 29; iv. 132.
 Aristides, Archippi fil., iv. 50, 75.
 Aristides, Lysimachi fil., i. 91; v. 18.
 Aristocles, frater Plistoanactis, v. 16,
 71, 72.
 Aristoolides, Hestiodori pater, ii. 70.
 Aristocætes, [v. *Aristocrates*.]
 Aristocrates, v. 19, 24; viii. 9.
 Aristocrates, Scellii fil., viii. 89, 92.
 Aristogiton Athen., i. 20; vi. 54 sq.
 Ariston Corinth., vii. 39.
 Aristonous, Agrigenti Conditor, vi. 4.
 Aristonous Laræusæus, ii. 22.
 Aristonymus Athen., iv. 122.
 Aristonymus, pater Euphamidæ, ii.
 33; iv. 119.
 Aristophon Athen., viii. 86.
 Aristoteles, Timocratis fil., iii. 105.
 Arne, Thessaliæ urbs, i. 12; iv. 103.
 Arnissa, Macedoniæ opp., iv. 123.
 Arrhiana, viii. 104.
 Arrhibæus, Lyncestarum rex, iv. 79;
 Bromeri fil., iv. 83, 124 sq.
 Arsaces, Tissaphernis præf., viii. 108.
 Artabacus, Pharnacis fil., i. 129, 132.
 Artaphernes Persæ, iv. 60.

- Artas Iapyx, vii. 38.
 Artaxerxes, Xerxis fil., i. 104, 187; iv. 50; viii. 5.
 Artemisium, iii. 54.
 Artemisius mensis, v. 19.
 Artynæ, Argivorum magistrat., v. 47.
 Asina opp., iv. 13, 54; vi. 93.
 Asopius, Phormionis fil., iii. 7.
 Asopius, Phormionis pater, i. 64.
 Asopolaus, pater Astymachi, iii. 52.
 Asopus fluvius, ii. 5.
 Aspendus, viii. 81, 87, 88, 108.
 Assinarus, Siciliæ fl., vii. 84.
 Astacus, urbs Acarnaniæ, ii. 80, 102.
 Astymachus, Asopolæ fil., iii. 52.
 Astyochus, Laced. navarchus, viii. 20, 23, 24, 26, 29, 31—33, 36, 38—42, 45, 50 sq., 61, 63, 78, 79, 83, 84, 85.
 Atalante ins., ii. 32; iii. 89; v. 13.
 Atalante, urbs Macedoniæ, ii. 100.
 Athenæ, i. 2, 6, 8, 12, 14, 18, 19, 44 sq., 49, 56, 59, 61, 62, 64, 70, 72, 73 sq., 76, 89—91, 94, 96, 98, 100—117, 139; ii. 9, 13—15, 17, 21, 23, 25, 26, 29, 30—32, 34, 36—38, 41, 47 sq., 56, 58, 59, 65, 67 sq., 69, 70, 73, 79, 83, 85 sq., 89, 90 sq., 102 sq.; iii. 3, 6, 18, 27, 49, 51, 86—88, 90, 91, 94, 97—99, 103, 104, 115; iv. 2, 4, 7, 9, 13, 14, 16, 23, 25, 26 sq., 32, 33, 42 sq., 49, 51, 53 sq., 54, 57, 68, 69, 73, 75, 90, 96, 101, 108, 117 sq., 130—132; v. 1, 2, 4, 10, 14, 18, 23, 32, 42, 43, 47, 84, 114, 116; vi. 1, 6, 8, 25, 31, 43, 46, 53, 61—63, 67, 70 sq., 75, 76, 82, 88 sq., 91, 97, 98, 101, 103, 105; vii. 5 sq., 14, 16, 20, 27, 29, 34, 40, 41, 43 sq., 47, 48, 50, 52, 53, 57, 60, 70, 71 sq., 75, 78, 80, 81, 87; viii. 1, 2, 10, 15, 23—25, 27, 30, 34, 42, 56, 61, 66 sq., 68, 73, 95—97, 104, 106.
 Athenæus, Periclidæ fil., iv. 119, 122.
 Athenagoras Cysicenus, viii. 6.
 Athenagoras Syracusanus, vi. 35.
 Athos mons, iv. 109; v. 3, 35, 82.
 Atintanes, ii. 80.
 Atramyttium in Asia situm, v. 1; viii. 108.
 Atreus, Pelopis fil., i. 9.
 Attica, i. 2, 9, 114; ii. 10, 12, 15, 18, 19, 47; iii. 1, 26; iv. 2; vii. 19.
 Aulon, iv. 103.
 Autocharidas Laced., v. 12.
 Autocles, Tolmæi fil., iv. 53, 119.
 Axis fl., ii. 99.
 Bacchi in Limnis templum, ii. 15.
 Battus, Corinth. dux, iv. 43.
 Berrhoea, i. 61.
 Bisaltia, ii. 99; iv. 109.
 Bithyni Thracæ, iv. 75.
 Bœoti, Bœotia, i. 2, 10, 12, 107, 108, 111, 113; ii. 2, 9, 12, 18, 22, 78; iii. 2, 13, 54, 61 sq., 63, 67, 87, 91, 95; iv. 70, 72, 76, 89, 91—93, 96—101, 118; v. 3, 17, 26, 31 sq., 35—40, 42, 44, 46, 50, 52, 57—60, 64; vi. 61; vii. 19, 29, 43, 45, 57, 58; viii. 3, 5, 43, 60, 96, 98, 106.
 Bœum, i. 107.
 Bolbe, palus in agro Mygdonio, i. 53; iv. 103.
 Bolissus, viii. 24.
 Bomienses, iii. 96.
 Boriades Eurytan, iii. 100.
 Bottia, Bottiæ, i. 57, 58, 65; ii. 79, 99, 101; Bottiæ, ii. 79, 99, 100; iv. 7.
 Brasidas, Tellidis fil., ii. 25, 85 sq., 93; iii. 69, 76, 79; iv. 11, 12, 70, 74, 78—88, 102—117, 120—132, 135; v. 6—11, 13, 16, 18, 34, 110.
 Brasidei milites, v. 34, 67, 71, 72.
 Brauro Pittacum interficit, iv. 107.
 Bricinnæ, arx in agro Leontino, v. 4.
 Brilissus mons, ii. 23.
 Bromerus, pater Arrhibæi, iv. 83.
 Bromiscus, iv. 103.
 Bucolion, Arcadiæ opp., iv. 134.
 Budorum propugnaculum, ii. 94; Budorum prom., iii. 51.
 Buphras, iv. 118.
 Byzantium, i. 94, 115, 117, 128—131; ii. 97; viii. 80, 107.

- Cacyraris, fl., vii. 80.
 Cadmeia, quæ postea Boeotia, i. 12.
 Cædæus, locus apud Laced., i. 184.
 Cæcinius fl., iii. 108.
 Calcinus. [v. Cæcinius.]
 Calyx fl., iv. 75.
 Callias, Calliadis fl., i. 61—63.
 Callias, pater Callicratis i. 29.
 Callias, pater Hipponici iii. 91.
 Callias, Hyperechides fl., vi. 55.
 Callicratea, Calliæ fl., i. 29.
 Callienses Ætoli, iii. 96.
 Calligitus, Laophontis fl., Megaren-
 sis, viii. 6, 8, 89.
 Callimachus, pater Learchi, ii. 67.
 Callimachus, pat. Phanomachi, ii. 70.
 Calliroë fons, ii. 15.
 Calydon, olim Æolis, iii. 102.
 Camarina, Camarinæ, ii. 6; iii. 86;
 iv. 25; vi. 5, 52, 75; vii. 80; iv.
 58, 65; v. 4; vi. 5, 67, 75, 88; vii.
 33.
 Cambyres, Cyri fl., i. 13 sq.
 Camirus, viii. 44.
 Canastræum, iv. 110.
 Capaton, pater Proxeni, iii. 103.
 Cares, Caria, i. 4, 8, 116; ii. 9, 69;
 iii. 19; viii. 5, 85.
 Carcinus, Xenotimi fl., ii. 28.
 Cardamyla, viii. 24.
 Caria, i. 116; ii. 9; Cares i. 8.
 Carneæ, festa Laced., v. 54, 75, 76.
 Carneus mensis, v. 54.
 Carteria in agro Phocæensium, viii.
 101.
 Carthaginenses, i. 13; vii. 50.
 Caryæ, v. 55.
 Carystii, Dryopes, i. 98; iv. 42, 43;
 vii. 57; viii. 69.
 Casmenæ a Syracusanis conditæ, vi.
 6.
 Castoris et Pollucis templa. [v. *Tem-
 plum*.]
 Catana, Catanæ, iii. 116; v. 4; vi.
 8, 20, 60—62, 62—65, 71 sq., 74
 sq., 88, 94, 97 sq.; vii. 42, 45, 57,
 60, 80, 85.
 Caulonia, vii. 25.
 Caunus, i. 116; viii. 39, 41, 42, 57,
 88, 108.
- Cæcalus, pater Nicasii, iv. 119.
 Cecropia, ii. 19.
 Cecrops, Athen. rex, ii. 15.
 Cecryphalea, i. 105.
 Censeum, Eubœæ prom., iii. 98.
 Chenchrea vel Chenchreæ, iv. 42,
 44; viii. 10, 20, 23.
 Centoripa, Sicalorum opp. vi. 94.
 Centoripæ incolæ, vii. 32.
 Ceos, vii. 57.
 Cephalenia, i. 27; ii. 7, 30, 33, 80;
 iii. 94; v. 35; viii. 31, 57.
 Cephalis fl. Atticæ fontes, vii. 19.
 Ceramicus, vi. 58.
 Cercine mons, ii. 98.
 Cerdylum, v. 6, 8, 10.
 Ceryceæ, viii. 53.
 Cestrine, i. 46.
 Chæreas, Archestrati fl., viii. 74, 86.
 Chæronea, Boeotiæ urbs, i. 113; iv.
 76, 89.
 Chalsæ, iii. 101.
 Chalce, viii. 41, 44, 55, 60.
 Chalcedon, colonia Megarensium, in
 Ponti faucibus sita, iv. 75.
 Chalcidenses, i. 15, 57, 58, 62, 65; ii.
 29, 58, 70, 79, 95, 99, 101; iii. 86; iv.
 7, 78 sq., 81, 83 sq., 103, 109, 123; v.
 3, 6, 10, 21, 31, 80—83; vi. 3—7,
 10, 44, 76, 79, 84; vii. 57.
 Chalcidens, classis Laced. præfectus,
 viii. 8, 11, 12, 14—17, 19, 23, 24,
 25, 28, 32, 36, 43, 45.
 Chalcæcus Minerva, i. 128, 134.
 Chalcis, Corinth. urbs, i. 108; ii. 83.
 Chalcis Eubœæ urbs, vii. 29; viii.
 95.
 Chaones barbari, ii. 63, 80, 81.
 Charadrus, torrens apud Argivos, v.
 60.
 Charicles, Apollodori fl., vii. 20, 26.
 Charminus, Atheniensium dux, viii.
 80, 41, 42, 73.
 Charceades, Euphiletii fl., iii. 86, 90.
 Charybdis, iv. 24.
 Chersonesus Pelop., iv. 42, 43.
 Chersonesus Thraciæ, i. 11; viii. 62,
 99, 102.
 Chimærium Theoprotidia, i. 30, 46,
 104.

- Chionis Laced., v. 19, 24, 48.
 Chiun, viii. 38, 40; Chil, iv. 51; viii. 14, 24, 39, 40, 45, 55.
 Chcerades insulae, vii. 38.
 Chromon Messenius, iii. 98.
 Chrysippus, Pelopis fil., i. 9.
 Chrysis Corinth., ii. 38.
 Chrysis Junonis sacerdos Argia, ii. 2; iv. 133.
 Cilices, i. 112.
 Cimon, Miltiadis fil., pater Lacedæmonii, i. 45, 98, 100, 102, 112.
 Cithæron, ii. 75; iii. 24.
 Citium, Cypri urbs, i. 112.
 Clarus ins., iii. 83.
 Clazomenæ, viii. 14, 16, 22, 23, 81.
 Cleonetus [v. Cleon].
 Cleandridas, pater Gylippi, vi. 98; vii. 2.
 Clearchus, Rhamphie fil., viii. 8, 89, 80.
 Clearides, Cleonymi filius, Amphipol. præfectus, iv. 132; v. 6, 8—11, 213.
 Cleippides, Dinie fil., iii. 3.
 Cleobulus, ephorus Laced., v. 36, 37, 38.
 Cleombrotus, pater Pausaniæ, et Nicomedis, i. 94, 107; ii. 71.
 Cleomedes, Nicomedis fil., v. 84.
 Cleomeneas, rex Laced., i. 126; Pausaniæ patruus, iii. 26.
 Cleon, Cleoneti fil., iii. 86, 37; iv. 21, 22, 27, 28, 30, 41; v. 2, 3, 6, 7, 10.
 Cleonæ in Argiva regione, v. 67, 72, 74; vi. 95.
 Cleonæ, urbs ad Athon, iv. 109.
 Cleon, Cleoneti fil., iii. 46, 41, 48, 50; iv. 21, 22, 27, 28, 30, 39, 122; v. 2, 3, 6—10, 16.
 Cleonymus, pater Clearidæ, iv. 132.
 Cleopompus, Cilinæ fil., ii. 26, 58.
 Clinias, ii. 26, 58; v. 43, 52; vi. 8.
 Cnemus Spartanus, ii. 66, 80 sq., 83—86, 93.
 Cnidia, pater Xinaræ, v. 61.
 Cnidus, iii. 88; viii. 35, 41—44, 52, 109.
 Colonæ agri Trojani, i. 181.
 Colonus, locus editus in agro Attico, viii. 67.
 Colophon, iii. 84.
 Colophon apud Toronen., v. 2.
 Conon, vii. 81.
 Copæenses, iv. 93.
 Corcyra, Corcyraei, i. 13, 14, 24—31; 44, 68, 118, 136, 146; ii. 7, 9, 25; iii. 69—81, 83—85, 94, 96; iv. 2, 3, 5, 46—48; vi. 30, 32, 34, 42—44; vii. 26, 31, 33, 44, 57.
 Corinthii, Corinthus, i. 13, 24—33, 36, 40—58, 60, 62, 68, 103, 105, 106, 114, 120; ii. 9, 23, 69, 80—84, 92—94; iii. 70, 85, 100, 114; iv. 42—44, 49, 70, 74, 100, 119; v. 17, 25, 27, 35—38, 48, 50, 52, 53, 57—59, 64, 75, 83, 115; vi. 3, 7, 34, 73, 88, 93, 104; vii. 2, 4, 7, 17—19, 31, 34—36, 57 sq., 63, 70, 86; viii. 3, 7—9, 11, 32 sq., 98, 106.
 Corœbus, pater Ammaeæ, iii. 22.
 Coronei, iv. 93.
 Coronea Boeotiae, i. 113; iii. 62, 67; iv. 93.
 Coronta Acarnaniæ, ii. 102.
 Corycus, viii. 14, 83, 84.
 Coryphasium, iv. 3, 118; v. 18.
 Cos Meropis, viii. 41, 44, 55, 108.
 Cotyria, iv. 56.
 Crani Cephalleniae, ii. 30, 33; v. 35, 56.
 Cranonii, ii. 22.
 Cratæmenes, vi. 4.
 Crateria [v. Carteria].
 Cratesicles, pater Thrasymelidæ, iv. 11.
 Crenæ Amphilochiæ, iii. 105, 106.
 Cretonica gens, ii. 99 sq.; iv. 109.
 Creta, iii. 69; Cretenses, vii. 57.
 Crissæus sinus, i. 107; ii. 69, 83, 86; iv. 76.
 Crocylium, Ætoliae opp., iii. 96.
 Croesus, i. 16.
 Crommyon in agro Corinth., iv. 42, 44, 45.
 Crotoniatis regio et Crotoniatae, vii. 35.
 Crusis regio, ii. 79.
 Cuma Ætolica, iii. 31; Cuma, viii. 31, 100; Cumæ, urbs Chalcidica, vi. 4.

- Dorus, iv. 78.
 Drabescus Edonica, i. 100; iv. 102.
 Drimys ins., viii. 81.
 Droi Thracæ, ii. 101.
 Dryopes, vii. 57.
 Dryosephalæ, iii. 24.
 Dyme, Achaisæ op., ii. 84.

 Ecritus Spartanus, vii. 12.
 Echekratides, rex Thessalorum, i. 111.
 Echetimides, pater Tauri, iv. 119.
 Echinades insulæ, ii. 102.
 Edones, i. 100; ii. 99; iv. 102, 109; v. 6.
 Eetionea, viii. 90—92.
 Egæta, Egætaei, vi. 2, 6, 8, 10 sq., 11, 13, 19, 33, 44, 46—48, 62, 77, 88, 98; vii. 57.
 Eion, i. 98; iv. 7, 50, 102, 104, 106 sq.; v. 6, 10.
 Eleatis, agri Theoprotitæ pars, i. 46.
 Eleus, viii. 102, 103, 107.
 Elephebolion mensis, iv. 118; v. 19.
 Eleus insula, viii. 26.
 Eleusin, Atticæ opp., i. 114; ii. 19—21; iv. 68.
 Eleusini, ii. 15; Eleusiniæ templum, ii. 17.
 Elimiotes, ii. 90.
 Elia, Elæi, i. 27, 30, 46; ii. 9, 25, 66, 84; v. 17, 31, 34, 37, 43—45, 47—50, 58, 61, 62, 75, 78; vi. 88; vii. 81.
 Ellomenum, iii. 94.
 Elymi, vi. 2.
 Embatus Erythrææ, iii. 29, 32.
 Empedias Laced., v. 19, 24.
 Endius, ephorus Spart., Alcibiadis fil., v. 44 sq.; viii. 6, 12, 17.
 Enipeus fl., iv. 73.
 Enneacrænos fons, ii. 15.
 Entimus Cret., Gelæ conditor, vi. 4.
 Eordia regio, ii. 99; Eordi, ibid.
 Ephesia solennia, iii. 104.
 Ephesus, i. 137; iii. 32, 33; iv. 50; vii. 12, 109.
 Ephyra, urbs Theoprotidis, i. 46.
 Epicles, pater Proteæ, i. 45; ii. 23; viii. 107.
 Epicurus, pater Pæthetis, iii. 18.
 Epicrydidas Laced., v. 12.
 Epidamnus, i. 24, 25; 26, 29, 146; iii. 70.
 Epidaurus, Epidauri, i. 27, 105, 114; ii. 56; iv. 45, 119; v. 26, 58, 57 sq., 75, 77, 80; vi. 31; viii. 3, 10, 92, 94.
 Epidaurus Limera, iv. 56; vi. 105; vii. 18, 26.
 Epipolæ, vi. 75, 96 sq., 101; vii. 1, 2, 4, 6, 42—47.
 Epirotica gens, iii. 102.
 Epitadas, Molobri fil., iv. 8, 31, 38.
 Epiteldas, Hegesandri fil., iv. 132. [v. *Pasiteldas*.]
 Eræ urbs, viii. 19 sq.
 Erasimides Corinth., vii. 7.
 Erasistratus, pater Phæacis, v. 4.
 Eratocleides, pater Phalii, i. 24.
 Erechtheus, rex Athen., ii. 15.
 Eresus vel Eressus, urbs Lesb., iii. 18, 35; viii. 23, 100 sq., 103.
 Eretrienses, i. 15; vii. 57; Eretria, viii. 60, 95.
 Erineum Doricum, i. 107; Achaicum, vii. 34.
 Erineus fl., vii. 34, 80, 82.
 Erinnyea, i. 91.
 Eriphyle, uxor Amphiarai, i. 68; ii. 102.
 Erythræ Boeotiae, iii. 24.
 Erythrææ, Erythræi, iii. 29, 33; viii. 5 sq., 14, 16, 24, 28, 32 sq.
 Eryx, urbs Siciliæ, vi. 2, 46.
 Eryxidædas Laced., iv. 119.
 Eteonicus Laced., viii. 23.
 Etrusci, vi. 88, 103; vii. 53.
 Eualas Spartanus, viii. 22.
 Euarchus, tyrannus Astaci, ii. 30, 33.
 Euarchus alter, vi. 3.
 Eubœa, i. 23, 37, 98, 113—115; ii. 14, 26, 32, 56; iii. 3, 17, 37, 89, 92 sq.; iv. 76, 92; vi. 3, 4, 76, 84; vii. 23, 29, 57; viii. 1, 5, 60, 74, 86, 91, 92, 95 sq., 106 sq.
 Eubulus Chius, viii. 23.
 Eucles, dux Athen., iv. 104.
 Eucles, dux Syrac., vi. 103.

- Cyclades insulae*, i. 4; ii. 9.
Cyclopes, vi. 2.
Cydonia, urbs Creta, ii. 85; *Cydoniata*, ibid.
Cyllene, i. 80; *Kleorum navale*, ibid. ii. 84; vi. 88.
Cydonia et Cydonium pisculum, i. 126 sq.
Cynea, Theolyti fil., ii. 102.
Cynossena prom., viii. 104, 106.
Cynurius ager, iv. 56; v. 41, 42.
Cyprus, i. 94, 104, 112, 128.
Cypselia castellum, v. 33.
Cyrene, i. 110.
Cyrrhus, ii. 100; vii. 50.
Cyrus, primus Persarum rex, Cambyses pater, i. 12, 16; ii. 65.
Cythera insula, iv. 53—57, 118; v. 14, 18; vii. 26, 46, 57.
Cythinum, i. 107; iii. 95, 102.
Cydonia, viii. 6, 107.

Daimachus, pater Eupompidæ, iii. 20.
Dalithus Laced., v. 19, 24.
Damagetus Laced., ibid.
Damagon Laced., iii. 92.
Damotimus, Naucratis fil., iv. 119.
Daphnus, viii. 23, 81.
Dardanum, viii. 104.
Darius, Persarum rex, Artaxerxis fil., viii. 5, 18, 27, 56.
Darius, Persarum rex Hystaspis fil., i. 14, 16; iv. 102; vi. 59.
Dascon, Camarinæ conditor, vi. 6.
Dascon vicus, vi. 66.
Dascyllitis provincia, i. 129.
Daullia, urbs in agro Phocensi, ii. 29.
Decelea in Attica, vi. 61, 96; vii. 18—20, 27 sq., 42; viii. 8, 5, 69, 70 sq., 98.
Delium, iv. 76, 89 sq., 96, 96—101; v. 14, 15.
Delphi, i. 25, 28, 112, 118, 126, 132, 184; iii. 101; iv. 124; v. 18, 32.
Delphinium in Chio, viii. 38, 40.
Delus, i. 2, 96; ii. 8; iii. 22, 104; v. 1, 43; viii. 77, 80, 86, 108.
Demarethus Athen., vi. 105.
Demarchus Syrac., viii. 65.
Demeas, pater Philocratis, v. 116.

Demodocus, iv. 75.
Demosthenes, iii. 91, 94, 98, 102, 103, 107, 110, 112—114; iv. 3 sq., 10, 29, 66 sq., 69, 76 sq., 89, 101; v. 19, 24, 80; vii. 16 sq., 20, 26, 29, 31, 33, 36, 42—44, 47, 49, 56, 57, 69, 72, 75, 78, 80—83, 85 sq.
Demoteles, iv. 25.
Dercylidas Spart., viii. 61 sq.
Derdas, i. 57, 59.
Derassi, ii. 101.
Derus, al. Lerus, viii. 27.
Deucalion, i. 8.
Diasritus, pater Melesippi, ii. 12.
Diacum genus, [v. *Dia*].
Diana Ephesia, iii. 104; vi. 44; viii. 109.
Diasia, maximus Jovis Milichii dies festus, i. 126.
Dictidienses, v. 35, 82.
Didyme insula, iii. 88.
Diemporus, Onetoridæ fil., ii. 2.
Dienses, [v. *Dictidienses*].
Dil ex Diaco genere, ii. 96; vii. 27.
Diltrepheas, pater Nicestrati, iii. 75; iv. 119, 129; vii. 29; viii. 64.
Diniadas, viii. 22.
Dinias, pater Cleippidæ, iii. 2.
Diodotus, Eueratis fil., iii. 41, 49.
Diomedon, Athen. dux, viii. 19, 20, 23, 24, 54, 55, 73.
Diomilus Andrius, vi. 96, 97.
Dion ad Athon, iv. 109.
Dion Macedonise, opp., iv. 78.
Dionysia, ii. 15; v. 20, 32.
Dionysiasum theatrum, viii. 93.
Diotimus, Strombichi fil., i. 45; viii. 15.
Diostrepheas, [v. *Diltrepheas*].
Diphilus, Athen. dux, vii. 34.
Dium, [v. *Dion*].
Doberus, urbs Pœoniae, ii. 98—100.
Dolepia, ii. 102; *Dolepes* i. 96; v. 51.
Dorcis Laced., i. 95.
Dores, i. 12, 18, 24, 107, 124; ii. 9; iii. 86, 92; v. 54; vi. 4—6, 80, 82; vii. 5, 44, 57 sq.; viii. 25.
Dorieus, Diagoras fil., Rhodius Olympionices, iii. 8; viii. 35, 84.

- Dorus, iv. 78.
 Drabeacus Edonica, i. 100; iv. 102.
 Drimys insa, viii. 31.
 Droi Thracas, ii. 101.
 Dryopes, vii. 67.
 Dryosephale, iii. 24.
 Dyme, Achaia op., ii. 84.
 Eocritus Spartanus, vii. 19.
 Echecratiades, rex Thessalorum, i. 111.
 Echetimides, pater Tauri, iv. 119.
 Echinades insulae, ii. 102.
 Edones, i. 100; ii. 99; iv. 102, 109; v. 6.
 Eetionae, viii. 90—92.
 Egesta, Egestaei, vi. 2, 6, 8, 10 sq., 11, 13, 19, 33, 44, 46—48, 62, 77, 88, 98; vii. 57.
 Ekion, i. 98; iv. 7, 50, 102, 104, 106 sq.; v. 6, 10.
 Elaeatis, agri Theoprotiae pars, i. 46.
 Eleus, viii. 102, 103, 107.
 Elaphebolion mensis, iv. 118; v. 19.
 Eleus insula, viii. 26.
 Eleusin, Atticae opp., i. 114; ii. 19—21; iv. 68.
 Eleusini, ii. 15; Eleusinium templum, ii. 17.
 Elimiotes, ii. 99.
 Ella, Elaei, i. 27, 30, 46; ii. 9, 25, 66, 84; v. 17, 31, 34, 37, 43—45, 47—50, 58, 61, 62, 75, 78; vi. 88; vii. 81.
 Elionemum, iii. 94.
 Elymi, vi. 2.
 Embatus Erythraeus, iii. 29, 32.
 Empedias Laced., v. 16, 24.
 Endius, ephorus Spart., Alcibiadis fil., v. 44 sq.; viii. 6, 12, 17.
 Enipeus fl., iv. 78.
 Eneactunoe fons, ii. 15.
 Entimus Cret., Gelae conditor, vi. 4.
 Eordia regio, ii. 99; Eordai, ibid.
 Ephesia solennia, iii. 104.
 Ephesus, i. 137; iii. 32, 33; iv. 50; vii. 19, 109.
 Ephyra, urbs Theoprotidis, i. 46.
 Epicles, pater Proteae, i. 46; ii. 23; viii. 107.
 Epicurus, pater Paetia, iii. 18.
 Epicydidas Laced., v. 12.
 Epidamnus, i. 24, 25, 26, 29, 146; iii. 70.
 Epidauros, Epidaurii, i. 27, 105, 114; ii. 56; iv. 45, 119; v. 26, 58, 67 sq., 75, 77, 80; vi. 31; viii. 8, 10, 92, 94.
 Epidauros Limera, iv. 56; vi. 105; vii. 18, 26.
 Epipolae, vi. 75, 96 sq., 101; vii. 1, 2, 4, 5, 42—47.
 Epirotica gens, iii. 102.
 Epitadas, Molobri fil., iv. 8, 31, 33.
 Epiteldas, Hegeandri fil., iv. 132.
 [v. *Pariteldas*.]
 Eræ urbs, viii. 19 sq.
 Erasimides Corinth., vii. 7.
 Erasistratus, pater Phaeacis, v. 4.
 Eratocleides, pater Phaliti, i. 24.
 Erechtheus, rex Athen., ii. 16.
 Ereus vel Ereus, urbs Lesb., iii. 18, 35; viii. 23, 100 sq., 103.
 Eretrienses, i. 15; vii. 57; Eretria, viii. 60, 95.
 Erineum Doricum, i. 107; Achaicum, vii. 34.
 Erineus fl., vii. 34, 80, 82.
 Erinyes, i. 91.
 Eriphyle, uxor Amphiarai, i. 68; ii. 102.
 Erythrae Boeotiae, iii. 24.
 Erythraea, Erythraei, iii. 29, 33; viii. 5 sq., 14, 16, 24, 28, 32 sq.
 Eryx, urbs Siciliae, vi. 2, 46.
 Eryxidas Laced., iv. 119.
 Eteonicus Laced., viii. 23.
 Etracsi, vi. 83, 103; vii. 53.
 Eualas Spartanus, viii. 22.
 Euarchus, tyrannus Astaci, ii. 86, 88.
 Euarchus alter, vi. 2.
 Euboea, i. 23, 87, 98, 113—115; ii. 14, 26, 32, 55; iii. 8, 17, 87, 89, 92 sq.; iv. 76, 92; vi. 8, 4, 76, 84; vii. 28, 29, 67; viii. 1, 5, 60, 74, 86, 91, 92, 95 sq., 106 sq.
 Eubulus Chius, viii. 23.
 Eucles, dux Athen., iv. 104.
 Eucles, dux Syrac., vi. 103.

- Euclides, unus a conditoribus Himeræ, vi. 6.
 Euerates, pater Diodoti, iii. 41.
 Euctemon Athen., viii. 30.
 Eudemus. [v. *Euthydemus*.]
 Euenus fl., ii. 83.
 Euesperitæ, vii. 50.
 Euetion, dux Athen., vii. 9.
 Eumachus, Chryaidis fl., ii. 33.
 Eumenidum aræ, i. 126.
 Eumolpidæ, viii. 63.
 Eumolpus, ii. 16.
 Eupalidas, pater Amphise, iv. 119.
 Euphamidas Corinthius, Aristonymi fl., ii. 33; iv. 119; v. 55.
 Euphemus, Atheniensium legatus, vi. 75, 81.
 Euphiletus, pater Charmadæ, iii. 86.
 Eupolium, urbs Locr., iii. 96, 102.
 Eupompidas, Dalmachi fl., iii. 20.
 Euripides, pater Xenophontis, ii. 70, 79.
 Euripus Euboeæ, vii. 29, 80.
 Europa, i. 89; ii. 97.
 Europus, ii. 100.
 Eurybatus Corcyra, i. 47.
 Euryelus vel Euryalus, vi. 97; vii. 2, 43.
 Eurylochus Spartanus, iii. 100—102, 105—109.
 Eurymachus, Leontiadæ fl., ii. 2, 5.
 Eurymedon fl., i. 100.
 Eurymedon, Theoclis fl., iii. 80, 81, 85, 91, 115; iv. 2, 3, 8, 46, 65; vi. 1; vii. 16 sq., 81, 83, 85, 42, 43, 49, 53.
 Eurystheus, rex Mycenarum, i. 9.
 Eurytanes, iii. 94.
 Eurytimus, pater Archetimi, i. 29.
 Eustrophus Laced., v. 40.
 Euthycles, pater Xenoclidis, i. 46; iii. 114.
 Euthydemus Athen., v. 19, 24; vii. 16, 69; Al. *Eudemus*, *Euthymus*.
 Euxinus pontus, ii. 96, 97.
 Excestus, pater Sicani, vi. 73.
 Galepsus, al. *Capeelus*, Thasiarum colonia, iv. 107; v. 6.
 Ganlites Car., viii. 85.
 Gela fl., vi. 4.
 Gela, Geloi, iv. 58; v. 4; vi. 4 sq., 67; vii. 1, 33, 50, 57 sq., 80.
 Gelo, rex Syrac., vi. 4, 5, 94.
 Geloi, vi. 4; vii. 33, 58.
 Geræstus, iii. 2.
 Geranea, i. 105, 107, 108; iv. 70.
 Gerastius, mensis Laced., iv. 119.
 Getæ Scythia finitimi, ii. 96, 98.
 Gigonus, i. 61.
 Glauce in agro Mycalesio, viii. 79.
 Glaucon, Leagri filius, i. 51.
 Goaxis liberi, iv. 107.
 Gongylus, dux Corinth., vii. 2.
 Gongylus Eretriensis, i. 123.
 Gortynia urbs, ii. 100.
 Grazi, ii. 96.
 Grestonia. [v. *Crestonica gens*.]
 Gylippus, Cleandridæ fl., præfectus Syracusanis a Laced. missus, vi. 93, 104; vii. 1—7, 11, 12, 21, 22, 23, 37, 42 sq., 46, 50, 53, 57, 65, 69, 74, 79, 81, 83, 85 sq.; viii. 13.
 Gyrtionii Thessaliæ, ii. 22.
 Habronychus, Lysiclis fl., i. 91.
 Hæmus, mons Thraciæ, ii. 96.
 Hagnon, i. 117.
 Hagnon, Nicæ fl., ii. 53, 95; iv. 102; v. 11.
 Hagnon, pater Theramenis, viii. 68.
 Halæx fl., iii. 99.
 Halisæ, i. 105; Halienensis ager, ii. 56; iv. 45.
 Haliartii, iv. 93.
 Halicarnassus, viii. 42, 108.
 Halicycæenses, vii. 32.
 Halys fl., i. 16.
 Hamaxitus, viii. 101.
 Harmatus, viii. 101.
 Harmodius, i. 20; vi. 53, 54, 56 sq., 59.
 Harpagium, viii. 107.
 Hebrus fl., ii. 96.
 Hecatombens mensis, v. 54.
 Hegesander, pater Epitellidæ, iv. 132.
 Hegesander Thespiensis, vii. 19.
 Hegesandrides, Hegesandri fl., viii. 91, 94.

Hegesippidas Laced., v. 52.
 Helena, i. 9.
 Helimiotæ, pop. Maced. [v. *Ælimiotæ*.]
 Helixus Megarensis, viii. 80.
 Hellanicus historicus, i. 97.
 Hellen, Deucalionis fil., i. 3.
 Hellespontus, i. 89, 128; ii. 9, 67;
 iv. 75; viii. 6, 8, 22 sq., 39, 61 sq.,
 79 sq., 86, 96, 99, 101, 108, 106,
 108 sq.
 Helorina via, vi. 66, 70; vii. 80.
 Helos urbs, iv. 54.
 Helotes, i. 101 sq., 128, 132; ii. 27;
 iii. 54; iv. 8, 26, 41, 56, 80; v. 14,
 34 sq., 56 sq.; vii. 19, 26, 58.
 Heraclea in agro Trachinio, iii. 92,
 100; iv. 78; v. 12, 51, 52.
 Heraclea Pontica, iv. 75.
 Heraclidæ, i. 9, 12, 24; vi. 3.
 Heracledes, Lysimachi fil., vi. 73, 103.
 Heræenses, v. 67.
 Herculis liberi. [v. *Heraclidæ*.] Her-
 culis sacra apud Syracusanos, vii.
 73; templum in agro Mantinico,
 v. 64, 66.
 Hermæ Atheniensium, vi. 27 sq., 53,
 60 sq., 66.
 Hermæondas Thebanus, iii. 5.
 Hermione, i. 27, 128, 131; ii. 56;
 viii. 33.
 Hermione, i. 128; Hermionis trire-
 mis, i. 128; Hermionensis ager,
 ii. 56.
 Hermocrates, Hermonis fil., iv. 58,
 65; vi. 33, 35, 72 sq., 75 sq., 96,
 99; vii. 21, 78; viii. 26, 29, 45, 85.
 Hermon, pater Hermocratis, iv. 58;
 vi. 22, 72; viii. 92.
 Hermylis. [v. *Sermylis*.]
 Hestiodus, iii. 96.
 Hessii, iii. 101.
 Hestæenses, i. 114; vii. 57.
 Hestiodorus, Aristoclidæ fil., ii. 70.
 Hetrusci. [v. *Etrusci*.]
 Hiera ins., Vulcani officina, iii. 88.
 Hieramenes Persæ, viii. 58.
 Hierenses, iii. 92.
 Hierophon, Antimnesti fil., iii. 105.
 Himera, iii. 115; vi. 5, 62; vii. 1,
 58.

Himeræum, vii. 9.
 Hippagretes Laced., iv. 88.
 Hipparchus, Hippix et Thessali fra-
 ter, Pisistrati fil., i. 20; vi. 54, 56,
 57, 59.
 Hippas, Arcadium dux, iii. 84.
 Hippas, pater Pisistrati, vi. 54.
 Hippas, Pisistrati fil. natu max., i.
 20; vi. 54, 55, 57.
 Hippocles, Lampacenus tyrannus, vi.
 59.
 Hippocles, Menippi fil., viii. 13.
 Hippocrates, Ariphronis fil., Athe-
 niensium dux, iv. 66, 67, 69, 76,
 sq., 89, 90, 93—96, 107.
 Hippocrates, Gelsæ tyrannus, vi. 5.
 Hippocrates Spartanus, viii. 36, 99,
 107.
 Hippolochidas, iv. 78.
 Hipponicus, Callix fil., iii. 91.
 Hipponoidas Laced., v. 71 sq.
 Homerus, i. 3, 9, 10; ii. 41; iii.
 104.
 Hyacinthia Laced., v. 23, 41.
 Hysel, iii. 101.
 Hybla, Geleatis urbs, vi. 62 sq.; Hy-
 blæi, vi. 4, 94.
 Hyblon, rex Siculus, vi. 4.
 Hyccara, oppidum Sicanicum, vi. 62,
 vii. 13.
 Hyllas fil., vii. 35.
 Hyllaicus portus, iii. 72, 81.
 Hyperbolus, civis Athen., viii. 73.
 Hyperechidas, vi. 55.
 Hysææ, iii. 24; v. 83.
 Hytaspes, pater Pisuthnæ, i. 115.
 Iapygia prom., vi. 80, 84, 44; vii. 83,
 57; Iapyges, ibid.
 Iasus, Ionix opp., viii. 28, 29, 54; Ia-
 sicus sinus, viii. 26.
 Iberia, vi. 2; Iberi, ibid., vi. 90.
 Icarus, iii. 29, 33; viii. 99.
 Ichthys prom., ii. 25.
 Ida, iv. 52; viii. 108.
 Idacus, viii. 104.
 Idomene Amphiloehiæ, iii. 102 sq.
 Idomene Macedoniæ, ii. 100.
 Ielysus, urbs Rhodi, viii. 44.
 Illyrii, i. 24, 26; iv. 124 sq.

- Imbrii, iii. 8; iv. 28; v. 8; vii. 57; viii. 102 sq.
- Inarus, Psammetichi fil., Afrorum rex, i. 104, 110.
- Inessa, Inessæi, iii. 103; vi. 94.
- Iolans, i. 62.
- Iolcius Athen., v. 19, 24.
- Ion, Chius potta, pater Tydei, viii. 88.
- Iones, Ionia, i. 2, 6, 12 sq., 16, 89, 95, 124, 137; ii. 9, 15; iii. 81 sq., 76, 86, 92, 104; iv. 61.
- Ipnenses, iii. 101.
- Isarchidas, Isarchi fil., i. 29.
- Ischagoras Laced., iv. 132; v. 19, 21.
- Isocrates, dux Corinth., ii. 83.
- Isolochus, pater Pythodori, iii. 115.
- Ister fl., ii. 96, 97.
- Isthmia, sive Isthmici lud., viii. 9; Isthmica fœdera, ibid. 10.
- Isthmionicus Athen., v. 19, 24.
- Isthmus Corinth., ii. 9 sq., 13, 18; iii. 15 sq., 18; iv. 42; v. 18, 75; vi. 61; viii. 7 sq., 11; Leucad., iii. 81, 94; iv. 8; Pallenes, i. 56, 62, 64.
- Istone mons, iii. 85; iv. 46.
- Italia, Itali, i. 12, 86, 44; ii. 7; iii. 86; iv. 24; v. 4, 5; vi. 2, 34, 42, 44, 88, 90 sq., 103 sq.; vii. 14, 25, 83, 67, 87; viii. 91.
- Italus, Arcadum rex, vi. 2.
- Itamanes, iii. 84 sqq.
- Ithome, i. 101—103; iii. 54.
- Ithomita Jupiter. [v. *Jupiter*.]
- Itonenses, v. 5.
- Itys, ii. 29.
- Jovis Templum. [v. *Jupiter*.]
- Junonis templa, i. 24; iii. 24, 68, 75, 79, 81; iv. 133; v. 75.
- Jupiter Ithomita, i. 103; Liberator, ii. 71; Milichius, i. 126; Nemeus, ii. 96; Olympius, ii. 15; iii. 14; v. 31, 50; Jovis (nescio cujus) templ., viii. 19; Jovis sacer ager, iii. 70.
- Labdalum, vi. 97, 98; vii. 3.
- Lacedæmon, i. 3, 10, 18, 19, 20, 23, 24 sq., 56, 66, 67, 69, 70, 79, 84—87, 88, 90, 95, 101, 102, 105, 107, 108, 112, 114, 116, 118, 119, 125, 126 sq., 128 sq., 135, 139, 145; ii. 7, 9—12, 18, 19, 23, 27, 37, 38 sq., 47, 66, 67, 71, 75, 77, 80, 83, 84, 85, 87, 90—94; iii. 1, 15, 16, 26, 29, 33, 52, 58, 69, 78, 79, 81, 89, 92, 105, 109, 110; iv. 2, 6, 8, 11 sq., 14, 16, 17, 22, 31 sq., 36, 38, 41, 50, 55, 56, 80, 106, 117 sq.; v. 14, 18, 23, 30, 33—35, 39, 42, 49, 50, 54, 56, 57, 63—79, 81—83, 105; vi. 7, 93; vii. 2, 5—7, 18, 19, 21; viii. 6, 10, 18, 20, 28, 37, 39, 40, 42, 44, 58, 80, 84, 95, 96, 104—106.
- Lacedæmonius, Cimons fil., i. 43.
- Laches, Melanopi fil., iii. 86, 90, 103, 115; iv. 118; v. 19, 24, 43, 61; vi. 1, 6, 75.
- Laches Athen., v. 19, 24.
- Læon, Alimnesti fil., iii. 52.
- Lade, insula Miletu adjacens, viii. 17, 24.
- Læzi, ii. 96, 97.
- Læpodias, dux Athen., vi. 105; viii. 86.
- Læstrygones, vi. 2.
- Lamachus, Xenophania fil., iv. 75; v. 19, 24; vi. 8, 49 sq., 101, 103.
- Lamis condit Trotilum, vi. 4.
- Lamphilus. [v. *Laphilus*.]
- Lampon Athen., v. 19, 24.
- Lampsacus, i. 138; vi. 59; viii. 62.
- Laodiceum, in Orestide situm, iv. 134.
- Laophon, viii. 6.
- Laphilus Laced., v. 19, 24.
- Larisa, Larisæi, ii. 22; iv. 78; viii. 101.
- Las opp., viii. 91, 92.
- Latmos ins., (in all. Codd. *Patmos*;) iii. 33.
- Latoniæ Syracusarum, viii. 56, 57.
- Laurius mons, ii. 55; vi. 91.
- Leagér, pater Glauconia, i. 51.
- Learchus, Callimachi fil., ii. 67.
- Lebedus, viii. 19.
- Lectus, viii. 101.
- Lecythus, iv. 113—116.
- Lemnus ins., i. 115; ii. 47; iii.

- 5; iv. 28, 109; v. 8; vii. 57; viii. 102.
Leocorium fantum, i. 20; vi. 57.
Leocrates, *Stræbi* fil., i. 105.
Leogoras, pater *Andocidis*, i. 51.
Leon Laced., iii. 92; v. 44; viii. 28, 61.
Leon, dux *Athen.*, v. 19, 24; viii. 23, 24, 54, 55, 61; 73.
Leon vicus, vi. 97.
Leonides, pater *Plistarchi*, i. 132.
Leontiades, pater *Eurymachi*, ii. 2.
Leontini, iii. 86; iv. 25; v. 4; vi. 3, 4, 6, 19, 33, 44, 46—48, 50, 62, 64, 76 sq., 79, 84, 86.
Leotychides, rex *Laced.*, i. 89.
Lepreum, v. 31, 34, 49, 50, 62.
Lerus (al. *Derus*), viii. 26, 27.
Lesbus, i. 19, 116, 117; ii. 9, 56; iii. 2 sq., 15, 35, 50 sq., 69; iv. 52; vi. 31; viii. 5, 7 sq., 22—24, 32, 34, 38, 100 sq.
Leucas, i. 26 sq., 30, 46; ii. 9, 30, 80 sq., 84, 91 sq.; iii. 7, 69, 80, 94 sq., 102; iv. 42; vi. 104; vii. 2, 7, 58; viii. 13, 106.
Leucimne, *Coreyr. prom.*, i. 30, 47, 51; iii. 79.
Leuconium, viii. 24.
Leucon Tichos, pars *Memphitōs*, i. 104.
Leuctra, v. 54.
Libya, *Libyes*, i. 104, 110; ii. 48; iv. 53; vi. 12; vii. 50, 58.
Lichas, *Arcefilai* fil. *Laced.*, v. 22, 50, 76; vii. 39, 43, 52, 84, 87.
Ligyes, vi. 2.
Limera Epidaurus. [v. *Epidaurus*.]
Limnæ, ii. 15; *Limnæa*, pagus, ii. 80; iii. 106.
Lindii, loci nomen in *Sicilia*, vi. 4.
Lindus, urbs *Rhodi*, viii. 44.
Lipara, nns ex *Eoli insula*, iii. 88.
Locri, i. 113 ii. 9, 26; iii. 86, 97; iv. 96; v. 32, 64; viii. 3, 43; *Epizephyrii*, iv. 1, 24 sq.; v. 5; vi. 44; vii. 1, 4, 23, 30; viii. 91; *Opuntii*, quorum pars *Epimenidii*, i. 108; ii. 32; iii. 89; *Ozolsæ*, i. 5, 103; iii. 95, 101 sq.
Locris, ii. 32; iii. 91, 95 sq., 101.
Loryma, viii. 43.
Lycæum, v. 16, 54.
Lycia, ii. 69; viii. 41.
Lycomedes, pater *Archestrati*, i. 57.
Lycomedes, *Cleomedis* pater, v. 84.
Lycophron, dux *Corinth.*, iv. 43, 44.
Lycophron Laced., ii. 85.
Lycus, pater *Thraasybuli*, viii. 75.
Lyncus, iv. 83, 124, 129, 132; *Lyncæstæ*, ii. 99; iv. 79, 83, 124.
Lysicles, pater *Habronychi*, i. 91; iii. 19.
Lysimachidas, pater *Arianthidis*, iv. 91.
Lysimachus, pater *Aristidis*, i. 91.
Lysimachus Heraclidis, vi. 73.
Lysimelia palus, vii. 58.
Lysistratus Glynthius, iv. 170.
Macarius Spartanus, iii. 100, 109.
Macedonia, i. 58 sq.; ii. 99 sq.
Machærophori Thracæ, ii. 98, 98.
Machaon, dux *Corinth.*, ii. 83.
Mæandrius campus, iii. 19; viii. 58.
Mædi, ii. 98.
Mænalia, v. 64.
Magnesia, i. 133; viii. 50.
Magnetes, ii. 101.
Malea, *Lesbi prom.* iii. 4, 6.
Malæa, prom. *Pelop.*, iv. 53, 54; viii. 39.
Mallacus sinus, viii. 3.
Malacotis Apollinis festum, iii. 3.
Mantinea, *Mantinenses*, iii. 108 sq., 111, 113; iv. 134; v. 26, 29, 33, 37, 43—45, 47 sq., 50, 55, 58, 61, 62, 64 sq., 67, 69, 71—75, 77, 78, 81; vi. 16, 29, 43, 61, 67 sq., 88 sq., 105; vii. 57.
Marathonia pugna, i. 18, 73; ii. 34; v. 50; vi. 59.
Marathusa, viii. 31.
Mares urba, i. 104.
Massilia, a *Phoc. condita*, i. 13.
Mecyberna, *Mecybernæ*, v. 18, 39.
Medeon, iii. 106.
Medi, i. 14, 18, 28, 41, 69, 73 sq., 77, 86, 89 sq., 92—95, 97 sq., 100, 102 sq., 128, 130, 132, 142, 144; vi. 33.

- 59, 76 sq., 82 sq.; vii. 21; viii. 24, 43, 62.
 Megabates Perna, i. 129.
 Megabazus Perna, i. 109.
 Megabyrus, Zopyri fil., i. 109.
 Megacles, pater Onasimi, iv. 119.
 Megara, i. 27, 42, 46, 48, 67, 103, 105, 107 sq., 114, 126, 129 sq., 144; ii. 9, 31, 98 sq.; iii. 51, 68; iv. 66—74, 100, 109, 119; v. 17, 31, 38, 58—60; vi. 43; viii. 3, 33, 80, 94.
 Megara, Siciliæ urbs, vi. 4, 49, 75, 94, 97; vii. 25, 57.
 Melæi, v. 5.
 Melancrias Laced., viii. 6.
 Melanopus, pater Lachetis, iii. 86.
 Melanthus Laced., viii. 5.
 Melesæ Lacon., iii. 5.
 Melesander, dux Athen., ii. 69.
 Melesias. [v. *Milesias*.]
 Melesippus, legatus Laced., Diacriti fil., i. 139; ii. 12.
 Melienses, iii. 92; v. 51.
 Mellensis, sive Meliacus sinus, iii. 96; iv. 100; viii. 3.
 Melitia Achaia, iv. 78.
 Melus, Mellis, ii. 9; iii. 91, 94; v. 84—116; viii. 39, 41.
 Memphis, i. 104, 109.
 Menander Athen., vii. 16, 43, 69.
 Menas Laced., v. 19, 21, 24.
 Mende, in Pallene sita, iv. 7, 121, 123, 124, 129, 130 sq.
 Mendesium Nili cornu, i. 110.
 Menecolus, Camarinæ conditor, vi. 5.
 Menecrates, Amphidori fil., iv. 119.
 Menedatus (al. *Menedæus*), iii. 100, 109.
 Menippus Athen., viii. 13.
 Menon Pharsalius, ii. 22.
 Messene, Messenii, iii. 88, 90; iv. 1, 24 sq.; v. 5; vi. 5, 48, 50, 74; vii. 1.
 Messapia gens, iii. 101; vii. 33.
 Messene, Messenii, i. 101, 103; ii. 25, 43; v. 56; In Naupacto, ii. 9, 90, 103; iii. 75, 81, 94 sq., 97, 107 sq.; iv. 41; vii. 31, 57.
 Metagenes, v. 19, 24.
 Metapontium, vii. 33, 57.
 Methone, in agro Lacon., ii. 25.
 Methone, sive Methana, inter Epidaurum et Træzenem, iv. 45, 118; v. 18.
 Methone, urbs Macedoniæ finitima, vi. 7; Methonæi, iv. 129.
 Methydrium Arcadiæ, v. 58.
 Methymna, Lesbii urbs, iii. 2; Methymnæi, iii. 18; vi. 35; vii. 57; viii. 22, 23, 100, 101.
 Metropolis urbs, iii. 107.
 Miciades navarchus, i. 47.
 Midius fil., viii. 106; (al. *Pidius*, *Pydus*).
 Milesias Athen., viii. 86.
 Milesii, Miletus, i. 115 sq.; iv. 42, 53; vii. 57; viii. 17, 19, 24—30, 32, 35 sq., 39, 45, 50, 57, 60 sq., 63, 75, 78—80, 83—85, 99 sq., 108 sq.
 Milichius Jupiter, i. 126.
 Miltiades, pater Cimonis, i. 98, 100.
 Mimas, viii. 34.
 Mindarus, navarchus Laced., viii. 85, 99 sq., 104 sq.
 Minerva Chalciceus, i. 134; ii. 13; iv. 116.
 Minoa ins., iii. 51; iv. 67, 118.
 Minos, i. 4, 8.
 Mitylene. [v. *Mytilene*.]
 Molobrus, Epitades pater, iv. 8.
 Molossæ, i. 136; ii. 80.
 Molycrium, ii. 84; iii. 102.
 Morgantina, iv. 65.
 Motye, vi. 2.
 Munychia, ii. 13; viii. 92, 93.
 Mycale, i. 89; viii. 79.
 Mycalessus urbs, vii. 29 sq.
 Mycenæ, i. 9, 10.
 Myconus ins., iii. 29.
 Mygdonia, ii. 99, 100; Mygdonius ager, i. 58.
 Mylæ, Messen. opp., iii. 90.
 Mylætidæ, vi. 5.
 Myonenses, iii. 101.
 Myonesus, iii. 82.
 Myrcinus, urbs Edonensis, iv. 107; Myrcinii, v. 6, 10.
 Myronides, dux Athen., i. 105, 106; iv. 95.

Myrrhina, Hippie conjux, vi. 55.
Myrtillus Athen., v. 19, 24.
Mysson Syrac., viii. 85.
Mytilene, Lesbii urbs, iii. 2—4, 6, 8, 9, 18, 28, 36, 49 sq.; iv. 52; viii. 22, 28, 100.
Myus, i. 138; iii. 19.

Nauclicles Platæensis, ii. 2.
Naucrates, pater Damotimi, iv. 119.
Naupactus urbs, i. 103; ii. 9, 69, 80, 84, 90—102; iii. 7, 75, 78, 94, 96, 98, 100—102, 114; iv. 13, 41, 49, 76 sq.; vii. 17, 19, 31, 34, 57.
Naxus ins., i. 98, 137.
Naxus, urbs Chalcid., iv. 25; vi. 3, 20, 50, 72, 74 sq., 88, 98; vii. 57.
Neapolis Africæ, vii. 50.
Nemea, iii. 96; v. 68, 59 sq.; Nemeæus Jupiter, iiii. 96.
Neodamodes Sp., v. 84; vii. 19, 58.
Neptuni templum, i. 128; ii. 84, 92; iv. 118, 129; viii. 67.
Nericus Leucadia, iiii. 7.
Nessa. [v. *Insessa*.]
Nestus fl., ii. 96.
Nicanor, Chaonum dux, ii. 80.
Nicasus, pater Cevali, iv. 119.
Nicias, Cretensis Gortynius, ii. 85.
Nicias, Nicerati fil., ii. 58; iiii. 51, 91; iv. 27, 28, 42, 53 sq., 119, 129 sq., 132; v. 16, 19, 24, 43, 45 sq., 83; vi. 8, 15—25, 46 sq., 62, 67, 69, 102—104; vii. 1, 3 sq., 6, 8, 10, 16, 32, 38, 42 sq., 48 sq., 60, 65, 72 sq., 75 sq., 78, 80—86.
Nicolaus Laced., ii. 67.
Nicomachus Phocensis, iv. 89.
Nicomedes, Cleombroti fil., i. 107.
Nicon Thebanus, vii. 19.
Niconidas, iv. 78.
Nicostratus, Diotrophis fil., iiii. 75; iv. 53 sq., 119, 129, 180 sq.; v. 61.
Nisima, i. 103, 114 sq.; ii. 31, 93 sq.; iv. 21, 66, 68—73, 100, 108, 118; v. 17.
Nisi sacellum, iv. 118.
Notium, urbs Colophoniorum, iiii. 84.
Novem vise postea Amphipolis, i. 100

Nymphodorus, Pythel fil., ii. 29.

Ocytus, pater Æneæ, iv. 119.
Odontanti, ii. 101; v. 6.
Odryæ, ii. 29, 96—98; iv. 101.
Oëanthii, sive Oëanthenses, iiii. 101.
Oëneon, iiii. 95, 98, 102.
Oëladæ, i. 111; ii. 82, 102; iiii. 7, 94, 114; iv. 77.
Oëne Atticæ, ii. 18 sq.; viii. 98.
Oënochyta Bœotiz, i. 108; iv. 95.
Oëussæ ins., viii. 24.
Oëyme, Thasiarum colonia, iv. 107.
Oëtæi, iiii. 92; viii. 3.
Olophyxus, iv. 109.
Olorus, pater Thucydidi, iv. 104.
Olpe, iiii. 105; Olpa, in singulari, 107, 111, 113; Olpæi, iiii. 101.
Olympia, i. 6, 121, 126, 143; iiii. 8; v. 18, 31, 47, 49, 50; vi. 16.
Olympium, apud Syracusas, vi. 64, 65, 70, 75; vii. 4, 37, 42.
Olympus mons, iv. 78.
Olynthus, Olynthii, i. 58, 63; ii. 79; iv. 123; v. 18, 39.
Onasimus, Megacis fil., iv. 119.
Oneius mons, iv. 44.
Onetorides, pater Diempori, ii. 2.
Onomacles, dux Athen., viii. 25, 30.
Ophlonenses, iiii. 94, 96.
Opici, vi. 2, 4.
Opuntii. [v. *Locri*.]
Opus, ii. 32.
Orchomenus Arcad., v. 61—63, 77.
Orchomenus Bœotiz, i. 113; iiii. 87; iv. 76.
Orestæ, ii. 80.
Orestes, Echekratidæ Thessalorum regis fil., i. 111.
Orestis, iv. 134.
Orestium Mænaliz, v. 64.
Oreus, viii. 95.
Orneæ, Orneatæ, v. 67, 72, 74; vi. 7.
Orobiz, iiii. 89.
Orædus rex, ii. 80.
Oropia, iv. 91, 99.
Oropus, Oropii, ii. 23; iiii. 91; iv. 96; vii. 28; viii. 60, 95.
Oscius fl., ii. 96.
Ostracismus Athen., i. 135; viii. 73.

- Otaga, Otanea. [v. *Stages*.]
 Ozolæ Locri, i. 5, 103; iii. 95.
- Pachæ, Epieuri fil., dux Athen., iii. 18, 28, 33—36, 48—50.
- Pædaritus. [v. *Pedaritus*.]
 Pæones, ii. 96, 98.
 Pagæ. [v. *Pegæ*.]
 Pagondas, Æoladis fil., Boeotarchus Thebanus, iv. 91, 92, 96.
 Pale, Cephallenizæ urbs, i. 27; ii. 30.
 Palirenses, ii. 30.
 Pallene, i. 56, 64; iv. 116, 123, 129;
 Pallenes isthmus, i. 56.
 Pamphilus Megarensis, Selluntis conditor, vi. 4.
 Pamphylia, i. 100.
 Panactum, Atticæ castellum, v. 3, 18, 35 sq., 39, 42, 44, 46.
 Panæi, ii. 101.
 Panærus Thessal., iv. 78.
 Panathenæa magna, v. 47; vi. 56;
 Panathenæa pompa, i. 20; vi. 56.
 Pandion, rex Athen., ii. 29.
 Pangæus mons, ii. 99.
 Panormus, ii. 86, 92; vi. 2; viii. 24.
 Pantacyas fil., vi. 4.
 Paralus ager, ii. 55, 56; Paralii, iii. 92.
 Paralus, navis Athen., iii. 33, 77; viii. 73, 74, 86.
 Parasi, ii. 22.
 Paravasi, ii. 80.
 Parit, iv. 104.
 Paris, i. 53.
 Parnes mons, ii. 23; iv. 96.
 Parrhasii Arcades, v. 33.
 Pasitellidas, dux Laced., v. 3.
 Patmos ins., iii. 33.
 Patmæ, ii. 88, 84; Patrenses, v. 52.
 Patrocles. [v. *Procles*.]
 Pausanias, Cleombroti fil., Græcorum dux, i. 94, 95, 128—135, 138; ii. 71; iii. 54, 68.
 Pausanias, filius aut frater Dardæ, i. 61.
 Pausanias, Plistoanactis fil., rex Laced., iii. 26.
 Pausanias, Plistoanactis pater, i. 107, 114; ii. 21; v. 16.
- Pedaritus, Leontis fil., viii. 23, 32, 33, 38, 39; 40, 55, 61.
 Pegæ i. 103, 107, 111, 115; iv. 21, 66, 74.
 Pele ins., viii. 31.
 Pelasga gens vaga, i. 3; Pelasgici Tyrrheni, iv. 109; Pelasgicum Athenis, ii. 17.
 Pella Macedonizæ, ii. 99, 100.
 Pellenenses, Pellene, ii. 9; iv. 100, 120; v. 58—60; viii. 3, 106.
 Pelliclus, pater Aristei, i. 29.
 Pelops, in Peloponneso opibus potens, i. 9; Pelopidas, i. 9.
 Peloponnesus, i. 2, 9, 10, 13, 22, 141; vi. 82.
 Peloris prom., iv. 26.
 Peparethus ins., iii. 89.
 Peræbia, Peræbi, iv. 78.
 Perdiccas, Alexandri fil., Macedonum rex, i. 56—59, 61, 62; ii. 29, 99; frater Philippi et Dardæ, i. 57; pater Archelai i. 57, 58, 61, 62; ii. 29, 95 sq., 100, 101; iv. 79, 82; 83 sq., 124 sq., 128, 132; v. 38; vi. 7.
 Pericles, Xanthippi fil., dux Athen., i. 111, 114, 116, 117, 137, 138, 145; ii. 12, 13, 21, 22, 31, 34, 55—59, 60 sq., 65.
 Periclidæ, pater Athenæi, iv. 119.
 Perieres, Zancleæ conditor, vi. 4.
 Pericæi, i. 101; viii. 22.
 Peripolium, iii. 99.
 Peræbia. [v. *Peræbia*.]
 Persarum reges. I. Cyrus, i. 13; II. Cambyses, ibid.; III. Darius, i. 14; ii. 65; IV. Xerxes, ibid. et 129; V. Artaxerxes, i. 104, 137; VI. Darius, viii. 5, 37.
 Persæ, i. 16, 39, 109, 128, 130, 136; ii. 97; iv. 36.
 Peridæ, i. 9.
 Petra, agri Rhægini, vii. 35.
 Phacium, iv. 78.
 Phæacea, i. 25.
 Phæax, Erasistrati fil., v. 4 sq.
 Phæditus Laced., v. 42.
 Phænippus Athen., iv. 116.
 Phægres, ii. 99.

- Phainia**, sacerdos Junonis, iv. 138.
Phalerum, i. 107; **Phalericus murus**, ii. 18.
Phalius, Eratolidæ fil., i. 24.
Phanæ, viii. 24.
Phanomachus, Callimachi fil., ii. 70.
Phanoteus, iv. 89.
Phanotis, iv. 76.
Phaxax, pater Styphonis, iv. 88.
Pharnabazus, **Pharnabasi** fil., viii. 6, 8, 89, 92, 80, 99, 109; pater **Pharnacis**, ii. 67.
Pharnaces, v. 1; **Pharnabasi**, fil. ii. 67; pater **Artabasi**, i. 129; viii. 6, 58.
Pharsalus, **Pharsalli**, i. 111; ii. 22; iv. 78; viii. 92.
Pharus, i. 104.
Phaselia, ii. 69; viii. 88, 99, 108.
Phca, vii. 81; capta a Messeniis, ii. 25.
Phermi, ii. 22.
Phia. [v. **Phca**.]
Philemon, pater Aminiadis, ii. 67.
Philippus Laced., viii. 28, 87, 99.
Philippus, frater Perdicæ, Alexandri fil., i. 57, 59, 61; ii. 95, 100.
Philocharidas, Eryxidaïdæ fil., iv. 119; v. 19, 21, 24, 44.
Philocrates, Demææ fil., v. 116.
Philoctetes, i. 10.
Phlius, iv. 133; v. 57, 58—60; **Phliasi**, i. 27; iv. 70; ager **Phliasius**, v. 83, 115; vi. 105.
Phocæa, **Phocæenses**, i. 13; iv. 52; viii. 31, 101.
Phocia, **Phocenses**, i. 13, 16, 107 sq., 111 sq.; ii. 9, 29; iii. 95, 101; iv. 76, 118; v. 32, 64; vi. 2; viii. 3.
Phonice, **Phenices**, i. 8, 16, 190, 112, 116; ii. 69; vi. 2, 46; viii. 46, 59, 78, 81, 87 sq., 99, 108 sq.
Phoenicus portus, viii. 34.
Phormio, **Asopii** fil., dux Athen., i. 64, 65, 117; ii. 29, 58, 68, 69, 80, 83, 84, 85, 89—92, 102, 103; iii. 7.
Photius, Chaonum dux, ii. 80.
Phrygia, locus Att., ii. 22.
Phrynichus, dux Athen., viii. 25, 27 sq., 48, 50, 51, 54, 68, 90, 92.
Phrynia **Periceus**, v. 6.
Phthiotis, i. 3; **Phthiotæ** **Achaï**, viii. 3.
Phylides, pater Pythagelli, ii. 2.
Phyrcus munitio, v. 49.
Physca, ii. 99.
Phytia, iii. 106.
Pieria, **Pieres**, ii. 99, 100; **Piericus** sinus, ibid.
Pindus mons, ii. 102.
Piræus, portus Athen., i. 52, 93, 107; ii. 13, 17, 93, 94; viii. 1, 76, 82, 86, 90, 92 sq., 96.
Piræus, portus Corinth., viii. 10, 11, 14 sq., 20.
Piræica regio, ii. 23.
Pisander, viii. 49, 53 sq., 56, 63—65, 67, 68, 73, 90, 98.
Pisistratus tyrannus, pater **Hippææ**, **Hipparchi** et **Thesæi**, i. 20; iii. 104; vi. 53, 54.
Pisuthnes, **Hystaspis** fil., i. 115; iii. 31, 34; viii. 5, 28.
Pitanates, cohors nulla apud Laced., i. 20.
Pithias, senator Corcyr., iii. 70.
Pittacus, Edonum rex, iv. 107.
Platæa, urbs Boeotiæ, ii. 2, 3, 5, 6, 23 sqq., 71—76; iii. 20, 22, 52, 53, 55, 61, 68; v. 32.
Plemmyrium prom., vii. 4, 22 sq., 24, 31, 36.
Pleuron, iii. 102.
Plistarchus, Leonidæ fil., i. 132.
Plistoanax, Pausaniæ regis fil., rex Laced., i. 107, 114; ii. 21; v. 16 sq., 24, 33, 75; pater Pausaniæ, iii. 26; legatus, v. 19, 24.
Plistolas, Ephorus Laced., v. 19, 24, 26.
Pnyx, viii. 97.
Policbna, agri Trojani urbs, viii. 14, 23.
Policbna, apud Syracusas, vii. 4.
Policbniæ Cretenses, ii. 85.
Polis, vicus Hyæorum, iii. 101.
Polles, rex Odomantum, v. 6.
Pollis Argivus, ii. 67.

- Pollucis et Castoris fanum, iii. 75.
 Polyanthos Corinth., vii. 34.
 Polycrates, Sami tyrannus, i. 18; iii. 104.
 Polydamidas Laced., iv. 123, 129 sq.
 Polymedes Larissæus, ii. 22.
 Pontus, iii. 2; iv. 75.
 Posidonium prom., iv. 129.
 Potamis Syrac., viii. 85.
 Potidæa, in Palænes isthmo sita, i. 56, 59, 60, 63, 64 sq., 68, 71, 85, 118 sq., 124, 139 sq.; ii. 13, 31, 58, 67, 70, 79; iii. 17; iv. 120, 121, 129, 130, 135; v. 30; vi. 31.
 Potidania Ætolizæ, iii. 96.
 Prasizæ, in Attica, vii. 18; viii. 95.
 Prasizæ, agri Lacon. opp., ii. 56; vi. 105; vii. 18.
 Pratodemus. [v. *Stratodemus*.]
 Priapus urbs, viii. 107.
 Priene, i. 115.
 Procles, Theodori fl., dux Athen., iii. 91, 98; v. 19, 24.
 Proene, Pandionis filia, ii. 29; uxor Terel, ibid.
 Pronæi Cephallenizæ, ii. 30.
 Proschion Ætolizæ, iii. 102, 106.
 Prospitidis ins., i. 109.
 Prote ins., iv. 13.
 Proteas, Epiclis fl., dux Athen., i. 45; ii. 23.
 Protesilai delubrum, viii. 102.
 Proxenus, Capatonis fl., iii. 103.
 Prytanæ Athen., iv. 118; v. 47; vi. 14; viii. 70.
 Psammetichus, pater Inari, i. 104.
 Pteleon urbs, v. 18; viii. 24, 31.
 Ptæodorus, exsul Theban., iv. 76.
 Ptychia ins., iv. 46.
 Pydius fl., viii. 106; (al. *Pidius*, *Midius*.)
 Pydna, i. 61; urbs Alexandri, i. 137.
 Pylus, iv. 3—6, 8—23, 26, 41, 80, 115; v. 7, 14, 35 sq., 39, 44 sq., 56; vi. 89, 105; vii. 18, 26, 57, 71, 86.
 Pyrasii Thessalizæ, iv. 22.
 Pyrrha, urbs Lesbii, iii. 18, 25, 35; viii. 23.
 Pyrrichus, Aristonis pater, vii. 39.
 Pystilus, conditor Agrigenti, vi. 4.
 Pythangelus, Phylidæ fl., ii. 2.
 Pythen Corinth., vi. 104; vii. 1. 70.
 Pytheus, pater Nymphodori, ii. 29.
 Pythia, v. 1; Pythium oraculum, i. 103; ii. 17; Pythæensis Apollo, v. 53.
 Pythium Athenis, vi. 54.
 Pythodorus, archon Athen., ii. 2; Isolochi fl., Athen. dux, iii. 115; iv. 2, 65; v. 19, 24; vi. 105.
 Quadringentorum, apud Athen. dominatio, viii. 63 sq., 67 sq., 70, 71, 72, 86, 90, 92, 97.
 Quæstores Græciæ sive Hellenotamizæ, i. 96.
 Quinque millium imperium Quadringentis succedit, viii. 97.
 Rhamphias Laced., i. 139; v. 12—14; viii. 8, 39, 80.
 Rhegium, Italiæ opp., iii. 86, 88, 115; iv. 1, 24 sq.; vi. 5, 44—46, 50 sq., 79; vii. 1, 4, 85.
 Rhenea ins., i. 13; iii. 104.
 Rheti, in Attica, ii. 19.
 Rhetus, in agro Corinth., iv. 42.
 Rhitti, [v. *Rheti*.]
 Rhium prom., ii. 84; Molycrium, ibid. et 86; Achaicum, ibid., 92; v. 52.
 Rhodope mons, ii. 96, 98.
 Rhodus ins., Rhodii, vi. 4, 43; vii. 57; viii. 41, 44, 52, 54 sq., 60 sq.
 Rhœtium, iv. 52; viii. 101.
 Rhypticus ager, vii. 34.
 Sabylinthus, Tharypis regis adhuc pupilli tutor, ii. 80.
 Sacon, Himeræ conditor, vi. 5.
 Sadocus, Sitalcæ fil., ii. 29, 67.
 Salæthus Laced., iii. 25 sq., 35, 36.
 Salaminia, navis Athen., iii. 33, 77; vi. 53, 61.
 Salamis, Cypri urbs, i. 112.
 Salamis ins., i. 73, 137; ii. 93, 94, iii. 17, 51; viii. 94.
 Salynthius, Agræorum rex, iii. 111, 114; iv. 77.
 Sarræi Cephallenizæ, ii. 30.

- Saminthus* opp., v. 58.
Samus, Samii, l. 13, 40 sq., 115—117; iii. 32, 104; vi. 5; vii. 57; viii. 16, 17, 19, 21, 25, 27, 30, 33, 35, 38 sq., 41—44, 47—51, 53, 56, 60, 63, 72, 73—77, 79—82, 85 sq., 88—94, 96, 97, 99 sq., 108.
Sandius collis, iii. 19.
Sane, Andriorum colonia, *Sanæi*, iv. 109; v. 18.
Sardes urbs, i. 115.
Sargeus Sicyonius, vii. 19.
Scandea, Cytheriorum urbs, iv. 54.
Scellius Athen., viii. 89.
Scione urbs, iv. 120—123, 129—133; v. 2, 18, 32.
Sciritæ Laced., v. 67, 68, 71, 72.
Sciritis, in agro Lacon., v. 83.
Scironides, dux Athen., viii. 25, 54.
Scirphondas Thebanus, vii. 80.
Scolus urbs, v. 18.
Scombrus mons, ii. 96.
Scomina. [v. *Scombrus*.]
Scyllæum, v. 53.
Scyrus ina., i. 98.
Scytale Lacon., i. 131.
Scythæ, ii. 96, 97.
Segesta. [v. *Egesta*.]
Selinus urbs, vi. 4, 6, 8, 13, 20, 47 sq., 62, 64, 67; vii. 1, 50, 57, 58; viii. 26, 58.
Sermylis urbs, i. 65; *Sermylii*, v. 18.
Sestus, i. 89; viii. 62, 102, 104, 107.
Seuthes, *Sparadoci* fl., ii. 97, 101; iv. 101.
Sicania, antiquum Sicil. nomen, vi. 2, 62.
Sicani, Iberiæ pop., ibid.
Sicanus, Iberiæ fl., ibid.
Sicanus, *Excesti* fl., vi. 73; vii. 46, 60, 70.
Sicilia, i. 12, 14, 17 sq., 36, 45; ii. 7; iii. 86, 99, 103, 115 sq.; iv. 1 sq., 5, 24 sq., 46—48, 58, 65, 81; v. 4, 5; vi. 8, 30, 42 sq., 48, 61—63, 73, 77, 80, 85 sq., 90 sq., 94; vii. 1, 3, 11—21, 25—28, 31, 33 sq., 46, 50, 57 sq., 73, 80, 85, 87; viii. 1, 2, 4, 13, 26, 91, 96, 106.
Sicyon, i. 23, 108, 111, 114; ii. 9, 80; iv. 70, 101, 119; v. 52, 58—60, 81; vii. 19, 58; viii. 3.
Sidussa, viii. 24.
Sigeum, vi. 59; viii. 101.
Simonides, dux Athen., iv. 7.
Simus, unus e conditoribus *Himeræ*, vi. 5.
Singæi, v. 18.
Sinti pop., ii. 98.
Sinus Ambracius, i. 55; ii. 68; iii. 107; *Crissæus*, i. 107; *Iasicus*, viii. 26; *Ionius*, i. 24; *Maliacus*, viii. 3; *Piericus*, ii. 99; *Terinæus*, vi. 104; *Tyrrhænus*, vi. 62.
Siphæ, iv. 76, 77, 89, 101.
Sitalces, *Teræ* fl., *Thracum* rex, ii. 29, 67, 95 sqq., 101; iv. 101.
Socrates, *Antigenis* fl., ii. 23.
Sollium, urbs Corinth., ii. 30; iii. 95; v. 30.
Solois, vi. 2.
Solygia vicus, iv. 42, 43; *Solygius* collis, iv. 42.
Sophocles, *Sostratidæ* fl., iii. 115; iv. 2, 3, 46, 65.
Sostratides. [v. *Sophocles*.]
Sparadocus, sive *Sparadocus*, pater *Seuthæ*, ii. 101; iv. 101.
Sparta. [v. *Lacedæmon*.]
Spartolus, urbs *Bottica*, ii. 79; v. 18.
Sphacteria ins., iv. 8.
Stages Pers., viii. 16.
Stagirus, iv. 88; *Andriorum* colonia, v. 6, 18.
Stesagoras Athen., i. 116.
Sthenelaidas, *Ephorus* Laced., i. 85, 86; viii. 5.
Stratodemus, ii. 67; (al. *Pratodemus*.)
Stratonice, soror *Perdicæ* et uxor *Seuthæ*, ii. 101.
Stratus, *Stratii*, ii. 80, 81—84, 102; iii. 106.
Strobus Athen., pater *Leocratis*, i. 105.
Stromblechides, *Diotimi* fl., dux Athen., viii. 15—17, 30, 62 sq., 79.
Strombichus, pater *Diotimi*, i. 46.
Strongyle, una ex *Æoli* ina., iii. 83.

- Strophomena Theonae*, iv. 73.
Styrmen fl., i. 95, 100; ii. 95, 97, 99;
 iv. 50, 102; v. 7; vii. 2.
Styrphen, *Phanacis* fl., iv. 20.
Styrmen, vii. 57.
Suanius, vii. 20; viii. 4, 25.
Sybaris fl., vii. 25.
Sybeta, portus *Theoprotidia*, i. 50; iii.
 76; portus in *Sybetis* ins., i. 52,
 64; *Sybeta* ins., i. 43.
Syca. (v. *Tyche*.)
Syme ins., viii. 41, 42, 43.
Symmarthos fl., vi. 45.
Syracusan, iii. 84, 85, 103, 115; iv. 1,
 24, 25, 65; v. 4; vi. 3 sq., 11, 17 sq.,
 30, 32—41, 45 sq., 46, 50—52, 63—
 67, 69—75, 78, 80, 85—88, 91, 93
 sq., 96—104; vii. 1—7, 21—25, 28,
 31—33, 36—50, 64—74, 77—87;
 viii. 25, 29, 35, 45, 61, 78, 84, 85,
 96, 104—106.
Tasarnus, *Lacon*. prom., i. 128, 133;
 vii. 19.
Tages, *Tissaphernis* praepositor, viii.
 16.
Tamos, *Ionis* praetor, viii. 31, 87.
Tanagra, *Tanagraei*, i. 106; iii. 91;
 iv. 76, 91, 93, 97; vii. 29.
Tantalus, *Patroclis* fl., dux *Laced.*,
 iv. 57.
Tarentum, vi. 34, 44, 104; vii. 1;
 viii. 91.
Taulantii, gens *Illyrica*, i. 24.
Taurus, *Echetimidae* fl., iv. 119.
Tegae, urbs potens in *Pelop.*, iv. 134;
 v. 32, 40, 57, 62, 64 sq., 67, 71, 73
 —76, 78, 82.
Tellias, dux *Syracus.*, vi. 103.
Tellis *Laced.*, ii. 25; iii. 69; iv. 70;
 v. 19, 24; *Brasidas* pater, iii. 69.
Temenidae, ii. 99.
Temenites, pars *Syracusarum*, vi. 75,
 100; vii. 3.
Templum *Apollinis*, i. 29; ii. 91;
 iii. 94; vii. 26; *Apoll.* *Amyclae*,
 v. 18, 23; *Apoll.* *Pythii*, ii. 15;
 iv. 118; v. 53; vi. 54; *Bacchi*, ii.
 15; iii. 81; viii. 93; *Castoris* et
Poll., iii. 78; iv. 110; viii. 93;
Dionis, vi. 44; *Eleusinius*, ii. 17;
Heracles, v. 64, 65; *Jovis* *Ne-*
mesii, iii. 96; *Jovis* *Olympii*, ii.
 15; *Junois*, i. 24; iii. 68, 75, 79,
 81; iv. 133; v. 75; *Mercurii*, vii.
 20; *Neptuni*, iv. 113; *Palladis*
 iv. 115; v. 19; *Palladis* *Chalcra-*
cus, i. 134; *Palladis*. (v. *Casto-*
ria.) *Protesilae*, viii. 102; *Tellis-*
ria, ii. 15; *Theae*, vi. 61; *Ve-*
neris in *Eryce*, ix. 46.
Tenodii, *Tenodes*, iii. 2, 23, 25; vii. 57.
Tenii, vii. 57; viii. 69.
Teos urbs, viii. 16, 19, 20; *Tenii*, iii.
 22; vii. 57.
Terer, pater *Sitalce*, ii. 29.
Terias fl., vi. 50, 94.
Tercus, rex *Thracum*, ii. 29, 67, 95.
Terminus sinus, vi. 104.
Teuglana. (v. *Teuchusa*.)
Teutiapius *Elcas*, iii. 29, 30.
Teuthana ins., viii. 42.
Thapous peninsula, vi. 4, 97, 99, 101
 sq.; vii. 49.
Tharype, *Molosorum* rex, ii. 80.
Thasus ins., i. 100, 101; iv. 104, sq.,
 107; v. 6; viii. 64 sq.
Theaenetus, *Timidae* fl., vates *Plata-*
ensis, iii. 20.
Theagenes *Megarensis*, i. 126; [*Al.*
Theogenes] ubi vide.
Thebae, *Thebani*, i. 27, 90; ii. 2, 4,
 5, 6, 71, 72; iii. 22, 24, 54, 56, 61,
 63 sq., 91; iv. 76, 91, 93, 96, 133;
 vi. 95; vii. 18 sq., 30.
Themistocles, i. 14, 74, 90—93, 136
 —138.
Theocles. (v. *Theudas*.)
Theodorus, pater *Proclis*, iii. 91.
Theogenes *Athen.*, iv. 27; v. 19, 24.
Theolytus, pater *Cynetis*, ii. 102.
Thera, una ex *Cycladibus*, ii. 9.
Theramen *Athen.*, *Hagnonis* fl.,
 viii. 68, 89 sq., 91, sq., 94.
Theramen *Laced.*, viii. 26, 29, 31,
 36—38, 43, 52.
Therme, *Maced.* opp., i. 29, 61.
Thermon *Spartanus*, viii. 11.
Thermopylae, ii. 101; iii. 92; iv. 36.
Theseus, ii. 15; vi. 61.

- Thespicius** ager, iv. 76; Thespienses, iv. 93, 96, 133; vi. 95; vii. 19, 25.
Thesprotia, i. 30, 46, 50; ii. 80.
Thessalia, Thessali, i. 2, 13, 102, 107, 111; ii. 22, 101; iii. 93; iv. 78, 108; v. 13, 51; viii. 3, 43.
Thessalus, Pilastrati fil., i. 20; vi. 55.
Theucles, iii. 80, 91, 115; vi. 3; vii. 16.
Thoricus, viii. 95.
Thrace, Thracia, i. 56, 57, 59 sq., 100, 180; ii. 9, 29, 67, 95—98, 100 sq.; iii. 92; iv. 7, 70, 74 sq., 78 sq., 101 sq., 104 sq., 122, 129; v. 2, 6, 12, 26, 80, 84 sq., 88, 67, 80, 83; vii. 9, 27, 29 sq.; viii. 64.
Thrasylbulus, Lyci fil., viii. 73, 75 sq., 81, 100, 104, 105 sq.
Thrasycles Athen., v. 19, 24; viii. 15, 17, 19.
Thrasyllus Argivus, v. 59, 60.
Thrasyllus Athen., viii. 73, 75 sq., 100, 104, 105.
Thrasymelidas Spartanus, Cratesiclis fil., iv. 11.
Thriasius Campus, i. 114; ii. 19—21.
Thronium Locridis, ii. 26.
Thucles [v. *Theucles*].
Thucydides, Hagnonis et Phormionis collega, i. 117.
Thucydides, Olori fil., i. 1; ii. 48; iv. 104—106; v. 23.
Thucydides Pharsal., hospes Athen., viii. 92.
Thuriatæ, i. 101.
Thuri, urbs Italici, vi. 61, 88, 104; vii. 33, 35, 57; viii. 35, 61, 84.
Thyamis fl., i. 46.
Thyamus mons, iii. 106.
Thymocharis, viii. 95.
Thyrea, ii. 27; iv. 56, 57; v. 41; vi. 95.
Thyessus urbs, iv. 109; v. 35.
Tichium Ætolici, iii. 96.
Tichinusa, agri Milestii, viii. 26, 28.
Tilatæ, ii. 96.
Timagoras, Athenagoræ fil., Cysicenus, viii. 6, 8, 89.
Timagoras Tegeates, ii. 67.
Timanor, Timanthis fil., i. 29.
Timanthes Corinth., i. 29.
Timidas, pater Theæneti, iii. 20.
Timocrates Athen., pater Aristotelis, iii. 105.
Timocrates Corinth., pater Timoxeni, ii. 83.
Timocrates Laced., iii. 85, 92.
Timoxenus, ibid.
Tisamenus Trachinius, iii. 92.
Tisander Apodotus, iii. 100.
Tisias, Tisimachi fil., v. 84.
Tisimachus, ibid.
Tissaphernes, viii. 5, 6, 16, 17 sq., 20, 25 sq., 28, 29, 35, 36 sq., 43—50, 52, 54, 56 sq., 63, 65, 78, 80—85, 87, sq., 99, 108, 109.
Tlepolemas Athen., i. 117.
Tolmæus, pater Autoclis, iv. 53, 119.
Tolmæus, pater Tolmidis, i. 108, 113.
Tolmidas Plat., iii. 20.
Tolmides, Tolmæi fil., dux Athen., i. 108, 113.
Tolophonii, iii. 101.
Tolophus Ophionensis, iii. 100.
Tomeus mons, iv. 118.
Torone, urbs Chalcid., iv. 110—114, 120, 122, 129, 132; v. 2, 3, 6, 18.
Torylaus, iv. 78.
Trochili, iii. 92, 100; iv. 78; v. 12, 51.
Tragia ins., i. 116.
Treæ, ii. 96.
Triballi, ibid. iv. 101.
Trinacria, antiquum Siciliæ nomen, vi. 2.
Tropium prom., viii. 35, 60.
Tripodiscus, agri Megar., iv. 70.
Tricæenses, iii. 101.
Troas, i. 131.
Troæzen, Troæzenii, i. 27, 115; ii. 56; iv. 118.
Trogilus, vi. 99; vii. 2.
Trojæ obsidio, i. 9—11; Trojani, iv. 120; vi. 2.
Tropæa Acarnanum, iii. 109, 112; Atheniensium, i. 63, 105; ii. 84, 92; iv. 12, 14, 25, 38, 44, 72, 131; v. 3; vi. 70, 94, 98, 103; vii. 5, 23, 34, 54; viii. 24, 25, 106; Bæctorum,

- iv. 97; Brasidae, iv. 124; v. 10; Corcyraeorum, i. 30, 54; Corinthiorum, i. 54; vii. 34; Mantinea-
rum, iv. 134; Perdiccae, iv. 124; Pelop., ii. 22, 92; v. 74; viii. 42, 95; Sicyoniorum, iv. 101; Strati-
orum, ii. 82; Syracusanorum, vii. 24, 41, 45, 54, 72; Tegeatarum, iv. 134.
- Trotilum urbs, vi. 4.
- Tyca vel Tycha, pars Syracusarum, vi. 98.
- Tydeus, Iouis fil., viii. 38.
- Tyndareus, i. 9.
- Tyrrheni, Tyrrhenia, iv. 109; vi. 88, 103; vii. 53, 54, 57.
- Tyrrhenum mare, iv. 24; vii. 58.
- Ulysses, iv. 24.
- Veneris fanum apud Erycem, vi. 46.
- Vulcanus, iii. 88.
- Xanthippus, pater Periclis, i. 111, 127, 139; ii. 13, 31, 34.
- Xenares, ephorus Spartæ, v. 36, 51.
- Xenocles, Euthycis fil., i. 46; iii. 114.
- Xenon Thebanus, vii. 19.
- Xenophanes, pater Lamachi, vi. 8.
- Xenophantidas Laced., viii. 55.
- Xenophon, Euripidis fil., ii. 70, 79.
- Xenotimus, pater Carcini, ii. 23.
- Xerxes, i. 14, 118, 129, 137; iv. 50.
- Zacynthus, Zacynthii, i. 47; ii. 7, 9, 68, 80; iii. 94, 95; iv. 8, 13; vii. 31.
- Zancle urbs, postea Messene dicta, vi. 4, 6.
- Zeuxidamus, Archidami pater, ii. 19, 47, 71; iii. 1.
- Zeuxidas Laced., v. 19, 24.
- Zopyrus, Megabazi pater, i. 109.

INDEX ORATIONUM.

- ALCIBIADIS** prima ad Athenienses, vi. 16—18; altera ad Spartanos, vi. 89—92.
- Archidami**, regis Spartanorum, prima, i. 80—85; altera, ii. 11; allocutio ad Platæenses, ii. 72, 74.
- Athenagoræ** Syracusani contra Hermocratem Syracusanum, vi. 36—40.
- Atheniensium** adversus Corinthios, i. 73—78.
- Brasidæ** prima ad Acanthios, iv. 85—87; altera ad milites, iv. 126; tertia item ad milites apud Amphipolim, v. 9.
- Cleonis** contra Mytilenæos, iii. 37—40.
- Cnemi**, ducis Lacedæmoniorum, ad milites ante pugnam navalem, ii. 87.
- Corcyræorum** apud Athenienses, i. 32—36.
- Corinthiorum** prima adversus Corcyræos, i. 37—43; altera in concilio sociorum, i. 68—71; tertia ibidem, i. 120—124.
- Demosthenis**, ducis Atheniensium ad milites, iv. 10.
- Diodoti** adversus Cleonem in causa Mytilenæorum, iii. 42—49.
- Ducis** Syracusanorum, vi. 41.
- Euphemi** Atheniensis ad Camarinæos in Sicilia, vi. 82—87.
- Gylippi** et collegarum ejus ad Syracusanos, vii. 66—68.
- Hermocratis** Syracusani prima, iv. 59—64; altera, vi. 33, 34; tertia ad Camarinæos, vi. 76—80.
- Hippocratis**, ducis Atheniensium, ante pugnam ad Delium, iv. 95.
- Lacedæmoniorum** pacem ab Atheniensibus petentium, iv. 17—20.
- Meliorum** et Atheniensium contentio, v. 85—111.
- Mytilenæorum** supplicium deprecantium, iii. 9—14.
- Niciæ** prima ad Athenienses, vi. 9—14; altera ad eosdem, vi. 20—23; tertia ad milites, vi. 68; quarta ad eosdem ante pugnam navalem in magno portu Syracusarum, vii. 61—64; quinta ad milites in receptu, vii. 77; epistola ad Athenienses, vii. 11—15.
- Pagondæ** Thebani ad milites ante pugnam ad Delium, iv. 92.
- Periclis** prima, i. 140—144; altera (funebri), ii. 35—46; tertia, ii. 60—64.
- Phormionis**, ducis Atheniensium, ante pugnam navalem, ii. 89.
- Platæensium** allocutio ad Archidamum regem, ii. 71; oratio ad supplicium deprecandum, ii. 53—59.
- Sthenelaidæ** Ephori, i. 86.
- Teutiapli** Elei, iii. 30.
- Thebanorum** contra Platæenses, iii. 61—67.

TABULA CHRONOLOGICA RERUM MAXIME MEMORABILIIUM.

OL.	A. G.	
	1124.	Bœoti Arna ejecti terram Cadmeidem incolunt. (i. 12.)
	1104.	Dorienses cum Heraclidis Peloponnesum occupant. (i. 12.)
	4.	Lycurgus rempublicam Lacedæmoniorum legibus constituit. (i. 18.)
11. 3.	733.	Naxus, prima Græcorum in Sicilia colonia, condita. (vi. 3.)
11. 4.	732.	Syracusæ conditæ. (vi. 3.)
29. 1.	664.	Antiquissima pugna navalis. (i. 13.)
67. 2.	510.	Hippias Athenis ejectus. (i. 18; vi. 59.)
72. 3.	490.	Pugna Marathonica. (i. 18; vi. 59.)
75. 1.	480.	Xerxis expeditio contra Græciam. (i. 14.)
75. 2.	479.	Medorum recessus. (i. 89.)
75. $\frac{3}{4}$	477.	Munitio Piræei absoluta. (i. 93.)
77. 3.	470.	Pugna navalis et terrestris apud Eurymedontem. (i. 100.)
78. 3.	465.	Terræ motus in Laconica. (i. 101.)
80. $\frac{3}{4}$	457.	Athenis muri longi inchoantur. (i. 107.)
		Pugna Tanagrensis. (i. 108.)
80. 4.	456.	Prælium ad Cænophyta. (i. 108.)
82. $\frac{3}{4}$	449.	Cimonis obitus. (i. 112.)

R. P.	OL.	R. U.	
	83. $\frac{2}{3}$	446.	Eubœa ab Atheniensibus desciscit. (i. 114.)
	88. $\frac{3}{4}$	445.	Fœdus inter Athenienses et Peloponnesios pactum post Eubœam receptam. (i. 115.)
	86. 1.	436.	Epidamnii Corinthiorum opem implorant. (i. 25.)
	86. 2.	435.	Corcyræorum victoria. (i. 29.)
	86. 4.	432.	Pugna navalis inter Corcyræos et Corinthios. (i. 49.)
	87. 1.		Potidæa deficit ab Athen. (i. 58.)
1.	87. 1.	431.	Thebani Platæam clam opprimunt. (ii. 2.)
1.	87. 2.	431.	Prima Lacedæmoniorum invasio in Atticam, duce Archidama. (ii. 19.)
2.	87. 2.	430.	Pestis Athenis grassari incipit. (ii. 47.)
3.	87. 3.	429.	Peloponnesiorum expeditio adversus Platæam. (ii. 71 sq.)
			Eorundem et Ambraciotarum adversus Acarnaniam expeditio. (ii. 80 sq.)
			Sitalces, Odrysarum rex, contra Perdiccam et Chalcidenses in Macedoniam exercitum admovet. (ii. 95 sq.)
4.	88. 1.	428.	Lesbus deficit ab Atheniensibus. (iii. 2.)
4.	88. 1.	427.	Platæenses ccxii murum Peloponnesiorum transgressi evadunt Athenas. (iii. 22.)
5.	88. $\frac{1}{2}$	427.	Lesbus in Atheniensium potestatem redit. (iii. 28.)
			Platæa Lacedæmoniiis traditur. (iii. 52.)
6.	88. $\frac{2}{3}$	426.	Demosthenis in Ætolos expeditio et clades. (iii. 95 sq.)

B. P.	OL.	A. C.	
6.	88. 3.	426.	Ambraciotarum expeditio adversus Argos Amphilochicum et clades. (iii. 105 sq.)
7.	88. 3.	425.	Athenienses Pylum, in Messenia sitam, muniunt. (iv. 4.)
7.	88. 4.	425.	Spartani cœcili viri in insula Sphacteria ab Atheniensibus capiuntur. (iv. 38.)
8.	88. 4.	424.	Cythera ab Atheniensibus occupata. (iv. 54.)
8.	89. 1.	424.	Sicilienses inter se pacem restaurant. (iv. 65.)
			Megarensium longi muri per proditio-
			nem ab Atheniensibus capiuntur. (iv. 66 sqq.) item Nisæa. (iv. 69.)
			Brasidas per Thessaliam in Thraciam transit. (iv. 78.)
			Amphipolitani Brasidam recipiunt. (iv. 107.) Torone proditione capta. (iv. 112.)
9.	89. 1.	423.	Induciæ pactæ inter Athenienses et Lacedæmonios. (iv. 117.)
			Scione sponte ad Brasidam deficit. (iv. 120.)
10.	89. 3.	422.	Pugna apud Amphipolin, qua et Cleon et Brasidas occiduntur. (v. 10.)
11.	89. 3.	421.	Pax in quinquaginta annos facta inter Athenienses et Lacedæmonios. (v. 17.)
12.	89. 4.	420.	Fœdus inter Athenienses, Argivos, Mantinenses, et Eleos. (v. 47.)
14.	90. 2.	418.	Lacedæmonii bellum Argivis inferunt. (v. 57.)
14.	90. 3.	418.	Pugna inter Argivos et Lacedæmonios, duce Agide. (v. 66 sq.)
			Pax inter Argivos et Lacedæmonios. (v. 77.); deinde etiam societas. (v. 79.)

B. P.	OL.	A. C.	
17.	91. 1.	415.	Atheniensium maximæ copię, ducibus Nicia, Lamacho, et Alcibiade, in Siciliam proficiscuntur. (vi. 30.)
17.	91. 2.	415.	Prima inter Athenienses et Syracusanos pugna, qua vincunt Athenienses. (vi. 67 sq.) Lacedæmonii, ab Alcibiade exstimulati, rursus ad bellum cum Atheniensibus gerendum se accingunt. (vi. 93.)
18.	91. 2.	414.	Altero prælio victores Athenienses munimento Syracusas intercludere instituunt. (vi. 97 sq.)
18.	91. 3.	414.	Gylippi Spartani adventus. (vii. 2.)
19.	91. 3.	413.	Lacedæmonii Deceliam communiunt. (vii. 19.)
19.	91. 4.	413.	29 JUL. Demosthenis et Eurymedontis adventus in Siciliam. (vii. 42.) 31 JUL. Pugna apud Epipolas nocte commissa. (vii. 43.) 31 AUG. Pugna navali vincunt Syracusani, terrestri Athenienses. (vii. 52 sq.) 1 SEPT. Pugna illa navalis, qua Atheniensium classis conficitur. (vii. 69 sq.) 3 SEPT. Athenienses a Syracusis recedunt terrestri itinere. (vii. 75 sq.) 8 SEPT. Demosthenes cum sua exercitus parte se dedit Gylippo et Syrcusania. (vii. 82.) 10 SEPT. Nicias cum suis Gylippo se tradit. (vii. 85.)
20.	92. 1.	412.	Chii, Erythræi et Milesii ab Atheniensibus deficiunt. (viii. 14. et 17.) Primum fœdus Lacedæmoniorum cum Dario et Tissapherne. (viii. 37.)
20.	92. 1.	411.	SUB INIT. MART. Democratia Athenis sublata. (viii. 70.)

B. P.	OL.	A. C.	
21.	92. 1.	411.	JUNIO. Eubœa a Peloponnesiis occupatur. (viii. 95.)
			EOD. MENSE. Democratia Athenis restituta. (viii. 97.)
21.	92. 2.	411.	MED. JUL. Thrasybuli victoria apud Sestum. (viii. 104.)
27.	93. 4.	404.	APRILI. Athenæ Lysandro traditæ. Belli Peloponnesiaci finis. (v. 26.)

FINIS.

